

ISBN 961-91262-9-7
Taras Kermauner
RSD
Zgodba o narodu 1
Slovenski narod se poraja

Časovni stroj

Imam prijatelje

*nekatero poznam prav dobro, nekatere samo bežno, večina je mrtvih
nekateri med njimi so po svojem duhu in delu velikani,
če bi se ti prijatelji v vsej svoji veličini sprehodili po moji majhni deželi,
bi naredili samo zmedo in nered*

*kaj pa naj bi normalni ljudje počeli z veličino duha ali veličino ustvarjalnega
dela*

v svojem vsakdanjem preživetju

tega se moji prijatelji zavedajo

*zato so se pomanjšali na normalno človeško velikost in v naši stvarnosti nekje,
na obrobju »velikega« dogajanja našega malega naroda,
živijo svoje pomanjšano življenje*

z vso dobroto žlahtnostjo svojega uma in razumevanjem

*uravnovešajo duha in življenje tudi tistim, ki so tako sami v svoji veliki
majhnosti*

srečanja in prijateljstva z njimi dajejo smisel tudi mojemu delu

čez čas, ko nas že dolgo ne bo več,

bodo ponovno zrastle na svojo pravo velikost

*verjemite mi, da je to mogoče celo v tako majhni deželi kakor je naša
v deželici mrtvih velikanov*

Maksim Sedej

REKONSTRUKCIJA IN/ALI REINTERPRETACIJA
SLOVENSKE DRAMATIKE

SLOVENSKI NAROD SE PORAJA

Zgodba o narodu 1

Taras Kermauner

Samozaložba ČolKerKavč
AVBER-HORJUL-LJUBLJANA-KRTINA
2005

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6.09-2"18"(086.034.4)

KERMAUNER, Taras

Zgodba o narodu. 1, Slovenski narod se poraja [Elektronski vir] / Taras Kermauner ; [vsebine dram Alenka Goljevšček ; računalniške risbe Alenka Goljevšček, Ajda Kermauner Kavčič]. - Avber [etc.] : samozal. GolKerKavč, 2005. - (Rekonstrukcija in/ali reinterpretacija slovenske dramatike)

ISBN 961-91262-9-7

224865280

Taras Kermauner

RSD

Zgodba o narodu 1

Slovenski narod se poraja

RSD 109-004-2005

Izdal: Samozaložba GolKerKavč

Vsebine dram: Alenka Goljevšček

Računalniške risbe: Alenka Goljevšček, Ajda Kermauner Kavčič

Računalniška postavitve: Ajda Kermauner Kavčič

CD zgoščanka

Pripravo knjige je sofinancirala Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Copyright © by Taras Kermauner

**NAROD ALI VEČPOMENSKI
BOG I**
(ob Kmeclovem **Levstikovem
zmerjanju narodnih
prvakov**)

Levs(tik) ali s celotnim naslovom **Levstikovo zmerjanje narodnih prvakov**, 96-97, je objavljen kot zadnja monodrama v knjigi 5-monodram, naslovljeni **Bridkost po slovensko**. Kmecl poudarja slovenskost usod, levsove in ostalih 4-izbrancev, a da se reči, da gre za usode Čla kot takšnega ali vsaj Čla ZahKule. Morda je v okviru Slova usoda Izbov-Umtkov še bolj klavrna ali težka ali smešna kot pri ostalih EvrNarih; težko je meriti. Kmecl daje Slov za okvir, a ga že v naslovu - s tem v začetku - spodbija. To mi je blizu, tako razumem tudi **RSD**. Zdi pa se, da ravná takó le Kmecl kot Umtk; medtem ko je za Kmecla Znika Tip, da je UZnik, UProf, kot tak utrjevalec SNara kot samoumevne Vrte; to sledi iz **Tisoč** (knjige **Tisoč let SLite**). Tezo bom ES preveril z analizo Pos izjav-trditev iz **Tisoč**. Bravcu je že vnaprej jasno, da mi je bližji Kmecl kot Umtk; do Kmecla kot UZnika zadržujem Kritdistanco.

Levs je kratka (mono)drama: devet strani v omenjeni knjigi. Uvrščena je na konec peterice. Deloma zato, ker

**NAROD IN KATOLIŠKI
BOG I**
(ob Turnškovi **Državi med
gorami**)

Poskušam realizirati, kar sem napovedal v 1. delu razprave o K(meclovem)**Levs(tik)u**: to razpravo, naslovljeno **Narod ali večpomenski bog** (skrajšano **Narbog**) tiskam - stran za stranjo, zaporedoma - na Le strani vsakega lista, pričujočo razpravo o Turn(škovi) **Državi med gorami** (skrajšano **Džmi**) pa na De strani lista, prvo na sodi, drugo na lihi. Zamisel je nova, prvič jo apliciram, zato bom šele videl, kaj se bo iz nje izcimilo; ali ni (pre)vsiljiva, le Zunekperimentalna, torej le mehanska. Moj namen je, da bi bila paralela med razpravama vsebinska, da bi si razpravi ustrezali in - v Dia - odgovarjali, vsaj do neke mere, grosso modo.

KLevs je monodrama o Člu, ki predpostavlja izvorno-okvirno eno-(tno)st Abstočke, le da ni jasno, ali je ta točka Katbog (ali kak drug bog) ali (S)Nar ali SNL. **Narbog** preučuje, koliko sta Nar (NL) in bog za KLevsa en(o)stn(a)-bitna-PnM, koliko pa le konstrukta. KLevsu se vse podira; ko na večer pred So izziva in žali Sice, nastaja - hudo -

je Levs od vseh glavnonaslovno obravnavanih najkasneje rojen, deloma - sklepam pravilno? - zato, da se vidi propad Slova od preroka-Mojzesa Truba do Perraztrganega, Notsesutega Levsa. To ni teza Kmecla kot Znika. Kmecl-Znik vršiči **Tisoč** v točki NOB Lite oz. DbZg zmage, v obdobju 1941-45 (MV-II), in v - kvečjemu Trag - resnobnosti. V analizi-oceni Pov obdobja je manj gotov, ima ga za prehodno. V NOB-Liti poudarja tudi intimo, Trago, Ponotčustvo, vendar je vse to podrejeno Pozokviru, ki pomeni dozoritev SNara v NOB, ki jo tolmačim jaz tudi kot LRevo. Kasneje se začenja razkroj tega dosežka; z mojega vidika prehaja NOBD kot EtatHum v RMg itn. Kmecl ne uporablja in ne upošteva mojih opredelitev-poimenovanj - analiz - Pov časa, niti delitve pomenskih megastuktur na KMg, HMg in RMg, sploh ne rezultatov **RSD** MetAkse.

Se bi dalo reči, da je na ravni Umeti - AD - **Levs** isto kot PovLita (Lud)? Sta si **Tisoč** in **Brid(kost)** v tem analogna? Kdo je v **Brid** vrh-središče? Preš ne, če je podajan v **nekem večeru obupa**. Ta(k) obup je Tip MV-II za Balantiča, ne za Kajuha ali Bora, ne za **Rojstvo v nevihti** in **Raz(trgan)ce**. Najmonolitnejši, naj-uspešnejši, najmočnejši, najbližji liku Hera je v **Bridi** Trub, torej sam začetek. V **Tisoč** so začetek SLite **BS**, na te gleda Kmecl s Tradvidika kot na prvi dokument Slova (analogno kakršen je pol tisočletja kasneje **Malkat**), ne pa z vidika sporočila **BSov**, ki niso le avtoritativno FP sporočilo, kot je **Malkat**, ampak celo osnovna utemeljitev Čla kot Kršbitja, tj. njegove DušNote kot območja GhKe, s tem podrejenosti KCi-fGosu. Ta vidik Kmecl v **Tisoč** opazi, a ga ima za sekundarnega. Jaz ne; NDM. Kmecl tako v **Tisoč** z **BS** kot v **Brid** s

PzM, Levs se iz enotnega lika RR v RazcDč, celo v RazkrDč, vse mu gre raznarazen. Dela sicer ARF-AK, a koliko je zares vredna? Vse to bo predmet ES analize **KLevsa**; dozdam sem opravil šele 1. poglavje te analize-razprave. Preden začnem z 2. poglavjem, analizo-pisanje prekinjam in se lotevam razprave o Turnovi **Džmi**. Predpostavljam namreč, da je **Džmi** v nemajhni meri Anteza **KLevsu**, da kombinira kar dve PnMi, ki ju sintetizira: PnM PMge (SPSi) in PnM KMge (FDbe).

Tako sklepam, ker sem o **Džmi** že pisal, glej **P.S.** k **Opombam k razpravi Sla po zmagi ne popušča**. Sama razprava **Sla po zmagi ne popušča ali Kristanova polemika zoper krščanstvo** je začetek ES analize Kristanove drame **Ljub(islav)a**, napisal sem jo 1981, **Opombe** k nji pa v »predpomladi 1999«; obe sta objavljeni v knjigi **SPJ-Črtomir II**, 1999. **P.S.**, ki prihaja v poštev za Kar, se začne na strani 162 te knjige, a najprej ES analiziram **PKrst**; a preden se vrnem k nadaljevanju ES analize **Ljube**, naj se lotim tudi **Džmi** oz. Karja od strani 169 do konca razprave, 177, oz. osredotočeno do strani 173. Naj navedem in komentiram nekaj teh **P.S.**, predvsem zato, da oba z bravcem vidiva, do kje sem v analizi teme Nar-bog leta 99 prišel; kako naj z ES analizo nadaljujem.

S tem udejanjam napoved, ki sem jo dal v **SPJ-Črt II**, na strani 162: da bom nadaljeval z analizo **Džmi** (in **Ljube**) v knjigi **SPJ-Črt III**. Dozdaj obljube še nisem izpolnil, tudi napovedane knjige še ne izdal, a je preteklo že 6 let od načrta. ES analizi **Džmi** in **Ljube** se mi zdita 99 potrebni »kot ustrezen VIS okvir za razumevanje **PKrsta**«. Če se bom zdaj lotil tudi nadaljevanja analize **Ljube**, še ne vem, verjetno ne; le **Džmi**. A

Trubom podaja trden okvir Nastu Slova, artikulira močne stvaritve in Osi. Konec obeh knjig daje v prvi plan najšibkejšo, Not(ranje) najbolj samosprte, skoz SZ v AD drseče. Še izraziteje v **Tisoč**, kjer Pov Slito končuje prek Zajčevih **Otrok reke** (AD Huma drame) z Zagoričnikom in njegovim Nihom, **Opusom nič**, »praznim papirjem«, tudi s »Knjižico OHO«, ki je prav tako le prazen papir. Prazen papir - točka nič - seveda ne more sodelovati v utrjevanju SNara, nobene TS grupe ali ustanove. Se bliža tudi **Levs** tej točki? Mar Kmecl tudi tu spodkopava, kar kot UZnik in Polideolog želi izdeluje: bit Slova? Z ES Karjem bom analiziral konec **Levsa**, ki res ni spodbuden. A je ta konec - končna didaskalija v drami - le logičen sklep začetka oz. prve didaskalije. Naj jo navedem.

»Levstik je tri leta bolehal, bil tri mesece bolan, tri dni je umiral - to je vedela vsa ljubljana.« Umril je 16.XI.1887. Drama se dogaja torej na ta dan ali kak dan v prejšnjih treh letih, ni važno. Levs ni dočakal pojava Ivana Can(karj)a, niti konca in sklepa-vrha ČD, Voš(njak)ove drame o RLH trojki **Pred sto leti**, 1889, niti začetka Realza na Slskem, Kersnikove **Jare gospode**, 1893. Prepričan je bil, da je ostal sam; da je tudi za Slce in za Čla vse izgubljeno. Je bil analogno prepričan tudi Kmeclov Preš? Kmecl tako Rad negacije SNara ne pripiše Prešu ne v monodrami **Preš**, še manj v TeVe drami **Poet**. Obe se končata s Preševno željomolitvijo-trditvijo, da ljubi predvsem ali celo »samo to majhno, grizasto ljudstvo«, Slce; naj ga »varuje« bog. **Smole** se konča celo s svojevrstnim, čeprav IrHedom.

Vendar, tudi **Levs** se ne konča z - voduškovskim ali zajčevskim - Nihom. Tudi v tej drami se obrne Levs na

nikoli ne smem česa zafiksirati. Micelij je odprt dinamičen sistem, ki je celo avtoregulativen, kot Ž sám; vodi me, kamor mu ukazuje - ga usmerja - Not logika smisla in povezovanja (Not komunikacije obravnavanih del). Te Notlogike na začetku analiz ne morem natančno določiti, le približno predvideti. Ves čas pisanja analiz moram biti skrajno pazljiv in odprt, da zaslišim namig PSte teksta, njegovo usmeritev, ki jo jaz nato artikuliram (tudi RR). V nekem pomenu se piše tekst **RSD** sam; po Sokratu sem jaz le babica pri samoporajanju smisla ali pri ISli (Isu smisla).

Tezo začnem s stavki, stran 162: »**Vstajenje**« - mislim na Jeločnikovo **Vstajenje kralja Matjaža**, skrajšano **Vst**, gre za SPED iz 51, podrobno ES analizo **Vsta** sem naredil v knjigah **SV** in **KčB, GR2** - »in **Država** se na tej ravni dopolnjujeta. **Vstajenje** na etnotradiciji pripovedke-alegorije o kralju Matjažu in verjetju v odrešenje slovenstva«, to je tudi tema **Klevsa**, »prek središča SND, ki bo v Gospe Sveti na Koroškem, na Turnovi **Državi**, ki je slovenska« - za Turna - »že davno pred kraljem Matjažem, že v času pred pokristjanjenjem Slovencev.« Turn najde v karantanski Dži predKrš temelj za Slov; ta temelj ni zoperKrš. Kajti KC uči, da se Katbog pojavlja tudi po Nvpoti, že pred Abrahamom, kaj šele pred Mojzesom; že v času Noeta, samega Adama, analogno tudi pri ostalih - nehebrejskih - Nlih, preden se pokristjanijo; posebej apostol Pavel je poudarjal takšne Herantične like kot angele, v te so se RR grški bogovi in junaki, Orfej itn.

Analogno velja tudi za PogKarnce (Karantance), v nemajhni meri že za Valuka in Sama. Tu je vzrok, da ti dve figuri opevata - slavita - dva Kat duhovnika, Abram v **Valuku**, Turn v

Boga, prosi »Gospoda«, naj »se usmili vsaj tega mojega bednega, zavrženega ljudstva?« Sicer ne ve; boga sprašuje: »Zakaj si ga sploh ustvaril?«; a to vprašanje ni Rad AD. Sam Levs teži v AD, kot tudi nemalo Preš (tudi Smole), a SNar nekako ostaja. Torej vendarle ni bistvene razlike med stališčem Kmecla v **Tisoč** in v Umeti? Zajc in Zagoričnik (Smole s **Čečki**) sta PriNihpisca, za katera ni nobenega ne Boga ne boga, za Preša-Levsa pa je še nekaj bog; a kak? Kot DbZg, ki je SNar, SNL? In ta vršiči-zmaga MV-II, tudi v NOBD, tedaj se zgodi **Rojstvo**? To je še Pračas, Pravir, (PnM), medtem ko je **Opus nič** nič te biti, torej nekaj, kar kot Eta - Fija, Tija, DbZg - ne velja. Je Kmecl dejansko nasprotnik Niha in PMLDbe tudi v Umeti, ne le v Zni in Ideoli kot bivši visok funkcionar ZKS, ki je sicer pomagal Kučanu Ptjo RR v SoD, osta(ja)l v PozEtokviru KlasTradSoDe, kot Kristan?

Če je tako, je med nama s Kmeclom bistvena razlika. Zame SNar - nobena ZgDb oblika - ni TempPoz; ni le dvoumen. S stališča DgZni je SNar le - že presežena - možnost Isa Dti, v glavnem pa SSL. Sodi v Ož(K)ldo. Da bi se Čl približal UnBDru - v sebi Drčlu -, mora prej skoz Blak ničā, skoz **Otr**, **Čečke** in **Opus nič**; tudi skoz **Knjigo z luknjo** mojega brata Alešak. SNar je zame izhodišče - narojenost -, ki pa ga preOsm z ARF-AK in skoz ADDč RR v TrDč model. Kmecl Nih opisuje, upošteva, ga skuša celo razumeti, tako v Prešu kot Levsu, a ga v osnovi zavrne. Vrne se v stanje pred Nihom-ničem. Jaz »konstruiram« stanje onkraj ničā, točneje: ne toliko onkraj časa in prostora, kajti onkraj teh dveh ni nič, je le u-topos in u-kronos. BDra iščem v DušNoti, ki ima edina stik z Dt. Nobena ZgDb ne more omogočiti tega stika, vsaka ga blokira. (Je pa

Samu. Pokristjanjenje da le dokončno-zavestno - Pra - obliko Pogverovanjem. Ne vsem, nekaterim pa. Tudi nekaterim bistvom in dogodkom. Najprej in najbolj samemu Slovu. Slov je Pra(vo) že prej, preden je pokristjanjeno. S tega vidika je brez moči vsak RLH ideolog, ki skuša najti v PogPSi neKat ali celo AnKatdržo, kot recimo Levs v **LTugo**, a tudi v **Krpanu**, ki je glede Kata zelo nevtralen, medtem ko je **LTugo** do KCe napadalno razkrinkovalen. Če je to PnM-Prabit obstajalo že pri predKrš Polabskih Slavih in v Valukovi Ka(ranta)niji, je res vprašanje, ali se lahko od srede 7-Stola (ali od začetka 2. tisočletja) kar tako izgubi. Za Turna se ne more izgubiti, ker je njegov Katbog Ve, z njim je Ve(čno)Slov.

Hujši problem nastopi za Levsa. ES konkretni Slci so od srede 7-Stola res le ali v glavnem lahko izgubljeni, ničesni, ker so se pokristjanili, a sam SNar (SNL, oboje lahko ldn) je nekaj drugega kot Slci kot Pski in udje SNLa kot Klde. Klđ lahko obstoji tako rekoč tudi brez Pskov, Ideja - bog - brez empirije. Empirija v glavnem le kvarji Pralepo sliko same NeČi PnM-biti kot Ideje. Takšno sklepanje se je vsiljevalo že Platonu, po svoje tiči v vsakem Nclu, tudi v Levsovem. Obenem pa je Levs kot RLH ideolog empirije (nasproti Katldeji); v empiriji preverja Reso, kot je učil Bacon. Se pravi, da Levsa Veobstoj Praldeje (SNLa) sili k temu, da Ideaidejo realizira v HS okoliščinah, pač s Praljudmi.

Ni bila to zamisel Ptje, posebej MV-II, ko je svojo LRevo razumela kot likvidiranje napačnih ljudi (z vrhom v PVD maja 45), ničvrednih, pomagačev hudiča; kot rojevanje (**Rojstvo**) oz. ustvarjanje novih ljudi, NČla, ki edini ustrezajo zahtevam Nsveta ali Praldeje? Tako nastaja iz nevtralne

res, da brez Tsa tudi DušNota ni mogoča. Paradoks.) Tudi SNar. Ujezen do SNara (LdNar) je napačna pot oz. je Prapot le v določenih pogojih-odnosih, v katerih Nar kot Db skriva v sebi IpK med dvema SAPO. Šele dve SAPOi omogočata kot DgSAPOEV odprtost do BDra. Nar je lažna Dt, je Trl. A ker se v okviru Nara dogaja marsikaj, Nara ne smem(o) zavrni kar počez, s tem bi prešli v AbstHum, v PMLD retoriko UHe (danes ČIP, ki so v nemajhni meri zloraba UHe). NDM.

Nadaljujem s citatom prve didaskalije. »Njegova smrt je bila hrupna, pogosto je skozi okno v Kapiteljski ulici vpil od strahu«, v ospredju je strah in ne pogum, strahopetec in ne Her!, »da ponoči ni zatisnilo oči kapiteljsko predmestje do zadnje hiše.« Strah se je RR v klavrno smešnost. Levs kot Her - Narpreporoditelj - končuje kot zbegana, Notsesuta, bojazljiva, pred sabo bežeča stara baba. »V razcefrani in umazani spalni srajci, z naočniki, ki mu sem in tja zletijo nazaj v sobo, prepoten, moker in podivjanih las nevrotično, za kak hip pa tudi sentimentalno napada skozi okno; vidi se ga samo od pasu navzgor.«

Njegovi napadi - zmerjanja - so že v tej uvodni didaskaliji podani-ocenjeni kot mizerni. Levs nastopa kot trapasta lažipošast. Vsekakor kot negacija tistega Levs, kot ga je skonstruiralo TradSLZ, na osnovi **Krpana**, **LTuga**, Levsovih bojov z Bleiweisom, Costo in staroSlci; tudi **TeVeLevs**.

Se NotIdn s takšnim Levsom? Ne. Torej še ne umiram, čeprav mi je S glavna in trajna preokupacija. S(mrt)i me ni strah. Želim si jo, čakam nanjo, premišljam o Smu. Slce napadam; a zakaj? Imava z Levsom iste pobude, ko žaliva Slce? Odgovor na to vprašanje je - zame zelo - važen.

Marijane Ideaktivistka-Prtk, **Rojstvo**; analogno iz Km-gruntarja-RkdL-žagarja Rutarja v **Razcih** zaveden Prt, njegova pobožnjakarska žena Neža se znebi svojega pobožnjakarstva; Špelca v **BSSvetu** pridobi za Prastvar (za NOB-LRevo) Kpltrgovko Svetelovko itn. Ptji se je to posrečilo, ker je bila že sama v svoji osnovi Kld, že v Marxovi zamisli Prve internacionale, ki se je nato radikalizirala v Tretji internacionali, katere del je bila SPtja oz. JugoPtja.

Tu je imel Levs luknjo. Skušal je organizirati poštene Slce zoper napačne, najprej mladoSlce zoper staroSlce, nato pa so tudi mladoSlci, Zarnik itn., Levs - strahotno - izdali, se priključili Blei(weis)u in Klunu. Levs je ohranil nekaj PriSo, Jurča (pa še ta je - s Kersnikom - hvalil Bleija v ČD **Vice**, tj. **Berite Novice**), Stranke-Gibanja ni vzpostavil, kot sta jo Marx in Lenin, na Slskem pa od 1919 naprej Tuma, Lemež, brata Žorgi, MOč, Kreft, KaKi. Levs je ostal sam, s tem pa v nevarnosti, da se mu podre tudi Abstočka boga-SNL, kateremu ni zmožal pridobiti Praljudi. Prvi tak PČ bi bil šele Can, a se je izoblikoval šele desetletje po Levsovi Si. Drugi ni zmožal biti Kreft, čeprav je bil v **Letu 1905** in **Tiberiju Grakhu** zelo Rad, obe drami sta iz 23. Glej moje analize v Pnizu **KtDvK I** in **II** (**UvNač** in **VolZim**).

V duhu povedanega se konča moj tekst s strani 162 **SPJ-Črt II**: »FKC le doda pravo religijo pravi slovenski Nvi in Dži, uprizarjani v **Državi**; tudi - že - v **Samu**.« S tem **Samom** mislim na fRemčevo dramo **Samo, prvi slovenski kralj**, 1867.

Na strani 168 misel razvijam: »Zato Prešernu ni treba poudarjati prihoda Pomladi in Nve, Lune in Sonca, Rasti in Pomladnega kralja, obrednosti St Nve, kot jih poudarjata-uprizarjata na dolgo in široko Kristan

Tudi za Kmecla oz. za ugotavljanje najinih sorodnosti in razlik.

Levs je umiral sam, z mano je Ala kot PriSo. Levs ni zapustil potomcev, jaz jih imam 19. Levs je ostal tako rekoč na cesti, jaz imam odlično IzPoko, sem ud SAZU, z Alo preživljava Ž v veliki kraški hiši, skoraj dvorcu, ki ga imava v preužitek do Si. Moje delo je - vsaj takšno, kakršno je danes, **RSD** - skoraj Zamol, a meni je to všeč, koristi mi, ker me pusti Db, katere ne cenim, pri miru. Trpim zaradi ponesrečenosti Čloštva, a moja Pvt Pskusoda je glede na večino Čloštva ugodna. V Žu sem imel celo veliko srečo, povsem Dgč kot Levs. Kako naj bodo najina čustva sorodna, ko pa sta tako Raz najini Ži? Levs je umrl starec pri 57-letih, jaz sem pri 75-letih očitno kljub vsemu telesno bolj zdrav od njega, predvsem pa duševno. Zmerjava-žaliva pa enako. Kako je s tem?

Seveda ne vemo, kaj je Levs res govoril v predsmrtni uri; vemo le, kaj mu je pripisal Kmecl. Torej se ta hip, ko se primerjam z Levsem, ubadam tudi s Kmeclom. Zase vem, kaj sem in mislim (vsaj do neke mere), Levsa izraža Kmecl. Vendar Kmecl ni isto kot njegov Levs. Trije so: Kmecl, njegov Levs in Levs, kakršen je bil po sebi oz. zase. Še četrti: Levs, kakršen je zame. O Levsu sem večkrat pisal, glej moje ES analize **LTuga** (v knjigah **Slovenski plemenski junaki, Tugomer 1-3**), a že moji dve **Pismi Francetu Levstiku**, izšli v 70-ih letih.

Najbrž bom moral ti pismi - že v pričujoči knjigi? - ponatisniti in komentirati. Projekt se razširja, kot zmerom. Micelij pač tako nastaja. Ne morem ga obvladovati, koti se sam iz sebe, to je zanj bistveno. Obvladovanje sveta kot predmeta je IdM početje. Ni takšno obvladovanje Tip tudi za Kmecla, vsaj za **Tisoč?**

in Turn. SKC je od **PKrsta** do **Države** doživela Rad redukcijo, imanentizacijo, ritualizacijo snovnosti, materializacijo, ki se vzdržuje kot duhovna le še s pomočjo goljufij ideoloških remagizacij. Kristusa gleda - o tem pišejo JOGSŠi - kot Zmagovitega Pomladnega kralja Fraserjevega kova, ki ga je najprepričljiveje uprizoril Rudolf v **Praznovanju pomladi**, etnografsko, trag(ed)ično in kritično. To je pod masko prikrit Kristus Kralj«.

Povedano velja tudi za **LTuga**. V kolikšni meri za KLevsa? ZKC je Levsu zoprna, kot je bila Prešu in Canu; tudi Majcnu in Mraku. Pod St ustanovo išče KLevs Idejo, ideji sta pa dve oz. ena, če obe pomenita isto: bog in SNL. Da bog ne bi bil Katbog-fKr - Vodja, Kralj - in SNL ne tolpa barab, se mora znotraj fKra razkriti-ponavzočiti JKr, kakršnega poda recimo Majcen v liku Zdravnika v **Dedičih nebeškega kraljestva** oz. kakršen je PonotBog - BDr - za ekskaplana Sergeja v drami **Brez sveče**. Se KLevsu razkrije tak JKr? Ima sam Kmecl posluh za JKra-Boga, za BDra? Ni zanj bog le ali Katbog - MagVodja Ustanove - ali pa SNL, s tem objektiviziran v HS bitno Kldo Slova? Če je tako, ne Kmecl ne KLevs ne moreta do Dti, le do ene od oblik ZgDbe. Kmecl do SNLa, kakršen je nastaja)l vse do MV-II v NOB in LRevi, vendar je to Kmeclova odkrita teza v SLZ knjigi **Tisoč let**, ne pa v KmD. V KmD podaja Kmecl že Not konflikte, težave, poraze, pretiravanja - Neg stran - NOB-LReve, glej najprej **Intervju**, nato **Marjetico**. Šele v povsem zadnji drami, ki jo piše - novi dramatizaciji Bevkovega **Čedermaca**, a gre še za dramo v delu -, K-da je brezprizivno pristal na NOB in LRevo v njuni Ideaci; pristal je, kolikor se je z Bevkovim romanom NotIdn. V tem pomenu bi bil **Čedermac** v Kmeclovi izvedbi regres

Res, ne poenostavlja tako nesramno Rad, kot SrKos, ki je Dbpedagog, sluga ObDbe kot takšne, neodvisno od tega, ali je ta Db le ali De, Ptja ali KC. Vendar je zunaj dvoma, da je želel Kmecl ravno s **Tisoč**, s SLZ tekstom, ki je izšel za njegovo 70-letnico, podati sintezo svojih preučevanj Slite; s tem je sledil TradSLZgarjem, Slod(njak)u, Zadr(avc)u, Pogačniku itn. Medtem ko je moj namen ravno nasproten: puščati vse odprto, nezaključeno, neuporabno v šolsko-vzgojne namene. DgZn ima do vsake Monenotnosti kot do IdMa Krit distanco.

Moneno(tno)st je le Ožld; tej sledita arhemodela Dč in Dv, ki sicer nazadnje težita v nov Mon (v Av), vendar skoz derealizacijo Dbe (ta se zgodi v PMLDbi), tudi skoz destitucijo (S)Nara, SNLa. To destitucijo Kmecl opaža, ne le pri Zagoričniku, že prej, recimo pri Vodušku ali Bartolu, a je ne sprejema oz. razlaga jo le kot eno od stališč do (S)Nara, ki se dogaja-realizira znotraj samega SNara, ta pa ostaja Temokvir in Vrta. V Voduškovem **Odčaranem svetu** za Kmecla v **Tisoč** ni bistveno njegovo Nihsporočilo, ampak dejstvo, da je napisan v Slščini, da sodi v SKulo, da ga je sam avtor-Pek uvrstil v SKulo, s tem v okvir SNara. S formo Pzje, ki je Narjezik, Slščina. Če je tako, v čem je Kmecl v bistvu Raz od Topa? Ali je razlika med njima le v tem, da je Top fanatičen, ozkosrčen SNclst, Kmecl pa širokogruden, upoštevajoč UHo, a jo podreja SNaru, s tem tudi SNclu, kot so jo Slod, Kob(lar), Prijatelj? Ne pa jaz. Me skuša videti Kmecl kot lik na liniji od Strit(arj)a, glej **Uvod** v **PrešPzje**, prek Levca do Grdine? Je njegova težnja, da bi me resocializiral - da bi se jaz dezizoliral - prav to, da bi jaz jasno podredil svoja razmišljanja (RazRese v **RSD**)

na NOB(D), na Cajnkarjevo **ZaSvo** ipd.

V citatu omenjam Pomlad, IdeaNvo, ritualizacijo Nve v StNv. Linija KCe je bila ravno ta: sintetizirati Katboga in Nv tako, da postane sama Nv kot KC: obredna. Ritualizacijo KCe in KatDže pripelje Turn do skrajnosti-absurda v **Zvezdah**: v **Džmi** ritualizira Nvo, ki jo s tem RR v alter ego PraDže-PraDbe. PraDž in PraDb, ki pa sta cilj tudi Ptji, glej Kocov **Večer pod Hmeljnikom**, sta cilj tudi Levsu: vrnitev DbDže polabskih Slavov, **LTugo**, oz. Karncev, Kristanova **Ljuba**. Kld SNLa je premalo, če je le Idea; v tem primeru je le Abstzamisel, le fantazma DušNote. Mora se RR v DžDbo, ti dve pa se utemeljiti na Lep(ot)i, na NeČi, na PraNvi, kot je to terjala ČD oz. NKNM, glej Vilharjevo **Deteljo, Župana**. T(akšn)o IdeaNvo sta slikala predvsem Turn v **Džmi** in Abram v **Valuku**. Gre za radikalizacijo in epopeizacijo Vrha pri St Trojici v **Krpanu**. Na Trivravni gre za razširitev IdeaSAVSi Teharij iz Kočevarjevega **Mlinarjevega Janeza**, 1858, in Funtkovih **Teharskih plemičev**, 1890.

Na strani 169 **SPJ-Črta II** je zapisana moja teza: »V **PKrstu** je odveč sleherni folklorizem, vsakršna Db, prikrita pod St obrede, pa naj so v duhu FKC ali v duhu lib narodopisnosti«, kot so v **Ljubi**. »Turn skuša v **Državi** združiti KC in Narod, obe magiji v en sam kar se da močen Mag(izem). Zamisel je blizu Kfz.«

Tu se kaže bistvena razlika s **PKrstom**. Črt gre skoz PogSV, teza, skoz OIS, Anteza, k odkritju NeČi nebes v PraDušNoti. SV se bori za ZgDbo ali za PS kot predpostavko Veldea občestva. PS se ne zmore obdržati, FD (Ž) jo pobije, porazi. Ko Čl to spozna, pride na rob obupa. Tudi v SPD: SSL, da je Ptja ustvarila z

SNaru kot Temokviru vrednotenja in bivanja?

Ni Levsev krik, ki mu ga pripisuje Kmecl, nenavadno soroden mojim: »Bog oče, če si vsemogočen, počisti ta svinjak, pošlji svetovni potop!« Koliko je za Kmecla Rad(ikalnost) te izjave le metafora, Pekpretiravanje, koliko pa je mišljena resnobno in dobessedno? Najprej že nagovor na Boga oz. boga; kateri od obeh nastopa za Levsa? Besedica »če« kaže, da Levs ni gotov, ali bog je ali ni; giblje se na obeh nivojih, kot skeptik in kot vernik. Morda bi rad, da bi bog bil, a rad zato - za to -, da bi se bog pokazal kot staro-zavezni judovsko strašni in pravični Kaznovalec, kot Uničevalec Sodome in Gomore oz. vsega sveta, razen nekaj pravičnih (Noeta). Ne bi bilo treba vojne razumeti kot Čiščenje nagnitega - zamočvirjenega, zlega - sveta? Takšne so - naj bi bile - Pravojne Hebrejcev zoper ostale, kadar je hebrejsko vojno vodil Jahve oz. kadar se je vojskovala v Njegovem imenu. Ni tega počel tudi LTugo v boju zoper KatKrš zle, grofe in škofe, Gerona in Hildeberta? **LTugo** zagovarja vojno polabskih Slavov (so metafora za Slce iz druge polovice 19-ega Stola) kot Vervojno. Ni važno, kako se imenuje bog, v katerega imenu neka Čl grupa udejanja Pravičnost (RPP). Ali Svetovit, Svarun s stališča Slavov, bog Oče s stališča Kanov, Jahve s stališča Hebrejcev, Odin s stališča Germanov.

Levsev bog je Abskaznovalec; na las tak je bil bog Ptje in OF-NOBa MV-II, čeprav mu je bilo ime DbZg, ProlRazr, Slov ali sinteza vsega tega. **Rojstvo v nevihti** izhaja direktno iz **LTuga** - tudi iz **JTuga** -, ta iz **Stare zaveze**, iz Jozvetovih SV zoper pogane, častivce Baala in Astarte. Hebrejski bog je bil bog More, Čistosti. Če naj se Čloštvo - Slov -

NOB-LRevo IdeaDbo (Kom, vrnjeno PS), **Rojstvo**, vodi v OIS, v Haymannov in Admin obup, **Dia, Čečki**. Nv je krvava, s tem grda, če v nji divja SV, tako je v **Uvodu v PKrst**; Kmecl grdost te Nve eksplicira v **Marjetici**. Nast NotDuše je napredek glede na zgolj ZunSV; a NotDuša nastane v Kršu kot odkritje in Ponot GhKe, **BS**. Črt se zaveda, da je kriv, »kriv moritve je velike«; tega Preševega verza ne smemo jemati zlahka. Kot spozna Prižev Krstn (Kristijan) v **Aferi**, da je sokriv za poboje, ki jih izvajata Komisar in LR. Iz OISa je rešitev le mir po Si, Preš si ga želi že v **Sonetih nesreče**. TS in DušNota pa sta oba grda - Neg -, če Čl ni zmožen vere v nebeško DušNoto NeČi kova.

Črt odkrije, da je IdeaNvo zadobila Bogomila, odkar je iz Pogsvečenice boginje Žive postala Kršnuna, mila Bogu. Šele zdaj velja, kar je zapisal Preš: da je »dežela kranjska« (tudi Klevs govori o »deželi«) »podobna raja«. Šele s tem, ko je Črt po EkP izkustvu OISa sprejel-Ponot Bogino NeČi DušNoto Snice, je lahko zagledal deželo, ki so ji pravili kranjska ali Slska, kot Abs lepoto, raj, kot bit. A njena - ta - bit ni v ZgDbi, v DbDži Slova, ta je s PogČrtom padla; je v PraDušNoti, tako Bogini kot Črtovi, odkar je postal EvKan. Preš je Rom(antik): svet mu je - v **PKrstu** - poZun DušNote. Res da se Črt izobrazí - pouči, prevzgoji -, postane mašnik v instituciji, v Ogleju, v samostanu, tj. v KČi. A namenbistvo t(akšn)e KČe je le v tem, da je sredstvo za RR vsega sveta in ljudi (Čla) iz IdČla v DrČla, iz (Ob)DbČla v nebeščana.

To poskuša po PČrtu narediti tudi sestra - nuna - Pia v **SmKrstu**, a se ji ne posreči več; je Klevs paralelen tej Pii? Smole-Dine ugotavlja, da BDr, v katerega je veroval še v **SAnti**, ni več

reši, se more le tedaj, če prizna Praboga, če ta Prabog kot Čisti bog obstaja. Če obstajajo zgolj ljudje, ti pa so na ES ravni Hedsti, egoisti, ničvredneži (AgrEkzIde itn.), ta svet ni vreden obstoja. Naj pogine v celoti, ne le Slavi, kot v **LTugu**, ampak vse Čloštvo; Levs kot AlgČl razmišlja na Rad, nepopustljiv, nepodkupljiv način. Komsti - Ptja - so mu zvesto sledili. Nobenega prilagajanja NegDbi! SV do kraja. Kaj je LR MV-II za Komste drugega kot čiščenje velesvinjaka, Čloštva od PIKa in Brže, od knezoškofa Rožmana in industrialca Praprotnika? VOS izvaja - ne le v **BSSvetu** - vlogo-nalogo boga Sodnika in Kaznovalca.

Tako jaz ne mislim; zame je bil okrog 88 KatBog Vseljubeči; kasneje, ko sem ga vse bolj nadomeščal z UnBDrim, med katerim in mano (Člom) je Konta, sem se odrekel dajanju kakršnih koli kvalifikativov Bogu. Ima jih bog, ne Bog. Ta je še ne(do)znani, še Uničevani. Zadošča, kar si dela Čloštvo samo: da se iztreblja, kaznuje, muči. Zame je bistveno, da sveta Svinjaka ne bi branil, tudi če so v njem NeČi device in otroci. Hebrejski bog se ni oziral nanje, prav je imel, kajti vsaka oblast device in Pravičnike (Pičnike) le uporabi za argument, češ, Čloštvo mora ostati, da ne bi bili kaznovani s krivci vred tudi NeČi ljudje. Jahve zdvomi, da sploh obstajajo; Levs tudi. Ptja jih upošteva, seveda le kot svoje člane, a kmalu se izkaže, kdo in kakšni so: pobijavski Tigri in Mački. NeČi ljudi ni ali pa jih le RR. Slehernik je vpleten v protislovno in zlo-krivično zgodbo sveta, hote ali nehote. Biti veren pomeni za Levsa (o)čistiti TS, zame dopustiti ga čistiti, tj. Unič(iti). Šele onkraj ničā - Uničā - je mogoče (po)ls svet Dti, tj. UnBDra. (Postaja moja vera v Boga vse manj mila? Okrog 88 sem stavil na Milino

mogoč, Pia izgubi vero - analogno kot Levs? -, ostane le še DbZg stvarnost; to pa sta z vidika-interesa Slova knez Gorazd in njegov duhovnik Kočar. Isti Gorazd, ki nastopa v **Džmi** in ki ga na Bavarskem krstijo; ki prevzame oblast v Karniji od še Pog očeta Boruta. Nebesa, ki se pokažejo - ponavzočijo - celo v Nvi (mavrica, ki krsti Črta v **PKrstu**) -, so višja, edino Praresničnost v primerjavi z zgolj stvarnostjo TSa, ZgDbe. Teza Preša je ravno nasprotna od tez SrKosa in DSKCe, tudi od Turna, ki povezujejo Katboga in DžDbo. KC v **PKrstu** ni Pol(na), le Verzgojna, Čla - Črta - vzgaja v samostanu v EV VerDča, ki išče Boga, s tem - z mojega vidika - BDra; tako postaja tudi DtDč. To je Čl odpovedi TSu in vere v Abs Drsvet, v Dgsvet. V primerjavi s tem vidikom, ki je Abs vidik, odpade moč-vrednost-pomen sleherne ZgDbDže. Če ostajata Klevsu takšna Db kot SNL in takšen bog, ki omogoča-ustvarja t(akšn)o Dbo, je to analogno kot v **SmKrstu**, kjer se dogaja drama tako skoz PozGorazda-Kočarja kot skoz Negbavarske grofe in škofe, Bonifacija, Tassila itn. Sta se glede tega - kar pa je bistveno - Kmecl in Klevs odločila?

Nadaljujem: »Naj navedem nekaj verzov iz **Države**; ti verzi bodo pokazali, kako levi Lib« - Kristan v **Ljubi** - »in desna FKČ tekmujeta med sabo kot Dč.« Točneje: kot EDč: LDč in DDč, **GiM**. »Vsak od njiju se trudi dokazati, da je on pristni dedič starih Slovencev kot osnove današnje SND ali S(lovenske)občine (komune).« To počne že Levs v svojem **Tugu**; tudi Jurč v svojem. »Kar Prešerna ne zanima«, za Preša v **PKrstu** (ne pa za Preša v **Sonetnem vencu**), »je za Kristana-Turna bistveno«.

Začetek Slova je začetek sveta in obratno: začetek sveta je začetek

- bolj kot na milost -, na blagost, danes se mi zdi milina zmuzljiva Vrta.)

Kar je že razvidno iz navajanih koncev **Levsa**, **Preša**, **Poeta** - da ostaja na koncu vseh koncev kot bit vreden SNar (SNL) in da torej Kmeclov Nih ni Rad, je pogojen, navidezen -, se v začetku **Levsa** ponovi: Kmecl je v sebi - njegove drame kot PSt - dvojen: poleg OISa St bit (SNara), ki prevlada; poleg Verakcije preroka in Snika (Levsa v **Levsu**) posmeh tej akciji. A kaj je v tem paru-dvojnosti za Kmecla več vredno: Vermoment ali Ira? Na to vprašanje je treba še odgovoriti, analogno kot je treba celo prvo vprašanje držati še odprto: ali je za Kmecla SNar res Pribit in primum?

Levs namreč nadaljuje - bogu: »Ni pravično«, Levs hoče biti Pičnik, ima se za Pičnika -, »da gledaš vso to požrešnost, neumnost in hudobijo; da nisi ustavil dežja, ko sem bežal od Šenklažva domov!« Levs zamenjuje preroško SV zoper hudobne-zle s svojo Pvt varnostjo - pred dežjem - Pska. Res da je šel Levs v Šenklaž - v cerkev - molit, a ne vemo, koliko je njegova molitev vredna; tudi o tem se bomo še poučili. Očitno pa je, da so mu vredne suha obleka, suha obutev, suha glava. Je Levs le strahopeten samopriden OPsk, ki igra vlogo preroka? Levs je po svoji Si postal Sl prerok, Mojzes, preroditelj. Kolikerim - razen sebi - je bil že prej?

Mar Kmecl zanika Pri(stnost) njegovega preroštva, Sti? Ga kaže kot klavnega pajaca, ki tiči kar najgloblje v SZSlu? Mar analogno tudi OIS Preša v **Prešu** in **Poetu** ni dovolj globok? Ostaneta kljub vsemu najbolj trdni Poz Vrta SNar in Slci kot pajaci v njem? S tem je Kmecl vzpostavil nov dvoumen par, katerega narava (še?) ni jasna. Če je Slov

Slova. Sveta ni zunaj Slova; je (kot Empa), ampak na vprašljiv in napačen način. Zunaj Slova so njegovi Sži. Linija **Tugov** in **RSama**, SNcla-SGenta. Turn adaptira **Staro zavezo** tako, da naredi iz Hebrejcev Sice-Karne. Namigujem, da gre Turn v Kfz. S tem mislim, da je za njegovo dramatiko - za TurnD - bistven Fz, tj. RadNcl plus K(at) ali K(ler). Drži, če razumemo pod Kat-Kler le Zun vidik KCe in nauka. V analizi **BSov** pa odkrivam, da je bistvo za KršKC ravno Ponot GhKe, prenos zla iz Zunsveta (tudi od Sžev) v DušNoto Pska, tudi kot uda Klde. (Na to problematiko je zadel Kmecl v **Marjetici**, a jo je pustil dvoumno; je zanj odred Maščevalk Poz ali Neg? Kot Erinije so, kakor jih ocenjujemo. NOB je HMg in PMg.) T(akšn)e DušNote ni ustvaril šele protestantizem, ta jo je zelo razvil v Pervest; ustvarila jo je **Nova zaveza**, Pavlova **Pisma**: Čl ima moč, da vzame nase, česar Pogantični Čl ni zmožal ali vsaj še ne v zadostni meri, ne Prometej ne Elektra. Šele Orest, polagoma. In hebrejski preroki.

Danes lahko zaostrim: da doseže Čl v svoji Zg smisla (Zlsli) stopnjo EvKrša, mora najprej doseči stopnjo OISa ali vsaj obupa, kakršnega je doživel JKr na Oljski gori. V Sliti je za Pri te stopnje OISa Tip že Preš s **Soneti nesreče**, Vodušek z **Odčaranim svetom**, Gradnik konec 20-let; a Gradnik to stopnjo premaga, poišče Boga, v **Večnih studenih** itn. Ta OIS je Tip za CanD, že za **RomDuše**, Mlakar, za **Hlapce**, Jerman, za Gruma, **Zastori** in Larsen itn. Trdim: te stopnje - tega OISa - ne poznajo, niso zmožni zanjo, se ji ne odprejo ne Turn, ne SPED; na robu le Simčič v **Avgustu**. Ne Krek, ne Abram, ne Bilc v obeh dramah iz 60-let 19-Stola. KC je izgubila to stopnjo, s tem pa Kan DušNoto kot Ponot vprašanja smisla,

sestavljeno iz neRad obupancev in Psprerokov, ostali pa so povprečna žvarovna, je mar sploh še v čem vredno? Kako naj bi bil Nar, ki je Db skupina, vreden, če niso vredni njegovi sestavni deli, udje? Vendar: ne sesuva Kmecl tega, kar mu ostaja vredno, z niti ne preveč Prikr(ito) Radlro? Se tega zaveda? Ali pa pravkar odkrivam, da je KmD po PSti analogno v SZi kot je Šel(ig)ova? Oba sta člana iste Gene, čeprav ne iste GGe; Kmecl je bil na Leci in v Ptji, Šela je neslo v DSD, v AnK. A oba sta SZ ustrojena; sta si Šel in Kmecl bliže, kot sem si bil upal misliti? Ni tak tudi Jovanović, tretji iz te Gene? - To so nova vprašanja, dozdaj si jih še nisem zastavil.

Je pa res, da gledava z Levsem tudi tu podobno; tudi jaz mislim, da so Slci sestavljeni iz požrešnosti-pogoltnosti, ta jih kot zakasneli, a močno motivirani KplNar najtočneje karakterizira. Pa iz neumnosti in hudobije. Če primerjam poslance Sparlamenta s poslanci nemškega, prvi niti vratarji v drugem ne bi smeli biti, taki kreteni so, aKul, Bari, jedljači, diletanti, sramota Čloštvu. Kako naj spoštujem Nar, ki je tako mizeren? Njegovi Džposlanci so le natančen odsev - preseki - prebivalcev Slje. IdČl je, z Dgvidika, napačen Čl. Slc je celo karikatura IdČla. KmD to kaže, v **Bratih, Trubu, Tomanu**.

Kmecla potegne za sabo Ira, v nji je mojster. Levs nadaljuje z obtožbo boga, ne le Slcev: »Pa sem ti lepo rekel«, z bogom se obnaša kot z gostilniškim kompanjonom: »štirinajstkrat sem šel v tvojo čast« (!) » po vodeničnih kolenih okoli oltarja, da so vsa odrgnjena in krvava, štirinajstkrat sem te s tem ponižno priznal za vrhovnega boga.« Levs se ima bogu za enakovrednega, z njim sklepa trgovino, ponuja mu jo: pred bogom bo igral skromneža,

s tem izkustva-vprašanja Boga. Član DSKC je brez Boga. Zanj je Tip PSt TurnD.

V **SPJ-Črt II** ravno toliko navedem iz **Džmi**, da je razvidna-potrjena moja trditev o začetku Slova kot o rajju. To je sicer še Nvraj, a ker je ustvaril (Kat)bog vse, zemljo, ptice, ljudi, dežele, je ustvaril tudi Karnijo. Najstarejši med Karnci je »nekdanji knez, stari oče«, zdaj že »80 letni starček« Taljub; je skoz in skoz pogan. A obenem v marsičem - v bistvenem - PČ, saj se zaveda rajske NeČi dežeje-Karnije-Slje. Navajam verze kot: »Še preden zlato sonce bo za goro/ in Jarilo« - Pogbog - »s koledniki v obiske pride,/ na dvoru bova že. Le nesi vejo,/ veseli znak pomladi tople prve!« To je Prazačetek Slova-Čloštva, ne pa noč v Kapiteljski - bolj špitalski kot krepiteljski, špital je bolnišnica - ulici v srednjeveški lji, brez zraka, sredi prihajajoče kolere, v stisnjenih prostorih, po katerih švigajo ali se prekladajo kvečjemu tercialke, puklasti kanoniki in podgane. Ljo, kakršno slika Kmecl v **Klevsu**, si je treba predstavljati kot Grumovo Gogo, kot prebivalce **Mesta Goge**, onaniste, avtiste, voyerje, klavce, ponoči (navidez) oživele mrtvece, kvečjemu kot Pijboheme, kakršni so bili na stara leta Alešovec, Čargo in PijGraf (St Nikolaj, eden od Janševih ideologov-kanonikov).

Je zmožen sredi takšne lje-Slova Levs sanjati lepo Nvo iz **Džmi**? Je hotel podati Kmecl ravno v **Klevsu** Levsovo stopnjo OISa, brez katere ne bi mogel do PriDušNote? Te PriDušNote v **Krpanu** ni, nakazuje se v koncu **LTuga**, a je strast Mašča, ki jo kaže stara Vrza, večja od njenega OISa. Levs se tako boji OISa - stopnje **Sonetov nesreče** -, da raje prej zajadra v SNcl, v PnM, kot pa da bi ostal nebranjen, odprt, ranjen. Levs je močan regres v primerjavi s Prešem.

igral-prakticiral bo askezo (premikanje-plazenje po kolenih je Tip za askezo Kanov!), bog pa mu bo izpolnil želje. V Šenklavžu se godi Gled. Medtem ko je bila - za dramatika in za TaKC - Bilčeva **Tarb(ul)a** PriSnica in asketinja, napisana-vizirana je bila dve desetletji pred **Levsem**, svojo Privero v Katboga je potrdila z mučeniško So, je Levs - v Kmeclovi optiki - pajac, celo slepar, vsekakor pa odbijajoč in smešen. A če ima SNar smešno-klavrne preroke, kako da je sam na sebi vreden?

Ni tudi Kmeclovo priznavanje SNara kot St biti, PnMa, vrhovne in Poz Vrte retorična izjava? Jo dramatik daje le zato, da bi vsaj nekaj na svetu ostalo Poztrdno, da ga ne bi OIS - nič - do kraja posesal v nesmi-sel? In ima za Kmecla SNar isto funkcijo kot zame Dt: da je zadnji konstrukt v sili pred AD? Kot je postal SNar tak konstrukt za Šela od srede 80-ih let naprej? Sta oba, med sabo tako nasprotna pisca, Šel in Kmecl, po PSti ista: isti SZDč? Oba SNclsta? Oba konstruktorja Vrt v sili? Sem jaz Raz od njiju le v tem, da v stavu na TS Vrte ne verjamem več, zato Nar (Razr ipd.) nadomestim z neoprijemljivo Dto, z UnBDrim?

Kmecl se zabada v analizo razmerja Levs-Slci; a kar iz te analize dobi, ni kaj prida, točneje: je ničvredno in bedno! Levs bogu: »opomnil sem te, da nimam plašča« - s tem je podana karakteristika Levs, kako reven je bil, a tudi to, o čem se je pogovarjal z bogom (v takšnem bogu ni Dti) - »ti pa - kot star pijanec, ki vse zblodi in si ne zapomni ničesar - še te plohe nisi ustavil.« Če je bog Vsemogočni in Levs njegov izvoljeni prerok, je (bil) bog dolžan ustaviti naliv. Levs ne pomisli, kako je delal starozavezni bog s svojimi preroki; kako je

Šele Can se vrne k Prešu, Jerman, **Hlapci**. Šele SD-20 v polni meri tematizira OIS.

V tekstu iz **SPJ-Črt II** (v **P.S.**) analiziram predvsem vidik FDbe; ta me zdajle ne zanima. Pišem: »Bogovi, ki utemeljujejo-alibizirajo Slovence«, so v **Džmi** »bogovi Nvmoči, ki bodo prešli« iz PogPSi »v FK e(di)nega boga Absmoči, vrhov-nega kralja zemlje in veselja.« Pri Levsu ne v boga FKCe; ampak v Ncl-Gent boga-bogove, v samo bit Slova. Torej ne bodo prešli v nekaj, kar prihaja za njimi - po dobi PSi doba FDbe -, ampak bodo ostali, kar so. Morali bi ostati, kar so (bili). Levs si je želel - v **LTugu** - ohraniti moč Taljubove Karnije. To je PS, v kateri vlada »Jarilo nebeški, junak sončni«. Kjer »vsako leto/ dobrotni Daždbog pošlje ga v deželo«; ne Jehova Mojzesa, ampak Daždbog Jarila, Klevs je dal Pogbogovom Katnazive. »Da krute zimske razprši vetrove«, Sljo v letu 1887 ali že 1876, »nadahne pticam spev in jih oženi«, o tem je sanjaril mladi Levs, kako bo postal glavni Slski Pek. »Na belem konju spet prijaše v selo .../ veseli je spremstva kresnic, deklic mladih .../ z družico lado, vigredi glasnico.«

Ob tem pa je nekaj, kar je bilo bistveno za Levs, že od **Krpna**: »Gorje, če kje opazi še Robolja,/ glasnika zime v rjuhi ali slami! To borba salamenska je med njima!« Robolj je Brdavs, je par Geron-Hildebert, trojka Blei-Klun-Toman (Costa itn.). Ubogi Levs razgraja skozi nočno okno, ves nemočen; šele Kreft je razumel, kako je treba stvári streči, če hoče uspeti. Levs mora postati najprej vojak Ptje, kot je Vanja v **Lu-05**, ubijati zle, graščaka iz sosednje vasi, nazadnje pa v DbZgi zmagati z LRevo. Kreft te zmage še ne poda, jo pa Zup v **Rojstvu** in jo celotna NOBD.

V **SPJ-Črt II** komentiram: »Nenehni

dopustil, da delajo z njimi Hebrejci. Klevs (Kmeclov levstik) očitno noče biti žrtev, a je, zoper svojo voljo: Iržrtev: premočenec do kože. Vernivo Kmecl reducira na banalnega. To Kmecl rad dela, to je v sami Stri njegove dramatike in sveta.

Se z bogom spodobi tako pogovarjati, kot se Levs, Ga zmerjati za pijanca in blodneža? Kaj ostane v bogu še božjega? Vse postaja farsa. V to smer nese KmD. Vse do **Zgolet**. V isto smer je neslo tudi Šela, do **St sarmatske krvi** in **Kanja**. Ker ne verujeta v Boga, morata ironizirati boga, obenem pa iskavce Boga. Koliko sta v tem Raz od Rudolfa, Fileta, Rupla? Le manj Rad od teh, bolj v SZ? Čisti ludisti so izraz čistega arhemodela Dv, ŠelKmecl skušata ta arhemodel zaustaviti; a s kolikšnim uspehom? Zli Harz, **Rojstvo**, je veličastna figura v primerjavi s prismojenim Klevsom! Je bilo po Kmeclovem mnenju Slov pred in po MV-II takšno, kot je v **Klevsu** in **Lsmrti**? In rešuje le ogromnost DbZge MV-II - tudi LReve, ne le NOBa - Slce (in ljudi) pred smešnostjo, nizkotnostjo, ničesnostjo? Za Šela je veljala, le s poudarjeno Negkonotacijo, še v **Ani** in **Volčjem času** ogromnost LReve, ne pa več v **Stkrvi** in **Kanju**. Tudi Kmecl je dosegel najnižje dno - skoraj že cenenega, burkaškega - posmeha v **Zgoletih**, medtem ko je njegova **Marjetica** (iz 80-ih let kot **Ana**) še občudovanje v sebi vprašljive skoraj nadčloveške akcije (Prtov).

Levs se sam sebi smili; je mogoče preroka narediti bolj nepreroškega, bolj rejca malih živali? »Zdaj ob vseh revah tudi kašljam in bogvedi, kako se bo končalo.« Končalo se je slabo: s skorajšnjo So. Sama S je bila klavrna, čeprav je kot S enako pomembna kot samo Ž.

Ob samoSmilu samopoveličevanje (samoPovel): »Ti dobro veš, da bo

boj med enakopravnima bogovoma, med Temo in Svetlobo, Nočjo in Soncem ... To je model Dč« - dejansko EDč -, »značilen za PogPS. Zato je v PogPS trajna vojna kot Bm in DžV. Na Db terenu je to vojna med Slovenci in Avari«, **RSamo**, »Slovenci in Huni itn.« Turn rešuje problem s konstruktom e(not)ne KČe, glej **Zvezdi**, s FKČ ali s Kfz. Kako pa Levs? S tem končujem z navajanjem iz **SPJ-Črt II** in Karjem k tem navedkom. Prehajam k ES analizi **Džmi**, z željo, naj poda okvir za razumevanje **Klevsa** kot bojavnika zoper zle-Sže.

Treba je upoštevati, da je Levs v **Krpanu** - celo kar se da preprosto - zmagal nad zlimi, nad Brdavsom. V **LTugu** je bil poražen od Nemcev-Brdavsca, a se jim ni uklonil, le ubili so ga, do zadnjega je ostal pokončen; tako razume in slika sam sebe. Kako je v tretji fazi, v **Klevsu**, ki se godi tik pred Levsovo So? Ni poražen v Vojboju kot LTugu; še manj je res, da bi zmagal, kot Krpan; je postal le besneč gobec, prazen retor, ki si izmišlja SNL in Perboga? Je hotel Kmecl to: preprečiti, da bi Levs zašel v OIS, kot kmalu po Nastu obeh **Tugov** Vrhovčev Zoran, glej mojo ES analizo Vrhovčevega **Zorana**? Je Kmecl Levsa osmešil, še preden je bil ta sposoben - si je upal - prestopiti v OIS? Primerjava med Zoranom, ki naredi Rad ARF-AK, in Klevsom je mnogopovedna. Glede na Zorana ima Klevs komaj kakšno ARF-AK. Je takšno pomanjkanje-odsotnost ARF-AK (s tem smodela ARF-Dč) pogoj za Nast NOB(D) Herov, Borovega Mihola, **Razci**, Tork(arj)-evega Vida, **Prz**? Spodbija Kmecl NOB(D) in PnM DbZge na posmehljiv način, z Ludlro, medtem ko ju v **Marjetici** in **Intervuju** šele maje? Se je Kmecl ustrašil konsekvenc svoje (mono)drame, ki ga je zanašala v lahkotnost vsespodbijanja, **Leta**, in je

moj zahojeni in ubogi narod za zmeraj izginil, če mu vzameš levstikal« Izjava je tako pomembna, Levs jo misli-izreka tako Prisamopreporučano, da jo velja pazljiveje in podrobneje komentirati.

Vendar naj prej navedem še nadaljevanje Levsovega nagovora ljubljancanom-Slcam, bogu, sleherniku-nikomur: »Zlodeju si v pomoč«, ti bog, torej nisi nikakršen Katbog, saj sodeluješ s hudičem, »in copniški golazni, ki je je v moški in ženski obliki dežela prebogata in ji je v največjo nesrečo.« A kdo je ta »golazen«? (Izraz je Kmeclov oz. Levsov, ne šele Jelčičev in moj.) »Ošabnosti dežmanski, kramarstvu klunovskemu in tomanovski gobezdavosti, vsenavzkrižni pokvarjenosti si v potuho!«

Klevsa bom bral pozorno, da bi videl, kdo je - če sploh kdo -, ki ga Levs izvzema iz družine golazni, pokvarjencev. Dežman zastopa Nemce, Klun in Toman Slce-Polike; da je do podjetnikov, trgovcev, bogatašev Levs še bolj nerazpoložen - enako kot Preš -, je jasno. Ostaja »dežela«, ki je brez ljudi le geografski in s tem Abstpojem. Deželo mora nekdo naseljevati. SNL? A kdo je konkretno ta SNL? Od odgovora na to vprašanje je odvisno vse.

Če je SNL le konstrukt, le retorična Vrta kot izhod v sili, le beseda, ki napolnjuje PzM, to pa je nastalo, odkar se je umaknil Katbog - vsaj Levsu -, potem je vsa stavba Slova (dela na SNDži - gledano perspektivno), vsekakor pa na SNDbi, utemeljena na praznem, na želji, na nič. Da ne bi bila utemeljena le na nič, mora preiti lib v (S)Ncl, analogno kot Libci po vsej Évri, Ncl pa je v osnovi Gent, tj. regres v ReAr: vračanje - klic na pomoč - PnMa, kakršno je - naj - bi bilo v

zato prevzel novo dramatizacijo **Čedra** ali se vsaj odprl ideji, da jo prevzame?

Turn in Levs (ta od **Krpana** prek **LTuga** do **Klevsa**) varirata začetni položaj vrta Eden. Stanje bi bilo Idea, če ne bi bil tudi v paradizu Hudič. (Pripoved o tem, kako pride v zemeljski raj Satan, beremo - zelo podrobno - v Miltonovem **Izgubljenem raju**.) Taljub že na začetku I. dejanja, glej stran 19 knjige **Džmi**: »Že moj so dedek Valuk«, gre za Kontinuiteto-Trado istega, »na holmu tem sezidali si gradec./ Potem so oče moj ga dvignili/ za dvojno kolje, jaz pa sem dozidal/ obrambne stolpe, novi red branikov.« Glavni kraj - središče Polabskih Slavov - v **Tugih** je Branibor, tj. borbeni branik. Slc se bori, a tako, da se brani pred vdorom zla; v Sljo vdrejo Brdavs, ki je Musl, in PIK Geron-Hildebert, ki sta Kana. Tudi sobo v Kapiteljski ulici ima Levs za branik, okno te sobe za lino, skoz katero zmerja (z besedo ubija?) napadajoče Sže. (Don Kihot?)

Dozdaj je bila obramba uspešna: »da nam doslej, Daždbogu bodi hvala,/noben sovrag ni mogel še do jeter.« A kako dolgo je to? Le od prihoda Slcev v te kraje, od Valuka in Sama. Komaj poldrugo Stol, kar je komaj kaj za Džo, ki bi rada bila močna. Že v **Zvezdah** kaže Turn, kakšne težave imajo Karnci, Moravljani itn. z obrambo svojih že KatDžav. Moravska se je ohranila, vsaj nekako, v Karniji so le še cemperi Slova, le še neole Messner in - tudi dramatik - Lipe Haderlap. Taljub je v svoji stvarni oceni jasen: »čeprav se v nas zaganjajo nenehno./ Ah, veš, otrok«, govori svoji vnukinji, 12-letni Blažici (je Blažica pomožna Nežica, glej dramatizacije Slomepopeje o **Blažetu in Nežici** oz. moje ES analize o temi), »življenje nas Slovencev«, Turn nima

Preti pred Nastom Krša oz. KršDušNote, ki je oblikovala PzM in GhKDč; glej moje analize **BSov**. DušNota nastane šele tedaj, ko Čl Ponot zavest GhKe pred Abs točko, ki je Katbog; le z vero v Katboga je mogoče, po nauku KČe, izpolniti- napolniti PzM, ga RR v PnM, (po)ls smisel. Da bi Čl preživel - osmišljen (neosmišljen na daljši rok ne more preživeti, pade v Dek in AD) -, potrebuje Katboga. Če tega izgubi ali zavrže, kot ga učenci RLHa (NKNMeš v Slji, ne pa kalvinisti nekaj Stol prej), mora ali v Nih (skoz Realz **Jare gospode**), ali v regres, v ls ArhMegaStre, ki je PMg.

Kakšna je bila PMg med PraSlci dejansko, ne vemo, saj so se po kristjanizaciji Slcev, tega pa je vsaj tisoč let, ohranili le njeni drobci. Lahko jih le registriramo. RLH-ideologi (tudi Levs) so bili prepričani, da se jih da obuditi, RR; Jurč in Levs sta si dala to za nalogo v njunih **Tugih**, Lipež že poldrugo desetletje prej v **Smerti carja Lazarja**. Levs je verjel, da je tisoč let prej med PogSlavi obstajala takšna Db - PS -, kot jo slikata z Jurčem v **Tugih**, kot skupnost braniborskega občestva pod vodstvom Tugomerja; na teh dveh **Tugih** temelji nadaljnji SNcl-SGent, ne le na **LinMicMatu**. **MicMat** utemeljujeta Slce na Km in na PrMešu (RkdI gartnerjih) iz konca 18-ega Stola, a to ne zadošča; sam lin(hart) se tega zaveda, zato se po tem, ko napiše obe svoji drami v Slščini, odloči začeti preučevati NarZgo Slcev oz. (Jugo)Slavov, glej njegov **Poskus**, 1788 in 1791. Tudi Levs je jemal iz njega, enako iz študij NemZnikov, le da jih je vrednostno postavljaj na glavo: za PozHere delal Slce, ne Nemce. ES vsebino je zamenjal, PST je ostajala ista: Nemvera v srednjeveško PS predKrš časa, germansko, tudi keltsko, recimo pri

problema s poimenovanjem Karcev kot Slcev, »je večna borba«. V **LTugu** še resna (ali konstrukt resnosti), v NOBD Pritrda, S(mrt)i kosijo vsevprek, **Rojstvo**, v **Klevsu** neresna, smešna, bedna, klobasaška. Šele primerjava dveh dram, od katerih je - bi vsaj rada bila - ena Hertrda-resnobna (**Džmi**), omogoči bravcu (Anlnu) uvideti Prakarakter druge, v našem primeru **Klevsa**.

Taljub izraža, kar čuti Levs, to pa čuti iskreno; Pri(stno) ga je strah: »Ker rod smo majhen, skromen,/ obdani od sosedov jakih, krutih,/ sovražnih in zavistnih nam od veka.« Ta EDč smodel je Tip za ldB; NDM. Še pred poldrugim desetletjem so Slce (skoraj) napadli njihovi donedavni Prili-zavezniki Srbi; pol Stola prej Nemci, lti in Madžari, tj. Ogri. V Dačvri kot PMLDbi je SV prešla (se RR) v tekmo, ki pa ni nič manj huda; če je Slci ne bodo vzdržali, bo po njih. FKČ je konstruirala svet FDbe, v kateri naj bi zavladata e(di)nost, torej ne bo več EDč-Bm. Zamisel FKČe se ni udejanjila. RLH se je realiziral kot Kpltrg, ki dela šibkejše tekmece zgolj za navidezne ljudi oz. sploh (skoraj) vse ljudi RR v V(logē) in proizvajavce, v nove hlapce, v takšne, ki si sami želijo hlapčevati, ker jim to daje MakUž. (Avz je Maz.)

Ni primeren sklep iz tega, da je obstoj Narov pomota? Jaz sem se Slovu odpovedal; tudi Čloštvo, ker je lDčloštvo. Vendar je ta moja odpoved Slovu le delna. Če - dokler - ne naredim Sma, ostajam Čl; dokler živim v Slji, ostajam Slc. Naj bom raje Hrt ali Srb? (Brrr ...) Niti Nemeč (ali Anglež) ne morem (več) biti, vse moje Ž je - v Noti - vezano na Slov, tudi moje delo: **RSD**. Sem Slc, ki se odpoveduje sebi kot Slcu. Nisem s tem tudi sam v SZi, blizu drže, v kateri je Klevs (Kmecl in Šel)? Nisem

Francozih, Irlih, Angležih, vikinško pri Skandinavcih itn.

LTuga in **JTuga** sem preučeval ES natančno, zato se k njima ne bi vračal. Za primerjalno analizo bi si vzel kako SD, ki izhaja iz LevsTrade, recimo Abramovega **Valuka** ali Kristanovo **Ljub(islav)o. Valuk** naj pokaže, kako si je SGent-SNcl predstavljal PnM predKrš Slavov; zanimivo bi bilo upoštevati tudi Turnška, saj v zadnjem delu trilogije, v **Zvezdah našega neba**, slavi KC kot Abs PnM, slavi pa tako, da ponavlja nenehno samoslavljenje Katdostojanstvenikov (glej mojo ES analizo v knjigi **Triumf CiMet**). V drugem delu trilogije kaže prehod od Poga h Kršu, **Dž med gorami**; s to ES analizo sem šele začel. Medtem ko obravnava v prvem delu, v **Kralju Samu in našem prvem veku**, PogSlov. Ta **TurnSamo**, 1959, izhaja iz prvega **Sama**, iz F(rance)Remčevega **Sama, prvega slovenskega kralja**, 1867, nastalega torej že desetletje pred obema **Tugoma**. Kot vidimo, je blok regresa v ReAr (S)PSi izredno močan, kontinuiran, od linovega **Poskusa** do Ideolutemeljitev SNDže, ki jih je dajala NoR grupa okrog 1991. Ni jih pa uprizarjala v SD, kar nekaj - precej - pomeni. Pomeni, da je v svoje Ideolutemeljitve le napol verjela; pomeni, da Janša danes ne zmore Priregresa v Tot, ampak ga le Sim(ulira); da mora ostati pragmatist, čeprav instrumentalizirano (pomen Simbvloge SrKosa) okrancljan s kakršno koli retoriko.

Se naj lotim ES analiz vseh omenjenih dram, **FRSama, TurnSama, Valuka, Ljube, Lazarja** ali naj naredim izbor? Drži eno: brez upoštevavanja teh dram, ki so v SLZu - SiZi - skoraj neznane, ni mogoče odkriti, koliko je Pri(stna) Levsova drža v **LTugu** in **KLevsu**; ne, kaj je, ne, kaj pomeni. Bistveno je odkriti,

ne pobit, **LTugo**, ne zmagovalec, Krpan. Sem - kot Znik - navaden retor, penast gobec. Moja AK.

Taljub-Turn taksativno naštevata Sže Sicev: »Naš prvi, večni je sovražnik - Ober./ Kot prave sužnje nas je vlačil s sabo/ že onkraj gozdnatih gora Karpatov.« (KasO: včeraj smo - s m o - Slici kot fusbalisti - pod vodstvom dramatika Perice Božiča - premagali zakarpatski Nar: Moldavce. 2:1. Če bi to lahko sporočil ljubemu Taljubu ...) Itn. Turn podaja v svojih dramah kar kompletno staro Zgo Sicev, na dolgo in široko. To Zgo razlaga po svoje, pristransko v korist Sicev. Obri so Sice izdali, torej so Izdi, »so se za Donavo v šotore svoje umaknili«, medtem ko »smo mi ostali tu in s kijem v roki«, nenehen poudarek na Vojmomentu, »si v vročih bojih sami« (poudarek je na emancipiranju, na SAKO, na NSS) »osvojili/ ravnice rodne in planine sončne.« Osvojili ali zasedli prazen prostor, ki so ga nekaj prej zapustili Langobardi? Turn je VojHer dramatik, ob FKanu seveda; rajši ima poudarek na osvojitvi. (Tip za Kfz.) Problem reši tako, da daje ponos zaradi osvajanja zemlje-dežele izražati poganu. Sam stoji nad obema, nad poganom in Kanom, nad Taljubom in Gorazdom. Je sinteza, torej tudi z vidika FKCe, tj. Gorazda, v **Zvezdah** St bratov Cirila in Metoda (CiMeta). PraKan povzame Poz poteze PogPSi, kot povzame MrkProl - Ptja - Poz poteze Meša kot NKNMeša, stališča bratov Mannov, Balzaca, Diderota. Kot povzame NOBD Levsa, **Rojstvo** oba **Tuga**. Povzame vsaj v namenu in samorazlagi.

Blažica sprašuje, natančno tako, kakor bi Turn in Taljub rada odgovarjala: »Potem pa vse bilo je naše, kaj?« Središčna beseda je »naše«; NSS, glej tudi naslov knjige

kaj je - ne le za Levsa - SNL. Da je za DaSPMLDbo konstrukt-fantazma (IVJ), je jasno. A PMLD kot izdelana obstaja šele od 1990, kot IdeolPSt od srede 60-ih let 20-ega Stola. Kaj pa prej? V NOBD, v SPED? In še prej?

25. aprila 2005

NSS (leva); lahko bi bila - in je - tudi De-sna. Taljub predava, takih predavanj je v **Džmi** na desetine strani: »Čim trdno smo se vsedli in v to zemljo«, če so se Hebrejci pod božjim prerokom Jozuejem, zakaj se ne bi smeli Slci?, »zastavili si rala in motike«, delu čast in oblast, »je Ober vražji že pridrl v deželo.« Nas napadal, ropal, kot Nemci MV-II. »Pobiral mladce, tiral v boj očete«, jih jemal v Nemvojsko, lti na Primorskem v ltojsko, »tja daleč na Bavarsko in v Lombardijo.« Tj. na rusko fronto, pred Moskvo in v Stalingrad, v Abesinijo in Libijo. »Nazaj grede pa plen je sam odvrlel« itn.

»Pregrozno, zločinsko to početje, dokler črtu/ pesjanskemu za vedno nismo vhodov/ v državo karantansko zapahnil!« To so storili Prti 1945, le kvalifikativ »za vedno« je treba dati v oklepaj. Nobena ne zmaga ne obramba ni za Ve. Nato Taljub razlaga, kakšne vse gradove-utrdbes so zgradili Karnci, Gradec, tega so nam kasneje ukradli-uplenili Nemci (Graz ob Muri). ltn. A varni smo le v Karniji, ne pa še v Istri, Panoniji, na Kranjskem. Boj z Obri še ni končan.

Niso pa Obri edini Sži Slcev. Taljub in Turn poučujeta Blažico naprej. Mi pa se vrnimo k ES analizi **KLevsa**.

27. aprila 2005

NAROD ALI VEČPOMENSKI BOG II (ob Kmeclovi monodrami)

V načrtu imam, da bom pisal-analiziral več PD hkrati, tako bo nastajalo več vzporednih ES analiz. Optimalno bi bilo, če bi jih tiskal vzporedno, eno analizo na le polovico, drugo na de polovico vsake strani. Bi bilo to izvedljivo? Zakaj ne bi poskusil? Posebno zdaj, ko **RSD** ne izdajam več kot knjige, imam proste roke; **RSD** - kot DgZn - postaja vse bolj eksperimentalna. A če je tako, da lahko tiskam dve razpravi (opeki) vzporedno, naj zdajle nadaljujem z ES analizo **Klevsa**. Vseeno je, katero od obeh - odločil sem se ob **Klevsu** za Turnškovo **Državo med gorami** - napišem časovno prej. To je popolnoma Zun vidik.

Ker se zdi, da se Klevs precej ponavlja, bom iz Klevsa še nekajkrat citiral analogne izjave, a le omenil, da Levs vztraja pri njih. Ne mislim, da se ponavlja Kmecl; ne očitam mu te Estslabosti. Razumem njegov namen; Levs mora pokazati kot maničnega tipa, tak pa je le v primeru, če ga slišimo, da kar naprej goni isto. Predvsem o svoji veličini (samoveličje); in napadanje-zmerjanje. »Levstik pa naj pogine« - naziva se

NAROD IN KATOLIŠKI BOG II (ob Turnškovi drami)

Nadaljevanje knjige, naslovljene **Slovenski narod se poraja**, skrajšano **SNarpor**, se spet seli k ES analizi Turnove **Džmi**. Ne k vsej; Turnova drama je obsežna, tokrat morem zajeti le njen manjši del, le začetek, obravnavan v razpravi **Nar in (Kat)bog I**, in konec, obravnavan v pričujoči razpravi **Nar in (Kat)bog II**. Vmesno dogajanje bom preučeval v posebni razpravi oz. v knjigi. V **SNarpor** iščem-upoštevam le tiste momente PD, ki dopolnjujejo-osvetljujejo motiv SNara v zvezi s **Klevsom** ali vsaj s temami - ključnimi problemi -, katere je odprla.

V **Naritn. I** navajam pogana Taljuba, njegovo ldn z lepo-obredno PogNvo kot PnM-bitjo in ogroženost Slcev-Karncev s strani Sžov, ne le Obrov, polagoma tudi Frankov itn. V **Naritn. II** pa bi moral navesti in komentirati rešitev problema, zmago nad Sži, a na višji ravni, tako da so se Karnci pokristjanili, da je postala Karnija KatDž. To je zgodba prvih dveh Stol Zge SNla, kakor jo razumeta Turn in KC; podana je v obeh prvih delih Turnove trilogije, v **Samu** in **Džmi**; Taljub obnavlja-povzema svet Pog Sama.

že v tretji osebi, K-da bi šlo že za Narspomenik, za Snika, od sebe se je odtujil, ni več le subjekt Pvtkova, ampak NarVrta, Narlastnina (obenem ko je do kraja Pvtsubjektiviziran) - »naj crkne; vseeno, kot pes ali vsaj ubogi pes, samo da pogine!«

Levs se čuti do kraja ogrožen. (Jaz ne tako Rad. Tudi Mrak ne. JKr je imel učence; čeprav so ga ti izdali, so ga spremljali do večera pred križanjem. Mraka ves čas, do Si. Mene družijo z Alo LdDr; tesna zveza tudi z Ajdo in Muckom, vse bolj z Ako, še kom.) »Zdaj ga premočiš še od spovedi grede«, hodi se spovedovat, a njegov bog ni Katbog!, tudi v tem je dvojen, razcepljen, RazcDč! -, »kot da ti ni prav, da sem čist in brez greha!« (Še zmerom govori bogu.) Ima se za Snika. Se sme imeti kdo od živih za Snika? Ni to samoveličje, s stališča Krša nedopusten napuh? Vendar, ni bil prav tak Levs Idealik oz. primeren za vzor prihajajočim Gene?

Skupaj s Prešem sta tvorila čudovit blok. Preš kot ustvarjalec, ki pa je bil obenem - morda prav zato - zelo od Tsa, grešen, obremenjen s krivdo zaradi Ane Jelovškove in svojih nezakonskih otrok, alkoholizma itn., Levs pa NeČi. Ker je - naj bi bil - NeČi (Snik), je razumljivo - tu je vzrok -, da ni mogel biti ustvarjalec, le obrobno, v **Krpanu** na začetku svoje poti (ne bi bilo treba upoštevati tudi **Krpana** kot prvo RePS, RePnM, saj je iz leta 58?), nato v kasni sredini, **LTuga**, 76, in blizu konca, **Otročje igre v pesencah**, 80-82. Tip: te pesmice so za otroke, otroci so predpostavljano NeČi, še nerazviti ljudje, torej še brez krivde, še angelčki, kot se je tedaj menilo; **LTuga** pa je Levs izdal pod tujim - Jurčevim - priimkom. Levs je bil v sebi nalomljen ustvarjalec, to ugotavljajo vsi njegovi biografi, ne le

Klevs, ki se nahaja v dveh točkah Zge, 1887 (leto, dan Levsove Si) in 1994, leto Nasta Kmeclove monodrame o Levsu, ima že HKD zavest, že veliko podatkov in interpretacij, ki jih ne more ne upoštevati. Turnov **Samo**, 1959, upošteva že FRemčevega **Sama** iz 1867, tega pa je upošteval-bral že Levs, ko je pisal **LTuga**, 1876. Turn**Džmi**, njene poante in konca, Levs 1887 seveda ni še mogel upoštevati, sinteza SNara (SNla) in KCe v SD - SIZi - še ni bila narejena, napisana; z njo je začel šele Krek v drami **St Ciril in Metod stopita na slovansko zemljo**, 1885, torej šele s temo CiMeta, apostolov iz Stola kasneje. Bi se še dala teza pokristjanjenja Slcev-Slavov že 1885-87 prenesti iz središča Velike Moravske in iz Panonije v Karnijo in s tem v Sljo? Se je imel Levs še čas s tem ubadati, to sprejeti, se do te razlage opredeliti? Tudi če bi odkrili, da se v **Klevsu** te razlage zaveda, še ni rečeno, da se jo je Levs leta 1887; Kmecl ve mnogo več od Levsa, saj živi Stol kasneje. Tudi če Kmecl ni poznal Turn**Džmi-Zvezd**, je poznal celotno SKatTrado, ki je po Kreku 1885 povezovala Karnijo in KC oz. temeljila na Gorazdu in Hotimirju kot pokristjanjenih, ne pa na Samu ali celo na Črtu kot uporniku zoper KC, torej ne na Preševem **Uvodu v Krst**, ne na Reharjevi **Karantanski tragediji (KarnTragi)**.

Zato je razumljivo - se kar samo od sebe (po logiki stvari-teme) ponuja -, da bom po dveh delih razprave **Narita**. o **Džmi** ES analiziral, a ravno tako omejeno glede na cilj razprave, FRemčevega **Sama**, saj poudarja v nasprotju s Turn**Džmi** začetek in zmago Slova kot PogNDže. FRemec ne napiše nadaljnje drame, ki bi pokazala prehod od PogPSi, **Samo**, h FKCDbi, **Zvezdi**. Tisti hip,

Kmecl in Slod(njak). Umet darov, ki so mu jih pripisovali sodobniki, ni razvil, v tem pogledu je razočaral.

Je pa zato razvil držo nekakšnega laičnega Snika - tudi S(od)nika -, Gent(Ncl)Snika oz. celo RLH-Snika, kar je contradictio in adiecto, a to protislovje v sebi je levs sam; je blok RLH-Ncl sam na sebi. Ta blok pa ni Tip le za Slce, enako za Nemce in za vso Evro. Prvi tak hkratni nosivec RLHa in Ncl je bil Napoleon. Blok Preš-Levs je blok Stvarnik-Snik. Treba je bilo počakati le še na Can(karj)a, ki je dal obema Polrazsežnost, ju povezal tudi s Kršem (in Mrkom). Šele nato sledi Radnegacija PnMa, v Voduškovem **Odčaranem svetu**, v 30-ih letih, v Bartolovem **Al Arafu** in **Alamutu**, v Zupanovih romanih, z vrhom v **Klementu**, napisanem MV-II. Šele Zupan je bil PriRazcDč; CinNih **Klementa** (na)piše ob istem času, ko sodeluje v OF in se pripravlja za pot v Prte, kjer ustvari najbolj reprezentativno SNOBD: **Rojstvo**. Je na Preševi liniji, ki je avtor tako **Sonetov nesreče**, Nihmortalizma (Mrta), **Krsta pri Savici**, KatKršdrže, **Uvoda v Krst**, RePMge, **Sonetnega venca**, SNcl, in **Zdravljice**, UHe. Te višine in HKD drže levs ne doseže; v marsičem tudi Zupan ne. Premalo se zavedamo Zupanove veličine. Njegovi ludučenci so ga RR v površnega SekHedretorja. Njegova Umet je dosti bolj Zun retorična od Preševe, pa vendar okvir obeh je isti ali vsaj analogen.

Lvs pa ni le Snik; je tudi - v svojih očeh - Mislec, v duhu Rodinovega **Misleca** ali kake analogne Michelangelove statue: »Da se pred tvojimi očmi spreminjam v misel!« Glede na globino Preša, Cana, Koc(bek)a, Mraka, Zup(an)a itn. levs ni bil velik mislec; bil je prav za prav zelo preprost mislec, njegovo bistvo je bilo v kmzvitnem

konec 60-let 19-Stola, SIZi (Poli) zadošča, da vzpostavi kot osrednjo Vrto primarno SND, **Samovo**, ne glede na to, ali je Kat ali predKat oz. Pog, kot je pri fRemcu. To je čas pred Mahničevim nastopom, s katerim se usklaja navedena Krekova drama o **CiMetu**. Da se fRemec ne ukvarja posebej in kot s problemom s Katvidikom, je najbrž celo sugestija duhovnika, Raiča, ki je založil in nagradil fRemčevo dramo. Zanj (za čas pod konec 60-let) je bilo odločilno, da se poudari - najde, konstruira - SND, ne pa da se začne boj (ločitev duhov) za njeno Verflgvsebino, za vprašanje, ali je bil začetek Slova Pog ali Kat. Turn poda kontinuiteto: od PogPSi, **Samo** (tudi Abramov **Valuk**) h KatFDbi (**Zvezdi**), nato pa po isti liniji naprej, do 12-Stola v **Potujočem križu belih menihov**. Odtod se vleče ista linija do Slom(šk)a, Lendovškovo **Slomšekovo rojstvo**, 1900, Barage, Jeločnikova **Eno samo je potrebno**, 1955, in nazadnje v SPED do MV-II, glej Vomb(ergarj)ev **Napad**, 1949.

Vendar drami, ki obsegata-zajemata Pogzačetek SNara kot PSi in njegovo Katzrelost, ne zadoščata. Že pred 1887, ko levs umre - fiktivno, v Liti-SD govori skoz **Klevsa** -, nastajajo tudi nove utemeljitve Nasta in vrednosti SNara. Ena med njimi - med prvimi - je Bilčeva drama **Slovenija oživljena**, 1861, ki utemeljuje Nast Slova na trojki ZLV (Zois, Linhart, Vodnik); torej na RLH VISu ali pa vsaj RLH VIS vzame kot alibi-masko za SNcl, ki bo postal čez čas tudi KatSNcl, vsekakor pri Kreku, v drami o **CiMetu**, 1885. Kakšna so razmerja med omenjenimi nosilnimi PStami v DušNoti Klevsa, bom raziskoval na ES način; a tudi, kakšna so razmerja istih prvin v sami **Sliji oživljeni**; koliko je v nji - v Slovu - že Katmomentov; navsezadnje je eden

Krpanu in otroških pesmicah. **Tugo** gre globlje, a prav globoko ne. V **LTugu** je silna strast Mašča, lik Vrze, velika porcija SV, jeza zaradi lahkovernosti (tudi Levsov Pvtproblem), Krita SDbe, lik Spitigneva; najgloblje čustvo v drami je groza zaradi Radporaza Slavov, s tem Čla kot takšnega. (Nemci niso ljudje, so zveri.) To je groza Levsa samega pred spoznanjem, da je bil tako poražen: da je on sam poraz kot tak. Ne Can ne Preš nista pristala na tak poraz, oba sta našla Abstočko v DtKršBogu. Levs je to točko iskal v SNlu; pa jo je tudi našel? Ta(k) bog, ki ga slika Kmed kot Levsovega boga, ni Abstočka.

Če poiščemo primerjave v SPD, sta miselna dramatika Priž (**Dia**, **Afera** ...) in Dine (**SmKrst**); tudi s tema se Levs ne more meriti. Tudi s CanD ne; **Blagor** je Koda, a so v nji miselne Dbanalize Mrk tipa. V **Hlapcih** sega Can mistično-miselno globoko. Morda pa Levs s sklicevanjem na »misel« ni mislil na Fifmisel Radanalize sveta in Čla, ampak na tim. čisto misel, na kakršno se recimo sklicuje Peter v **Poh(ujšanj)u**. Ali Uršula v **Samorogu**. Ali **Santa**. Takšna razlaga bi bila mogoča.

»Kot da ti ni prav, da živi tudi stvor, ki ni ne lep, ne velik, ne mlad, ki ni nič na zemlji, ki je pegast, rdečelas in hude krvi, ki greši v mislih ob pogledu na sleherno žensko ...« Kakšen Snik torej? Grešnik, ki pa greši le v glavi; njegovo Sništvo je v tem, da se premaguje, da zmerom zmaga NeČi duh nad Dekpoželenji. To je Tip za askete, glej **Skušnjave svetega Antona**, za puščavnike, kakor so jih slikali pobožni slikarji, ne le Bosch.

Levs ve, da je na TSu nič. Odkod torej izvira, na čem temelji njegovo samoveličje? Da je božji izbranec? Nekdo, ki ga bog kar naprej

od trojke ZLV duhovnik, Vodnik. Bilčeva usmeritev je bila prva, nikakor se ni izlila v pesek. Manj kot 3 desetletja kasneje jo povzame in razvije Voš(njak) v drami **Pred sto leti**, od Voša naprej pa Govekar, Kreft (**Kojanti**) itn. Ne vodi ne v NOBD ne v SPED; je lastna, posebna. Pomembna je tako za Levsa kot za temo-okvir pričujoče razprave in knjige, kjer gre za raziskavo likov iz SKule, realnih Slpreroditeljev, kakor se pojavljajo v SD. Takšni niso le **Preš**, **Smole**, Čop, že prej **Trubar**, ampak tudi trojka ZLV. Zanimivo je, da se je Kreft lotil Preša kar trikrat (ob ZLV), Kmed pa le Preša in Smoleta (ob Trubu in Tomanu), in ne trojke ZLV. Zakaj ne? Mu je ta trojka preveč Kul(turniška)?

Realne figure iz SZge, ki so predvsem Kullzbi (ZLV), postanejo Rel kmalu tudi utemeljevalci SNara, od **Slje oživljene** in **Pred sto leti** naprej. Isto se zgodi s Prešem že v začetku 70-let, ko začne pisati o njem dramo Luiza Pesjakova, 1871; žal je ne dokonča. Da se povezati Preša in Smoleta na eni in ZLV na drugi strani v platformo SKullzbov, ki ustanavljajo Slov kot KulDbo. Sami so Kulustvarjanci, hitro postanejo predmet drugih pisateljev in preidejo kot osrednji liki v SD (Slito). Drug moment pa je tista realna SZg, ki ni imela - vsaj ne analogne - Kullzb osnove, nosili so jo Poliki, Džniki, vojskovodje, osvajavci, vojaki. Te je izbrskal iz Zge že Linhart, eden od ZLV trojke, v **Poskusu**; dal je vsaj možnost-usmeritev, da se jih izbrska. Tako se rodijo Samo in Valuk prek Črta do Gorazda in Hotimirja. Ta skupinalinija je bila najbolj potrebna osvetlitve, poudarka, razvitja, saj bi postala, če bi se ideologom in Zgarjem to posrečilo, Vojosnova za legitimiteto Slova kot DžNace. Tega so se lotili SUMtki-ideologi Slova, v

preskuša, kot je starozavezne preroke? Če je tako, potem bi mogel biti tudi ta bog, na katerega se obrača KLevs, Verbog (vsaj Jehova). EvKrš Bog **Nove zaveze** ne; ta je Bog odpuščanja in LdDr. V **Stari** pa je grozljivo samovoljen, z ljudmi dela kot s sredstvi; najtrši je s tistimi, ki so mu - bi mu morali biti - najbližji, s preroki. A je v **Bibliji** vsemogočen, medtem ko v **Klevsu** nima t(akšn)e moči. Ali pač?

Kaj je v Levsu prevladalo? Ali RLH misel o Nvi kot izvoru vsega, ta Nvizvor je viden že iz **Krpana**, ali Katbog? Ali pa že v **Krpanu** utemeljuje Praboga kot PS, tokrat še kot SAVS (pri St Trojici), v **Tugu** že razširjeno na PS kot Dbo, ki je celo neke vrste - Idea - Dž. Ne FD(ž), ampak FPS, ki ima razvito organizacijo Dbe: vojsko, odgovorne (starešine), gmotno proizvodnjo. Sama AVS nima vojske, je le del FDže.

Krpan gre po svoji volji na Dunaj; ve, da sodi SInotranjska pod cesarja, ve, da krši Džprepovedi, ko zganja kontrabant z angleško soljo in kresilnimi kamni. Levs zagovarja - ali mu je vsaj dvoumno naklonjen - tihotapstvo kot Anarh(istično)kršitev ObDbe, F(evdalnega)sloja. Po zmagi nad tujo Džo (celo Musltipa, nad Brdavsom) se Krpan vrne v SAVS, v kateri pa ima zdaj več legalnosti, saj mu je cesar dovolil trgovanje. **Krpan** je začasna - nerazvita - oblika PSi; razvita je šele v **Tugu**, medtem ko se **Pesence** premaknejo na drugo - na otroško - raven.

Če je SAVS K-bog v **Krpanu** začetek iste usmeritve (konstrukt SNLa kot PsAbstočke), je SlavSlovPS Braniborcev v **Tugu** njen vrh. Če je najvišja Vrta Čla Ž (a za **Krpana** je, tudi za **Tuga** in Levs kot RLH vitalista), potem Čla najbolj ogroža S. A ne le Čla kot Pska, kot ga v

60-letih in naprej, od fRemčevega **Sama**, ki je s tega vidika izjemno pomemben. A so Slov samoumevno razširjali tudi na JugoSlavstvo, **Smert carja Lazarja**, 1860, **Zeta carja Lazarja**, in na Polabsko Slavstvo, oba **Tuga**. - Posebna skupina so Celjski grofje; obravnavam jo posebej, tudi izčrpno.

Brž ko sta povezana oba vidika-grupi (VojDždrža in Kulitdrža, povežeta se v istem desetletju, ko nastaneta, fRemčev **Samo** in **Slja oživljena**, v 60-letih 19-Stola), je SNar utemeljen, vsaj Kulideološko, a tudi z namigom, da Slci potrebujemo Vojosnovo-samostojnost. (Celjski vidik doda Jurč z **Jurčvero** 1881, blok postane še trdnejši. Kolikor ni **Jurčvere** napovedal že Turkuš v izgubljeni **Veroniki Deseniški**.) Slov se zdi proti koncu 80-let 19-Stola - vsaj na Ideolravni, ki pa je tudi PsVer(ska) - utemeljeno, če že ne primerno utrjeno. A bistvo Umeti je, da Ožlido spodbija; da vse problematizira; da nekaj, kar je v Kodi in navadni resni drami - recimo agitki - Pozenotno (PnM-Bit), postavi pod vprašaj. To dela že antična Traga. To sta naredila Lipež in Klemenčič s tematizacijo poraza Slavov (Srbov).

Tu se je Slibcem zastavilo vprašanje, ali ni za propad KarnSlova kriva ravno FKC, ki jih je s tem, da je Slce pokristjanila, naredila za hlapce, jim vzela samobitnost, ki so jo imeli kot PogPS oz. že kot nekakšne PSDže, že vnaprej kot NL, glej tezo **fRSama**? Debata je odprta, traja do danes. KC ideologi trdijo ravno nasprotno od Libcev: da je pristanek KarnSlcev na KC le-te rešil pred iztrebljenjem. Mogoče. Dejstvo pa je, da so izgubili ND samostojnost, celo svoje Pl, kar se ni zgodilo Hrdom; izgubili so celo zavest o sebi, tj. pisna lita je postala pri njih le

Ganglovi **Sfingi** in/ali Dinetovih **Čečkih**, v Grumovih **Zastorih** ali v Božičevem **Ziku**. Za Levsa je Tugo kot Psk pomemben - ALH temelji na Psku -, a ne zadošča. PČ je šele tak Čl, ki družni Pska s pripadnostjo Kolu, Kldi, AVSi, PSi: SNLu. Braniborci so metafora za Slce in za Slov. Vendar za Slce, kakršnih ni več, vsi (vsi!) so iztrebljeni!

Dozdaj se nisem zavedal radikalnosti Levsovega sporočila s konca drame. PraSlcev - PČa, Praljudi - ni več! Bili so, v PSi; spomin nanje, a že vprašljiv, je v **Krpanu**. Vprašljiv je zato, ker je Krpan predvsem Psk, živi celo zunaj vasi-AVSi, le z materjo; je Psk in je člen AVS-Kola, nekaj vmes, še ne Raddiferenciranega. Kasneje se je Levs zavedel, da ne more ostati pri **Krpanu**-Krpanu; mora se vrniti v bolj ArhPriPra Pret: v SPS. Rezultat tega spoznanja je **Tugo**; tudi **JTugo**. V tem sta si analogna, Jurč je sledil Levsovim idejam - čeprav je svojega **JTuga** napisal pred Levsem -, a je bil bistveno bolj HKD avtor od Levsa.

V **LTugu** SNL kot ArhPS ni le predpostavljena v nezavednem; eksplicirana je, nastopa. Le da ni imenovana bog. ALH v drugi polovici 19-ega Stola, če je količkaj Rad, ne temelji več na bogu. SALH žal ni bil Rad, zastopal je kriptolib; zato tudi ni mogel izvesti potrebne lReve, kakor jo je FrancReva; izvedla jo je šele MrkPtja MV-II. Ptja se je dobro zavedala, zakaj se sklicuje na Levsa (Kreft tik PoV **LTuga** nekoliko posodobi), ne pa na Tavč(arj)a in/ali Kersnika. Kot lFz usmerjena je Ptja MV-II temeljila tudi na RePS Slova, na braniborski PSi **LTuga**; bog ji je bil tudi prakom, tj. PS. Pa tudi PrihKom kot brezRazrDb, ki jo je Ptja ustvarjala s svojo lRevo. Ta vidik pri Levsu manjka, a Ptja tega Levsu ni zamerila, **LTuga** je napisal 1876,

cerkvena, **BS**, ta pa je spodbujala sicer Nast DušNote, a zavest GhKe, odpor do TS-težnje po Pol subjektivizaciji. Ta odpor je premagal šele Trub, pa še ta le polagoma, via facti; v svoji prvi knjigi, v **Malkatu**, ta odpor še v celoti zagovarja; je ideolog FKCe kot AbsGosa, vrača Fduha srednjega veka.

Dejanski preboj v vzpostavljanje SNara kot samobitnega naredi šele Lin z **MicMatom**, pa še tu le na ravni DbRazrov, Km in RkdI Pskov, Anžeta Hudobe in Matička. Slov kot Dž se utemelji šele med **FRSamom** in obema **Tugoma**. S pokristjanjenjem so se Slci sicer obdržali (kot etnoNL, s svojim jezikom oz. z dialekti, ki so postali možnost za Nast enotnega Nacjzika, tega vzpostavi Trub), izgubili so pa Dbelito, ki je v FDbi edina kaj pomenila: lastno Pl. Linija od Gorazda-Hotimirja in CiMeta naprej je St Hema, ki je Silka le pogojno. Nekateri jo delajo za Silko, ker pač Slci tedaj nimajo drugega Pla. Dokazujejo, da so bili - nekateri, ne vsi - njeni predniki Slci; a sama vsebina Heminoga pojava s Slovom nima zveze, le s (F)KC in prek nje kvečjemu z nemštvom. Slov ne nastane iz te - dalj časa poniknjene - linije od Go(razda)-Ho(timirja) prek Heme, ampak v ProtCerkvi, jasneje v koncu 18-Stola pri ZLV, **MicMatu**, še jasneje pri Prešu in Koseskem, pred 1848. **Slja oživljena**, **FRSamo** in **JurčVera** dajo skupaj z obema **Tugoma** modelu (skoraj) zrelo oblikostopnjo, čeprav seveda ne dokončne.

Kaj pomeni - v zvezi z dokončnostjo in zrelostjo - to, da uprizori Kmecl Levsa kot Notrazkrojenega skoraj blazneža, ki vzpostavlja SNar kot St bit, obenem pa ga-jo spodbija, tako da vse drsi v Nih? Je hotel Kmecl spodbiti SNL šele sredi 90-let, ko je bila končno ustanovljena SND in bi se morala začeti RR v zgolj

tedaj res še ni bilo nujno, da pozna Marxov nauk in **Kapital**. Tavč pa se je kot Bržlibec že opredeljeval zoper Prol oz. zoper Kom, tudi v negaciji Cana. Levs je umrl dovolj zgodaj, 87, da je mogel predstavljati tisto oblikostopnjo (bojevitoga) NKNMeša, ki je v povezavi z IdeaGentNclom, kakršnega goji MV-II NOBD pod sugestijo Ptje, ne le **Rojstvo**, tudi **Razci**, **BSSvet**.

Je pa - bistvena - razlika med bogom, katerega ogovarja Klevs, ta bog je Perbog, in bogom, ki je le nadomestno ime za PS-Kol RLH-Ncl tipa. Ta namreč nima Perobeležja; je občestvo, je okvir, znotraj katerega se rojevajo, živijo in delujejo Pski kot udje Rodu. Po svoje je Levsova PS v **LTugu** že ZgDb, avtor sam jo locira v čas okrog leta 1000. Levs ugotavlja za Tačas konec DbZge kot vredne, konča se s koncem PogPSi. MrkPtja pa razvija Zgo naprej, prek Km uporov, v katerih se obdrži kontinuiteta PozSNLa, glej Kreftovo **Punto**, nazadnje prek Prola, glej Canov **Blagor**, oboje je združeno v **Razcih-Rojstvu**.

Lavs je moral v bližino dvomov, ki jih vzpostavlja OIS, **KLevs**, ker mu je zmanjkala vera v SNL oz. ker ni zadobil vere v Prol. Pa mu je vera v SNL - recimo v Kmljud - res povsem zmanjkala? Je ne ohranja kot (koliko tematiziran?) okvir svojega RLH-VISA tudi do Si, še v **KLevsu**? Dvom v to, da ga ohranja, izhaja iz dejstva, da potrebuje predsmrtni Levs Perboga; v **LTugu** ga še ni potreboval. Perbog pa je dedič Krša, čeprav ni mogoče zanikati, da so Perbogovi po svoje tudi že antični, Zevs itn. Kot Pski obiskujejo Raz Že - ljudi -, jih oplajajo, zapeljujejo, se z njimi pogovarjajo, že v prvi Tragi, v **Okovanem Prometeju**. Vendar pa antično izkustvo levsu - nobenemu Sclu (čeprav so se trudili, recimo moj

funkcionalno Džo v PMLDbi? Kaj s tem pravi Kmecl o SNLu? Kako ga ocenjuje? Bi bilo mogoče, da bi šel tako daleč kot Kmecl 1994 že Levs 1887? Je bil v tej Kritdistanzi do SNLa Levs predhodnik Cana, ki je mrzil in ironiziral Sl veljake-prvake in Nar nadomeščal z ljudom, SNcl z MrklRevo? Te Levs seveda še ne pozna in ne sprejema, SNar kot konstrukt Obelite pa najbrž že nadomešča s SNlom, kakšno je poznal in se zanj zavzemal v **Krpanu**. Prek Cana se Krpan ohranja, vršiči v Herih NOBD, v Rutarju iz **Razcev**, le da se v tem času zelo avtonomizira-emancipira. Canov Kalandar, **Hlapci**, je na liniji Krpana.

Zdaj je mogoče in treba, da se posvetim koncu in tezi **TurnDžmi**; ES analiziral bom zadnji - 15. - prizor zadnjega dejanja.

»Trobljenje«, Tip za svečanost, ki jo Turn ljubi čez vse. »Na vojni rog.« Poudarek je na Vozvezah, to je bistveno Raz od ZLV RLH sveta. »Dva frankovska suličarja in frankovski poslanec, poveljnik Klodvik.« »Je tukaj dver slovenskega kneza Boruta?« Borut je še prehodni knez med Pog in Kat. »Pošilja kralj me Pipin sem k Slovincem.« To je že zunaj dvoma: ne le da so, ampak da se že imajo - zavestno (v Turnovi razlagi) - Karnci za Slec. »Uslišal Pipin Boruta je kneza.« Uslišanje je FP-Vrta; usliši bog, Gos; usliši se prosivca. »V območju frankovske države slavne/ poklanja mu deželo karantansko«; kaj ni bila že njegova, Borutova, Slska? S stališča FDbe ne. Šele od boga (KCe) legitimno posvečeni kralj lahko neko deželo naredi za to, kar je. Ne zadošča, da jo osvoji neka vojska-grupa. Odločata krona in tiara, tron in oltar.

Poklanja še več: »s Panonijo, Karniolo in Istro do morja vse, če le zaseči more.« Ta prostor ima DaSlja,

praded ValentinK) - ni bilo neposredno prezentno; Pervidik je bil dojeman skoz KršKatvidik, čeprav verjamem, da je Levs dobro - enako kot Jurč - poznal Ajshila in Evripida.

Levs konča prvi odstavek svojega prepira z bogom, ki bi navsezadnje lahko izviral tudi iz pravkar omenjene Ajshilove drame - vsekakor ni v nasprotju z njo -, takole; »ki se mu glas do poznih let ni spremenil v možatost, ki pa je Mojzes svojemu narodu in je njegov duh kažipot v obljubljeni deželo!« Izjava sestoji iz dveh delov. Prvi: Levsovo samopri-znanje, da v Sekpogledu ni PriMo. Je to le Kmeclova Umetdomneva, licentia poetica, ali s kakšnimi dejstvi potrjeno? Se zato Levs ni oženil oz. ni razvil Inttelesnih stikov s kakšno Že, ker je bil impotenten ali vsaj le deloma - šibko - potenten? Je njegova EV preroštva kompenzacijska posledica tega »evnuštva«?

Tip: Levs je po eni strani med sodobniki veljal za Mo-moža kot takšnega, za fighterja; tak se je tudi ohranil v SIZi, glej navedek iz **LTugo**: »Trd bodi, neizprosni, mož jaklen...!« Je pa res, da se ta zapoved nanaša na trdo moškost le tedaj, če je v Notzvezi z Narom, z lastnim SNarom, katerega čast in Pico itn. mora borec - Mo - braniti. Na PvtSek ravni je recimo Krpan poudarjeno neMo; ne podleže Zaplu dvorskih dam, tudi doma pri St Trojici nima žene, živi z materjo! LTugo je poročen (z Zorislavo), ima celo otroka (sina Rastka). A tu je Čl vzdignjen na raven Klde, ne ostaja v Plidi IntDne. LTugo je Kolzastopnik SNLa, kot tak pa se Sekreproducira oz. se je do Radiztrebljenja okrog leta 1000 na Braniborskem oz. - mutatis mutandis - tudi na Slskem, saj ljudje, ki so se po letu 1000 pokristjanili, niso bili več Praljudje, kakršni so bili še Braniborci in Črtomirovi Slci, preden

v MV-II je to zasegla, čeprav le delček Karnije, delček Istre, delček Panonije; le vso Karniolo. Poklanja »knežjo čast njegovi rodovini«. S tem povzdigom preide Borut med visoke Pl. (Čez Stol in pol ne bo nobenega Slca več kot visokega Pla. Le še hlapci, ki so obremenjeni z GhKo, katerih prva naloga je, čim bolj zavedati se je. In iskati odveze pri FKCi. Glej **BSe**.) Borutu »samemu pa« poklanja Pipin »kraljevsko krono«, te v PogKarniji ni imel, »kot čast dosmrtno v znak prijateljstva.« Se je mar res TS-Zg obrnila v takšno in Poz smer? Če bi vztrajala Zg pri tem, bi bili Blei, Toman, Costa knezi.

Zadeva se ni odvijala tako preprosto, pa vendar; zmaga Prastrani je dosežena. Gor(azd) Klod(vik)u: »Na žalost ni dočakal te odlike./ Tu usmrčen leži naš dragi oče! .../ In brat njegov, knez vrli, stric naš Mojmir,/ ki h kralju Pipinu je prošnjo nesel.« Klod vztraja pri svojem, Gora(zda) razglasi za: »A vam to žezlo knežje slavno dajem./ Vladar, sodnik ste vi poslej v državi!«

Položaj je zamotan: Slci niso v sporu le z Obri, enako z Bavarci, ti pobijajo Slske kneze in fante, Slce hočejo podjarmiti. V prejšnjem - 14. - prizoru grozi bavarski Vojpoveljnik Grif takole SIPlu: »Pokažem vam upor zahrbtni, vrage! Taljuba sem s stražarjem tamle vjel./ Zdaj sodba čaka trda starca sivega! ... A jaz upokorim vas z ognjem, mečem!« Čeprav sta GoHo Kana, ravna prokleti Parec z njima enako kot s Taljubom poganom: »Podložnik mi ostaneš! Pestil te bom z železnim svojim mečem.«

Strni položaji so kar naprej trije: 1. biti povsem sam(ostojen), 2. pod trdim-izkoriščevalskim jarmom, 3. v višji »federaciji« ali skupnosti (Dž), ki dopušča Mak avtonomijo in emancipacijo. K točki 1. težijo PS, danes

se je Črt podal v oglejski samostan. Levs le dosledno razume Preša oz. tako, kot da je tudi Črt padel s svojimi soborci pri Ajdovskem gradu.

Preš ohranja le enega preživelega, Črta, ki pa je v Simbpomenu prednik vseh kasnejših - tudi Da - Scev. Z levsovega stališča le hlapcev, ki so se predali NemGermanom, PlKu, grofu Geronu in škofu Hildebertu. To govori nekaj tudi o Prešu, ki sicer na eni strani v koncu **PKrsta** zastopa stališče ĖvKršKCe, Črt postane duhovnik, po drugi strani pa kot duhovnik nima - ne sme imeti - otrok, se Sek ne reproducira(ti). Preš govori o rojakih, ki jih gre Črt spreobračat iz krive vere v Krš, a ti so le omenjeni, ne nastopajo. Od nastopajočih je živa le Bogomila, ki je kot nuna prav tako zavezana Vedevištvu. Črtovi - Bogini - rojaki so drugje, ne tu. Kje drugje?

Morda pa ne na prostoru, ki se je kasneje poimenoval kot Slski, že od Trub(arj)a naprej, ampak bolj vzhodno od tod: pri Rusih, v katere je v določeni dobi Levs verjel kot v edine obstoj zagotavljajoče Slave, na Sice ni dal več nič, po svoje se jim je odpovedal. Ni s tem na svoj način - kot jaz malo prej - bral Prešev **Krst** in svojega **Tuga**? Prav na tej točki - nemajhnega OIsa oz. Nih-Mrta - se bistveno razlikujeta Levs in Jurč. Konec **JTuga** je v tem, da gre nelikvidirana Zorislava v hribe (v Prte), od koder se bo vrnila zmagoslavno čez tisočletje, kot se je Marjana iz **Rojstva**; takšne Zorislave-Marjane v **LTugu** ni. V **Rojstvu** sicer Nina, ki bi mogla biti analogon bojujoči se Heri iz kaknega **Tuga**, umre (je ubita, spet s strani Nemcev-okupatorjev-hudičev, Gerona-Harza), a rodi otroka, otrok preživi; sporočilo drame je Prarojstvo PraSlova. To rojstvo v **LTugu** manjka. Tega rojstva tudi ni v **PKrstu**. Je pa v **TurnDžmi**, kar je povsem logično, saj Turn kot

so to Kuba, Sirija, Libija itn.; še Srbija nehuje s to potjo. Točka 2 je Tip za Sice v Ljopokrajini 41-43 (MV-II), kar pa vodi k Radobljki, k položaju na Štajerskem MV-II, k iztrebitvi Scev. To so želeli tudi Srbi okrog 91. 3. točka je DaEU.

Ker Borut spozna, da je vzdržati pri točki 1 nemogoče, ima prav, Slici bi bili iztrebljeni, in ker je drža točke 2 kar se da Neg, ostane le točka 3, pa četudi ni najbolj simpatična. A je realna. Slici so po uporih Črta itn. od 10-Stola naprej nihali med točkama 2 in 3, vse do MV-II, celo vse do 1991. Turn trdi, da je Borutova odločitev za točko 3 Sice rešila. Najbrž jih je res. Klod ravna namreč Dgč kot Grif; Grif se Klodu upira: »Vladar dežele te je Odilo/ in jaz ji gospodujem, kakor hočem.« Kakor lti in Nemci MV-II, kakor v načrtu Srbi 91. Klod pa kot interNac skupnost okrog 91 Grifu (Nem-ltom 41-45 in Srbom 91) ne popusti, 2004 sprejme EU Sljo medse: »Boš tiho ti, Bavarec srboriti! (Klodvik dvigne meč.)/ Ob lechu tam, predlanskim, si podložnik/ postal naš frankovski! Da se zgubiš mi!/ Ostanem s svojo vojsko tu v deželi, da mladi knez si zbere lastne čete,/ zavaruje domačo zemljo pred sovražniki.«

To je tudi načrt AngAmov v drugi vojni z Irakom. Sunitski uporniki 2005 - tudi ibncladnovci - so za točko 1, AngAmi za točko 3, medtem ko butasta Zahneole trdi, da so AngAmi v akciji udejanjanja točke 2; trdi se, da je Bush Hitlerjev učenec! Očitno so mislili enako tudi nekateri Slici sredi 8-Stola, se vzdignili v upor ne le zoper Bavarce-Parce, ampak tudi zoper Franke, v imenu Abs samostojne PSi; rezultat je bil Črtova vstaja in Abs poraz (**Uvod v PKrst**). Uporniki se niso znali povezati z zmagovalci tega Stola v Ėvri, s Franki; Prti so se MV-II znali, tako s Sovjeti

klerik in SPED(ramatik) zastopa ravno nasprotno tezo od Levsove: da postanejo Slici res PriSlici šele v trenutku, ko se pokristjanijo, Hotimir in Gorazd na otoku Chimsee oz. po vrnitvi z Bavarskega, ko Karantanijo iz PogDže RR v KatDžo, iz PogPSi v KatFDbo. Ta KatFDb, ki jo vodi FKc, je teza tudi v **TurnZvezdah**.

Kako se lahko nek Kol - Nar - ohrani, če mu manjka Seksila oplajanja, če mu manjka to, kar priznava KLevs, da manjka njemu? KLevs se razglasi za Mojzesa. Mojzes ni Abraham (Izak, Jakob ...) svojemu NLu, ampak DuhVerprerok-Vodja. Mojzes Hebrejce osmišlja, je - edini - neposredni stik Hebrejcev (ljudi, Čla) z bogom; na gori Sinaj prejme od boga dekalog, bog mu neposredno govori, Mojzes ga sliši. Kmedl si je Dgč zamislil svojo Rco SIMojzesa Levsa; v **KLevsu** govori namreč zgolj Levs (Mojzes ali točneje PsMojzes); boga ne slišimo spregovoriti. Bog tu ne daje ljudem zakonika, ampak Čl napada boga, češ da ta (bog) ne skrbi dovolj zanj, s tem - prek njega - ne dovolj za SNL.

Levs omenja SNL («svojemu narodu»), a kje je ta Nar? Ljudje, katere Levs zmerja ponoči skoz okno svoje čumnate, niso PriSNL; so le PIK, kanoniki in njihove Ginje, trgovci okrog Šenklažva, kvečjemu Lumplebs. PriSNL ima Levs v srcu-mislih, s čimer ni rečeno, da je SNL v okviru **KLevs** sploh še v čem stvaren. Kaj pa, če je - in Kmedl to celo hoče - SNL v okviru te drame le fantazma na S obolelega, že Dušblodnega Levsa? Kaj pa, če SNLa kot realitete nikjer več ni, že dolgo ne, že od leta 750 ali 1000 naprej? In je od tedaj le še v srcih-glavah ljudi, kakršna sta Preš in Levs?

Preš je imel dva velika Prila (PriSo), Čopa in Smoleta, a oba sta umrla prej kot on. Mrak kaže v svoji

na eni kot z AngAmi na drugi strani. Odtod njihova zmaga. Kasneje so se obračali zoper AngAmi, a prej ko v desetletju so sklenili z njimi pakt, vstopili v NATO s Turčijo, Grčijo in Zahodom. Tako so vsaj na eni ravni ohranili Sljo kot SAKO.

Franki-Pipin postanejo novi FGos, a tedaj nastaja FD; kdor tega ni razumel, je bil likvidiran. Klod Goru: »Zatiraj vsako zlo, pravico ljubi!« Klod-Pipin sta tu Idealika KatRPPe. Klod se sklicuje na Katboga: »Naj Bog te čuva, novi knez slovenski!« Čuvati pomeni varovati, zaščititi; to je Tempoteza FDbe in FKCe, pri kateri vztraja Turn še po II. Svetvojni. FD je delana po modelu FKCe. Ideal je DbDž, ki je sicer ND, a obenem sodi v okvir KCe, s tem Vatikana, s tem nadNacDže, ki je božja. Ni to Kfz? Takšno Džo si zamišljata CiMet; Turn jo podrobno opisuje v **Zvezdah**. **Džmi** je stopnja do **Zvezd**. Zdi se, da je - vsaj na tem nivoju - Turn blizu Ehr(lich)u, njegovi Višarski Slji.

Nastaja IdeaDbDž. Nastopi Vemoč kot zastopnik SNLa, to, kar so Murn itn. v Kocovem **Večeru** MV-II: »Pozdravljen novi knez, Gorazd, med nami! Po stravah, dnevih žalnih za očeti«, te obnavljata še pod kraj 2-ega tisočletja STH, »povabim dol te h kamnu knežjemu«, ta obred se nadaljuje še nekaj Stol, vse do leta 1414, kar uprizori Brenk v **Poslednjem ustoličenju**, 1934, Kmedl ga pozna, Levs ne, »da ljudstvo potrdi te in umesti«, obred pa se je ustanovil že prej, glej Abramovega **Valuka**, »po njem ti Bog oblast nakloni sveto!« Nar in Katbog! Torej bog in L(judstvo)!

Skaže se, da sta stari Taljub in panonski Slkneževič Jarenko zasnovala zaroto-upor zoper Pralinijo kneza Boruta, s pristajanjem na točko 1, na povsem samostojno Karnijo; nekakšna člana TIGRa. (Tak bi bil TIGR, če bi

drami o Prešu, **Spoved lučnim bratom**, da nima Preš več nikogar za sogovornika; da PriSlcev v Preševi uri umiranja ni več. So le še malopridni Smoletov nezakonski sin Andrej Rudolf pa dekan Dagarin pa pobožnjakarska sestra Katra. Mrakov Preš se pogovarja z mrtvecema, z blodnjama. Ni treba prav v duhu te **Spovedi** brati tudi **Klevsa**? Ne le, da nagovarja Levs boga, ki je izmišljotina njegovih bolnih možganov, ampak da je tudi obstoj SNla le Levsov predS(mrtni) privid? Levs hoče biti Mojzes, a že površna vzporedba svetopisemskega Mojzesa s Klevsom kot Mojzesom pove vse o nepremostljivi razliki med njima. Hebrejski Mojzes se vrne z gore Sinaj med svoje ljudi; ko odkrije, da so se medtem, ko je bil proč, vdajali Pogpraznoverju, da so obudili verovanje v boga Baala, v bika oz. zlato tele ipd., se strašno razjezi, jeza bi ga še ldn z Levsom, nato pa da pobiti na desetine ali stotine lastnih ljudi, za katere oceni, da so NL Hebrejcev zapeljali v greh zoper boga.

Te moči Klevs nima. Nima pa je že zato ne, ker se Klevs ne vrne k nobenemu SNlu. Ostaja OPsk v Kapiteljski ulici, njegove besede ne sliši nihče, ker nikogar kot uda SNla ni več. Jurč je umrl, Strit se je požensčil, Levec, Tavč, Kers(nik) itn. so postali realisti, zastopniki gmotnega in UtInteresMeša. Levs je ostal sam, kot nekoč Vrza. In kot nekoč Krpan. Le da je bilo Levsevo viziranje Krpana po vrnitvi v domačo vas še Poz, Levsa je zanimala le njegova SA, medtem ko je Vrza le še retorika Mašča; kot starka bo kmalu umrla in z njo Slov.

Klevs je dejansko Vrza na koncu **LTuga**. Oz. v toliko korekcija Vrze, v kolikor Levs še po tisoč letih nadaljuje Vrzino napoved o svetu, ki

bil Slska in ne Jugo organizacija.) Gor bo sodnik obema. Mlada kneginja Svetka, Borutova hčerka, Gorazdova žena: »Oj, prizanesi, prosim, njunim zmotam! Podlegla zvitim vabam sta Sokola!« (Napol skrita poanta: zoper Sokole, ki so Libci!) Sta naivni - dobronamerni - žrtvi. Gor se skaže kot PraKan: »Naj Bog ju sodi, jima odpusti, kar kriva sta pri smrti dveh očetov!« Pogi so zaradi upora Kanom (oboji pa so Slci) krivi, a njihova krivda (GhK) ima toliko olajševalnih okoliščin, da je ni težko odvezati. Eno odvezo dajejo kleriki-spovedniki, to je odveza v zvezi s Katbogom, drugo laiki kot Džvladarji; če so ti Kani, odpuščajo, ker presodijo, da je bil namen grešnika dober, le izvedba slaba. Namen pa je bil: boj za St naš SNl! Kdor se zanj bori, bo oproščen, čeprav je ubijal. (Komstom ne bo oproščeno, ker niso Slci. Ne smejo biti Slci! Koroški Prti MV-II v Turnovih romanih v glavnem niso Komsti.) Se ne pravi s tem, da je (S)Nar - za Nemce pa (Nem)Nar - vrednostno nad bogom? ÉvBog prepoveduje Ub(ijanje), tudi ne uči ravnanja po Narzavesti, nasprotno. Katbog vrne judovsko pristranost NSSi. Vrne se Narbog.

Gor ravna vzorno: »Kristjan sem in odpuščam iz srca.« Navidez odpušča, ker je Kan, zares, ker odpušča borcem za Sljo. Hot(imir) doda: »Odpusti jima Kristus vsmiljeni! Daj Bog, da milost krivce vse obsveti!« Milost pokristjanjenja. Zmagujeta SNar in Katbog - Svetka: »Krščanstvo res je blago, vzvišeno!« Gor naredi sintezo; navajam njegov zadnji (na)govor v drami, zadnje besede drame: »Očeta naša draga in mučenca.« Čeprav Taljub ni Kan, je postal kot mučenec za Prastvar Poz! »Nesimo zdaj s častjo k počitku v Kristu!« Oče - Rod, PS - se izteče v

bo obstajal onkraj Tsa, na dan realizirane Pice-Mašča, v deželi, ki so ji Hebrejci rekali Obljubljena. A Hebrejci so vanjo ne le verovali, udejanjali so jo skoz 40 let beganja po puščavi, že z odločitvijo, da zapustijo Egipt; udejanjali so jo na edini način, kot se na TSu da; z Vojsilo. Mojzes je umrl, ko je gledal čez Mrtvo morje in Jordan Obljubljeno deželo (z gore Nebo); Jozue, njegov dedič, pa si je z meči prisekal pot v Kanaan, podrl Jeriho itn. Levs ni verjel, da so Slci za kaj takega zmožni; mislil je tudi, da so premajhni. Zato je stavil le na Ruse.

Le KomPtja je sledila Hebrejskemu Mojzesu: stavila je na NL (ta je obenem Prol), ki ga Mojzes (Ptja je Mojzes, pomnožen v kader nekaj tisoč Slcev, toliko je bilo Komstov 1940) povede v zmago na TSu z ognjenim orožjem. Kar je storil Mojzes oz. Jozue na njegovi liniji (v to je bila prepričana), bo je storila Ptja MV-II, glej **Rojstvo** in **Razce**.

Levs bi rad verjel v to moč TaSlova, a ni mogel; Slce je po eni strani oblikoval kot braniborske Slave, kot Vojbojevitve, za to mu je bil zgled Prešev Črt v **Uvodu** v **PKrst**; a je obenem obupal nad njimi, najprej so mu bili prelahkoverni, nato prešibki. Zato so morali propasti; **LTugo** je pošastna RadTraga. Kot PozNL so se preselili ali v JugoSlave, Klemenčičeva **Zeta carja Lazarja**, ali v Ruse, Klemenčič odide v Rusijo, kjer se rusificira (neha biti Slc!); Levs pa le sanjarsko predpostavlja Sl Nar in Obljubljeno deželo, ki ju ni. Kot Obljubljene dežele - tj. kot VerVrte - je MešSlci okrog 1887 tudi niso več sposobni niti v zamisli-sanjariji obnoviti.

26. aprila 2005

FKra. »Ti, Kristus, sprejmi ju v življenje slajše!« V nebasa, v Vež Veodrešenja, ki je Sladkost kot taka. Už, seveda NeČi narave.

A Turnovo razumevanje Krša ne pristaja na Pska, ki se RR v SAPO. Važnejša mu je SAKO: Slja kot PS (rod), Db in Dž! Kot vse troje hkrati. »Ti sprejmi, vodi tudi nas, državo«, zato SND v naslovu drame, »naklanjaj mir, blaginjo, srečo pravol!« Miru, blaginje in sreče si Slci - ljudje - ne bodo naredili-priskrbeli sami bodisi v vojnah, **FRSamo**, bodisi v trudu LDbe, glej ČD, **LjDa**. Za Turna je odločilno, da vodi Pradžo - SND SAKO - sam Katbog. Tudi to je Kfz.

Turn stori, kar so počeli že njegovi sodobniki PV; tedaj so še mislili resno in so se Ptji uprli, ker-ko so spoznali, da Ptja ne mara SNDže, ki bi jo vodil Katbog; vodi jo le Ptja. PoV - posebno po 90 - pa so navidez ista gesla le še Sim, kajti tudi sama DSKC se je derealizirala v PMLDbi. Gor FKru: »Izročam ves ti narod«, kot danes MMBi, »naše kraje«, Gor ima kot legitimiran od Frankov in Katboga, od PIKa, Pico, da ves SNar izroča Katbogu. Zato je Slc le, kdor je Kan; kdor ni Kan, ni Slc, ni izročen bogu, ne dobi odpuščanja-odveze, ostaja ali zanemarljiva količina ali zlo, ki ga je treba likvidirati; kot so po zmagi francove - PIK - kontraReve v Španiji likvidirali (zaprli in pobili) na stotisoče LRevarjev. In kot so analogno naredili LRevarji po koncu II. Svetvojne z DRevarji, z DmbKani, PVD.

»Ohrani nas in vse rodove mlajše!«, vse do danes. In se je zgodilo, kot je izprosil Gor od Katboga. »(Dvignejo križ, fanfare zapoje.)« Triumf Križa. *In hoc signo vinces!*

28. aprila 2005

NAROD ALI VEČPOMENSKI BOG III

(ob Kmeclovi monodrami)

- Zastranitev v Pvtz, v dnevnik; micelij dopušča, tako rekoč želi vse žanre, je kalejdoskop. - 28. aprila sem čez noč in dopoldne napisal razpravo **Nar in Katbog II**, popoldne pa sva morala z Alo na dva vaška obiska. Sosed, s katerim smo najbolj povezani, se je preselil, njegovo prejšnjo-rodno hišo je kupil It; sosed si je zgradil prelepo skoraj palačo malo ven iz vasi proti Gradnjam. Treba si jo je bilo ogledati tudi od znotraj. Opremljena z velikim okusom, s posluhom, posnetkom starega pohištva. Danes se tudi na Km seli stilna Kula, to je v trendu; a ta trend je potreba po videzu Kule, po starožitjih. Ogromna dnevna soba, več stranišč-kopalnic po hiši itn. Dokaz visokega standarda. Res lepa hiša, čeprav je Ginja še zmerom (prijavljena kot) nezaposlena. Zadevne rubrike polni kot nerešen socialni problem. Tip za DaSljo. HinHumretorika maskira zelo uspešno KplDbo malih razsežnosti, a močnih stremljenj po uveljavitvi.

V uri ali dveh sem spil pri preseljenem sosеду morda pol litra terana, je pa res, da sem prej, ko sem čakal Alo, da se prebudi, popil

NAROD SE UPRE I

(ob Franceta Remca **Samu**,
prvem slovenskem kralju)

60-leta 19-Stola so bila odločilna. Še leta 58 piše Levs **Krpana**, v AvsDži vladajo Bachovi huzarji in teror, 60-leta pa odprejo neznanske možnosti, začne se uvajati LD. Ta omogoča; vsakdo, tudi Slc, začne presojati svojo Zgo povsem po svoje, zunaj TradKonv spon Ideal vidikov. Na eni strani so 60-leta doba ČD, v kateri uprizarja - zagovarja, artikulira - SNKNM svoj veliki Svetprojekt, glej 5 knjig v mojem Prizu **ČD**. ČD predpostavlja ALH VIS, tj. spremembe v Dbi - v DbZgi - po mirni poti, civil-no, le s tekmo oz. mišljenjem, tudi z organizacijo gospodarstva in medsebojnih odnosov; ne z vojno. Vendar vsi vedo, da vojne še trajajo, da se NKNM veže na dane Dže, da nastajajo ND, ki so kombinacija Čla kot Agrčklzde in Uma, celo Ete. Kdor se povsem odreče Vojvidiku, bo poražen in v svojem razvoju k civilnim ciljem onemogočen, saj ne bo posedoval surove moči. **LjDa**, 69, je Ideamodel razreševanja sporov in interesov na dogovoren način, a brez dopolnila v Vojakiji ne gre; **LjDa** brez **Sama** je SSL. Vojvidika se zaveda SMEš že od nekdanj. Prej ko prej se nesoglasja med služabniki in PlKom RR v Kmupor, glej **Zorana**.

tri mala laška piva, skupaj niti liter ne. To je bila količina dveh pollitrskih vrčkov, nekoč alkohola v njih še čutil nisem; a danes? Izrabila sva priložnost pa šla v Gradnje k Škrkovim vprašat, kdaj bodo odprli osmico. Razočaranje: za letos so jo odpovedali, ne spleča se, preveč dela. Povabil sem kolege upokojene akademike v Avber, pa bi šli morda peš na Gradnje jest, okrog nas je razkošen maj. Odpade. Pri Škrkovih, kamor sva včasih redno zahajala, se zdaj oglasiva komaj še kdaj. Zakaj? Izolacionizem, bi dejal Kmecl; separiranje, bi dejal Rupel; oba sta ideologa in praktika DabDbŽa, čeprav vsak po svoje.

Pijem le še redko; količina piva in vina, ki sem ju spil na opisanih obiskih, na Gradnjah pol litra terana, je bila včasih zame zanemarljiva. Popoldne in ponoči sva nekoč z Dinetom pozavgala vsak tudi po nekaj litrov slabega vinca, nato sem na Jamovi odspal uro, dve, pa jo mahnil z Alo in dedkovo družčino zjutraj na kak izlet, dolg tudi po ves dan. In sem vzdržal, četudi sem in tja zmačkan. Tokrat pa katastrofa. Morda kakega izmed tone zdravil, ki jih jemljem, ne bi smel mešati z alkoholom, morda nisem prenesel kombinacije pivo-vino, včasih sem natakal vinjake v pivo; morda sploh črnega vina ne smem več piti, ni važno: po par urah spanja me je začelo dušiti, v polsnu sem čutil, da bom umrl, nekdo mi je z blazino skušal preprečiti dovod zraka. Hropel sem, komaj priklical Alo, da me je rešila. Naslednji dan - 29.IV. - sem bil ves crka, pri hoji v prvo nadstropje me je bolelo srce, kot da bi me nekdo zbadal z noži, meča so se mi napela, postala trda kot beton, v noge je udarila voda, desno - glavkomsko - oko je spet počilo, po njem se je razlila kri, kot že pred

SNKNM ni nikakor tako mirnodobno razploženo, kot se zdi iz dram, ki jih igrajo po tedaj razprostranjenih Čitalnicah. Še tabori ne sežejo dovolj daleč. Slci nimajo v rokah poligona-okvirja, kjer bi lahko udejanjali svoja Vojčustva in akcije, zato ostajajo te v njihovih DušNotah; a od tod do akcije je kratka pot, če so te Vojakcije primerno pripravljene. Mnogi od Slzbov so izvežbani AvsČtki, tudi - nekaj kasneje - moj ded, ki je advokat, a obenem Avs stotnik; Alin ded je jurist, a je bil prej celo poklicni oficir. Nista Maister in Maselj edina tega tipa.

Sam Vilhar napiše za znani Natečaj Dramatičnega društva okrog 1870 dramo, ki je le navidez odeta v rimsko Voj Zgo, dejansko pa gre za upor Slcev Rimvojski; njen naslov je **Daniela**, če jo gledaš kot rimsko, **Danila**, če jo gledaš kot Slsko-Slavsko; škoda, da je izgubljena. Celo Vil(har), ki je najbolj znan po navidez blagih Kodah, se razvija v smer vojne, pa se ne bi drugi, predvsem Levs in Jurč, a še kdo. Pri tem jih spodbuja LjNemec Penn, ki tedaj podpira Slce, glej njegovo v nemščini napisano dramo-eroiko-agitko **Der Urtengang Metullum, Zaton Metula**, 1866. fRemčev **Samo** ji neposredno sledi, 1867, a s pomembno razliko: Japidi so - v njih so simbolizirani Slavi-Slci - poraženi, v **Samu** Slavi zmagajo. Poraženi so že v Lipeževi **Smrti carja Lazarja** in v Klemenčičevih **Zetih carja Lazarja**, kar pa Slskim projektantom SlovPrihi ne vzame poguma. Dostikrat pomeni poraz v eni bitki zmago v celotni vojni.

Levs je vse te dogodke - stopnje SIZi - spremljal od blizu, nanje Not vplival, jih ocenjeval, dokler ni podal svoje - od vseh najbolj Rad, a tudi najbolj Trag - vizije, v **LTugu**. Z marsičim ni bil zadovoljen, a sama nezadovoljnost ni zadoščala; moral je

dvema tednoma v Podčetrtku, prisilil sem se na sprehod, a se komaj premikal. Odslužena roba za v kanto!

Rekel sem si, ta dan je namesto nedelje; sicer izsiljen, a koristen počitek ... Umiril sem se, dremal, čakal na naslednji dan, ki pa ga nisem smel več dojemati kot počitek. Napovedal se je Pril Karel Gržan, že ob zgodaj zjutraj, prespal je pri župniku v Komnu. Nato sem zdržema govoril nekaj ur, a s težavo, ponavljal stare stvari, vsaj zame stare, težko artikuliral, bil povsem brez motivacije. Karel je spet izbral Teh(nik)o ponavljanja gesla, ki naj bi kot Magbeseda vse razrešilo; tokrat je izbral izraz Dvojnost, kot prej drugost; kot nekoč žižkovci Označevalec in kot bedna povprečna raja - s Karlom, mojimi vnukinjami in Žursti vred: »v bistvu-pač.« Spet me je čez mero hvalil, me ujemal v past občudovanja, česar ne prenesem. Vse je razumel, je načelno Absstrpen, a s tem PzM; do Dia med nama ni prišlo, le do retorike. Kaj ima od takih obiskov? Pripelje se tako daleč, z Razborja pod Lisco, kjer je župnik; kaj vidi v meni, zakaj me ima? Za kaj me ima Kmecl? Za kaj Rot? To so morda še edini, ki me imajo radi; čeprav nisem gotov, da **RSD** razumejo, da so ga sploh pripravljene razumeti, da ga cenijo. Zakaj?

Včeraj sem se končno sestavil. Dopoldne sem napisal razpravo **Nar in (Kat)bog II** o Turnovi **Džmi**. Je v tem kaj Simba, da prvi del razprave o skoraj Kfz dramati napišem en dan po 27. aprilu, po ustanovitvi OF, en dan pa pred 1. majem, ki je PtjKom praznik dela? Danes, druga ura ponoči je, začel se je 1. maj, pa bom najprej analiziral Kmeclovo posmehljivko velikemu bardu-spomeniku Slova: Levsu. Kar skuša narediti danes Nova SI zaveza, poslušal sem Antona Drobniča,

oblikovati lastno dramo z lastno PSto in sporočilom, če je hotel na TaSZgo odločilno vplivati. To je storil s predelavo Jurčevega **Tuga** istega leta 1876.

Ko sem se sredi 90-let lotil €S podrobne analize SD kot ČD, tj. SNKNMeša, sem hitro spoznal, da je treba obenem enako pozorno analizirati tudi drame, ki so usmerjene Voj(aško), te pa niso sodile v Čite, deloma so tudi ideološko ostajale zunaj RLH okvirja. V SGM sem predaval pod naslovom **Kralj Samo in Japidi, začetki nacionalizma v SD**. Čeprav je bilo poslušavstvo elitno, ni iz mojega predavanja sledila nobena konsekvence; nisem jim segel ne v glavo ne v srce, mojega napora-smeri niso razumeli. Biti Krit do SNcla ni bilo nikomur posebej všeč, zadevo so pustili raje pri miru. Predavanje je izšlo računalniško v knjigi **Predavanja**, kot 9. knjiga **Četverke-04**, a brez odmeva. Če ne bi bil sam sebi bravec, bi se **RSD** tudi v tej točki pogreznila v močvirje-nič. Dokler jo vsaj sam berem, obstaja.

Teza predavanja je, da se SD ni zavzemala za SKulo kot za nadomestek Dž-Voj stvarnosti, ampak je to stvarnost že na samem začetku utemeljevala, zahtevala, celo slikala, čeprav zamaknjeno v stare čase izpred tisočletja in več. Trdim, da izhaja vsaj NOBD - naknadno, z zamudo, tudi SPED - iz para **Zaton** in **Samo**. Temdrami sta **Samo** in **Zaton**, **Samo** še bolj, ker je napisan v Slščini. Ni naključje, da je Avsoblasi prepovedala uprizorjanje **Sama**; več o tem v samem predavanju, na katero se zdaj sklicujem, imam ga za potreben uvod v pričujočo razpravo.

Predavanje o **Zatonu** in **Samu**, o katerem govorim, je priprava za €S analizo obeh dram. Ta hip bom skušal izvesti nekaj €S analize zgolj

poskuša namreč dokazati, da so se oni MV-II prvi uprli okupatorju, kar je bilo skoz vse obdobje MV-II težko dokazljivo, saj so v glavnem sodelovali z okupatorjem, poskuša kmalu PoV prav Turn kot ideolog posebnega krila SPED utemeljiti-naslikati kot veličastno Zgfresko (iz) začetkov Slova, od **Sama** do **Zvezd**. Pravšen ni čezmeren upor KatFDži, tega vodita Poga Taljub in Jarenko; a tudi ne uklonitev tiranom-klavcem Obrom. (Oboje trdi Turn.) Potrebna je modra povezava truda za Slov kot SAKO, ki sodeluje tako z Vojvidikom kot s KC, ki naredi sintezo. Te sinteze se loti Kmecl v **Klevsu** z vso jedkostjo in jo razkroji, pokaže, da je fiktivna.

Kolikokrat sem že pisal vso majsko noč, gnala me je motiviranost. Ravno motiviranost mi zadnje mesce popušča, ne le telesna in duševna moč. Je danes moja zadnja delovna majska noč? (KasO: pričujoči tekst popravljam tipkopisno in slovnično za »tisk« v Kanegri, ob morju, sredi septembra. Trda noč je, sedim za mizo pod baldahinom, zunaj treskajo strele in lije, a v meni je spet motiviranost za pisanje; je bila že poleti v Drulovki. Torej le še ni z mano konec?) Sprehajam se po ganku, poslušam na desetine slavčkov, ki so že leta glasni in neustavljivi neposredno okrog najine avberske hiše. Naj čez čas, ko bom do kraja jasno spoznal, da mi delo ne gre več od rok, da zaradi njega ne morem kljub zauživanju salvana ne spati in ne misliti, preidem na nočno posedanje, kvečjemu sprehajanje po ganku, na Už ob slavčjem petju, kot je to nasvetovano - z vzgajanjem vrtnic - v modrem **Candidu**? To bi bilo Kul(tivirano), skladno z mojo realiteto, vendar bi me zadovoljevalo? Berem s težavo, zaradi oči; isto velja za gledanje

Sama; Japodi iz **Zatona** vendar niso Slci, čeprav bi jih DaVenetomani prav radi poslovenili. Vojna med Obri in SlavKarnci se je dogodila 6 Stol(etij) po borbi med Rimljani-Oktavijanom in Japidi (ali Japodi, vseeno); kot metafora pa je spodbudna. Penn je v Japidih slikal upornike zoper nadoblast tuje Dže, s tem tudi Slce iz 60-let.

Iz **Klevsa** si še nismo prišli na jasno, kakšen odnos ima Levs do svojega **Tuga**, do časov, ko se je odločal za Vojakcijo, a ni imel v rokah nikakršnega orožja, celo mesarice ne, kakršno je vzel Krpan s sabo na Dunaj. Levs si je sredi 70-let le želel, da bi postali Slci VojNar, da bi se branili zoper domače (Blei, Toman - torej vendar Reva) in tuje Sže (Dežmana in Avs oblast). Sredi najmanj za Vojakcijo primernih časov je Levs opozarjal, naj ne pozabimo na tisto, kar je bistveno in kar odloča: ne pamet, ampak meč. Je pa bil Levs že drugi po fRemcu, že je videl neuspeh Samove akcije, njegovo kratkost; v par stoletjih je postala edina Silka le še Nemka St Hema. Smešna zmaga. Levs je sredi 70-let že smel tako gledati, ko sta nastajala oba **Tuga**, fRemcu 1867 še ni bilo treba; najprej je zmaga, nato poraz. Čeprav tudi ta logika ne drži, ne Strno ne v Ćmpi. Nekaj let pred **fRSamom**, prav na začetku 60-let, izide Lipeževa **Smrt carja Lazarja**, drama o porazu Slavov (torej tudi Slcev) pred Turki-Musli. Se začne gibanje iz poraza? Po svoje da, glej NOB 1941. - Vse te drame je treba preučiti na ĆS podroben način. Začnimo s **Samom**.

Prva značilnost **Sama** je, da Slci - imenujejo se »Sloveni« - živijo na svoji zemlji; na isto hočejo priti tudi poldrugo tisočletje kasneje v Ćkosmačevi drami-scenariju **Na svoji zemlji** oz. že ves čas od Valuka

TeVe. Sprehajati se zmorem le kako uro, nato se sesedem.

Včeraj sva šla z Alo k cerkvi v vasi Merče, tokrat navzdol k avtni cesti, ne skoz tunel pod železnico na desno stran, kjer, a ne tako blizu, rastejo prelepe potonike, kmalu se bodo pojavile, šmarnice že delajo majhne grozdke. Nabrala sva nekaj bedenic, za mušter, veva, da so zaščitene; a jih je veliko po travnikih znotraj gozdov. Lep topel dan. A jaz? Doma sem imel le še toliko moči, da sem gledal na NemTeVe sestavek o dinastiji Krupp, še enkrat poslušal Zelinskega opero o kralju **Kadaulesu**, Dekopojna je, nato sem legel in skušal spati. Na izletu sem se natančno pripravil za to, kar bom danes v tem delu razprave o **Klevsu** napisal. Koliko dni zaporednega dela bom zmogel, me ne bosta prehitro zgrabila nespečnost in izpraznjenost duha?

In: me analiza **Klevsa**, Turnove **Džmi**, fRemčevega **Sama** ipd. SD zadostno motivira v teh časih, ko mi - izrazito, vidno - jenjujejo zadnji ostanki Vitza? Katera motivacija me bo sploh zadržala na daljši rok? Od Dti sem enako daleč kot prej, svoje delo spodbujam z bistveno več etvolje kot prej, Užev ni, nesporazumi z okoljem so vse večji. Kot da nisem več od tega sveta, kot da me nanj priklepa le še samoopazovanje umirajočega starca. Sem tak (edino) primeren vstopiti v predsmrtnega levsca od znotraj, pa čeprav skoz Kmeclovo lroptiko? Brez Ponota predmeta, ki ga raziskujem, je vsako smiselno razumevanje zaman. More razumeti le ponesrečeni starec ponesrečenega starca?

- Kot jaz, roti tudi levs, a on (Kat?)boga, da mu »da moč«. Oba z levsom usodno doživljava, kako imava moči vse manj, ne vse več; vsaj ta poraz je že tu, neodvrljiv.

naprej, odkar so jo zasedli in je postala njihova-naša. Priposestvovali - osvojili - s(m)o jo, zdaj je prepojena s krvjo naših vojščakov; postala je naša St zemlja. Vlada mir; čeprav »deda in očeta Čedoljuba še ni domu v kočo blizu Vogastograda«, ki stoji na desnem bregu Mure, na Štajerskeji zemlji in v vogastograjskeji okolici 630 leta!, ni nikjer nobene nevarnosti, »da bi se jima nesreča pripetila.« V deželi je vse pomirjeno (osvojena je), na zemlji zdaj marljivo rabotajo Slci-Panonci, vse je v redu. Le prestrašene, strahopetne, preobčutljive že se vznemirjajo. Če ne bi bile pod presijo teh čustev, bi bil svet idealen. AVS kot SPS, ki živi v Notravnotežju in smislu.

To je - ali bi - bila PS, kakor si jo želi še Klevs, brez prvakov, lažiočetov, gnilobe močvirja. Isti svet kot pri St Trojici, če odmislimo AvsDžo, ki se od zunaj vpleta v domače razmere Kmdomorodcev. SPS okrog Vogastograda ima samoupravo kot IdeaSlovDbe, tudi kot **Tuga**. To je vrt Eden, od katerega je treba izhajati kot od Ideavzora, se mu bližati. Takšen je bil svet Abrahama in Izaka; Mojzes in Jozue ga skušata obnoviti. Vmes so bile muke, Trp, zmeda, zlo, babilonska in egiptovska sužnost, mutatis mutandis tudi KatFKC, izguba SI Pla, Avsdespotska Dža, zdaj bi imeli Slci spet možnost obnoviti svet prve strani **Sama**, le če ne bi igre ovirali prvaki, tj. KplBrža in drugi zoprneži-vprašljivci. V levsovem srcu je vizija, kako se vrniti k Ideaobčestvu SAVSi **Tugov** in **Sama**. Prav za prav preprosto: likvidirati (odstraniti) napačne in pravi bodo na Pramestih. To je tudi temelj-predpostavka PVD maja 45.

A dejstvo, da ni noben rajski vrt Eden varen pred kačo, Zaplom, nesrečami, zlom, se ponavlja tudi v **Samu**; enako v **Tugih**. Čedoljubova

Potrebuje Klevs boga za to, da bi od Njega dobival Silo Vitz? Mu je bog torej le sredstvo? Se je že začelo Mod(erno)instrumentaliziranje prejšnjih St bitnih Vrt? Za Klevsa bog, katerega nagovarja, ni ne Sak ne vzvišen, po ničemer bog-subjekt, Abs sila; bolj ko ga Čl nagovarja, bolj se bog razkriva, da je konstrukt, v katerega levs investira svoje želje, njihovo izpolnitev pa namerava dobiti od - medtem posvečenega - boga nazaj. Levsev bog se vse bolj kaže le kot točka, v kateri je opral denar; s tem kot sleparija. Druge lahko prevara, sebe ne more. Če bi se, bi padel v SZSL. Je že tako daleč v predsmrtni bedi? Sem jaz močnejši, ker je moj BDr skoraj le PzM?

Levs potrebuje boga, da bi mu ta pomagal v tekmi-vojni s Sl prvaki za prvenstvo, za mesto in V(logo) Mojzesa. Kar precej jasno je, da v tem sklopu bog sploh ni važen, da s tem ni bog, ampak Mag beseda, za razliko od Katboga v Turnovi **Džmi**, ki je (naj bi bil) Turnu Abs sila, ki vodi - na Pernačin - svet in Čloštvo; Turn vsaj veruje v to, se prepričuje, da veruje. Klevs ne. Čeprav je spet res, da oba potrebujeta boga za to, da pomaga - da da zmago - njuni NSSi, le da je za Turna ta NSS zunaj dvoma le KatSlov, Turn mu samo pomaga artikilirati se, medtem ko je v **Klevsu** vprašanje, katera je najvišja - s tem edina realna - Vrta v drami. Najmanj je to bog; a vse bolj se zdi, da to niti ni SNar (SNL). SNL komaj nastopata, sploh še nista dobila jasnih kontur. Nastopata le dva, ki sta si med sabo v ekskluzivni konkurenci, skoraj EDč: levs in njegovi Sži. EDč sta z Levsovega vidika, on napada prvake, medtem ko oni sladko spijo, njegovo nočno razgrajanje jih niti prebudi ne več, levs jim ni več nevaren, kot jim nisem več jaz. levs je postal v

žena Dobrana in njegova hči Višnja (po)vesta, da sta šla sorodnika »na narodni zbor v Vogastograd«, recimo da leži ta nekje blizu Daljutomera (nikakor pa ne Lotmerka; tudi Fure Golar si tam še ni kupil posestva). Ugibata, zakaj sta šla moška tja: »Morebiti nam celo sovražnik žuga in so se sešli tam, da se pripravijo na bran«, kot se je - a slabo - Jugoarmada spomladi 1941, mnogo bolje pa PrtPtj oddelki. Morda pa sestankovalci delujejo le kot ideologi-Džniki: »da skujejo nove postave, stare pa prenarode in prekličejo«. Nekak parlament. Dobrana namreč nad razvojem SIDbe ni navdušena; kot star(k)a meni, da je bilo nekoč boljše. Benigen pogovor.

Prijazna situacija ne traja dolgo; sosed Berislav, Km, pride sporočit, da je bil »malo prej pri njem potnik iz Podravine in prinesel žalostne novice« o Pesoglavcih, tj. Obrih, teh kletih in trajnih Sžih Slcev. »Da so prestopili mejo in napadli sela v Podravini, da med Pesnico in Ščavnico požigajo in plene, da je groza.« (Prav tam, kjer Daživi MBP Mešiček, zida Stš v čast boginje Anastazije oz. St Diane Angleške.) Konec miru-raja, vrnitev realitete, ki je Ž, tj. AgrEkz(K)ld. Če ne osvajajo Slci, osvajajo njihovo (po njih osvojeno) ozemlje Sži; med rodovi je zmerom - Strno - tekma, ki se RR v vojno. Če se ne na ravni spopadov med Džami in Nari, se znotraj Narov med razredi, v CanD med Bržo, Kantorjem, in Prolom, Lužaričinim možem, **Kralj**; enako v Kristanovi **Zvestobi**. Mir pomeni le začasno mirno obdobje med dvema vojnama; ni tako gledal na stvar tudi levs v **Tugu**? NKNM je v ČD (in s ČD) skušalo to stvarnost odpraviti, RR. A se mu ni posrečilo. V Kuldelu trojke ZLV je našlo Ideamodel, glej **Pred sto leti**, 89, Vošnjak, in že 30 let prej

območju, ki jih edino zanima - v PolDžDbi - OPsk, izločenec, Zamol, smešen, osamljenec, skoraj psihopat. Nima nobene armade, niti gibanja mladih za sabo. Na robu SDbe je, tam nekaj zabavlja in zmerja, kar pa je brez haska. Ta smodel ni EDč, ampak Levs kot Prepld. Še posebej dokaz njegove nemoči.

Je za Levsa SNL res le sredstvo, s katerim se ali on ali njegovi Sži povzpnejo na vrh, do zmage? (Le kakšne neki?) O SNLu Levs skoraj molči. Prej je gobcal o sebi (svojih bolečinah) in bogu, ki je bolj IVJ retorična figura kot stvarnost, zdaj se spravlja z vso jezo nemočnega starca na prvake, ki mirno počivajo ob svojih zakonskih ženah, opravijo sem in tja kak fuk z njimi, po dobro založeni večerji; Levs spi pa sam v vlažni čumnati pod pozornim očesom Klbigotne Ginje. Kot da se je vrnil v razmere dijaških let, ko ga je imela v pesteh Ginja kot otroka. Je kdaj dozorel? Si je znal kdaj urediti svoje Pvt EkP Ž?

Bistvena vsebina drugega odstavka Levsovega nastopa na oknu je divje zmerjanje; v tem pokaže neznansko domišljijo, čustveno in jezikovno strast. Verjetno polaga Kmedl Levsu na jezik izraze, ki jih je nabral iz Levsove Lite, Kmedl jih kot LZgar gotovo pozna; sveži so, duhoviti, čeprav surovi. Ta(k) Levs mi je zgled. Kmedl ga je napisal nekaj let prej, preden sem začel Levsovo zadevno retoriko Posn(emat). Rezultat te moje Psakcije je enak Levsovemu: napadeni se delajo, kot da niso slišali ničesar, kot da ni bilo ničesar izrečeno. Malokdaj je tako točno geslo: psi lajajo (dva psa lajata, Levs in TaK), karavana gre dalje. Sli naprej handlajo, tekmujejo, se prerivajo, bo-gatijo, se prilagajajo, z Levsom pa sva smešna Pspreroka; še Can je ta lik v končnem Jermanu, potniku na Goličavo, heroiziral.

Bilc, **Slovenija oživljena**, a videlo se je, da je to le en model, izjemno pomemben sicer, a ne zadosten, ne more brez drugih, brez vojne.

V SD-60 so trije modeli-drže: Kulustvarjanje, **SI oživljena**, temelječa na Bleiewi predelavi **LinMicke**, 1864, in dve Rci vojne: zmagovita, **Samo**, in poražena, (**Smrt carja Lazarja**). SD-SIZ odkriva realne začetke Slova. To je posebna - posebej velika - zasluga obravnavanih avtorjev in njihovih tekstov-stvaritev. Levs in Jurč sta s **Tugoma** v Stro, dano v SD-60, vstopila. Ker pa obravnava Kmedl Levsa iz leta 1887 oz. iz srede 90-let 20-Stola, Kmedlov Levs ve toliko kot Kmedl, je jasno, da mora Anln **KLevsa** upoštevati-poznati HKD okolje, v katerem je nastajal **KLevs**. Brez **FRSama** ga ne moremo razumeti. Levs je v **Tugih** le prenesel med Polabske Slave, kar se je dogajalo na robu Panonije, v SI goricah, ob Muri 350 let prej, seveda po Levsovi predstavi.

Na začetku zelo konkretne zadevne SZge stoji torej FRemec. Kdo ga pozna? Kdo mu prizna, kar je storil? So mu v Lotmerku odkrili spominsko ploščo, po njem poimenovali kak bataljon SI vojske? Nič od tega; ne vedo, da je sploh obstajal. (Še Simoniti, ki je Kulster, tega ne ve.) A je za Nast SDže - že SI €iA - odločilnega pomena. Če se govori o Remcu, se misli na Alojzija in Miho kot pisatelja-dramatika, ali pa - vse bolj - na Remca, ki je imel pri Kamniku PV tovarno stolov. Je izdelala tovarna tudi kak prestol? Za Tita, za Jegliča? Pod vodstvom Nika Kralja za Popita? V Remčevo žlahto se je priženil Tine Debeljak; je zrimal kaj verzov reklamne baže, recimo Oj kamniški stol, dragocen kot vol?

V vseh treh dramah je isto izhodišče: obstaja mir, NotIdeaskladje v PSi, bit, PnM, nakar vdoro od zunaj

Klevs ne dolži boga le tega, da mu po svoji volji - nalašč (za kazen?) - »pošilja bolezn, deževja, skušnjave«, ampak tudi, in v to smer se razvija predmet zmerjanja, »pred oči debele raznožnice«, še sam ne vem, kdo so to; Že, ki hodijo na široko ali jo rade ponujajo? »Svinjske rilce vsako vrstnih narodnih očetov in prvakov!« Te zmerljivke niso nikakršna analiza; tudi pri meni ne, a jaz jih dodajam kot začimbe - seveda le za izbran okus surovin - svojim zelo podrobnim in mnogoštevilnim ES analizam. Pri Klevsu ostajajo v zraku, ZnaSi za njegove neobvladane Pvt strasti.

Kdo so ti prvaki? Tolpa »pridakov, pačuhov in pizdočivkov, ne pa očetov!« Torej je biti Oče vendarle najvišja PozVrta? Torej ostaja Levs pri FP, le ene Emp - slabe - očete hoče nadomestiti s Praočeti? Ne gre torej za bitko za spremembo sistema, kot sta si jo zamislila Marx in Can, **Blagor, Kralj**; LR-NOBD je zamenjala sistem starca-deda Rupnika s sistemom mladcev KaKijev. Pri Levsu gre za boj-tekmo znotraj sistema. Tak Levs pa ne more biti vzor za MrkPtjo. Čeprav je res, da Ptja pri zadnjih vratih uvaja, kar pri prvih izganja; pri zadnjih postaja Refe (Tito kot starec maršal, Ptja kot nova vladajoča elita, kot novo PIK). Tu je meja panaktivizacije NLa, ki je kot Masgibanje bolj Fz kot Kom.

Najbliže RLH VISu so SAPO, teh pa tudi Ptja ne razvija ali le pogojno; protislovno, paradokсно. S tega vidika ni čudno, da sta tako Prt kot Dmb stran prisegali na Levsu; dalo se je, ravnali sta legitimno. PraSAPOe Levs ni izdelal, to ni ne Krpan ne LTugo. Jo je pa razvil Vrhovec v **Zoranu** in obenem pokazal njeno Tragmejo. Vrhovec je - ne le - s te plati genialen. Zato nerazumljen in Zamol. **Zoran** kot PSt in kot Pot

Sž sile in to bit ogrozijo kot negacija. Da bi ČI kot grupa - kot PS - preživel, mora v sebi (po)ls AgrčKz(K)ld naravo; le ta mu omogoča kontraatak, upor. Napadavce doživlja in mora doživljati kot Slci Nemlte MV-II: kot zl(očinc)e. Za Dobrano so »kleti krvoločniki«, zveri, ki lokajo kri, za njeno hčer Višnjo »divji pesoglavci«, zveri posebnega tipa-izgleda. Spodaj ljudje, zgoraj s pasjimi glavami, glavami posebej krvoločnih agresivnih psov, volčjakov, pitbulov. (Tako riše glavni karikaturist DSD Jemec - skoraj Remec - Komste.)

Ta Klassituacija grupe, ogrožene od zunaj - **FRSamo, Tuga, Džmi** - se v Klevsu RR v Notkonflikt med PraSlcem, med edinim Prazastopnikom grupe in grupo samo, ki se je RR v ničvredno, ničesno. V 3-eh ali 4-ih dramah (napisana sta dva **Tuga**) velja Krita Zunpojavov, v **Klevsu** AK, a najprej kot AK same grupe, ki se deli na dvoje, na Levsu-preroka in na podivjano čredo-bando. Levs je EV Mojzesa, le da nima Mojzesove moči in zblodelih Hebrejcev-Slcev ne more vrniti k Praveri; izločili so ga. Slci ne gredo v Kanaan. Obljubljeno deželo so zgrešili, ostali so pod goro Sinaj, v puščavi, kjer še naprej molijo zlato tele.

Roko na srce, takšna je tudi moja presoja. Grupa, ki sem jo sooblikoval, je tudi bila - imela za EV poslanstvo - Mojzes, od Revije 57 (leta 57) prek Perspektiv do Problemov na prehodu 60-ih v 70-leta; trajala je nekako več kot 15 let. A svojih Vrt-načel-vizij ni uresničila, Slcev ni potegnila za sabo; v 70-letih so se sfižili, v Dbi so zmagale njej ravno nasprotne Vrte. V tem sem 2005 na istem kot Klevs 1887. Spor med prerokom in SNlom se je prenesel - se RR - v spor znotraj preroka samega, v njegov samorazcep, ki ga žene celo v OIS, v AD.

daleč presega oba **Tuga**. Klevs ni SAPO, ampak kvečjemu njene drobtine, koščki, ali po njenem zlomu ali še prej, preden se je razvila; fragmenti, ki niso imeli moči postati VelOs, kaj šele DrČl. - Skuša Kmecl sporočiti to? Želel bi, da bi polemiziral zoper mojo analizo-razumevanje, če se z njo ne bi strinjal, seveda če bo to razpravo sploh dovolj podrobno in pozorno prebral. Če je ne bo le pohvalil in pustil pasti v prazno.

Navedeni govor (odstavek) ne preide niti v zasnovano analizo, levs se ves izčrpa - slastno uživa v tem - v zmerjanju kot takšnem. Navdaja ga vse bolj prazna retorika na račun »kramarjev in goljufov«. Te je imenoval in zavrnil že Preš, glej **Gloso**:

*Lani je slepar
starino
Še prodajal,
nosil škatle,
Meril platno,
trak na vatile,
Letos kupi si
graščino.*

»Pigmejcev!« So to nepismeni pigmejci? Očetje so »pijane muhe na narodnem govnu.« Nar nastopi, zdi se, da kot samoumevna, vendar povsem Inf Vrta. »Niso grintavi petelini na prezmedeni jati kokoši, niso zahripan prepir in kričanje na kveder?« Ne počne tega, kar jim očita, ravno levs kot zmerjač-prepiriljivec? »Niso zdraviške žlamparije in razbijanje kozarcev ob zid?« Kakšne so te zdravice in nenehna nazdravljanja SNaru, pokaže Murnik v **Sarju** v 90-ih letih na IrKrit način; še konec 80-ih let zastareli Voš zdravištvo zagovarja, glej **Svoje**, 89. levs nadaljuje Murnika in Cana, a to je Kmeclov levs; levs iz stvarnosti takšne SD ni napisal. Je pa res, da

Morda pa je Kmecl s to monodramo naslikal mene, ne le Levs? Vsekakor je podal mojo smešno, klavrno, nemočno, SSL-naravo; vsaj jaz se v Levsovem liku tako berem-prepoznavam.

Z ES analizo **FRSama** - vsaj njegovih bistvenih točk - slikam najbolj preprosti položaj-Stro, ki jo razumejo in vzpostavljajo ljudje in so jo od časa Sama v 7-Stolu do NOBD, do Zup(an)ovega **Upora**. Kmecl uprizarja nadaljevanje tega položaja, čas, ko se položaj zamota, ni več preprost, tudi odnos med zmago in porazom ni več enoumen. Ne pravim, da se sam povsem prepoznam v Klevsu zmerjaču, nekaj mene pa je v njem. In kaj mi svetuje Kmecl? Da poiščem novo EV, se vrnem k SNLu, se mu postavim na čelo? Ali pa da zavrnem Vrte kot so Nar in Ljud in biti prerok-Voditelj, v kar (v zavrnitev) nese mene? Išče tudi Kmecl novega Mojzesa, ko je uvidel, da so stari neprimerni za nove razmere, a s tem ostaja pri stari Stri sveta, tj. SDbe?

Naloga, ki jo ima vsak ogroženi ud SNLa, je za vse ista; izrazi jo Km Berislav: »Ako Pesoglavce pride, vstanemo vsi kmetje ter se v bran postavimo.« To je Ideolplatforma obrambnega Hera, ki ga zastopa Kmecl kot ideolog in Db delavec še danes, v vsakem Javgovoru, v katerem razlaga in slavi Prtupor-akcijo. Kmecl se bori zoper svojo Pernegotovost, zoper nevarnost razcepitve prav s tem regresom v najbolj enostavno, a nekoč zmagovito in s strani Dbe nekoč enoumno priznano Etdržo, danes pa omejeno. Sploh napreduje Kmecl do stopnje-smodela RazcDč, odkoder bi šele zares mogel do ARF-Dč in prek teh do Isa Dti? Se ne ustavi že prej? Ne izdelava namesto jasnega RazcDč smodela, ki omogoči vsaj eni EV Čla prehod NejDam, neko preveč Mon

zdravičarstva tudi **Ltugo** ni ne pripravljal ne zagovarjal.

Klevs se ima za asketa: »Ti veš, gospod, da je oče naroda zadnji, ki sme popiti kapljo vode, kadar je žeja.« Le ali predvsem EV - poslanstvo - Očeta Nara ga zanima. Izdeluje vzorni model te DbV(loge). Praoče Nara se mora zadrževati, omejevati, dajati vse sile na oltar (S)Nara (SNla), biti mora Mučenik, nekje med JKrom, ko gre na križ, in prerokom v babilonski sužnosti, tudi Danielom v ječi med levi. »Sme snesti grižljaj šele potem, ko je nahranjeno in odžejano vse drugo!« To je IdeaPater. Še točneje, to je Mati, ki iztisne iz sebe zadnje mleko, da bi podojila žejne mladiče.

Je Levs tako gledal na razmerje med sabo in SNarom, on Mati-Levinja-Žrtev, SNar tisoči otrok, ki bi brez njega poginili? In poginjajo, ker so prvaki preprečili edinemu, ki je za to poklican (Levsu), da bi dečico nahranil in napojil. Imata takšno FP in svetopisemska predstava sploh kakšno usmerjevalno moč v SLDbi, ki nastaja od 40-ih let 19-ega Stola naprej, morda že od konca 18-ega Stola, vsekakor pa od 60-ih let 19-ega Stola? Jo ima danes PMLD? Ni to karikatura napoleonstva, tudjmanovstva? Nekaj neuporabljivega, napačnega, regresivnega? Ptja se je res žrtvovala za SNL, a mu je obe-nem tudi zavladovala; K-da je naredila dobro trgovino: žrtve je spretno vnovčila. Bi hotel svojo pripravljenost na žrtvovanje vnovčiti tudi Levs, pa se mu ni posrečilo, ker nastajajoča SLD med 48 (60) in 87 tega ni potrebovala? Ker je kot RLH sistem žrtev že odpravila? Žrtev je ostala vrhovna Vrta v KatRlgsistemu, v Bilčevi **Tarb(ul)i**, 1868. Tema **Lepe Vide** zamenjuje v LDbi temo Tarbe-Snice-mučenice. Se je Levs videl kot Tarba, če že ni mogel biti blaženi Slom(šek)?

rešitev, ker se noče zмести-znajti v RazkrDč? Se ne zavre v SZ-Dč, tik preden ga bi zgrabil celo AD-Dč smodel? Ni to bistveno za **KLevs**? (Tipam, si razlagam. Se bližam, se oddaljujem od Rese? A kaj je Resa? Nisem zmožen le Isa Rese - RazRese?)

Kmecla je zmerom privlačeval (S)Ncl, (S)Ncl - vsak Ncl - pa je negacija UHe, s tem RLH VISa. To je moment fza v NOB(D). Berislav podaja Obre skoraj tako kot NOBD lte in Nemce, kot črne zveri: »Huji so od psov. Prav nič nimajo, kar bi na to spominjalo, da so ljudje.« Analogno prepričanje je omogočilo NczNemcem, Himmlerju itn., da so postavili Auschwitz, in pri tem niso imeli Morproblemov, ne večjih kot delavci v klavnicah. DaSlci se ne zmorejo več življati v Slce iz 1945, ki so mogli narediti PVD ravno zato, ker so razmišljali kot Berislav (in Hitler). Analogno so razmišljali Srbi 91-92, Španci v drugi polovici 30-let 20-Stola ali že na prelomu 15-tega v 16-Stol v Južni Ameriki.

Obri ubijajo enako, kot so Nemci (in Dmbci) MV-II; Ber(islav): »so mi umorili deda, sestro in očeta«. Takšna Dušpoškodba ostane v otroku še dolgo, pri DaSlcih že 60-let. Ber: »Želel sem, da bi se nekdanja rana zacelila, ali ni se še. Še vedno tli globoko v srci, kakor iskrica v pepelu, ki počasi oživi, a nazadnje goreč plamen na svetlobo bukne in vse pokonča ... Saj morebiti kmalu napoči tisti dan, ko se Pesoglavcem osvetim in zlo za zlo povrnem.«

To velja tudi za medSliske odnose 2005. Bolj ko SH oznanja spravo, bolj spodžiga strasti in rane. Pred dnevi sem gledal-poslušal na TeVe starega Drobniča; kot da bi ga slišal iz leta 44. In nekega drugega bližnjega sorodnika padlih Dmbecev, mož je mojih let; še nikoli ni bil tako

Marsikaj od tega, o čemer govori Levs, drži, vendar bolj držijo sama dejstva, medtem ko so razlage pač razlage; vprašanje je, do kakšne mere jim verjamemo. »Ti veš, ko sem delal slovar, da bi se nam končno prikazala vsa božja beseda in bi bili taki kot vsi drugi, da sem takrat stradal in se postil.« Levsovo delo na slovarju Sl jezika je bilo hvalevredno, koristno, pa vendar vprašljivo. Slovarja ni končal, slovarji so ostali vezani na druge avtorje, posebej na Pleteršnika, ki ob delu za slovar ni stradal; stradež in Zn se ne sopogojujeta. Kot da Levs snovi ni obvladal. Ni imel šol - strokovne usposobljenosti - za lingvistiko, ravnal je bolj kot amater. Njegov namen-cilj ni bil namen-cilj Znika, ampak PsVerpreroka. Slščina ga ni zanimala kot jezik, ki je predmet Zni, ampak kot sredstvo za polno-smiselno realizacijo Slova, ki je božje.

Izraz »božja beseda«, vezan na Slščino, je treba vzeti dobesečno. To ni božja Beseda aramejskega **St pisma**, Jahvetovih sporočil, ampak dejavnost-bit Slščine kot jezika, ki je božji že prej, preden kar koli izrazi, že po svoji obliki, kot jezik sam na sebi. Po eni strani ima Levs za cilj narediti skoz Slovar Slce enak(opravn)e ostalim Narom, po drugi pa je Slščina zanj več od nemščine, ltščine, madžarščine, ki je prav za prav obrščina-avarščina, ni vrag, jezik pesjanov, psoglavcev. V nemščini je res pisal Goethe, v ltščini Dante, Levs ju je cenil; pa sta Goethejeva in Dantejeva Lita res dosegli nivo Pribožje besede? Ni ta kvalifikativ rezerviran za jezik Slcev, pa čeprav ga govori le ArhKm, stari Močilar v **Krpanu** ali Levs v **LTugu** ali Preš v svojih čudovitih **Pzjah**, posebej v **Vencu**? Kot da sta nemščina in ltščina le pogojno božja jezika, enako kot aramejščina in grščina, v kateri je

sovražen tako rekoč do vsega, kar je, celo do nove Devlade, ki ne stori nič, da bi vrnila RPP. RPP bi bila najprej kazena za Psoglavce-Komste.

Ne želi istega Klevs prvakom? Doživlja jih, K-da so mu vzeli poslanstvo, s tem DušNoto. A jaz? Zmerjam kot jesihar, a da bi želel komu kako Mašč in kazen? Ne. Mašču pa se zmorem odpovedati zgolj zato, ker sem izstopil iz vrednosti SNLa in odreševanja Dbgrupe, sploh iz okvira, ki daje lObDbi vrednost. Moj »izolacionizem« je pogoj moje Sve, da ne ponavljam ne Berislava ne Klevsa, ne Tuga ne Taljuba.

Ko pripoveduje Ber Višnji, kako so Obri »živinsko ravnali z mojo sestro, kako okrutno z dedom«, govori na las enako, čeprav pred 150-letji, kot je pred nekaj dnevi že omenjeni moj sovrstnik pripovedoval, kako so leta 42 Prti ravnali z Vašstražami oz. sploh z NeČi horjulskimi civilisti. V marsičem **FRSamo** dobesečno napoveduje MV-II, čas 80 let kasneje. Oba časa pa sta obenem sliki časa, v katerem je živel realni HistSamo. Če se odvija ista debata še 2005, pomeni, da še danes soobstajata tako PMLD kot ArhPS. Ne bosta soobstojali, dokler bo Čl lDČI?

Ber razlaga Višnji zgodbe o napadih Obrov na Slave, o obrambi le-teh, ki so v sili »zgrabili za ščite, meče, kopja« kot poldrugo tisočletje kasneje Vašstraže. Natančno isti model in postopek. S stališča Bera so »slavno poginoli«, kot so s stališča DaDmbotrok. Napadavci so ravnali analogno, neodvisno od tega, ali so bili Fzlti, glej Partovo **Rdeče in sinje**, ali Prti, kakor jih opisuje Drobnič, ali Srbi 91-92, v Srebrenici 95. »Zapalijo nam koče ... Vsak je bežal, kdor je mogel«, tudi na Koroško in v lto. Ali »po skrivnih lazih v bližnje gore.« Kdor jim ni ušel, je doživel usodo, ki jo pripoveduje Ber:

napisana **Nova zaveza**. Prabožja beseda so SNar pesmi, ki jih je zb(i)ral Štrekelj, Snarpripo-vedke, ki jih je zbiral Trdina. V tej točki prehaja Oče Nara skoz EV preroka (Mojzesa) v boga. Se je imel levs za boga, za božjega sina, in je potem obupoval, ker je v to (vase) zdvomil? Ker se je lahko videl le kot JKr v vrtu Getsemani in na križu, ne pa kot od mrtvih vstali, ne kot VoM?

Levsovo Ž in ravnanje sta bila v nemajhni meri utemeljena-upravičena - zamišljena - kot Rlgdrži. »Imeli so me za norca, ko so me kdaj dražili in opili s pol kozarca«, da je divjal kot pobesnel prerok. »Ti veš, da sem živel v popolni vzdržnosti samo zato«, res samo zato, ali pa je šlo za kompenzacijo Seknemoči?, »ker bi drugače lahko zelo hitro onesnažil besede, da bi slovar in vsa naša prihodnost šla po zlu!« Ravnal je kot slikarji po samostanih Atosa, ki so verovali, da jim poteze čopiča, ko slikajo MMB, narekuje sam bog; da je manj važno, koliko obvladajo obrt slikanja, najmanj važno, da se predajajo Umetdomišljiji, najbolj ali edino važno pa, da v času - in sploh -, ko slikajo, živijo glede Seka - in sploh - NeČi Ž! Popolnoma Dgč zamisel od Baudelairove, Poeove, Maupassantove, že Davidove ali Vilonove. Levsa ni navdihovala RLH koncepcija Umet-Lite, ampak Refr v FD-FKC, prenesena v Ncl-Gent.

Od NeČi Perža Znika je, v to je Klevs prepričan, odvisna usoda ne le njega samega kot Pvnika, ampak Prih SNara. Levs je Notldn s SNarom (SNlom). Kar se dogaja njemu, se dogaja SNaru. Je torej zdaj PriSNar tisti, ki v mučni novembrski noči zmerja in se dere po ozki ulici navzgor in navzdol? Spraševal sem se že, kje je v tej monodrami SNar. Negprvaki so omenjeni poimensko, so predmet napadov, bog je - naj bi bil

»Sede na mrtvih truplih naših dedov in očetov lokali so iz človeških črepinj, oskrunjevali žene in device, potem je pa nabadali na različne in žive pekli.«

Nekateri Dmbideologi so takšno ravnanje pripisali tudi Prtom; Strniša ga je Slcem MV-II, glej **Lj(udož)erce**. Pregarjanci so nemočni, tolažijo se le s čustvi Mašča; Levs izvede staro Vrzo iz Bera: »o, saj pride dan, ko jim vse to pošteno plačamo.« Tega dneva DSD še ni dočakala; danes ima oblast v SDbi, a se obotavlja, v jezo starega Drobniča in mojega sovrstnika. Si novi Sloblastniki obljube ne upajo izpolniti, ker se je že preveč utrdil sistem LDbe, še posebej kot PMLD? Ne bo ta sistem Dbo RR v takšno, kot je v **Klevsu**? Večina - masa, SSS - se bo prilagodila tržni tekmi in civilnim Užem, le nekaj razgrajčev, kakršen je Kmeclov Levs, se jim ne bo pridružilo, ti pa podirajo sebe, ne svojih Sžev. Teh ni(majo) več. Sži v PMLD so le še retorična figura, IVJ.

V tem pomenu me je Kmecl zadel: vse moje početje od tedaj, ko sem se Rad umaknil iz VISA SDbi, tj. od srede 90-let, je le še histerično tuljenje skoz nočno okno, zavijanje garjavega psa. Takšno je vsaj z vidika te Dbe same. Z mojega vidika je možnost (po)ls Dti. Pa je to relevanten vidik ali le patološka blodnja ponesrečenega osamelca, čigar moč je le še v tem, da ne popusti, obenem pa na nikogar ne zmore - niti noče več - vplivati? Povzemam in nekoliko po svoje komentiram odlično Kmeclovo psihološko študijo psihopata (mene).

Drama opisuje, kako postaja nevarnost obrovskega napada vse bolj stvarna. Dobrana je s holmca opazila, da »vse obzorje že žari, ko kri.« (Glej Prt pesem: **Bohor žari**.) To ni »večerna zarja«, ampak:

- Levsov sogovornik, govori pa le Levs. Odgovor na vprašanje je očitno ta: SNar je samoumevno navzoč, ker je skrit v samem Levsu. SNar je, ki zmerja svoje laži Vodlje, Psočete, jerobe in goljufe. Levs si upa zmerjati, ker ne žali ljudi on, ampak jih - ničvredneže - žali sama St bit, sam SINar.

Kako Dgč od mene! Jaz vem, da zmerjam zgolj jaz; za svoje neSpoDo ravnanje jemljem odgovornost le nase. Še huje: predmet, ki ga zmerjam, niso le prvaki, ampak je SNar v celoti, kot tak in posebej v svojih udih-Pskih. Meni se celo zdi, da so (Pol, Ekonom itn.) elite tega Nara manj slabe od same masegovna. Vodlji SNara - podjetniki, menežerji, ministri, Zniki itn. - so isti kot sama masa Nara, le da so v istem izrazitejši, še bolj pohlepni od ostalih ali vsaj uspešnejši v zadoščanju poželenjem, bolj vitalni. Slabši od MasNara so le kleriki in Kullzbi; ti so nedopustne karikature, ti UProf deloholični Koširji in Ewaldini Flosarji, če smem naštetih le dva predstavnika iste ogabne baže.

Prih SNara je torej odvisna od Levsu. Traga je, ker je prav zato zajebana, zaprta. Levs umira v ulicikanalu; če umira - in na ta način - on, umira z njim in skozenj ves SNar. To misel je kmalu za tem zgrabil Can in jo razvil; kolikor jo je zares gojil HistLevs in je ni naredil - ali vsaj do jasnine razvil - Kmedl v **KLevsu**. Posebnost dram, ki jemljejo za like Histlike in figure iz SLZa, je v tem, da je dram, ki obravnavajo isti lik, več, napisane so v Raz obdobjih, zato imajo isti Histliki več Umetobrazov, več ideologij; če so dramatik spretni, najde vsak za svoje razumevanje lika nekaj - dovolj - argumentov. Lik postane HKD. Prav na njem se da nazorno razložiti, kaj je HKD model Čla, HM, SAPOEV:

»Pesoglavec sela pali«, kot so NczNemci leta 41 zažgali Rašico nad Ljo. Čeprav je Slce strah, se zavedajo - Dobrana: »Bolje je, da v boju slavno padeta za domovino«, kot da bi se pustila zaslužjiti. To je bila dilema tudi 1941; KC je učila, da se je treba potuhniti, Ptja, da je treba udariti. V PMLD dilema ni več analogno jasna; s tem ko Levs zmerja prvake, kaj počne? Ali udarja, kot je treba, ali z besednim ropotanjem le Prikr, da se je potuhnil, da ni več vojskovodja, kakršen je bil izučeni LTugo? Isto velja za Damene. Morda pa je prav odpoved udarjanju na način PSi (Ožlde do EDC) pogoj, da se Či lahko obrne NejdDam v Is Dti? In je treba prej prenesti sramoto, ko Db umaknivšega se označi za strahopetca, kot je TH okrog 91 mene? Sam sem zadevo razložil - in še razlagam - tako: potreben je izstop iz EDC smodela. Pa imam res prav? Kmedl ni prepričan. Vidi bistveno razliko med LTugom in KLevsom; vendar vidi jo v prid prvega. A če je tako, čemu me podpira? Me res podpira? Morda pa igra le vlogo agenta Dbe, ki me RR od bravca Dti nazaj v Dbborca tako, da mi vstopa v Dušlnto in me tu prepričuje, tj. Not mehča? (Delam Kmedla - v odnosu do mene - za Zapla in Hudiča? Ali pa sem mu hvaležen, da se z mano tako prisrčno ukvarja?)

Že zdaj je vidna Tem razlika med KMg in HMg. KMg SD izhaja s stališča, da so Slci zvesti tlačani Avscesarju, FKCi, vojaki FGosov, ki pristajajo in propagirajo FP (glej Iskračevega **Turjaškega**), medtem ko izhaja HMg, povezana s SNclom, iz Slova kot SAKOe. Za HMg Gos ni Cesar, ampak SNL; nad tem ni nič, razen same DbDž oblike funkcioniranja SNla. **FRSamo** zagovarja Slov SAKO, odtod je mogoča pot k SAPOi. Ta nastaja ali vsaj obeta, da bi-bo

shicotipska pluralnost, ki Strno razbija eno(tno)st Ožlde.

»Potem pa pridejo ti narodni konjederci, debeloritna prašičja procesija, duhovni kilavci in kašljavci, politiki in razumniki«, ni teh dodal sam Kmecl iz svoje zamere in Negocene SHKI?, »in stiščijo v blato vsel« Za **RSD** je Blato pomemben eksistencial; glej Pniz **Blato**, moj Kar nanj, NDM. Če ne bi bilo njih, bi Slci ne tičali v blatu. Blato bi sicer še bilo, to blato so Pselite Slcev, a PraSlci bi se sončili pod Triglavom, morda na Bledu, analogno kot Franjo iz **Gorenjskega slavčka**, ne pa, da so prvaki-literati tudi Franja in Minko zarinili v farsičnost turizma, le s plakati prelepljenega dreka, kot kaže Govekar v blejski Kodi **Šarivari**. Konsekvenca: če SNara ni v Levsu, v njegovi DušNoti, ga ni. Točneje: ko bo Levs umrl, ga ne bo več, ne bo imel ne Prihi ne zdajšnosti. Vsega bo konec, kot je konec Slova-Slava v **LTugu**. Levsov komični nastop v Kapiteljski ulici se bo skazal kot njegov zadnji Glednastop, a že ta brez publike oz. le z vpitjem zmedenega starca ob naveličani publikli. Zgodba - SZg - se je končala.

Kot vemo, se ni. Čez desetletje se duhovno rodi Can, zgodbo obnovi in radikalizira, potem pridejo Kreft in LRevarji, vse do NOBD. Tudi Kmecl mora pristati na to nadaljevanje, sicer ne more napisati SlitZge **Tisoč**, ki pa se smiselno konča z MV-II. Kaj dela na svetu in v SIzi on sam po letu 1945? Ugotavlja same destrukcije, v **Intervjuju**, **Marjetici**, **Bratih**. Ugotavlja, kar ugotavlja njegov Levs v **Klevsu**: nekaj, kar je bilo, Slov, se je spodbilo, usralo. Da se pisati le še žalostinke, **Bratje**, le trpka rezoniranja, **Marjetica**, le obnavljati like iz SZge, posebej iz Zge SKule, o **Trubu**, **Prešu**, **Levsu** itn. Kmecl je usodno vezan na SNar kot

nastala v civilni ČD, v **LjDa**, dr. Snaj in Marica, KMg kot FP okvir te možnosti sploh ne daje. ArhSlov je kot PS okvir-VIS PMge - tu pomeni P plemenski in poganski -, s tem regres. V PSi ni mogoča SAPO. SAPO lahko nastaja šele v okviru Meša kot NKNMa. Ker pa vemo, da PMge v SD ne poznamo (gre ves čas le za RePS, za ReGent, ki je vsebina SNcl, da sta SNcl in NKNM kot par enakomislečih oz. dopolnjujočih se), je treba PS v **FRSamu** gledati kot omogočanje SAPOe, ne kot nekaj, kar je zoper SAPO. Zoper SAPO je FD, recimo Slemenikov - dramatizirani, Špicar - **Izd(ajavec)**, napisan pred 1869, izšlo 1873.

Za **FRSama** je glavno, da vzpostavlja zavest Slova, kakršna da je že bila in kakršno je treba obnoviti: Vozzavest. Na tej liniji torej nista prva **Tuga**. NOBD bi se morala sklicevati tudi na **FRSama**; recimo na izjave »starešine in vodje vogastograjskim kmetom« Vsevida. »Kakor se kaže, pojdemo vsi možaki in tudi Berislav na vojsko proti Pesoglavcem ... Pa naj le Pesoglavcem pride! Pokažemo mu, da so naši meči brušeni ... Mahal bom po njih, da bo veselje.« Ukaza za to vojno ne dasta Cesar ali Grof, zanjo se odloči NL sam kot suveren, kot SAKO. To je teza NOBD, **Rojstva** itn.

Vsevid, Berislav in Čedoljub, »župan in Vsevidov zet«, se sestanejo, kot so se MV-II sestajali Slci, razmišljali, kaj naj store pod okupacijo, se odločali, ali naj se upro in kako; ali že zdaj, poleti 41, tako Ptja, ali šele kasneje, ko bo vojna v Svetrazmerah že dobljena in se bodo zmagovalcem pridružili tudi Slci; kajti če bi zmagali Nemci, to možnost je MV-De upoštevala, mora ena garnitura sodelovati z njimi (in z lti), torej na obe strani, s tem pa ltov-Nemcev ne izzivati k pogromom in

na samoumevni smiselni okvir, katerega nezadržno usihanje opazuje po letu 1945, to usihanje oz. Neg plati SNara pa nato oblikuje takšne, kakršne so se pojavljale že prej, bigotne babure - in dva Kltepa z njimi, Turk in Likar -, v **Trubu**, pohlepno naduto samovšečno Utinteresno šemo **Tomana**. (KasO: Turk in Likar sta lika iz moje razprave o Kmeclovem **Trubu**, razprava še ni izšla. Moža sta sredi 90-ih let strastno in pristransko napadala Kmecla prav zaradi te njegove drame, v razpravi sem vzel Kmecla v obrambo.)

Kmecl res vidi zunaj Levsa - Truba, Preša - še kako PozSNL? Ni vsebinsko SNL le v Levsovem srcu, kadar je pripravljen, da SNL idealizira, sicer pa se SNL poisti (Idn) s prvaki oz. oblastniki, katerim ne more reči Dgč kot: »Barigle, ki so jim zrasle takšne roke, da znajo mahati samo k sebi! Gnilači, ki na ramah nosijo nočne posode namesto pameti in v hlačah mrtve izveske! Potuhnjenjenci tolstoritni!«

Levs niha med vero v SNar in obupom nad njim. »Ubogi narod, gospod Oče, če ga ne rešiva te strašne napasti, teh njegovih očetov in moje boleznii!« Ker je Levs bolan, se ne more več boriti kot Her St Jurij za devico, ki jo ima v krempljih zmaj. Je bila prav Ptja tista, ki je Priobnovila Levsov načrt-željo rešiti devico-izkoriščane-zlorabljane pred KplBržo? Tako je učila Ptja in uprizarjala NOBD, glej Miheličeve **Ogenj**. Levs se nima za krivega, ker je izgubil moč; kriv je bog, ki mu je moč vzel, mu naložil breme bolezni, te pa so ga izčrpale. Levsova volja je - naj bi bila - še dobra in močna, le telo popušča. Bog je potreben, ker je edina sila, ki se lahko zoperstavi Nvi in Levsu vrne moč-Vitz, s tem zmagovitost. Levs v monodrami napada Psočete SNara, a obenem

nasilju. Organizacija Slovenske zaveze je bila polilegalna, skozi 4 leta na čakanju. (Nemci - GESTAPO - so vedeli, kdo so Vodlji te pollegale, kje stanujejo, kaj počnejo. Tolerirali so jih.)

Panonski Slci so odločni, kot je bila OF. Čed: »Zato mi se potrebno zdi, da ne tratimo časa, ker je sila.« Vsevid: »Kar neutegoma moramo na delo ... še nocoj vse kmete sklicati.« (Zborovanja ogroženega SNLa, kakor so bili v času Nasta **FRSama** tabori. Le da je iz teh, ker so se dogajali v okviru LDbe, nastajala Polborba, ne pa Voj. FRemec, za njim Raič, a tudi Levs in Jurč, pa razmišljajo o tem, da bi bila potrebna prej ko prej tudi Voj(aška), če Slcem Nemci ne bi dali dovolj Sve. Do Vojakcije Slcev ni prišlo, ker je AvsLD Slcem nenehoma popuščala, jim omogočala, da so zidali sebe ko SAKO.) Dobiti morajo le še potrdilo svečenika Boguvlasta. Njemu »že bogovi povedo, kaj je treba.«

Se je Klevs kaj bistveno premaknil od te držē? Se ne obrača kar naprej na boga, da bi ga ta usmeril, ga napolnil s Pravsebino? Se ni analogno MV-De(sni)ca - škof Rožman - obračala na Katboga, MV-Le(vi)ca (KaKi) pa na Zgo, katere smisel je iz **VKpbja** v eni od barak na Bazi 20 na Rogu destiliriral Zihert? DEMOS je poveril paru STH, da je ril z nosom po Sl MagArhTradi; da bi našel Prapoteze Sl Narsubstance. Zajc jo je oblačil v jamrajoče dolge verze, PavZlc pa v dolenjsko-kraške koračnice tipa plehmuzike.

Zvemo, kaj so Slci danes v Narzboru - skupščini - sklenili; Vsevid kot da je Bučar. »Slovani nimamo prijatelja na svetu, a sovražnikov od sile. Povsod nas tujec gazi.« To je Temobčutek RadSlca - Izba - v 60-ih in 70-letih 19-Stola. »Še v svojej zemlji, ktero so nam zapustili slavni

prosi boga za ozdravljenje, da bi lahko svoj boj nadaljeval. Bog se prošnje usmili, le da je ne izpolni levsu; izpolni jo Canu, v **Blagru**, nato Kreftu oz. NOBD Herom, Krimu in Miholu, **Rojstvo** in **Razci**.

Tu bi rad Kmecl nehal. Kaj pa še hočemo več, prošnja je izpolnjena, SNar je dosegel vrhunec, zmago. V - ne le kraško - vas vkorakajo Prti, **ZaSvo**. Slja izvoli (imenuje) svojo »prvo« vlado, v začetku maja v Ajdovščini; čez par dni bomo praznovali njeno 60-letnico. To je zmaga SKule, SNara, SDbpravičnosti. Nastane bit-PnM, OžKld. Zg bi se morala ta hip končati oz. se odvijati naprej le še na ES ravni, ne več Strno. Bistvo takšne razlage-Ideoleverovanja je Stl. Kmecla zmede, ker se čas nadaljuje, v njem Zg, ki razruši vse: same temelje, na katerih počiva Zmaga. SPD je ena sama Kritnegacija NOBD. Kmecl sam se pridruži tej negaciji vsaj kot sospodkopavanju nekdanjega Pozprojekta. Sam sebe dezavuirira. Kar vzpostavi kot LZgar, kot Umtk podre oz. mora tudi kot LZgar - v **Tisoč** - priznati, dopustiti. A kako to - sebe - razložiti?

Tega ne more ne on ne pred njim par ZadrGačnik. Prilagodljivejši in manj tenkočutni, SrKos in Patr, se delajo, kot da to ni problem in vnesejo v Slov tudi Šalamuna in Bartola. Slov postane okvirni-zbirni pojem za vse, kar je v njem napisano. A kaj, ko ta napisanost - Sljezik - ni več božja beseda, kot je mislil levs, ni več SNar kot PozVrta Gibanja-Grupe, ki bo odreševala svet, kot so ga Polabski Slavi v **LTugu**, saj so bili edini, ki so udejanjali pravičen in RPP Dbsistem. Bartol sporoča CinNih TŠa, Šalamun njegovo anarhistično ludzmedo. Tega dvojega levs ne bi mogel prebaviti. Kdor sprejme Bartola in Šalamuna,

naši dediči«, kateri in kako slavni pa so bili pred Samom?, »nismo svoji gospodarji, nego tujcem hlapci«. Obrom. Frankom. Leta 1867 Nemcem, ltom, Madžarom. To sta vedela že Preš in Koseski 20-30 let prej. Če se le da, ne sporazum, ampak vojna in zmaga; to je bistvena Vrta Ncla. Le da se 1867 noben Slc ni upal odločiti za vojno z Nemci, niti levs ne. Pristajali so na pogodbe in dogovarjanja via facti, ne zato, ker bi iskreno delovali-mislili kot Libci, v duhu RLHa. RLH je bil znotraj SIZi le delen. Zastopa ga ČD, **LjDa**, a obenem - druga plat istega - je avtoprojekcija PraSlca kot Vsevida in Berislava, kot LTuga in Zorislave. Oba lika je treba jemati skupaj, kot dvojnost enega: dr. Snaj (SHKI) in Vsevid. Ne le Kulnik in ne le Polik.

Vsevid je ekspliciten; ni čudno, da se **FRSamo** ni smel uprizarjati: »Napadajo nas Nemci, Talijani in pa Obri ali Pesoglavci.« Reakcija na to stanje je zmerom ista: »Vendar, dosti dolgo smo nosili tuji jarem, dosti dolgo so nas že zatirali in gnetli!« Natančno tako - le v moderniziranem pravopisu - so se izražali in pisali fRemčevi dediči skoz Stol od 1867 do 1945. »Tuje gospodarstvo nam preseda, naveličali smo se jim hlapčevati.« To je program SNcla kot Ete SAKOe. »In ako nam pomorejo bogovi in junaška sreča, ne bodo nas več tlačili. Sklenili smo, vstanemo ter verige v prah zdrobimo.« Ko slavijo Janša, a tudi Janez Stanolnik (Brkonja Čeljstnik) upor Tigrovcev nad Ribnico aprila 1941, nadaljujejo z Vsevidovo retoriko; le da je zdaj samo še retorika, IVJ v PMLD. Danila Zelena so lti ubili, Janšo pa je ambulantni avto za prvo pomoč odpeljal le v mariborsko bolnišnico na - že pripravljeno - operacijo kile. Predniki so se žrtvovali za SNar, vnukom je važna lastna rit. Tudi meni. Jaz imam

jaz sem ju že v 60-ih letih, v Javnostopih in tekstih, mora koncipirati povsem drugo Zg, ne več Levsove.

Kmecl v **Tisoč** lepo pokaže, da mu je ta nova Zg nejasna, tuja, opozori na to nejasnost, medtem ko se naredi Patr Francoza in se obnaša, kot da je vse v redu. (Še bolj SrKos, a ta je zunaj kategorij, je Absmanipulant.) Kdor sprejme Bartola in Šalamuna, dejansko že Voduška, mora sprejeti Nih, ta pa spodkoplje vsakršen Ncl. Sprejemati vse hkrati, kot to počne po 90 Zadr, je le znak PMLDbe, kjer ni nič več res in je vse le Sim. A če je vse Sim, ne more biti več samoumevna predpostavka-okvir vsega SNar, kot je bil za Levsa in KaKija, za tadva tudi Prol. Kmecl se začne potapljati (dušiti) zaradi nerazrešenih - neodgovorjenih - Tem vprašanj prav zato, ker ni in noče biti instrumentalist-manipulant oz. ideolog PMLDbe. Pokaže svojo protislovnost in celo rano.

Moja naloga je, da oboje ekspliciram. To počnem tudi v analizi-razpravi **Klevsa** v kontekstu ostale SD, ne le **TurnDžmi**. Vzporedno z analizo **Klevsa** bom pisal - bo objavljena - tudi analizo **FRSama**, v katerem še ni sledu ne o PSti Bartolovih in Grumovih tekstov, niti ni še Canove ARF-AK, ki se v **Hlapcih** in **CanVidi** močno razvije.

Ta del monodrame Kmecl-Levs končuje: »Ubogi narod ... bo izkravel, izcedil se bo skozi svojo lastno zadnjico«, kot-kar se dogaja meni, Levsu: »Zdaj gre od tega mojega ubogega, umazanega telesa, s katerim si me kaznoval, samo še umazana voda slabega duha - kakor stoji v Svetem pismu.« Levs je prepričan, da je zbolel za kolero, ima pa najbrž le drisko. Je dobil drisko od strahu, zaradi obupa, ker čuti-ve, da je šel ves njegov projekt po zlu?

namesto kile jetrne cmoke, tj. žolčne kamne. Razumljivo, vse mi gre na jetra.

Zdaj zvemo, kdo je bil pobudnik upora - Ver: »Kdo vas je na to navodil?« Vsevid: »Samo mu je ime.« V resnici »ni tujec; naš brat je in Slovan, kot mi. Tujca se le hlina, da bi ga sovražnik ne zalezoval in ne zasačil.« Previden je, a odločen; kot Komsti. »Razodel je Bogovlastu, da ga je Slovanov bridka zgodba vse dni pekla in je vedno mislil, kako bi jim pomagal. Trguje je prepotoval že pol sveta, bude sorodne svoje brate«, kot Tito-Walter, »naj se zdramijo, in opominjaje je, naj bodo složni«, Bratstvo-Edinstvo, »ker le v slogi najdejo svobodo.«

Kar so v **FRSamu** TaSlavi, so MV-II predvsem JugoSlavi. Samo pravi, »da je Moravane, Čehe in zapadne Gorotane«, to so Turnovi Karnci, **Džmi**, »že podkuril proti zatiralcem Nemcem«. Tito je pošiljal svoje emisarje na vse strani, Kardelja v Sljo, Pijadeta v Črno goro itn. »Krajnce proti Talijanom. Obeta nam, da v kratkem vstanejo.« Ljudska vstaja.

Opazno je, da je v **FRSamu** močan FP moment: Samo je Vodja, karizmatična Os. Takšne Osi so bile že v PSti, v njih so se osredotočale sile vsega Nla. Kralj Matjaž je takšna sinteza kralja FDbe in plemenskega poglavarja. Zamisel sta obudila Ncz-fz in Stl: Lenin, Stalin, Tito, KaKi, tudi Rupnik (na neuspešni - diletantski - ravni). To je Mojzes, edini, ki je imel neposreden stik z bogom že na gori Sinaj. Hitler ima ta stik nenehoma, tudi Kardelj, ko preučuje Marxa in **Kapital**. Vsevid: »Morebiti nas pa vendar reši.« Kot SAKO se rešujemo Slci sami, a ob tem nas rešuje tudi bog; prerok-Mojzes je skorajbog. Mora nas rešiti, upor mora uspeti, kajti »ako nas pa on ne osvobodi,

Ker si ne more zamišljati, da ga bo - uspešno - nadaljeval-zamenjal najprej Can, nato skoz Krefta NOBD? A če bi bil sposoben gledati toliko naprej, biti videc, bi videl še kakšno desetletje dalje, bral Priževce **Dia** in Dinetov **SmKrst** oz. **Igro za igro**. Pa bi bil še bolj v riti oz. ves smisel bi se mu še učinkoviteje izcedil skoz rit. Kdor temelji na SSL takega tipa, kot je božji SNar, mora - Strno - priti nazadnje do RMg drame **Ljubezen na javnem stranišču**, do OISa ali celo le do ničesne banalitete, s katero se rešujejo realni Slci, še mnogo manj vredni od Bleia in Tomana. Padanje v drek je trajno in nepredstavljivo brezkraino. Šele na poti skoz drek - Blak - je mogoče na Dr stran. NDM.

Levsov sklep - strah - je: »Ubogi narod ... bo sramotno izginil v zgodovini! Gnusno in nedostojno. Usmili se« ga, o bog! Ni to le retorična arabeska, ta prošnja za milost? Kaj se Levs res ne more privaditi misli, da se vsi Nari prej ko prej izcedijo skoz ritno luknjo in izginejo v Zgi? Ni Levs zmoget od (S)Ncla k UHi, katero je dosegel že Preš in po svoje Lin? Se je s prodorom SNcla v 60-ih letih 19-ega Stola UH platforma nehala? Mrk jo je s Prolom skušal obnavljati, CanD, a se mu ni posrečilo, SNL - SIZ - je vse bolj tonila v Lfzu, ki je vršičil v NOB(D), v dramah **Rojstvo** in **ZaSvo**.

Zamisel RMge je bila le navidez vrnitev k UHi. Spodbila je Ncl-Gent, a ga nadomestila s PMPsuniverzalnostjo, z globalizmom ludreifikacije, Masulice, promiskuiteto SekUža, mode in trendov, imidža in RR vsega v plebejsko Gled: v inštalacije. Je PMLD sploh še v Zgi oz. je sama Zg? Globalna Db izgublja Zgo starega tipa, DbZgo.

Prvega maja 2005

bode nam se še hudo godilo, in kdo ve kdaj se spet Slovanom drugi Samo narodi?«

Tak drugi Samo je želel biti Črt kot PogHer, **PKrst**, a ni šlo, bil je premagan. Nato dolgo nič. Tudi Trub ni uspel. Ne Levs, kar dokumentira Kmecl v svoji monodrami. Uspel je šele Tito (KaKi). Tip: Tita ima še danes večina Slcev za največjega. J(ugo)Nclsti so se trudili za novega Sama narediti kralja Aleksandra Karadjordjevića, glej Lahovo dramo **Na narodni praznik**; zaman. Rupnik je zapustil tako slabo ime, da celo DSD raje molči o njem; Bük ne maha z njegovim portretom po parlamentu. (Ima ga pa v domači spalnici in Velučko pod njim. Res? Tako pišejo v tedniku Mladina, a tam kot pandestruktorji vsako St zakonsko spalnico RR v scalnico.)

ES sem komentiral 1. dejanje fRemčeve drame, ki se v podnaslovu naslavlja: »Glediščna igra v treh činih.« Nekaj več o Remcu pišem v že omenjenem predavanju **Kralj Samo in Japidi**; navajam podatke o dramatiku iz **SBL**. Tip: da je bil faliran študent, nazadnje občinski revež, vmes prestopil iz Kata v Prot in nazaj. Škoda, da ni zmoget opisati-dramatizirati te svoje usode; koristno bi jo bilo primerjati z Levsovo, ki se je nekaterim zdela analogna: faliran študent, ki ima težave s Katom, ga zanika, nazadnje pa drsa po šenklavški cerkvi od oltarja do oltarja. A katerega boga nagovarja? Tega nam **KLevs** še ni razkril.

Spraševal ga bom še naprej.

2. maj 2005

NAROD ALI VEČPOMENSKI BOG IV

(ob Kmeclovi monodrami)

Z ES analizo **Klevsa** ne pridem nikamor, vleče se kot jara kača. A nočem popustiti: jasne kratke sporočilne sodbe SLZa služijo IdeolPol vzgojnim namenom, zato so če ne laž, pa oviranje Razfese, vztrajati moram pri Dia (tudi pri polemiki) s Kmeclovo dramo in ostalimi, ki jih jemljem v kontekst.

Je že očitno, da Levsov bog ni in ne more biti ne (Turnov) Kat bog ne (fRemčev) Pogbog; o Pogbogu bo še tekla beseda, tudi v vzporedbi s Turnovim, v **fRSamu** igra bistveno vlogo. A kako se približati Levsbogu? Pozna Kmecl sam njegovo vsebino, naravo?

Levs nadaljuje v že znanem tonu prepira z bogom: »Ampak, saj ti ne veš, kaj je usmiljenje!« Je torej njegov bog Maščbog ali Trdosrčni? Kakšen pa je tak bog? »Svojemu lastnemu sinu si dal po svoji volji, ki je edina volja tega sveta«, torej je za Levsa bog Oče vendar Najmočnejši in s tem Prabog, »ob smrtni uri žolča in kisa za žejo, dal si mu s kavljji prebosti dlan, ko bi bil lahko preprečil, dal si mu metati kamenje in sulice v ubogo telo«, jasno je, da se Klevs ldn s tepenim, križanim

NAROD SE UPRE II

(ob Franceta Remca dramami)

V nadaljnji analizi **fRSama** sta pomembni dve stvari; najprej zmaga in nato vera (tip boga-bogov). Ni tosvetne dejavnosti, ki ne bi iskala zmage ali vsaj nekakšnega razmerja z njo. Komaj kak bog si lahko privoščī, da je do zmag(e) nevtralen ali celo, da je njegova božjost v porazu. Poraz si je zadal za potrdilo svoje božjosti le KršJKr, a je takoj po Si na križu VoM. In staro pravilo je bilo potrjeno: bog=zmaga.

Teza **fRSama** je zelo Dgč od teze **Džmi** in od teze Krekovega **CiMeta**. V tem, objavljenem 1885, je Pogbogosluzje najbolj napačno, sramotno: delovanje hudiča. Mladi Krek je bil mahničevac. Turn več kot pol Stola kasneje poveže PogfRlgo in KatfRlgo; prvo vnese v drugo, kjer se prva preOsm; tako dobi dramatik jeklen blok tudi praSNara in (F)KCe. Ta smer se bliža Kfzu, opravičuje MV-II ravnanje KCe, ki se je šele polagoma - sam sem mislil, da PoV v SPE, a sem se bil motil - očiščevala, razjasnjevala, zorela. Dgč drža je fRemčeva; ali Raičeva za njo. Teh dveh ne moti, da so Slci Samovega časa še povsem pogani. SNar (SNL) sprejemata brez rezerve tudi kot Poggrupo.

JKrom, »pustil si, da ga je drhal brez kazni popljuvala in z besedo sramotila«, kot je, o tem je prepričan, tudi Levs. Je zli bog, ki uživa v prizadevanju Trpa celo lastnemu sinu, seveda pa vsemu Čloštvu? Ali pa z zadajanjem Trpa namerava doseči kaj drugega? Kaj? Ve to Levs?

»Noben oče pod nebom ne ve tega, ker ste vsi očetje vampasti od pomembnosti«, Kritzavist do očetovstva, Levs ni okusil sreče biti oče, »in ker se vam kar naprej prikazujejo koralde Matere božje in bele miši od žganja in vsega drugega pitja.« Kdo je pijanec Radosode? Sam bog Oče? Duhovniki? Odkod ta očitek bogu? Mar Levsu ni bilo važno, kaj očita, le da lahko ponižuje? Je bil Levsov rodni oče tak alkoholik-bolnik? »Ti prav gotovo nisi boljši!« Takšnega boga Levs ne priznava, to pove bogu iz oči v oči. Boga Očeta torej destituira, Levsov bog ne more biti Katbog. »Levstikov Bog je zato Sveti Duh in njemu edinemu bo levstik na sodni dan dajal odgovor!«

Gre za eno od Rc gnose? JKr je po Levsu on sam, bog Oče je Pijdespot, ostane le St duh, ta pa veje, kjer hoče, je neulovljiv, o njem je mogoč vsak konstrukt. Kaj ostane na St Trojici še trdnega? Utemeljevati se na Duhu pomeni utemeljevati se na Svi. Takšno utemeljevanje in takšen bog pa nimata skoraj nobene zveze več ne z bogovi ne s SNLom **FRSama** ne s SNLom **Džmi**. Kmecl pripisuje Levsu že razumevanje boga - in s tem SNLa -, kakor se je razvijalo od srede 50-ih let 20-ega Stola naprej. FRemec in Turn sta Trada. KLevs je - v zdaj analizirani točki - z bistvom Trade že opravil. Njegova Sv je tolikšna, da je že ista kot nič. Bog=nič. Je bog nič?

Bogu Levs ne pripisuje nič Poz, le kot Zapl se mu kaže; kot Zapl, ki

Dramatik že v 1. dejanju predstavi klerika Boguvlasta, ki je »poganskih Slovencev veliki duhoven«. Ime pomeni, ali da je v služenju božji oblasti ali pa da je sam božja oblast; vsekakor združuje obe TemVrti: boga in oblast, Tip za PS-Dbo. Vsevid je Boguvlasta (Bogsta) obiskal in pripoveduje o njem: »povedal sem mu, da med našo drobnico razsaja huda bolezen, ki nam je že precej ovac pobrala.« Duhoven skrbi za Ž, za ohranitev Ža; v tem pomenu je tudi Zdravilec, Zdravnik, ne le duš, kot v Majcnovih **Dedičih**, ampak tudi teles. (DaMagsekte so zelo rade obenem tudi zdravilske, zdravijo z zelišči, energijami, empatijo, zarotitvami itn.) Bistveno za boga in zdravilca je, da zmaga nad temnimi silami Nve-duše, temne sile pa uvajajo bolezen in konsekvantno S. Prabog je bog Ža, hudič je »bog« Si.

»Prosil sem ga, naj mi pomaga, ako more. Za bolno drobnico se je posebej zanimal.« Vsevid se spominja, kaj vse je počel, ko se je pripravljal na obred zdravljenja, kajti za ritual gre, zadeva sodi v Rlgo. »Nato prinese iz skrivne shrambe nekoliko kosti, tri palice iz suhega zlata, perišče posušenih zelišč in rog vina.« Skoraj enaka sredstva uporabljajo Dazdravilci. »Kosti zvrsti po stolu na tri kupe«, tako še danes polagajo recimo karte, »dane na vsak kup tretjino zelišč, polije dva z vinom in se s palicami dotakne vseh treh.« Na TeVe vidimo, da ravnajo podobno afriški vrači. »Potem zamahne trikrat z vsako palico na vse štiri strani neba«, te so važne še v monoteizmih, cerkve morajo biti obrnjene proti Jeruzalemu, mošeje proti Mekki, zadružni domovi proti Moskvi, »mrmraje čudno in nerazumljivo«, ezoterični jezik, kot je bil za neuke tlačane v srednjem veku

vodi v GhK, v polom-nič. »Zakaj mi celo v cerkev pošiljaš potrebnice, da kot pocestne postavljače in lovače nesramno bolščijo vame?« Levs je prepričan, da ga ves svet gleda; zanj je hoja po lji nastop v Gledu, za tako pomembnega se ima. Samoveličje. Pri Kolovratu, kamor zahaja jest, mu natakariče »z velikanskimi cecki pred nosom« mahajo. Ko se ni mogel več premagati in je »pri Pibrovih Pibrovko pod mizo zgrabil za stegno«, je za to njegovo nespodobno dejanje kriv bog, ki ga je »napravil pijanega«. Za kaj pa je Levs - v svojih očeh - še odgovoren? Ni postal narcis-Av(st), ki je skoraj že povsem izgubil normalen stik s stvarnostjo? Je Kmeclov namen, da ga sešnicla na najmanjše koščke in razvrednoti? Je tak mar moj namen?

Levs je ljubil Zidarjevo Tono, zdaj očita bogu, da mu jo je poslal na pot z namenom, da bi ga »zmedla in osramotila«. Je sam na sebi NeČi? Potrebuje boga le za to, da naloži nanj vso odgovornost in krivdo za neprimerna dejanja, ki jih je bil kdaj koli v Žu zagrešil sam? Ko govori o Toni, se pokaže, kakšen je: despot-tiran. »Biti moraš vdana in priteči na prav vsak glas!« Bi Kmecl sploh mogel narediti Levsa manj simpatičnega? Ljubosumen je do neznosnosti: »ne pa da ti vsi bližnji in daljni moravški, čateški, gobniški, svetokriški in bogvekateri še potrebuježi jemljejo zadnjico v roke.« Kmeclu je treba priznati, da je sijajno obudil takšnega Levsa, kot ga je hotel; da spretno in fascinantno obvladuje retoriko t(akšn)ega Negtipa. A kaj ima Kmecl od tega, da Levsa tako Zanič, smeši, ponižuje? Ravna tako zaradi Realza in pravičnosti? Ni **KLevs** bližji groteski?

Kmecl ne neha z dodajanjem Levsu Negpotez; kot da uživa v tem,

latinščina pri maši. »Naročil mi je tudi, da mora še dekile devica« - kako bi se do nje obnašal Levs, če bi bil on duhoven Bogst? Kako bi mu dišala? Po pižmu, pizdi, kadilu, svežem tiskarskem črnilu? - »izmed drobnice izbrati najlepše jagnje in mu je prinesiti, da jo posveti bogu Velesu« - Slavbogu - »v čast«. V 19-Stolu so Slduhovniki jemali od Km jajca, kopune in zaseko kot del svojega zaslužka, zadeva je bila povsem neSt. Pogvrachi so resnobnejši, žrtvujejo najlepšo drobnico. Ti še verujejo v boga, kot je Abraham, ki je vedel, da mora dati Jehovi najboljše, kar ima: sina Izaka. - Ta prva predstavitev Bogsta je simpatična.

Drugo dejanje se že začne na Vertemo; Bogst je sam in meditira: »To je vendar čudno! Ko sem davi daroval mogočnemu bogu Triglavu«, tudi Slavbogu, 60-leta so bila čas, ko je silovito vplival Davorin Trstenjak s svojo obnovo PogSlavRlge, (venetomansko gibanje Stol in več kasneje še zdaleč ni imelo t(akšn)ega vpliva) »nežnega kozliča, da bi zbrane starešine v zboru vodil in jim vdehno!«, ohranjam stare slovnične oblike, »to, kar je narodu na blagost, zapazil sem pomenljiva znamenja.« Duhovnik je razlagavec znamenj, v vseh Rlgah: nazadnje je to-tak tudi psihiater oz. psihoanalitik.

Je pa Tip, da poveže Bogst v istem stavku obe TemVrti, ki ju raziskujem: boga in narod; skrb za boga in skrb za Nar. »Del sem žrtve na gromado in sem drva pod njo zanetil«; grmade privlačujejo levite že od nekdanj, na njih zažigajo tudi krivoverce, Uršulo v **Samorogu**, nanjo skušajo spraviti Truba. »Vendar ogenj se je le počasi in nerad prijemal, drva so samo tlela, da se je valil gost dim po tleh, a ne proti nebu, kjer stolujejo bogovi«, tako poganski

navdihujejo ga. Levs Toni - seveda v blodnem zmerjaštvu predsmrtne ure: »levstik bi te povzdignil v nebo«, v katerem je prav on edini Prabog, »če bi hodila, kot to poštenim ženskam velja, zmeraj in zvesto tri korake za njim in nikogar pogledala.« Tega od Že ne terja niti DaSklerik, kak Rode ali Ocvirk, ki si je odrezal lulek in ga zaklenil v miznico. V čem je tak Levs še pristaš RLH VISa? »Povzdignil bi te v narodno svetinjo«, kot bog ima to moč in Pico oz. imel jo je, dokler se ni sesul v jamrajočo bedo. Koliko je Rese v očitkih, ki jih zadaje Toni? »Zidarjeva pa ni bila te vrste in se je onegavila po senikih in kjerkoli je nanese, z vsakomer, z vsako pohoto«, torej Prakurba, »raje kot da bi služila narodu svojemu«, to je Levsu. Levs isti SNar in sebe. Rešitev vprašanja, ki je zastavljeno v naslovu pričujoče razprave, je: Nar in bog sta (=) Levs. Ta model pa ne sodi v STrado, v drugo polovico 19-ega Stola, ampak v konec 20-ega Stola, na konec THM-kroga, kjer se arhemodel Dv RR v Avz. Kmecl s stališča PMLD prikazuje STrado - SI Pret - kot Av blodnjo. Tak Kmecl ni Kmecl UZn knjige **Tisoč**. Kar v **Tisoč** in kot UProf - kot oratar na Polkul poljani - vzpostavi, v svoji Liti - vsaj v **Klevsu** - spodbije. Zakaj ne prilagodi svoje UZni svoji Umeti, sebi kot Umtku? Kot Umtk zasleduje močnejšo Reso, kot UZnik - SLZgar - je v nemajhni meri ideolog in pedagog, ki je v službi IdObDbe, alibizirane pod SpoDo, pod DbĔto.

Livs Tono razkrinkuje kot cipo; spominja se, da je »hotela z mojo roko k sebi v nesnažni mednožni kot«. Priznava, da jo je »gledal z zmeraj večjim gnusom«; jaz bi jo tudi, vsako Že, ki bi se mi tako ponujala. Tudi sam sem reagiral kot mladi Levs, ki je bil priča gesti Klemenčičke, ta je »llijevemu stricu

kot Kršbog. »Naposled se je vse pogasilo«, bog žrtve ni sprejel. »To nič dobrega ne kaže.« A ker je bil poskus s prerokovanjem narejen zaradi ugotavljanja izhoda vojne-bitke med Obri in Slci, je postalo vstopanje v bitko za Slce nezanesljivo. (Je odkrival voljo boga o usodi Slcev Levs le z besedovanjem, le z nagovarjanjem boga? Ker mu bog ni odgovarjal, pomeni to isto kot v **Samu** nevžgana grmada. Jezik in kurjenje drv sta torej isto. Monolog brez Dia, torej brez komunikacije s Tr.)

Ker je Bogst resen in profesionalen duhovnik, je naredil še en poskus; pomoč bogov si je treba zagotoviti ali pa raje ne izzivati usode, Prabog podeli PČu Prazmago, ne poraza! Zato je »izpustil iz kletke bogovom posvečeno ptico, da bi vsaj po njenem letu mogel razsoditi, ali nam je sreča mila ali ne?« Če so t(ak)o počeli veličastni in zmagoviti, Kul(turni) in umni Rimljani, pa jih Slci z roba Panonije ne bi smeli Posn? »Vendar tudi ptica prerokuje zlo.« Namesto da bi poletela v oblake, se je skrila v grmovje. Isti rezultat raziskovanja Prihi in usode: »Ej, prav nič dobrega ne slutim! Nesreča nas gotovo čaka; ali kdo ve, kje?« Bogst si želi »srečen uspeh« NSSi; »da bi se le Samova in naša želja spolnila! K temu nam pa ti, mogočni bog Triglav, ki vladaš nad zemljo, vodo in zrakom, in ti bog junaštva mogočni Davor pripomagajta!« Pogbog Triglav se je ohranil v SIZi še dolgo, do danes. OF ga je narisala v svoj emblem-grb, 1941; 1991 ga je povzela nova SND. V PMLD se sicer vse razresniči, tudi bogovi postanejo IVJ retorika, pa vendar, ena linija Trade ostaja. Slja - SND - dobiva šele z zastavo in grbom, ki je narisana na nji, svojo ldo, ld pa je v okviru ldMa TemVrta-bit. (Vendar, **Triglav**

pred nosom vzdignila krilo in se pripognila ... Bog mi je priča, da česa gršega v življenju še nisem videl.« Strinjam se, to je bestializacija ErSa. Prav dajem mlademu Levsu, ne babam, ki se ldn s svojimi telesi in pizdami. Ne bi se izrazil enako kot Levs, a v tej smeri, ko pravi: »Kakšen cinizem od tebe, Gospod«, da si ustvaril takšne Že, takšna telesa! »Kakšno sramotenje vsega in največjih skrivnosti.«

Kula že od nekdaj nastaja nad (z) zakrivanjem Biogolote; bios je poteza AgrĖkz(P)lde, skozenj na ta način Čl ne more do Dti. Levseva slabost je bila, da grdih mladostnih doživetij ni bil sposoben RR - preOsm - v ErS Duhtipa. Tudi Preš je v tej točki omahoval: Ano Jelovškovo je imel za Klemenčičko in Tono, smisel je iskal pri konstruktivnem svojega duha, pri Juliji. Ni zmožgal v ES konkretnem Člu (Že) najti obojega: ErS kot BioSek in Charis. Levs se zaveda, da je en del Čla - tudi Že - bios, nekaj, kar pritiče »ponorelim samicam spomladi, brezastim mačkam in kozlom ob kozoprsku«. Ti postajajo skoraj edina vsebina DaSlcev v PMLD (ob Ekon Utgonih). Levsa razumem: enako malo kot on sem pripravljen živeti z njimi, ob njih. Ni tudi v tem mojem čustvu gnusa del moje želje po odhodu, po Smu, ki ga je Ala pripisala svojemu Prešu v **Srečni vasi**?

Levsova težava in poraz sta bila v njegovem priznanju: »Imel sem dvoje Ton: eno, ki je bila zasanjana otva, in drugo, ki so jo obdelali dolenski in zasavski porajklarji. Bojim se, da je bila tista prva samo v moji glavi, ampak bila je. Nič ne de, kako! Nisem grešil!« To je narobe. Levs bi moral biti dovolj močan, da bi se prisilil v greh in da bi IdeazŽe prenesel iz glave-sanj v stvarnost. (Tako sem se trudil ravnati jaz.) Tam bi se oba dela Čla združila v HKD

moj dom ni bila Levsova pesem. Levs le ni bil ne Vilhar ne Ipavec.)

Na prvi pogled je jasno, da so Triglav, Davor, Veles SINar bogovi; dokler hočemo Slici ohraniti sebe kot SAKO, tako dolgo moramo verovati v naše bogove, ne sprejeti Jupitra ali Jehove ali Katboga. Šele povezava boja z našimi bogovi bo dala uspeh. Zato Samo spodbuja Bogsta: »Spodbadaj starejšine in župane, naj predolgo ne odlašajo ... se dobro oborožijo ... dan po Kresu«, Kres je obredni dan-noč, »naj odidejo« v bitko, »tisti dan planejo na svoje zatiralce.« Okupatorji so zatiralci kot taki; kdor posluša Bogsta, čuti, kot da bi poslušal KaKijeve aktiviste na jesen 1941. Naj je minilo med časom dogajanja **Sama**, 630, še toliko let, naj je že v 10-Stolu Slov kot SAKO poniknilo, v NOB(D) se je vrnilo; že prej, že s **FRSamom**, že z **Uvodom v PKrst**, že z Linovim **Poskusom**. Dela, kot so **PrešUvod**, **FRSamo**, **Tuga**, zavržejo čas, ki se je nabral vmes, skoraj tisočletje, ga prikažejo kot prazen, zgolj Zun, kot čas tujcev, tuje vladavine. Pod tem časom, ki je bil le začasno zmagovit, iščejo in najdejo - konstruirajo - Pračas PraSZge; ta pa se začenja ravno s Samom oz. Valukom (**Vmeščenje**). FRemec jasno razloči dva časa: čas zatiravcev, PIKa, ki se podaljša ali približa času Slova recimo v dramah na motiv Avs-turških vojn, Iskračev **Andrej Turjaški ali Vse za vero, cesarja in domovino**, 1870; drama je treba brati kot zavestno polemiko-odgovor na **FRSama**. Razločita se dve Zgi, tudi dve Rlgi: Pog in Kat. Tudi dve megaStri: HMg in KMg. (Kako je v zvezi z **FRSamom** vse jasno, v zvezi s **KLevsom** vse negotovo, problematizirano.)

Začenja se prva faza vojne-bitke: bližanje - napad - Sžov (Pesoglavcev), zbiranje upornikov in orožja za

enega; tako v Že kot v Mo, v sleherniku. Edino to je rešitev, je pot k Dti. Levs je ostal onanist-Av. Žal.

Klevs se nenehoma giblje okrog središča: NeČi v Seku, s tem načelnost. Kot da je cilj takšnega čustvovanja-ravnanja Sništvo, a starega, Ftipa, predvsem glede telesnosti. Levs pripoveduje zgodbo o gospodični Johanci s Turna, ki jo je najprej »zagrabil okrog pasu«, premotila ga je, hudičevka, Zapla, kri mu je zavrela; a se je »še tisti hip umaknil« in je tako rekoč niti pogledal ni več. Predstavljamo si lahko, kako je tak postopek deloval na dekletu; sam jo je delal za ponudo, nato kaznoval. »Toda bil sem zmeraj načelen in korakal sem po ravni črti v smisel.«

Če je - zame - kaj narobe, je ta(k) dogmatizem, doktrinarstvo. Glede na merila VISA Dgfije je ravna črta samoldeaca ali Demonaca drugih, Reda na Ožldo; je AgrĖkzld, ki se ima za popolno. Manj načelnost kot samoljubnost, bolj občudovanje lastne trdnosti kot askeza. In opozarjanje - sebe in drugih - na svojo Ėtmoč odrekanja. Če - kolikor - je bil Levs tak, je bil kar se da zoprn, nemogoč. S stališča DgĖte je mogoče do smisla skozi RazcDč, ki skrene v stran od krožne - ravne - črte v ARF-Dč. Smisel je v (Isu) Dti, ne v PnM-bitu. Klevs je vzor OžPlde, ki pa se v sebi lomi, postaja RazkrPld, kar je razumljivo. Tak je komičen, ne veličasten.

Odkar pomnim, zavračam dilemo, ki jo artikulira Klevs: »Ohranjal sem čistost, ker vem, da ni srednje poti: ali minljivo blato sveta ali večnost misli in besede.« Od malega sem si želel v blato, ker sem slutil, da se blato strjuje v stvarnost, medtem ko sem bežal pred Vemisljo in Vebesedo, ker sem čutil, da se izpraznjujeta v eterične konstrukte. MV-II sem se odločal za Prežiha, za

upor; oboje je v službi cilja: zmage (ali - nehote - ponesrečenega cilja: poraza). Slavi se obiskujejo, informirajo, organizirajo - na Voj ravni, njihov veliki duhoven pa na ravni Rlge. Bogst: »Posvetoval se bom z bogovi, a po tem naznanim, kar mi povedo.« Analogno je bilo 1941. Katbog je TaSKCi odsvetoval, da bi se uprla Itom (in Nemcem), medtem ko je Mrkbog RazrZge svetoval Komstom ravno nasprotno. KC (Rožman) in OF (Kidrič) sta naslovljena na Slce dva ravno nasprotujoča si, izključujoča se razglasa. A nobeden od njiju brez posvetovanja s svojim bogom, ne glede na to, kako ga je imenoval. Tudi RazrZg kot nadZg je bog. Celo tako močan, da je 1945 zmagal.

Slci so se pustili Pesoglavcem presenetiti, ti imajo zdaj prednost prvega udarca, diktirajo akcijo, kot so jo Prti skoraj ves čas vojne, vsaj do 44. A nazadnje to ni bistveno; tudi to ne, da je Slcev številčno premalo, »kakih petnajst sto«, Sžev pa spet »kakor listja in trave«. Samo prenaša odločnost odločitve KaKiju: »Udati se ne smemo. Ali zmagamo, ali junaško umremo!« Tako so prisegli Judje na Masadi, Armenci na Musa Daghu, Slci poleti 42 na Rogu; tudi Srbi 91-92. Izhodi priseg so bili Raz. Samovi so zmagali, Armenci in Judje so bili poraženi-masakrirani, Srbi so se umaknili kot psi s povešenimi repi, najmanj častno, a so se od vseh najbolj sklicevali na čast. Znašli so se na prehodu iz ArhDbe v PMLD, v tej pa je vsaka prisega le IVJ retorika, čast kupljiva. (Vse Dgč kot v Lipeževi **Smerti**; podrobno jo bom analiziral.) Prti so 41 mislili še resno, kot Samovci 630 in Črtomirovci Stol kasneje. Preprič(ev)ali so se, da je zmaga odvisna od Slavenotnosti - Samo: »Da vsak Slovenec tako misli, nihče bi nas ne premagal!« Tudi to je

Ljubezen na odoru, ne za Antona Vodnika, njegove **Žalostne roke**. Točneje: treba je družiti Dt-smisel, ki ga ni mogoče dosegati brez askeze, in EkP izkustvo telesnosti. Oboje sta družila Preš in Can; Levs ne! Prešu sta sledila Koc(bek) in Zup(an), vsak po svoje. Je pa smisel popolnoma odpadel v RMgi; Dt je prepustila mesto Dv arhemodelu. To je spet napačen ekstrem zgoljblatnosti, ki je obenem zgoljretorika, LudSek IVJ dreka. To je PMLD, v kateri sem vsak dan teže, a vem, da je treba skozi kot skoz odtočni kanal-greznico. Le pot skozi omogoči bližanje Dti. (KasO: zato bom volil na referendumu zoper Grimsov zakon o RTV. Za kar se zavzema DSL, je IVJ in govno; to je Jav(nost) v DaDbi. A DSD regredira od NihRese Javi k SSLom Ettrdne Javi. Če bo zakon zmagal oz. zmagala Ideola, ki stoji za njim, bo treba pot k Nihu PMLDbe opravljati še enkrat. Obe drži sta SSL, a ena razvojno še hujša. Volil bom med slabim in še slabšim.)

Levs, kakršnega slika Kmecl, za pot bližanja Dti ni bil pripravljen; fRemčev Samo je seveda pripravljen še manj. In še manj Turnov Gorazd, **Džmi**.

Debata okrog Seka in NeČi se spet namenja cilju, okrog katerega se vse vrti: »Moj narod potrebuje to drugo.« Ta SNar je »moj«, je Levsova last in domena, da zganja v nji svoj pohabljeni ekshibicionizem. »In naj stane, kar hoče, Levstik mu bo to izbojeval in dal.« Kaj - to? NeČi načelne besede? Ta NeČi retorika bi bila zgolj Avz slabiča, in je bila to-taka, dokler je ni vzela v roke Ptja in ji dala silo TSa: AgrEkzKldo. Levs brez Ptje je pena. Levs se je lahko realiziral šele v Levstikovi brigadi. Šele ta je potolkla Gerona in Hildeberta do tal; Tito (KaKi) von Löhra.

navsezadnje le beseda, obljuba, prepričanje, reklo. Stvarnost se ne ravna po nobeni zgoljbesedi, tudi po volji nobenega boga. Razen enega, ki pa je bog posebne vrste: po Konti. (Eno od bistev TradSD je, da Konto brišejo, kjer in kakor jo le morejo. Vsak konstrukt je dober, le da se zdi razumen.)

Bogovi odgovorijo Poz: »Rešitelj je med vami; ako vas on vodi, zmagate.« Rešitelj je Samo. Tako se nadaljuje Arhvera v božje odposlance, s tem v bogove na zemlji, kakršen je po svoje tudi JKr, ki se preOsm v FKra (VoM). Model traja do danes, do Tita in Hitlerja; pri enem se potrdi, pri drugem ne. (Nekateri so hoteli narediti za Rešitelja-Mojzesa tudi Janšo. Je Janša, kakršen je zmagal na zadnjih državno zbornih volitvah, še Mojzes? Je Bismarck? Pašič?) Samo je zmagal, Črtomir ne. Na dolgi rok sta zmagala tudi CiMet, glej **Zvezdi**. Turnova teza je, da je bil Samo predhodnik CiMeta; SNar kot Pog je še nePraoblika PraSNla. fRemec in - duhovnik, Polik - Božidar Raič te teze še ne poznata; zadošča jima, da izkopljeta iz ZamolZge karizmatičnega Zmagovalca Sama, pa naj je še tak pogan. Odloča, da zmaga SNL; pokristjanjenje Slcev je stvar druge etape, je Dgč problem. Kot da je najvažnejši bog SNar; kot da je Kat Rlga (KC) šele sekundarna. Posebej zato, ker je KC-Kat vera SISžev, Bavarcev in Frankov.

Zveza med analiziranimi tremi Vrtami je neposredna: bog-odrešenik-oborožitev. Čed(oljub) Bogstu: »Dakle nam velja, da se oborožimo?« Tako naroča bog prek rešitelja-preroka. Bog da smer, upravičenje, zapoved, NL pa izvaja; drama poudarja zbiranje - večanje - ljudi na zborih Javtipa, kjer se dogovarjajo o izvedbi načrta. Samo ni despot, ki bi o vsem odločal sam; nasprotno: »Naroči kmetom, naj

Namesto da bi počel, kar sta KaKi (že prej, a manj uspešno, ker nista bila dovolj Stista, Kreft in MOČ), namesto da bi organiziral mase, zbiral orožje, vzpostavljaj VOS, določal negativce za odstrel, zažigal srca fanatikov, levs spet zmerja; njegovo zmerjanje se vse bolj razkriva kot nemočna kompenzacija. (Tudi pri meni?) Kmecl kaže res veliko domiselnost, ko pripisuje levsu toliko zmerljivk; sugerira, da je levs najbolj užival v svinjanju kot Morčustvu do nevrede. Seka se ni upal lotiti, nadomestil ga je z gofljanjem Mortipa: »Raje držiš z votloglavo drhaljo moralnih pokopališč in martolozov, okraševalskih opic, gob pijanih in čvekavih voditeljev, smrdečih scanjevcev ...« Kot da nihče med imenovanimi ne sodi v - moj - Nar, v SNL. Ta je NeČi; levs napada le njihove Pselite.

Danes je Dgč: demokracija se je udejanjila; a ne tako, da bi postali tudi Vodlji NeČi, ampak da je ves SNL kot levsevi Vodlji: vsi sami Pijscanjevci. Mrk je še mogel uspeti s svojim likvidatorstvom, saj je želel likvidirati le nekaj zlih Vodij. Danes bi bilo treba odstraniti vse Slce (ljudi), pa še ne bi zadeli na pravičnika iz **Stare zaveze!** Danes je Pradilema tale: ali pustiti, da se Slci-Čloštvo zasvinjajo tako Rad, da se RR v gnoj-drek, ali pa jih vse postaviti pred zbrojevke in postreliti. Zahčvra dela prvo, islamisti drugo.

Domači Slski negatorji AngAmov (Busha) sploh ne vedo, kaj počnejo, ko vse bolj simpatizirajo z islamisti. Ravnajo kot Francna: od 40 do 44 so kolaborirali s Hitlerjem, PoV so oboževali Stalina, zdaj simpatizirajo z Binetom Ladnom. Ničvredna in butasta drhal. Simpatiziranje z Izbrisanimi, Romi, buzaranti je Slska Rca te SZi, alibizirane z vnemanjem za ČIP. Daneole Slzbi malikujejo karikature

se jutri rano na vogastograjskem polju snidejo, da se pomené, kaj potem storimo.« Samo je Ljudkralj, Narkralj, demokratični Vodelj.

Slcem ni bilo do vojne, vanjo jih je Sž - Ober - prisilil. Sžu »ne moremo uiti«, s tem ne vojni. Samo: »Tudi ne smemo, ako sami sebe ljubimo ter nam je česti in slave mar.« (Teh dveh Vrt MV-II DSKC ni bilo mar, vojni-bojem se je skušala ogniti.) Kar bo, pa bo: »potem naj se zgodi, kar so nam bogovi namenili«. Samo verjame v usodo, pristaja nanjo. Skuša zmagati; a če se odločijo bogovi Dgč, naj se zgodi njihova volja: »Naj čestno poginemo.« (To je tudi teza Lipeževe **Smerti.**) To je stališče PS Hera, ki je dopolnilo NKNMešu ČD: razumnemu interesu. Levs gre najdlje v to smer, z **LTugom**; a kaj, ko je sredi Nasta LDbe takšna reHeraca vprašljiva. Če ni vojne, kako častno poginiti? (KasO: Humar je v steni Nanga Parbata tvegat Ž in obenem skrbel za samoreklamiranje. Inf med obojim, tudi to je PMLD: igre z Žem. Témo je uprizoril že Zupan v **Petih minutah raja.**) Okolju se je zdelo, da dela levs teater; kot komedijanta ga prikazuje tudi Kmecl. Tak levs ni hotel biti, a je tak postal. (Kakšen? Kdo? Komedijant ali Her? Ali oboje hkrati, kar ni mogoče?) Hera med leti 1850 in 1914 Slci niso proizvedli; le kako bi ga? Samó male don Kihote.

Samo razmišlja v duhu **Uvoda v PKrst**; Preš je s tem **Uvodom** - s Črtom kot PogHerom - najmočneje določil Etmerila Slcev. Vendar je bil TaZeitgeist tak, da s Hermerili - častjo in slavo - okrog 1880 niso imeli kaj početi. Slava! Slava! so vzklikali na Narbésedah v Čiti, kar pomeni, da je dobil izraz slava povsem Dgč pomen; pomenil je isto kot »živio«, pozdrav, kvečjemu samoljubno samoslavljenje, kot da

nekdanjih zatiranih in izkoriščanih, ki so bili v VISu Prežiha in **Punte** še Prigrupe. Bolj napačne drže, kot je današnja, Slci v vsej svoji Zgi še niso dosegli.

fRemec je bil preprost študent, njegov **Samo** precej dolgočasno vzgojna agitka, a v primerjavi z Daumsko produkcijo Slcev je bil Goethe v razmerju do Jake Alešovca, ko se je ta že napol slep kot Pijbohem potikal po predmestnih oštarijah. Kje in kakšna je Levsova Intelprodukcija 1887? Iznajdevanje sramotilnih vzdevkov za ničvredne, namenjenih »šemam, slovesno zariganim šalobardam in sprenevedavcem svetohlinskim.« Včasih so bili ti Hini v elitah, danes sta PavZlc in Simon Zorn SNL kot tak. Ni več elit, le še Nar kot golazen.

Kolikor je bil Levs tak, kot ga slika Kmecl, je bil skozinskoz Perv: »ženska mora biti tako vdana kot pes, ki je najbolj hvaležen takrat, ko ga s krepelom čez ledja.« Levs je bil SNclst in SGent(ilst), torej zelo blizu Fzu. Ni takšen avtoritarizem poteza Ncza? Enako takšen purizem? Zveze, ki se utrinjajo v Levsovi blodni glavi, so Pervtipa: »Gledati mora vdano in ponižno, ker ima enega samega gospodarja«, od Bleia do Korošca, od KaKija do ... (Janše?). »In če je ta gospodar levstik, potem je njen gospodar narod!«

Tako so bili o sebi prepričani pravkar navedeni prvaki. KaKi sta poslala v zapor vsakogar, ki pred njima ni sklonil glave; Že sta dopolnila z Mo, pokornost sta terjala od slehernika, od Čla kot takšnega. Goli Fz! Le da je Hitler terjal učenje na izust **Mojega boja**, KaKi **VKPb**, Korošec **St pisma**, Janša pa **Premikov**. Top(orišič) se vrača k Levsu, ki predava: »Na izust se mora učiti slovnice«, če noče biti Narodpadnik, kot sem za genija iz

smo vsi, ki se gremo Slce, že s samim tem dejstvom slavni in častni. (Primerjaj Murnikov **Samovar**.) »Hlapčevati ne smemo, da se nam ne bode tujec rogal« - so v drugi polovici 19-Stola hlapčevali? -, »ter nam očital, da smo kukavice« - so bili strahopetci? - »a pozni vnuki nas preklinjali«. Pozni vnuki so iz samovcev delali Here, takšni so jim bili potrebni za samoutemeljevanje Vojakcije, najprej za željo po nji. Do 1914 je šlo zgolj - predvsem - za željo, šele MV-II se je mogla želja skoz odgovoren načrt udejanjiti, **Rojstvo**. (Odgovoren kakor za koga; za MV-Deco neodgovoren.)

Bogst razlaga, zakaj da pred prihodom Sama Slci niso bili dovolj bojeviti; dejansko cika Bogst na Slce iz srede 19-Stola: »Doslej smo bili preveč nemarni. Vendar nismo sami toliko krivi. Neprijatelji so nas neprenehoma stiskali«, drži, »zadeval nas je udar za udarom«, drži. »Pri tem so nam moči čedalje bolj pešale in naposled je vsem srce upadlo, ker nas ni nihče navduševal.« Navduše(va)nje je Vrta ČD Meša. Problem je, kako se izmakniti iz letargije in ravnodušnosti, kako spoznati, da je vredno in Uža polno boriti se, celo vojskovati se. To komponento vnese v SIZ med prvimi ravno fRemec. Njegov **Samo** je drama, ki navdušuje; točneje: njen namen je bil navduševati. Naj dokazuje, da Slci zmagajo tudi v Vojspopadu. fRemec izvaja Prešev program iz **Venca**.

Slci se zbirajo - pripravljajo na boj - s širšega območja. Tudi v tem je sporočilo: ne gre le za lokalni upor zaradi poprave lokalnih krivic. Gre za vseSlski upor. »Ravnokar je prišlo iz dolnjih krajev veliko krdelo samih kmetov, kateri bi se radi z nami združili. Na čelu jim je tale vrli starešina, Alkun«; Alkun je »vodja

Dobove jaz. To so načelni fanatiki, ki gonijo takšne koristne nauke: »Četudi nič ne je in pije, če hodi gola in bosopeta po svetu«, PoV smo bili takšni, »mora sijati od velikanske zvestobe in volje!« Ni Riefenstahlova koreografirala **Triumfa volje?** Med DaSilkami neole kova je prav Ncz Leni najbolj popularna, vzor idiotkam. Vendar pozor! LeSilke - vse napol islamistke - je ne Posn, islamizem je zanje dnevno geslo s TeVe in MasDbe; le IVJ. Same so v praksi gnile kot kvargeljni, fukajo se in sprenevedajo, ena sama želatina. Leni je bila gorohodka in oboževalka zdravega Telesa, za DaleSilke pa je eno alibi, drugo - gnijoča - stvarnost, ki se ji v maloumni AD zapisujejo. Volja kot dejanje, takšna sta Krim in Nina iz **Rojstva**, in volja kot Magbeseda Zeitgeista, Rudolfov **Kserkses**.

Ko opravi s Tono, se loti Franje. S prvo je bil surov, ob drugi je slaboumen. Vsaj začetna Franja se mu zdi SNar kot tak: »Kot da bi se skozi njene rosne, sinje oči ozirala vesoljna milost, vsa slovenska zgodovina od Svetopolka«, glej Turnovi **Zvezdi**, »in Valuka«, glej Abramovo **Vmeščenje**, »naprej, ves pogum, upanje, vsa nedolžnost!« Paralele, ki jih vlečem v pričujoči razpravi med Levsom in njegovim okrnjenim Perv Er(osom) na eni in SZgo na drugi strani, glej **Džmi** in **FRSama**, se pokažejo na takšnih mestih **KLevs** še posebej upravičene. Za Levs je vsak pojav sveta pojav SNara, pa naj je to Ževagina ali Mopenis. Ko doživlja (S)Nar tako vsenavzoče, ga doživlja Tot(alitarno); spet moment fza. (Seveda v sebi nalomljenega, samospodbitega.) »Iz Franje je res sijalo vse najvažnejše, zavito v slovenske barve in pričakovanja!«

Kmedl tako točno in bistro smeši Levsov TotNcl, da je zares čudno, da

podravske kmetom«. Dviguje se vsa Slska Panonija. »Privedel je dobre štiri tisoče kmetov.« So »od Drave, Mure, Ščavnice in Pesnice.«

Zg Slcev se čez dobro tisočletje ponovi na poseben način. Po eni strani apelira fRemec na celoten SNar, združuje ga, dela iz njega Nacvojsko zoper tujo PS in ND, zoper Obre. To je element, ki je navdihoval MV-II Prte, OF, Ptjo. Drugi element pa je navdihoval DmbVašstraže; ti so le branili hiše in polja, vsaka vas po svoje, ker so Sži »pustošili sela, polja, livade in senožeti.« Ti Slci nimajo celovite Narzavesti oz. ta šele polagoma nastaja, kot je nastajala MV-II in se jedrila v pojmu AnKa.

Naenkrat pa se položaj zamota. Slci niso napadeni le s strani Obrov, tudi od Nemcev oz. »frankovskega kralja Dagoberta vojske«. fRemec oba Sža isti, medtem ko ju Turn v **Džmi** razločuje; Turn za Franke zoper Bavarce (Nemce). Za Turna so Franki (glej vlogo Klodvika) Pozvaruhi Slcev, Bavarci Neg. Enkrat so Neg, drugič Poz; analogno kot pod konec 2-tisočletja, ko postanejo Nemci iz NegSžev varuhi Slova, 1991, Srbi iz varuhov Sži. Psk ne sme biti nikoli nepreviden in meniti, da je varen. Če mu niso Sži ljudje okrog njega, si postane Sž sam. Tak-to sem si - vse Ž - tudi jaz. Slci so se torej znašli med dvema ognjema, v sendviču; kar se da nezaželjen položaj. (Kakršen bi veljal danes zame, moji Sži so Libci, Klc in neole, če bi me kdo od njih jemal resno. Posrečilo se mi je skriti pred njimi. **RSD** je *Skrivno razodetje*.) Bogst je nesrečen, Bogst povezuje vsak dogodek z božjo voljo: »To je strašno. Vse zlo na nas leti. Gotovo smo bogove tako razjezili, da nam takošne nadloge pošiljajo.« Premišlja analogno KLevs, ko opazuje bogovo nezadovoljstvo z njim in se sprašuje, zakaj ga bog tako kaznuje?

obenem ostaja - predvsem v svojem SLZu, v **Tisoč** - znotraj SNara, kot da je to samoumevno. Vse bolj se mi zdi, da je tudi Kmecl (kdo ni? jaz sem!) močno protisloven; da je v njem EkP nuja pisati Umet-drame, kajti s tem pisanjem prebija samoumevnost KonvTrade, katere si v SLZu - kot UProf, polik in Žurst - ne upa prestopiti. Je kot antični bog Janus; en obraz gleda nazaj, v SLZ Slodovega kova, drugi naprej, v RMg. In kako je pri njem z odprtino k Dti? Mu je začepljena? Je le vzgojnik in ironik, ne pa mistik-iskavec Dtsmisla? Morda zato Isa, ki je v Levsu brez dvoma bil (moral je biti), Kmecl ne more zaznati. To - tu - je meja njegove Osi, DušNote.

V posmehu je Kmecl nedosegljiv; Levs: »Kolikokrat mi je roko samo odneslo, da bi jo bil položil okrog njenega narodnega pasu«; kako zdrav in pameten in normalen je v primerjavi s tem poškodovancem Fure Golar (TeVe napovedovalke ga izgovarjajo Gólar, pač zato, ker zabija v bistvu gole, moram reči, da je pač nekak Zahović), tudi v **Plesu v Trnovem**, glej mojo ES analizo v knjigi **Krvavi ples (KrPI)**; Gólarjev junak je Lojze Češnovar. S tem bi se - včasih, danes ne, danes ne prenesem nikogar več - še lahko družil, namreč jaz, spila bi štefan terana, pred Levsom pa bi zbežal na vrh zvonika rožniške cerkvice. Kako se je mogel zanj navdušiti Slod? (O jaz Hin! Kako sem se večkrat v Žu navduševal nad Retijcem!) Ker je bil sam - vsaj v prvi polovici svojega Ža - tak Nar zarukanec? »Zdelo se mi je, da bi tako s srečnim občutkom« - če bi Franji šaril okrog pasu, tj. mednožja - »zajel vso domovino.« Se Levs zaveda, kaj vidi v domovini-Naru? Predvsem Žepičko, ki se ji sicer odpoveduje, a ga obenem privlači. Je mogoča hujska destitucija vrednosti

Pogbogovi niso nevtralni, z ljudmi se aktivno ukvarjajo, nagrajujejo jih in mlatijo. Kako vedeti, za kaj so se odločili v tem, za kaj v onem primeru? In kaj smo zagrešili, ker - če - smo jih razjezili? Odkrivanje volje bogov pomeni biti jasnoviden: odkrivati izid vojne-spopada. Tija je zelo stvarna reč. Razlika med **fRSamom** in **KLevsem** je v tem, da si Levs upa boga nadirati, ga poučuje in usmerja, medtem ko je fRmec enako ponižen pred Pogbogovi, kot je - bi bil - pred Katbogom. Ni pa njegov enoumen-samoumeven hlapec. V njem je nemalo PerSve. Sicer si ne bi upal preiti v Protcerkev, ki je bila tedaj za Slce - na Slskem - zelo nepopularna.

Med obema vrhovnima mislecema Slcev se odvije pogovor v duhu Fije-Tije; Samo: »Vendar ne obupajmo, ker obup je prva pot v pogubo!« Sam fRmec je najbrž obupal, kajti sicer bi dokončal študije in ne postal občinski revež. Preš in Can sta se vse Ž borila z obupom. Tudi jaz. Ne le telo, tudi duh mi postaja vsak dan bolj utrujen; skoraj spim, ko pišem zdaj tele stavke. Moj duh ne terja več misli, drema se mu, utrujen je. (KasO: ko svoj tekst popravljam, da ga bo lahko tipkarica natipkala računalniško - bo tokrat to vnukinja Severina? Kar precej že pomaga -, je pozno popoldne, prelep dan, jaz pa nisem šel v morje, še bivava z Alo v Kanegri, ker hočem v enem zamahu čim večji kos knjige popraviti. Ostali iz kampa se kopajo, zabavajo, je sobota, jaz pa se martram, boli me tilnik, zvija v križu, skoraj sem postal že Levs v Kapiteljski ulici.) Zakaj še vztrajam pri - ostri - zavesti? Ker se bojim, da bi obupal, če bi se prilagodil le svojemu rastlinskemu stanju. Vse Ž sem zmožal prebedeti, ker me je navdihoval smisel, smisel pa je Is Dti, je RazRese. Če bi začel

Nla, kot jo zganja Levs s svojo ginekomanijo, ginekofobijo?

Klevs je Dušbolnik; sposoben kontemplirati le NeČi eteričnost. Brž ko pogleda ubogo Franjo pobljže, ne vidi več NeČi načel in Domovine, ampak »se mi je zazdelo, da gre iz njenih las duh po kuhinji, po prežganem, zabeljeni čebuli in pogretem maslu ... imela je zemljo za nohti ... ovratnik nekolikanj zamaščen ... Pot od telesne do duhovne umazanije je kratka.«

V **Sreči in gnusu** opisujem mučen stud, s katerim me je navdala Že, ki me je 16-letnega grabila med nogami; dolgo si nisem opomogel od Duš poškodbe. A sem vztrajal, da najdem pot do Žetelesa, vendar tako, da osvajam jaz, da jaz diktiram ritem in tempo seznanjanja s Sekom. Brez telesa je vse zaman, še JKr se ne bi mogel roditi brez MMB maternice. Samo telo je ogaba; to je položaj DaSlje-AMge. Oboje je primerno povezati, telo in duha, stara modrost. Temu povezovanju sem namenil leta preučevanja in izkustev. In uspel - glede na svojo naravo, zahteve, želje, Uže, okus. Levs pa je v primežu med telesom in dušo zlomilo. Njegov dedič je Pregelj še bolj kot Can. Ta dva sem korigiral s Prežihom in MKranjcem. Levs se je spotaknil že na začetku. Že Krpan je brez ErS telesnosti.

Levs pravi: »Iz blata smo prišli in v blato se povrnemo ... Rodimo se v najbolj zatohlem kotu telesa. Na ogaben način tudi končamo.« Bi se strinjal, le dodal bi: da je tisto, kar ima Levs za NeČi Nar (SNL), zame blodnja. Odtod imena-naslovi mojih nizov: **Blato, Blodnja**.

Levs je imel Franjino ljezen za »dokaz trajanja in moči vsakogar izmed nas iz tega svetega in nesrečnega naroda, ki ga ti, večni Bog, ne maraš, ki pa vseeno je in

živeti kot običajen starec, bi se na ravni telesa in duše počutil dobro (kje pa!), na ravni smisla pa bi ne imel več razloga za obstoj. Moral bi izgubiti vso zavest-ARF o sebi, da bi lahko živel kot murnček ali - star - voluhar. Se bo zgodilo tudi to? (Bom kdaj kot 40-letni bivši zet Bačko, ki je tako moder-umirjen, da niti roke ne vzdigne, če ni nujno?)

Bogsta grabi celo malo nevera: »Kaj nam golo upanje pomaga, ako ni rešitve pričakovati?« Spominjam se let in desetletij, ko sem moral vzdržati z vero in upanjem, če ne ... Ni bilo mogoče predpostavljati, da se bo Ptja podrla, živeti pod njo pa je bilo zame ves čas muka in sramota, vse do druge polovice 80-let. Odkod sem jemal upanje in vero, sposobnost, da me ni odneslo v OIS? Rešitve nisem pričakoval, a sem vendar vztrajal. Me je to vztrajanje tako izčrpalo, da sem danes kot prazna vreča? (KasO: ne, nisem več tak. Utrujen še ni prazen. Gor gre in dol.)

Samo govori kot običajni goreči Poliki, Vodje Nla: »Ali si pozabil, da še zmirom naši stari bogovi gospodujejo? Ravno tisti, kateri so nam vsem življenja luč prižigali«, Gent načelo rojevanja, tudi **Rojstvo** in **Vstajenje**, »tisti, kateri so za starodavne naše dede skrb imeli«, imeli so jo, če si si tako razlagal svet, »ter jim tolikokrat iz sile pomagali?« So meni res pomagali bogovi? Sreča? Konta? Sem si pomagal sam zaradi svoje neverjetne kljubovalnosti in (SSL) poslanstva? Vsaka razlaga je konstrukt.

»Ako so za nje tako močno skrbeli«, če imajo res oni kaj zasluga za preživetje Slcev, »gotovo tudi nas ne pogube«. Ta »gotovo« je najmanj gotov; enkrat se stvari iztečejo dobro, drugič slabo. Na daljši rok je vsaka napoved tveganje, stava.

bo z levstikom krenil na kanaansko pot!« Moč ima le, kdor je iz srede SNla. Ncl brez meja.

Od časa do časa pokaže Levs nenavadno sposobnost za ARF; o svojih dunajskih letih pravi: »Razum so mi zajeli nerazložljivi vrtinci!« Tudi meni. Tudi Shakespearu. Mnogim. Odloča le, kako Čl te Vrce obvlada, kaj stori iz njih; ali ga zmedejo do kraja, kot Larsena iz Grumovih **Zastorov**, ali napiše **Hamleta** (Strniša **Samoroga**). **Otročje pesence** so lepe, prisrčne, a so prekratke. »Bil sem vse hkrati: popolnoma srečen in titansko močan ter popolnoma razdvojen in zatrt.« To je EkP položaj za Peka, za ustvarjavca, ne za Znika! Kot da je Levs zmerom - Strno - izbiral napačne rešitve. (Kot MOč.)

NTM se v miceliju **RSD** srečata dva: Levs in Gecl; o Geclovi ponašitvi ČD **Sš mej bratoma** itn. sem pisal z ES analizo, glej knjigo **Pena**, ČD 5. V **Klevsu** nastopa Gecl s povsem Dgč plati; baje je bil res tak - dokaz so Raz korespondence in spomini -, kot ga opisuje Kmecl in kot ga doživlja Levs: »Potem pa je prineslo tistega drekača, gobo pijano«, Gecl je lik iz SLZa, »kurbiščarja, pizdolznega rodoljuba in gnu-sobo«, Levs mu je gorak, ker mu je zapeljal Franjo, »prehlajeno zadnjico, zapahnjene in pohotnega prašiča, ničevredca, gobezdača, praznoglavca, gnilača smrdljivega«, zakaj bi Levs smel tako zmerjati, jaz pa ne? zakaj bi bil le Gecl predmet teh žaljivk, SrKos pa ne?, »trebuhorejca, tisti kurji britof in pivsko štirno, Gecla ...« Gecl se je bahal, kakšen vtis da je naredil na Franjo, dala mu je kito (šop) svojih las itn. Levsu mu je zatožila - očitek se zdi upravičen in verjeten -, da »jo je samo gledal in učil pravih sklonov.« Če so stebri Slova taki tepci kot Levs, se ne čudim, da je ta Nar abranek in nebodigatreba.

»Nikar ne misli, da bi narod pokončali!« In zakaj ne? Ne, če so to Narbogovi, če je SNar=bog. Če pa ni tako in bogov-boga sploh ni, le maliki in konstrukti želj, potem sta vsa Tija in Fija zidanje gradov nad ničem. Pred to dilemo - spoznanje - je bil postavljen Klevs. Kaj misli o moči boga-bogov Kmecl? Kaj o tem, da je SNar tak bog? Ni tudi Kmecl iz sredstva naredil Nar za samoumeven okvir, vsaj v svojem SLZu? Vedoč, da bi brez tega okvira-konstrukta vse razpadlo oz. da bi moral najti vse Dgč pristop-razlago problema?

Smo v ključnem trenutku drame; se je kak AnIn problema že zavedel? (Ni se ga, ker - skoraj - nihče drame ni prebral, ni se mu zdelo vredno podrobno jo preučevati.) Fremčev prestop iz Kata v Prot morda ni bil le muha enodnevnica; morda je bil posledica Remčevih Notdilem in razmišljanj teološke vrste, Isa smisla. Morda je Remec tudi zato propadel, ker ni našel odgovora na vprašanje, kakor si ga je zastavil; ker v svoji dobi ni našel Odrešitelja. Nemci so ga našli, najprej Bismarcka, potem Viljema II., nazadnje Hitlerja; ob njih Wagnerja in Marxa. Na Slskem jim Blei, Tavč, Šušter(šič) niso bili podobni. Edino Krek. Remec je umrl istega leta kot Krek, 1917. Mogel ga je spremljati skoz vse Ž; a kaj, ko je postal Krek Narprerok šele po svoji Si, enako kot Levs. Vse Dgč od Bismarcka in Hitlerja, Lenina in Churchilla. Dokler niso crknili, so Slici svoje Odrešitelje če že ne preganjali pa ovirali in Zamol.

Samo ne spodbija Tradvere PogSicev: »Naj znamenja obetajo nesrečo ali srečo, njim ne verujem.« Tudi Klevs jim ne; spodbija jih, se o njih sprašuje. »Mar ni celo mogoče«, tudi Klevs se tako sprašuje, »da so nam bogovi še nalašč sovražnika poslali, da ga ravno ta pot, ko se

Ko Levs Javobjavlja svoje Pvt ErS težave, se ne gre čuditi, da se zmerom najde kdo, ki ga želi poslušati in se ob nesrečnežu zabavati. Morda ni izmišljotina, ko Levs ugotovi: »Vi ne veste, gospodje, ki tercijsko in hudobno postavate tu spodaj v mraku Kapiteljskih ulic« ... Kakšen PervUž, da izpoveduje starec svoja najbolj boleča izkustva Hinom in pohotnežem, svojati voyerski! Kako more govoriti takšne reči? Je res že napol blazen od bližine Si? »Vam se niti sanja ne, kako je, kadar se svet podre in zraven podsuje vse, kar je najsvetejšega ...«

Vsakdo doživi takšne trenutke, odloča le, kako jih predela in ali jih obvlada. Levs jih ni; zato, ker je bil tak slabič ali ker je imel premočna čustva, prevelika pričakovanja? Majhna pričakovanja imajo majhni ljudje, povprečneži. Velika pričakovanja so torej nujna poteza VelOsi. A VelOs je obenem zmožna ta velika pričakovanja tako preOsm, da ustvarjavec razbiti svet spet sestavi, postavi nanovo, na Dgč temelje, celo na Dt, kar je paradoks. Kmedl sodi, da Levs tega ni bil sposoben. Morda tudi Preš ne. A je Preš znal z UmetARF svoj polom-razočaranje upesniti, Levs pa se je ali radikaliziral v VojHera, ki ga neti Sš, v LTuga, ali pa se mu je umaknil v infantilnost, **Otročje pesence**. Ni napisal analogona **PKrstu**, **CanVidi**, **Ženinu na Mlaki**.

Levs pripoveduje, kako mu je bilo težko, a tega ni Umet oblikoval; o tem poročajo šele njegovi biografi, Slod v romanu **Pogine naj pes**, Kmedl v **Klevsu**. Kmedl si Levsa privošči; brž ko mu da izpovedati Trp, ga prekrije z zmerjanjem: »Ne veste«, kako se netopirji »s kremplji zaletavajo v človekovo srce«; tega ne veste zato, »ker vam je narod« - pa smo spet pri Naru! - »podkovanje konj«, cika na

bo že trdno zmag nadejal, vide, da nas je tako malo, prav ponižajo in s tem pokažejo, da je neumno proti svojemu narodu vojevati, kterege bogovi branijo?« Treba je znati brati znamenja; začasni porazi Slcev so le past, v katero povlečejo Slski bogovi tujce-Sže. (Freud je imenoval takšen postopek: racionalizacija. Da se mu reči tudi SSL.) Sl bogovi so še zmerom močni, le na nov način vladajo: prek Odrešiteljev, analogno Garibaldiju, Mazziniju, Mussu. »Tudi to pomisli, da so ti odgovorili«, namreč bogovi, »ko si je za svet poprašal: Rešitelj je med vami; ako vas on vodi, zmagate.« Prej so zmagovali Slci kot PS, kot Kld, zdaj prek - pod vodstvom - Rešitelja kot karizmatične Osi, že od Napoleona I. do Napoleona III. Je tu eden od vzrokov za poraz MV-De: ker se je Rupnik skazal kot slab Rešitelj? Ker mu TaSKC ni dovolila razmahniti se v vlogo vsaj Pétaina, kaj šele Horthuja ali Franca? In so zmagali Komsti, ker so bili sposobni ponuditi SNaru kar več rešiteljev, Tita, Kakija?

Samo se ne ponuja, a je pripravljen sprejeti EV Rešitelja: »Kar se mene tiče, branil bom pravice narodu in se bojeval za njega slavo, dokler duše ne izdehnem.« Je tako mislil o sebi Levs, a ga SNar ni izvolil za Rešitelja, ker praksa SNara med 1850 in 1914 ni potrebovala VojVodje, ne Mojzesa, ampak umne taktike, Bleia in Kersnika, Tavča in Šukljeta? Tudi Can je ostal Rešitelj v oštariji. (Levs pa general? Kje pa je obiskoval Vojšole? Tito je bil med I. Svetvojno vsaj purš.)

Drugo dejanje **Sama** se konča z velikim Vsevidovim govorom, v katerem ponovi in zaostri znane besede o kletih tujcih, obrambi NarSve. Obnovi dilemo: »Ali se tujcem dobrovoljno udamo ter življenje in vse, kar imamo, jih milosti

Bleia, »vatlorestvo in volovski sejem, čevljarsko podplatništvo in edina življenjska resnica vlačugarstvo«, od Kastelca do Zajca. Katerega Zajca? Gecl(j)ajca?

Tudi meni očitajo, kar očitam jaz Klevsu: da tik ob globokih premišljevanjih o smislu in nič ne morem zatajiti svojih nizkotnih strasti in omenjam Koslnke, ta ničes, namesto da bi ostal na visoki ravni teme! Klevs dela iskreno AK: »Ošaben sem, nadut, pogosto me nosi samo napuh križem po svetu«, res je, bog pa ne upošteva, »da ni tam na dnu nič drugega kot najbolj črn obup.« Je tudi v meni, pa si ga ne priznam? Bogu: »Odreši me«, a tako, da »kaznuj to podgano, tega telesnega obsedca in duhovnega mrtvoudca.« Ne, mene ni nihče tako poškodoval, kot je Gecl Levsu. Koslnki, Topi, KUrbi itn. mi niso prav za prav naredili nič hudega; hoteli so me Unič, a me niso niti zadeli. Sem SAPOEV, moje Ž jim je nedostopno. Vseeno mi je, kako živijo; živijo kot Nar, ki mu pripadajo: kot uši. Ne deratiziram jih; živim mimo njih, moje zmerjanje je retorika in ne strast. Je le Sim strasti, praksa, da svoje možno Sš izživim v besedah; da mi ne zastrupi srca. Kmecl sugerira, da so prvaki in Gecl Levsu zastrepili DušNoto. So mu jo res? »Naj se mu«, Geclu, »vsaj tisto, s čimer greši, posuši; naj mu zgrije pri živem telesu; pošlji čankar nadenj!« Meni je vseeno, kaj se je zgodilo s Pučevim, Šelovim, Priževim kurcem; kaj se še bo z Zajčevim. Naj si jih dajo v špirit.

Dušbolnik, to je bil Klevs. Takole se mu blede: »Mislim, da so jo prav takrat do konca izpridili in jo naučili tudi čarovništva.« Šel je Čare uprizoril, Klevs jih je videl okrog sebe v stvarnosti; franjo je naredil za Agato Schwarzkobler, za Darinko in Lenko, glej **Triptih, Čaro, Svatbo.**

izročimo«, kakor se je odločila MV-II SKC; »ali pa se po junaško branimo«, kot se je OF. Dilema iz MV-II je bila nedvoumno formulirana že 1867. Veča se odloči za drugo Rco: »Zbrali smo se, da se v bran postavimo za domovino, za svoj narod in pravice.« Itn. Izbrati je treba le še Vodjo obrambne vojske: »Roj brez matice ne obrodi; tudi mi ne moremo brez vojevode.« Pokaže na Sama: »Prvi nas je budil iz dolgega spanja, prvi nas je učil, da bomo složni.« Levs je imel (enkrat ja, drugič ne) sebe za takšnega Sama. Sama TaSlci izberejo, Levsu niso. Samu: »Prosimo te, vodi nas!« Levsu brčnejo v rit, Zamol ga. Samo jim priseže »pri vseh bogovih, da vas bodem vedno zvesto vodil ter vas nikdar ne zapustim, dokler mi srce ne vsahne.« Tako je ravnal Tito, ne pa Peter II., ne knezoškof Rožman ne general Rupnik ne poglavnik Pavelić. Br (»bratje«) je sklenjeno. Levsu pa Br izvrže. Kako naj ne bom zoper Br, ko pa je kljub vsemu moj alter ego Levs in ne Samo?!

Slska vojska je v klinču: »Nemci levemu, a Pesoglavci desnemu krilu naše vojske naproti.« Obojih je »trikrat toliko kot nas«; tudi Nemcevltov je bilo mnogokrat več MV-II kot Prtov. Samo v samogovoru utemeljuje razloge za bojevanje: »bodemo na skoro bili boj, ki odloči našo in sovražnika osodo. Ta odmeri narodu svobodo ali pa pogubo.« Tako so bili prepričani člani OF MV-II, čeprav ne vemo, ali je bila dilema točna in predvidene Prakonsekvence. Enkrat zmagaš s prilagajanjem, drugič z direktnim napadom. Zato zmerom velja, kar pravi Samo: »Kdo ve, kakošen bode konec?« (Bogve, kakšen bo moj konec?)

»In čemu se bomo bojevali? Morebiti, da napademo tuj narod, ki nam nikdar krivice delal ni«, takšnega Nara daleč naokrog ni, »in da ga

»Kajti ne znam si razložiti, zakaj mi je postajalo z vsakim njenim pismom huje, takrat je začela prihajati tudi kri od mene.« Ni pomislil, da ima stigme? Si jih ni pripisal, če se je že imel za Snika-mučenca, za Frančiška Asiškega? Namesto da bi se mu vse obračalo v Ideaco, se mu je v Demonaco; oboje da skupaj St. »Njena pisma so smrdela po pižmu in tudi vbodljajev z iglo nisem opazil več, čeprav je o njih še zmerom pisala in velevala, naj jih še naprej odpoljubljam.« Levs je delal Franjo za Čaro analogno, kot sodnik Bertram Uršulo, **Samorog**. Zakaj je ni RR v MMB, kot je počel **Bogar Meho** s svojo sanjo, z **Marijo**?

Klevs je kot St Anton Puščavnik, berite Flaubertove **Skušnjave St Antona**. Njegova domišljija je Perv čezmerna; zoprna je; prav je, da sta se nehala janzenizem in njegove posledice Sekblodnje. A kaj, ko je s tem prenehanjem odpadla tudi domišljija; PMLD je ena sama banaliteta lumjezika, gedlovskih kurcev in lepotilnih salonov. Namesto da bi se naučil zdrave spolnosti, je Levs vse bolj blodil: »Ponoči se mi je bledlo o njenem golem telesu in med njenimi stegni se je naenkrat valjal Gecl; potem Kozina, ki ni bil pohlevnejši babji rinež, nato Švigelj, ki je s kurbami v Kairu tržil, potem Marinčič, povaljač na znamenitem glasu, in potem še dolga procesija ljubljanskih filistrov in rodoljubov.«

Levs dela enačaj med: rodoljub =pofukelj. Če je zanj (S)Nar najviše, kdo je potem še vreden SNara? Le on sam? Kaj je za Levsa SNar kot domovina? »Ta domovina ni vlačuga«, motiv je že Canov iz **Poha**, »ki jo procesije rodoljubarskih zmenetov lahko kar naprej tlačijo v blato pohote, škandalov, izdajstev, afer, preprirov, podtikanj, slepljenj, zdaj in na veke!« Tudi danes, 2005! »Da se

samosilno spravimo pod jarem? Ali pa zato, da ugrabimo kos tuje zemlje, ki nam ne pripada?« Tako so ravnali Nemci in Iti, oboji so bili ultraNclsti. fRemec noče biti SI Nclst. »Oj, ne zato!« Kot niso hoteli biti Prti, Trst so smatrali za »naš«. fRemec utemeljuje SI SV z Eto UHe: »Slovenci nismo še nobenemu krivice delali in tudi nismo segali po tujem gospodarstvu!« Titovo geslo: Tujega nočemo, svojega ne damo! je zapisano že v **fRSamu**. (Titovo geslo obnavljajo zdaj bratje Hrti, trdeč, da je Piranski zaliv »hrvatsko more«. Jeliničeva Istra do Rijeke ni tuja, ampak naša.) V **Samu** je tako rekoč že ves program avtoidealizirane - z UHo podkrepljene - Prihi Slova. »Zadovoljni in veseli bomo, če nam tujec ne bo tega napadal, kar je našel!« Ne pristanemo na to, da nam »pravice, katere so nam svete, s petó gazi; otima nam, kar so si starodavni naši dedi pridobili.« Ne, tega ne bomo dopustili! ČIP bomo branili, čeprav s krvjo. (Te konsekvence pa Hanžekovci ne vlečejo; so le retorično za ČIP!) Samov govor je ves sestavljen iz analognih spodbujanj, priseg in prepričevanj. **fRSamo** je v opisanem duhu TemSD. Levs je izhajal iz nje, a se mu je v **Klevsu** temelj spodmaknil. Kaj je še ostalo od temelja, od gorečega prepričanja in UHe? Je vse to nadomestil Levsov PvtAvz?

Vojskovodja frankovske vojske Dagobert terjaja od Scev, da »vse orožje odložite in se njega vojski brez premisleka udaste.« Kot so terjali MV-II Iti in Nemci od Jugovojske. Dagobert ni pripravljen skleniti sporazuma s Slci, ker: »Kako bi mi, ki smo božji hlapci«, Kani, »z vami, ki ste psi, prijateljstvo sklenoli?« Psi, ker so pogani? fRemec ne simpatizira s Kani; nenavadno, da mu duhovnik Raič takšnih izjav ni

bo narod davil in norel v njih; da ne bo vedel, kam s seboj!« A kdo je ta Nar, če to niso stvarni ljudje? Stvarni so le Gecli in Šviglji; drugih ni, razen Levsa. Torej spet enačba: SNar=Levs. (Moja citiranja postajajo redundantna, tudi moji Karji se ponavljajo; bravec naj vzdrži še nekaj strani).

Levs se tega zaveda: »Kaj bo potem še ostalo? Levstik sam ne more korakati pred njim« - pred Narom - »kot edina zastava duha«, a prav do tega prihaja, »za njim pa nedogled zvodnikov in slinastih pregrešnežev, konjskih hlapcev in butastih kramparjev«; danes bi dodali: Kpl podjetnikov, Polikov, trgovcev, uradnikov, SSS mase. »Kdo bo še prepotenemu, zavozlanemu, neumitemu kupu teles hotel priznati, da so narod?« Jaz jih sicer imam za Nar (za SNL), a zato, ker je zame Nar ime za tolpo ničvrednežev in kretenov, s katero, če bi zmogel, ne bi imel rad nič. Vsak - najmanjši - stik z njimi me žali, ponižuje, boli, tako se mi gnusijo. Enako kot Levsu. Sva si torej le bližja, kot sem bil v tej razpravi doslej pripravljen priznati? (Ne le Levs, tudi sam si začenjam iti na živce.)

Naletimo na še eno micelijsko zvezo: z **BS**, glej mojo **ES** analizo **BSov** v knjigi **ZSD 2**. Tudi naslov Kmeclove Zknjige **Tisoč(letje SLite)** meri na **BS**, ti so nastali pred tisoč leti. »In če so njihove prve besede bile, spet po tvoji volji, Gospod, že pred tisoč leti, da vsepoprek krade-mo, lažemo, nečistujemo in skrunimo, obrekuje-mo, da smo od nekdaj in za veke lakomni in zavistni, požrešni, žlampasti in pogoltni, v vsem nezmer-ni!« Kmecl in Klevs sicer točno poročata, a glede na moje razumevanje **BSov** prenašata poudarek od analize Nasta DušNote kot prostora GhKa Čla na obsojanje Čla-Slcev. Kmecl in Klevs še bolj obsojata Slce, kot jih jaz.

črtal. Vsevid in Slci so zaradi besed frankovskega sla skrajno ogorčeni. FRemec ne najde dobre besede za KC-Krš. Takšna je platforma **Tugov**. Skaže se, da **FRSamo** vendar nima iste PSte kot **Tuga**. Franki so Remcu zli, ker so Kani; Samo slu: »Ker ste božji hlapci, a mi njega psi, zato vas raztrgamo, ker ne poslušate in ne spolnujete volje tistega, čegar hlapci ste.« Pa je volk sit in koza cela. Krš-KC nista napadena-negirana, kot sta v **LTugu**; odklonjeni so le tisti, ki le navidez pristajajo na KC-Kat. To pa je tudi Turnovo stališče v **Džmi**. Le da je Turnova drama obenem veliki zagovor Krša-KCe, v **FRSamu** pa se znajde opravičenje KCe le na enem mestu, bolj po sili razmer, po nuji upoštevanja, da vlada v Slji sredi 19-Stola KC, ne toliko iz gorečega prepričanja, kakršno navdihuje Turna. Gre za dva povsem Raz klerika, za Raiča in Turna. Prvi je LibKan, ki mu je morda najbližji ravno svet Pogbogov, ker je to svet praSlcev, drugi je ideolog ene od Rc SIKfza.

Iz **FRSama** ne sledi nasvet, naj postanejo Slci čim prej Kani, zgled Frankom; nasprotno, Samo upravičeno sklepa, da če se bodo Slci pustili pokristjaniti in to tako, da bodo popustili Frankom, »ravnali bodo z nami kakor s psi. Za to je treba, da premagamo, ali pa junaško pademo.« (To izjavo drama kar naprej ponavlja.) Tretje Rce ni. »Velja nam, da s pestjo svobodo in stare pravice ohranimo; sicer nas čaka sužnost.« Misli tako tudi Turn v svojem **(Turn)Samu**? Odgovor na vprašanje bo dala šele **ES** analiza Turnove drame.

FRemčev poudarek ni na pripravljanju Slcev za Kat, nasprotno: »Zemlja ga požrla, ki odpade! - Naj mu solnce več ne sveti!« Rad SNcl, ki pa se ima za Etdržo. Obramba se realizira kot Agrčkz(K)ld: »Sedaj pa

Zame je tudi v **BSih** vidna in odločilna sposobnost Čloštva - KCe -, da daje odvezo, torej da odrešuje, Klevs ravno tega ne vidi. »Poglej v brižinske spise! Namesto da bi nam bil dal, kot vsem drugim narodom, po svoji milosti za začetek vsaj Očenaš ali Hosano, Blagoslovljen, ki prihaja v imenu Gospodovem!, si nam poslal v besedi in telesu biriče in grozilce s trikratno grožnjo!«

Drži, SIZ se začenja z GhKo; a tako mora biti, Benedictus pride šele po GhKi, kot Odrešenik. Preš ga je našel v koncu **PKrsta**, Can iskal na Goličavi, **Hlapci**, in v vizijah **Vide**; kaj pa Klevs? Odrešitelj je zanj možen edino znotraj VISa Nara-Ncla, SNar pa ima levs za ničvreden, kolikor je realen. Vreden mu je le izsanjani Nar; le Nar kot SSL. Kako je mogoče živeti s takšno Psvero? A če je za Kmecla SNar normalen-samoumeven okvir vsega Ža, tudi v **Tisoč**, potem pomeni, da so zanj Poz tudi realni ljudje. Išče jih in najde, **Tisoč** kaže, da najbolj v NOBliti-SIZi, ki je Hist realizacija Poz vizij Lina, Preša, Cana, Prežiha. (**Tisoč** je obenem zbirka lucidnih esejev-portretov, psihološko poglobljenih, duhovitih, nazorno oblikovanih. Knjiga zanesljivih Etsodb. NOB-Lita je za Kmecla vrh le v enem pogledu, na ravni, kjer se Esta RR v PraDbPolo, v vrh Narenergije.) PoV se začenja vse sesuvati; ni danes vse sesuto? Kako je mogoče verovati v SNar, kakršen je bil MV-II, torej pred več kot pol Stola? Smisla ni mogoče utemeljevati zgolj na spominu, na spominskih govorih padlim Prtom, kar Kmecl rad in iskreno počne. (Kakšna razlika med njegovimi zadevnimi govori in Brkačevim histeričnim, opotekavim zaganjanjem! Razlika med čutom za stil in amatersko strastjo seme.) Rešuje Kmecla, da je Zgar, kot je MOča? Je zanj Zg zato vredna, ker je kot - izbrana - Pret edino realna in Poz?

zapovejte, naj razpno zastave in zatrobijo v naskok! Hajdmo za nje v boj!« Tega si je želel - si še želi - tudi Klevs, a kako to doseči? Blei ni trobil na naskok, tudi župan Hribar ne. Niti Krek in Korošec v Majniški deklaraciji. Šele OF, glej NOBD.

Na odru in za njim poteka Vojboj. Alkun »je ravnokar prebodel svojega nasprotnika ... Samo se bojuje ko lev. Suče meč!« Ber »prebode Pesoglavca, črno dušo«, črno srajco. Ubija, da bi »osvetil sestro, deda in očeta.« Pica=osveta.

Zmagajo. »Zmaga doni iz tisoč grl in odmeva po bregovih in dolinah.« Maj 1945. »Sovražniki so se na vrat na nos spustili v beg, pustivši tabora in kar so v njih imeli.« Bežijo Nemci in Dmbci. »Zares, kdo bi si bil mislil, da bi takošna peščica naših kmetov toliko sovražnikov premagala.« Tako so razmišljali Prti maja 1945. »Samo, ta je največ storil ... Takega junaka ves svet ne premore.« Tito, Tudjman. Bogst naprej: »Ponašati se moramo, da je naš brat, slovenski sin.« Vrednostni okvir drame je Slov, ne UH-ČI; UH je uporabljena le, kjer koristi SNaru. »Narod ga bo vedno hvalil in častil, ker mu je danes toliko dobrote skazal, da ga je rešil sužnosti, pogube.« En sam ČI, ki je polbog, ne le prerok-Vodja. »Samo je le eden. Slovenci, takega moža ne bomo nikoli več imeli.« Zato levs ne more postati Samo (ne Heraklej ne Mojzes). To je njegova Traga; želja, da bi bil Samo, ga dela za lik iz Kode.

FRSamo se konča ravno nasprotno kot **LTugo**. Sicer je na prizorišču tudi v **Samu** »na polji vse črno samih trupel«, a to so v glavnem trupla Sžov, ne Slcev. **FRSamo** in **LTugo** se izključujeta in dopolnjujeta.

Sta si pa Raz tudi v razumevanju Vodje. Levs bi rad bil Vodja-prerok v **Klevsu**; Tugo v **LTugo** že zdaleč ni

Levs končuje svoj nagovor na Slce; končuje ga groteskno: »(Zavihti nočno posodo.)« LTugo je vihtel meč, enako začetni Črt v **PKrstu**, nazadnje Krim v **Rojstvu** in Junak v **Vstu**. Klevs pa si je izbral za St orožje kahlo, kar je skladno z njegovo držo, kakršno smo spoznali v monodrami dozdej. In svoje samoveličje, ki ga, kot je vse jasneje, še stopnjuje: »Tu notri je vse, pogledajte noter, če ste sploh vredni te posode! Zlijem vam jo na glave!« Pa spet zmerja: Vi »požiralci kokoši! Slinasti blauštrumpfarij! Jaz pa vam povem, vsem, ki iz teme zijate sem gor, da je Levstik kot sveti Simon, ki lahko še štirideset let stoji na eni nogi, pa bo na koncu prispel v večno nebeško slavo.« Za to jo potrebuje in boga z njo, da bi sploh lahko psihološko obstal; da se tudi sam ne bi znašel znotraj kahle, kot se je Adm(inistratork)a v Dinetovih **Čečkih**. Bog in Nar kot konstrukta, da bi se ohranil smisel; klavrn smisel. (Koliko je zame BDr več - drug - kot konstrukt? V čem sem prišel NejDam od Levs?) »Vi pa lahko troje večnosti stojite na glavi, in ne pridete nikamor - ker ste pajaci in špiceljni, blatnovaška drhal« itn. spet po spisku. Vi nič, mene, Levs, pa »bo ta narod še po smrti - če bo kdaj umrl - razglasil za svojega edinega in pravega očeta, vaš slavni blebet pa za maškarado!«

Res se je tako zgodilo. A to ne pove česa le o Levsu; še več o tem Naru, ki je iz Levs šeme čez noč naredil Levs Hera. Je to kaj drugega kot manipulacija? Takšno je celotno ravnanje SrKosa, instrumentalizacija vsega, Cin RR ene prazne besede v drugo. Ni takšna SZg blef? A kaj je ostalo od NOB Herov, ko se je sesula PtjDž in ko se je DaSNar pokazal kot blebet? (Namesto Krima iz **Rojstva** in Tomšiča, tudi iz Božičeve **Tomšičeve smrti** DaStanolnik-

tak. Je le eden med mnogimi, primus inter pares, medtem ko je **FRSamo** drama o PozVodji napoleonskega tipa. Bogst Samu: »Zmago si nam ti pridobil. Kmet je v vojni, rekel bi, orodje, ktero samo nič ne opravi, marveč mu je vselej nekega voditelja treba, da jo vodi in ravna«, Gubca v **Punt(arij)i**, Tita v NOB. (Tako izrazite izjave o vrednosti Vodje - kar Fzprepričanja - SD ne pozna. Izjava je Strno v - ne le - Slovu. NL brez Vodje je kot trop ovac brez Pastirja.) Samo skromno odklanja to čaščenje: »Voditelj brez orodja tudi nič ne more.« A s tem prizna, da mu je ljud res le orodje; torej tudi Nar, NL. Nad Narom je njegov St Vodja. (Ta vidik se je od 1988 obnavljal v liku Janše. Zgodba o njem še ni zaključena.)

Prepletata se oba vidika: »Blagor domovini!« A tudi: »Slava našemu rešitelju!« Oboje: »Blagor narodu in njegovemu osvoboditelju!« (Izjava se ponavlja - v okviru SNcl - v Lahovi dram **Na praznični dan**, 1925.) Preide v: »Slava našemu kralju Samotu!« Tito postane iz korporala maršal. Danes je praznik, ker smo zmagali. »Temu dnevu si ti, Samo, svetlo solnce. Vse, kar smo danes pridobili, naklonil si nam ti!« Šele takšen skoraj izključosten poudarek na zaslugi VelOsi - ki povzroča-narekuje kult Osi - omogoča Klevsovo reagiranje dve desetletji kasneje. Klevs si želi, da bi on nadomestil Sama. Da bi mu Slci porekli, kot so Samu: »Sveti nam tudi nadalje tako, kakor si nam v bitvi! Vodi nas tudi v miru tako modro, kakor si nas v boju!« A stvarnost je 1887 vse Dgčna. Slcem se zdi Levs bloden narcis, ne pa kralj, ne pa »dober oče«. V PMLD so kralji le še filmske ali TeVe vloge.

Samo še nekaj časa odklanja ponujeno krono, kot jo je Cezar, »mar ne veste, da naši dedje niso kraljev

Brkonja z evnuškim glasom. Ko bi bil vsaj kozobrademu Rupniku podoben ...) Spet smo na istem: je za Kmecla Poz in trden edino spomin?

Na eni strani zveni spodbudno in lepo, če slišimo - levs: »Meni stoji ob strani sveta Bogorodica ... Ker ob večerih prifrfofa v sobo zlodej«, mi MMB » šepeče: levstik, zdrži! Ničesar ni brez velikega trpljenja!« Res je, se strinjam. A v čem naj bi zdržal Klevs? V samoveličju? V prazni veri v SNar, ki je blodnja? Z mojega vidika razlaga Klevs svoje Trp povsem narobe: »vam bodo vse te ostudne bolezni pokora za grehe, jaz pa bom z njimi prislužil trajno in večno srečo vsem Slovencem!«, tistim, ki jih ni oz. ki so nični.

»Gorje lipi, če ji v koreninah gnezdi toliko podgan.« Lipa Slova je sestavljena iz samih podgan. Slov je podganarija, Zg Sicev Zg podgan(arstva). Ker je tako, ravna levs prav, ko svoj govor, dejanja in Ž zaključí: »Ampak saj ni vredno, kaj govorim! Moči mi pohajajo«, ldn se z njim, »in naj samo še tole zlijem na vas, čeprav od levstika niti tega niste vredni. (Pljuskne iz nočne posode kri dol v kapiteljsko noč.)« Ne le scalino, tudi kri. Kri obupa. Kajti, »kdo še potem sploh obstane?«

Gospod, »zakaj si sploh ustvaril« to »bedno zavrženo ljudstvo?«

3. maja 2005

imeli, marveč so z njimi starejšine in župani vladali, po zakonih, ktere si je narod sam ustvaril?«, nato pa popusti; Cezar ni, prej so ga ubili. Samo »(poda genjen Vsevidu desnico) Bodi, ker ne odjenjate. Branil vas bom, kakor danes; bom vam kralj in dober oče!«

Slci se krohotajo, ko zagledajo Klevsa v vlogi kralja in ga zaslišijo, kako v tem duhu govoranca. LudRMg bi zlahka napisala dramo, kjer se Slci posmehujejo tepcu: »Prisegamo ti vernost!« On pa jim zagotavlja: »A vi, bratje, me podpirajte na čast in blagor narodu in domovini!«

Klevsa in **FRSama** brati skupaj - stran ob strani - je res poučno in zabavno.

4. maja 2005

NAROD DOBI VODJO (ob Abramovem **Vmeščenju** kneza **Valuka**)

Morda bi se dalo še nadaljevati z modelom kompozicije, ki sem si ga izbral v pričujoči knjigi (**SNarpor**) doslej: da sta objavljeni dve razpravi vzporedno, na svetlem in temnem delu strani. Poskusil bom s primerjavo Abramove drame **Valuk**, 1914, in Kuretove priredbe Jurč(ič)evega **Jurija Kozjaka**, 1936. (KasO: Kuretovega **Kozjaka** sem zamenjal s Roševim-Savinovim **Gospovetskim snom.**) **Valuk** je skrajna točka SNclA kot SGenta, ne alibiziranega s Katom, tako rekoč čiste-ga v obnovi Slav-Slov P*Si*, **Kur(etov)-Koz(jak)** pa skrajna točka načrtne predelave SIZi v duhu remedieva-liziranja. **Valuk** ima celoten naslov; **Vmeščenje Valuka za gorotanskega kneza in vojvoda pri Gospe Sveti na Koroškem okoli l. 620 po Kr. rojstvu s staroslovanskim poganskim obrednim praznikom**, tako navajata naslov drame **PBL** in **Gledališke igre itn.** SGM, medtem ko na fotokopiji izvoda knjige, v kateri je izšla ta Abramova drama, naslov ni tako dolg, predvsem pa ni anahronističen; piše le **Vmešče-nje kneza Valuka s staroslovanskim poganskim obrednim praznikom**.

Kot da se je sam dramatik zavedel vprašljivosti obstoja-pomena

NAROD SE FEVDALIZIRA (ob Savinovem in Roševem **Gospovetskem snu**)

Tudi tokrat bom poskušal ravnati analogno, kot že ves čas v pričujoči knjigi **SNarpor**: da na polovici strani, na svetlem in temnem delu potekajo - so objavljene - razprave vzporedno; tako se na posebej poudarjen način dopolnjujejo, odsevajo. Že od nekdaj me navdihuje Bachov **Sistem fuge** ali sorodna variacijska kompozicija (**Prav uglašeni klavir**). Uporabljal sem jo že, se pri tem skliceval na Hoffstädterjevo knjigo **Gödel, Escher, Bach** (v 80-ih letih). Na sodih straneh naj bi tekle predvsem **ES** razprave o KmeclD, ni pa nujno, da je tako v vseh primerih. (Tako bo spet v zadnjem delu knjige: na le razprava o Kdrami **LSmrt: Vodja se sesuje**, na De razprava o dramah drugih avtorjev, verjetno o **Možganih in Dosjeju**.) Zdajle postavljam na svetel del strani - **ES** razpravo o Abramovi drami **Vmeščenje kneza Valuka**, naslov razprave je **Narod dobi vodjo**, na temen del pa **ES** razpravo o Savinovem in Roševem libretu za opero **Gospovetski sen**. Ker gre za - zelo - šibak libreto, ki je kratke sape, razprava o njem ne bo dosegala potrebnih strani, da bi se pokrila z razpravo **Narod dobi vodjo**,

Gospe Svete (kot cerkve) v Valukovem Pogčasu in Pogokolju; je bilo sklicevanje na Gospo Sveto mišljeno kot alibi za sporočilo te drame, ki je nasprotno kot Krekova **Sveti Ciril in Metod stopita na slovansko zemljo**, 1885, tako rekoč hvalnica PogRlgi, medtem ko je Krekova drama Rad polemična zoper SPS in PogRlgo; glej mojo ES analizo te drame v knjigi **Premagovanje blata**. Krek je naredil velik razvoj ali spremembo od Mahničevega učenca, ki postavlja FKc nad SNar, do ideologa SNcl. Poročajo, da je bil prav Abram posebej zvest Krekov učenec, seveda v Krekovi kasnejši fazi; ne pozabimo, da je **Valuk (Val)** iz 1914. Zveza-Prilo (prijateljstvo) med Abramom (Slavime: Bajda) in Antonom Brecljem (Slavime: Kazak) je tudi v tem, da se je Breclj priključil MV-II OF; Abr(am) je umrl 1938, ko je bil v Lj na obisku ravno pri Breclju, kar pomeni, da sta ohranjala tesne - verjetno tudi ideološke - stike. Abr je bil predstavnik tistega - dela (EV) - Kreka, ki se je bližal OF, nikakor pa ne začetnega Kreka kot mahničevca, kot upesnjevalca lika papeža **Leona XIII.**

Vzporejanje **Vala** in **Kurkoza** je primerjanje regresa v SPS - v PMgo - in regresa v FD (v KMgo). ReSPS utemeljuje SNcl, RefP utemeljuje SKFz. Turn(šek) izdeluje most med SPS in SKFz, ko začenja svojo znamenito trilogijo s **Samom**, čas SPS, in končuje s **Konstantinom in Metodom, zvezdama našega neba**. Prehod med obema točkama, ki sta analogni **Valu** in **Kurkozu**, je Turnova **Džmi**, ki slika sam proces-dogodek pokristjanjenja, prehoda PogRlge v KatRlgo. Tako postane zgodba kompletna.

Primerjam Kmeclovo monodramo **Levstik** ali **Zmerjanje prvakov (Klevs)** deloma z **Džmi**, še bolj pa s fRemčevim **Samom**. **Val** je

skrajšano **NarVod**. (KasO: točno sem napovedal: **Vala** sem obdelal v dveh razpravah-opekah, **Sen** v eni.) Podobno bo najbrž tudi z Bilčevo **Slovenijo oživljeno**, katere ES analizo nameravam postaviti ob analizo Lipeževe **Smerti**. Ker bom verjetno pridobil - bo ostalo na razpolago, neizpolnjenega - nekaj prostora, bom najbrž upošteval še analizo tretje drame, verjetno delov Turn(šk)ovega **Sama**; tiste dele - gre predvsem za 2 strnjena dela -, ki povezujejo Sama in Valuka. (KasO: načrta nisem izvedel.) Morda pa se bom odločil za analizo vsaj enega dela (drame) Lahove knjige **Na praznični dan**, ki daje v prvi plan povezavo Slova z J(ugo)Slavstvom, na katero opozarja **Sen**. JSlav - JNcl - je mogoče povezati tudi z Lipeževo dramo **Smert carja Lazarja**, čeprav bi jo rajši vzporejal z analizo **LSmrti**. Kot ponavadi je možnosti - kombiniranja - več. Do zadnjega si hočem ohraniti proste roke za Svodločitev. Navajam le, kakšne dileme so pred mano, kakšne kompozicijske možnosti; točneje: omenjam le nekatere od možnosti.

Risto Savin je bil Ćstslab skladatelj, neznansko pust, brez odrsko-operne invencije; proizvajal je dolgočasen cigu-migu, ki so mu rekli nova romantika. V tem je bil zelo Raz od - pri Itoperi, pri Pucciniju ipd. zgledujočega se - Viktorja Parme; tega je zanimala bolj Celjska tematika, **Ksenija, Urh, grof Celjski**. Z mladim, še ne 25-letnim Franom Rošem 1923 Savin izda **Sen** v knjižni obliki, opero podnaslovi »Narodna opera v dveh dejanjih s predigro«. Ker gre za libreto, je razumljivo, da mora biti besedilo čim preprostejše; da se da čim lažje peti. Vendar pevska enostavnost in duhovna enostavnost nista isto. **Sen** ni le DuhRed tekst, je tudi kot PSt zelo

stopnjevanje **FRSama**; kaže, kako se je SNcl-SGent v letih med 1867 in 1914 še razvil, čeprav Rad ostrine **LTuga**, 1876, ni presegel. A **LTugo** je v SNclu AnKC drža-PSt, medtem ko **Val** ne polemizira zoper KC-Kat; da ju v oklepaj. Nadaljuje Jegličovo **Slavijo**, 1870, a bolj jasno v duhu Ideace praSlava-praSlova, Karantanije. Mojo analizo **Vala** je treba torej brati kot dopolnitev in zaostritev analize **FRSama**.

To je mogoče tudi z dodatne plati: Val je bil namreč knez v Karantaniji (Kaniji), Samo pa Vodja zveze več Slav plemen od Baltika do Jadrana. DžPol(no) se sporočili dram dopolnjujeta. fRemec postavi - tudi anahronistično ali geografsko samovoljno - Vogastograd, pri katerem se je odvijala bitka z Obri in franki, nekam v bližino Ljutomera, BogoGraf na Moravsko. fRemec skuša središče velike Samove Dže, ki da je že skoraj SND, čim bolj približati ozemlju DaSlje. Abru tega ni treba, ker se osredotoči na Kanijo oz. kolikor po mnenju DaSZgarjev tudi Kanija ni bila SIDž, tudi on določeno Hist dejstvo ideologizira, Kanijo slovenizira, DaSljo utemeljuje na Kaniji, analogno kot fRemec na celotni Samovi zvezi Džav ali plemen. Namen je pri obeh isti, le izvedba je Raz.

Kur pa nima več istega namena; vrača se k Mahničju iz 80-ih let oz. zanj je KC spet pomembnejša od Nara oz. Nar - SNar - ni Vrta sam na sebi, kot je za fRemca in Abra, ampak le v Not povezavi s KC. Tako nastaja Kfz, ki pa je na Slskem manj (S)Ncl kot vladavina KCe, kot remedievalizacija; SKfz je bližji avstrofzu. Itfz je izšel iz ultra Ncla, SKfz iz RefD-RefKC. SKfz je bil manj AgrĖkzKld od Itfza in od NemNcza; bolj je ohranjal FP Trado. Ta teza sledi ne le iz ES analize **KurKoza**, ampak iz vrste analognih dram, tudi

Raz recimo od Abr(am)ovega **Val(uk)a**. Čeprav je v libretu Jugopoudarek - še posebej na Srbih - nedvoumen (a bolj prilepljen kot ne), je VojHerMo(ška) poanta bistveno bolj blede kot v **Valu**. **Val** je izšel 1914, torej še v stari Avsi, **Sen** že v - zelo srbski - Jugi, ta pa je skušala vse, kar naj bi bilo Tip zanjo, opremiti s Herpotezami, dati v prvi plan AgrĖkzKldo Jsrbstva, seveda kot Ideaco. Nasproti **Valu** je **Sen** liričen; nasproti **Valovi** Kldi bolj ErS oz. Pvt usmerjen. Glede na linijo **Val-TurnSamo** ali **FRSamo-NOBD** je **Sen** odmik v blago-civilno. Torej v nasprotje s Zeitgeistom.

Vprašati se je, ali je to slučajno ali hoteno. Tudi to je možna razlaga: da sta srbstvo in Slov v 20-letih razdelila vlogi: srbstvu je pripad(a)la HerZg kot VojKol vidik, Slovu lirizem. En brat Her, od **Carja Lazarja** do kralja Aleksandra Karadjordjevića, drugi brat lirik, ki mu manjka Hermoči, zato potrebuje prvega močnega brata, če se hoče rešiti iz Narsužnosti (izpod Nemcev itn.). Sam te rešitve kot mila duša ni sposoben. Tak je - postal - Strno odvisen od srbstva, kot je civilist od vojaka. Srbi naj skrbe za Džo, so državniki in vojskovodje, Poliki in Heri, Slici pa naj dodajajo Junakom Ėto blagosti, Kršvidik Usma in dobrote, da Vojkader ne bi preveč posurovel. Slici da so mila ĖtKula, Srbi trda sila; a Zgo lahko dela le trda sila. Oz. mehke duše so - naj bi bile po tem načrtu - lepa obleka za zdrave VelOsi, kakršne so od Lazarja do Karadjordja, glej tudi Mrakovo dramo **Djordje in Miloš**, do Petra I. Karadjordjevića, do Srbupiranja AvsNemcem v I. Svetvojni.

To vojno so začeli Slici (kot odvisniki, hlapci) na strani AvsNemcev - v **Snu**: Kar(anta)nski knez Bernard ljubi najprej Nemgrofico Margareto

Jeločnikove **Kršpe**, 38, in sploh Kur-Petančičeve dramatike. Kura privlačuje FSnica **Hema**, FP **Slepa grofična**, Petančiča **Koprivniška Marija** itn., medtem ko je **Val** en sam slavospev SPSi, ki naj bi jo - kot ukrajinske NL skupščine (veče itn.) obnovila nastajajoča SND. Po Breclju že v OF-NOBu. (KasO: čeprav **Kurkoza** v tej knjigi ne bom ES obravnaval, je navedena analiza koristna; smiselno locira tudi **Vala**.)

Ker je treba brati **Vala** - in mojo razpravo o njem - tudi oz. predvsem v okviru NotDia s **Klevsom** in **Lsmrtjo**, naj že vnaprej podčrtam svojo tezo oz. opažanje. Medtem ko se vrtita Kmeclovi drami okrog PzMa (Kmecl - njegov Levs - ne more ne do boga ne do Nara ne do ljuda, še najbližja mu je S, pa tudi do nje skuša zavzeti Zunodnos, da ga ne bi preveč opredelila, vse je torej negotovo), je **Val** še bolj kot **FRSamo** PnM. Drama sicer govori o Vojboju Kancev (vojna vnaša vsaj moment negacije, PzMa) itn., a njena posebnost - vidna že iz naslova - je prikaz praznovanja, slavljenja, obrednosti, kakršna naj bi bila pri Kancih. Abram kot Katklerik ve, da je za KC osrednja točka St maša, ta pa je v odločilni meri slavljenje - Gloria - VoMa. VoM je mogoč, če je prej na križu umrli JKr, ta pa je PzM. V tem poudarjanju-eksplikaciji PzMa kot mesta umrlega Boga je, analogno antični Tragi, novost. NclGent pa skuša ravno to PzM - Trago, S - izločiti, poraz nadomestiti z zmago.

Val je predvsem obred zmagoslavja, izdelave PSi kot močnezanosne biti-Klde, v kar preide na koncu **Vst**. Tudi **Vst** se zaokroži okrog točke Gospe Svete, le da **Vst** eksplicite, dokončno, medtem ko **Val** v to izpolnjeno-dopolnjeno stanje uvaja; je prva stopnja na poti k njemu. Stopnja leta 623-626, po BogGrafu, ali 631

Andeško, kot Nemka-tujka je Etlza -, v teku vojne pa so Slci-Kanci spoznali svojo zmoto (SSL), Nemce zapustili, se opredelili za Prastran, Bernard za hčer češkega (Slav) kralja Otokarja Premisla Juto. Čehi zastopajo v **Snu** Srbe oz. jih dopolnjujejo; Juga in Češkoslovaška tvorita zvezo Džav: malo antanto. Prav 20-leta forsirajo češko-Slsko Prilo, glej vlogo senatorja Ivana Hribarja itn. Kot predstavlja Čehe - severne Slave - Juta, zastopa Srbe Dušan, ki ni v **Snu** Histlik, ampak postava iz današnjosti. Dušan je Tip ime za Srba, za srbskega carja, ki je bil Lazarjev prednik, tudi član dinastije Nemanjićev. Lazarja so MuslTurki premagali-pobili, Dušan je kot vsezmagovalec razširil cesarstvo JSlavov - Srbov - do Egejskega morja, čez Solun na grška tla. Bil je K-bizantinski cesar. Kot naj bi bil-postal Alekl.Kara(djordjević). Od Masaryka do kralja PetralKara, ki v letu izida **Sna** umre.

Na zastavljeno vprašanje o Pranaravi lirizacije Slova - in Karnstva - v **Snu** bo največ odgovorila kaka Lahova ali Špicarjeva drama. Že sam izbor snovi v **Snu** je nenavaden. Roš (ko pišem priimek avtorja kot Roša, mislim tudi na Savina) vzame za čas dogajanja leto 1202, za katero Zgarji vedo, da vladajo v Kaniji in v Kranjski marki (na Kranjskem) NemPl; Bernard je spanheimovec. Do začetka 2. tisočletja - do **St Heme** koroške, glej Kuretovo dramo - SIPl izgine. Roš Bernardu pripiše celo SINarzavest! Ravna Roš kot Levs, ki hoče imeti-konstruirati čezmerno Slsko poudarjeno DbZgo, glej posebno **Klevsa**? Kmecl pokaže, kam vodi Levsa to pretiravanje: v PzM, v izpraznitev stvarnosti, v blodnje, medtem ko v **Snu** - enako kot v **Valu** in **FRSamu** - ni sledu o PzMu, o tem, da bi bila KarnZg kot Slska (vsaj na začetku) vprašljiva. Naloga Sldramatikov je

po Abru. Ni važno. **Val** ni HistZn razprava, ampak Umetdelo, ki jemlje - konstruira - Zgo s ciljem najti smisel določenega občestva-Klde, konkretno Slova. Tudi mene kot Anlna ne zanimajo Zndiskusije o Pranaravi in veljavi Vala; analiziram Vala, kakršen je v AbrD. Čeprav je treba upoštevati Abrvo ambicijo, da bi bil tudi on čim bolj strokoven. V ta namen navaja Zntekste, iz katerih črpa podatke o Valu. Gre predvsem za ukrajinska dela Gnatjuka; in za Štrekljeve Narpesmi, posebno obredne.

Že sólo prizorišče je Tip: »V ozadju drevje in grmovje ali pa krnski grad. Na levi v ospredju stoji knežji kamen (stol), za njim je lopa s klopmi za župane. Na desni, nasproti knežjemu stolu, vojvodski prestol, ob njem proti ozadju pa stoji žrtvenik s kipom boga Svaroga. Na žrtveniku ponev z žrjavico.« Zniki se strinjajo, da vojvodski prestol nima nobene zveze z ustoličevanjem Karnknezov oz. s Slavi-Slci; le knežji kamen. Abr je tudi prestol kot TaSlZ sloveniziral, ga naredil samoumevno za našega. Tudi v tem se kaže - niti ne hoteni, kar Karnaravni - AgrEkzKld zanos Slcev iz začetka 20-ega Stola. Vrh tega zanosa-smeri je nato NOBD, **Rojstvo**; a tudi SPED kot dopolnilo NOBD, **Vst**. Predstopnja **Vala** in **Vsta** je Finžgarjeva dramska slika **Na Gosposvet-skem polju**, 1891, ES podrobno sem jo analiziral v knjigi **ŠSNP**. (V **RSD** odkrivam, kako izdelane so Pos linije v SD kot Zgi Slova. Neverjetno, koliko dram je bilo napisanih na Pos témo. In kolikšen Notrazvoj razkrivajo te linije!)

Val je razdeljen na 3 slike. Že v prvi je podan ton drame. »Duhovnik (žrec)«, ki je obenem »starosta županov«, gre za PogKfz, klerik nad laiki-župani, »stopi na stopnico vojvodskega prestola«. Trenutek je svečan; žrecu je ime Branimir, torej

bila najti kontinuiteto Slova v Karniji. Roš jo je našel 1202 celo v grofu (Bernardu), Brenk pa 1414 v koroškem Nlu, **Poslednje ustoličenje**. Od tam - s Koroškega - je Slov preskočilo v Celje, k Celjskim grofom, ti dosežejo vrh prav v 15-Stolu; vsaj del SZgarjev in SD jih dela za nosivce JNcl platforme, **ŽupVer(onika)**. V 16-Stolu vzpostavi zavedno Slov TrubProt(estantstvo), ki se še posebej močno razširi po Koroškem in je torej (tako rekoč direktni) dedič Valovega Slova; zakaj ne? Vse se da RR, le da je izpolnjena osrednja naloga: ne le posloveniti vse imenovane kraje, ne le ohraniti jih Slske, tudi sam Gorotan-Karnijo, ampak ustvariti celo nepretrgano črto od 7-Stola do NOB, ki deluje tudi na Koroškem. Ne le v srednjem veku in v času turških napadov, **Miklova Zala**, ampak vse do PoV Messnerjevega **Obračuna**, neole drže, do SPED **Vsta**, ki naredi znova Karnijo za središče Slova: še posebej Gospo Sveto.

Okvir **Sna** je Slov. Prizorišče: »Desno spredaj knežji prestol v današnji obliki.« Kaj bi Slci brez tega trona? Po 91 smo ga dali celo na naš denar. Dejansko je v tem kosu kamna vsa simbolika Slova: odkrušen, mičken, neugleden kos (kapitel) kakega rimskega stebra. (Simb: od rimskega kapitela do Kapiteljske ulice, **KLevs**, od knežjega kamna do nočne posode.) Pomen, veličina Slova se kaže v primerjavi med tem kiparskim fragmentom in tisoči veličastnih stebrov, izkopanih recimo po Mali Aziji. Morda gre ta knežji kamen v prtijažnik normalnega avta; sporočilo: ND v obsegu prtijažnika? Resda pravi **St pismo**: KC je postavljena na kos kamna, ki so ga zidarji zavrgli, ko so zidali kako pomembnejšo zgradbo. A **St pismo** primerja monumentalne stavbe Tsa s

brani mir, vojna je zanj le obrambna kot pravična (glej tudi **FRSama**), teza je znana in trajna, deli jo tudi KC, a enako Ptja, ki MV-II brani Sice v imenu miru: »Klicar, zatrobil! Ljudstvo naj izve,/ da naša slavnost se takoj prične.« Slavnost je bistvena. Zanimivo je tudi to, kako razume Abr ljud. Ne kot Klevs, za katerega so ljud trgovci in Akdci, glej **Lsmrt**. Za Abrama je ljud vse, kar ne sodi v elito, med klerike in župane; predvsem so to Km, o katerih Klevs v **Lsmrti** molči. Abr preslikava odnos KCe iz leta 1914 v čas okrog 631. Finž(gar) upošteva NarInco, Abr jo uvršča med Kl(er); tendenca KCe-1914 je ta, da NarInca ne bi bila SAKO, ampak v službi ljuda in klera, v katerega službi je ljud; oz. obe grupi sta v službi Katboga. V **Valu** nastaja sinteza med enakostjo PSi in hierarhičnostjo FDbe. SNcl da, a skupaj s KC kot eno. V stvarnosti Inf, v želji sinteza.

»Da s spoštovanjem zrla bo obred,/ ki bil je dedom naših dedov svet!« Utemeljevanje SNara - SNla - na Tradi PSi, na dedih. Isto hoče Turn v svoji trilogiji. Tudi DSKC je v bistvu ReAr, le z nujnim momentom aggiornamenta. Telefoni, kompjuterji, mobiji, avtomobili da, a v službi - na liniji - dedov, ki so izraz Nvrazodetja in povrh tega še razodetja samega Katboga v **St pismu**. Abr dokazuje istost (ld) med NvAlgo starih Slavov in Kancev na eni in Kanov na drugi strani. Med PogPS in KC ni - naj ne bi bilo - nasprotja, kot ga skušata poudariti **LTugo** in Kristan v **Ljub(islav)i**, tudi Rehar v **Karantanski Tragi**, glej mojo ES analizo obeh v knjigi **SPJ-Č 1**.

V **Klevsu** nastopi le eden, le Av(tistični)Levs, v **Lsmrti** ob tem enem - levsu - SNar, Holz, Costa, tudi kler, pater Kalist (analogna Canovemu in Abrovemu ljudu bi bila

stavbo, ki naj bi temeljila na Tr-Dti. SND pa nima z Dto nobene zveze; je ni imela v **Valu** in je nima po 1991, ko sta jo koncipirala STH spet kot Narojenost v Slrod. Še (naj)manj pa jo je imela v **Snu**, ki je Rošev privid-želja, diletantska konstrukcija kontinuitete Slova, doma v glavah dveh savinsko-Slskih nadebudnežev, ki sta prenesla Teharje pod Krnski grad, **Mlinarjevega Janeza** pa AR v grofa Bernarda gorotanskega.

Dušan - tega imena v 13-Stolu najbrž ni imel noben Slc, ne Korošec ne Kranjec - začne dramo s KonvSak tirado: »S svetim strahom se ti bližam,/ slave znamenje in sile/ naroda slovenskega.« Bliža se rimskemu odpadku, imenovanemu knežji kamen. (Točneje: kamen Jake Kneza, vinogradnika iz Marezig. Kot je Bernard s priimkom Grof le kmetič iz Turnišča, Graf pa tlačan iz megapolisa v Izoli.) »Ti si priča davne slave/ naroda, ki sem mu sin.« Slava je dosegla vrh v času **Vala** in **Sama**, kasneje pa Tita in KaKija; danes jo ogroža Haider, včeraj jo je baronet Maier-Kaibitsch. »V duhu vidim vse vladarje/ davnih dni, kako gredo/ preko stopnjic do prestola knezov.« Ta prestol je bolj podoben vojvodskemu stolu; oba Simba je Roš združil v spomin na veličino Slova.

Za **Vala** je še vse naokrog Sisko, samoumevno PnM-bit sinteze bogov in Klid-občestva Slavov. Roš pa observira polom nekdanje SNDže: »Vidim Otokarja slavo,/ ki je tužno obledela.« Ta izraz je bil v 20-letih tako v modi: tužni Korotan, tužna majka Jugovičev, tužni plebiscit. »Vidim kneze tujih rodov,/ kak lažljivo in kak zvito/ narodu se bližajo,/ da nadenejo si krone.« (Tudi NTM bi veljalo asociirati Gostilno pri kroni.) Ena sama prevara naivnega Neči SNla. Zoper to prevaro piše Roš svoj mili protest ne

le Levsova Ginja, vendar v nemalo Negkonotaciji: kot nosivka praznovanja). Ljud v **Valu** je Idealik. Ljud zakliče - zaóri, se je rekalo v prvi Jugi po srbsko: »Na veke slava dedom! Slava jim!« S to slavo nato nezmeroma nadaljuje Turn v **Zvezdah**. (KC je v kar največji meri slavilka same sebe. Če kaj ni, ni skromna.)

B(ranim)ir nadaljuje: »Pristopite le sem, župani častni,/ vi, ljudstva dika, doma ščit in meč!« Na eni strani so sami ljud (niso kler), so vrh ljuda, a takšni so, ker so voj(šč)aki; so Vojnačelo, tako Ščit, obramba, kot Meč, napad v imenu Pravojne. Poudarki so povsem drugje kot v **Klevsu** in **Lsmrti**: na Vojljudu, ne na retoričnem SNaru. Abr se vrača k **LTugu**, a ga RR v Katduhu. (KasO: Morda bo bravec presenečen, ker se začenjamo nenapovedano sklicevati ob **Klevsu** na Kmeclovo dramo **Levstikova smrt**, skrajšano **Lsmrt**. Vzrok je v tem, ker sem med razpravama o **FRSamu** in **Valu** napisal ES analizo o **Lsmrti**, naslovljeno **Vodja se sesuje**. Že naslov razprave kaže, da sodi tekst na konec knjige; prej je treba Vodjo še vzpostaviti. Knjigo - **RSD** - je treba brati tudi nazaj.)

Bir nato kliče župane poimensko: »Pristopite le sem na sveti prostor,/ da priče boste svetega dejanja.« To je bistvo: obred velja le, če je Sak. O Sti sem pisal veliko NDM v **RSD**. Zato svoje analize o Sti predpostavljam. **Val** je drama o Sti, o Sti prostora (dežele, zemlje) in dejanja, seveda obeh Slskih. Dejanje je za Abra že sam obred vmeščanja kneza na prestol, tj. ustoličevanja vojvode Slova. Za KC je St maša takšno osrednje dejanje. SV ga potrjuje, kadar je treba, recimo MV-II v boju zoper PtjKom, **Vst**, **Napad**; ni pa SV kot eksplisitno krvava nujna. Zadošča že St maša, zakrament. Če se le da, (naj) KC podredi vse ostale

posebno retorične recitacije. Abra vzdiguje zanos, Roš je RkdI na polju Slova. PraUčo. PoV je napisal dramo **Mokrodolci** - nekakšni **Krapi** -, katere ES analizo sem objavil v **Zbogom zvezde**.

Dušan poslušavce seznanil z značajmi nastopajočih. Posebej z Idealjuto, »kneginjo iz roda slovanskega«. Ko se obrne nanjo in reče-zapoje (Dušan je bas): »Juta, ti si me poznala,/roda svojega hotenje«, pove, da je sam ZnaSi za Slovd; poznala si »utrip krvi njegove«. Kri in rod; SNcl-JNcl. Niso bistveni ljudje kot SAPOe, le kot Kld-Rod. Roš, Slci iz 20-let in Dušan (na)pišejo **Sen**, da bi našli v SZgPreti moč; Juta, »tudi mene si krepila,/ ker brez mene bi ne bilo/ več slovenskega rodu«. Brez Srb(stv)a? »o, pokaži se še enkrat,/ daj mi moč za nove boje!« Za osvoboditev Koroške MV-II? Roš ostaja pri nekaj zadevnih izjavah o bojih, sicer pa je **Sen** kar se da nebojevita drama. **Val** napoveduje NOBD, **Sen** ne. Sen potrjuje Shlapčevstvo, ki se kompenzira le v željah in - pa še to Min - v flancanju o bojih.

Bolj kot Vojboj priteza Roša ErS, v katerem nastopajo Snice: »Juta gre,/ deklica, angelj!« Juta je kljub svoji popolnosti del Pla; to je njena tužna usoda. Pl v **Snu** nima več zveze s knezom in svobodnjaki iz **Vala**; morda s kosezi, a na daljavo. Pl v **Snu** se ukvarja z lovom; **Sen** sledi Vilharjevi **Jamski Ivanki**, ne **FRSamu**. Tega se Roš zaveda, zato Dušan: »Kje pa je narod moj?« Poudarek: narod kot moj! »Daleč od vsega,/ od veselja: in od slavnosti/ je ostal.« V **Valu** je subjekt drame in sveta prav SNL kot praznujoči, kot eno samo slavje emancipacije (EiA). V **Snu** se pojavi SNL šele v 2. dejanju. V prvem mora zato Dušan izjaviti: »Jaz bom govoril zate,/ narod moj!« A ne z bojem in obnavljanjem-utrjevanjem

sebi na miren način; SV je potrebna le v mejnem primeru. (A kaj, ko je teh mejnih primerov kar največ; trajni so, pač kot MePi.) AnK je bil - za SKC - tak nujen primer. Tip: ni pa bil zanjo tak nujen primer upor zoper NemNcz in ItFz MV-II. V dilemi ali s FzNcz zoper KomPtjo (Kociper) ali s KomPtjo zoper (It)Fz in (Nem)Ncz (Zupan) SKC MV-II ni oklevala; odločila se je za Mussa in celo za Hitlerja. Ravno nasprotno kot Churchill, ki je dejal v Moskvi konec 41, da bi šel z vsakim - tudi rdečim - hudičem zoper Hitlerja. BRoz govori povsem Dgč: sodeloval bi z vsakim hudičem, tudi rjavim in črnim, Hitlerjem in Mussom, zoper rdečega. In je sodeloval.

Bir uvaja ustoličevanje z razlago njegove narave in potrebnosti: »Umrli nam knez je, vojvoda dežele,/ odplaval duh mu v Nava je veselja.« Sam dramatik pojasnjuje pod črto, kaj je Nav: nebesa, odtod izraz Navje. »K častitim dedom in očetom našim.« (Glej **FRSama**.) Predniki so častiti. V PMLD predniki ne pomenijo skoraj nič več. Klevs se martra, da bi prednike obudil kot Poz dejstva, a ostaja v prazni retoriki; ostaja dejansko sam, OPsk, celo PAv. Ne zmore se utemeljiti na nečem, kar je Abru samoumevno: »k bogovom dobrim po plačilo večno/ za svojo vernost in junaške čine.« Izjave so polne vsebine, čeprav je obenem ta polnost povsem Konv-stereotipna. Bogovi so v osnovi dobri, kot je dober Katbog. Če Čl prav ravna-živi, je po Si nagrajen in to za vso Ve; tudi ta teza je v skladu s KatRlgo. PraČl mora biti veren, tj. zvest (Praprednikom in njihovim bogovom); mora postati celo Her, kadar od njega to terjajo v obrambi domovine, jezika našega itn., kot uči tudi **LTugo**. Vrh Hera je v NOBD v likih NarHerov, **Rojstvo** itn. In v SPED; glavni lik **Vsta**

Narobičajev, ampak z ErS Pvt zgodbo trikotnika Bern(ard), Juta, Marg(reta). Pl je postalo FD, SNL tlačanstvo. Roš ga skuša osvetliti s tiste plati, po kateri ni tlačanstvo; po kateri je kontinuiteta s Karnijo 7-Stola. Lepe želje. Zamanski trud.

Skaže se, da krnski grad, ki je del kuliserije-scene v **Snu**, ni isti kot v **Valu**: leta 1202 je »z mogočnimi, v romanskem slogu zgrajenimi vrati. K njemu se pride po mostiču. V ozadju obzidje.« To je srednjeveški grad. V njem nastopa Pl, kot kasneje v TurnD: »Kneginja, Bernardova mati, Juta, grofica Andeška, solnograški škof, dvorni maršal, gospodje in dame s knežjega dvora. Češki kralj, odposlanci cesarja Filipa Švabskega, kralja Filipa II. francoskega, kneza Leopolda Slavnega« itn. Zakaj tolikeri FPl, saj v operi nato ne nastopajo, ne pojejo, se ne izražajo? Da bi nastal vtis velikega razkošnega dvora, ki da je sodil k Slcem v začetku 13-Stola? Prazen videz! Napihovanje opere namesto akcije dejanskih voj(šč)akov (v NOBD).

Vsa ta dvorska družba poje zelo podobno kot v **Ivanki**; primerjaj! Ni Vojboja, kot v **FRSamu**, ampak lov. Knez nosi »za klobukom zelenje, lovski znak./ Poglejte plen«. Uplenjen ni Sž, ampak »medveda dva,/ jeleni, srne,/ oj koliko! In čujte petje, veselje lovcev:« Civilno pobijanje živali nadomešča SV s Sžem. Je hotel Roš reči: Slci nismo zmožni Vojboja, prepuščamo ga Srbom, Dušanom?

Lolci (pišem jih v duhu toporiščine, liki bralci in palci, Palčki, ne Paučki) »pojejo pesem, ki narašča«. Ne narašča žrtvovanje, darovanje krvi, ampak Johanna Straussa Gesang, ki spremlja Weib und Wein Kulo. »Lovci prihajamo,/ pojemo glasno«, to pa to, »toplo ves svet žari,/ v srcih je jasno.« Je bil Savin-Širca kot Avsgeneral pasioniran lolec? Leta

se imenuje Junak, sploh nima posebnega Ćmpimena.

KĀ je res za mir; a ko je Ā pred dilemo, da se mora boriti za svoj Nar in njegove bogove, ali pa pristati na suŹnost, zanj ne sme biti dvoma, kot ni dvoma za Prte, glej NOBD, ko se vojskujejo zoper Nemlte, in ni dvoma za Dmbce, ko se vojskujejo zoper Komste-Prte, ne pa zoper Nemlte okupatorje. Treba je izbrati PraSŹa - za MV-SKC to niso Nemlti -, vis-a-vis pa je treba Posn(emati) PS-Here. Posn jih Źe FKC, glej kriŹarske vojne, pa vojne zoper MustTurke. Bir je tudi v tem nedvoumen-samoumeven: »Ni bilo mu umreti v rokah dece«, tudi LTugu ne, »bogovi slave so ga poljubili«, kot Stotnika v **Napadu**. Slavljenje SV, ki je boj za SNL.

Gre za zagovor Vojprakse: bivŹi-pokojni knez je velik, ker so bogovi »na bojnem polji smrt mu naklonili.« NOBD. (Glej tudi LipeŹevo **Smert**, staliŹe padlega Lazarja kot Hera.) Bil je na Prastrani, kot se poudarja posebej danes v Slji; na strani zmagovalcev: »Pod obrskim je meĉem kri prelil,/ deŹeli veren naŹi gorotanski«, tj. Slski, »prisegi veren, ki jo nam je dal«, nam-NSSi, »ki jo Svarogu sveto je prisegel«. (Svarog je eden najviŹjih bogov.) Prisegel je, »da ĉuval rod bo, ĉuval njega prava,/ prijateljem da naŹim bo prijatelj«, z mojega vidika je to staliŹe Cose nostre-mafije, glej moje polemike zoper MirZupa in BNaka. »Sovragom pa okruten gonobnik«. Vse same VojVrte. Vloga ljuda je, da Bira podpira, da venomer vzklika: »Slava! Slava!« To so hoteli obuditi Slci 1991, a je ostalo le pri retoriki. Ā ne bi bilo Kpltrga in tekem na njem, bi postali DaSlci kot Klevs: sami OPski, ki (pro)padajo v prepad PzMa.

Bir pripravlja Kance na nov boj: »A teŹki ĉasi ĉakajo na nas./ Li tujcu sluŹi naj ĉastita kri?« Zoper tujce-

1923 vraĉa NKNM Idealdeolo; danes so jo povzeli Zelenci: »Bili v gozdovih smo,/ v ĉisti prirodi,/ koder brez hrupa in glasa ĉas hodi.« V primerjavi s to bumbarijo je **Val** vredna drama! (Bumbar je srbski ĉmrlj. Āmrlji so znani pivci nektarja in ambrozije. Ti dve pijaĉi sta stik z zemeljskim rajem, s Trl.)

To je realna kri v **Snu**: »NaŹih fanfar je zvok«, fanfare namesto havbic, »v sveti mir planil,/ in pogon, boj puŹĉic, kri je oznanil«, kri vepra in race. »Mirnih rok brzi strel:/ srna je pala.« To ni strel, s katerim pokonĉa Prt Krim esesovca Harza, **Rojstvo**. To je infantilizacija.

MeŹi iz Āite, ki so Savinov normalni svet, so Trada iz 60-let 19-Stola, ne likvidacije ljudi iz Kmedlove **Marjetice** ali Vombovega **Napada**. »Tiho so padali/ zajci, jeleni .../ Zdaj prihajamo,/ z nami radost!« Ni takŹna drama abotna? A ĉe slika obenem DaSljo - iz 2005 -, ki jo navdihujejo podobni UŹi (»Bog naj poŹivi jo,/ lovsko prostost!«), potem **Sen** niti ni tak anahronizem, kot se zdi na prvi pogled. Je maska tudi DaSlova. Ne bi naprosili penzionerskega ideologa generala Gobbtza, da **Sen** Źe enkrat uglasbi, liki **Triglavsko roŹo**, kot opereto in ne kot Savinovo jaro kaĉo, ki deluje muĉno v duhu Gerbiĉevega **Kresa**?

V **Valu** gre za ĉisto Pog obrednost vmeŹĉanja oz. obiĉajev-PSi, v **Snu** je vmeŹĉanje le alibi za lov. Otokar: »Dneve lova in zabav .../ danes konĉamo./ Źe jutri je veseli dan/ umeŹĉanja kneza.« Kako natanĉno se izraŹa: vmeŹĉanje je veseli dan; je vrh zabave, obred kot zabava. Katobredi so se Źe v **Ivanki** preselili od Kat maŹe v lovske vrste in popivanja po oŹtarajah in gradovih, kakrŹen je bil Vilharjev Kalec. Sicer pa: kakŹna razlika med Lin(hart)ovim **Veselim dnem (Matom)** in RoŹevim!

tujstvo (Obre, **FRSamo**) in za **Našo kri**. Vse te pojme-Vrte sem v **RSD** - in obsežno - že obdel(ov)al; naj več navajam in manj komentiram. Navajam pa zato, da se vidi na Empravni, kakšna je bila SIZ. SGent iz 1991 nadaljuje Abrov Gent. Narojenost v SNar je opiranje na **Kri** in kri.

V nemalo točkah je **Val** direkten uvod v NOBD. »Zdrobimo ... ogrsko igó!« Nemltsko MV-II. »Kar nas Slovenov žije/ in meč in lok in kopje spretno vodi«, MV-II zbrojevke in šmajserje, »kri tvegamo za narod svoj in dom!/ In kar sovragov šteje zemlja naša,/ Slovenov silni meč ponižaj« (!) »vse,/ a krute Obre« - ltNemce - » v veke naj zatre!« Takšnih pozivov je **Val** ekscesivno poln. Ljud: »Poguba vragu!« Bog je z nami, bog - Zg - naj jih kaznuje: »Srd Peruna nanj«, Perun je prav tako eno vodilnih božanstev.

MV-De(sni)ci se ni posrečilo, kar se je Ptji in Valu; Ptja ponavlja Vala: »En glas in ena volja narod ves/ in ena roka, en orjaški meč.« Isto sporoča-terja že **FRSamo**: enotnost kot Mon, ki se RR v Tot. V OF ni več vodilnih skupin, le ena: Ptja. Na MV-Deci pa se špetirajo med sabo mnogi tekmeci; tudi zato propadejo. Šele v LDbi, posebej v LDPM, je mogoč (možen) pluralizem, ker ne more biti več le ene norme, razen trga, ta pa ni norma.

Kanci si morajo izvoliti novega Vodjo; to je bistvo vmeščanja. »Hrabrega junaka«, ki mora biti »junak junakov, ki domovina vsa si ga želi;/ on bodi knez - Valuk nam bodi voj,/ on vodi nas v osvobodilni boj!« NOB dobesedno. »Pradedov sveta volja« pa je, da se izvrši ta izbira ob »knežjem kamnu«, kjer »knez in voj ... prejmi to oblast.«

Začne se obred z molitvijo, ki je na las podobna Katmolitvi. Svarog ima že vse poteze Katboga: »Tebi

Roševo Slov se da pisati tudi: (S)lov.

Če in ker je tako, ni nobene možnosti, da iz takšnega okolja-osnove rata kaj resnega v Vojpomenu; le Pvt-erS. Marga je - kot Nemka - ambiciozna, Berna hoče za moža: »Jaz vem,/ da zmagam jaz!/ Uničim jo«, Juto. Bern je v začetku SZSL, še - se mu zdi, da - ljubi Margo; Bernov Pril Mojmir: »Njenih napak ne vidi«. Mojmir želi Juto za kneginjo. Karakterizira jo v njenem Katkaritativnem bistvu: »Dobro srce ima!« Dobrota, EtfKat. »Tam v slavni Pragi/ jo obožujejo/ vsi siromaki,/ dobrotnico največjo.« Ni ravno ta KatEta Tip za FK? MrkPtja hujska reveže, da gredo v lRevo, Roš pa slavi Pl(emkinjo), ki daje siromakom milodare. Libec Roš je mnogo bližji FK Vrtam od duhovnika Abrama.

Roš poveže Jutino KatEta s Slovom. Mojmir: »Slovanska kri je v njej«, zato bi »ona čutila/ z nami Slovenci,/ z zaslužnjenci.« Slovan je dober, Nmec zel(j). (Se ne spominjam, ali piše Top zel ali zelj? Zél je tudi zél. Inf.) Tudi v **Valu** je ČB PSt; a kot nasprotje Pomlad-Zima jo še nekako prenesemo, vsaj v primerjavi z Roševim slabournim Slavom. Slovan je Snik, Nmec hudič; Ideaca in Demonaca na najbolj trapasti ravni. Slci smo sicer dobrri, a smo zaslužnjenci; kot dobri zaslužimo, da postanemo **Os(vobojen)ci**, da nas osvobodijo Srbi. **Osci** je naslov Špicarjeve JNcl drame. Slci sami na sebi nič ne moremo; šele Srbi so naša aktivna bit-subjekt. Dušan-Srb ali pa Jugoslovan: »Jaz sem bil in sem in bom/ v srcu tega naroda« - v srcu pomeni v biti - »ž njim živel bom vekomaj.« (**Živjet će ovaj narod**; ni to naslov nekega Jfilma?) Kateri bedak obnavlja zdaj organizacijo TIGR, katere Ideola je bila Dušanova? Je Janša res tak vlemanipulant - v duhu SrKosa -, da

gori«, bog je zgoraj, v nebesih, »naj ta dar, Svarog,/ ki si ustvaril zemlje krog«, on kot Perbog, ne kot kaka nevtralna sila, zemlja ni nastala sama od sebe. »Ki si ustvaril celo nebo«, glej **Genezo**, »ki vse objemlješ z mogočno roko!« Navidez je bog sonce, Daždbog, a v prenesenem pomenu je to Katbog: »ki nam obsevaš zemlje krog«, brez božje volje ni obsevajočega sonca; »ki nam ogrevaš naše polje«, zato molimo Kani k Vsemogočnemu bogu; »da nam žito in sad zori« in vse rodi. Pošiljaš dež, kot boginja Megla. Zoper takšno Pogrlgo tudi GimnProf dogmatike Debevec, dramatik in teolog, ni mogel reči kaj očitajočega.

Sledi sam obred. Naprej séde na knežji kamen »svoboden kmet« Blažič (pa ja ni bil to MBP Viki Blažič, Km v Zni, predstavnik neukega-preprostega ljuda v DaSelitah? Blažiči so Ve; so legendarni. Eden je učiteljeval že na dvoru kralja Arturja, drugi je učil AnKa samo polboginjo Nefretete.) »v navadni kmečki obleki«. Tudi ta obred sem že analiziral, ob Brenkovem **Poslednjem ustoličenju** (glej knjigo **Blodnja 1**); Brenk ga je povzel po Abru. Ima pa Abr nekatere posebne poudarke, recimo na preprostem ljudu (na v tisoče pomnoženih Vikijih Blažičih), zoper PIK elito, kakor se razvije v FDbi. Abr povzame FDbi, a jo podredi Katljudskosti; spet uvod v NOBD. Valuka Blažič - SvKm - ne prizna, dokler je v knežji obleki. »Kdor hoče sem pred knežji stol stopiti,/ v obleki kmečki mora to storiti!« Val ga uboga.

Nato se mora knez, katerega naj bi ljud izvolil, odkupiti. Kmet »s pravico košnje«, Gradnikar, terja: »Pravico imam - stara pravda! Kdor se ni odkupil, mu pokosim najlepšo krmol!« Tu pa je že vidna razlika, prek katere ne more ne Abr ne nihče, ki

mu je, čeprav je Anjugoslovan, TIGR všeč, če ga lahko izigra zoper NOB? V PMLD res ni več načel, le Utinteres in paninstrumentalizacija. PanCin.

Mojmir svetuje Bernu, da da obe že na preizkušnjo, preizkušnja pa je Tip za FK; pokazalo se bo, katera od deklet je dobrega srca, Usma, odpuščajoča, sočutna z reveži, katera pa naduta, surova, trdosrčna. Lastnosti, ki jih forsira Roš, ne vodijo v NOB; do neke mere v SPED, pa še tu se veže dobrota na Vojdločitve, semeniščnik postane Stotnik, **Napad**.

Bern se preobleče v berača, Marga berača napodi, medtem ko ga Juta obdari. Bern zastopa Pozpoteze nemočnega Kana v duhu FKCe: »Od daljne poti truden sem./ Grem k bratu, ki na smrt bolan/ že čaka moje pomoči,/ da rešim mu imetje, dom.« Ne osvojiti, ampak pomagati (si) v sili. Otri bratu solzo itn. Juta: »Ker je ubog,/ jaz ga ne zaničujem!« Biti ubog = biti Slc. Ubogemu pripadajo drobtine; se Roš zaveda, kaj zagovarja? (Srbi sedijo za bogato obloženo mizo, so Gosi, Slcem dopuščajo, da ti pobirajo pod mizo ostanke pojedine.) Ker je Juta tako dobra, da berača obdaruje, jo Bern spozna kot Snico: »V bogati lepi mladosti/ na zemlji živite nebo.« Juta je delana po modelu **St Heme**, kakor jo bo razvil desetletje kasneje Kur(et). »Življenje vaše/ je sama blesteča sreča,/ je zvezda v visoki dalji./ Mi bedni« - Slci - »hlepimo za njo ... Trudni se plazimo dalje./ In kadar od vaše mize,/ od mize vaših bogastev/ drobtinica pade med nas,/ smo srečni še mi/ od vaše velike sreče.« Juta ga dopolni: Ni res, »da srečo dasta škrlat/ in svetlo zlato«, ki pa ju Juta vendar poseduje; Hema ju bo dala KCi. (Teza: Pl Kleru.) Juta: »Nikoli! Pod bleskom živi srce,/ kot vaše ubogo in slabo.« Oboje torej: bogastvo in dobro srce; **KurHema** in

stoji na poziciji ali NKNMeša ali Ljud(ske)KC. MrkPtja ne dovoljuje odkupnine, ta je FP. Ptja terja Absenakost vseh. Seveda je ne da, je ne zmore dati, ker ni anarhistična, ker ohranja Džo, s tem razlike znotraj Dbe. Vendar se nova Db plastí Dgč kot FD in PS. Vmeščenje je le enkratni obred, v katerem Ljud (SNL) simbolično preda oblast knezu, ki je najprej Vodja PSi, nato FDbe, medtem ko projektira Ptja (KaKi) takšno oblast, ki nenehoma kroži, se vrača v Ljud, Ljud jo permanentno zamenjuje, nastaja komuna ali samoupravno občestvo; ne le v teoriji, čeprav je praksa deformirana, kajti Ptjkader ostaja na oblasti kot tisti, ki nadzoruje - in usmerja - samoupravljanje, menjavanje manj pomembnih, baze. Kardelj s tem spodbija lasten namen; ne more stran od svojega Strnega Stla.

V obredu sodelujejo še drugi SvKm, ki imajo določene Pice, knez jim jih mora odkupiti; Partovčan »s pravico požiganja«, Ravbar »s pravico ropanja«. Dramatik navaja-uprizarja vse polno terjatev, zapletov, zgodb, ki pa se odvijajo vse po vnaprej utrjenem scenariju rituala. Kmetica Milaša hoče imeti nazaj svoje živali, a Pice ne dobi, ker še ne vlada novi knez, le njegovi namestniki, ti pa še nimajo Pramoči za deljenje Pice. »Partovčan, Gradnikar in Ravbar delajo, kar se jim poljubi«; v vmesnem času med So starega in posvetitvijo novega kneza velja brezvladje in samovolja; zato je potrebno čimprej izvoliti novega kneza in mu dati Pice, ki samovoljo ukinjajo. Mu jih pa Km-Ljud ne daje le po svoji volji, ampak predvsem glede na Trado prednikov.

Vprašanje je, koliko je v takšni PSi sploh Sve; Sv je imenovana, a odloča, kaj pomeni, njena vsebina. Tu je Sv skladnost z izročilom NSSi.

Slepa grofična. Juta propagira DušNoto: »Srce ... zgradi ... sreči v notranjosti dom.« NOBD ima ravno nasprotno sporočilo: RPP v vsej Dbi; sama DušNota ni le premalo, je celo napačna, kolikor ni Rad v istenju vseh.

Roš-Juta postavljata celo nad bogastvo Pla bogastvo DušNote zavrženih, ubogih; SeH. (Da je moje zavzemanje za DušNoto povsem Dgč, je zunaj dvoma. NDM.) »Poznam še bogatejše mize/ zavrženih, žaljenih ljudi./ Mi bogatini bi bili srečni./ da pade še k nam/ od njihove bogate mize/ drobtinica plemenitosti./ poštenja, odkritosti.« Ne, takšna Katčeta mi ni pogodu! Bogatini tako le gofljajo, a celo Juta nič ne naredi, da bi postali reveži enakopravni z bogatini. Hvali reveže, a sama ostaja bogatinka. To je stališče FKCe. Nisem si mislil, da ga delita Savin in Roš, nista veljala za profilirana Kana. Bern ve, da je Juta Snica; **Sen** propagira FKČ-čto: »Svetnica ste./ saj tako ste dobri, mirni, sijajni./ da bom vas častil, slavil/ do konca svojih dni.« FP: čaščenje in slavljenje karitativnih Snic, ne NarPogobičajevev kot v **Valu**. Drama iz 1923 obnavlja Slemenjakovega **lžda**; neverjetno.

V tem duhu Bern nadaljuje. Juti: »O, blagoslovljena./ roka dobrotna./ tisoč drobt si/ ti že delila.« Roka svetnice. ltn.

Med dogajanjem 1. dejanja vneseta libretista na oder tudi ples; a kako bistveno Raz je od tistega v **Valu**! Pl napravi krog in pleše kolo. (?) Pl-lolci pojó: »Dajmo si roke vsi v kolo veselo./ da se veselo nam bo zavrtelo/ lahkih in gibkih in radostnih nog/ v krogu okrog in okrog in okrog.« Kaj je v tem kolu Tip za SNL, za njegovo veliko Pret? Nič. Morda pa ne pleše kola Pl-lolstvo, ampak vaški fantje in dekleta? Scenarist pravi: »Skupina pleše okrog fanta« in

»Proti tej njihovi« - imenovanih treh Km - »pravici pa ne more nihče nič, dokler ne zavlada novi knez. Tako govore naši stari zakoni in običaji.« Za PMLD je Tip, da prizna čim manj običajev, oz. običaji postajajo le retorika, le IVJ. Za KatDSD velja nasprotno: rada bi vrnila čim več starih običajev, seveda takšnih, ki so bili v veljavi, ko je vladala KC. Dejansko pa je tudi DSKC že v PMLD in so tudi zanjo običaji le maskefrazе, okrasni videz brez obvezne vsebine.

Val se vrne, tokrat tako, kot je prav: »v kmečki obleki«. Odkupiti mora knežji stol; to stori tako, da »privede na vrvi lisasto kobilo in lisastega junca.« Mar tisti DaSlci, ki se tako vnemajo za neposreden stik DaSlje s Kanijo, res hočejo obnovo sveta, kakršnega opisuje - najbrž tudi zagovarja - Abr? Se zavedajo, kaj terjajo? Ali pa so tudi oni le člani PMLD in jim je vse IVJ? (Prav to, saj junci nimajo več SimbAlg vloge, veljajo - so - le, kakršna je njihova cena na trgu.)

Abr navaja znane prvine iz ustoličevanja Karnvojvod. Ljud potrjuje, da je-bo Val »pravičen sodnik«, ki mu je mar domovine, je »svobodnega stanu, častilec in varuh naših bogov.« Še več, tu daje Abr spet poseben poudarek, ki vodi v NOB(D); od Vala se terja, da »kar imaš, vse narodu zdaj daš«. KC mu ne daje vsega, več da bogu. Okrog 1914 pristaja celo na KplBržo, pakti Kantor-Župnik, **Kralj**. Abr je v egalitarizmu Rad; ljud Valu: »da ti bo kot kmetu le med kmeti/ na temle knežjem kamnu le sedeti!« Takšna nista bila niti KaKi, niti ni bil tak Tito, ta je bil bolj podoben Fknezu. Zares enaki so bili le jetniki na Golem otoku.

Ob nenehnem klicanju »Na veke živi! - Slava knezu! ... sprejme Blažič«

poje: »Lovi nas, lovi, da kaj uloviš,/ tvoje bo, tvoje bo, kar dobiš.« Aluzija na ErS izkupiček. »fant ulovi dekle, krog se zopet zbere okoli obeh.« Prvi fant: »Zdaj pa imam te, oj deklica ti,/ ali ti prav to, ali ni?« Enako pravi Dekle. Ta(k) SNL ne more postati Vojsila. NOBD je - bo - zastopala ravno nasprotno stališče: ne ErS ples, ampak ples strojnic in pušk. **Sen** je osnova kvečjemu za Dalolce, pa še ti nimajo več potrebe po NeČi maskah, kot sta jo imela Roš in Savin oz. NKNM sredi 19-Stola. **Sen** je strahoten in aboten anahronizem. Pa vendar, obenem je tudi zgodba o SNaru. Ima - njegov svet - kakšno zvezo z Levsom, s **Klevsom**, z **LSmrtjo**? Komaj jo je mogoče ugledati. Če kaj, Levs ni bil lolec; morda lole, a na drugi ravni. Na lov (lol?) je hodil Tavč. (Kako blizu mi je Levs, kako daleč Tavč!)

V 2. dejanju končno nastopi ljud, oba Km, ki ju poznamo že iz **Vala**: Pastovščan in Gradekar. A kaj, v **Valu** je NL pelo Narobredne pesmi, iz Štrekljeve zbirke, v **Snu** popevčice, kakršne so skladali Vilhar in sorodni pol Stola prej; bistveno so Dgčne, na še nižjem nivoju. Bravec bo takoj začutil razliko; naj navajam: »V gorah je še pusto,/ v gorah je še mraz,/ po dolinah naših/ sije gorki čas.« Od vremena; že Preš je s posmehom in Zaničem take verze odklanjal. »Tiho Drava teče,/ v solcu se blešči,/ svet ozelenel je,/ v rožah vse žari.« Bože bože, le kakšne rože. Čl bi skočil iz kože. Žal ne može. »Sijaj, sijaj solnce,/ daj nam gorkih dni,/ budi naša polja,/ budi našo kri.« Navidez kot v **Valu**, dejansko pa ... Poanta je ErS: »V srce gre ljubezen,/ v srce sreča gre./ Dekle, bodi moje,/ jaz ti dam srce!« A ljud dodaja: »Moje srce je/ žalostno.« Lirizem otožbe, ne zanos obtožbe, Borovih Prt pesmi. A zakaj je srce ljuda žalostno? Ker Slci

(je že katera SD Vikija tako povzdignila kot **Val**?) »od Branimirja knežji meč, ga izroči Valuku: »Na meč pravice. Modro oročuj,/ pravico štiti, krivdo ž njo kaznuj!« V P*Si* je samo-umevno, da knez mora poznati Pico in jo deliti; žal je o tem prepričan tudi velik del Da*SNLa* - njegov lumdel, ki terja zase Pico, enači jo s svojim interesom zoper bogatejše -, medtem ko R*Mg* ve, kako zelo je Pica Relstvar; da sodijo sodišča v skladu s sistemom prava, ne pa po Pici, ki je - kot Ožld - nedostopna oz. le SSL. Ne le sojenje, celo sam SNL je kot P*nM*-bit le SSL. Dokler ljudje tega ne bodo razumeli - da je Pica v L*DPM* le po pravilih potekajoča igra -, bodo kar naprej butasto regredirali v željo po izpolnjevanju želj, ki so fikcije. Ali pa so celo terjatve po vojnah, ki naj N*SSi* prinesejo zmago (=Pico), kar je v stvarnosti naš interes. To je že Resa P*Si*, ki pa se je ta ne zaveda: »In vraga, ki se zemlje naše loti,/ ž njim neizprosno zasleduj in kroti!« Morda pa bivši P*tjPr*ti, ki so danes še živi, zato tako naglašujejo svojo držo na strani zmagovalcev, ker so zdvomili v to, da so imeli Ideolprav, in jih pred padcem v Nih-OIS varuje le zavest, da so zmagovalci. Zmaga jim je torej bistven pogoj. Razumem, da ne morejo prenesti R*SD*-Dgčte, ker ta enači zmago s porazom, Ž=S. Jaz se odločam za bivanje v nič, na liniji **Klevsa** in **Lsmrti**, a brez levsovega truda po maskiranju tega nič. **Klevs** je vmes med samo-umevno P*nM*-bitjo (SS*lom*) **Vala** in mojim pristankom na bivanje v P*zMu*, ki pa me naj ne bi vrglo v OIS, kot je Admo v **Čečkih**; pred to Dinetovo konsekvenco me rešuje vera v vero v vero v Dt. O tej in takšni veri seveda ne v KmeclD ne v **Valu** ali **FRSamu** ni sledu. Ali pa je tudi v teh tekstih sled o Dti, le eksplirana ni oz. narobe je artikulirana.

nimajo lastne ND? Ah ne; ampak ker »Dekle moje ti,/ kje si, kje si ti?/Gledam za teboj,/ ni te, ni te!« Ne, levs s **Snom** ne bi bil zadovoljen; joj, kako bi ju nadiral, generala in Učal, češ da sta švadronerja. Sicer pa gre Savinu oprostiti; ni bil, ko je pisal te ErS umetelnosti, že penzioner, starček?

Večkrat podvomim, da se je Roš zavedal, kaj zastopa. Dušan, ki bi moral biti VojHer, blede takšnele: »O pojte, pojte šel/ Ti pesem narodna/ si balzam trudni duši,/ ti si moja moč/ v tem boju,/ ki ga narod za svoje pravo bije.« Le kje v drami je to vidno? To še retorika ni; le budalost. (Zmerjam; naj se še tako trudim biti SpoDo Čl, prej ko prej se vrnem h **Klevsu**; Kmecl me je izbezal kot murnčka iz luknjice, me slekel iz moje modre suknjice.)

Nato sledijo prizori ustoličenja, a skrajšani na najmanjšo možno mero; kot da so le alibi za ErS Pvtz. Celo med temi prizori nastopa zgodba ErS trikotnika; grafica Andeška obvešča hčer Margo, da je Bern z ljeznijo (več kot ljubeznijo) pogledal Juto; »še danes past nastavim,/ da Juta vanjo pade/ in se ne reši več.« Če je bilo Slov v 20-letih 20-Stola res takšno - MOčevo in Kreftovo ni bilo takšno -, ni zaslužilo drugega kot izginotje. Danes je isto, le da je pomóčeno v drek.

Km se zbirajo okrog izvoljenega kneza in mu pojejo: »Mi ti prinašamo/ dobre pozdrave,/ mi tam od Krke in / Zilje in Drave.« To ni dolenjska - Jurčeva - Krka, ob katere votlinah se zbirajo-skrivajo preganjani Km, glej **Jurija Kozjaka**; to je koroška Krka, Gurk. Problem SNLa je zreduciran na jezik: »tam izpod Kleka«, to je Grossglocknerja, ojoj!, »in/ Pece, Dobrača,/ kjer beseda je še/ naša domača. Zemljo to ljubimo,/ mater nam rodno.«, Maaati! »Da bo

Val priseže. »Priča« so mu »bogovi in ves narod«. Prisega, kar od njega terjajo; to navajam sproti. Le da Abr še fiksira v duhu NOB(D): »Preprosta ta posoda« - pije čisto studenčnico iz klobuka (klobuk mu drži vodéni Jarc iz ljimestne skupščine, vanj nataka aquo puro, ki jo cimprata skupaj z Blažičem v Črni vasi, čez leta bo napajala tudi džamijo sredi Smša) - »me uči,/ da moram spoštovati vse ljudi«. Načelno je tudi KC za to, žal v praksi recimo ne zmore spoštovati KaKija in Ribičiča. »In zadovoljen biti s tem, kar da/ in kar rosi domača zemlja ta.« Kpl izhaja iz TemStrnega nezadovoljstva s tem, kar je, kar zemlja da (v duhu fiziokratizma). Kpl je proizvodnja novega, še nevidenega; za Kpl domačnost-domačija ni Vrta. Zato je KplNcl paradoks, celo spaček, a izrazito realen. Drame a la **Val** so Krita Kpla; tudi v tem uvod v NOBD. Podobno mislijo DaSlci, ki so zoper Kpl. En sam regres v PS. Na praznovanju prve Slvlade, ustanovljene v Ajdovščini pred 60-letji, sta se srečala in sporazumela RadSNclst Poljšak, ki je ideolog novega Sfza, na eni in Prti iz MV-II (tudi tigrovci) na drugi strani. DSL poudarja Fz moment v NOB(D). (Baje sta se Poljšak in ČirZlc razjokala drug drugemu na rami. ČirZlc je nemudoma napisal o tem dogodku sonet, v katerem družni cesarja Teodozija, kralja Sama, kneza Valuka in gospoda Kozamurnika. Četverica v oblekah kerubov-pažev, ki nosijo vlečko Velikemu Peku. Prav zdaj slika veličastni prizor sam Peter Pavel Rup-bens.)

Ko Val zapriseže, zapoje »zbor mladeničev in deklet obredno pesem«, ki je vmes med lpavčevimi kantatami NKNMeša (ČD) in koračnicami Pahorja-Bora (ne Boruta Pahorja). Val vmes »zažiga s kresilom, v ponev položi v žgavni dar

cvetela nam«, o rožice vrtne nam, nagelj in rožmarin, vsak cajt bo ptujec hin! Cvetela boš »zopet svobodno!« Kar sama od sebe ali pa, ker bodo Svo SNla priklicale strune Narpesmi, ki jih poje mešani pevski zbor fare iz Zatične pod vodstvom župnika dr. Mirka Cudermanna? »Da bi ostala nam/ dobra in mila«; pa prav dobra in mila, kot Juta, mila (rogo)vila.

Katusmeritev **Sna** ni slučajna; končno moram to spoznati in priznati. Km pojejo Katbogu: »Boga zahvalimo,/ ki vse ustvarja,/ da nam je dobrega dal gospodarja.« On ga je dal, Katbog, ne pa - ne le - Zvesta običajem. Bern usmeritev še stopnjuje: »Hvala vam/ in hvala Njemu,/ ki nam dal ta/ lepi dan je.« Tudi dan, tudi srce, tudi kri in vino. Zakaj pa ne da NarSve? »Zdaj vas kličem/ h Gospe sveti/ k maši sveti.« Ko bi tam srečali vsaj Jeločnika in njegovega Junaka in od mrtvih vstalo (VoM) Dmbvojsko, kot je napovedano v **Vstu!** A je ne bodo, taman posla! Zaman stoji pred cerkvijo Gospe Svete inž. Pükšič in roti - kot sekretar Dže Slje za Slce po svetu -, mimo-idoče, naj se skesajo, poboljšajo in vrnejo k materinemu jeziku, tj. Slščini; naj postavljajo drugojezične krajevne table, kjer morejo, tudi v Klagenfurtu in na Dunaju. Prerok v puščavi!

Sicer pa briga Berna le Juta, le ErS Pvt je usmerjen; samo o njej prepeva: »Luč, ki gre od Jute,« (od Levsja kri in scalina, **KLevs**) »me je obsijala,/ v meni je užgala/ silno, vročo željo./ Moja mora biti/ Juta, kralja hči!« (Levs je Juto RR v Tono-Franjo, poonegavljeno za plotom.) Tako je MV-II prepeval-prosil boga tudi kralj Peterček II, ko se je ženil z grško princeso, svoj NL pa pustil, da se sam bori po bosanskih in Slških gozdovih. A ko bi Bern vsaj osvajal Juto kot dr. Mirko Snoj Srebrinovo

bogovom žival« itn., kot v Katmaši. Dekleta opevajo bogove in boginje, a te so vse kot Katbog in MMB: »Vesna prelestna za plugom hodi,/ Veles dobrotni voličke vodi .../ Lada, kot mati, jim jesti nosi« itn. »Dajte, bogovi, srečo na dvoru .../ v hiši pa zdravja«, takšne koledniške in druge motive je KC sprejela in pokatoličaniła; glej vaške procesije kot prošnje za dež ipd. Še danes obstajajo, še danes jih KI blagoslavljajo.«Dajte, bogovi, na vrtu zelja,/ v hiši veselja!/ Zdrav nam ostani, gospodar ljubi ... otročiči ... s celim domom« itn. To je moment, ki se v KCi veže na VoM, na Pomlad, na Varnost, na Pozž.

Med obredom vzleti jata vranov, napoveduje vojno; a enako so veljavne »lastavice, preroške ptice«, ki »mir znané,/ ki naseli po vojni se v deželi.« NOB(D): vsiljena - obrambna, osvobodilna - vojna, nato pa, po maju 45, mir, Vemir v Komu. (Lep obet, a ...) Obe vrsti ptic pa se ne moreta meriti s kraljem ptičev: »Pa orel je od severa priplul«, od Sama, »on sedel na visoko grajsko lipo«, na Slavlipo. »Vladar vseh ptic znanilec je moči,/ ki jo imel v deželi bodeš ti/ in s tabo vred dežela vseh Slovenov.« To pa je cilj Slske SV.

Tu se **Val** stika s **FRSamom**, prehaja vanj. Val: »Ta orel Samo, kralj je češki slavni«; pri Abri je torej Čeh, zakaj ne?, »ki združil ves je sever v eno četo/ in tudi nam ponudil roko v zvezo .../ Res, velik, silen je Slovenov rod«, to je poanta SNcla, Čeh=Slc (glej Rošev **Sen**), »od Adrije do Črnega morja/ pa gor do Balta daljnega se steza.« Ni enoten, »edinosti med nami ni nobene/ in knezov sto vladuje sto rodov.« Zdaj pa »konec bo neslog!« Samo je Tito, točneje: Stalin MV-II. »Že v duhu zrem Slovene vse edine/ in molim slavo skupne domovine!« MV-II SovŽe;

Marico, **LjDa!** Pa je ne; tudi v ErS je Bern FP reva. Mojmir enako, zato svetuje Prilu ponižnost: »Le pogum imej,/ razodeni se ji/ in ti odpusti!« Pogum je prositi za odpuščanje. »Če si njo pridobil,/ te bo milo sodil/ tudi kralj, njen oče.« KaKi se nista pustila soditi Mussu in Hitlerju, Rupniku in Rožmanu oz. kralju Matjažu; njegovo hčer (ali sestro, vseeno) Alenčico-Sljo sta ugrabila Turkom; njene varuhe pobila, Hitler je sam naredil Sm, Mussa so Prti ustrelili in naknadno še obesili, Rupnika pa kar pred puške, le usrani Rožmarinček jo je pocvirnal pravočasno na varno. Ne, ta murnček pa se ni dal zvatiti iz luknjice, se pustiti zazidati v luknjo centralnih zaporov na Miklošičevi v Lj. Luknja je bila zasedena; spet jo je okupiral MOč, 48-49.

Drama se konča z vsesplošno srečo, ki je K-zmaga. Dušan »zmagovalno« Juti, ki se je odločila za Berna: »Prav si volila, Juta./ Narodu naših bratov« naših, tj. srbskih, tj. Slcem - »boš vladarica ti./ Govori njihov jezik,/ v njih običajih živi./ Ne boš jim le kneginja,/ ti jim boš tudi mati.« Spet smo tam, kjer ni muh, kjer je le Maaati, ta vrhovna Vrta Peka Kunta. Ljud je srečno; »zbira se krog Jute. Sred njega« - Ljuda - »Dušan, klečeč pred Juto.« Bistvo SNla kleči pred FPI kneginjo; morda pred kraljico Marijo, soprogo Alekal.Kara.

Drama se konča v istem duhu, kot poteka ves čas in v celoti. Juta »ljudstvu«, povsem v FP duhu: »Pridite k meni, sestre.« Tako govori MMB ubogim, zavetja išočim. »Pridite k meni, bratje,/ hočemo biti družina/ velika, srečna, edina.« Dn več Narov ali plemen, Srbov, Hrtov, Slcev. (Glej Vidicevo **Ave patria**.) Ali Čehov, Slovakov, Poljakov. Edino-st(na), enotn(ostn)a. A poudarek je na FK Vrtah: »Pridite vi prezirani,/

Stalin je bil učinkovitejši ZnaSi za kontinuiteto SIZi od **FRSama** prek **Vala** do **Rojstva**, kot je bil papež, It(alijan), v konkordatu z Mussovim Fzom. (Da je bila KC v lti AnSlska, blizu Fzu, se zaveda tudi Rebula, glej njegov novi - s Kresnikom nagrajeni, Kresnik sodi v **Val** - roman **Nocturno za Primorsko**.) Papeža propagira mladi Krek, enako Debevec v **Židu**. Slici MV-II vedo, da jih papež ne more povesti v SV zoper Nemlte-Obre in Franke-Bavarce. Abr še ni vedel, kaj se bo zgodilo, a je že tako ravnal: na vojvodski prestol je posadil Tita (pred letom 1948 Stalina).

11. maja 2005

KasO: K-da bi predvideval, kaj moram še dodati! V l. Šp. pričujoče kmjige **SNarpor** mi je ostalo precej praznega prostora na straneh 89 in 90 le ter na straneh 107, 108, 143, 144, 157 in 158 De. Prazen prostor bi rad izpolnil s citatom UProfa dr. Petra Štiha, strokovnjaka za Zgo srednjega veka, za TaSlce in za Karnce, ki jih v **SNarporu** obravnavane SD razglašajo za Slce, Štih pa ima o tem Dgč mnenje; verjetno z njim tudi DaZgarji oz. stroka. Ker se s Štihovimi stališči-dognanji strinjam; ker so sijajna korekcija mitotvornosti v **SNarporu** obravnavanih dram glede Nasta Slcev, **Valuka**, **Sna**, **Džmi** itn.; ker so streznitev DaSlcev ne le od mita venetstva, ampak tudi od mita Karnije-Karncev (karantanstva), je izredno pomembno, da se znajdejo Štihove presoje prav NTM, ob analizi **Valuka**, **Sna** in **Džmi**. Ne zanima me spor med Haiderjem in SNclsti, to je Pola. Zanima me strokovna (Zn) utemeljitev moje platforme, ki je Anmitotvorna. Štihov citat jemljem iz članka Vilija Vuka, objavljenega v Sobotni prilogi mariborskega dnev-

Juta vas braniti hoče.« Kot MMB Lepantska? Da jih spravi pod svoj plašč kot na Ptujski gori? (V letih 1990-91 je napisal skladospevník - spevoskladnik - Igor Schutuhata opero v čast Osamosvojitve: Pod materino kiklo. Glavni lik opere je SH z obstrom Snice. Kot oratorij so opero izvajali tudi pred škofijo. Dirigiral je Rado Simoniti, režiser je bil oznovski polkovnik Franc Pirkovič, svetovalec za Ideolvprašanja Učo Zorn Sr.) »Bol vam tešiti hoče,/ z vami trpeti hoče.« Juta je MMB. To razume tudi Takler; nad Bernom in Juto »razprostre škof solnograški roke v blagoslov«, namesto hostij jima tlači v usta žličnike. Kar Roš (Savin) le nakaže, bo polno razvil Turn v svoji trilogiji o Nastu Slcev kot KatNla.

Juta varuje SNL, Bern pa sporoči, kaj naj ta SNL stori. Ne da bi vzela cepce in kose v roke, ampak: »O, kneginja, pridite zdaj! Moj hrabri« - za vraga, le po čem hrabri, po nečem, kar bi bilo razvidno iz te drame? - »narod Slovencev/ pozdraviti kneginjo hoče.« Kot je SNar - prvaki - v imenu SNLa prišel pozdravit Mussa v Rim že kmalu po okupaciji 1941.

Vse pozdravlja, kleči, poje, je srečno. Tako rekoč nič ni bilo treba narediti temu SNLu; ni mu treba več biti Tužnim. Nastopila je sreča vrnivšega se rajskega vrta Eden. Dušan »(se spusti na kamen, na katerem je sedel v predigri«, tj. na knežji kamen-prestol. In konča dramo s sporočilom: »Gospodovski prestol, znamenje si slave«, le kaj ga je v **Snu** naredilo slavnim?, »sile« (?) »in ponosa./ Narod tvoj je večni.« Večnost je Katznačilnost. In zakaj je SNL Ve? Ker je - j e - Ve! Kdor tega ne uvidi, je Kajfež!

- Zaman je bil moj strah, razpravi se lepo prekrivata. Tako sem ju komentiral, da sta stopili med sabo celo v Dia. Ko sta se pogovorili, sta

nika Večer, prav tam, kjer je natisnjen tudi Kodričev intervju z mano; z dne 26. XI. 2005. Hvala bogu, da se je našel pameten Zgar, kot je Vuk, pametni uredniki na Večer, da so Vukov članek natisnili.

Navajam Štiha (po Vuku), sem in tja s Karjem; Štihov tekst je v narekovajih.

»Ker se v današnjih - in pred več kot desetletjem, ob upodobitvi knežjega kamna na takratnih slovenskih bonih enkrat že videlih - diskusijah o vprašanju, simbol katere zgodovine je knežji kamen, vedno sklicuje na zgodovino, je v zvezi s tem spomenikom treba najprej navesti nekaj temeljnih zgodovinskih podatkov.« Drama(tika) jih ni dolžna upoštevati, Umet je predvsem stvar domišljije, vendar je SD, ki obravnava knežji kamen in ustoličevanje Karnvojvod, poudarjeno Polaktivističnega tipa, dela se, K-da temelji na objektivni Zni. V tem vara, čeprav naivno, samoumevno, kakor pač varajo ideologi slehernega Ncla. Z ene plati zna biti Umet torej tudi sleparija.

»Knežji kamen, na glavo obrnjena baza antičnega jonskega stebra, je sam po sebi simbol oblasti.« Za oblast gre, ne pa za Nar in Slov; niti ne za nemštvo. »Tisti, ki je bil s posebnim obredom ustoličen nanj, je bil priznan kot legitimni vladar točno določene skupnosti.« Kot če bi danes uvedli za potrjevanje legitimitete Predsa Slje postopek, da kandidat za Predsa zleze na rame bronasti Muzi na Preševem - Zajčevem - spomeniku na Marijinem trgu v Lji. Ali pa da tam zgoraj simbolično z njo koitira. Zakaj ne? Razmišljam v duhu RMge, Luda, Roze-Rozmana. To bi bila PriReAr, vrnitev v SPS 7-Stola.

- nadaljevanje na strani 107 -

ugotovili, da se ujemata. Vsaj v navdušenju-opredelitvi za SNL. (Nar=Ljud.) Čeprav je **Val** iz močnejšega testa. Obe sta potici, obe sladka glasa Narsrca, NarPreti, Narsanj. V **Valu** je več rozin, v **Snu** je testo rahlejše.

Pojdimo na žegen. (Žegen je blagoslovljena hrana, na Krasu pa pokopališče, britof. Ni oboje isto?)

13. V. 2005

NAROD DOBI VODJO II

(ob Abramovi drami)

V 2. sliki **Val(uk)a** se pojasnjuje, zakaj opravlja kdo - v PSi - kakšno funkcijo. Blažič opravlja posebej pomembno - v obredu vmeščanja-ustoličevanja Karnkneza -, ker »najbolje med nami pozna stare zakone in svete običaje naših časti.« V FD - kaj šele v LD - se razvije plast-sloj pravnikov, ki preučujejo in poznajo pravne zakone, Rimsko pravo itn., študirajo knjige pravnega značaja, imajo za to, da smejo opravljati pravne funkcije, potrdila, diplome visokih šol; univerze se ustanovljajo po Evropi že od začetka drugega tisočletja naprej. Vsega tega v PSi (AVSi) ni. Zakoni so običaji, prenašajo se ustno iz roda v rod. Blažič to tudi pojasni: »Moj rajni oče me je učil, njega pa ded.«

Poduk o pravnem ozadju obreda oz. njegovih izvajavcev je uvod v poanto, ki je bistvena: boj - SV - zoper Sže; tu se na **Vala** naveže Levs, v obeh Kmedlovih dramah, še bolj v **LTugu**. To je Temlinija, ki vodi k MV-II, k NOBD. Ker Sži ogrožajo Slave, se ti med sabo povezujejo. Ne le v srednji Evropi, »tudi bratje na jugu, ob Savi in Drini, se že združujejo z

DRŽAVA JE PORAŽENA, NAROD BO ŽIVEL I

(ob Lipeževi **Smerti carja Lazarja**)

Na samem obnovljenem in zares dokončnem začetku SD, tj. od 60-let 19-Stola naprej, sta objavljeni dve drami, najprej, 1860, Lipeževa **Smert carja Lazarja (CarLaz)**, nato Bilčeva **Slovenija oživljena (SljaOživ)**, 61. Obe v Slovenskem glasniku, prva v št. 1, 2, 3 in 5, druga v št. 12; ta - **SljaOživ** (v tej razpravi kar zgolj **Slja**) - je ponatisnjena v ediciji Dramatičnega društva Ljubljana Slovenska Talija, št. 1, 1868. Se je zdelo Taurednikom in šefom dramsko-Lit Ža v Slji, da **Car** (Laz) tega ne zasluži? Zakaj ne?

Ker bom obe drami ES obravnaval v pričujoči knjigi, si lahko bravec sam poišče razlago oz. odgovor na moje vprašanje. Vendar se bom spraševal tudi sam: ker je bil jezik Li(pe)ža preveč pod vplivom Koseskega? Ker so dali prednost Slji pred Srbijo oz. Jugo kot zbirnim pojmom za vse JSlavNare? Ali ker so bili previdni in niso hoteli doživeti usode samega Liža, ki je, kot poroča Kob(lar) v **SD 1** (stran 48), »zaradi svojega narodnega mišljenja leta 1861« - v letu izida **Carja** - »izgubi službo kot profesorski začetnik v Mariboru«?

nami.« To je teza Turnovih **Zvezd**, a dana že v **Smerti carja Lazarja (CarLazu)** v začetku 60-let 19-Stola. Zveza se realizira 1918, glej JNclD: Špicarjeve **Patriote**, Lahove dramske prizore v knjigi **Na narodni praznik** oz. **Na praznični dan** itn. **Patr(iot)e** sem ES podrobno analiziral v knjigi **PaP**. Tako nastaja micelij zvez na vse strani; **Zvezdi** sem ES analiziral v knjigi **TriCM**. (V pričujoči knjigi **SNarpor** se realizira kompozicija takole: na Le razprava-opeka **Narod dobi vodjo II**, torej konec te razprave, na De razprava o Lipeževem **CarLazu: Država je poražena, narod bo živel I**, torej njen prvi del. V tem paru vzporejanje let 620 in 1389, v prejšnjem paru let 620 in 1202.)

Vračamo se k samemu obredu. Na »prestol vojvodski« sedeta dva: »vojvoda in knez, za tabo kmet« Nitribor. S tem je simbolizirano, da sta »knez in narod ves .../ samo eno - nedeljenol« PS je nedeljivo Org(ansko)telo Rodu-Krvi; prav v tej zamisli-Vrti se skriva Totfz, če se vrača k nji Čl v LDbi. LD je po načelu HKD, ne enotnost. Kolikor bolj je neka grupa Ncl, bližja je Totfzu. Bir uči: »Na vzhod sedeš ti, kmet pa na zahod.« Dve glavi-telesa istega. »Zjutraj Daždbog tebe razsvetljuje«, bog iz nebes, od zgoraj, »na večer v kmetu narod navdihuj!« Km je spodaj, na zemlji. Oba skupaj sta spoj-sinteza neba in zemlje. To je najvažnejše sporočilo drame: »A Daždbog v jutro in zvečer je isti.« Isti je - kot - Katbog. »Tako ti s kmetom bodi zmerom eno in z nami vsemi eno - nedeljenol« Dgfija je povsem drugje od te Monenosti. **Val** se vnema za Ožkldo, DgTija za Dt. V **Valu** sta dva eno, v DgĖti ali Dgpsihologiji je eden dvojen-mnogoter: SAPOEV, mnogo EV obenem. Zato je pot do Dti - skoz

»Pozneje je našel namestitev na Hrvaškem, kjer je ostal vse do upokojitve«, to pomeni skoraj do konca Stola, v času, ko sta se SD in SIZ že izoblikovali. Njegovega imena ne zasledimo kot vidnega v naslednjih desetletjih po 60; je pisal s Hrvaškega v SI MO kot Stare, Ogrinec in številni? **Leksikon** Cankarjeve založbe o SI literatih, 1996, ga sploh ne upošteva, ne omenja. Tiskarski škrt mu je zagodel v **Slovenskih igrah**, 1988, knjigi, ki jo je izdal SGM; na strani 53 piše: »Slovenski glasbenik«, ne Glasnik. A napaka je tako očitna, da ne zavaja, vsaj strokovnjaka ne.

PD odgovarjajo druga drugi - na tej predpostavki temelji celotna **RSD** -, posebno še drame, ki nastajajo v začetku neke NacD(ramatike), ko ima vsaka drama bistveno večji pomen, kot bi ga imela, če bi izšla desetletja kasneje. Ex posto jih presojamo glede na sprejeta visoka Ėstmerila, kot da bi nastale vse hkrati; pa tega ne bi smeli početi. SLZ se premalo zaveda tega problema. Presoja (tudi) s stališča tistih dram in PSt oz. platform, ki so kasneje v DbZgi uspele; ostale so ji obrobne. Mene pa zanima ravno to njihovo Nast, MePSt, ki so jo izoblikovale v tem svojem Dia-polemiki, ko so predlagale vsaka svojo vizijo bistva in ustroja Slova (sveta) in se je Slsvet (ZgDb in SIZ) razvil šele na osnovi HKD celote teh dram, upošteva ene bolj, druge manj. Ni pa rečeno, da so dejansko najbolj vplivale tiste, ki so postale kasneje najbolj znane.

V sodobnosti so mnogo več brali **Mlinarjevega Janeza** kot **Martina Krpana**, kakor ugotavlja Hladnik. NOB nima kaj početi s **Krpanom**, pa je najbolj znan; mnogo bolj se je ravnala po **Carju**, čeprav ne po porazu in Tragi Srbvojske. Izbrala je

BSAPOEV - pot skozi **Klevsa**, ne skozi **Vala**, kaj šele skozi **Sen**. Klevs je RazcPld oz. RazcDč, v **Valu (Samu)** je PČ povsem Ožld. Psk je celo OžKld; kolikor more, prehaja vanjo.

Vsi tvorijo Br - Val: »Pozdravljam vas pa tudi kakor brate,/ ker ljubim vas kot oče in kot brat.« Kot Oče izdeluje patriarhalizem, kot brat Br in sestristvo vodoravnega tipa; oboje skupaj da gosto tkano mrežo krvno-rodovnih odnosov. Bistvo PSi je, da v nji ni - naj ne bi bilo - nobenih razlik; ali da bi bile čim manjše, kajti v stvarnosti zmerom so. »Razlike ni med mano in med vami.« Tu ne rešujem vprašanja, ali v PSi res ni bilo razlik, ali pa gre za rekonstrukt (RR) LDbe, ki si zamišlja v PSi enotnostno Dbo; da gre za fantazmo, za Ideolalibi, ki Etomogoča Nast fza. Pa tudi Koma, ki je MimDč fzu. Tito je govoril enako kot Val: »moja volja je le vaša volja« (ko pa sem hotel kaj bistvenega in Vodji nezaželenega reči, so me njegovi opričniki brž po gobcu), volja ljuda (Nla). »Pravica ena je, resnica ena/ in zmerom ista je - nespremenjena!« Same Ideolpredpostavke, ki izhajajo iz modela PnM-biti kot OžKlde. Podrobno o tem NDM v **RSD**. Iz te pozicije je mogoče v Kfz Dmbcev in v Lfz Ptje.

V stvarnosti se dogajajo premiki od predpostavljene Eno(tno)sti že kar od začetka. Bir obljublja knezu: »V imenu ljudstva klanjamo se ti.« Klanjanje je FP. »Prisežemo ti, se zavežemo,/ da stali zvesti bomo ti ob strani,/ ko lastna deca, rodni bratje vdani!« Torej kljub vsemu podložni; Zvest(ob)a je FP. Ljud kot deca nasproti Očetu, ki je odgovoren (zrel, Vodja), je FP. Ideja enakosti (FrancReve) in istosti (PSi) se realizirata kot podrejenost, ki pa je ideologi regresov v Klido nočejo priznati, niti je ne vidijo. Vidijo le Pozvidike omenjene zveze med

zmago fRemčevega **Sama**, Narljud (NL) zanosno bojevitost **Carja** kot SV za naš Nar; mnogo bolj zamisel SAKOe, kakor jo razvija **Car** (Kol Nla), kot zamisel SAPOe, kot jo zagovarja **Krpan**.

Ne tako v CanD; tu je, pa nikakor ne zmerom, SAKO (kvečjemu) cilj in širša Vrta, Prol za **Blagor** in **Hlapce**, glavni liki CanD pa so oblikovani kot SAPO, Ščuka, Maks, Jerman. Lazar, oba Juga, Bogdan in Peter, so sicer Pski, a le po eni plati; Peter zaradi svojega ErS odnosa do Lazarjeve hčere Milice. V osnovi so predstavniki SrbNara, SrbZge, izraz KolDuše Srbstva, prihajajoči globoko iz nedrij Orgtelesa SrbTrade, Srbobčestva, Srbzemlje: iz SrbPSi. So iz duha (Srb)Narpesmi, tako kot pri Slicih **Kralj Matjaž**, glej SD na ta motiv. Za Liža je vsakdo, ki ni popolnoma vpet-včlenjen v OrgTottelo Nara, lzd; tak je Vuk Branković, ki predpostavlja svojo Pvtkorist SrbNaru, PraKolu. Egoizem Pska zoper solidarnost Kola. Sporočilo je: svojega - našega - Nara nikoli ne zapusti, niti oddalji se ne od njega!

Usmeritev Can**Hlapcev** je ravno nasprotna: Jerman sicer še priznava Prol, s kovačem Kalandrom bo še vzdrževal stike, a sam Prol zapušča, zapušča Polboj v SDbi, odhaja na samo; kazen bivanja na Goličavi skuša RR v K-milost, v smisel: v poglobitev DušNote in vere; noče ostati pri zgolj Zun PolDb akciji. Trije karizmatični Vodlji Slova konec 18-Stola, ZVL, pa so kot ustvarjavci SKule vmes med Rad individualizmom Larsena, **Zasti**, in SNL občestvom, tj. liki Simbznačaja, ki jih posebno ljubi JNcl MePSt, Lah in Špic(ar). Glej mojo ES razpravo o **Patrih** v knjigi **Patrioti in pokvarjenci**.

Kot piše Milčinski v svojem **Dnevniku** iz I. SvetV, je Avsoblak MV-I prepovedala Sketov učbenik

Očetom in deco, le »življenje slavno, srečno in veselo,/ in s tabo srečna bodi zemlja ta.« Tako je govorilo Jugoljud Titu.

V isti sklop sodijo tudi bogovi, ki omogočajo Slcem moč; kot »Triglav mogočen bodi gospodar vse dni!« Triglav je ZnaSi za OF. Kot Daždbog, kot Perun; ta naj »te vodi v zmagoslavne boje ... nad sovraga.« »Striboga srd, ki ljute vihre dviga,/ naj srca tvojih čet polni in vžiga.« Vse se steka v točko Triumfa. Kolikor Sžev ne porazi knez, »naj pokonča jih sila besov zlih,/ Morane smrti pomorí naj dih!« Tudi besi so v službi bogov, ki so naši bogovi; kot je hudič navsezadnje v službi Katboga. Vsi bogovi knezu pomagajo. Živa »ljubezni nežne plete naj vezi«, da »dom ti poln sinov bo in hčera«, za kar bo skrbela lada. PS se mora - čim bolj - ploditi, da bo čim močnejša! Cilj vsega tega pa je nebo, »kjer venča naj te vekovečna slava!« Abr se že ponavlja, bistveno je že povedal.

Naslednja Valova dolžnost je potrjevati dozrajšnje Pice ljuda. Dati žita tistim, ki so ga potrebni; recimo »našim bratom na Posočju«. Razrešuje tudi spore med Pski, recimo med Borížitom in Ljubanom glede tega, čigav je plen, katerega lastnika hočeta biti oba. Morda Abr nehote prizna, da so imeli stari Slavi sužnje, da so bili sužnjelastniška Db. V opombi pod črto pojasnjuje, da je »krščeni kristjan, ki so ga poganski Slovani ujeli v vojni in imeli za sužnja.« Analogno pomeni krščeni. Tekmeca pozivata kneza, naj »razsodi, tičeta krščeni meni«, Ljubanu, »ali ne?« Kdor ni naš in nasprotuje NSSi, se izpostavi nevarnosti, da bo postal naš suženj. Biti Gos sužnjev pomeni imeti moč. Enakost in ostale Poz Vrte veljajo le znotraj NSSi-PSi. Ncl s tem ukinja

zaradi v njem objavljenega **PKrsta**. Komaj verjamem, kajti vsi vemo, da ima **PKrst** poanto prav v predelavi PogHera v Katklerika (lik Črtomirja). Je pa Dgč usmerjen **Uvod v PKrst**; temu sledi **Car** ali - glede na čas dogajanja - sledi **Car** (kosovska bitka se godi 1389) **Krstu**, ki se dogaja že sredi 8. Stola. V obeh dramah - Preševa je (dramska) pesnitev, **Carja** poimenuje sam avtor »dramatiška drobtina v enem dejanju«, a ima ó med sabo jasno razčlenjenih prizorov - se zgodi poraz NSSi, le da se v eni, v **PKrstu**, poraženec Notspreobrne iz voj(šč)aka SPSi (Poga, PMge) v Kana, ki se kot Kristusov vojščak vojskuje le s knjigo, z Verkulo, z oznanjanjem **Svetega pisma**; nikakor pa ne z orožjem, ki bi mu ga blagoslovil njegov škof, če bi se zgodilo enako kot v Vomb(ergarj)evem **Škofu** (naslov drame: **Pozdravljen, ljubljanski škof!**) Ta škof je Ljškof Rožman. Analogno se dogaja v **Napadu** semeniščniku Dmbcu, ki postane Stotnik. V **Carju** poraženec, lazar, ne pristane na svoj poraz, na poraz Srbije. V zadnjem prizoru drame se obrača umirajoči car na Ortboga, tj. na Kršboga; v tem si Ortbog in Katbog nista bistveno Raz. Tokrat je bog izdal Srbe; zakaj, se ne ve, ne Srbi - lazar - ne dramatik sam tega ne vedo. - Zdi se, da v tej točki Liž podira samoumevno FKC vero v Dobrega boga; Ncl odstopa od Kata, boga nadomešča Nar, ta pa je pretežno imanentističen, torej bolj podvržen EmpDbZgi kot Ortbog, ki je Tr.

Vendar se car ne odpove Kršbogu. Če je bog tokrat pogledal stran, če Srbom ni pomagal (analogno: če ni pomagal KatSlcem MV-II, glej **Škofa**) ni rečeno, da jim ne bo pomagal naslednjič. Edino, kar nam preostane, je, da vanj še trdneje verujemo in zaupamo. Turške moči na TSu ne

UHo; ukinja jo tudi KC, ko dovoljuje FDbo in institut tlačanov. Sužnje sme Gos, ki jih je osvojil, likvidirati; po tem običaju-Pici je Ptja pobila vrnjene Dmbce, PVD. Skladno s Trado, za katero sta se zavzemala oba regresa od LDbe k PSi in FDbi. (Je torej SNcl regresijska težnja in praksa? Me ne bo dal Top - in z njim vse TradSLZ - likvidirati kot arhilda Slova?)

Ljud se med sabo kar precej prepira, eden skuša vzeti drugemu čim več lastnine. Eno(tno)st pride torej dejansko lahko le od bogov-boga, od Vodje, ki je eden in bistvo Rodu. Čl je en(oten) kot rod, (kot Kld), ne kot Psk (Pld). Bolj ko poudarjamo Pske, bolj prakticiramo neslogo, prepir, razdor; bolj ko slavimo Rod, bolj utrjujemo Mon, s tem pa je odprta pot v Tot. Tega se nista zavedala ne Ptja ne Abr. (Lib - delovanje za LD - je torej delovanje zoper Slov.)

Se pa Abr trudi, da ne bi bil preveč naiven, da ne bi preveč poenostavljaj. Opazuje in omenja neenakost. Ta nastaja že zaradi recimo Raz zemljepisne oddaljenosti ljudi, torej zaradi narave fizikalnega sveta. Jelen očita ljučiču: »Dobrot imate vi več kot mi, ki smo oddaljeni od krnskega gradu. Vi imate kneza v svoji sredi in zato njegovo varstvo pri rokah v vsaki potrebi, mi pa ne tako. Po ves teden izgubimo in še več«, ko moramo dolgo potovati do središča Dže. Stara, a trpka Resa, velja še danes; bližji ko je kdo dvoru, več vpliva ima. Živeti v bližini središča je v več pomenih ugodneje - Jelen naprej: »Na to polje si nikdar ne upa sovražnik, ker je v gradu zmerom pripravljeno oboroženo moštvo, mi pa tega nimamo. Noč in dan se imamo bati nepričakovanih, zahrbtnih napadov, roparjev in tatov.« Kako temu problemu odpomoči? (To so kar realni problemi Dbe, Abr jih pogumno

moremo premagati, prevelika je; in je Srbi niso do začetka 19-Stola, ko so jo začeli načenjati, od obeh Narvstaj naprej, Miloševe in Džordževe, od ustanovitve Srbkneževine. Vmes je preteklo 400 let Srbsužnosti. Na začetku te (sužnje) dobe, na Kosovem polju 1389, Srbom in carju ne preostane nič drugega, kot da se zanesejo na Ortboga SrbC(erkve). Najbrž si niso mogli predstavljati, da bodo Srbi še cela 4 Stola le raja v Osmanskem - Musl - imperiju. Ostaja jim le prošnja-terjatev, ki jo izreka umirajoči car: »Al Bog ne spi; skoz grom in temno nebo/ udari stok do serca božjega. On migne, in zamerdne vaš tlačitelj.« (Ta »zamerdne« spominja na koseščino; ta je kmalu začela - hudo - motiti. »Zamerdne« se rima na: perдне. Oj Knobl!)

Liž, ki je bil izobražen mož, se je zavedal, kako bo bral te verze poučeni bravec. Bravec leta 1860 ve, da Kršbog ni mignil in Musltlačitelj nikakor ni v hipu zamerdnil-zamrl, mrknil. Potrebna so bila Stola vojn, v katerih so bili Srbi na strani Avse, Rusije itn., da bi skoz neznanske napore prizadevanja v TSu imanence turška moč polagoma - le polagoma? - jenjavala. Temu procesu sledimo skoz Iskračevega **Turjaškega**, skoz **Mlinarjevega Janeza**. Kako je ta osmanska moč ostajala močna, pričujejo mnoge SD, **Kacijanar**, Robidov **Erazem Tattenbach**, Jurč(i)čev (in Kuretov) **Jurij Kozjak**, Jurčev **Domen**. Liž ve, kako bo reagiral bravec **Carja**: ozavestil se bo, da bog Srbom ni pomagal; da so morali izgnati Turke s Srbzemlje tako rekoč sami, z orožjem v roci, tudi z diplomacijo, s pomočjo Rusov, Bolgarov, Avscev, Grkov, Angležev.

To pa je sporočilo, na katerem temelji NOBD: izgon ItNemcev MV-II predvsem z lastnimi silami Slcev.

načenja, Roš-Savin bežita pred njimi. Spori znotraj SPS pa se ne razvijejo do Demonace Romtipa kot v **Carju**, glej lik Izda Vuka Brankovića. Ta je potreben za razlago-utemeljitev poraza Sicev-Srbov, v **Valu** - in **FRSamu** - pa te potrebe ni, ker ni poraza.)

Prepir med Pski se stopnjuje, udeležuje se ga vse več udov PSi; Abr mu zato nameni toliko pozornosti, da bi čim nazorneje ilustriral svojo tezo - Val: »Dovolj besed! - Zdaj vidite vi vsi,/ kaj bilo bi v deželi brez vladarja.« Le Vodja lahko poenoti Pske, ki so si med sabo tekmeči. Le Vodja-knez »varuje svobodo in življenje, dom in premoženje/ in nad krivico bridki meč vihti!« Prizori, kakršni so bili pravkar - le nahitro - opisani v **Valu**, so v službi izdelovanja fza, pa naj bo to ORJUNA z Vodjo Markom Kranjcem (v 20-letih 20-Stola) ali ljudstranka z Vodjo Korošcem ali Ptja z Vodjo Titom oz. MV-II Dmb-De z Vodjo Rupnikom. (Danes z Janšo, ki nastopa zadnje mesce kot de Gaulle, kot dobri Oče Nara kot celote.) Brez Vodje »tatvine, drzni ropi in požigi,/ umori bi deželo upostojali.« (LD nadomesti Vodjo z Zakoni, a represivni aparat - policija itn. - je potreben, brez njega se loti ljud-plebs linčanj, zavlada kaos.) Da bi ljudje sami uvideli nujo vloge Vodje, je na dan volitev novega kneza dovoljen prepir, celo »ropi in požigi«. »Ta dan nam bodi v opomin poučen,/ kako je blagodejen red in mir.« Vzgoja skoz Ponot izkustvo zla. »Ta običaj nam bodi svet .../ v spomin pradedov, narodu v pouk!« Ljud se tu imenuje Nar; kot se mnogokrat v NOB(D). - Abr kar dobro pozna ustroj PSi; je poučen etnolog. (Roš in Savin sta slaščičarja.)

V 3. sliki se dogaja obrednost tako, kot jo tisočletje kasneje Posn v Čiti, glej **Lsmrt**, glej žive slike, ki jih

Vombov **Škof** o tem ne govori, ves se ukvarja le z izgonom Komstov tj. Sicev, ne okupatorjev. V NOB(D) Slci (in Srbi) zmagajo - Krim-Nina, MihMara v **Rojstvu** - nad ItNemci. Liž lahko le obljublja - veruje v - zmago. Enako oba **Tuga**, ki nadaljujeta **Carja** in ne **PKrst**. Le da v **LTugu** vidka Vrza zagrozi Sžu še stokrat močnejše kot mu Lazar; Vrza mu obljublja strašno Mašč. **Tuga** in **Car** pa obenem tudi Mašč - Pico - domačim Izdom, ki so zmago Sža omogočili. **Car** je bolj nastrojen zoper domače Izde, zoper Vuka, kot zoper same Turke; enako semeniščnik Jeglič, bodoči ljškof, v **Slaviji**, 70. **JTugo** je tematizacija Izda Vuka; glavni lik drame, JTugo, je tako rekoč Abszlo, Posn Vuka Brankovića. S stališča **Tugov** in **Carja** je **PKrst** dejansko - objektivno - zagovor Izda. Črt preide v službo Sžu, čeprav v tej službi ne nosi orožja. Ni - za RadLibce - pokrščevanje PogSicev še hujša dezemancipacija le-teh kot Vojporaz? Preš se postavi na višjegloblje stališče; ugotovi, da nosi EvKrš v sebi Tr(o), PogPS pa ne; torej je Izd(ajavstvo) do Nara, ki je le imanentistična kategorija, nujno, če hoče priti Čl od nivoja Tsa v onkrajnost. S tem je Preš, ki je v **Uvodu (Sonetnem vencu** itn.) Slov utemeljil, z eno potezo roke Slov spet pometel z mize. V sebi je nosil nasprotje - Dč arhemodel -, ki ga kaže tudi Kmedl v sebi in v likih dramskega Levs(tik)a. V tem je tudi moje protislovje-paradoks. Nočem biti Izd svojega Nara, a sem do njega Rad Krit.

Ker sem v drugih knjigah **RSD** natančno opisal PSte **Mlinarjevega**, obeh **Tugov**, **Zorana**, o nekaterih v ta sklop spadajočih SD pa še nameravam ES pisati, recimo o Klemenčičevih **Zetih carja Lazarja**, ki so razširitev, eksplikacija motiva **Carlaza**, a tudi **Tugov**,

predstavljajo gimnasticirajoči Južni Sokoli. V Kmeclovi drami so le predstava, Gled, Sim, ĆstUž (za manj zahtevne okuse, seveda ga Kmecl ironizira); LD ni več PnM-bit oz. OžKld, ki bi si bila samoumevna. Kmecl jo AK analizira, ko jo postavlja v leto 1887. fRemec v **Samu** in Abr v **Valu**, Lipež v **Carju** pa gledajo na isto LD, ki jo Kmecl spodkopava (prepričan, da se že sama opazuje v svoji samospodkopanosti?), povsem Dgč, celo ravno nasprotno: hočejo jo RR v PnM-bit-OžKldo. LD iz 1861, 1868, 1887 in 1914 se tako kaže na dva povsem Raz načina, z dveh nasprotnih - celo izključujočih se - vidikov. Drugi pogled je v Resi pogled iz konca 20-Stola.

Kakšna je živa slika v **Valu**, vidimo iz podrobnega opisa v uvodni didaskaliji: »Vojaki praznijo prostor po sredi« odra seveda. »Nekatere deklice ovenčajo z zelenjem in cvetjem kip in žrtvenik Svaroga, druge steljajo cvetje po tleh.« To so Južne Sokolice ali čez nekaj let brhkestrumne Orlice. »Vse deklice so okitene s cveticami.« Idilizacija, Ideaca. »Ko končajo to delo, se vrnejo za hip v ozadje«, to je za oder. »Ako je med II. in III. sliko odmor«, Abr priznava, da gre za Gled, ne za pristno PS iz leta 625, »naredijo deklice vse to med odmorom, in ko se dvigne zastor, začne takoj sprevod.« V Gledu ne oživlja predmetov kak bog Daždbog, mehansko jih dvigujejo in predstavljajo odrski delavci. (Ko razločujem med Gledom in stvarnostjo, ne ponavljam le nekaj samoumevnega. V ĆS analizi dram, izhajajočih v Kuretovem ljudskem odru, sledim napotkom recimo Petančičeve **Igre naše fare**, ki terja, da naj se Gled čim bolj RR v stvarnost; v igri naj sodeluje občinstvo, s čimer se občinstvo realno vrača v Pret, v FD; tudi v **KurKozu**. Tako se dogaja Refe.)

predpostavljam, da sem uvedel zadosti HKD obravnavano temo. Ob SNcl usmeritvah ostaja še KMg, glej Bilčevo **Tarb(ul)jo** iz 1868, pa ĆD NKNM svet, **LjDa**, v katerih ne prihaja do vojn in fizičnih Si celih Kolov (le do hitro rešenih sporov med tekmeči za srce izvoljenk ali v gospodarski tržni tekmi). Nekatere SD zastopajo AvsKat, **Turjaški**, kjer sta si AvsDž, PIK in SNar kot domovina Inf. Vse v okviru komaj dveh desetletij, od 1860 do druge polovice 70-let. Tedaj SNar nastaja in nastane; gre za eno njegovih najbolj intenzivnih obdobij.

Tudi v **Carju** opažam(o) isti paradoks, ki ga odkrivam v vsej SD, seveda tudi zunaj nje: da v Nclu (v vsakem, ne le v SNclu) RLH VIS nehuje biti osnova za Nast SAPOe in preferira Nast SAKOe, da se v Nclu kot Gentu dogaja ReKol, RePS. Psk izgublja pomen, z vidika Kola ocenjen kot manj pomemben je - naj bi bil - le del Kola-skupnosti. Če neha biti del in se osamosvoji, se zvečuje nevarnost, da postane Neglik: OPsk oz. celo Izd svojega Kola, kateremu bitno in vrednostno pripada. Tak živi kot Pld (ki je AgrĆkzPld) iz svoje Pvtstrasti, iz Neg čustev. Vidna so v **Carju** in v **JTugu**: zavist, škodoželjnost, nezdrava ambicija po biti prvi in edini, nehvaležnost, neZvesta ipd. Lika, ki utelešata te Neg Ćl poteze, sta Vuk (Branković) in Tugo v **JTugu**.

Da Ćl ne bi skrenil s Prapoti, izgubil Pramesta, ki mu v Dbi - občestvu - pripada, mora imeti to skrajnost (Kldo-NSS) za najvišjo Vrto. V KMg-FDbi Katboga (Ortboga, je isti), v Nclu, ki je RePS, pa boga zamenja (naš) Nar, najprej kot PraTrada, nato kot praTrada, kot St Zemlja-Telo-Kri, iz katere Ćl(oštvo) nastaja; kot starši - Mati in Oče -, ki ju mora otrok nadaljevati, ne pa ju

Abr prizna, da ne nastopa Praboginja Vesna, ampak igralka, ki igra Vesno: »Sredi med njimi stopa najlepše okitena deklica, imenovana 'Vesna', pred njo stopa druga, ki nese 'kukljo', tj. podobo Morane«, slikol! »boginje zime, narejeno iz slame in oblečeno v ženska oblačila.« Predstava je dvojna: že sami Kanci nosijo namesto Prabogov lutke (iz slame itn.), nato pa še Slci iz leta 1914, ki igrajo Kance. Te igre se Abr zaveda, a ji ne daje posebnega pomena. Abramov namen ni Refe, ampak SNcl, ki brez RePS ne gre. Kuret pa hoče obnovo FDbe z RR v Kfz. Za Kura je KC nad Narom, za Abra ne.

Obred mora v zadnjo-najvišjo fazo. Ta je St ples. Dekleta »se uvrstijo v kolo.« Kolo je naš Slavski ples ali naj bi bil; dejansko ni postal Slški, ostal je le srbski. Abrovo - a ne le njegovo - jugoslaviziranje Slova je šlo predaleč, Slci ga niso sprejeli, ostali so pri srednjevr plesih, valčku in polki. Kolo je gojila le Bela Krajina, ki je bila v srednjem veku Hrška. Celo Prtom se ni posrečilo popularizirati kola. Da bi ga plesali KaKi in Zihel? Janša že, a Bük?

V prejšnjih dveh dejanjih so se dramski liki **Vala** vsaj še pogovarjali, drama je bila s tem vsaj na zunaj Dia, čeprav podrejen obredu. Tretje dejanje oz. 3. slika ima na samem koncu, ki je obenem tudi konec drame, monolog, zaključno besedo, prej pa je vse zborovska-Kol recitacija kot pevni, še bolj Koldel obreda. To je namen same drame: postaviti na najvišjo stopnico hierarhije Vrt ravno Kol-Kldo, skupno besedo, ki je obnova-ponavljanje Preti-običajev. Teza je, da - naj - se da potegniti kontinuiteto Slcev-Slova-Sliščine od **Vala** prek **Poslednjega ustoličenja**, 1935, do danes, Brenk da nastopati Koroščem, ki imajo Narzavest Slcev, obnašajo

zapustiti (izdati, oditi povsem na svoje). V ES analizi vzorne KMgD iz 60-let, v **Tarbi**, sem razvil - na podroben način - svet Katboga; Katbogu ustreza v **Carju** (S)Nar; tudi to ES analizo sem že opravil na primeru fRemčevega **Sama**. (Analizo **Tarbe** glej v knjigi **Narava zoper naravo**.)

Razlika med **Samom** (**Tugoma**) in **Carjem** je v tem, da je motiv **Sama** in **Tugov** odkrila-podala ZgZn, zapiski Pavla Diakona itn., v Lito-SD so ga vnesli dejansko šele MešUmtki, ki spajajo Umet in Zn, obe v Narduhu, medtem ko je sicer motiv **Carja** tudi zgodovinski, a se je od začetka ohranjal med Narom; srbskim, ne Slskim, Slci so se tu ldn s Srbi, verjetno šele v 19-Stolu. Kosovski ciklus si pri njih sposojajo in ga delajo za svojega, ga Ponot. Ga tudi upravičeno imajo za svojega, skupno našega, JSlavskega, če razmišljajo o - ponovni - združitvi Slcev s Srbi in JSlavi, če sami sebe gledajo-ocenjujejo kot le enega od bratov iz iste Dne-Rodu, nazadnje Nara-Nace. To se jasno vidi v **APi** (**Ave, Patria**), v ŠpicD in v LahD, a že prej, že v **Carju** in **Zetih**, čeprav tu Slci niso omenjeni. Tudi v **Snu**. V SD, ki sodijo v tak SNcl, ki se RR v JNcl (LahD, **APa** itn.), pa je uprizarjana tema razmerij med brati, med Srbi - Hrti - in Slci, glej Špiceve **Osce** (**Osvobojenje**), ES analiziral sem jih v knjigi **PaP**.

To je - s stališča Klde-SAKOe - prednost **Carja** (**Zetov**): da je postala zgodba kosovske SV in Trage Priljud(ska); da je ves čas - pol tisočletja - tlela in se pesniško artikularala med samim Narom, med Km, kot ustno izročilo. S tem se je prepajala z duhom Nara, kot predpostavljajo Gent-Nclsti. Levs je hotel doseči tega Narduha v vsej Liti, Jurču je svetoval, naj ga Posn, sam

se, kot da nameravajo oditi v Prte 1941. V 14-Stolu je napisan tim. Koroški rokopis, sam obred ustoličevanja-vmeščanja pa potrjuje isti (S)Nar od Vala, torej iz začetka 7-Stola, tako rekoč od naselitve Slcev-Slavov v te kraje, zato je poudarjanje Stre PSi iz Valovih časov obenem predlog-zahteva, kakšna naj bo Slja tudi v 19-Stolu in v 20-Stolu; posebno še, ker je del besedila ustoličevanja vzel za vzor celo Jefferson, ko je pisal ustavo ZDA, na tem besedilu je postavil novo demokracijo.

Abr ne sledi SIZi, kakor se razvija v CanD, v KristanD, tj. z izdelavo SAPOe, Maksa in Jermama, **Blagor** in **Hlapci**, Slavke in Kata, **Vranković**; **Val** je eksplicitna polemika s to linijo, ki se nato nadaljuje v SD-20 in gre vse bolj stran od Klde. Abram se v svoji tretji drami - prva je **Rošlin in Verjanko**, 1913 (ima Tip podnaslov: »Narigra s petjem v 7-ih slikah«) -, v **Zlatorogu**, ki izide v dokončni obliki šele 1934 (v prvi Rci pa je napisana že 1901-1904), drži svoje linije-platforme, propagande Slova kot PS-Klde, Čla kot predvsem Kolsubjekta, torej kot SAKOe, ne kot SAPOe. Zato je prav za prav vseeno, ali uvaja Abr Kfz ali Lfz, ali bi MV-II podprl Dmbce ali Prte, škofa Rožmana ali Ptjideologa KaKija. Odloča, da daje osnovo-alibi za obe Rci-možnosti, obe sta si v tej točki - pojmovanju Slova kot KolNla - sorodni, vsaj v skrajnih legah Kolobčestva, glej Voduškov **Žene ob grobu**, 1945 (NOBD). Tako v **Ženah** kot v **Valu** deluje Kolrecitacija, je najvišja Vrta Nedeljivo Nartelo. (Ptja le zamenja KC. Cajnkar pa vse tri združi, glej **ZaSvo** in **Petovijsko tragedijo**.)

Ko bom objavil svojo ES analizo Petanove drame **Začetek konca**, bom podal skrajno lego OPSka; na nasprotnem kraju je **Val**. Problem

je izbral motiv **Krpana** kot NLpripovedko; tako je ravnal Trdina v **Narodnih pripovedkah iz bistrške doline**, že okrog 1850. Zgodbo **Krpana** mu je pripovedoval stari Močilar, ded, LjudPek, nekak guslar v SIRci.

Je pa razlika med dedom (Močilarjem ali Jurčevim dedom) na eni in Srbguslarjem na drugi strani vendarle precejšnja. En Čl pripoveduje eno zgodbo o enem Člu; Krpan je navsezadnje Psk, ki sicer spada v AVS, a živi na njenem robu kot Psk, brez žene in otrok, le z materjo, ne obdeluje polj, tihotapec je, torej Čl z Dbmeje kot takšne. Na Db sicer pristaja, AvsDže ne ruši kot LRevar, kot Tomec v **Kurah**, kot **Rokovnjači** in **Dimež strah kranjske dežele**. Niti kot Izd, kot Veselič, ki v **Turjaškem** prestopi iz KatRlge v Muslo. Levs je ustvaril lik, ki je med AvsHerom, Andrejem Turjaškim, celo SNarHerom, ki pa je lokalne narave in se vojskuje obenem za St KC, MlinJanom, glej Kočvarjevo povest in Kokaljevo dramizacijo, naslovljeno **Mlinarjev Janez**, na eni in Izdom SNara, Avse, KCe na drugi strani; ti Izdi so tudi Presekar iz **Gospoda s Preseka**, ta postane Prot, Feliks, Dežman itn. iz Špicarjevih **Patr(iot)ov**, Tomec iz **Kur**.

Tudi med Izdi sta dva tipa: Poz in Neg, pač s stališča samih PD. Tomec je za Krefta Poz, enako Zakotnik za Golio in Tone Selan za Špica, čeprav vsi trije razbijajo Avso, dezertirajo kot vojaki in kot ideologi nastopajo zoper njo, v imenu VojSža Avse, v imenu Rusije, Srbije in celo Ite, tudi Sivko v Lipuščkovem **Zadomu**. So pa tudi Neg: Tugo v **JTugu**, stari Jezerec v **Blejkah**, Mirtič v **Rojstvu**, Nadporočnik v **Napadu**. Kot so Neg in Poz liki tisti, ki vztrajajo v pripadnosti Kolu. Poz je Tanja v **Ognju**, dr. Donat v **Operaciji**, oba se iz OPSkov RR v sodelavca OF-SNara, Donat za takšno

Klevsa in **Lsmrti** pa je v tem, da se levs z vsem srcem vnema za ReKol, za SNL, dejansko pa je v poziciji OPska, ki skoraj povsem osamljen umira, tudi v svoji DušNoti, ker se mu ni posrečilo prepričati niti sebe, da ima v svoji ReGenti prav. Z ES analizami **Vala** ipd. SD hočem podati primere samoumevnega PnMa, ki je sicer regres in kot RePS že Sim (ki se ga pa Abr niti najmanj ne zaveda, ni mar vsak Ncl regres?), a je prav namen drame delati se, kot da ne gre za regres, ne za RePS, ampak za tako rekoč normalno nadaljevanje - kontinuiteto - SPSi (Klde) iz začetka 7-Stola do leta 1914.

Abrov mentor Krek napiše 1917 dramo **Ob vojski**, v kateri propagira Slov kot Klde, a se drama dogaja MV-I, uprizarja torej najnovejše dogajanje v Slovu (S vojakov na fronti, osamljenost mater, ki izgublajo sinove). Krek poda z žalostinko Krito vojne, ki se razkrije, da ni SV; začela se je, kot da bi naj bila SV KatAvse (glej Lipuščkovu dramo **Vse za vero, dom, cesarja**, tudi moja letošnja ES analizo o nji), s tem tudi Scev zoper MuslTurke, OrtSrbe, OrtRuse pa liblte, leta 1917 pa se je že razkrila kot nesmiselna morija. Krek sporoči, da I-Svetvojna ni Pra(va) SV. PraSV Slova je le NOB zoper Nemce, lte, 1991 tudi zoper Srbe. **Val** se obrača zoper Obre, **FRSamo** zoper Obre in Franke, Pennov **Zaton Metulla**, 1865, zoper lte; to so PriSV. (Obstajajo tudi SV zoper Prte, **Napad**, in Komste, **Vst**; tudi zoper Dmbce, **Rojstvo**.) Vse te drame obnavljajo Kolduha, Slov usmerjajo v nasprotno smer od tendence LDbe, ki tedaj, če se ne veže na SNcl (nekaj časa tudi na JNcl, **Na praznični dan**), prehaja v vse hujši Nih, OIS, nič, **Zast(or)i**. Tudi prek ErS fantazem, ki so vsebina Rad Pvtza. Nih kot Pvtz je najslabša smer;

Klde žrtvuje celo lastno Ž. Poz lik te vrste je Tugo v **LTugu**, Zorislava v **JTugu** itn. Neglik te vrste pa sta Minsky in Mender v **Dia**, Marcel in celo Bernard v **Aferi**, Ismena v **SAnti**, Margarita v **Samorogu**.

Očitno je, da je vse več Neglikov ljudi, ki ostajajo zvesti Klde, v PoV času, ko padajo po vrsti vse KolVrte. SD - SIZ, SNar - se začenja kot zidava Kola-Klde (Slova), končuje pa kot AD Klde, Slova (ali Srbstva v **Carju**, ki zastopa Slov). To je pot od **Carja** in **Sama** do **Anywhere** in **BrišKriža**. Tu pa Kol niti ne obstaja več; niti ne kot Neg. Zgolj OPski, ki se na Raznačine srečujejo, vežejo, razhajajo, med sabo mučijo in izdajajo. A merilo za to njihovo lzd(ajavstv)o ni več obema sptima nadrejeni - večvredni - Kol kot občestvo, kot Nar ali Cerkev, **Tarba**, **Blejke**, ampak sta si merilo le eden drugemu, če bi smel tako reči. Pa ne smem oz. ne morem: nista si merilo, ker nista Dr za Dra Dr (LdDr); sta si kvečjemu le tekmece, v večini primerov in po bistvu pa sta si irelevantna. Vsi so kot tekmece - ponudniki in povpraševalci - na trgu za vse brez vrednosti, le uporabni ali, točneje, manipulabilni, instrumentalizirani kot sredstva za uspehe (Uže) Pskov, ki so obenem masa. Klde se je iz tendence v SAKO (razvita EtDb) RR k tendenci v maso-množico. Pski v MasDbi, ki je LDPM, so njeni integralni in legitimni deli, tvorijo jo na najbolj normalen-ustrezen način. Ni več spora med množico in Pskom-SAPO, kot je bil nekoč, recimo v Majcnovi **Revoluciji**, dr. Stvarnik, ali v **Prekopu**, inž. Čop.

Srbpevec - Liž ga imenuje »Serbski pesnik« - uvede dramo, njen »Pervi prizor«, katerega tudi konča. Konča tudi 3. prizor in zadnjega, s tem dramo. Dramo uokviri, kar pomeni, da ima v njej posebno - vzvišeno -

ta je Petanova. **Začetek konca** je nehotena parodija **Zastov**. Senilia namesto shizofrenije. Račun namesto nesrečne plemenitosti.

Tempoanta Zbora deklet je boj med dobrim in zlim; ta PSt je ista v NOBD in v SPED, le vsebini se zamenjata. Tujci so zmerom zli; kdor ni naš, je tujec. Za Ptjo so Dmbci dejansko tujci, ker sodelujejo z okupatorjem, ki je tujec. Za MV-SKC so tujci Prti, ker da so vodeni iz Moskve. (Pojem Kominterne; slaboumni Zgar ferluga še danes imenuje ubogega Brkača Stanolnika, da je - bil in je - agent Kominterne. Butelj je, agent Kominterne pa ni bil nikoli. Le ubog Kršsocialist.) Tujci kot zli so ubijavci itn. »Morana hoče vse poledeniti,/ gore, doline, skalne višine,/ globoke potoke in rečice.« Narediti vsesplošno zimo, tj. Unič Ž. Ž je samoumevno dobro, S samoumevno zlo. Biti za - naš - Nar pomeni biti za Ž! »Daždbog pa hoče razledeniti/ gore, doline .../ Vesna pa hoče ozeleneti/ gore, doline ...« Vesna=Pomlad=Ž. Naš SNar ima smisel le, če je znanilec - ZnaSi za - Ž. Kmecl zavestno poišče-uprizarja Levs v zadnji uri njegovega Ža, torej v - pričakovanju - Si, a prav ta Levs se (sicer prepirljivo-histerično) navdušuje nad Ž. SZ v njem.

Abr-**Val** zagovarja SV kot likvidacijo Zla-zlih; utemeljevanje PVD. Zbor deklet: »Daždbog jo« - Morano - »je z ognjem prepodil,/ Perun jo je s strelo ubil,/ Stribog jo je z vihro v reki potopil.« Ti trije bogovi so kot Tito in KaKi. Njihova dolžnost je utapljanje-ubijanje-streljanje zla, s tem same Si. Če ubiješ S, vzpostaviš Ž. Da, tako preprosto je to. Zato Ptji maja-junija 45 ni bilo nič nerodno zaradi PVD. Šele danes je preživelim Komstom to zoprno-odveč; tudi zato se odpovedujejo lRevi, ne vedoč, da so pobijali v imenu najbolj Poz-višjih

vlogo. Dejavno ne sodeluje v dogajanju drame, ga pa ne le komentira od zunaj; Ponot ga, toži nad usodo srbstva. Bil naj bi kot antični zbor v antičnih Tragah. Sicer ne pove nič, česar ne bi izrekli tudi ostali nastopajoči v drami, a njegov namen je opozorilo na Notpovezavo nastopajočih - Srbov - s Kolom-Zemljo-Trado: s PSo.

V kateri Razr spadajo Srbi iz **Carja**, niti ni težko reči. Po podatkih ZgZni je bila Srbija v 14-Stolu nemalo razvita FD; imela je kralje, carja (Dušana, Stefana ...), dvor, Fupravo. To izhaja tudi iz številnih SrbD(ram) že od Sterije naprej, glej moje €S analize v še ne izšli knjigi ob Sterijinih dramah. Liževa drama pa dela povsem Dgč vtis; njeni Srbi so udje PSi, skorajda le razširjene AVSi, nič ni na njih, kar bi kazalo na razvito FD, razen morda velike vojske, a to so imele celo selske PSi, nomadski Huni itn. Vzrok za razliko v konceptiji Srbstva iz časa Kosovske bitke med **Carjem** in recimo dramami, napisanimi v 19. in 20. Stolu, je najbrž predvsem dvojen: da so se Srbdramatiki od 19-Stola naprej trudili pra-Srbijo prikazati kot FDbo, kot HKD mogočno Džo, Slcem pa takšna Dž nikakor ni bila vzor. Zanje je bila Dž Avsa, v nji pa Strna neenakost med stanovi (od Pla prek Kla do Km-tlačanov, glej ne le **Punto**, že **Zorana**) in Nari. Sdramatiki gledajo na Avso iz prejšnjih Stol kot na takšno, kakršna je bila v njihovem času-sodobnosti; njen Tempblem je bil, seveda za Slce, Narneenakost. Ti Slci, Vrhovec v **Zoranu** (napisan v 70-letih), presojuje glede na FrancRevo, tj. glede na RLH VIS; kot pove ZgZn, Narproblemov - neenakosti - v pomenu 19-Stola v 17-Stolu ali celo 14-Stolu ni bilo.

Za Slce je ideal enakost tipa prvega paradiža, enakost vseh, celo

bogov in RPPe. Vesna zapoje in da vnaprej odvezo vsem, ki bodo sledili njenemu sporočilu: »Zapojmo slavo Perunu, ki jo« - Morano, S, zlo - »je ubil!« Duhovniku Abru se ne zdi v ničemer vprašljivo, da zagovarja umor-uboj. Duhovnika sta Aber in Zihelr tisočletje in več kasneje.

Dekleta prepevajo o tem, kako nastopi Junak in (pre)podri Morano-zlo; tako so sebe doživljali Prti, ko so pregnali Dmbce, nato pa jih pobili; s tem so si zaslužili največjo slavo, nagrado, zahvalo. (Analogno Dmbci Komste, Franco LRevarje. Franco je bil vzor Dmbcev. Na osamljeni otok sredi Atlantika pa je pošiljal Komste že PV brazilski diktator. Stara stvar. Navada je železna srajca.) »Počrnela je črna gorica, o daj bože!« Vse črno, pravijo v **Hlapcih**, ko poročajo o zmagi črnih-KC na volitvah. »Izza nje vzšla je črna meglica, o daj bože! (Nadalje ena deklic deklamuje.) Vzšel pa za njimi silen junak je«, to je bog Perun in tisti, ki ga Posn med ljudmi, »gonil pred sabo čredo ovac je«, črne oblake. SV se ne dogaja le med ljudmi, na Ćpravni; SV je globlja; gre za vojno med bogovi, smo na božanskem nivoju. Tako doživlja svojo SV MVSKC (pod zastavo in mečem Kristusa Kralja), tako jo doživlja Ptja; MrkPtja se bori za zmago (nad)Zge, ki je analogna bogovom. Gre za še več kot za **Gigantomahijo**. Bolj ko se uveljavlja LD, bolj se Ćl razkraja, v **Školjki**, v **Volji**, v **Sfingi**, vse do danes, do **Briškriža**. Edina rešitev za Ćla, da se izvije iz železnega objema Niha-OISa, je vrnitev k virom, dedom, PSi: k **Valu**.

Ćl, če hoče biti pravi, mora Peruna - boga, bogove - Posn: »Perun je Morano ubil s strelo, me jo pa sežgimo!« (Poz obred ne more obstajati, če ne vključuje tudi Uba zla-zlih. Tu se pokaže bistvo

med živalmi: občestvo-skupnost, ne hierarhična Db. Abr(am) gre preučevat ljuddemokracijo k Ukrajincem, k zaporoškim kozakom. Levs in Jurč v **Tugih** slikata Slave-Slce kot PS, enako Kristan v **Ljubi(slavi)**. Hierarhični sistem neenakosti se pojavi šele v FDbi, ki pa je stvaritev Nemcev, Germanov, Frankov; torej tujcev, Sžev, zlih, napačnih. Medved jih opisuje na oba načina: s simpatijo kot Kan, ki nemalo regredira v KMg, in s Krito, kot RLH-Slc, ki se mora opirati na NL, NL pa so tlačani, s tem med sabo enaki, čeprav v tem, da nihče od njih nič nima, nobene (ob)lasti. Glej MedD od **Ostrovharja** do **Kacija-narja**.

Čeprav se zdi Krpan na prvi pogled iz povsem Dgč DbStre, je z roba AVSi, LTugo pa je knez ali vojvoda ali starešina velikega občestva, torej njegovo središče, imata - ne le to - skupno potezo: oba hočeta biti z ostalimi enakopravna. LTugo mora res voditi druge v boj, jih zastopati kot starešina-starejši; a to je njegova Zunfunkcija, ne Notbit, kar je mesto kneza-grofa (Scharfensteina v **Zoranu**) v FDbi. Krpan živi na robu vasi, a ne le zaradi želje po marginalnosti, bolj zato, ker - Levs ocenjuje, da - le tam nima nikogar nad sabo in nikogar pod sabo. Ima kvečjemu Sže, to pa so uradniki (Avs)Dže, mejači, financarji, cariniki, tudi vojaki. Glede na merilo med stanovi in ljudmi sta **Tuga** na istem kot **Krpan**, na (is)tem pa je tudi **Car**.

Ne liž ne Jurč ne Levs se še ne zavedajo, kaj lahko izhaja iz takšne DbStre, kot jo zagovarjajo: da se eden - knez, tisti, ki je najvišji, car kot vojvoda - vendarle vzdigne nad vse ostale kot njihov karizmatični Vodja (Krpan se iz objektivnih razlogov ne more, tudi če bi se kot PvtPsk hotel.) Ne kot F(evdalni)kralj, ne kot tisti najbolj zgoraj, med

žrtvovanja kot St obreda: »Deklica nese Morano«, njeno podobo, »na žrtvenik, družice jo spremljajo in obstopijo. Vesna jo zažge.« To je deklica, ki predstavlja-igra boginjo Vesno. (Tudi že ubijajo, morajo ubijati, obredno. Odred maščevalk - Prtk - v **Marjetici** izhaja od tod, le da so dodane individualne strasti.) Obredni plamen; kot sta bila obredno zažgana Balantič v Grahovem in Uršula v **Samorogu**, sinteza - Inf - med stvarnostjo in Pzjo. Ob sežigu-umoru se je treba povrh še veseliti; vse »(pojo) Oj Morana, Morana,/ si sežgana, sežgana!« PVD je obenem tak sežig; ali pa zaplinjanje taboriščnikov v Auschwitzu in Buchenwaldu. Šele ko bo ZČ sežgan - izpuhtel skoz raufnk -, bo možnost za udejanjenje in vrnitev vrta Eden. Morana »več ne pride nam nazaj/ v naš preljubi cvetni raj!«, pognojen s trupli sežganih, dodajam jaz. Kako diši po oglju!

KatRlga je delana po NvRlgi; VoM FKra po VoMu Pomladi. Abrov Kat je PogRlga. »Vesna je vstala! - Resnično je vstala.« Pomeni: Kristus je vstal! Vstal pa je, ko je ne le premagal, ampak pobil-likvidiral Moraninega sina Rabolja-hudiča. (Tu je kleč, muka DSD: da DaRabolj - Ribičič, Kučan - še ni pospravljen. Danes žagamo Zorka Jankovića, jutri bomo hudiča Ribičiča.) V opombi pod črto razlaga Abr: »V prvi pomladi se vedno bojimo, da zime ni še konec,« da se lahko Rabolj »vrne« (na oblast Kučan). Tako se je bala Ptja 45, da bi se vrnili Dmbci z orožjem, pod komando AngAmov, kakor si je želel Rupnik oz. MV-De. Ptja se je trudila, da bi se vrnili le mrtvi. Zato je Ptja analogno vesela kot Vesna, »ko nazadnje izve« - sama pomaga - »da je Rabolj že mrtev.« Je celo »razposajeno vesela« te Si-umora. Tega smo bili iskreno in radoživo

katerim in tistim spodaj je cela vrsta posrednikov-stanov-funkcij, kot je v FDBi in v FKCi, od papeža prek monsinjorjev do kaplanov. V enem-osrednjem se osredotoči-izraža sam duh - bistvo - NLa, če ima tudi kot Pvtlik posebne odlike. Tak Vodja bi lahko postali Lazar, LTugo, Črtomir (dokler je bil poveljnik PogSlavov), Gubec, **Punta**, celo Že: Uršula iz **TKriža**. V Rad GentNclu, imenovanem FzNcz, se ves NL osredotoči v liku, ki ga je dala Previdevnost NLu: v Fürerju Hitlerju, v Duceju Mussu, v generalnem sekretarju Ptje Stalinu in/ali Titu, vse do obeh Sicev, KaKija; danes skušajo za tak lik nekateri narediti Janšo; za nekatere Janša tak že je. (Je res? Kaj nam bo pokazala Prih?)

Hočem opozoriti na THM Stro-krog: da lahko iz začetne točke, iz Ncla, ki je dvoumno gibanje, nastane dvoje: Pozobramba nekega Nara kot Dbgrupe pred okupatorji, ki skušajo ta Nar zaslužjiti (Turki v **Carju**, Obri v **Samu**, Nemci v **Rojstvu**), ali pa Neg samozadostna AgrEkzKld-grupa, ki hoče osvojiti svet in si podvreči vse ostale, vodi ga pa NČ-Vodja. Ncl je pogojno - Strno, v Prihi - zmerom tudi Ncz; zato opredeljujem Ptjo-Of MV-II - NOB - kot Lfz. PrtSlov je bil enoten Nar (del Nara, poenoten v ves TotNar) pod vodstvom Matere Ptje in Očeta Tita-KaKija kot Lfz Vodje. Analogno kot je bilo DmbSlov enoten Nar (poenoten ...) pod vodstvom Matere KČe in očeta Rupnika ali/in Rožmana; **Vst** in **Škof**. Kfz ima za Vodjo klerika, Tyszso na Slovaškem, ali pa Snika-Snico, čeprav ni bil klerik: Ivano Arško. Krek dela za vzor le-to: Uršulo v **TKrižu**. RLH linija je seveda AnNcl; glej Hiengovo razkrinkanje St Ivane - Uršule - v **Lažni Ivani**.

V **Carju** opisani razvoj še ni prišel do Fz meje; Lfz Vodjo uveljavlja-

veseli vsi, ki smo bili MV-II na strani OF. Brkači lažejo, ko danes trdijo, da za PVD niso vedeli, da z njim niso nič imeli. Nasprotno, rajali smo od radosti, da sta Morana in njen sin Rabolj mrtva-pobita. (Bük bo nag rajal po Kongresnem trgu, ko bomo pokopali Kučana.)

Tip, da se večina verzov 3. slike tiče ravno ubijanja Morane-zla-zlih. Vesnik, »ki predstavlja pomlad, mladenič, okiten od nog do glave z bukovim zelenjem«, Junak iz **Vsta** ga kot Zeleni Jurij dobesečno v celoti Posn (NOBD=SPED), ponavlja: Morano »Perun je ubil,/ Stribog utopil«, sam pa je nesrečen, ker pri pomoru ni sodeloval. Tako je to. Tako je bilo; kdor od nas maja 45 ni sodeloval pri PVD, je bil nesrečen, čutil se je prikrajšan. (No ja, pretiravam.) Ptja mu je dajala ves čas vedeti, da je zamudil edinstveno priložnost, v kateri bi Posn bogove, storil tudi sam St dejanje. Jaz sem bil premlad za sodelovanje v PVD, - s stališča Ptje sem bil za to kriv; Ptji se je posrečilo, da je meni in ostalim iz moje Gene dopovedala, da smo zakasnelci. To GhKo smo Ponot; živeli iz neizvršenega dejanja PVD. (Čl je po Stri Pervbitje: Pervld.) Resa je torej ravno nasprotna od tiste, ki jo ponujajo danes Brkači, ti arhelažnivci in Hini!

Ko so Dmbci pobiti, nastopi možnost za vrnitev raja: »Vesna je vskresla!/ Radujmo se!« Vesna: »Oj, prinesla sem vam/ dekliško lepoto« itn., dolga litanija samih Pozlastnosti. Veselje je vsesplošno. »Pridrve mladeniči, okiteni z zelenjem in cvetjem. Imajo v sredi Vesnika. Zvonijo s kravjimi zvonci in trobijo na kozje rogove.« Tako sta si predstavljala novi paradiz Abr in kasnejši Vodelj Kršsocialistov in PoV minister Marjan Breclj; ta je v lji PV **Zlatoroga** režiral. Abr je bil pri

propagira Božič v Tomšu, glej **TomšS**. Lazar je le Oče SrbNara v vlogi vojvode PSi, **LTuga**, patriarha. (Čeprav se pojavlja že v PSi kot VelDni določena hierarhija med starši in otroki, starešinami in Br-sestrami. En Dbmodel se RR v drugega včasih na neopazen način. V enem ES primeru je značilnejši paternalizem, v drugem že avtoritarizem.) Vsekakor pa je treba brati **Carja** kot polemiko z **LinMatom**, ne pa z **LinMicko**. V **Micki** je SNar tacite razumljen kot Dn v AVSi; oča župan Jaka, zet Anže Hudoba, s - končno urazumljeno - hčerko zaročenko Micko tvorijo enakostno ljudKldo. V **Matu** je Dgč. Tudi Mat ustanavlja Dno, poroča se z Nežko, a njuna Dn ne bo SNL kot Km AVS, ampak se bo vzdigovala po Dblestvici, vendar ne kot FDn; v FDbi se tedaj ne more vzdigovati ali skrajno težko. V **Matu** se bo vzdigovala kot v že nastajajoči LDbi, katere pogoj za uspeh je destrukcija Felementov, FDbe, tudi FKCe, barona Naletela. Nastaja Meš, ki se ima za PriPraNar. Z NLom sicer še ohranja zveze, izhaja iz njega, a ni več isto kot NL. Mat je Rkdlc, gartner, postaja oskrbnik, kmalu bo prevzel posestvo iz baronovih rok, kajti baron za tekmo na Kpltrgu ni sposoben, trg pa tekmo že napoveduje.

NKNM se ima samoumevno za SNar. Enako še v 60-letih 19-Stola, v **LjDa**, v vsej ČD. To kaže sama skupina (ZLV), znotraj katere sta nastala **Micka** in **Mat** in pomenita v ČD PSt okvir. Zois je Kplpodjetnik, ki dobi - ali njegovi predniki, ni važno - Fnaslov barona. Dejansko pa je gospodarstvenik, ne le lastnik; je menežer tovarn, rudnikov, topilnic, trgovine z žitom itn. Zois se slovenizira od Ita (PsPla), Lin od Čeha (visokega Džuradnika), Vodnik od Km-duhovnika. Vsi trije skupaj tvorijo KulMeš, še točneje: NKNM.

predstavi navzoč kot gost Marijano-vega očeta, svojega Prila soukrajnifila dr. Antona Breclja, kot piše v **PBL**. Je pa Tip za paradoks in groteskizacijo sveta (Kmed ima zadevno prav): **Zlatoroga** je uprizorilo prosvetno društvo Trnovo v Karunovi ulici, natančno tam, kjer danes stoluje poulični Ludteater RozeRozmana. Ne more biti večje razlike kot med Rozmanovimi lumfarsami in Narpobudnim Kid **Zlatorogom**! In vendar: **Ano Monro** je povrgel **Zlatorog**. Kje? V Šenklavžu? V Cincabaru?

Abr bi nas rad prepričal, kako bo, ko bo pobita Morana: ena sama idila. Tako so nam dopovedovali tudi Komsti. Maja 45 sem jim verjel, res je bila prelepa pomlad. Kot poje Zbor mladeničev in deklet: »Vesna je vstala,/ se k nam prikazala,/ v zelenje odeta,/ polna je cveta./ Je šele prišla v deželo,/ je je že vse veselo.« ltn.

Ne pozabimo, da se ta obred vrši ob obredu vmeščanja oz. je - po Abrovi volji - njegov bistveni del. »Vesnik stopi pred kneza in se mu prikloni. Knez mu da dar.« Kar pomeni: Vesnik je Km, ki igra boga, medtem ko je knez - z Abrovega stališča - PriČl, ki igra sam sebe, kar pomeni, da sebe - neposredno - živi. Bogovi pridejo s tem v službo kneza, s tem SNara-SNLa-SNDže, če smem linijo podaljšati do njenega Strnega konca-vrha. Prabog postane Karnija oz. njen Vodja oz. SNL. A če je PogRlga le Nvoblika KatRlge, velja isto tudi za KatRlgo: da je v službi Praboga SNLa oz. Kneza (Vala). Te konsekvence so bistvene. Dramo je treba brati tako. Ne gre za Real(istično)D, ampak za metaforo. Torej: bog=Nar. (Odtod naslovi Pos razprav v pričujoči knjigi **SNarpor**; variacije teh dveh Tempojmov, TemVrt.)

Mladeniči dobesečno »zapojó«, kar sem pravkar zapisal; Knezu: »Ves

Njegov predstavnik ni le nastajajoči tržni podjetnik Mat, ampak tudi Pek Vodnik in dramatik Lin, oba kot lika iz SD, iz (Bilčeve) **Slje**. Tu nastopita kot dramska lika; Vošnjak ju tri desetletja kasneje, 1889, razvije v veliki drami **Pred sto leti**, kjer sta skupaj s Zoisom avtorja bistvenega dogajanja v Nastu Slova. To je NK(ul)NM.

Ni pa **Car** le polemika z **Matom**: vojak, PS in NL zoper podjetnika, LD in KulMeš. Drami - njuna svetova - se tudi dopolnjujeta. NKNM ne bi bilo obstojno, če ne bi temeljilo na NLu, to ve že Lin z **Micko**. Če bi bilo (ne le predstavljajo) Meš ves Nar, bi Naru slabo kazalo, kajti že manj kot desetletje po drami **Pred sto leti** razkrinka Can v **Blagru**, kaj je postal Nar oz. NKNM: Brža kot izkoriščevalska, kot vladajoča elita, ki se je obrnila zoper lastno ljud; glej Ščukove govore. Mat postane GrGr (Grozd-Gruden) in Kantor, **Kralj**; pojma-dejstvi Ljuda in Nara se razločita, medtem ko v **Carju** in njegovem času te ločitve še ni opazil nihče; pač pa že Preš v svoji Pzji; glej - ne le - **Gloso**. A Preš je bil videc, genij.

Da pomenita izraza ljudpesem in Narpesem v času okrog 1860 isto, je razvidno iz Pekovega verza; Narpevec toži »(nekoliko bridko): Kdor boji se ljudske pesmi,/ se v nevarno brezno spušča.« Sporočilo verzov je dvojno: prvič istost Nara in Ljuda, Narpesmi in ljudpesmi (Štrekelj jih imenuje **Narodne pesmi**, PoV SLZgarji ljudpesmi, glej Matičino **Zgo Sslovstva**). In drugič: treba se je držati sveta Narljudpesmi (NLPzje), ker le ta zagotavlja zvezo elit z zemljo, RPP(oštenjem), z bitjo sveta, s PnM-OžKldo.

Po svoje je **Car** celo polemika s **PKrstom**. **Car** skuša biti čim bolj soroden NLPzji, zgleduje se pri srbski,

vari vam živino,/ vaše krave, vaše vole,/ vaše konje, vaše svinje,/ vaše kure, vaše teleta.« Vam, tj. Vodji in SNLu. Vari pomeni varuje; je služabnik. Obenem pa varuje Dobro pred zlom. Ko se pojavi Rabolj, ga Prvi mladenič razkrinka: »Rabolj je, ki zalezuje mlado Vesno, da bi jo s svojimi ledenimi rokami zadavil.« (Recimo pohotni stari Brkač mada-me Bük.) Z gledišča Ptje je ta Rabolj MVSKC, Dmbci, Rupunik. Zato je edino normalno, da pravi Vesnik: »Bolje ne! Na žale pojde in v grob!« Žale=pokopališče, piše v opombi Abr. PČ in ZČ se »spopadata«, kot MV-II, »Vesnik spravi Rabolja podse«, prav maja 45, natančno pred 60-letji, »in ga zadavi«. Z a d a v i . Tako. Amen. Da se le še ugotoviti: »Mrtev je.«

Je pa razlika med Algami in Komom; vse Alge pokopavajo, Kom(sti) ne, vsaj Šžov kot domačih Izdov ne. Vesnik dodaja: »Nesimo ga pokopat!« Komsti razdenejo še tiste grobove, ki so si jih napravili Dmbci sami, Orlov vrh na Ljgradu itn. PogAlga v **Valu** še počne, kar terja pod konec 20-Stola regresivka SH: »Zdaj Rabolja zagrebimo/ in pa Morane sine vse.« Z mojega vidika naj se da vsak pokopati, kdor se hoče; zame je ta obrednost le SimSt kot maska, le Pvtz. Sebe ne dovolim pokopati obredno; sam sem le za v Kanto, za na Smš. (Se spozna v Vesniku Pesnik, tj. ČirZlc? Mlad je, lep je, zna pisati sonete, čuti s svojim Narom, na vsaki fešti deklamira. Bi sprejel vlogo Vesnika, če bi mu jo ponudili v predstavi **Vala** v okviru Praznika terana in pancete na Krasu?)

Pogi in Kani se veselijo pokopanih Sžev - Vesna: »Slava ti, mogočni Daždbog,/ da je Rabolj moj že v grobul!« STH si prizadevata predvsem za to: da bi bili vsi Slci čim prej v

v kateri je Dž=PS. Medtem ko skuša biti Preš čim bolj visoko kultiviran, oblikovati umetne forme, kakršnih NLPzja ne pozna, izhajajo pa iz najvišjih Kul, recimo od Itrenesanse. Preš ni vzpostavljaj SNDže, kot sta jo po svoje skušala Levs in Jurč v **Tugih**, Dže kot PSi, Infe med obema ali sinteze. Ni se vračal k zgolj NLu, to je bila Kopitarjeva smer, ki je forsirala - v duhu Vuka Karadjića - SrbNarpesem, v kateri se je FD utapljala v PSi; znan je spor med Kopitarjem in Prešem o razvojni koncepciji Slova. Preš je ustvarjal - celo v nasprotju do Meša, katerega je že videl prehajati v Bržo - KulNaco. Ne motim se, če dodajam, da je s tem zidal gradove v oblake, nedopustno idealiziral, odpravljaj banaliteto imanence in se zanašal le na upanje-vero v višino lepote Kule, kateri je prišteval tudi ErS v obliki Ideace, trubadurske ljezni do NeČi vloge plemenite Gospe, ki je dejansko FP izvora. (V tem ga še danes Posn BNak, z lepimi pesmimi, a s povsem zgrešeno DbPol in Fif usmeritvijo; NDM.)

Tudi Levs de facto prizna, da Preševa linija ni Pra(va); ne nadaljuje je niti s **Krpanom** niti s **Tugom**. **LTugo** nadaljuje **Uvod v Krst**, ne pa **Krsta** samega; tega K-da nadaljuje Bilc v **Tarbi** in **Medved** v **Črnošolcu**. (Prosim: K-da; dejanska razlika med dramami pa je temeljna.) NKNM-ČD (**LjDa**) nadaljuje **Mata**, ta linija se dogaja ob istem času, kot je napisan **Car**, vzporedno z njim, a **Mata** iz pretežno podjetniškega zvitega uma RR v Kulo, čeprav trpnega tipa, glej lik knjigararja Serčeta v Smoletovem **Varhu**. Serče je lastnik knjigarne in premožen, za sam Kpltrg pa je brezpomemben, zanimajo ga vsebine - Kullepota - knjig, ne njihova prodaja kot tržnih artiklov. Sinteza Serčeta in Mata plus Narzavednih

grobu in svečano pokopani. STH skrivata, kar pove Abr direktno in odkrito: Vse: »(pojo in plešejo kolo)« nad grobom Sža: »Leži, leži, kakor dal/ leži, leži na dnu jame,/ ker sedaj me drugi vzame.« In kdo je ta drugi? I kdo neki: zmagovalec! Kdor zmaga, je predstavnik Ža. Zmagovalcu se ne podreja le Vesna, le Že; podreja se mu slehernik, nastavi mu pizdo ali rit, naj bo afna ali kit. To je bistvo Ža in AgrEkzIde-IdBa. Čl komaj čaka, da se preda Zmagovalcu: »Z nožicami zatopotala,/ z ročicami zaploskala«, poje vsaka in vse. »Vse topotajo in ploskajo.« Tako smo ploskali Slici maja 45, ko so zavzeli - osvobodili - ljo Prti; kdor ni ploskal, je bil kmalu pripisan skupini poražencev, bil pobit, zaprt ali proskribiran. To je Rlga Ža: Vitz. (Klic: Oj lado! me spominja na Alin spomin iz otroštva; njeni so bili Libci, so že živeli v LD, zato niso več poznali bogov, ne Pog ne Katboga. Na počitnicah v Gornjem gradu - v letu Si škofa Jegliča - je Ala poslušala in gledala trgovskega pomočnika, ko se je bril in zraven popeval: Oj lenko, oj lado! Ker je bila sama A-lenka, njen stric pa lado, je bila prepričana, da poje gospodič o njej in njeni Dni. Tudi tako lahko naslovim Zgo Scev: Od boga do komija.)

EvKrš se RR v Rlgo (boginjo) rodovitnosti, ki ji je ime Lada, kot pojasnjuje Abr v opombi. »Kukavica, lado, zakukavala,/ lado oj lado!« ltn. Slavljenje »rodovitnosti« je vrh obreda. Čas je, da nastopi Val; da poveže obe liniji, Rlgobred in obred Nasta SND. Klicarji trobijo, Val »stopi pred žrtvenik ter vrže prgišče žita v ponev«. (Tip: Jakovo geslo v **Zeleni dolini**, glej Gošino Kodo, je: »Drek v ponvil!« Natančno za to gre.)

Val ima predzadnjo besedo, zadnjo pa ljud, a le navidez, formalno. Ljud - to so zadnje besede v drami - le

klerikov se zgodi v **Slji** oz. **Pred sto leti**, v trojki ZLV.

Avgust 2005

- nadaljevanje s strani 90 -

»Začetke obreda na knežjem kamnu je povezovati z obdobjem karantanske samostojnosti v 7. in 8. stoletju, čeprav tega ni mogoče dokazati«, le v fantaziji narodotvorne Umeti, »pri čemer pa to mnenje nima boljše alternative. Prav tako je logično predpostaviti, da so bili udeleženci tega obreda lahko le pripadniki karantanske skupnosti, se pravi tisti, ki so spadali pod oblast karantanskega kneza. Ta oblast pa se, kolikor je do sedaj znano, razen morda v slovenskem Podravju«, glej **Sama**, Sardenkova **Slovanska apostola** in Cajnkovo **Petovijsko tragedijo**, »ni raztezala nad današnje slovensko državno ozemlje, ampak je v grobem pokrivala prostor današnje avstrijske dežele Koroške in Vzhodne Tirolske.« Bistvena ugotovitev, temelj za vse nadaljnje izvedbe.

»Kasneje je knežji kamen postal oblastni simbol vojvodine in dežele Koroške, katere grb je bil v poznem srednjem veku tudi vklesan nanj. Iz tega časa poznamo tudi vse opise (vire) obreda ustoličenja, ki je bil v tem času razširjen tako, da je vključeval še mašo pri Gospe Sveti«, glej Jelovo **Vst**, »in podeljevanje vojvodskih fevdov na vojvodskem (pre)stolu. Tudi v tem času knežji kamen ni imel neke občeslovenske konotacije«, bistvo Štihove teze, »ki bi se na primer nanašala na Kranjsko ali današnje slovensko Štajersko ... In tudi po letu 1414«, glej Brenkovo **Poslednje ustoličenje**, »ko obred ni bil več v rabi, se je spomin nanj ohranjal izključno na Koroškem in postal celo eden najpomembnejših elementov

slavi kneza, potrjuje, kar je dejal: »(navdušeno, dolgotrajno)«, kot smo skandirali maja 45 Titu, ki je stal in govoril z balkona Univerze na Kongresnem trgu: »Na veke živi! - Slava knezu!« Maršalu. »Slava!« Knez pa oznanja: »Bogovi mili, stojte nam ob strani,/ kot vi ste zmogli zimo, bese vse,/ varujte besov nas in vse nesreče: in dajte nam, da vse sovraže zemlje/ naš meč poniža, vkloni in zatrel!« Ko je govoril Tito te besede, so bili Dmbci - Morana in Rabolj - že pod zemljo.

Vojna se je končala, zdaj: »Dajte nam, da mir povsod zavlada,/ da v miru, sreči živel bo Sloven ...« Razlika je le ta, da se Abr še sklicuje na bogove, Val jih prosi za pomoč, kot je MVKC - še DSKC - Katboga; MrkPtji pa tega ni treba več, popolnoma se je emancipirala v AbsSAKO-Kldo. Humanizacija pomeni, da je SNL prevzel vso moč-oblast od bogov. Dejansko pa je to storil že Val: »Obrne se od žrtvenika in stopi v sredo med Vesnika in Vesno. Župani pridejo in obkolijo« - obkrožijo - »vse tri.« Nastane neuničljiva SAKO-grupa SNLa.

12. maj 2005

deželne zavesti in ponosa koroškega plemstva in stanov.« Seveda ne SIPla in SStanov, teh pač ni bilo (več).

»Šele z marginaliziranjem pomena deželnih stanov v času absolutizma je začel ugašati spomin na obred, tako da je knežji kamen pristal celo v privatni kmečki lasti.« Bilc bi imel kot Umtk Pico, da v **SljiOž** navede tudi prizadevanje trojke ZVL, da bi dobila knežji kamen v svojo last; da ga je hotel Zois razstaviti v Lji na Bregu pred Gilno Pri vitezu, a ga je, tako bi dodal akademik Zorislav Simčič, pri tem prizadevanju ovirala KomPtja, ki je želela tja postaviti Špartakovo glavo; hranil jo je - lobanjo - strokovnjak za starine trgovec Drenovec skupaj z Ribičičevim klavskim nožem iz MV-II in Napoleonovim samovarjem, glej Murnikovo Kodo **Sar**. Eno je Štihova Zg, drugo Zg Joannesa Pobožnika, lika iz **Sarja**; o vidi ti S(lap)arja! Sicer pa Ovseniki prepevajo, ko se solzijo ob gradu Kamen v Dragi: Vse mine, le razvaline na kamnu obujajo spomine! In jaz v **RSD**; kdo razen mene bi šel brat **Sen**, **Valuka** in **Sar**?

»Propada ga niso rešili Slovenci«, ta Štih je Avsplačanec, odpadnik, bi bo dejal moj kolega Tot-em, »ki so se v 19. stoletju šele začenjali zavedati pomena Karantanije za lastno percepcijo nacionalne zgodovine, ampak Geschichtsverein für Kärnten, ki ga je leta 1862 odkupilo«, skoraj v letu Nasta **Carlaza** in **FRSama**, »postalo tako njegov lastnik in ga prepeljalo v Celovec, kjer je še danes.« Bogve, če je v Klagenfurtu Priknežji kamen? Če ga ni Maček v tistih tednih Slske okupacije Koroške maja 45 ukradel in zvelkel v Kočevsko reko, nato pa ga je 1991 par Janša-Bavčar prodal baronu Rotschildu? Živijo teorija zarote!

- nadaljevanje na strani 143 -

DRŽAVA JE PORAŽENA, NAROD BO ŽIVEL II

(ob Lipeževi drami)

Najdaljši nastop ima Serbski pesnik v začetku 1. prizora. Poslušavce nagovori: »Bratje moji!« PS=Br. Slep je, kot Homer, kot gusarji-vidci, kot Tejrezijas iz antične drame. Slep je zato, da se njegove oči ne bi ustavljale na ES nepomembnostih; da bi gledale v bistvo. Ne v DušNoto namesto v ZunDbo; ta delitev je kasnejša, je iz ĆvKrša, iz MistKrša, glej Majcnov Čudež, tudi iz Grumovih Zastov. Delitev v PSi je med bistveno Zgo, ki je ZgPSi, in nebistveno. Bistvena PS-Zg vključuje DušNoto ljudi, videnja, načela, čustva, strasti. Nebistvena zajema tisto, kar se je dogajalo pred kosovsko bitko, pred vojno. Najbolj bistvena je SV; to ugotovitev potrjuje tudi Samo. Preš v svojem Krstu polemizira z njo; bistvo prenese iz VojDbZge (Uvoda) v Tr, v nadzemske srečanje Črta in Bogomile, ki pa tudi ni čista RomDušNota, ampak se dogaja znotraj KCe kot Trustanove (dejansko Trl ustanove; tega tisti hip, ko je pisal Krst, Preš ni hotel videti).

Tip za trajno - Strno -, čeprav ne eksplicitno polemiko liža zoper KatIdeolo je premik, ki ga naredi liž,

SLOVENSKI NAROD JE UTEMELJEN NA KULTURI I (ob Bilčevi Sloveniji oživljeni)

Kdor pozna Bilčevo **Tarbulo, keršansko junakinjo** ali **Devico mučenico**, 68, izšla je celo v Jeranovi Zgodnji danici, ali kdor je seznanjen z mojo ES razpravo o tej drami, se bo čudil, ko bo bral mojo razpravo o Bilčevi prvi drami (bolje dramski sliki, sam avtor ji pravi »dramatična scena, zložil J. Bilc«, kakor da bi bil spevoskladnik), moja razprava je bogata s citati (skoraj vso dramo navajam, kratka je, en sam prizor trialoga, ki ga uvaja Zoisov monolog), da je obe drami napisala ista oseba. **Slovenija oživljena (SljaOž** ali tu zgolj **Slja**), natisnjena 61 v Slovenskem glasniku št. 12 (68 ponatisnjena v zbirki Slovenska Talija 1, torej na častnem mestu), sicer ne shaja brez Katboga kot Vošnjakova, na osnovi **Slje** napisana - razširjena - zgodba-drama o trojki ZLV (Zois, Linhart, Vodnik), je tudi manj Razsv(etljenska) v smeri panteizma, pannaturizma, kot je Vodnikova Pzja, vendar pa ji je SNar vsaj po tematiki pomembnejši od Katboga, v prvem planu je, Katbog ga le podpira.

V **Tarb(ul)i** o Slji-Slovu-Slicih ni sledu, kar je sicer razumljivo zaradi

ko slika ErS razmerje med cesarično Milico, dejansko preprostim dekletom iz PSi, in njenim ljubim Petrom Jugovičem. Oz. premik razmerja Žezaljubljenke do Ža in Si, do (S)Nara; ta S v oklepaju, ki seveda ni S(mrt), ampak S(lovenstvo), velja tako za S(lov) kot za S(rbstvo). Bog(omil)a zapusti SNar kot PogPS, ko je ta poražen, a jo Duhovni (Katklerik) prepriča, da ji je na njeno prošnjo Katbog rešil ljubljenega, Črta. S stališča **Carja** ravna kot Izda; vstopi v Rlgo, ki je Rlga Sžov SNara kot PogPSi; analogno bi storila Milica, če bi se pomohamedanila v zameno za to, da bi Ala(h) - Liž ga piše brez h, torej le Ala (to bo moja žena Ala počaščena, ko bo brala te besede) - ohranil Petra pri Žu. Peter še tik pred So - Peter bo ubit - vztraja pri Zvesti SNaru; je pa res, da je S(rb)Nar v **Carju** pokristjanjen, OrtRlga.

Serbi vpijejo: »Hura za križ in domovino«, analogno kot Uršula in njeni KmSlci v **TKrižu**; Črtovi soborci v **Uvodu** se bore za črte in bogove, Svetovita in Daždboga, za PogRlgo. Vendar ni Konta, da stoji beseda »sveto« - St - pred besedo »domovina«, rod, Nar, ne pa pred besedo »križ«. V KMg bi bilo - zanesljivo - Dgč. Kršboga je nadomestila domovina kot SNar. To potrdijo tudi Petrove besede: »Le udri, brat! Preklet, kdor kletve išče!« Prešev Črt po spreobrnitvi ne more govoriti tako; ne sovraži več, ampak odpušča, pričuje Ev LdDr, ne pa Sša do zla-zlih kot Dmbci v **Škofu**, kot Slci v **Slaviji** in v **Vstu**. Poanta **PKrsta** je v veri v Tr, ki je Dt, ki je Rad onkrajnost; poanta **Carja** zelo Dgč. Zadnje besede NarPeka in same drame niso LdDr, ampak SŠ; nad zle naj pride kletev, še bolj nad Izde, nad Vuka, kot nad Turke. Praljudje upajo, da bo Katbog vse rešil, zli pa ne: »Al eden boji se zvezde«, to je

časa in kraja dogajanja drame, Perzija v starem veku, a izbor časa-kraja in motiva (KatSnica) sam pove veliko, če ne vsega. BilčevoD(ramatiko) je treba brati kot enoto, sestavljeno iz dveh delov, iz Ncla, ki pa je še nemalo FP tipa, in iz Kata Rad vrste. Bilc je napisal le ti dve drami; **Tarbo** je kasneje predelal in ponovno izdal. V **Slji** je omenjena KC - prek papeškega Rima - in Katbog, ta večkrat kot utemeljitelj-stvarnik Nve in vsega. Stoji - Abstrdno - v ozadju. V ospredju je SNar na prehodu od etnije v Nar, v perspektivi tudi v Naco. A to je še daleč, nedefinirano. Poleg Nara sta večkrat omenjeni tudi domovina, ki je sredi 19-Stola še vezana na AvsDžo, in dežela kot kranjska. A prehod je toliko močan, da ti dve Vrta - pojma, okvira - že prepuščata mesto-vlogo (S)Naru. Tako nastaja SNcl kot pozicija-platforma NKNMeša v 60-letih; ČD. SITalija je edicija za uprizoritve v Čiti.

Šele ES analiza Vošnjakove drame **Pred sto leti**, 89, bo pokazala, kolikšna je razlika med **Sljo** in že razvitejšim, jasnejšim libom, ki ga zastopa-uprizarja Voš(njakova)D. V troedini karakterizaciji RlHa (razsvetljenstva, liberalizma, humanizma) gre tudi za to, katera od teh treh Vrt-pojmov je najbolj poudarjena. V **Slji** je to Razsv, v **Pred sto leti (Predle)** sta Hum in Lib, seveda ob Razsvu. Tudi v **Slji** sta ob - osrednjem - Razsvu upoštevana Lib in Hum, a nakazano, v okviru dvojčka Razsv-KC (Kat), kakor ga je poznal že Stanič. Gre za poudarke. Iz teh pa bodo sledile Raz usmeritve. Pri samem Bilcu že v istem desetletju: **Tarba** je ultraKat. Pri Klodiču, **Novi svet**, 68, Lib. V CKosovi **Strasti in kreposti**, 61, Hum. Vse te drame, razen **Tarbe**, pa so izraz SNcla; čeprav ne po vsebini, pač pa po

sicer Zvezda Modrih iz **Nove zaveze**, a tudi napoved Rdeče zvezde (Ptje), ker simbolizira Rdeča zvezda RB-LRevo, SŠ in SV, ne pa LdDr. »Se v srcu mu je stemnelo«, kot se je Izdu Mirtiču v **Rojstvu** in Izdu Polkovniku Igorju v **Napadu**; oba naredita celo (Ol)Sm. Kajn je za Vegnan po svetu, izgnan iz skupnosti Pra-vih, goni ga tema v srcu, ne ljezen. »Človeštvo ga bridko gleda/ in ga bo večno klelo.« Kot želijo Prti Dmbcem, tem - zanje - Velzdom. Tak je tudi JTugo; a nihče v **PKrstu**, Črt sploh ne.

Peter misli enako kot Narpevec in kot Liž: »car padel je«, kot bi moral v **PKrstu** pasti Črt in kot je padel tudi LTugo, »in Srbja šteje ure -/ če zmage ni, bo smert nas rešila!« ljezen do Si (LdS) prihaja v Krš iz Poga; že v Pogu so namenjena Večna lovišča, po Karl MaYu, in Elizejske poljane padlim Herom; Walhalla v **Eddi**. Za **PKrst** ne. Ne vemo, kam bodo šli padli PogSlci; po nauku FKCe v nebesa zanesljivo ne. Je Preš tako radikaliziral svoje Krš, da ga je kot EvKrš (EK in OK) razumel kot AbsLdDr, ki je tako močna, da ljubeči spravijo ne le iz vic, ampak iz pekla vse tam nahajajoče se, vse iz Veognja? Zanje molita Boga in Črt kot redovnica in duhovnik; zanje sta žrtvovala svoji Ž - Uže v njunih Žih. **PKrst** je - naj bi bil - zmaga LdDr, TrDti, **Car-LTugo** zmaga moči prekletstva nad zlim (Vukom).

Peter in Mil(ica) bosta prešla v nebesa-Elizij, Vuk v VeTrp pekla. Že na TSu; za to bo poskrbela Kula: SrbNLPzja. Ena glavnih njenih nalog - največje njeno poslanstvo? - je ravno ta: vtisniti v zavest vsakega Srba zlost Vukovega dejanja, Izd(ajavstv)a. NOBD sledi **Carju** (in **Slaviji**); glej like Mirtiča, Žolca, Klavore, Ratkove, Sava in Iris v dramah **Rojstvo**, **Operacija**, **Ogenj in pepel**. SD ima več kontinuitet, vsaki se da ES

formi - da je napisana v Slščini - tudi **Tarba**. Daje vzorni lik - zgled - za to, kakšne naj bi bile bodoče SISnice. Če ne prej, **Tarbo** Posn PsSilka St Hema, glej Kuretovo dramo **Blažena mati Hema**, 1936.

Se pa Bilc odmika tudi od Vod(nik)a; RR ga v smeri Kata. Vodnik je precej čist Razsvideolog; čeprav je duhovnik, je frامason, njegov bog je Nv, seveda razumna, nemalo tudi Et(ična) in Kul(turna). Vod uvaja-utemeljuje NKNM, ki kar dobro shaja brez Katboga. Bilc ne; ves, kar ga je, je za Nvo, a ta Nv - tudi kot Um, Kula, Eta - ni Konta (to ni niti za Voda), ampak smotrna stavba; ni še panteizem, kot ga je obnavljal Aškerc v Notrazcepljeni, protislovni obliki, tudi kot nasilje - Unič - kaosa, glej **Zlatoroga**. V VodPzji ni Notnasprotij: v nji se kaže Razsv kot Hara, kot Ideaca. Upoštevati moramo, da so se med Vodovim in Bilčevim časom zgodile velike Zgspremembe. Napoleonove vojne, Nast Ncla in Rom(antik)e, Preš. BilcD temelji na Preševem **Krstu**, na rehabilitaciji Katboga. Ni naključje, da je neposredno po **Slji** v Taliji objavljen **Krst pri Savici**, kot »dramatična scena po Fr. Prešernu« oz. kot »dramatičen prizor s petjem in živimi podobami po pesnitvi Franceta Prešerna« (že na Preševi slavnosti 65); priredba je Levsova. In smo pri zvezi z Levsom, s tem s **Klevsom** in **LevsS**.

Najbolje, da sledimo Bilčevi drami; da njene verze komentiram sproti.

Že samo prizorišče je Tip: »Soba v Cojzovem gradu.« Grad ni NKNM topos; Tip je za FD. Skoraj vse v **Slji** je prehod, tudi sam topos. Srečanje trojke se zgodi v gradu, a trojka utemeljuje SNar kot NKNM. Teza: grad prehaja v roke Mešev. Bilc je sicer navajen na bivanje v gradu, je duhovnik pri knezu Windischgraetzu, a

podrobno slediti. Le Anln mora biti dovolj pozoren, ne že vnaprej presojati drame in avtorje kot **Izbrance**. LZrazprave - stališča - SrKosa in Inka se z **RSD** izključujejo.

Mila ni Boga, ki drži v rokah molek in kleči pred MMB na blejskem otoku. Mila je Hera. (Zato ne morem govoriti o Bogomilici, jo pisati kot sintezo.) Petra tudi zgolj ne opazuje: »Porinejo vanj, kot orjak jih meče«, Turke namreč, on, Peter. »Nenadoma Milica pridirja, v rokah meč, med Turke plane.« To je Uršula iz **TKriža**, to je PrtHera Majda Šilc ali Majda Vrhovnik. Zavpije: »Presveta mati! S tabo čem umreti!« Ta »presveta mati« se lahko nanaša na MMB, še bolj pa se na Sdomovino, na Srbijo. Umreti hoče s Srbijo in s Petrom. Herz se RR v viktimizem, Tip najbolj za KršRlgo, a tudi že za PogRlge.

Peter ji odgovarja: »O draga! - Moč narašča mi orjaško,/ če za-se, za-te svojo kri zastavljam.« Zastaviti svojo kri je največ, kar se da v VISu **Carja**; kri je drugo ime za Najsvetejše, za rešujočo kri, ki je kri SNara. Ne FKra, ampak SNara! Na eni ravni dela liž med obojima sicer Inf, a tako, da je FKrova kri bolj alibi za kri SNara, medtem ko je v **Škofu** ravno nasprotno. Kri je verjetno najčeseje uporabljena - vsebinsko polna, Mag - beseda drame. Kri v pomenu St narodenosti v SNar.

Peter se »strašno bije, kar privre od zadaj velika truma Turkov, ki ga podere.« Podre ga Vojpremoč, ne pa večji pogum Sžov. Peter Mili: »Bog vari-te! Smert naju enkrat združi.« Beseda bog tu ni Tip Krš; tu je bog mišljen-doživljan kot Magsila, ki bo, tako je treba upati - tudi Pogi tako upajo -, enkrat zmagala in vnesla tudi v TS Pico. MrkKomsti verujejo, da bo to storila (nad)DbZg - v času uresničenega Koma, že z zmago Ptje nad DmbKCo maja 45. Ljubimca bosta

že v tem času se bogati-uspešni Meši selijo v gradove, Toman k Josipini Turnograjski nad Preddvor, v Bleievi ponašitvi **Vdovec in vdova** enako, glavni Poz lik je baron, a z imenom Samo! V gradu živi upokojeni sodnik Pilkovič, je graščak in obenem MešSlc, **Svoji**. V grad se bo preselil dr. Lednik, ko se poroči z Matildo, **Pene**. Še Tavč kot tako izrazit nasprotnik Pla (?) - vemo, da bolj retorično -, si omišlja z Visokim grad, v **Visoški kroniki** mu pripisuje FPZgo. Nazadnje se selijo v gradove Komsti, šlosar Tito, despot v Kuli Vidmar, ta v Bornov grad nad Tržičem.

Tu se dogaja že AD LReve, medtem ko je **Slja** ena najbolj vedrih, optimističnih SD. Bilc je po svoje zvest **LinMatu**; Mat bo kmalu odkupil od Barona (Naletela) grad in postal njegov lastnik. Baron se bo zaletel-zašpekuliral. Mat varči, kot varčijo SMeši v 60-letih, Srebrin v **LjDa**; Srebrin - veletrgovec - se je še zmožen RR v Etlik; Grabež v Bleievi ponašitvi **Boba iz Kranja** ne več, je Neglik. Voš še pristaja na TemPozbistvo Mešev, ki trgujejo, vsaj če so advokati, dr. Milivoj, dr. Repič v **Ženski zmagi**; prekupčevalec lubadar pa ni več Poz. Voš išče - in še najde - ravnotežje. Trgovec Kogoj v **VošVidi** je Poz, direktor Drenov v **Premogarju** že Neg. Čas prehoda. Kersnik že izgubi PozMeš, **Jara gospoda**, v Canu pa se že pojavi Prol kot smrtni Sž Meša, ki se je RR v Bržo.

Zois je v samogovoru. Čaka na PriSo Voda in Lin(hart)a. Odšla sta v hribe, nekam pod Triglav, a ne zaradi rekreacije in planinstva, ampak iz mnogo širših, bolj HKD razlogov. Tedaj je bila ta(kšna) HKD Hara še mogoča; Stol kasneje - po ZLV - ne več.

Najprej zapoje Zois hvalnico lepi Nvi; Nv je zanj tudi Lep(ot)a, s tem

združena v Si na bojnem polju, ne kot LdDr EvKana.

Peter »se močno upre, hoče vstati, pade.« Le to lahko še izreče; moramo se zavedati pomena njegovih besed, saj so zadnje v njegovem Žu, smatra jih za najpomembnejše: »Bog milo sodi Branković - izdajca! Bog spremiti, premilo verlo dekle!« Peter se odloči za Usm do zlih, vendar najprej za kazen (zlih); izreče naj jo Ortbog. Liž in sama drama - NarPek guslar - pa se s Petrovo oporoko ne strinjajo, bogovo Usm nadomestijo z oznanjanjem Ve-Sša do Izdov. To Sš mora postati Tem kamen, vezivo, ki bo vezalo stavbo Srbstva; tako mislita tudi Vomb in njegov Peter iz **Škofa**.

Tudi konec drame oz. zgodbe obeh ljubimcev ni pisan v duhu E(v)K(rša). Zdaj šele razumemo pomen HerSma v koncu **Dodže**, ko se na S ranjeni Zakotnik ustrelji; Golia sledi Ližu. Mila »(ko jo Turki hočejo zvezati) Nikdar! Sramote rešim se takole«, sramote, da bi jo Turki ujeli živo in prodali kot sužnjo na kakem trgu; ne še na istanbulskem, Carigrad je tedaj še v rokah Ortkanov. Mila deluje kot RadHera. Petru: »Na srečko, dragil! Serca prenehata,/ in unkraj večna vez naj združi večno!« Oba kot bojevnika, ne kot molivca. »(Njegovo glavo na persi položi.) Serce naj moje zadnja je podpora -/ že sladko spiš? Berž berž se k tebi vležem.«

Vuk je s tem ob nagrado; od Turkov je zahteval, da dobi Milo; kaj naj zdaj z njenim truplom? Branković »(meč v rokah, privihra, ugledavši Milico, ostermi) Preklet meč, ki je to življenje končal«, in njemu plen tik pred nosom odnesel! Mila pa ima še toliko moči, da - z zadnjimi besedami v Žu - popravi Petrovo neprimerno blagost: »(pojemale) Bog vari me ostudnega pogledal!« Njena zadnja misel-čustvo ni LdDr ali ErS do Petra,

Kula kot Hara. »K zapadu solnce se pomika,/ zlati snežnikom našim glave«, zlatiti jim vrhove pomeni RR jih v zlató, v dragotine; »planine čreda že zapušča«, v Nvi živijo Km kot Pozstan; »škerjanc večerno pesem poje«, Nv=Kula=Pzja; »iskaje v rosni travi gnjezda«. Gnezdo pomeni porajanje in Dn-rod. SNar se poraja kot lepa-zdrava Nv; živi v Nvi, je Nven. Nv=rod. Vse omenjene Vrte so med sabo skladne. Ideahara. V **LevsSi** in **Klevsu** niti ena Vrta ne stoji, vse gre raznarazen, v **Slji** vse stoji trdno kot grad, povrh je vse v Ideaci. V **Carju** se praHara in stabiliteta, varnost in smisel podirajo, ker so Srbi poraženi; le vera v Prih jih ohranja v moči. V Kmeclovih dramah te vere ni več.

»Naložen voz domu se maje,/ za njim pa stopa koscev truma.« »Maje« ne pomeni, da se opoteka, ampak da vozi po kolovozih, kakršni so bili, vegasti; voznik mora biti na njih tem pazljivejši, delo ga stane več truda. Sporočilo verzov je nedvoumno: hvalnica tudi delu, proizvodnemu, čeprav Kmtipa. Najprej so sejali, nato kosili - po gorenjsko sekali - travo, treba jo je odpeljati v senike, kjer bo služila za hrano domačim živalim. Delo Zoisovih koscev je naporno; tudi to je važen vidik. Nikjer nobene možnosti, da se delo skvari, propade; ni opozorila na slabo letino, na lene kosce. Vse se odvija optimalno.

Bilc se tega, kar bom zdajle omenil, ni zavedal; verjetno še ni bral Marxa, čeprav je o stvari že slišal kaj zvoniti, Jeran je bil gotovo o nji poučen. V času, ko se dogaja srečanje - kot bomo videli celo zaveza - treh PriSo, enkrat po Vodovih prvih uspešnih pesmih, po **Zadovoljnem Krajncu** in **Kleku**, v 90-letih, pa bi moral biti Vod seznanjen vsaj z Razsvfijo enciklopedistov, čeprav ta še ni odprla Razvidika, kot

ampak Sš, Zanič, želja po kaznovanju zlih-zlega Vuka. »Le ti in tvoja vest se družita,/ oba hudiča črna - Bog ti plati!« To plačilo boga ni mišljeno kot nagrada, ampak kot kazen. Vuk=Hudič; kot je za Vomba Komst Hudič, **Škof**. Mila in Liž še računata, da bo Vuka pekla vest; pred poldrugim Stolum je Čl - Slc - še imel v DušNoti Pervest. DaSlci je ne čutijo več, zato v prsih ne morejo nositi pekla kesa; le pekel nesrečnosti zaradi neuspeha, strahu, da ne bo uspeha. Zato DaSlci - Slci iz PMLD - ne potrebujejo več duhovnika, ampak psihiatra oz. psihoterapevta, glej Ravnjakov **Feniksov let**.

Ko ji Vuk reče, kako da je krasna, Mila le zaprosi: »Ne srami me«, Vuk, »o počí, drago serce!« Res počí: »(se nagne in umre.)« S je v tem primeru Etzmaga poštenjaka, NeČi Čla. Kdo prav za prav ostane živ? Carica, da bi pela žalostinke, SNar, ki pa je zdesetkan, vojaki so ali pobiti ali bodo odvedeni v turško sužnost. Naloga teh ostankov in njihovih dedičev je ohraniti v spominu Trago SrbZge.

SD svojo Zgo RR, v tem ko odkriva obstoj in pomen Karantanije, **Valuk** itn. Ptja prevzame to nalogo. Tisti, ki preživijo kot voj(šč)aki, so v glavnem - vsi? - zli; Vuk. **Car** še ne pozna dodatka, ki ga naredita dramí **JTugo** in **Zeta**; v teh dveh dramah se namreč reši nekaj PraSrbov oz. PraSlcev - PraSlavov -, Zorislava in Lazarjev zet Milan Topličanin. Ti gredo v hribe, kjer bodo kot Prti (četniki, komiti) vzdrževali VojTrado iz časov Srbije kot samostojne Dže.

Liževim Srbom ostajata le žalost in Narpesem; preživeli so namreč hudiči, ti bodo zdaj vladali, ali MusITurki ali domači Izdi kot hlapci okupatorjev. Vukove zadnje besede v dramí to presojo potrjujejo; Vuk podivja, ko ostane - ne v vsem, vendar v

so ga kasneje Fourier, Saint-Simon ipd. V Avsi še ni bilo zemljiške odveze, še je veljalo tlačanstvo, še je obstajala FD; nekaj je bilo SvKm, nekaj - več - tlačanov. Zois in Bilc jih podajata kot kar se da zadovoljne s svojim položajem; tudi Vod in Lin. V **LinMicki** ni Razrvidika, slikan je Kmsvobodnjak; drama je uperjena zoper Pl-FD, a v nji ni spodbud k napadu na RazrDb sistem tlačanstva. Tudi Mat ni več tlačan. Tlačanski vidik uprizarjajo-poudarjajo šele kasneje, Penn v **Gregoriču**, 1867, Vrhovec v **Zoranu**, 70-leta.

»Večer je že - in še s planine/ prijatlov ni.« Kje sta? »Mudita dolgo/ po strmih gorah in pečinah/ se vrla sina domovine.« Sporočilo: PriSo med vsemi tremi, točneje: so PriSo. So so-delavci. V temelju njihovega razmerja je Delo, a delo posebnega tipa; Poslanstvo (za Kul formiranje SNara). Kaj delata v hribih? Najprej je poudarjeno, da sta Prisinova domovine. Prva - kot začetna - oznaka je Domovina, ne Nar.

Marljivo delo, RazsvVrta. V **Briškrižu** - v RMgi - delo ni več Vrta, ni ga, ni omenjeno ali pa je absurdno-zločinsko; hudičeva učenca Coki in Izo zabijata žeblje v JKrovo telo. Poz bi bilo kvečjemu Zndelo, a ga PozZnikom ukrade nadNačKap, **Anywhere**. »Podoben čbeli je moj Vodnik«. Vodbiografija to sodbo potrdi; ne gre le za navduševanje Prila, ampak za dejstvo. Malokateri SPek je bil tako marljiv, večstransko dejaven kot Vod: Pek, Žurst, Znik, Polik, šolnik itn. »Podoben mravlji je moj Linhart.« Zanj velja isto kot za Voda; je Zgar, dramatik, Polik, kolikor se je dalo biti v 18-Stolu v Slji Polik. »Vročine, mraka ne poznata,/ se truda, pota ne bojita.« Le lenobe ne, sporoča Razsv; lenoba je ZnaSi za FPI. Zois je dejansko že Meš, podjetnik, že Kplst; le pobaronjen, le

bistvenem - praznih rok. Postane zver: »Zdaj, vsi hudiči! Rzasajajte strašno!« Do kraja se zapiše hudiču. »Če ona kolne, za boga ne maram.« Zavedati se moramo, da je ta bog SNar, ne EvKršDr. »Prot jugu zdaj, kjer cvetne še doline/ trepečejo pred mojo silno nogo!« Ima se za silaka, za NČla. Hoče se vojskovati naprej, vse podjarmiti. Golo SSL; mar se ne zaveda, da je postal turški vazal, tj. hlapec? »Kot divje morje, zlijmo se, verzimo,/ kar v bran se stavi.« Vse osvojiti pomeni biti AgrEkzld. Bistvo tega - Ž - pa je Ub; strast po Ubu: »Ha, kako me žeja/ po kervi.« Po krvi vseh, predvsem Dr(ugih). To je Nczdrža, žal tudi Srbov iz 1992 in naprej, ko se skušajo Mašč Hrtom in Bošnjakom in Albancem, tj. Katom in Muslom. So se DaSrbi ozavestili, da so takšni, kot so se skazali v zadnjem desetletju 20-Stola, dediči-otroci Vuka Brankovića in ne Petra Jug(ović)a, ne carja Lazarja?

V sleherniku - tudi v vsakem Naru - je moment Vuka; tudi v PtjSlcih in KatSlcih MV-II.

Naj se vrnem na začetek drame, k 1. prizoru, k - dolgemu - nastopu ljudpevca.

Nagovor ljudpevca je namenjen dvema publikama: tisti na odru, ki predstavlja Srbe iz konca 14. Stola (»Pesnik na kamenu sedi in poje kmetom, ki mimo hode obstajajo«), in tisti v avditoriju. Ta je važnejša. Prva je dramska, fiktivna, druga je Pranaslovník, njo je treba iz etnije, ki še nima Prizavesti o sebi kot lastnem Naru (SAKOi), RR v zrelo, dejavno, zoper Sža - SžNar - usmerjeno. V primeru Liževe drame Sži niso Turki, ampak Nemci; to je bilo Avsoblasi jasno, zato je dramatik v službi delala tolikšne težave. Liž RR Slce iz 1860 v Br, torej jih RePS. Pek jih nagovarja: »Bratje!« Kar je hudo in načrtno oddaljevanje od norme RLH

na zunai Pl. »Da le nasitita si želje/ duha, ki učenosti išče.« Duh ni več le Katduh, StDuh, duh **Biblije** in molitvenikov, ampak duh učenosti, tj. Zni. Bilc oba vidika usklaja, a v ospredju je poudarjanje Zni kot učenosti, védenja. Da pa bi Čl zvedel kaj o Nvi (Zgi, Kuli, sočlu), mora naporno delati, preučevati arhive Kule in same Nve: zemljo.

To zdaj Zois opiše: »Rastline vse, ki rastejo/ po naših hribih in dolinah.« Sam Zois je botanik, a ga je bolezen žal (pre)kmalu obsodila na bolniški voziček; Zoisov brat Karel je odkril - klasificiral - nemalo rastlin, rož. V duhu Haqueta. »In kamnja vse so jima znane.« Kamenine so še važnejše. Ruda omogoča industrijo, talijo jo v velikih plavžih, Zois jih ima več v posesti, pridobiva se železo v čistejši obliki. Zoisove fužine so znane. Zoisu je potrebno védenje o tem, kakšne rudnine se skrivajo pod zemljo po Kranjskem in Slskem, še posebej pod zemljo, ki je v njegovi lasti; vidik KplMeša, kjer naveže Klodič z **Novim svetom**. Zois je Prila poslal raziskovat; ko se PriSo vrneta, mu poročata. Zois: »Kaj ste prinesli Linhart s hribov?« Lin: »Marsikatero s čela kapljo znoja«, to je stranski produkt, »obrala sva danes na gorah./ Pa trud obilo je poplačan.« V **Slji** - v Razsv VISu - je vse, česar se loti Čl, obilo poplačano. Vod piše v **Krajncu**: »V vsakem lejtju jest žanjem pšenico/ in ajdo; lan sejem za lepo tenčico,« za Lepo-Kulo, »Kaj maram, men rase na polju zadost,/ ni sile trebuha za kruhom men nost.« To sicer še ni Kpl, Kpl je v bistvu AgrEkzld, nenehno prodiranje na trgu. Kplstu ne sme biti nikoli ničesar dovolj; Vodovo Delo je Hara, v sebi zaokroženo. Tu se Vod in Zois nujno (raz)ločujeta, čeprav se Bilc tega ne zaveda, razložka ne eksplicira, ne upošteva, ne opiše.

VISA, v katerem je ČI SAPO in ne SAKO. Več SAPO ne tvorijo Bra, SAKO pa potrebuje več bratov (in sester).

Najprej opiše Pek situacijo: »Sila turška privihrala,/ hrabre Serbe kliče v boj!« Do zdaj je bil položaj v SrbDbi miren, od zdaj naprej se RR v MeP: v Voj spopad, ki je nujen, ker ogroža Sž Srbijo kot SAKO. Da so Srbi »hrabri«, je samoumevno; za takšne so se imeli tudi pod kraj 20-Stola; vendar stvarnost izpred par let je pričevala Dgč: skazalo se je, da so hrabri le, dokler imajo veliko nadmoč nad tekmeci; pod tujo močjo pa so se sesedli, zapadli v samoSmil, se začeli objokovati; tako je bilo, se zdi, že od konca 14-Stola naprej. To pomeni njihova »tožna pesem«, njihova Narpesem kot žalostinkaelegija, kot jadicovka. Pek: »Tožno tožno pesem poj!« Sami Srbi so postali žalostni, ker niso več pri sebi suvereni: »Tožno, tožno persi jočte!« Srbska Nar pesem je samoSmil; sesedli si dajejo korajžo.

Dogaja se apokaliptični čas: »Ne bobni tak morska voda,/ če zaganja v skalo se,/ ne bobni tak stara zemlja,/ če z neba vihar jo tre.« Tako je zdajle. Treseta, divjata, norita nebo in zemlja, TS in Trl. Gre za SV med dvema SžNaroma; SV je vojna med dvema svet obsegajočima - zasegajočima - TotRlgama, med Kršem in Muslom. V **Carju** se OrtKrš RR v GentNcl, ki ima novega boga: (S)Nar. »Tak bobni le serbska zemlja,/ če jo divji Turk tepta,« gre tudi za SV med Kulo in Barstvom, tj. divjostjo, podivjanostjo. (V vojni od 1992 naprej so bili Srbi najbolj podivjani; bogve, kako je bilo 1389; morda analogno? Da so bili Turki zrel(ejš)a FD in Srbi bliže PSi, ki je po pravilu bolj Bar? Ropotanje v Narpesni je Tip srbska poteza. Srbi se jemljejo skrajno resno, imajo sebe

Še večpovednejša je Vodova pesem **Krajnc, tvoja dežela je zdrava**, 94. Naj jo navedem v celoti, kajti **Slja** - in trojka ZVL - temelji na nji: »Krajnc, tvoja dežela je zdrava,/ za pridne nje lega ta prava. Pridnost. Pojle, kupčija, rude, gore,/ nogradi, gojzdi tebe redé.« Kranjec zna s pridom uporabiti vse, kar je v Nvi: polje obdela, kupčije se loti in v nji uspeva, rudo koplje in predeluje, v gore vrta, da bi izkoriščal njih bogastvo, vinograde kultivira, za gozdove skrbi. »Imaš za vuk zbrizano glavo.« Pameten je, Kranjec, dobro se uči, želi se učiti. »Prov čedno, in terdno postavo.« Lep je, stasit: Nv + Kula. »Sreča te iše«; pomen sreče za NKNM, glej Vil(harj)evo ponašitev-priredbo **Kdor prej pride, ta prej melje**, tudi **Novi svet**. Sreča ni Konta, sreča je PraČlu - Slcu - zapisana. »Um ti je dan«. Ne poudarja, kot Bilc, da mu ga je dal Katbog, kot vse ostalo. Da mu ga Nv. »Najdel jo boš,« srečo, »če nisi zaspan.« Sreča je tu, vendar se je treba zanjo potruditi, jo ujeti. Kdor dela, ga zanesljivo obdari sreča. »Vse tebi natura ponudi«. Tako je, natura (Nv), ne Katbog. »Le vzeti od nje nezamudi«. Delati, a tudi jemati.

Vod še ne vidi, da delajo predvsem tlačani, kot nastajajoči Prol; vidi, da delajo Kplsti kot Zois, da pa ni prav, ker ne delajo Pl. To je gotovo njegovo mišljenje kot je Linovo v **MicMatu**, le da tega v pesmi ne omenja. Pesem je namenjena nastajajočemu SMešu, ki naj bi kar nekako po Nvni liniji izrinilo Pl(emiče) vkraj; brez (Franc)Reve. Jemanje je vredno, če je Notpovezano z delom, tj. predelavo Nve. »Leniga čaka stergan rokav.« Tudi Pl prihaja na kant, glej barona Mülensteina v Medvedovi postČD **Na oglejih**. »Palca beraška, prazen bokal.« Če delaš, si - postaneš - premožen; Vod še ne vidi, kaj bo

- in vse, kar je z njimi v zvezi - za mnogo pomembnejše, kot je. Samopoveličevanje.)

Žalostinka že (jasno) vidi Prih, kaj se bo zgodilo: »Oj solzite se gorice,/ roso rdečo pijete,/ oj, jokajte se planjave,/ z mrtvimi gnojite se!« Dramatik v teh in takšnih verzih Posn SrbNarpesem, jo skoraj prevaja; vse Dgč kot fRemec v **Samu**. **Samo** obravnava Sldeželo, ZahPanonijo ali zemljo ob Muri (Pomurijo, od Flosarja naprej Čurimurijo); k ti SrbNarpesem ne spada. Zato je Remčev slog bliže Realzu, drama je pisana v Žurprozi, medtem ko ves **Car** v verzih. Zato je privzdignjen po čustvu in po formi. Kaže razlika v tonu-stilu-jeziku na razliko med Srbi, ki s patosom pretiravajo, utemeljujejo svojo težnjo po SV, medtem ko je linija **Sama** bliže instrumentalnemu in Utvidiku, RLHu? Mar Levs s svojo zanosno in ReAr verzifikacijo **LTuga** sledi **Carju**, Jurč s svojim Realzom **Samu**? Vodušek v svoji NOBD **Žene ob grobu Carju**, Bor z **Razci Samu**? Tečeta zmerom - Strno - dve vzporedni liniji, tudi sredi RMge? V Dinetovi **Igri za igro**, pa naj je še tako Irna, patos RomTrage in RomMele, v Partljičevi **Molim** - istočasno napisani - pa Realz Trivvideza?

Žalostinka kar brez priprave preide v svoje nasprotje oz. dopolnilo; žalostinka naj bi posredovala Hum, SV pa PS. »Ne solzite se gorice,/ kri turčinsko pijete,/ ne jokajte se planjave,/ turški mertvi vas rede.« Isti preskok sem opažal in komentiral že od MeškoveD, ob **Na smrt obsojenih**: to Absprisanost, ki določa, da je S, če zadeva NSS, naš Nar, grozna in mučna, Traga je ali Hera ali desperatska, medtem ko je S, ki zadeva Sže, koristna, pravilna, hvaljena. SZemlja se ne solzi, če pije - sprejema vase - kri padlih Turkov. Več ko jih je mrtvih, bolj je, bolj je

storil Kap s Prolom, glej menčestrski Kpl v Angliji v 19-Stolu; njegov odmev je v Avsi-Slji predvsem v CanD, **Blagor**, **Kralj**, **Ruda**, in v Kristanovi, **Zvestoba**. Naj Prol še tako dela, Kplst Kantor - Glavač - s pomočjo KC Župnikov in BržPolikov (GrGr) ga izkorišča in zatira, vse do lakote. NOBD je odgovor tudi na to, na ta RazRak.

Lin nadaljuje - Zoisu: »Ker zlo, gospod, bo obogatil zbirko našo.« Ne: vašo, ampak: našo. To je že zbirka SNara, zaenkrat prek trojke, ki se - ne le ona, je še nekaj sorodnih ji entuziastov - zaveda pomena zbranega strokovnega gradiva. Lin »kamnje po mizi razloži« in komentira: »Menda/ še tacih kamnov vendar nima.« Zois je navdušen: »O hvala! Lepa hvala! Bistri/ kristal je to.« Kristal pomeni Lepo. »To amonita/ so koščki; to je navadni/ apnenik beli; to karniol je;/ to pa ahah; to apatita/ je mali košček.« Vidi se, da se Zois na stvar spozna, v geologiji je strokovnjak. Takplst se mora spoznati na vse: od Zni (geologije) prek Teh(nik)e (plavžev) do prodaje narejenega. Zois vsemu temu doda še - več kot - zanimanje za Kulo: Poslanstvo utemeljitve (S)Nara.

Vrh najdb - Zois: »Okamnelo/ kje ribo ste dobili čudno?« Že ve, da so v rudninah-kamenju ostanki živali (in rastlin), ki so jim pravili predpotopne. Vod odgovarja; je tudi strokovnjak-geolog. (Hotel je napisati zemljepis Kranjske, a ga je od tega Zois odvrnil.) - Naj bom pri datiranju določnejši, čeprav za mojo temo ni važno. Vod in Zois sta se spoznala šele 93, enako Vod in Lin. Fija, ki jo vsi trije razlagajo v **Slji**, je iz 80-let, srečanje med njimi pa je bilo mogoče šele 93-95; 95 je letnica Linove smrti. V **Slji** gre za Simbsrečanje, ki se lahko dogaja tudi po 95, saj sta

pognojena; bolj bo - na krvi tujcev - rasla naša Db. Natančno tako je čutila-razmišljala Ptja maja 1945 ob PVD. RePS terja tako RR norm; RUH merila se RR v Gentmerila. Pomor tisočev Muslov v Srebrenici je bil za Srbe gnojenje srbske zemlje, ne pa zločin!

(Še nikdar se mi v ES analizah PD ni posrečilo držati se lastnega navodila, celo sklepa: o sežetosti izvajanja. Drama, ki jo analiziram, se mi zdi redno tako zanimiva, da mi je škoda izpustiti Kar k slednji kiticizjavi v nji. Te svoje poteze ne razumem kot razvlačevanja svojega teksta, ampak kot LdDr. Res ne zasluži Liž, ki ga danes nihče več ne pozna, temeljite obravnave, navajanja svoje edine drame, navajanja, ki mnogopovedno govori o SD in SZgi? Bom razpravo o **Carju** (opeko II) še podaljšal (v opeko III), zaradi česar bom podaljšal tudi razpravo, ki bo tej zrcalna? Zakaj ne? Kaj ovira mojo Svo v analognih odločitvah? To ni moja samovolja, ampak moje zvesto služenje cilju, ki se mu posvečam; **Car** (in Liž skozenj) je v tem primeru zame Dr. - Vendar, bo Slja - oživljena - tako zanimiva, da bom iz nje napekel tri opeke? Jo ne bom prisiljen podaljšati - oživiti, ohraniti pri Žu - s kako lahovo in/ali Špicevo prigodnico, ki bi vse morale nositi naslov **Jugoslavija oživljena?**)

Pek prehaja v opis carja Lazarja kot vojskovodje in Hera; Kreft ta lik Posn, ko slika Gubca, **Punta**. »Glej, kot strela po ravnini/ jaha Lazar, slavni car.« Slava je TemVrta FP-FDbe, že PSi; če je Čl »kot strela« (blisk), je namignjeno, da je PraČl kot najmočnejša Nv. Zevsa je slikal antični mit kot boga s strelo; Slavmit je podobno slikal Svetovita. Blisk niti ni sonce, ki omogoča plodnost, glej Aškerčevega **Zlatoroga**, ampak je - s stališča Huma - Neg: ubija. Liž-Pek

Zois in Vod živela tudi iz Linovega duha. Nazadnje je tega duha udejanjal le Vod, Zois je postajal vse bolj bolan. In se fizično srečanje trojke lahko zgodi pred 93, saj izhajajo vsi trije iz iste PSte. Voš(njak) jih je vse tri že fizično povezal ob uprizoritvi **Micke**, 89.

Vod Zoisu, ki ga Bilc piše Cojz: »Kamnito glejte kost živali,/ ki pred potopom je živela.« To je v skladu s **St pismom**; v tem je Svetpotop opisan, priznan, bistven. Ne vem pa - nisem specialist za Voda - ali je Vod kasneje še verjel v **St pismo** in koliko, ali pa je imel že bolj napredne - Zn - nazore o Preti zemlje. V **Slji** nastopa Bilčev Vod, kot nastopa v KmeclD Kmeclov Levs. »Pa bolj ko kamnje, bolj ko ruda,/ nabrana po planinah strmih,/ blago me veseli sobrano/ med ljubim narodom slovenskim.« Z navajanjem tega citata pa že prehitvam odvijanje zgodbe. Naj se vrnem k Zoisovemu samogovoru.

»Ljubezen, ki ti v srcu klije«, nagovor je na oba, na Voda in na Lina, »do miljene dežele kranjske«; to je drugo poimenovanje. Najprej »domovina«, zdaj »dežela kranjska«. Tudi ta je še v okviru FDbe, Valvazorjeve **Slave vojvodine Kranjske**. Vendar se že naslednji hip obe poimenovanji RR v Slov: »do ljubljenih slovenskih bratov«. Ne do Slavbratov, čeprav beseda slovenski v tistem času (še za **LTuga**) lahko prav tako pomeni slovanski. Zdi pa se, da v tej zvezi ne; gre za razširitev Kranjske na Sljo; tako sugerira sam naslov drame. »Na vrhe vabi te 'Vršaca'«. Ta pesem je bila prvič objavljena šele v Vodnikovi zbirki **Pesmi za pokušino**, 1806, čeprav se domneva, Kos v **SBL**, da je nastala že v letu 95. Morda šele po Linovi S(mrt)i. Za samo dramo in njeno PSto ni važno.

hočeta pokazati, da ima Lazar od vseh največjo moč; car Srbov je kot Zevs med bogovi. Tu se PS enakost občestva RR v FD poveličevanje enega, Kralja; enega boga, FKra, kar vodi nazadnje v Fz. Lazar bi bil Tito, če bi zmagal.

Veličasten lik: »Ogleduje vojsko svojo,/ ni sovražnikov mu mar.« (To ni fair: Srbi imajo mogočne Lazarje, Slici milo-jokave Bernarde Špenkajme, paže namesto vojskovodij, glej **Sen.**) Pogumen do kraja. »Siva brada v vetru veje,/ terdna roka meč drži;/ staro serce omladuje, spet junak ves oživi.« Vojna - posebno pa še SV - ima tudi (in ne le eno) Pozplat: patriarha dela spet za vojskovodjo, očeta za Hera. To pomeni, da starec oživlja, se pomlajuje. Mladost je boj, je vojna. To je Temstališče Ncla, ki ne more ne biti AgrEkzKld. Tega Slici kot Hini nočejo razumeti. Kar naprej ponavljajo, da je njihov - naš - Ncl Poz Ncl. Tako kot če bi bil modras Pozstrujenjača. In blisk Pozstrela. Pa vemo, da blisk le zaneti požar, ne poganja koruze v zrelost.

Ni Srba, ki bi se obotavljal, ko gre za obrambo St domovine naše; za obrambo je šlo v vseh treh primerih, v Srebrenici 1995, na Kosovem 1389 in 2000. Kot Hitlerju jeseni 39, ko je napadel Poljsko. In Ptji spomladi 42, ko je justificirala Prapra in Natlačena, ali maja 45, ko je storila PVD. Kot KCi, ko je likvidirala albigenca, kot grupi španske KC, falangisti in frankovci, ko so že na začetku Vojupora zoper na Sv volitvah izvoljeno špansko vlado pobili na stotisoče ljudi. Zakaj Vomb ne upošteva upora Dece zoper leco v Španiji in vidi le to, da so zlorabljali volitve Komsti? Kar mu - njegovi grupi - ne ustreza, Zamol ali RR, čeprav gre za dokazljivo stvarnost. Vombov tovariš Jel podpre v svoji že PV **Kršpi** Franca in krvavo špansko

»Da ogleduješ zemljo drago,/ krasote duša se napaja.« Krasota=Lepa=Kula; vezana je na lepo Nv, a tudi na DušNoto. Vse omenjene Vrte se kar naprej vračajo in Not usklajajo-vežejo. Kula kot Pzja: »Tam pevska Vila te navdaja,/ ti v roke gosli bo podala,/ na njih bo strune ti ubrala«, ubranost=Hara, »da peval boš domovja rane«, Trpa domovine, »slavil prelepe kranjske kraje«, slava in slavljenje sodita v FD, ki se nadaljuje v MešDbo, vse do Ncla in Kom(unizm)a, do NOBD. Šele LD v PM ne potrebuje več Slave, nadomesti jo z reklamo; ni več Dbe kot PSi, le še trg. PS in FD sta sicer še, a kot retorični maski za potrebe Polikov. In - seveda - v KCi, ki je Strno Refr; je FKc.

»Budil sinove boš zaspane,/ oznaneval jim dobe slaje.« Vod piše budnice, ki pa se v Bilčevi RR - sredi 19-Stola - spreminjajo v pozive k prerodu SNara; ne le KmSlca-Krajnca, ampak SNara v njegovi Romobleki, kakršno je dobil od Preša in Koseskega naprej, v razvitem SNclu. Poseben pomen pa ima drugi verz. Bilc ne hvali - pričakuje Poznasledkov le od - Prihe; Bilc slavi že sodobnost, ali svojo, 60-leta, ali 80. in 90. leta 18-Stola. Obe dobi sta dobi Preroda SNara. SNar pozna čase Trpa (»rane«), a Trp komaj da je omenjen, tako v ospredju je Poz PnM časov 1795 in 1861. Ne poudarja pa leta 1789, **Micke**, ki so jo tedaj uprizorili - trojka - ravno v Zoisovi hiši; niti ne omenja je ne. Kaj šele **Mata**, ki ga Lin napiše istega leta. Ravna Dgč kot Preš. Nimata **MicMat** za Bilca dovolj Narpobudnosti? Dejansko v obeh dramah še ni SNcla; šele kasnejša recepcija - RR - ju je naredila za temelj Slova v okviru (S)Ncla: od Voševe **Predle** do Kreftovih **Kojantov**.

Zois je obema ostalima res tudi PriSo, a ni le to; je varuh, zaščitnik,

KC, napove Vombovo PoV SPED **Škofa**. Kar eden sme, je drugemu prepovedano. NSS sme vse, ker je vse v čast in slavo našemu bogu; ker je bog Sžev hudič, se sme - se mora - zoper njega uporabiti vsa sredstva. Tot EDč. Zmerom znova zadenem(o) na isto.

Lita-Umet - SD - je razumljena tudi kot Ideol in Etzagovor-utemeljevanje postopkov NSSi. (NOBD kot obramba vosovcev, ki-ko likvidirajo nasprotnike, Špelca v **BSSvetu**, Jeriša v **Uri** itn.) Vse na liniji Liža in **Carja**. »In za njih« - za carjem - »cvet domovine«, za Tomšem Majda Vrhovnik in Mitja Ribičič, »v hudo klanje možko spe;/ noče solnca delj gledati,/ če Serbljine sužnost tre.« Tako ni hotel gledati več sonca Ivan Hribar in je naredil spomladi 41 Sm; Tomš se je Sžu (NemTurkom) raje Vojuprl, Vodlji strank pa so se šli Sžu - turškemu sultanu, Mussu in kralju - poklonit v Rim, kot če bi se šel Lazar Muratu. Paralele so jasne, SPED jih ne more Prikr. Nazadnje se je tako obrnilo, da si nista stala nasproti SPTja in Nemlti, ampak MV-SKC (MV-Deca) in SPTja. Do ItNemcev je bila MV-SKC hlapčevska, zoper Komste je šla kot cvet domovine »v hudo klanje«, bila v njem - s pomočjo AngAmov - tudi Totpobita-poklana.

Pek obnavlja Herz, Tip za PS-FD; Bogdanu Jugu pade kar 9 sinov Jugovičev, strahoten davek v krvi. Magštevilo 9 hoče sporočiti, da je bil pomor cveta srbstva Radstrahoten. »Stari Bogdan veleslavni«, tak mora biti, »skuša ramo zadnjokrat,/ Dragan, Štepan - dvojka silna,/ sili rineta v okom.« (Okom je ena od koseščin.) Tu sta Br-Dč oba Poz; obstaja torej tudi HarDč. Vse to se dogaja v ZnaSi Krvi. NOB Ptja je obnovila prav duha te pesmi, teh kitic: »Gorostasno se pomika/ staro, mlado«, Engelbert Gangl in Vlado Habe, »kjer kervi/

mecen, kar je FP. Vod Zoisu: »Kako povrnem skrb, ljubezen,/ kako poplačam Vam dobrote,/ ki mi skazujete jih vedno?« Vsakdo, ki je na višjem položaju v Dbi, ima možnost pomagati podrejenim, manj uspešnim; to velja za vse medČl odnose. Pa vendar so v FDbi takšni odnosi še bolj poudarjeni, saj je fevdalnost kot takšna (po definiciji, manj v stvarnosti) zaščita. Zois jo je iz splošnega Dabmodela prenesel v območje Kule, Zni; preroda Slova. Kot vsebina zaščitništva in mecenstva pa je nova.

Tudi Zois odgovarja Vodu v analognem duhu, izrazito FP. »Le majhne so«, te dobrote, »in te mi vrneš,/ če vedno kot doslej mi zvesto«, Zvesta je FVrta, »prijateljstvo ohraniš v srcu.« Ne navadno Pvt Prilo; gre za več - Zois: »Vi Vodnik pravi sin ste Krajne,/ ki gorko svojo mater ljubi.« Kranjska kot Slja je Mati; predstava, Tip že za PS, izdelala jo posebej Vidičeva **Ave, patria (APa)**. Predstava se ohranja v FD, tudi v FKC, prenaša se celo v RLH Meš, ko ta prehaja v Ncl, katerega bistvo je (re)Gent. Vidna je v Meškovi **Materi** itn.

Vod nadaljuje misel, ki sem jo navajal že prej: »O mili narod, kaj zakladov/ med sini tvojimi je skritih.« Zakladi niso le rudnine, enako so ljudje; moremo reči tej zadevi že Hum? Nadarjeni Pski so kot zlate žile ali, Stol kasneje, nafta. Ti sin(ov)i »čakajo, da roka pridna/ jih reši ter na dan pripelje«; kot rešuje premog in železno rudo v globinah zemlje ter ju izvleče na dan iz jaškov-izkopov. Ta roka je Zois; enako deluje v industriji kot v Nar vzgoji.

So pa vse Dgč zakladi, najbrž najpomembnejši od vseh. Vod: »Zapisal sem besed in rekov/ veliko po vaseh bohinjskih:/ koristile mi« - nam, Slovu - »bodo skoraj.«

potok moči drago zemljo,/ da svoboda pricveti«. Kajuhov(ski) verz. »Hodi, bratec, v rajde serčne/ čast in slava spremi te,/ Ajd nad vraga«, Sž je res Hudič, Ncl je Alga, »dvigni ramo,/ dom in pesem te časte.« Kot je Slja do 90 častila NarHere, **Še pomnite, tovariši**; bi danes še kdo poznal Majdo Šilc ali Majdo Vrhovnik, če ne bi bile po njiju poimenovane šole? A šole še nosijo njihova imena, otroci jih zato še poznajo. To je trn v peti DSD ideologom; še nobena šola ni bila poimenovana po Vuku Rupniku, po Hacinu, po Lohu, po Grozdetu, po gospej dr. Andrej Bajukovi. Kdaj bo dr. Zver popravil vnepovpijočo krivico? Kdaj bo zavladata zaresna Črna zver namesto dozdejšnje Rdeče zveri, **Vst**? Pa se ja ne bo Janša skazal kot Ustrana Zver?

Težko je ES analizo skrajšati, ko pa gre v drami za pomembne reči. Kardinalno vprašanje je, kdo odloča o zmagi ali porazu. Če bi odločala le NSS, le SNar, bi bilo stoodstotno, da bi zmagali mi. Odloča res tudi - in še bolj - naš Sž, Turki? Kako je to mogoče? Odloča zlo, hudič? Isto se je spraševal Vomb v **Škofu**. Odloča premoč na TSu, ki pa mora - nujno - biti le začasna, saj je Nar nadimantistična kategorija; Nar lahko izgubi le kako bitko, kot so jo Srbi 1389, ne more pa izgubiti vojne. Da bi to dokazali, so se Srbi v 90-letih 20-Stola lotili na veliko klati Bošnjake-Musle. A se je skazalo, da se vojna še ni končala, kajti tudi to bitko so izgubili; nekaj prejšnjih so dobili, leta 1912, v balkanskih vojnah, po 1918. Dokler bo Zg odprta, nedokončana - dokler bo tekel čas na TSu -, bodo vsi spopadi le Posbitke. Zato tiste Ideole, ki ReAr (RePS), verujejo v dokončno božje - Nar - kraljestvo na tej zemlji, v Mesijino carstvo, v Kom.

Peter Jugović, zaročenec carične Milice, odpeva NarPeku: »Na, bori

Etnologija, a ne le kot čista Zn, tudi kot dokaz samobitnosti - Trade - Slova. Etnološka Zn se veže z jezikovno; narodopisje s preučevanjem samega ustroja jezika, ki je srčika vsakega Nara in Čla. Brez jezika, v katerem se sporazumevamo, Čl ni Čl; ostaja brez Kule, je še žival, riga in bleja, ne govori. Zato je jezik osrednja Vrta, najvrednejša za raziskovanje.

Lin nadaljuje, kjer Vod neha; oba mislita isto. (**Slja** ni Real drama, ampak skoraj alegorija. ZVL so Simbbitja, ne le ES Pski.) »po hišah hodil je in prašal«, že moderna metoda Zni-stroke, »kak mnogovrstno imenuje/ orodje kmet, kak ti al oni/ se roži po domače pravi.« Po domače - po Slsko - pomeni, da je bil SNar tisti, ki je poimenoval zemljo in njene sadove (rože itn.), tudi sadove dela Člrok, Kmorodja; SNar je bil nekak novi - dodatni - stvarnik. To ustvarjanje se vrši z jezikom, odtod tolikšna potreba, da se v Nastu Nara najprej rešijo jezikovna vprašanja. Od konca 18-Stola, od Pohlina in njegove **Krajske gramatike**, 1768, tudi slovarjev, prek Dajnka, Cafa, Metelka, Kopitarja, Japlja in številnih; nekaj jih je bilo že prej, od Truba(rja) dalje. Jezikovno-črkarske vojne niso slučajne, niso Pvtzadeva. Kdor je določil uradne oblike jezika kot vseNarpojave-Vrte, je bil glavni zakonodajalec; a te določiti je bilo treba čim prej, čim bolj obvezno.

»Iskal sem skrbno pesem starih«, pomen NarPzje, z vrhom v Štrekljevem delu, »ki dedov naših vrla dela/ nam oznanujejo.« Niso sicer kot srbske, v njih ni samobitnih vojn NDže, kakor v SrbNarPzji, na osnovi katere je Lipež napisal **Car Lazarjevo smert**, 60. Kaj je v Narpesmi oz. v Zgi, ki jo Narpesem opeva-ohranja, je bilo treba šele preučiti; to je posel za Znike in Vod je bil eden najpomem-

slepec!«, ga obdaruje, »vberi svoje strune,/ da krasno zapoje o naši zmagi.« Funkcija Umeti kot agitpropa. »Al da se tožno zjočejo, če sreča/ zastonj pod zemljo verže nas borivce.« Odkod Vrta Sreče? Preš jo uporablja, kot Pek, a tudi kot NKNM. Kot da je sreča - posebno ime za usodo - tisti eter ali flogiston, brez katerega Zniki še v 19-Stolu niso znali razložiti določenih fizikalnih pojavov. Kasneje se je skazalo - v Zni -, da ne etra ne flogistona ni, da je oboje le PzM, prazen prostor. KršRlga (KatRlga in OrtRlga) ne bi smela govoriti o sreči, to ni Vrta ne za Avgušтина ne za Tomaža Akvinca; tudi za Ušeničnika ne in ne za Jerana, ki je sodoločal SIZ kot Katzavest v času okrog 1860, glej Bilčevo **Tarbo**; **Tarba** je izražala Jeranovega duha, bila v Jeranovi Zgodnji Danici tudi objavljena.

Za Bilca je jasno, da je TS-nadmoč PogPerzijcev nad KCo le sredstvo, s katerim Katbog omogoča, da se rojevajo-usposabljaajo-zorijo novi Sniki v Posnu JKra, v Trpu, v pričevanju Zanj. Tarba je srečna, da je preganjana in mučena; zanjo to pomeni, da je Katbogu ljuba, saj ji Katbog omogoča, da sledi JKru na križu, s tem mu - bogu - je najbližja. Martirij je za mučenca sreča, ta sreča pa ima povsem Dgč pomen od tiste, ki jo izgovarja Peter oz. ČD. Ni slučaj(nost)-Konta, ampak naklonjenost, a ne usode, ki je Pog slepa sila, ampak Osebe, ki je Dobri bog, Vsevedni in Vsevidni, Vsemogočni Gos sveta in usode, vseh usod in sreč. Zato martirij **Tarbe** - njen pasijon - ne more biti antična Traga; v njegovem jedru je nadzemsko veselje, da je ČI (Tarba) dobil moč vzpona med Snike, Vež, Etpopolnost.

Car pa nikakor ni ta(kšna) apologija Zmage Pra-vega; ko se Kršvidik RR v Narvidik, se izgublja

bnejših tudi v tem. Vsekakor - že vnaprej Strno jasno - so dela naših dedov (delo našega rodu) vrla, Poz, pomembna, čeprav niso Svetznamenita. So temelj STRade, s tem temelj razvitega - razvoja - Slova kot Nara-Nace. Prav v pričujoči knjigi **SNarpor** ES preučujem nekatere SD na to temo, kako izvršujejo nalogo, ki so jo SIZi (SD-ramatiki) zadali že ZLV in Bilc; tudi Abram v **Valuku**, FRemec v **Samu**, Roš-Savin v **Snu**, Turn(šek) v **Džmi**.

»Nabiral/ povesti stare je, ki vero/ in šego kažejo očakov«, torej že PogRlgo, ne šele KatRlgo. V Bilčevem času je bil tak nabiravec posebej Davorin Trstenjak, rojen 1817 (Bilc 1839); kmalu zatem si je vzel ta načrt za življenjsko delo Trdina, **Bajke in povesti o Gorjancih**. Prednik le-teh je bil Vod, tudi s teksti, ki jih je pisal za svoje **Pratike, Velike** in **Male**. Napisal je **Slovenski besednjak**, ki so ga nasledniki - Cigale itn. - povzeli skoraj v celoti. Napisal je nemško pisano **Slovnico**, v Slščini pa **Pismenost ali Gramatiko za Perve šole**, 1811. Pa **Abecedo za Perve šole**, se ukvarjal s črkopisom. Neverjetno obsežna dejavnost, poleg drugih; izjemna VelOs. Bilc popisuje, kako je začel s tem delom, ko je bil še župnik v Koprivniku in drugje: »Smejale stare so se žene,/ ko jih pazljivo je poslušal,/ gospod, častitljivi duhovnik.« Častitljiv še ne po letih, ampak po vlogi, kot klerik.

Naj tu omenim nekaj, kar povezuje Bilca - Janeza - z njegovim stricem Francem, rojenim 1786; in oba z mano kot Anlnom **Slje** in **Tarbe**. Franc Bilc je bil namreč rodni brat moje bisbisbisbisnone Marjane Bilc, poročene z Matijo Ličanom, mojim bis itn. dedom Čitprosvetiteljem v Ilirski Bistrici; NDM. Franc Bilc je zbiral narodopisno blago po Krasu, tudi on je bil duhovnik, ki se je zanimal

Oseba kot Vsemogočni bog, pridobiva Kol (Kld), ki pa je podložen mnogo večim Ćmpdoločilom-pogojem. Ni več vsemogočen; še zmerom je edini Pra, a po moči je omejen. Zlo-zli ga vse preveč(krat) stiskajo in tolčejo. Veča se - njegova - nemoč. To je nemoč Srbov med 1389 in 1804 (ali 1918). Ćnako kot nemoč Slcev od 8-Stola, od propadlega Ćrtovega upora v **PKrstu**, do 1945 in/ali 1991.

Smo Ideaborivci, a sreča-usoda, ĉe nam je nenaklonjena, nas lahko vrže pod zemljo, ubije, porazi. Kaj storiti, da se to ne bi zgodilo? Bĳiti se kot lev; to že, a ne zadošĉa. Srbi so se borili kot risi in sokoli, a ni šlo. Tudi okrog 2000 ne, ko je krenila v obrambo St Srbije 5-milijonska množica vojakov, Že in otrok, z golimi rokami so branili vsako ped St srbske zemlje, od Kolpe do Ćgejskega morja, a kleti AngĀmi, prĉkleti Bush (Carter, ni važno), jih je masakriral iz zraka, razĉetverjal na stotisoĉe junakov; v enem samem napadu na Beograd je bilo baje 700.000 mrtvih. Mašĉ sledi. Z njim zaĉenja edini še pokonĉni Srb na svetu, Lazar Todoroviĉ, logistiĉno podporo s ĆIP ĉvekom mu daje St trojica Hanzelj, BNak in Krivec.

NarPek in Peter Jugoviĉ pojeta že iz vednosti srbskega poraza; dramatik ve, da poznajo bravci njegove drame Zgo, torej Srbporaz. Vejo torej, da je bila sreĉa Srbom nemila; kot 1995 na Hrškem in okrog 2000 na Kosovu. A ta dva poraza sta - morata biti - le še ena vzpodbuda, da se bodo Srbi znova vrnili k obrambi Srbĉasti; da bodo - tokrat dokonĉno - zasedli Knin in Skopje, kjer leži grob carja Dušana, ali pa se je tam poroĉil oz. bil kronan, vseeno; vsi t(akšn)i dogodki so predvsem Simbnarave.

Najprej Narpesem, kasneje, od 19-Stola naprej, pa umetelna Umet, tudi dramatika, naj pripovedujeta, kaj se

predvsem za jezikoslovje, sodeloval je s Kopitarjem in Vodom, predlagal nov ĉrkopis, pisal cesarju o svojih jezikovno-ĉrkopisnih predlogih, vabil ruskega carja na ogled Ćerkniškega jezera kot narodopisne znamenitosti, itn. Bil je Ćl natanĉno v duhu, kot ga opisuje Bilc v **Slji**. Morda je Bilc celo mislil na svojega strica, ko je slikal Voda. **Slja** je posveĉena predvsem Vodu. Jaz pa se kot Anln DgZni vživljam v Voda od znotraj, tudi po krvi. Toĉneje: po ĆtPer volji, da nosim-živim tudi usodo obeh Bilcev. Nista bila uspešneža v Dbi. Franc je umrl mlad, 1824, tudi Janez je bil vse Ž bolehen, umrl je 1906. Moja nona Na(tali)ja in stara teta Aleksandra sta mi o njem veliko pripovedovali, doma na steni je visel - v spalnici - obešen list najave njegove prve maše. Obe je, ko sta hodili v Ilirsko Bistrico na poĉitnice, uĉil Ver in KulVrt.

Zois nadaljuje: »Vi Vodnik moŹ ste, ki ga treba/ je v zdanjih ĉasih domovini.« MoŹ Previdevnosti, vzor. »Vi zvezda ste«, FP, »ki dobo lepšo/ deŹeli krajnski oznanuje.« Preroditelj Kranjstva, toĉneje: Slova. Isto bo delalo SNKNNM v 60-letih 19-Stola, tudi Bilc, in Ptja-OF MV-II. Sami projekti. Šele Slja v PMLD je te projekte odvrĹla, jih nadomestila z zgolj veĉanjem gmotne moĉi in UŹev Sektelesnega tipa, glej sklep priĉujoĉe knjige **SNarpor**: Rudolfovo eposalno Reso - AK - o DaSlji, **MoŹgane**. (KasO: analizo te drame in **Dosjeja** sem preloŹil v naslednjo knjigo istega Pniza.) Ti moŹgani niso veĉ Vodovi - Bilĉevi ipd. -, ki ustvarjajo Nar, ampak so drek, na katerem Ćlu **spodrsne**. Zg Slcev je Zg od Voda-Bilcev do Rudolfa, ki zapelje vse v govno. Zlato=drek, kot piše Kosovel, a ne le on in ne prvi. Kmeĉlova levsa sta vmes: volja do stvarništva in AK govna.

je v Resi zgodilo na Kosovu. Srbi so bili res poraženi, Hudič je zaenkrat še močnejši. So pa Srbi s to bitko obranili-ohranili svojo Narčast, kar je za Narflogo bistveno. »Prihodnji svet naj sluša tvoje pesmi,/ da čast se naša večnosti zroči,/ al sreča mila al nemila Srbu.« Čast kot FP Vrta.

Kako zna Ncl sam sebe voditi za nos, pokaže paradoks: za Srbe je bil pokol brezbrambnih Muslže in otrok v Srebrenici potrdilo srbske časti! Ker so naredili ta poboj Bošnjakov skrito, kasneje trupla tudi prekopavali in vozili na druge (kot se danes pravi v turističnem žargonu) destinacije, gre za isto zadevo kot v PVD. Skriti jo pred tujimi očmi, obenem pa jo narediti, s čimer postane očita tisti sili, ki edina velja: Nvni-nadNvni duši našega Nara, NSSi. Tej sili odgovarjamo, ne EmpDbZgi RLH ideologov. Kadar gre za naš Nar, so naši interesi že naše Pice, s tem ČIP. General Aksentijević nosi po cestah lje, videl sem ga na TeVe, transparent z napisom za obrambo ČIP, kar je treba brati tudi kot obrambo masakra desetisočev v Srebrenici. Torej: ČIP=umor, celo Masumor? Kaj deš o tem, sinko Matjažek Hanzi?

Avgust 2005

Zois razvija, kar poznamo od Preša, iz **Sonetnega venca** itn. »Dežele te nihče ne ceni«; nihče je tujina, AvsNemci, celo AvsDž. A je ta dežela »zibel vaših očakov«, vaš dom, mater in dom(ovino) pa je treba ceniti tudi po FP Vrtah-terjatvi. »Vaš jezik nihče ne spoštuje«; konec 18-Stola ta jezik res še ni nikjer po svetu priznan, še pri Slcih kot Kmljudu ne; tam je le dialekt, pogovorni jezik, ne pa kodificiran sistem, ki je občeveljaven za vse ude Nara. »In tujc učiti se ga noče.«

Začenja se jasno razločevanje med domačim in tujim, ki pa ne zajema le domače dežele - vojvodine -, ampak že bistveno bolj razvit, osamozaveščen SNar. SNar kot SAKO. Nemci še niso imenovani kot Sži, kot tisti tujci, ki nam Slcem odrekajo samobitnost; a kmalu - že v 60-letih - bodo, v **FRSamu**, ob Obrih.

Vse, o čemer govorim, pa postavlja Bilc na Katosnovo; Vod manj ali sploh ne; kakor kdaj, kakor v kateri fazi. V času Ilirskih provinc, v katerih vlada vsaj delno pod Napoleonom duh FrancReve oz. neKatduh, se vdaja celo AnKatduhu. Vod izgublja Kat - tudi Krš - poteze; prej jih ima njegovo delo v večji meri, čeprav ne v takšni, kot bi si KC želela. Za KC, kakršna je sledila, je merilo Slom(šek), njegova **Blaže in Nežica**, ne pa Vod. ES analiza **BlaNe** je pokazala, kakšen strahoten regres - ReAr - sta bila Slom in **BlaNe** glede na Voda, da ne govorim glede na Preša. Ko Rebula in DSKC vračata Sloma kot vzor, črtata Vodovo Trado, vsaj njen večji del. Manj pa črtata Bilca. O tem več v naslednji opeki, v 2. delu razprave o **Slji**.

September 2005

DRŽAVA JE PORAŽENA, NAROD BO ŽIVEL III (ob Lipeževi drami)

ES analiza **Carja** se mi nikakor ne izteče; izvajajmo jo torej naprej, dokler je še vetra - navdiha - kej. Sodim, da ga imam še na zalogi; da odkrivam nove zveze, nove poudarke, nove teme; recimo problem sreče, usode, Previdenosti, božje volje. Dozdaj sem to temo pripravljaj, razrešil je nisem, niti še dobro artikuliral. Se mi bo zdaj to posrečilo? Vtis imam, da bo šlo, da že gre. Čemú bi se potem omejeval? Bere teh mojih razprav tako nihče. Pod nikakršnim pritiskom nisem, razen svojega zdravja - telesa - in količine-moči navdiha. (KasO: včeraj so mi določili datum operacije žolčnih kamnov. Pred pol Stola so mi v Splitu - v Vojbolnišnici - izluščili mandeljne. Režejo me, a sem - prav zato - še živ.)

Problem sreče-usode na začetku drame še ni rešen, ko ga zastavita Pek in Peter, še ni zrel za rešitev. Petru ne gre le za usodo Srbije; že to bi bilo največ. Obenem mu gre za usodo njegove ljezni do Milice, za ErS, ki se sicer zdi nevprašljiv, oba ljubita drug drugega, ErS med njima obstaja, kaže na najbolje; a pogoj za ta obstoj je njuno Ž. Če bo vojna, bo

SLOVENSKI NAROD JE UTEMELJEN NA KULTURI II (ob Bilčevi drami)

Bilc si ne more kaj, da ne bi Kule, Nve in vsega postavil na nauk **St pisma**, na Kat. Doba, v kateri piše in misli Bilc, je bistveno Dgč od Vodnikove, leto 1861 od let 1789 ali 1795 ali celo od let 1809-1813, pod Francozi, v okviru Ilirskih provinc. Vmes - od 1815 do 1848 oz. celo 1860 - se je dogajala močna ReKat. Jernej Levičnik, rojen 1808, napiše celo ep **Katoliška cerkev**; ostal je v rokopisu, a bi ga jaz morda moral upoštevati tudi kot žanr, ki meji na SD. Bolj Rad ReKata od **Tarbe** najbrž ni.

Cojz pravi PriSo dvojici takole: »Al cenijo ta dragi biser,/ ki jim ga Stvarnik je podelil?« Namreč sami Slci? Ali cenijo Slščino dovolj, ali jo sploh? Argument je za Tačas močen, saj se Bilc sklicuje na voljo Katboga, ta pa je najvišja, za Kane - in Slci so skoraj vsi Kani - je obvezna; kdor je ne spoštuje, je zapisan peklu. S tem Bilc ob vrnitvi pomena Kata in KČe utrjuje položaj - argumente za obstoj - Slova na učinkovit način. Nemlibci so, ki zanikajo Slov kot SAKO; KČ ga sprejema oz. potrjuje. Prej ga ni; a v 19-Stolu vse bolj. Teza v **Slji** ni vsiljiva, Bilc je ne razvije. A je temeljna.

šel Peter - med prvimi - v boj, junak je, braniti mora svojo domovino; in če pade? Mogoč bi bil primer, da bi Srbija zmagala, on pa bil ubit; da bi ostal Vuk poštenjak. Bi nato dobil Vuk Milico zamož, čeprav ga dekline ne mara? Nismo v FD in/ali PSi, kjer ne odloča ErS mladih, ampak volja staršev? Ne, v **Carju** ne.

Vidimo, kako so drame-teksti iz časa Ncl dvojni. Na eni strani so PSt RLH VISa, na drugi RePS; na ravni Klde - Nara, tudi RazrDbe - so RePS, na ravni Perodnosov, še posebej ErSa, pa na ravni razvitega RLHa, kjer se Psk Svno odloča za tega ali onega ljubljeneega, odloča sam kot SAPO. Noben ljubi ni vnaprej določen, po volji staršev, ki predstavljajo Klde in FD-PS. Tako je na ErS ravni, ne pa na ravni Klde. V zadevah Narznačaja noben Psk ne sme izbirati Nara, ki mu je všeč in s katerim se bo povezal; zato so tudi ljubljene, izhajajoči iz drugih Narov, vsaj nezaželeni, če ne prepovedani. Zaostali Hrtje danes še 80 %, bral sem Javanketo, ne odobravajo ženitve-možitve Hrtov-Hrtic s Srbi ali Bošnjaki. Tudi Slci iz druge polovice 19-Stola so imeli podobne norme. Izbiraš kogar koli, Svno, a znotraj našega Nara; glej Voš(njak)a, posmeh zvezi Zore do Plövela, **Svoji**, ljubislave do Gottwaldeja. Analogne zveze se rade končajo, - se morajo končati - tragično, Vidina do Ita Alberta, **VošVida**, še ene Vide do Ita Pietra.

V Nclodbobju LDbe se oba momenta (Nar in ErS) globoko prežemata, pojavljata se v Raz kombinacijah, iz katerih nastajajo Trage, kot je VošVidina, a tudi Draganova. Voš je imel posluh zanje, tudi v **Draganu** se stvari končajo slabo, ker se zavedni Slc dr. Dragan ženi z Nempoljsko Pl(emkinjo). Izid je lahko vsestranska zmaga, MihMara v

Na njej lahko svoje prizadevanje za Slov zaostri. Cojz: »O Bog! kam rod je ta zabredel,/ sramujejo jezika svojega se Kranjci in teptajo z ного,/ kar vsem najdražje biti mora.« Najdražje. Torej ni najdražja le Katvera Slcev, enako njihova Nar(samo)zavest! Oboje, vera in Ncl, se usklajata, sopogajata, soutrujeta, sopotrujeta.

Bilc prehaja v bojevito Krito tistih, ki se nočejo zavedati, da so Slci; je angažiran avtor. Cojz: »Kar mati Kranjcem je pustila«, sklicevanje na mater je pomembno, »zavrgli so.« Se pravi, da je zavest Nara o sebi kot SAKOi že bila. A so jo Slci nato zavrgli, zapravili, pozabili nanjo. Kdaj je bila? SD - SIZ - to vprašanje raziskuje in nanj odgovarja: v času PogSlova, Karnije, **Sama** in **Valuka**, še na prehodu od PogRlge h KatRlgi, v času knezov Gorazda in Hotimirja, **Džmi**, še v času SlavSnikov CiMeta, glej Sardenkova **Slovanska apostola**. Pozneje pa je ta zavest vse šibkejša, Savin-Roš jo (v **Gospovetskem snu**) na silo držita pri Žu; enako Brenk v **Poslednjem ustoličenju**.

Bilc tega ne eksplicira, a nujno sledi iz njegove ugotovitve: da je namreč za izginotje - vsaj poniknenje - SNarzavesti kriva tista sila, ki vlada med leti 900 in 1550 oz. 1789 ali časom Devovih **Pisanic**, 1779-81, in **Belina**. Vsi vemo, da v tem skoraj tisočletju vladata PIK. Če je že Pl Neg - tudi ker je nemško -, pa ne more biti enako s klerom, s KC. Bilc tega ne sme trditi; pa vendar - tacite - trdi. Kmalu za tem izrazi - celo Rad - Krito ne le Pla, ampak tudi klera Vrhovec, glej **Zorana**, v katerem izenači grofa in župnika; to se zgodi komaj poldrugo desetletje po **Slji**; enako levs v **Tugu**, grofa in škofa. KC dovoljuje oz. izdaja le veri in Katobredom koristne knjige (tekste), od **BSov** naprej. Ni ji do

Rojstvu, a oba, Miha in Marjana, sta Slca. NOBD sodi še v Ncl-svet, le da se tu kombinirajo RLH momenti s Stlom. V isti drami sta dva ljubimca - zakonski par KrimNina - umorjena, čeprav ne v celoti poražena. Porazena sta kot Pska, kot telesi, zmagata kot NarKol, kot Slov, kot RazrČloštvo, ker zmagajo Prti.

S(mrt) je mogoče gledati tudi kot »sladko«; za domovino in za izvoljenko pasti, se žrtvovati. (Dulce est pro patria mori.) Kot poje Peter: »Pa dans ljubezni slad me še njeguje,/ dans poj lepoti še predrage moje,/ devici poj, ki navdušuje Petra,/ da stokrat bi umrl za njeno varnost.« Ta izjava ni leporečna; Peter kot pravi junak tako Primisli, pripravljen je žrtvovati se. Pevec-starec poje žalostinke, ko jasno vidi mrtve Here; mladec Her pa je, preden gre v boj, poln navdušenja za bojvojno, h kateri sodi S kot hlačnica k hlačam, če se smem izraziti - hote - z Realz primeru. Tudi mladi Slci, ki so bili sicer Narzavedni, so šli na začetku I. SvetV navdušeno v vojno zoper Srbijo; nazaj so prihajali kot kriplji, že kmalu, razočarani, demoralizirani, kot piše TaSD, na Simbnačin tudi Majcen v **Čudežu**, 1915.

Milica-Že in Srbija-Nar sta v več pogledih - v samem bistvu - analogni, celo isto-ld. Sta Abslepota, AbsPravost. Nekako skladno je, da umreta hkrati obe. Ko se Milica ubije-zabode, le sledi bitnemu Etzakonu: kot Psk noče preživeti, če sta umrla njena domovina-SNar in njen ljubi-Peter. Liž še ni mogel vedeti, da se bodoči tudi Slski kralj Peter II. Karadjordjević ne bo hotel junaško spustiti v boj in jo bo aprila 1941 na vrat na nos s premoženjem Dže (z zlatom in ministri) povciral letalskim - zračnim - potom v tujino. Doma se bodo Slci vojskovali naprej oz. po svoje z Nemokupatorjem,

tega, da bi se Slja razvila kot Kula, s tem kot SAKO. Prva Slška nenabožna drama je šele **Belin** oz. minorni dramski prizor o **Pijanem možu in ženi**, iz začetka 18-Stola, avtor Jankovič. Zares uspešno Slška sta šele **MicMat**, a ravno Lin je oster oponent KCi; ni se hotel dati cerkveno pokopati, sprejeti cerkvenih zakramentov pred So. Vsa trojka ZLV je v temelju AnKat usmerjena. Bilc jo rešuje za KC prav v **Slji**; a dejansko zagovarja njen Kulpomen, ne njenega Verznačaja. Česar pa ne stori v **Slji**, popravi v **Tarbi**.

Cojz naprej: »Le po tujem,/ stegujejo roke«, Slci. Ne Km, ti ostajajo zaprti v svoje ozko okolje, ozko kar se tiče visoke Kule. Pač pa MešRazr oz. tisti njegov (večinski?) del, ki se sproti, ko se pomeščanja in kultivira, tudi denacionalizira, deslovenizira. Trojka hoče narediti konec ravno tej praksi; kultiviranje nastajajočega Meša (iz Kmsloja) naj bi bilo obenem tudi nacionaliziranje. Za ta namen pa je potrebna NarKula, zbiranje Narpesmi itn., a tudi pisanje visoke Kule, kar storita Vod in Lin s Pzjo in **MicMatom** oz. ZnŽurZgarskim delom. Projekt je jasen in trden.

»Al slovstvo/ slovensko se razvija, raste?« Namesto vprašaja bi moral stati klicaj! ZLV ga razvijajo. Nato govori Cojz o slovstvu, čeprav skoz metaforo Nve. To je legitimno, kajti v NKNMešu sta Kula in Nv poenoteni, Kula raste iz Nve. »Ko vsem narodom že cvetljice/ v najlepšem cvetu so«, cvetljice so Lita-Kula, »je njiva/ slovenska mila nezorana.« Kdo je ni zoral, a bi jo bil dolžan (z)orati? Čeker Slci nismo imeli lastnega SPla, bi to morala storiti KC; pa ni! Molitveniki in slovarji ne zadoščajo, če so slovarji - vsa Zn - namenjeni le KatRlgi. »Je neorana, neobsjana.« Kdo bi jo moral obsejati? Dejansko Katbog; pa je ni. Slce je ustvaril kot

tvegali vse, Boris Kidrič ali Peter (kateri? Klepec? Novljan? Veliki?); Peterček, kateremu v čast in slavo poje LibJNcl frazer Špic, glej **Naš vir**, pa se bo v Londonu ženil in polegal po kraljevskih posteljah namesto po mahu in skalah roških gozdov. Petru Kidriču se je posrečilo ohraniti-otrčiti varnost njegove izvoljenke Slje oz. Ptje-domovine (SNara), Petrčku kraljiču ne; tudi ne Petru Jugoviču. Ubogi Srbi. Je bil pa v tem uspešen eden od Srbov kot Kidričevih tovarišev Komstov: Peter Stambolić. Mnogo manj pa Ivan Stambolić, ki ga je dal Milošević med joggingom pospraviti. O klavska Srbija!

Milica kot da razume, za kaj gre in kaj pomeni ta hip za Anlna razvitje teme. Vključi se v pogovor na Pranačin: »Premili Peter! danes se še radujem/ v pogledu tvojga lica. Pa srce/ se trese v persih mi krvavih dni,/ ki vzhajajo nad milo Srbijo.« Ve, da bo vojna strašna. »Bog jo ohrani strašnega pogina,/ človeške roke je ne bodo mogle!« Dramatik da spregovoriti besede, ki so najbližje Kršu, Že-nski, mili devici. Milica zastopa eno točko pahljače ali sklopa, ki sega od nje - vere v Vsemogočnost in naklonjenost Dobrega boga - do skepse v to, kaj ali kdo je Gos DbZge.

Zup(an)u ne pride na misel, da bi se Nina ali Marjana obračali h Katbogu, da reši Krma in Miho in SNar pred krutimi NczNemci, analogonu krutim MusiTurkom. Že-nski sta Prtki, nosita puški in streljata z njima, čeprav ponovi Nina na nenavaden način na koncu drame usodo Milice. Ne ubije se sicer sama, kot se Mila, poziva pa soproga Krma, naj jo ustrelji, ker mora ustreliti esesovca Harza, ta namreč drži Nino pred sabo kot ščit. Krim res strelja; Nina je bila že prej smrtno ranjena, a Krim se tega ne zaveda, streljal bi v

poseben Nar, potem pa K-da je nanje pozabil. Nanje se je močnejše spomnil šele Protbog, Trub itn. Pa tudi ta je slovstvo podredil Rlgi. **Belin** kot dejansko prva Slska laična drama-tekst iz območja Umeti ne izhaja iz Katsveta, nasprotno, obnavlja antični svet boginj, vil, Nve in Kule, čeprav je **Belina** napisal klerik. Napisal ga je zunaj KCe, kot reantikiziranje v duhu Razsva in klasicizma.

Položaj Slova je bil torej slab, katastrofalen. Morda Slov ni bilo pred izumrtjem, to se ni smelo zgoditi zaradi Tembožje volje, a bilo je zapuščeno, zanemarjeno, K-da ga ne bi bilo. »Le trnje raste in koprive/ po travnikih nam zelenijo.« Je mislil Bilc na molitvenike kot koprive? Nemo-goče. Ali pač? In je doživel s strani Jerana, ki-ko se je ta zavedel konsekvenc sporočila **Slje**, hudo Krito? Da bi se odkupil - morda pred sabo -, je dodal **Sli Tarbo**. In nehal pisati Lito-drame. Šele obe drami skupaj sta ga legitimirali.

»Jih solnce svitlo ne obseva,/ megle zakrivajo ga temne.« To je skoraj kot lik Burje (»ta hude vetr«) v **Belinu**; lik Negsile, ki vse pomori kot slana in zimski mraz. »Le ene rožce ni na vrtu«. Tudi **Belina** ni; mar Bilc zanj ni vedel? Ali pa ga je (kot ne le takratna SIZ) premalo cenil? »In pesnika nobenga lira«, ne Deva ne **Pisanic**, »Triglava vrhov ne prepeva,/ Savice vira ne pozdravlja.« S tem je mišljen Preš in njegov **Krst pri Savici**. K- da pred trojko ZLV ni bilo nikogar, ki bi deloval s Kulo v duhu PriSlova.

Nujna je Temsprememba položaja, preOsm, projekt Slova: »Vodnik, Linhart! Al še dalje/ bi križem mi roke držali?«

Dobra beseda na dober sprejem naleti. Vod takoj poprime. Najprej Zoisa pohvali, a ta hvala je smisel na, ni idolopoklonstvo ali Zunsposšt-

vsakem primeru. Ženo ljubi, hoče, da še živi; a še bolj kot ljubi ženo, ljubi SNar-Prol, (Ptjo), ta pa terja, da je njegovo glavno čustvo Sš. In glej ga zlomka, takšno čustvo poji kot morda glavno tudi Milo, do Turkov in še bolj do domačih Izdov.

Presenetljivo je, ko odkrijemo, kar bi DSD tako rada skrila: da je že prva SD sredi 19-Stola bolj sovražila (učila sovražiti) domače Izde kot tujce, Dmbce bolj kot Nemce-lte. Zupu bi lahko očitali, da je pripravljen - hoče - žrtvovati ves SNar (SNar kot tak), le da bi likvidiral NczNemce, če ne bi storil Zup v **Rojstvu**, ki ga obravnavam, nekaj, česar v **Carju** ni. V **Carju** sta Peter in Mila še zaročenca, medtem ko se Krimu-Nini poraja otrok; Krim ubije že skoraj mrtvo Nino, otrok pa ostane nepoškodovan. Živel bo, z otrokom nova Slja, a ne DaBükova, ta ni nova, ta je Slja Klca Žolca iz **Rojstva**, ovaduha in Izda.

Pa je Krim lahko tako meril, da je vedel: otroka ne bom ubil, le pomagal Nini do čim hitrejše Si? Seveda ne. Če pa je kljub temu streljal na ženo, ali je preferiral likvidacijo Sža nad obstojem lastne soproge? Ali pa se je zanašal na intervencijo kake nadNvne sile, ki bo vse uredila, da bo prav? Na Katboga se zagotovo ni. Na Biosposobnost lastnega Nara, da se bo ohranil in regeneriral? Ni Konta, da postavi Zup v dramo ob ubitih Krimu-Nini dva mlajša Prta, par MihMar(jan)o, ki ostaneta nepoškodovana. Sta onadva še dodatno-podkrepljeno tisti otrok - tista nova Gene -, ki bo živel(a), ki se je kot v Komsta prevzgojena narodila v Nevihti, v LRevi? Tega dozdej še nisem uvidel. O **Rojstvu** sem pisal že stokrat, tega vidika pa še nisem izanaliziral. Moja MetAkxa mi prinaša sadove. Ni drame, ki ne bi odkrivala novih in smiselnih

ljivost; Vod začuti, kakšen čudovit načrt preveva Zois. Zois Vodu (in Linu) osmisli bivanje. »Častil sem vedno Vas možaka,/ al zdaj, ko te besede slišim/ iz vaših ust, Vas občudujem./ Naj rudečica, sini Slave«, Slova in Glorije, seveda šele bodoče, »obljuje lice vam, ker tujec/ deželo vašo bolj spoštuje/ kot vi.« Zois je tujec, ki se slovenizira; postane prvi in odločilni preroditelj KulSlova. Je to le naključje, da je bil prvi Vojdržavnik Slova, Samo, prav tako tujec, morda celo Frank? Zois je It; franki (Germani) in Iti (Romani) so glavni Sži Slova, skoz Stola, glej Pennov **Padec Metula** in oba **Tuga**. Utemeljitelji-Vodje Slova pridejo iz tujega Nara. To je v nasprotju z Nclom kot lokalizmom, ne pa z UHo, ne z DaEvro, ki je EU. JNcl je skušal Franka in Ita zamenjati s Srbom, s Srbkraljem Aleksandrom I Karadjordjevičem, glej **Na kraljev dan**; ni se mu posrečilo.

Zois je za Voda (in tudi kasnejšo SIZ) tisti, ki Sljo »ljubi, jo ljubiti/ uči in ukazuje.« Ukaz je spet FP, a obenem Tip za vsako ObDb. Tudi Zoisov odgovor je v duhu FP: »Dolžnost je naša to.« Dolžnost pa ni več Vrta v vsaki ObDbi; v PMLDi odpada. Ostajajo le še ČIP, ki so maska za interese in Uže.

Vod še podčrta Cojzovo utemeljitev (Nasta) Slova na KatRlgi - na Katbogu -, a tudi tu je ta utemeljitev le okvirna. »Previdnost božja naložila/ mi skrb za dušni blagor Kranjcev,/ da vodim jih«, zato se pišem Vodnik, priimek je metaforičen, je ZnaSi, »da pot jim kažem/ tja v večno, pravo domovino.« To je Vodova naloga kot klerika. To je en vidik DušNote in Kule: VerRlg - konfesionalni - vidik. Je pa še drugi, a prav v tem je posebna Vodova naloga. Prvi vidik je skoz Stola zastopala KC, od Hrena do Davelikega SKatteologa dr. Streso-

informacij, navsezadnje tudi smisla, če se je Anln kar naprej loteva in kliče iz nje smisel, ji brska po najglobljih, prvemu pogledu najbolj zakritih plasteh.

Ta hip - v 1. prizoru drame - res še ni treba, da se Temproblemi razrešijo, se pa jasno nakažejo. Peter še veruje v Vetrnost Srbstva: »Čemu greniš si serce?« ltn. »Še dneva ni kervavo solnce prešlo,/ in še stojimo, svet« je še »nepremakljiv.« Je še, a ne bo več dolgo. Spodbil se bo v temeljih. Nastopilo bo spoznanje, da Ortbog ni bil naklonjen Srbom, Ala(h) je vse Dgč poskrbel za svoje Musle. Odzdaj naprej Kršbog ni več deloval - se dokazoval - z dejstvi, kot se je skoz like Štefana Nemanje, St Save, Dušana Silnega; zdaj bo prešel v SrbNarpesem, kjer bo postal cilj upanja in vere. To bo zelo Dgčbog. Bo skoraj odsotni bog. Znova se bo RR v zmagovalca v stvarnosti ZgDbe šele v 19-Stolu, nekako vse do 1945 oz. do 1995, ko so Srbi še imeli v posesti tretjino Hrške. Nova poraza 1995 in 2000 na Kosovu pa sta Ortboga spet vrnila v vlogo, ki jo je imel recimo v 17-Stolu, ko je Narpesem nastajala ali se razcvetala. Srbi ostajajo v podrejenosti FDbi-PSi, medtem ko so Slci ravno s tem, da so dobili lastno ND kot SAKO, 1991, prešli v možnost, da se pospešeno predstavijo v PMLD; da se ne ukvarjajo več s svojim Slovom kot bistvenim problemom; in ne s svojo SND. Res je še precej zaostalcev, posebno ljudstranka bratov Podobnikov, Kmtepcov, zagamanih ozkosrčnih reakcionarjev a la manipulativni Starman in poistranjeni Joras, a jedro Slova je že čez dilemo Narmeje na Dragonji in Muri, Sotli in Soči, Razkrižja in Mlinov, Hotize in skale, ki leži sredi Kolpe, Hrti in Slci pa jo oboji razglašajo za svojo; pravi se ji Kamen-grad. V in na njem ni nič, a

mila (Stremila? V kateri ČD že nastopa dr. Stremil?), morda tudi ocvrtega Virka, po duhu brata znamenite trojke Wirkov, Jani-Tomi-Andreja. K prakticiranju prvega vidika je klerike pripravljala nadNarKC, Vatikan kot Svetsila, tudi kot VojDž.

Drugi vidik pa je bil zanemarjen, neobstoje. Da bi ga kdo opazil kot nujo, je moral zrasti iz nepriznanega in ZaničSNara. To je bilo vse Dgč tveganje, stava na komaj verjetno: da se bo mali SNar, ki sploh ni PraNar, ohranil, med velikimi sosedi (mednje sodi tudi velikanska Hrška pod vodstvom slavni kraljev, Tomislava VII. in Henrika VIII.), ki Nastu Slova niso naklonjeni (Nemci, lti) ali pa imajo Slce za planinske Hrte, za zaledje Hrtov, v duhu ilirizma, ki bi moral postati veleHrštvo.

Trojka je izjemno močna kot tri VelOsi; to niso le izvajavci vaticanske Pole kot klerik Enrico (ta je celo papežev odposlanec) v Kokaljevi dramatizaciji Kočevarjevega **Mlinarjevega Janeza**, napisanega par let pred **Sljo**. Se DaSlci zavedamo močiveličine te trojke, ki je bila ravno v njeni izvornosti, v veri, ki jo je pojila, veri v možnost in veličino SNara? SNar se je kasneje skazal kot problematična kategorija, glej **Klevsa** in **LevsS**. A to je kasneje, to je že čas Kmecla in konca 20-Stola, le deloma konca 19-Stola, nikakor pa ne čas konca 18-Stola. V **Klevsu** se SNar sesuva, v **Slji** - kot Kula - nastaja, se poraja.

Poanta Vodovega govora ni v omembi njegovega duhovniškega poklica, ta je le uvod - morda le alibi -, ampak v nadaljnjih verzih: »Na srcu mojem pa« - odloča ta »pa« - »je vedno/ mem« - ob nji - »večne, sreča časna bratov.« TS kot Ćpčas, v katerega - vsaj v primerjavi s Katbogom - sodi tudi Nar; seveda ima Nar tudi Vepoteze. Cilj te časne

prav ta nič omogoča, da lahko vsakdo vanj investira svoje fantastične gradove-sanje.

Ker je **Car** preprosto in Klas grajena drama, je tako rekoč nujno, da se ob Temtemi SV odvija tudi vzporedna, glede na pomembnost klde sicer stranska, pa vendar odločilna tema: Sš-odpor Milice - Že - do zoprnega, neznačajnega, Neg Čla, ne le do SžNara in SžRlge. Gre za to, da velja Vuk (Branković) med Srbi (do 1389) sicer za junaka, čeprav je nekoliko poseben, Mila pa z nezmotljivim Žeinstinktom sluti, da ni poštenjak; da bo storil nekaj zlega. In res postane Izd. Obe temi nastopata že v 1. prizoru, tako da je bravcu jasen potek drame - njene Temdileme - že na samem začetku.

Psihološka osnova za Milin odpor do Vuka je v tem, da ljubi ona Petra, Vuk pa je skuša osvojiti zase; na Pvt - tudi EkP - nivoju je Vuk prav tako smrtni tekmelec Petru, kot so Turki Srbom. Mila ne more imeti dveh soprogov, kot ne more imeti Srbija dveh vladarjev, dveh Džav: srbske in turške. Ko postane Srbija vazalska Dž pod Turki, pomeni to začetek njenega konca, popolne podreditve enemu soprogu-tiranu, ki ji je bil vsiljen, vzela si jo je s silo ali s prevaro ali z obojim. Odloča, da ni izbran po njeni Sv volji in čutu; kot ni izbran sultan Murat in njegovi dediči, ampak car Lazar oz. bi bil izbran Peter Jugović, če bi zmagal in preživel.

V tem času - v tem tipu dramatike - je treba jemati oba motiva hkrati, sopogajata se, v določenih odločilnih točkah sta isto: domovina in soproga, Nar in soprog. Ideal-norma je, da se usklajujeta; če se ne, sledi Traga. V **JTugu** ubije zli Tugo Zorislavinega soproga Čeligoja, ker želi sam postati njen mož, hkrati pa zasesti tudi Čeligojev položaj Vodje-starešine-kneza. Odmev te paralelno-

sreče pa je, »da se omika rod slovenski,/ da v bukvah najde dušne hrane.« Dušhrana niso le Katnabožne knjige, Baragova **Dušna paša**, ampak je Kula kot Dušpojav. »Da med omikane narode/ stopiti sme«, ne le z vojsko, kot Srbi v **Carju**, ampak s Kulo. To »sem želel si vedno./ Dežela tužna, kje možak je,/ ki dal ti bo dobrotno roko,/ pomagal ti, te s praha vzdignil?« Ne Mojzes, ki je Vodja, ampak pomočnik, nekakšna babica, ki bi stala ob porodu - ponovnem vzdigu - SNara. »Ta misel mi je up kalila.« Zdaj ve, da je; j e. In pokaže nanj: »Ta mož najden je že. Pokazal/ je sam srce, ki le domovju bije:/ ta mož je Cojz.« Je hotel biti Levs več kot Cojz? Primerjava med obema Klevsoma in Bilčevim Cojzom se kar ponuja.

Cojz spregovori o sebi, o svoji razliki z obema ostalima; Bilc ne upošteva, da je določena razlika tudi med Linom in Vodom, Lin je češkega rodu in nima Kmpedigreja. Tega pa nima povsem niti Vod, doma je iz Gilne, od Žibertovih. Prakm sin je šele Preš, tudi trojka Levs-Jurč-Strit. Ima pa Bilc prav, da eksponira Zoisa, saj je tisto, kar ju z Linom družijo, pri Cojzu še - mnogo izrazitejše.

»Slovenec po rodu/ sicer nisem.« Že ta izjava omogoča razlikovanje s kasnejšim čistim Nclom Levsovega tipa; po rodu pomeni po krvi. Ncl se ne zadovoljuje z Eto in Idejo, obe sta zanj preveč duh in premalo snov. Ncl skuša biti sinteza obeh momentov, temelječa na snovi, na telesu, na dednosti; odtod čez čas Nast Nata, ki pa je že AD Ncla (**Jara gospoda** in **Kontrolor Škrobar AD Krpana** in **Tugov**). Predvsem pa na krvi. Kri je - paradokсно rečeno - duhovno telo, je ZnaSi Duha - višje Ideje - v telesnem, celo v Sekobmočju, saj se ta kri ne zgolj preliva, ampak se deduje s Sekaktom.

sti oz. sinteze obeh linij se kaže v **Zoranu**: Zoran je Vodelj upornih Kmtlačanov in ljubi Adelo, grofovo hči, ki pripada sicer drugemu Razru in Naru kot on, a se z Zoranom ljubita. Vrhovec skuša priti na višjo raven od zgolj Narravni; (S)Ncl skuša nadgraditi z interNac oz. medRazrsodelovanjem, gleda s stališča UHe. V tem je **Zoran** močna in upravičena Krita obeh **Tugov**.

DaSlci so na eni ravni že v okviru UHe (poročanje pripadnikov Raz Narov med sabo, globalizem trga, ne več ND z zaščitnimi carinami itn.), na drugi pa še ne. V PMLD so namreč prešli v NadNac Džobluko, a ta zanje ni več oblika humanitete, nima več Etvsebine relacije do sočla kot do - vsaj v zamisli - Dra. DaSlca zanima kot tekmeča na trgu samo on sam. Nad njim ni višje Vrte, kakršna je Katbog za Kate ali UH za NKNMeše, ki ne zaostanejo v NclGentu. Nad njimi ni ničesar. Kar je, je le v njih, to pa je - njihova najgloblja srčika, kot Nara in Pska, kot Klde in Plde - PzM: nič(es) kot tak. NA Vrte so nastale zato, da navidez zapolnjujejo nastalo praznino, odsotnost višjih Vrt ali boga. Dejansko pa se je Čl reduciral na AgrEkzld, ki nima posluha za Dra; a tudi ta AgrEkzld nima več Rlg vsebine, v sebi boga kot Trl. Že bog Nara je (bil) bistveno oslABLjena Trl, bog trga - NA maliki - paso le še prodajne znamke, maske, ki služijo psihoterapevtiki, nekakšni varnosti, ki je seveda le retorična, varnost iz besed. To je RMg, to odslikava in zastopa Sl lud.

Ker ni več boga, tudi ni več hudiča. Ker je bil za Milo njen ljubi Peter bog, je - tudi drama - potrebovala še njegovega protiigravca: Hudiča, Vuka. To je trajalo še do NOBD in do SPED. V RMgi med obema ni več mogoče razločiti. V **Briškrižu** je JKr Hudič, s tem pa prvi

Zois je nekdo, ki je po lastni zavestni Kul - s tem tudi Et - odločitvi postal Slc; prehaja sicer v SNcl, vendarle ostaja tudi v UHi. UH je veliki dosežek enciklopedizma, 18-Stola. Le UH se lahko meri z nadNacnaravo KCe. UH je Tip za PrM, za **Belina** in **Mata**, še za **Varha** in **Lahkoverne** (BTomšič), 1840 in 1844, ne pa več za **Carja** in **FRSama**, za 60-leta. Prav tedaj, med 40-imi in 60-imi leti, se zgodi prehod ali prelom med Mešem, ki se še poji iz UHe, in NclMešem, ki vršiči v obeh **Tugih** in se nadaljuje še dolgo, tudi v Špic(arj)evih in Lahovih JNcl dramah, v Šorlijevi **Na Pologu**. Preš družji vse 3 prvine: (S)Ncl v **Vencu**, Kat v **Krstu**, UHo v več pesmih, tudi **V spomin Andreja Smoleta**. Kmecl v parodizaciji Smoletovega lika, glej monodramo **Slovo Andreja Smoleta od veselih ur**, zreducira (RR) Smoletovo UHo na SekDekprivatiteto, na strah pred So. Kmecl je Rad in strašen destitutor, seveda v svojih dramah. V svojem SLZu popravlja, kar v Umeti zagreši.

PMLD ni več UH, ampak njena karikatura. RMg pade od univerzalnosti Huma (vsega RLHa) v lokalnost Pos telesa in interesa; Čl je le še Psk, s tem atomiziran kot tekmeč na trgu; ni več SAPO, ne stremlje več k liku SAPOe, ki ni - naj ne bi bila - ne Klde ne Plde. Danes živi Zahod v destruirani - groteskno zreducirani - Dbi. Univerzalnost se je RR v globalnost ali globalizem, ki pomeni vladavino nadNac ali interNacKapa, finKap. Možnost, da se nekako reši, ima PMKap le v tem, da prehaja na mejah v UmKap, v eksperimentalni Kap, katerega cilj je zamenjava Ža (in Si), para ŽS, z Dto. V t(akšn)em novem okviru pa pojembitnost krvi povsem odpade, kajti kri je Tip za Ž, za višje oblike Ža; pri sesalcih, pri Člu dobi najvišjo vrednost. Ko kri izteče, nastopi S. Dt

ne bog in drugi ne hudič. Oba sta le nosivca dveh Raz EV, ki sta med sabo le v igri, v povsem neobveznem. Briški sicer čuti, da nekaj tu ni v redu, odkriva, da Trp še obstaja - kot OIS -, a vzroka za ta pojav ne zmore (več) odkriti. Nastane - začuti - kaos, v katerem se ne znajde. Ne ve, ali je to zmeda zla ali igre. Ali usoda ali Konta. Liž se še trudi odkriti jasne poteze sreče in nesreče, določiti, kaj je eno, kaj drugo; RMg tega ne zmore več. Kvečjemu na plitki Žravnini, s tem da pripiše hudičevskost zla interNackKapu, AngAmom, glej **Anywhere**. A to je le neole prazna samovšečna retorika, neuspešen regres.

Milo pa še vodi nezmotljivi Nvčut, v katerega je verjel ALH, cepljen na PS: »Čuj, čuj! Kdo je? Oj Branković? Naj grem,/ v serce me strese, če to temno lice/ po meni se uzre.« NA si mora izmišljati zamotane Magsisteme, da odkriva zlo, vsaka NA sekta po svoje, kajti PMLD Či nima več natančnih čutov, ne ErSa, ne za sočla; oboje se sopogaja. Če ni instinkta, ga mora nadomestiti sofisticiran sistem retoričnih znakov, ki na prvi pogled Fasc(inira), tako je kunšten, danes zna vsaka druga brucka na Fiji in komparativistiki uporabljati nadvse kompliciran jezik ate Žička in strica THa, a to so le oblačila, ki jih brucke kupujejo kar naprej nova, na čim krajše čase zamenjujejo, v njih bleščijo, a so sama na sebi brez vrednosti, saj jim določa ceno - hitro spreminjajoči se - trg; so hitro pokvarljivo blago, medtem ko je bil čut Že-dekleta (v to so bila dekleta prepričana) pred poldrugim Stolom natančen-zanesljiv kot Nv sama.

Seveda je bila tudi to iluzija, a je dolgo trajalo, preden je Vida spoznala, da je Alberto slabič; da je postala **VošVida** Mela-Traga. RMg ne

pa je onkraj ŽSi, s tem tudi krvi. Šele Dt Strno onemogoča Ncl, vsako NSS.

Je pa treba Bilcu priznati, da v **Sli** ne uporablja izraza-Vrte St, zato tudi ne NSS. Ostaja bliže UHi PrMeša, ki je NKNM, s še ne do kraja razvitim Nclom. Bilc je Zoisa uporabil prav zato, da je lahko podal Ncl brez samozaprteosti, brez Sša do tujstva, brez šovinizma, utemeljenega na zelo zoženo razumljeni krvi. To je velika prednost te sicer zelo preproste Bilčeve drame. Morda mu je pri tem, da je ohranil čut za UH, pomagala ravno pripadnost KČi. Tudi KČ šele postaja skoz Ncl lokalno pristranska, vse dokler ne doseže ta njena usmeritev vrha v Kfzu, glej Jeločnikovo **Vst(ajenje)**.

Ko Cojz izjavi: »al srce slovensko/ mi v prsih bije«, hoče reči, da je Slc po KulEt odločitvi. Srce mu ni sedež Narkvi, ampak UH širine. »Vedno ljubim/ bogati jezik, v katerem Dante, Petrarka, Taso je prepeval.« ljubi ltščino, ki - ker - je dala najvišje KulVrte - Eststandarde - v Zgi, vsaj Zah(od)a. Levs in Jurč ne govorita tako; za predmet RadKrite si izbereta Nemce-franke, ko so še po bistvu Bari, njihovo Krš je le maska. V času, ko se dogajata **Tuga**, okrog prehoda prvega v drugo tisočletje, še ni ne Lutrovega prevoda **St pisma** ne Goetheja ne Schillerja, še Hansa Sachsa z njegovimi krevljastimi šušarskimi verzi ne. So le nastavki **Edde**, germanskega mita, PS slovstvo.

Takšno slovstvo ne more biti analogen vzor za Slce - za vsakogar -, kot je konec 18-Stola vzor Dante (Petarca, Tasso) za Zoisa. Vod tega vzora še ni zmožen Posn, je še preprost verzifikator Razsv smeri, ga pa komaj nekaj desetletij za njim odlično - kongenialno - Posn(ema) Preš, ko si izbira najtežje Pekoblike, sonete, stance, gazele. V tem

pozna Trage, ker ni niti začetne gotovosti, vse je že vnaprej - Strno - IVJ. Tudi Mina iz **Gospoda s Preseka** se je zmotila, Nvčut jo je varal, zakuhala je Trago s sabo, s Presekarjem in Žarom. A to je bil proces, ki je zorel, imel svojo Zgo, vanj je Čl investiral veliko dela, pozornosti, sanj, načrtov, čustev. V RMgi do analognega procesa sploh ne more priti. V - Jesihovih - **Sadežih** ni mogoče razločiti, kdo je živ, kdo mrtev, kdo zel, kdo dober, kaj sploh kdo sporoča. V **Sa(de)žih** bi Peter in Vuk tvorila isti lik. Mili ne bi ostalo drugega, kot da spi z obema; in ker se tudi oba ne razločita od ostalih, bi morala spati z vsemi. Načelno vsaka Že v PMLD tudi spi z vsemi. Na ES ravni je to težko izvedljivo, na pot se postavlja cela vrsta ovir, najbolj finančnih in pravnih, a Stra je takšna, K da Abspromiskviteta nima mej.

Peter ne verjame Milinemu čutu (»Pa norka si! Možak je slave vreden,/ je naš in Serbske steber« za takšnega se ga smatra); ona pa kar dvomi: »Da bi blo res!« Pa ni. Peter je naivnež, kot je naivnež vsakdo, ki se vojskuje za Dom in tvega za svoj Nar Ž. V PMLD je to traparija: žrtvovati se za Belgijo zoper Nizozemsko? Za Anglijo zoper Irsko? Na robovih Zahčvre - EU - so še sledovi starega: medNacvojn med Anglijo in Irsko, ostanek je Ulster s Kat in Protfašističnimi organizacijami. A tudi to postaja vse bolj folklor. Oranjenci-Oranževci bodo vsak čas gnile mandarine.

PS-FD izhajata s stališča, da se stvari, ki so del NSSi - naš interes, RR v Vrte - mora obrniti na dobro, končati z našo zmago. Če se ne, se sproži teološko razmišljanje, kje je vzrok za to, kdo je kriv, da se ne; vzrok za zlo=GhK. V PMLD tega ni več; GhK nista več potrebna. Nihče

pogledu je Zois mentor tudi - in še bolj - Prešu kot Vodlinu. Zoisa nadaljuje Čop, Smole pa je v tej novi trojki mesto Svtelesa, za kar kaže dar v prvi trojki Lin, posebej v **Matu** s poudarjanjem €rS momenta. Zaenkrat je ta moment še zadržan, a napoveduje, da se bo v določenih razmerah sprostil v DekUž. Sprosti se že pri Prešu, v njegovem Žu in Pzji, zares do kraja pa v RMgi od 60-let 20-Stola naprej. Tu se RR v SekCin, glej zmehčane in spolzke - ne le Rudolfove - **Možgane**.

Nekaj verzov občudovanja nameni Zois svoji ldomovini, ki (še) ni domovina D'Annunzia, kar postane v Canovem času, niti še ne Verdija in Carduccija, kvečjemu Metastasija, ki ga namerava prevajati Japelj. »In domovino krasno milo,/ v kateri zmerom solnce sije«, načelo Klasjasnosti, »na travnike zelene vedno,/ kjer oljka se z limono družī,/ objema trta pomarančo«, to je že Goethejeva recepcija (RR) lte, glej **Leta potovanja Wilhelma Meistra** in **Mignon**.

NTM - tretjič v drami - utemelji Bilc svoj svet na KCi; tu edinokrat uporabi izraz St, a v specifičnem in Konvpomenu papeža kot St očeta. »Deželo krasno vedno ljubim,/ ki sedež je očetov svetih.« Tu bo pol Stola kasneje navezal Opeka, glej **Rimske verze** z Rad zaokretom k papeštvu in Vatikanu, kar pa nakaže-vede že mladi Krek z dramskim prizorom o papežu **Leonu XIII**. Bilcu zadošča omemba papežev, nato se pri priči vrne k tistemu, kar je zanj bistveno, to pa ni hvalnica papeštvu in KCi, kot v Sardenkovih dramah, glej **Pet modrih devic**; bistvena mu je Kula. »In zibel slavna mož preslavnih«, poleg literatov gotovo tudi slikarjev, Michelangela, glasbenikov, Monteverdija.

Ker je Slja že Katdežela, za Bilca Kat ni problem; ne čuti potrebe po

ni več kriv, vsakdo dela le napake oz. je kriv zgolj pravno, kar je Zun(anje), ne določa PriDušNote. Vzroka za zlo načelno ni mogoče najti-določiti, prvič, ker zla (Hudiča) ni, drugič, ker vlada Konta, te pa ni mogoče predvideti. Nekaj se da storiti s poznanjem verjetnostnega računa, povprečij, a to so le statistične metode brez vrednostnega zaledja. Vuk=Peter. Jelko=Elko, **GiM**; Vanja in Kostja, **ŠPK**, sta (kot) njuna Sestra, ki je Španska kraljica ali poljubno kar koli v sistemu samih Sim. Avsa in Češka tekmuteta na trgu, ne izganjata si več prebivalstva, tudi Poljska in Nemčija si ne jemljeta več ozemelj. Za Poljake so morali biti Nemci zlo, in nasprotno. Največje zlo pa so domači Izdi, ki pomagajo Sžu, Rupnik Rösenerju, ali, kot trdi BRoz v **Obsodili so**, Komsti (KaKi) Mussu-Grazioliju. Na Ćpravni je takšna razlaga-trditev bedarija, Strno je pa mogoča; Stra je okvir, v katerega zbaše vsakdo, kar mu ustreza. Kani, da je Hudič Marx, Komsti, da je hudič Churchill.

Razumljivo je, da je pripravljen dati FD-PS Her Ž za ljubo, zanj velja PnM-bit; ne ve še, da je to SSL (Peter Mili: »Jokaš jo za me, in jaz s kervjo ji jo plačam«, solzo), DaSlc pa lahko zapravlja, tudi čez mero, naredi lahko tudi Sm, se zabode, da šprica kri, a to ni dar za ljubo, za Dra, ampak dejanje-gesta med OISom in teatrom. Kri je dajala Pri(stnost); če bi hotel DaČl znova doseči Pri, jo bi - bo - moral iskati drugje; v Dti. (Pa tudi tu mora biti pazljiv, da zaradi krvi ne regredira v ĆDč. Kri je v IsDti le spremljajoč pojav, nabiranje izkustva, tveganje, pot skoz Arhfaze.) Za FD-PS Here so stvari, vsaj na začetku procesa, še trdne; Mila Petru verjame: »S kervjo - je djal - vas plača, solzice!« Tako ustrojena dva lahko nosita svet na svojih ramah -

rekatolicizaciji; morda v **Tarbi**, v **Slji** ne. Sljo hoče priličiti - kot se malo vzoruje pri velikem - lti, Slske ustvarjavce ltvelikanom. Voda Tassu, Lina Goldoniju ali Machiavelliju (**Mandragoli?**). »Pa Bog mi dal domovje drugo«, Katbog in lastna volja, »ki ravno tak« - Rad izraz: ravno tako! - »ga čislam in spoštujem.« Ćnakopravnost med lti in Slci, lto in Sljo, le da mora Slja še razviti, kar je lta že naredila. »Deželica je ta slovenska majhna«, a Pra, »slovenske matere sinova!/
Vzemita v družbo me za brata,/ da z združeno močjo začnemo/ buditi domovino drago.«

Ne gre za navadno krvno Br, ki je dejstvo Nve in Dbe v P*Si*. Gre za brata v višjem - v Kul - pomenu besede. Trojka so trije bratje po Kuli, namenu, zasledovanju cilja, projektu, delu. To je njihova zaveza: Sljo, ki je - ima - enak Pot kot lta, prebuditi in artikulirati v Kulpomenu visoke Dbe. Nekaj podobnega sta čutila v medsebojnem Prilu Byron in Shelley, Goethe in Schiller, vsekakor trojki Preš-Čop-Smole in Levs-Jurč-Strit pa četverka S*Moderne* s Canom in Župom na čelu, vse do trojke Dine-Priž in jaz. V R*Mgi* - v P*MLD* - se tudi takšne trojke sesirijo, postanejo svoje nasprotje, le skupni Utinteres za denar, za imidž, za uspeh v Dab*Dbi*. Mislim na W*KBb* povezave.

Zveza, ki postaja zaveza, je srečna. Lin: »Vzhaja zora lepših časov.« Cojz: »Veselja dan je dans napočil.« Aluzija na **Mata**, ki je naslovljen tudi kot **Ta veseli dan**. Vod: »Bog blagoslovi zvezo našo!« Cojz: »Obema Stvarnik je podelil«, Katbog kot stvarnik se nenehoma vrača kot temelj zadeve, »modrosti dar in učenosti,/ darvala vam je Vila«, poleg Katboga so še antični bogovi-boginje, tudi pri Modrinjaku, ki je enako duhovnik, »moj Valentin.«

srcih -, lud retorji ne morejo nositi ničesar več; sicer pa ni ničesar več nositi. PMLD ni več svet, ampak Dv sveta, Sim, odsev v nič. Edino Pričustvo je morda še v OISu, a glede sebe; torej v Radtočki Avza.

Se je pa problem, o katerem govorim, začel že v NKNMešu, ki se je zatekalo po Vrte k PSi, ker mu RLH VIS ni zadoščal; ker se mu je že izpraznjeval? To je bil čas vmesnosti, velikega mišljenja, od Kanta do Nieta. Mila: »Splačujva si, da nama kervi zmanjka -/ in dvom je proč, unkray se zdreši« razreši - »vganjka.« Oba Čla sta - in spe, v Nastu - SAPOi, sta NKNMeša, ki se čutita kot Dr za Dra Dr. LdDr: plačujva Dr Dru, dajajva se - si - do kraja. Pojem boga obstaja v NKNMešu - še zmerom - tudi zato, da Čl ohranja vero v nekaj-nekoga, kar je nad njim; da ni on največ in/ali vse; da Meš ne zapade Rad Avzu, kot mu zapade v PMLD.

Mrk je zadnja oblika ohranitve boga, ki pa ni več Per; DbZg je nekaj, ne nekdo. V PMLD pa ni več nič višjega ali drugega, le jaz sam in trg kot moj sistem, v (po) katerem se gibljem. Ker sem to čutil - se tega jasno zavedal - že 56, sem (na svoji zame znameniti poti z Velike planine) določil zase 3 maksime, ki sem se jih nato držal vse Ž. Prva: nekaj ali nekdo je višji od mene. Danes sem izraz nadomestil z Dr. Bog kot UnBDr. PMLD je nujno - Strno - brez Boga in Dra. Le z NA nadomestki gurujev, ki so četa Fz-Stl Vodij. Od Lazarja do Mojstra iz **Briškriža**, od Gubca do Kapa.

Navsezadnje je treba Mili priznati, da je njena drža najumnejša od vseh. Vemo, da se vsaka zanesljivost prej ko prej podre; da je vse, kar je (stvarno), negotovo. Torej ostaneta dve možnosti: nad vsem obupati, videti le poraz in nič, ali pa upati,

Nv-božji dar je tu. »Veliko meni/ Gospod podal je premoženja.« Vidi se, da je drama pisana 1861, ne 1789 ali 1795. »Z veseljem vse, karkoli imamo,/ domovju v prid, v korist podamo!« Vse, težka beseda, Bilc tudi Cojza idealizira. Vendar ne brez upravičenosti. Andrej Smole je želel Cojza Posn, bil je premožen, a je svoje premoženje zapravljajal po Evrmestih za Sek in ludUže; še zdaleč ni bil kot Cojz, ki je sam vodil svoja podjetja in posredoval PriSoma vrhunce Kule. Zois se je v Preševem krogu razdelil v dva: v Čopa in Smoleta, v Zoisovem krogu pa sta dva skušala biti Preš, ne da bi zanj še vedela; ni se jima posrečilo. Kljub mnogostranski veličini pa le nista bila Preš. Tudi trojka Levs-Jurč-Strit Preša ni dosegla.

Vod je odličen organizator, takoj razume, za kaj gre in že načrtuje: »Da! To storiti smo pripravi«, pripravljeni in usposobljeni. »In trdno upam, da narastla/ skor družba naša bo.« Nekaj bo narastla, nato se pod Metternichom in ReKato ne bo razvijala, nato - od 60-let naprej - se bo neizmerno razmahnila, postajala NKNM, a se kmalu RR v Bržo in v MM, vse bolj bo medla, jalova, povprečna, kar je v skladu z naravo Meša. Dokler ne bo v PMLDbi - okrog 2000 - Kula skoraj povsem prešla v muzeje, v spomin, ki ga šolstvo-vzgoja zlorabljata za masko-alibi SNDže. (Tu je posebej pomemben manipulator SrKos kot instrumentalist v službi vsakokratne Dž-oblasti; SrKos je Simb, kot takšnega ga kritiziram.) Obenem pa se bo nanovo nastajajoča Kula RR v tržni videz (imidž) nekdanje ustvarjalnosti.

V PMLD ni več Katboga Stvarnika ne Umtkov stvarnikov, le še trgovčiči in prerivači, ki uživajo SSL ničesnost, Wirki in Flosarji, Matevžki Koščki in Žurstke Leiler-Kajzarce, ki so

da bo kdaj kako Dgč. Miško Kranbutelj je zapisal: **Nekoč bo lepše**, mislil je na razviti Kom, na čas, ko bosta Popit in Dolanc ustvarila v Slji-Jugi rajski vrt. Jaz upam v (sicer najmanjšo) možnost, ki je skoraj že neverjetna, da bo nastal DrČl na osnovi nečesa, kar ni Ž in s tem ne AgrČkzld. Ta moj cilj se imenuje Dt. Dokler ni udejanjen in se ne pokaže, da je tudi on SSL, me vera in upanje v Dt držita pokonci. Skeptični PMLD trgovčiči nimajo te vere, a tudi ne (več) velikih stremljenj; le še Mizm. Nista romana **Ata je spet pijan** in **Pasji tango** ultraMizm?

Bližja mi je preprosta Mila, ki poje: »Še edno solnce jedra mi čez gore/ in persi zapustita up in strah:/ zablisne svit mi naj čistejše zore,/ nebeška radost zleze v srce rah«. Rah pomeni: rahlo, spet koseskizem. »Če pa nemila nas osoda zmore,/ in njega (njega!) krije grobni mah,/ o grobni mah! Na smem si ga svesta biti, -/ srce se če mi žalosti stopiti.« To ni Bogomilina odločitev v **PKrstu**, čeprav prideta nazadnje po svoje na isto; Boga se žrtvuje za Črta tako, da mu z molitvijo k Prabogu reši Ž, Mila pa si zasadi nož v srce. Ne ravna Boga umnejše? Pod predpostavko, da mu je res ona rešila Ž. A kako to vedeti? Boga veruje, da ji je zaradi njene žrtve Katbog pomagal; Preš se dela, da Bogi veruje. Kmalu pa se ni zmožen več tako prepričevati in spet obupa.

DSD veruje, da je šel dr. Hacin takoj po Si - obešenju - kot SŽ v nebesa; jaz v to ne verjamem in še marsikdo ne. Morda bo šel v nebesa nadškof, če bodo tam potrebovali bas v nebeškem zboru. Hacin ni bil enaka dobričina in Krjavelj. Nebesa so za Krjavlje in strice Dolefe (Dolef je žejen cvička, Vuk krvi), ne za Vuke Brankoviće. KC Mile ne pusti v nebesa, samomorivci so položeni v

kot Prikajzarce kar štirikrat počene; mar ni to ideal: imeti štiri pizde, zato mōči hkrati sprejemati štiri debele kurce? To je pluralizem (promiskviteta) PMLDbe. Janšev zakon o RTV bo Zaverbrunarce Zorine pomnožil v snope posušenega babovja; pa veš, dragi bravec, kako se v ltščini reče snopu? Fascio. Janševa žetev zlatega klasja - tudi bendima sladke Rebule + Wirka - bo razstava Kfza. Ko bo prišla zraven še liktorska sekira, bo Fz vrnjen, seveda, upam, v obliki groteske, tj. retorike. A tudi retorika, če je vsepovsodnja kot laž, lahko (za)duši.

In kdo so ljudje, na katere računa Vod? »V deželi/ mož nekaj je,/ ki še gojijo/ ljubezni do domovja iskro.« Če zapiše »še«, pomeni, da so takšni že bili tudi zunaj KČe; res se jih da nekaj najti. Najbrž misli Bilc na Akademijo operosov, na Schönlebna, Dolničarja itn. Žal pa so bili ti vezani le na deželo (Kranjsko), prek baroka tudi na UHo, ki še ni bila Meštipa, ne še RLH, od tega verjetno le Hum, predvsem pa obujanje antične Kule in renesanse. Barok tu prehaja v Razsv. Nova imena pospešujejo prav ta prehod: »Saj Kumerdej je domorodec«, šolnik in Znik, »Kopitar sin Slovenje zvesti«, jezikoslovec in Znik, »in Juri Japel tud z veseljem/ pridružil družbi se bo naši.« Takih mož je še precej več, na oder jih postavi Voš(njak) v **Predle**, Makovca, ki je strokovnjak za porodničarstvo, zdravnik in Znik, napiše tudi **Višegarske bukve za babice na deželi**, 1788.

V Vodu je kot v Razsvideologu silna moč optimizma; na tej moči kot obujeni temeljita tako taborsko gibanje kot Ptja, glej NOBD. (V PMLD o optimizmu ni več mogoče govoriti, prej o pesimizmu kot o prepadu, ki se odpira ljudem, predvsem mladim, ki se zavedo ničnosti in absurdnosti svojega položaja, glej **BrišKriž**; ali o

neblagoslovljeno zemljo, tam so na razpolago hudičem, da počno z devicami svoje Sekumazanije. Prav za prav nepravilno: Mila in Vuk bosta dobila Svo, da bosta kršila vse Etzakone Krša, Peter in Hacin pa bosta morala dan in noč brenkati na harfo, čeprav jima gre ta instrument neznosno na živce. Tudi v nebesih ni Pice; rešenci morajo početi, kar jim ukaže bog, oni pa to Svno sprejeti. Ni čudno, da je postajalo vse več ljudi vernikov hudiča, Lbna. V tem pogledu je PMLD - RMg - oboževanje hudiča.

Liž se še ne zaveda, da uvaja hudičevski svet, svet, v katerem je spet (kot v PSi) mogoč PozSm. Za Liža je Mila NeČi bitje; o nji NarPek: »Poleg nje kleči devica,/ kakor angelc ustvarjena,/ tiho joče, serce čisto/ je zgubilo dragega.« Bilc se je jasno zavedal, kaj dela, ko je (na)pisal **Tarbo**; z njo je pokazal na Pradevico. Trp je treba prenesti do zadnjega, v čast in slavo božjo. Ne pa se predati lastni žalosti zgolj zaradi ES Čla, Mila zaradi Petra. Tarba je izločila iz srca vsakršno čustvo ljezni, ki se je tikalo zgolj Čla. Vsa se je ohranila le za Katboga. Par **Car-Tarba** podaja v 60-letih 19-Stola nasprotje - razliko - med HMgo in KMgo.

V 2. prizoru se seznanimo z Lazarjem, z njegovim mišljenjem in likom, ki je v drami osrednji; je ZnaSi za Srbijo. - Dogaja se v »taboru serbske armade. V Lazarjevem šotoru zbor vseh poveljnikov«. Lazar jim pravkar govori - pred bitko. Ni moder le on: vsi se zavedajo Radnevarnosti za obstoj srbstva; bistveno bolj kot se je MV-II Deca zavedala grožnje za obstoj Slova, tega, da grozi nevarnost od ItNemcev. Bali so se le Komstov, kar pomeni, da jim ni bila prva Vrta, ki jo je treba braniti, SNar, ampak oblast njihove grupe-elite v SNaru.

Nihu, glej Rudolfovo, Filetovo itn. dramatiko.) »Vsaj vsaka stvar, v začetku mala,/ velika s časom le priraste:/ le seme družba bo zasjala/ in seme bo pognalo klase.« Če je Vodovo delo seme, je Preševo dozorel klas. In je Janč(arj)evo danes Žuroblika snetljivega klasja.

Lin Voda perfektno razume: »Slovenskemu podlaga slovstvu/ bo delo naše.« V naslednjem Stolu se kar vrste proslave v Vodov spomin. »Na podlagi/ naj zidajo otroci, vnuki«, Levs-Jurč-Strit, tudi - bolj obrobno - Bilc, »poslopje krasno, hišo Slave.« Vidmar je še PV sanjaril o Slovu kot novih Atenah; žal je imel bolj od njega prav Preš, ki je Siske Atene imenoval rovtarske. (Kdo so DaAtenci v Slji? Ni Rugar arhirovtar? Pobalin Grims mali Goebbels? Janša diktator iz Podvolovjeka? Rop deluje kot povodni konj, silovito vztrajen, a z minimožgani.) »Slovanski bratje sramovali/ ne bodo se - Slovenskih bratov.« Trojk, kot so ZVL, Preš-Čop-Smole ipd., res ne; DaSlci pa bi se morali sramovati sami sebe. A da bi se Čl sramoval, mora čutiti - imeti - sram. Katbog je crknil, zato čuta sramu ne podeljuje več; njegovi duhovniki nimajo pojma več o njem. Da bi bilo Oc-virka in Štuhca in Rodeta sram ene same besede, ki jo kot gnojnico zlivajo na tekmece? Sami CinBari, trda konica AgrEkzKlde, kar je DSKC. Kako čudovito bi bilo, če bi se U(s)ran vzoroval pri Devu, Vodu, Bilcu, Cajnkarju! A zna peti le Siske in v zboru enakozagamanih; o baročni alegoriji in pastoralni nima pojma, ne o **Belinu** ne o Purcellovi glasbi. Za Cajnka njegovi Dakolegi iz DSKCe niti ne vedo, da je pisal drame! Razločujejo med obema Bilcema, pa so vsi duhovniki?

Vod utrjuje Br-zavezo: »Stopimo v njih častito kolo.« Da, v to kolo je čast vstopiti, ne pa v Kolo J(ugoslo-

»Na čelih vaših temne berem misli! Ni strah, ni bazen« - opa, to pa že ni več koseskizem, ampak Takova kratitščina -, »ki vas lomite,/ resnoba je, ki vije zmir človeka, če v eden dan« - naenkrat, hkrati - »zastavi dom, življenje!« Srbi - še posebej njihova VojPol elita - so na višini naloge, ki jim je zastavljena. »Nevihta žuga.« Neodvisno od naše volje; Turki nas napadajo. »Mirnih dni je sreča potekla nam.« To je očitno vsakomur; Slce 1941 je ločila le oce- na, kako prebiti nevihto: ali zgrabiti bika za roge ali se potuhniti pod mogočni hrast, ki priteza strele; blisk ga je nazadnje razklal, pod hrastovo krošnjo skrivajoče se pa pobil.

»Kmet popusti oralo.« MV-Deca je načrtovala rešitev, po kateri bi delal Km naprej, ne postal voj(šč)ak za lastni Nar, ga kvečjemu le stražil, a pred lastnimi Slci; Vašstraže. Ne glede na to, kaj kdo planira, dejstvo je, da »brazde rezane gnoji morda/ z lastno kervjo«. Kri je osrednja. Vprašanje je le, »kaka žrtev bode«. Ptja-Prti so se MV-II odločili tako kot Srbi 1389; a Ptja je zmagala, Srbi 1389 ne. MV-II pa so se, Dgč kot 1389, Srbi razcepili, eni so čakali, se pacificirali, zavrli (četniki), drugi so Posn svoje dede iz 1389 - Lazar: »Z goric in gor možaki hrabri vro,/ serce plamti«, kot v **Samu**, »ker križ in domovina/ sta luč in hrana vsaki serbski duši.« Križ je poudarjen kot nasprotje Muspolmescu. MV-II ga zamenja Rdeča zvezda kot ZnaSi za aktiven odpor, medtem ko postane Križ ZnaSi za podložnost okupatorju oz. za odpor Ptji-Rdeči zvezdi.

Lazar opisuje bivši sladki mir, novi položaj Trpa za mnoge: »serce ženicam poka, deca plaka«, a jedro, voj(šč)aki, »Srbije cvet in nada, mož in oče gre, morda za vselej!« Gre v S. Kot MV-II. »Kaj žena, dete!« To je Ptvnivo. »Mati sveta kliče«, kot v

vanskih)sester, vodila ga je Manca Komanova v duhu JNcla in **Krsta Jugovičev**; ne v Barkolo hercegovskih Prtov, ki so skušali vso Jugo - tudi Sljo - posrbiti oz. RR v PS na ravni **Carja Lazarja**; dinaridi. »Sprejeli bodo nas veselo.« In so jih, **Micko** so uprizorili pri Cojzu 1789, **Predle**. »Vam bratovsko podali roke,/ in svoje brate nas spoznali,/ slovanske matere otroke.«

Tu Bilc podaljša Slov v Slav, že v duhu linovega **Poskusa**, pa obeh **Tugov** itn. Zavest, da smo s Slavbrati - posebno z Rusi, a tudi s Srbi, 1918 - eno, je Slcem marsikdaj ne le dajala prepotrebno samozavest, tako rekoč držala jih je pokonci; kaj pa bi bili Slci (kot Kranjci in Štajerci) v primerjavi z velikanskima Nacama lte in Nemčije? Cemper, kot se je izražal Levs. Še MV-II smo bili eno z Rusi, še več, eno s Prolom vsega sveta, skoz Ptjo in Kominterno. Na ta vidik DSD pozablja, išče le Negmomente v vsem, kar ni ona, kar ni njeno. Moč Prola je segala na Kitajsko, tam se je MV-II boril Mao; v Grčijo, tam je deloval Marcos; v Brazilijo, beri Amadov roman o Ptji **Katakombe svobode**, izredno je poučen. MV-Deca je upala, da ima na svoji strani KC, ki je prav tako institucija in gibanje vsega sveta; pa še Angfame povrhu. Zmotila se je; papež jo je izdal, Rožmana je odrinil na stranski tir, sramoval se ga je, Angfami pa so cvet Dmbvojske vrnili Prtom - Ptji - pod nož. Medtem ko je OF-Ptja MV-II živela iz Ideolpomoči Sovjetov in gmotne - Voj - pomoči Angfmov. Sovjete je večina Slcev MV-II imela za Slave, v duhu Cojza in Bilca.

Cojz nadaljuje Voda: »Besede naše so resnica:/ al preden ločimo se, bratje«, bratje v višjem pomenu besede, Br v Kulprojektu preroda Slova kot KulNace, »še enkrat zvezo potrdimo,/ ki nas je tu za vek

API, Mati je Domovina, »nje bridki stok nas stresa v dnu serca.« Materino Trp Praborce spodbada kot ostroga, čeprav ne vedo, kaj jih čaka: »ali ob gorskem robu plašno/ berli nam zora, zora zmage, smerti,/ al ta, al una Serbu je enako,/ ostane vselj časti in slave sin.«

MV-Deca je pozabila na slavo in čast, šlo ji je le za ohranitev Pvt Ž in gmotnega interesa, morda celo oblasti KCe (v lti). Se da reči, da je s tem ravno MV-Deca napovedovala PMLD, v kateri sta slava-čast brez pomena in velja le trg? Ali pa je šlo za Čl egoizem in strahopetnost, ki je Tip za Čloštvo od nekdaj in je postal MV-II le močno razširjen, zajel je tako rekoč vso Deco? Glede na to, da je bila MV-Deca že v Kplu, da je tudi TaSKC pristala nanj, Kpl pa je trg in ne vojna, je napovedovala Nast PMLDbe; in jo je šele akcija Ptje, ki je vračala PS Vrte (VIS), reaktivirala v ReAr Vojgrupo, torej tudi njo RePS, z Dmbci.

Del MV-Dece se je res do maja 45 Prikr, Vodlji strank, Stare ipd.; računal je, da bo vso svojo grupo - Deco - rešil, ker jo bodo AngAmi pri(po)znali kot svojo zaveznico, se delali, kot da ni sodelovala z NczNemci. Ti Poliki - celotna MV-Deca - so skušali AngAme prevarati. Ni se jim posrečilo. MV-Deca se je pustila potegniti v EDč-DžV-Bm, v RePS, a je v tem procesu izgubila. Če bi že od začetka ravnala kot Lazar in njegovi - razen Vuka, ki je vzor MV-Deci -, bi ohranila vsaj čast in dostojanstvo, Narpesmi bi jo opevale. Tako pa PVD ne more postati Kosovo, S cveta SrbNara, Herov-borcev, ampak le S kolaboratorjev s hudičem. PMLD DaSlcem - mlajšim - to ni važno, vseeno jim je, kaj kdo kot Polik je; a ker Čl ni le ludist (je tudi bitje iz PSi), je mogoče sočustvovati s P(adlimi)VD le kot z ubitimi, trpečimi, ne kot s

sklenila.« Na veke, za Ve; metafora, ki pa ima tudi Rlg vsebino. Za Kat je Ve Resa. »Častili so Slovani veliko/drevo košato lipo. Naši/ očetje lipe so sadili,/ kjer božje hiše so gradili.« Božje hiše niso šele Katcerkve; so že Stša PogSlavov, skoz katera govori Katbog, čeprav se praSlavom še ni razodel, niso še prišli v neposreden stik z misijonarji KCe. Tako je prepričan Abram v **Valuku**. Šele ko nastopijo Katmisijonarji, glej tudi **PKrst**, postane PogRlga zgolj Neg; to uprizori Krek v drami **Sveta Ciril in Metod stopita na slovansko zemljo**; šele od tedaj naprej je Pogžrec hudič. Turn(šek) podaja v **Džmi** prehod od Poga h Kršu.

Bilc vzpostavlja sintezo **Valuka** in (Turnovih) **Zvezd našega neba**, CiMeta, ki zidata cerkve po Slskem. Cojz v imenu Bilca; verjetno to ni HistZois. »Podobna naj bo lipa družbi./ Ko ona bomo trdno stali,/ do zdiha zadnjega sinovi.« Zois govori v Bilčevem liku bolj kot Toman, kot govornik na kakem Narshodu, taboru, kot Vilhar ali Zarnik. Razsvljudje niso bili tako zapisani patosu, Fasci(nirani) od navdušenja, kot Meši v 60-letih, ko so že začeli prehajati v SeH, ne le Strit. Ncl je po eni strani bojeviti in čvrst, Levs v **Tugu**; po drugi je blago sentimentalni. Izraz »milo«, ki ga rad uporablja Bilc, ni Tip za Voda in Lina, nasprotno. Razsvsvet je skeptičen, razumen in celo razumarski, ne sklicuje se toliko na srce in čustv(ovanj)a kot Bilc. Bilc in NKNM v 60-letih imata potrebo nenehoma proslavljati, se sklicevati na razviharjene emocije, obljubljeni Ve: »sinovi Slovenje najzvestejši bomo!« Ne zadošča reči: zvesti, moramo biti kar najzvestejši.

Ni čudno, da je najbolj zanosni retor, Toman, ki je največ obljubljal, beri tudi Kmeclovo monodramo o njem **Navdušenje Lovra Tomana, ko**

padlimi Heri. Črna maša je zamanski projekt. Tudi sam sem se trudil PVD heroizirati, vsaj nekako, a ni šlo, moral sem od svoje velikodušne zamisli odstopiti, popustiti stvarnosti in njeni teži. Grozde ni padel kot NOB borci dramatik Čufar, Moškrič, Kajuh, Rob, ampak kot - vsaj v Potu - sodelavec okupatorja, kot bodoči član Dmbecev.

V drami ni SeHa; Lazar govori kot Komst MV-II: »Se nagne dan, scveti se zor, in že/ v krvavem boju koljemo protnike.« Sže je treba klati; ni druge, če hočeš zmagati v RePS SV. Šele od časa minometov in z letal odvrženih bomb, tudi atomske, se vojna spremeni, se umakne bajonet v drugi plan. Mar Dmbci niso klali Prtov? So jim tako dolgo pridigali o ljezni, da so Prti od dolgega časa pocrkali? Namen vsake Vojgrupe je še zmerom isti, čeprav se metode spreminjajo: zmagati. Danes je vseeno, s kakšnimi sredstvi zmagaš, tudi z najbolj umazanimi; v PS-FD je bila važna čast: »Naj Srbija skrepi se« - krepne? - »ali slavno pade«. SrbMaz je morda celo želel, da pade čim več Herov, bo slava večja in veličastnejši spomin. Verjetno pa je takšna želja naknadna, pripisana je Srbom iz 14-Stola, a od guslarjev, ki niso uporabljali noža, ampak lok, ne lok s strelico, ampak lok za guslegosli. »Kri serbska je porok« za dober izhod zadeve, pa naj zmagamo ali ne. Tu se je v PS vmešalo Krš s svojim martirizmom: Her je isto kot SŽ. Čast je celo nad zmago. Če ni vsa ta čast le RR za nazaj.

Lazar naredi Vojnačrt; na sredi Vojkril bo nastopil »slavni Branković«. Kaj pa, če so bili vsi TaSrbi, z Lazarjem vred, kot ta slavni Branković? In so potem krivdo Izda pripisali le enemu - jo naložili le na enega -, Vuku, da bi bili ostali oprani krivde? Nikoli ne veš, kaj je

je prvič razvil slovensko zastavo, med prvimi klonil pred korupcijo. Glej Voševu dramo **Dr. Dragan**. Najbolj Ptjski Jože Dežman je postal najbolj AnK Joseph Deschmann; mislim na DaZgarja, ki razglašča, sklicujoč se na nekega NemNczZnika, da so bila dejanja Prtov pred 1944 kriminal(na), zločin(ska); da so imeli okupatorji prav, ko so obravnavali Prte kot bandite in jih pobijali kot muhe. Dežmani so vseh barv; eden se je pohrvatil. Eden pa je ostal kot Prt dramski igravec, Polde, a bolj amater kot Umtk. Večkrat sva skupaj pijančevala. (Je imel JožeDež kot pijanec rajši družbo ali je pil sam?)

Cojz torej veže niti, pod sklepe potegne črto: »Z besedo, djanjem jo« - Sljo, Kulo - »gojiti,/ in jezik z vseh moči čistiti«; tu je kot purizem osnova za Ncz, vendar se ta ne uveljavi, dokler se mora Slščina kot jezik šele artikulirati, kodificirati. (Danes je zgotovljena; kdor danes ponavlja puriste izpred Stola in pol, Top recimo, je le še Nczideolog.) »Množiti slovstvo, skrb bo naša.« Slovstvo je kot Beseda analogno **St pismu**; je Čbeseda ob božji. Pri RadLibcih: zoper božjo, **LTugo, Zoran**.

Drama gre h koncu. Vod: »Prote« - najbrž preté - »nevihte lipi stari«, tudi Slovu; gotovo, kar je živo, je v temelju ogroženo: od bolečine do Si. »Pa lipa krepka se ne gane.« Koseski kot eden od Bilčevih vzornikov. To je vera v nepremakljivost KCe kot Veskale, Ptje kot Pozlegitimnega izraza DbZge. - V PMLD ni več nobene trdnosti, vse je fluidno, trg se vsak hip spreminja, cene rastejo in padajo glede na ponudbo in povpraševanje, Ideole se zamenjujejo glede na njihovo uspešnost in koristnost. To je prvi in najeksaktnije razumel vrhunski instrumentalist SrKos: včeraj Mrk, danes Kat, jutri Muslo, če pride za

res, če nekdo razlaga dogodke izpred nekaj Stol; zmerom jih RR. Če je kdo posebej Cin, naredi to že za nekaj desetletij nazaj; recimo SrKos, ki se je iz - de facto najhujšega - Pučevega nasprotnika, Izda, kar je bil leta 58 in 64, čez štiri desetletja, na prelomu tisočletij, naredil za njegovoga največjega sodelavca, nota bene, sodelavca že leta 58 in ne šele leta 2005, ko je Puč že pokojni.

Vuk Branković je postal Peter Jugović. Kar si Lazar obeta od Vuka, to bi SrKos trdil, da se je zgodilo, če bi bil on Vuk: »Kar od desne/ - kot ris se prime žertva - rine Vuk/ nad Turke«, tako je SrKos rinil nad Komste, od Pleteršnikove po Titovi navzdol proti sodnji, »tak Branković in jaz sva umno snula«, Puč in SrKos, kar se babi snulo, to se babi strulo. Snula - snovala, ne le sanjala - sta Zg=mit. Zg postane Resa, če hoče tako Katbog; zato se je SrKos prilepil nanj. Liž-Lazar: »Za drugo Bog in serbska hrabrost skerbi!« SrKos je bil tedaj tako hraber, da je samega Mohameda Alija na gobec. »Bog vodi nas!« In nas je, Rodeurjev in Uranov (uranirajoči? urinirajoči?) bog. »Tvegajmo kri, življenje«, kot sta ju SrKos in Urb, pa bo zmaga v našem žepu; tokrat zmaga na volitvah. Kot Lazar sta hodila tudi Kurb(a) naokrog, »vsakemu roko podajaje: Bog spremi vas, otroci dragi!« Tako je leta 2000 dejal Puč SrKosu, a je mislil na boj iz leta 1958 in 64: »Na tvoja pleča/ zavalil kamen sem velik, in možko/ (serce mi pravi) bodeš tovor nosil./ Iz tvojih nam oči/ leskeče zmaga ...« Puč je že vedel, koga je vzel v svoj štab. Oz. nekaj let prej ČirZlc, ki je prav tako poveril SrKosu vodstvo Ideolvojne zoper Deco, tokrat v imenu Mrka! (Pa se znajdi, kdor moreš!) Vuk Branković je nezamenljiv, vsi se zanašajo nanj; SrbNarpesem ga opeva kot Izda, a to je le

Gosa Slje - Evre - Bine Laden. Že vidim naslov brevirja, ki ga bo v tem primeru napisal SrKos: **Duhovna zgodovina Slovencev kot muslimanov. BSe** bo razlagal kot Kar **Korana**.

Ob Nastu Nara je važno, da preroditelji - točneje: (so)ustvarjavci - Nara verujejo v Absuspeh svojega projekta. To ni napuh, ampak samospodžiganje, psihološka potreba. (K čemu se samomotivira DaSlc? K tržni tekmi, k uspehu nad tekmečem; motiviranost izhaja iz zavisti, iz škodoželjnosti.) »Nad nami naj vijo viharji/ nevihte jeza naj razsaja«, kako je ta vera delovala MV-II, vsaj pri Ptji! -, »vetrov se divjih ne bojimo«, ne Fzltov ne NczNemcev, »ko stara lipa mi stojimo.« Zato je bilo tako važno prepoznati se v praSlav lipah, potegniti Trado do Valuka, se ozavestiti kontinuitete vse do Sama, zato pisati drame, kot sta **Samo** in **Valuk**.

Nazadnje - a prvič v drami - »vsi trije« skupaj, kot tercet-trio-refren: »Ko stara lipa mi stojimo,/ vetrov se divjih ne bojimo.« To opogumljanje je uvod v **FRSama**, ki zmaga, medtem ko je **Car Lazar** poražen. Lipeževemu **Carju** odgovarjata **Slja** in **FRSamo** kot Temdrami 60-let.

Sámo dramo pa zaključí Cojz; prav je tako, najodgovornejši je, mentor, varuh. »Dokler Triglav kipi v višine«, tedaj se je zdelo to za Ve, danes vemo, da ga s par atomskimi bombami lahko kar lepo zniveliziramo, »bobni po Krajni bistra Sava«, če bodo povsod po njej hidroelektrarne, bobnenja ne bo več, pod mano v Drulovki-Špiku so že pred dvema desetletjema razstrelili čudovite skale, ki so molele iz vode, da bi reka laže tekla, v Mavčičah so zgradili hidroelektrarno; a kako prelepo je Sava šumela-bobnela po čereh! Tedaj nisem slišal lajati nobenega prokletega psa, ne radia iz Čirč; zdaj pa ...

prikrajanje stvarnosti. Edini Vuk - in vsi, ki so ravnali kot Vuk - je ostal na oblasti in živ. Antonij Jerovšek in Sliinik leta 89 na strani Ptje in Popita, leta 91 na strani DSD in Janše.

Liž razkrinkuje egoizem Pska; to je v duhu Genta in Ncla, tudi KCe in Ptje. Ne zaveda se, da je prav to, kar KlasSD - KlasSIZ - razkrinkuje kot Neg, temelj za PMLD. Vuka kaže Liž kot Čla, ki misli zgolj nase; kdo misli v PMLD na Dra? Vuk govori »zase« Dgč kot za Lazarja; zase: »In kdo bi tergal cvet dišeči?« Milo. »Jaz! In kdo drugam postelje Petru? Jaz!« Drugam je v grob. V tržni PMLD ne več v fizični grob, ni več treba, le v past, ki jo nastaviš tekmeču, da (se) izgubi v natezanju za boljšo prodajo na trgu. To je rezultat humanizacije, ki se izvrši v prestopu KlasLDbe v PMLDbo. Bo Jani Wirk ostal na vrhu, ko se bo preselil iz vodstva RTV v vodstvo časnika Delo? Lipušček je padel, Markež se bo vzdignil, a Jancelj? Kot Vuk bi bil Jancelj še Her, čeprav hudič; v PMLD je le še drekač.

Prizor se konča z Lazarjevim monologom; Laz je idealen. Vseeno mu je, če umre on kot Psk, »le Srbijo, ljubko mojo sladko Srbijo«, nagovarja-čuti jo kot ErS dekle, »mi reši Bog še jarma sužnosti!« Tudi bog naj pomaga, jasno. Skrbi ga le Prih Srbov: »Potem me vdari Bog, če sem poskerbel/ za mlade brate up prihodnih časov.« Ni poskrbel, te moči ni imel, nista mu je naklonila bog in usoda. Sicer pa, kaj mu preostane drugega, kot da se zanaša na pogum Srbov in voljo boga? »Pa zgodi se volja tvoja,/ ti mešaš vadle in narode ceniš!/ Po svoji meri - daj narodu mojmu,/ kar dobro je, in kar ti daš, je dobro.« Tako govori vsak PriVodja vsakega Nara; isti bog pač ne more biti enako naklonjen med sabo se vojskujočima Naroma.

»Dokler nam zelene doline«, tu danes še ni nevarnosti za Sljo, vse se zarašča, torej zelení, »živi naj naša mati 'Slava'!« Cojz se je prepričal, da je postal - po KulEt odločitvi - Slav. V duhu Bilčevega in naslednjega časa. Moj ded, ki ga je mati Nemka krstila za Roberta, se je, ko je v DabDbi propadel in ostal le še dr. iuris v oštariji, preimenoval v Slavka. Sem raje Janez in Franc, kot moja strica, ali Slavko, kot moj poslovanjeni ded, ali Robert, kot ime, ki me vrača v ZahÉvro, k Robertu Kennedyju in/ali **Robertu Hudiču**? Ni to naslov opere, menda Meyerbeerjeve?

Smem tako skleniti ES analizo **SljeOž**? S hudičem namesto z bogom? Z RR PriKule, ki so jo gojili ZVL, v operno SimKulo, Tip že za Meyerbeerja, kaj šele za muzikale, ki jih PMLD - občinstvo - edino še prebavi, za Petanovo ali kogar koli že **U slovenačkim planinama** ali kako je že tej čobodri ime? Petan mi je pojem za tržno ponaredbo.

September 2005

- nadaljevanje s strani 108 -

»Z zgodovinskega stališča ne more biti sporno, da je knežji kamen koroški spomenik in zato lahko le simbol koroške preteklosti.« Ajajaj! »Pri tem pa je treba prav tako jasno povedati, da dediči te preteklosti niso samo koroški Nemci«, moja babica oz. Mutti Rosa Rowensky iz Waltersbada oz. Fedrauna, »ampak v povsem enaki meri tudi koroški Slovenci.« Morda je v tem podatku možnost, da Karnijo vendarle sloveniziramo in ohranimo knežji kamen kot osrednje Stš Slova.

»Simbol slovenske preteklosti pa je knežji kamen začel postajati šele v

Srbskemu ni bil; zato ne, ker je Alah močnejši od Ortboga? Je bil tudi Katbog močnejši od Ortboga, ko je 1995 Tudjman premagal ...

Avgust 2005

P.S.: Tu se mi je strgal trak na pisalnem stroju, rezerve nisem imel. Načrtoval sem napisati le še 2-3 strani. A ker sva se z Flo že naslednji dan selila iz Drulovke skoz Avber v Kanegro, do nadaljevanja (konca) razprave nisem prišel. Zdajle sem se odločil, da pustim razpravo nezaključeno v oblikovnem pomenu; vsebinsko povedano zadošča. Zakaj si ne bi dovolil t(akšn)e nedolžne samovolje? **Kumranski rokopisi** so mnogo bolj fragmentirani.

12. september 2005

času, ko so se Slovenci od konca 18. stoletja začeli oblikovati v narod. Del tega oblikovanja je bila tudi vzpostavitev nacionalnega koncepta zgodovine, kar je storil Linhart, ki je izhajal iz premise, da so jezikovne skupnosti tudi narodne skupnosti (danes vemo, da ni tako).« Ta - ustrežna - razlaga lin(hart)a je temelj za **MicMata**, glej tudi mojo ponovno ES analizo linD v **RPMV (Raj-pastoralamir-vojna)**, ki jo ravnokar pripravljam za tisk in je po svoje nadaljevanje Pniza **ZgoNar**. »In ker so Karantanci bili slovansko ljudstvo in govorili jezik (vendar ne le oni), iz katerega se je kasneje razvila slovenščina, in ker je tudi obred na knežjem kamnu potekal v slovenščini, ni bilo težko Karantancev in knežjega kamna nacionalizirati, razumeti oboje izključno kot del nacionalne zgodovine Slovencev«, vzpostavljajoče se celo na upor zoper Nemce, **Sen, Samo**, »in tako retrogradno videti v Karantaniji zibelko slovenskega naroda«, za božjo voljo, kje pa naj bi bila stacionirana naša zibelka? v Vačah? v Spodnjem Kašlju, v Mokrem in/ali Blatnem dolu? v kaki lužci postojnske jame skupaj s proteusi?, »in jo imeti za prvo slovensko državo«, glej Turnovo dramo **Džmi (Država med gorami)**, Turn je preživel svoja zrela leta kot župnik na Koroškem, bo pa ja vedel, kje se mu je kot Slcu zibal svet!, »v knežjem kamnu pa videti simbol te prvobitne slovenske državnosti.« Za SND gre, ne za Zdejstva!

- nadaljevanje na strani 157 -

VODJA SE SESUJE I

(ob Kmeclovi
Levstikovi smrti)

Naj pokomentiram kompozicijo knjige oz. naslove razprav, razprav kot okvirov in kot ES izvedb. Prva Rca naslova prve okvirne razprave je bila **Vprašljiva zgodba o (slovenskem) narodu**; kasneje sem ta naslov spremenil, a nanj opozarjam, ker je vsebinsko sporočilen. Znotraj tega okvirnega naslova sem si zamislil več Raz razprav, ki so Raz naslovljene, vendar kot variacije: **Nar ali bog?**, **Nar in (katoliški) bog**, **Nar se upre**. Obravnavam dejansko 3 Raz PD: Kmecla **Levstikovo zmerjanje Nar prvakov** oz. skrajšano **KLevs (Kmeclov Levstik)**; ta drama je v razpravi okvirna. Primerjam jo z dvema drugima PD, s Turn(šk)ovo **Džmi (Državo med gorami)** oz. le z nekaterimi deli te zelo obsežne drame in s Franceta Remca **Samom, prvim slovenskim kraljem** (skrajšano **FRSamom**), kajti dram o Samu in s tem naslovom je več, tudi Turnov **Samo** ali **TurnSamo**.

S tem, da sem dal v okvirni naslov pridevnik vprašljiva, sem že vnaprej spodbil ali zgodbo o SNaru (SNLu) ali sam SNL. Sem ravnal prav? Se nisem preveč podvihal? Omenjene 3

VODJA POVZDIGNJEN V KRALJA

(ob Špicarjevem
Našem viru)

Težko bi našli večjo razliko kot med Špic(arj)evo in KmeclovoD. Špica večina - vsi? - SLZgarjev ne priznava za dramatika, čeprav je napisal čez 80 SD. Jaz sem na ES podroben način obravnaval že dve njegovi SD, **Patr(iot)e** in **Os(vobojen)ce**, glej knjigo **Patrioti in pokvarjenci**, informacije o njej v **GR 5**. Nisem prepričan, da bi pisal Špic bistveno slabše SD, kot so NOBD agitke, a so te izhajale v tisku, tudi naknadno, Špicove ne. Oboje so isti žanr, le da je Špic gojil JNcl, NOBD pa SNcl oz. LR-RB usmeritev. Za pričujočo knjigo **SNarPor** pa so Špicevi teksti kot nalašč; primerjava z obema Kmeclovima dramama o Levsu, s **KLevsom** in **LevsSo**, je poučna.

Razpravo-opeko o Špicevi drami **Naš vir**, 1940, (letnica Nasta drame je približna), postavljam v De-stolpec; v Lestolpcu je razprava-opeka o Kmeclovi **LevsSi**. Naslova razprav si ustrezata: na le **Vodja se sesuje** (ali sesuva, proces je dolg, a dokončen), na De **Vodja povzdignjen v kralja**. Kmecl goji ARF-AK, prihaja celo do AD (skoz lik Levs), Špic pa je za AD nezmožen; v začetku svojega pisanja

drame res obravnavajo omenjene motive: predvsem boga in Nar. A obravnavajo tudi druge motive. Pričujoči razpravi o **Lsmrti** sem nameraval dati naslov: **Narod in voditelj(i)**; tudi ta naslov je kasneje odpadel. Okvirno razpravo, ki bi prav tako obsegala več razprav o več PD, sem želel nasloviti: **Nar, voditelj(i) in smrt**. V načrtovanih analizah dram, ki bi sodile pod ta naslov, ob lipeževi **Smerti carja Lazarja**, skrajšani **Lazar**, in Bilčevi **Sloveniji oživiljeni (SljaOž)**, so glavni motivi SNar, Vodlji-Vodje, poraz-S(mrt), zmaga-rojstvo. Smer je tu sorodna kot v prvi okvirni razpravi: od Si **Klevsa** k **Samovi** - Slski - zmagi, le da je Samova zmaga Vojzmaga, zmaga SNDže, medtem ko je uspeh trojke ZLV zmaga Kule kot Slske, utemeljitev SNLa in možne - vrnivše se (?) - SNDže kot KulDbe. V vojni Slavi (s tem simbolično tudi Slci) propadejo, **Lazar**, propadejo v srednjem veku, ali 1389 ali že v 9-Stolu, vseeno, v Kuli pa se znova najdejo, le da začno tokrat bolj temeljito: z vzpostavljanjem neVojelite. Sama-Valuka oz. njune dediče (Boruta, Gorazda, že Taljuba) se je dalo kot Pret in spomin odstraniti, ZLVa ne več, tako so se vrasli v bit Slova kot Sljezik in Slomika. Kula omogoča spomin, spomin postane ne le vezivo, ampak bit. Vojska je pogoj za Nast spomina, a sama spomina ne ustvari in ne določi. Zato sta za Nast (S)Nara kot SAKOe potrebna oba: vojska in Kula. To spominjanje je doseženo v prvih SD-60: **Lazar** in **Slja, Samo** in **LjDa** (Čita).

To je ena linija, ki jo zasledujem v pričujoči knjigi; naj knjigo kar - vsaj začasno - imenujem **KmDvK**, tj. **Kmeclova dramatika v kontekstu 1**; Pniz **KmDvK** naj torej neposredno nadaljuje Pniz **KtDvK (Kreftova dramatika v kontekstu)**. Oba Pniza - njune teme - bom skušal Not povezati.

je še bil odprt tudi za AD, ne le za ARF-AK; glej **Razdor**, 1911, ki je njegova najpomembnejša - sploh ne slaba - drama, po 1918 pa se je uslužbil JNcl, tega je napovedal sicer že prej, Kralju (Aleksandru I. Karadžordževiću, skrajšano AlekKara), Srbom, SrbJugi. Od tedaj je gojil predvsem agitke, polne optimizma, kakor je pač terjal duh Sokolstva.

Sokolstvo (Sok) se je iz telovadno zdravčevske koncepcije, pri Milčinskem, glej **Brata Sokola**, 1905, RR v vseDž organizacijo, ki je postajala vse bolj podobna (Kom)Ptji, doseči pa te seveda ni mogla, ker je izhajala iz Liba, njen MonTot je-bi (jebiga?) mogel kvečjemu do Fza-Ncza, a je Lib, ki je tičal v nji, ta razvoj preprečeval, vsaj oviral. Sokol je ostal napol pota k Totu, oz. PoV se je kot Prt telovadno društvo Partizan (pod vodstvom staroste ate Jože Rusa) spreminjal v pomožno organizacijo Ptje. To Špica PoV ni motilo; čeprav je MV-II ostajal pri LibMešu, pisal SD (analogne Knafličevemu **Kmečkemu teatru**), **Izborna sezija**, se je PoV približal Ptji oz. Mrku, glej dramo **Radovljiška revolucija**; zdi se boljša od Kreftove **V ječi življenja**, manj operno patetična, bolj Ideolanalitična v duhu Nasta SMeša, obravnava čas 1848. Prav neverjetno: MrkZnik Kreft je bil v **Ječi** dlje od Realz slikanja Dbe kot PVLibec-JNclst Špic. Obrati Zge.

A to se je zgodilo PoV, medtem ko je bil PV Špic enoumno na strani SrbJuge in kraljev Karadjordževićev, ob AlekKaru tudi Petra I. in II. Dramo **Naš vir** - že naslov pove, da preučuje Špic Zgo Slova, vzpostavlja Pret in Trado na JNcl Kralju - je napisal kot »slavnostno sceno za rojstni dan kralja Petra II«, enkrat po letu 1934, po Si Petrovega očeta AlekKara, morda v letu 20-letnice Juge, 1938. Ni važno. Tudi tu so letnice

Lsmrt analiziram iz tipkopisa, drama je bila uprizorjena v novogoriškem Gledu 81. Ogledal sem si jo; še zdaj mi je v spominu odlični igravec Matoh, predstavljal je Levsu. Med **Klevsom** in **Lsmrtjo** je minilo skoraj poldrugo desetletje. V čem se je v tem vmesnem času Kmecl spremenil oz. v čem se drami najbolj bistveno razlikujeta? Nista podobni-enaki v dramatičnem odnosu do glavnega lika, do Levsu, namreč v tem, da se mu Kmecl v obeh primerih posmehuje? Se mu posmehuje dobronamerno, blago, prizanesljivo, ali zviška, jedko, z odporom? Se Kmecl zaveda svojega odnosa do Levsu? Se je mogel odločiti za to, kako naj na Levsu gleda? Levs se ima enako v **Lsmrti** kot v **Klevsu** za Vodjo SNLa, za preroka, za genija, navdaja ga enako samoveljčje, le da je v **Klevsu** nasilnejši, zmerja - zmerjanje prvakov je v tej monodrami njegovo glavno opravilo -, medtem ko pride v **Lsmrti** bolj do izraza njegova klavnost, smešna izgubljenost, samo-Smil, sicer enako retoriziranje, a je v Levsu manj strasti, več Zunretorike. Je kriv za to Kmecl, ker se ni zmozel dovolj uživati v umirajočega Levsu - v umirajočega Čla kot slehernika, kot kreaturo - ali pa je dramatik hotel prav to: pokazati na Levsu retorizem kot na nekaj nePrišibkega? Sem jaz sposoben zavzeti do Levsu enoumno stališče? Je **Lsmrt** groteska-parodija ali slika umiranja velikega Čla? Da Levs v **Lsmrti** ni velik Čl - ni VelOs -, je skoraj zunaj dvoma. Tudi v **Klevsu** ni večji. Hoče Kmecl reči, da je Levs kot steber SNLa - SDbZge, SLite, SLZa - izmišljotina, potvorba? Kako sodi o Levsu v **Tisoč**? A o tem kasneje, kajti prej moram odkriti, kako sodi o Levsu Kmecl kot Umtk oz. sploh kaj je s Nlom, z Vodji Slova, s So Čla. Mi bo hotel Kmecl kot **Dia** s pričujočo knjigo **SNarpor** odgovarjati na zastavljena vprašanja?

praznovanja Simb. - Morda je drama celo iz leta 1940.

Pod konec 30-ih let je v Slji s kandidati za vodjo takole: Korošec, ta je vodja Klcev, Ptja si svojega še išče, našla ga bo MV-II v enem izmed trojice Tito in KaKi ali pa kar v vseh treh skupaj, medtem ko Libci nimajo Vodje; Hribar je prestar, Tavč je umrl, Kramer je preveč politikant, Novačan se je skazal kot pustolovec. Libci se sami niso imeli za SAKO, čutili so se del Juge, sebe in Slce so smatrali za najmlajšega brata od treh, glej **Ave, Patria (APa)**. Njihov vodja je bil dejansko kralj, že 1918 Aleksander kot regent, vojskovodja; po Si AlekaKara pa Peter, čeprav je bil še mladoleten. A kot Kralj je bil ne le legitimen, ampak posvečen (karizmatičen); ta moment v JNclu sodi v FP, če ne celo v PS. Če je kralj okronan, je St. Njegova veličina je v njegovi biti kot kralja, ne v €S praktičnem vladanju. Kot €S kralj se je Petrček pokazal kar se da nesposoben, ne na ravni naloge, ki bi jo moral prevzeti od 1941 naprej. Posebno šibak je izpadel v primerjavi z VelOsii Prtov, Titom, tudi KaKijem, celo Hrš Paveličem kot FzVodjo; najsorodnejši je bil senilnemu, čeprav neznansko stremljivemu starčku generalu Rupniku, ki ni bil veliko nezmožnejši od kraljevega generala PsHera Mihailovića. Menda je bil MV-II Špic za Mihailovića in četnike; glede na njegovo PV vlogo bi bilo to normalno.

Kmecl se res duhovito, poglobljeno, prizadeto, grenko ukvarja z ARF-AK-AD Levsu pred So, **LevsS**. V obeh svojih dramah o Levsu uprizarja isto temo: kako se Levs, ki bi rad bil Vodja (Slova), Not sesuva, razkrajja, lomi, muči, pada, trpi. Vse gre v franže. Vodje Slov tedaj - 1887 - nima; Blei je umrl, Klci (Mahnič, Krek, Jeglič) pa so vodje posebnega tipa,

Branje-preučevanje Kmeclove drame me deprimira. V nji odkrivam namreč isto PSto kot v **Klevsu**. To je le bolj Ćmp kot Strno razliko, namreč da je **Klevs** monodrama, v nji nastopa zgolj Levs, medtem ko podaja **Lsmrt**, imenovana »odrska freska«, več likov; dejansko so poleg Levsa, ki je središče, to le zastopniki Raz Pselit. Ali gre za Praelite ali Pselite, je odprto, morda le stvar definiranja; uporabljal bom oba izraza. SNar je že Can desetletje po Levsovi Si označil kot konstrukt-samopoimenovanje elit(e), ki je bila za Cana Neg; razkrinka(va) jo je že v **Romdušah, Rudi, Blagru**. To so kleriki-župniki, Poliki, Kplpodjetniki, Brža, Narlnca (SHKI) itn.

Can je, da bi se rešil iz Levsove dileme, kakor jo analiziram, stavil vse na Poz Klido, imenoval jo je - ne le v razliki, ampak v nasprotju z Narom - ljud; že v **Blagru** je ljud pripeljal na ulico kot demonstrante, v **Kralju** ga je razvil kot Prol, celo kot IndusProl. V **Hlapcu Jerneju** kot VašProl. Je pa kazal tudi proces proletarizacije pri neuspešnejših nekaterih poklicev, recimo Učev in Narlnce, prosvetnih delavcev ipd. v **Kačurju**, že mladine v **CanVidi**, celo PozPekov - Cana samega - v **Pohu**. Proletarizacija (Prolzaca) je za Cana Strno nujna, zadeva večino slojev; kot Gosi se ohranjajo le najvišji - v tržni Kpltekmi zmagoviti - podjetniki, tovarnarji, Kantor v **Kralju**; vse po Marxovi analizi, ki pa jo je prirejal, a v Marxovem AnKI duhu: oblast-Gos ostaja tudi kler, vsaj v Slji, ki je zaenkrat še razširjena AVS, Db **Poha** (Dolina Šentflorjanska) se RR v urbano, **Blagor**.

Tako pride do bloka Kplpodjetnik-Brža in KC; blok je Strno isti kot v srednjeveški FDbi, le da prepusti Pl mesto Brži. Kler ostane mogočen Gos: Župnik v **Hlapcih**. Govekar v istega leta napisani **Grči** Canovo

bolj KCe kot Slova. Enako nima Slov Vodje tedaj, ko Kmecl napiše obe drami, 1981 in 1995. 1981 so mrtvi Tito in KaKi; Dolanc in Popit jih ne moreta nadomestiti; 95 se trudi postati Vodja Janša, a ne uspeva. (Bo uspel zdaj, 2005?) Drn ni Vodja, je le - dober - državnik; je Tip figura iz LDbe, celo iz PMLD. Ne pravim, da Kmecl želi vrnitve Vodje; ugotavlja le, da ga ni. Ptja Vodje ni hotela imeti niti v 30-ih letih, bila je zoper VelOs, to sta predstavljala Hitler in Musso, čeprav je pri zadnjih vratih rehabilitirala karizmatičnega Vodjo s Stalinom. Korošec pa je bil Vodja posebnega tipa, deloval je predvsem kot državnik in diplomat v Beogradu, kjer se je določala Pola Juge; v Ljo - v Sljo - je hodil redko, družil se le z izbrano elito izvajalcev-Polikov. Ni bil Čl ulice, demagogije, ljudtribun kakor Krek. Dokler obstaja-vlada v Dži Kralj, je Vodja prav za prav odveč oz. v nasprotju s kraljem; ne uspe, kot ni Vodža (Džavo) Stojadinović, kaj šele Ljotić. Novi Vodje so se porajali v ilegali (KaKi).

Morda se Špic česa od tega, o čemer pišem, zaveda, pa se trudi Vodjo, ki ga ni, nadomestiti s kraljem; enako Lah, ta že z AlekomKaro, glej **Na kraljev dan** itn. Danes pač gledamo iz vednosti dogodene DbZge; da je Peter II. žalostno oplel, tudi Mihailović (in Rupnik). Oplela je celo trojka Tito-KaKi. Danes nam je blizu Kmeclova destitucija nesojenega - za Vodjo tudi nesposobnega, v sebi SZ - Levsa; obe Kmeclovi drami o Levsovi izhajata iz Dapresoje. Zato se nam zdi Špicev trud restituirati Kralja toliko bolj jalov, smešen, infantilni ali senilen, vseeno. A moramo se prestaviti v drugo polovico 30-ih let.

Tudi ta čas je čas Slova. Sam ga Ponot; res je, da bolj v SIZ-Letipa, v Kreftu, v ČufarD, v MoškričD, pa

analizo potrdi in utrdi: Gosa ostaneta župnik Novljan in podjetnik-tiskar Koritnik. Tiskar kot Kplakter-tekmec na trgu ni več zastopnik Javi, DbJav se začinja krhati, dokler je Ptja 45 ne obglavi oz. Absdeformira, po 90-91 pa se KlasJav kot RLH ideja RR v Strno-načrtno manipulirano po interesih RazDb skupin, ki kažejo svojo moč - vsaka svojega - Kapa. Tu je Slja - Zahčvra - danes: v Rad instrumentalizirani Javi tipa MasDbe oz. PMLD.

V takšni Dbi ni bistvene razlike med zakonom o medijih, kakršen je veljal do danes, in tistim, ki ga pripravlja vlada-DSD (Grims itn.). Jančar je za novi zakon (enako Zajc itn.), čeprav je bila - vsaj KulPola - SI TeVe v vsem zadnjem poldrugem desetletju že jančarjevska, zajčevska, šeligovska, DSD duha oz. virkovska, kar je isto: brez prepoudarjene IdeolPol poteze. Janč ipd. hočejo, da bi bila SIKulJav - tudi PolJav - le še bolj ista, kot je bila, le še bolj - do kraja - jančarjevska. To vodi v infantilni Tot, ki pa je na Ideolravni le retoričen. Janč bi rad kot scrklan otrok še več pozornosti, še več imidža zase: enako Zajc ipd. Ko se DSL vnema za stari zakon o medijih, češ da je bil bistveno bolj pluralen, demokratičen itn., se bori le za svoj vpliv na SJav, a znotraj istega. In za tak - po mojem Pspluralen - zakon naj bi se angažiral celo jaz? Kdo od DSL to pričakuje od mene? Nisem pristaš ne Bašičeve ne Stresa. Oba sta napačna pot.

Ker izhaja Kmecl že iz Levsove vednosti, glej Levsov boj zoper prvake, ta boj je začel že Preš, je tudi v **Lsmrti** tako, kot je v CanD, v **Romdušah** in **Blagru**, le da v **Lsmrti** ni Ljuda-Prola; kar je po svoje nenavadno, saj je Kmecl tedaj, ko napiše **Lsmrt**, že visok funkcionar v Ptji, ta pa temelji na Prolu-Ljudu, na

vendar. Kociprovega klerika, **Šentjurjevskega provizorja**, 40, čutim odznotraj, enako Vomb(ergarj)evo **Vodo** in/ali **Zlato tele**; celo Reharjev **September**. Dgfija zahteva, da bi bil ČI čimbolj DgSAPOEV, če hoče uiti iz spon ldba. Sam sem Ponot podobne proslave, kot jo opiše Špic v **Našem viru**, skrajšano **Viru**; treba pa se je zavedati, da je poudarek na našem, na Jugi kot Klidi, ki naj bi bila celo vroča Etzaveza, kakršno je opisal Bilc v **SljiOž**. To se Špicu ni posrečilo. Libci Kramerjevega in Pestotnikovega - sokolskega - tipa so končali v kolaboraciji z okupatorjem, glej NOBD Kramerjeve nečakinje Mire Pucove **Ogenj in pepel**.

Takšne proslave sem doživljal v Ljudšoli, končal sem jo tik PV, 1940. Zavestno sem doživel še pogreb KlVodje - morda bolje: Vodlja - Korošca jeseni 40, proslavo-komemoracijo v telovadnici KlasGimne, stopanje v žalni vrsti za pogrebno kočijo, gimnazijci smo morali biti obvezno v sprevodu. Prav na tej komemoraciji se je začel moj - celo fizični - spopad s Klci, z bratoma Velikonja, ki sta me napadla z hlačnima pasovoma, s kovinskima šnolama, me zmerjala kot Komsta. Odvrnil sem jima tako, da sem 27. marca 1941 nabil na šolsko tablo - v prvem Razru Gimne - fotos kralja Petra II., prepričan, da stoji za pučem Ptja. Fotos sem izrezal iz dnevnika Jutro. Razred je strmel vame in molčal. Ne spomnim se, če sem imel zraven kak govor, a moje dejanje je govorilo samo na sebi. MV-II sem pisal po zidovih lje - svoje okolice, predvsem na Rimski cesti - parole v prid OF, tudi ime Stalina; Tita sem slabše poznal. 1941 sem združil Petra II. in Stalina; množstvo EV v enem Člu. Hočem reči, da mi kralj Peter ni (bil in še danes ni) le predmet posmeha. Jasno, da sem ga moral MV-II zavreči, pokazal se je

Mrku. Kmecl dejansko od znotraj razkraja Klas Mrk zamisel z IdeaVrtami Prola vred; tega razhajka kot Nar v **Bratih**, kot Prte v **Marjetici**; ni slučajno tudi ta drama - **Marjetica** - naslovljena **Smrt**, tokrat **Smrt dolgo po umiranju**. (Začela se je v **Smerti carja Lazarja**.) S Prtov kot Kol izvoljenega Nara (Ptje). Kmecl je s tem postal viden reformator ZKS: nekdanjo Ptjo PR v ... v kaj? Potreben je odgovor na to vprašanje. Kaj ostane, če (ko) se Kmecl odpove Vrta Ljuda? Ljuda ni ne v **Lsmrti** ne v **Klevsu**, Nar je že vnaprej odpisan-karikiran kot Vrta, sam prerok pa se v obeh dramah razkrije kot klavrna samoizmišljija. Ostane nič, nič ne ostane. Nar kot Poz izgubi svojo vlogo cilja-temelja Slova; VelOsi so senilni umirajoči avtisti; tudi Katbog je izmišljotina-konstrukt. KmeclD je zadela na nič(es) kot na Pstemelj Slova. S tem se je Kmecl pridružil SPD s PSto ADHuma, prav za prav AD vsega, nadaljuje Priža in Dineta. A je naredil tudi korak v bližino RMge, s **Friderikom** in vseposmehom. To spoznanje - ta grenka ugotovitev o AD, skriti pod EtHumom - me deprimira.

Kmecl se je soočil z ničem, a ga ni tematiziral kot pot, ki vodi v Dt; na EkP planu kot preizkušnja Čla v MePih, ki Člu, ko se sooči z Radnesmisalom nič, omogoča preiti v ARF, skoz smodel ARF-Dča v VerDč, a zdaj Dgč ustrojen; glej MSk **ŠHM**. Kmecl se boji trdega soočenja z ničem, zato svoje srečanje z ničem olajšuje v Lud, **Friderik**, **Leta**, že v obeh dramah o Levsu. Če in koliko Dgč je v dramah o Prešu, bo povedala le podrobna ES analiza. Drami o **Tomanu** in **Smoletu** prav tako olajšujeta, z retoriko, ki je sicer na eni strani predmet Kmeclove Ire, na drugi pa je glavna vsebina, ki jo dramati premoreta. Sega **Preševa ura**

slabič, bil sem vernik Ptjpropagande, kregal sem se s Prilom Evgenom Vavknom, ki je bil na strani Petra in Mihailovića, podobno Marko Reisner, pač sinova J(ugo)orientiranih staršev, GimnProfov, Polikov.

Vir je drama za mladino, kar me ne ovira, da je ne bi obravnaval v sklopu resnih SD za odrasle. NOBD agitke so v veliki meri namenjene mladini; Ptja ima - kot KC in Sok(olstvo) - ljudi za nedozorele, za mladino, ki jo je treba vzgajati. V SD je vzgojni duh izrazito prisoten. V **Levsih** ne, a to je že SPD. Prej pa ... Ni Bilčeva **SljaOž** (skrajšano **Slja**) predvsem vzgojna drama? Trojka ZVL vzgaja Slce v SAKO, Bilc na osnovi naukov in prakse te trojke vzgaja naprej. Kot vzgaja h Katu s **Tarbo**, s Kršmartirijem; pa po svoje Levs s **Tugom**. Pa JKranjc z **Detektivom Meglo**, skoz Kodo, smeh. Celo Zup(an) z **Rojstvom**. **Vir** je preprostejši, a Strno isti.

Ko sem bral **Vir** prvič, 1998, sem si na rob tipkopisa (drama ni izšla v tisku) zapisal opombo: »Teza drame: Duh junakov, ki dramati življenju!« Ni v tem **Vir** isti kot **Slja**, kot **FRSamo**, kot Abramov **Valuk**? Nikakor pa ni podoben **LevsSi**, ki je razmišljanje o propadanju, bolezni, Si. »Zoper obupance in melanholične.« V tej Stri se da ŠpicD zlahka RR v NOBD, le vsebino je treba nadomestiti, a duh sporočila - dogajanje drame - ostaja. Leta 1998 sem opozoril tudi na to, da »SD-Letipa, kakor so Brničeva **Med štirimi stenami**, FKozaka **Vida Grantova** ipd., ne zadošča. Manjka prav duh Jfza kot heroizatorstva, duh PSi. Tega duha so vnašali v Prte Joža Rus, Lubej, Polič, celo Kocbek. Tudi Zup, ki je bil v začetku 30-ih let pri ultraNclstih, podobno Pucova.« V NOB(D) so se našli vsi, od De do Le.

Še najmanj so NOBD pisali PV Komsti, Kreft, Čufar, Moškrič. Je duh

obupa čez rob srečanja z ničem, kot sem domneval v **Četverki-04**, glej MSk **Boj za samico-domovino ali smrt?** V analizi **Lsmrti** je glavno vprašanje: kakšna je narava - PSt - nič v tej drami. Je to Radnič v smeri OISa, kamor nese Kmecla **Smrt po umiranju**, ali le ničes kot karakteristika nemarne Dbe, kot nizkotna Resa Pselit Slova 1887 in 2000, **Leta?**

Drama se začne in konča z analognim(a) prizorom(a). Položaj je ogaben, a zelo stvaren. Živega Levsa SNar (Pselite) ne prenese, Levs je zanj preveč direktno Krit, ga pa potrebuje kot Narborca, kot borca za Nar, ker je SNar Ut-interes Selit. Ker TaSelita še ne razločuje med Narom in ljudom - to razločevanje bo po 1945 odpadlo, a 1900 v CanD še obstaja kot relevantno, vsaj v perspektivi, v Ideolkonstrukt, ki se še ni podložil z ARF-AK -, ker ima (S)Nar (subjekt stavka) (S)ljud (objekt stavka) za podaljšek-alibizacijo samega sebe, sta s stališča TaSNara le dva agensa: SNar (SHKI, Narlnca, NKNM, ki se še ne gleda kot Brža) in Levs oz. SPeki kot (Ps?)preroki, kot (Ps?)Mojzesi. Koliko so ti preroki-Mojzesi Pri(stni), je tudi za TaSNar vprašanje. Če bi bili - ZLV, Preš, Strit - le Psliki, bi bil sam SNar utemeljen na Pstemeljih, s tem na nečem Neg-nePri, na potvorjenem. A tako ne sme biti. Če pa so Pri(stni), so več in drugo od tega, za kar jih ima SNar: za alibije-maske, za sredstva samoutemeljevanja SNara. Postali bi samostojni, kot takšni pa bi prevzeli kot Vodje-Vodlji vodstvo SNara, izrinili SNar (NKNM) na stranski tir. Prišlo bi do vladavine Pekov in Fifov, kot si jo je zamislil njega dni Platon.

Takšne sanje je vsaj delno gojil Vidmar v Prtih oz. PoV in to prav na Levsovi liniji, neodvisno od tega,

HerNcla kot Jfz manjkal ravno tej trojici, ki je bila usmerjena preveč v Mrk (Ps)UHo, premalo v SNcl? Ni na tej točki spodletel tudi MOč? Pa Prežih, ki bi moral po logiki Zge pisati NOBD ali prozo, ne pa Humspominske **Solzice**, ki so na robu SeHa? Tudi nobene NOBD Miška Kranjca ne poznamo, čeprav je Miško tik PV, 40, napisal dramo **Pot do zločina**. A to je drama o ErS strasti, o Čl pohlepu in SSLu, ne pa o Vojstrasti, ki mora biti (postati) integralni - celo osrednji - del LReve ...

Prizorišče **Vira** ni ne ozka srednjeveška Kapiteljska ulica v Lji ne Zoisov grad v Bohinju, ampak: »Ob skali Črnega Jurija«. Črni Jurij je poslovenjeni Kara Džordže, Vodja prve vstaje Srbov 1804 zoper Turketujce. Ta KaraDžordže je praded Petra I. in prednik njegovih potomcev, vse do Daprinca Aleksandra II., ki je trgovec, podjetnik, živi v Beogradu, čaka na krono. Ob tej skali »sedi in počiva Duh smrti. Ta počitek podčrtava nekaj akordov primerne godbe. Od strani stopi Doran.« (Ni to tipkopisna napaka tipkarice in se Poz lik imenuje v Resi Zoran?)

Kdo je ta Duh? Dorana je strah pred njim: »Koščena, mrzla tvoja roka stiska svet za grlo, da mu zmanjkuje sape in mu jemlje um.« Ves svet? Gre za dramo o svetu? Je Duh res S ali ne? Duh: »Ne, jaz nisem smrt! Smrt ne počiva! Nima časa za počitek. Blazno in s strastjo je zdaj na delu. A v blaznosti in strasti ni duha. Zato sem se odmaknil na kratek odpočitek.« Duh je S, le da ta hip, ko počiva, ne deluje kot S. Zato se lahko razumno pogovarja. Ko deluje, ne zmore pametnega pogovora, le Unič.

Doran Duhu očita: »A vendar je ves svet napolnjen tvojega ozračja, ki niti tu junakom spečim noče prizanesti.« Skala Črnega Jurija je

koliko se je tega zavedal. A se je, glej njegove že PV nebuloze o Sliji kot obnovljeni antiki, o ljubljani kot novih Atenah. Medtem ko je bistveno stvarnejši Preš že zdavnaj odkril in v Javi izrazil, da so to le »rovtarske Atene«. Vidmar je mislil, da če so te Atene izborjene na krvi tolikernih padlih Prtov, na DbZg akciji Ptje, so novi Atenci Privredni. MGG je že zdavnaj odkrila (a ne le ona, že Zupova Gene pred nami), da je Resa teh PsAtencev vse Dgč, klavrna, tudi zločinska. Na mesto veličastnega nadHist Herkula Kidriča so prišli Popit, Ribičič, Dolanc, Ščetinc in Martinc, sami miniklinici, sami ministranti, uporabljivi za najnižja - najbolj umazana, nizkotna - dela. Javoršek jih je naslikal v **Steklu**, Zup kot dvorsko kamarilo v **AleksuPR**. Od Pselite iz **Lsmrti** so se (raz)ločili le ali predvsem po tem, da so bili obenem tudi klavci, medtem ko so hoteli ostati Pselitniki iz 1887 NKNM čistih rok, kot da še zmerom živijo v svetu-okviru **LjDa** in CKosove **Strasti in kreposti**, 1861.

Kmedl začne prvi - dejansko uvodni, okvirni - prizor drame z živo sliko oz. tako, kot da bi to lahko bila živa slika, kakršne je tedaj ljubila Čita. »Prostor daje zatočišče nekaj rodoljubnim gospem in gospodom«, rodoljubi so drugo - Canovo - ime za SNar, za NarInco, za SHKI, »ki se za sejno mizo gredo nekakšen odbor za levstikov pogreb. Ob strani stoji Vatroslav Holz s trobojnico.« SNar pripravlja levsov pogreb že pol leta prej, preden levs dejansko izdahne svojo zmedeno, a trpečo dušo. SNar hoče biti pripravljen; nikoli ne veš ne ure ne dneva. Ko bo levs izpustil dušo, mora SNar hipoma reagirati: levsa iz nadloge RR v levsa preroka-Mojzesa. Živ je delal težave, mrtev bo služil kot Ideasredstvo v samoutemeljevanju SNara.

skala Herov. JNcl ne more brez Herza; tudi Ptja se je vse bolj bližala tej nuji Her(z)a, bolj ko je iz MrkRBA prehajala v NOB, od Moškričevih **Rdečih rož** k **Rojstvu**. S(mrt) noče Herov, ki so zmagovalci; hoče le poražence: »Speči in premaganci so tudi moja družba.« Če kaj, je to tuje Špicu kot JNcl ideologu. Zato Doran, ki je očitno Špicev alter ego oz. vsaj njegova usta-jezik (tak kot Doran bi Špic rad bil): »Speči že lahko, a ne junaki, ki sicer spe, a njihov duh živi.« Ptja vse do 90 tega ni mogla reči, ker je tedaj živelo - še danes živijo - vse polno PrtHerov, Stjenka Polak in Brkač Stanol, če ga štejemo za Hera; sam se šteje, na proslavah tuli: Štirinajsta, na juriš! (Upam, da ne preganja mladoletnic, ko se podi za Sži. Neverjeten je, ne potrebuje oporne palice, jaz jo, vidi kot sokol, v mladosti je bil Orel, Brat Orel. Z brki je že nadkrilil Stalina, še malo, pa bo dal v koš samega cesarja Franceljna Josipa Habsburga.)

To je leto 1935 ali 40: junaki spijo; za Stojadinovića in Cvetkovića, Jeftića in Živkovića, Cincar-Markovića in kneza Pavla je sicer težko reči, da bi bili VojHeri, Špic se tega zaveda, zato je izkonstruiral zamisel, da namesto manjkajočih živi njihov Duh.

Kot stari skeptik se sprašujem: kako deluje Duh, če nima telesa? Za Hera je bistveno, da napade, tvega, se žrtvuje; ne zadošča, da misli; tak bi bil le Heglov duh Zge. Na razpolago mora dajati svoje telo-Ž, sicer Hera ni, je le - čeprav velikanska - pamet. France Veber je bil zelo pameten, v mnogih knjigah je gojil globokega Duha, a Her ni bil. Tudi Ušeničnik ne. Pač pa sta bila Duh (kot Mrkfija) in pogumno telo KaKi; že PV; JPP (JugoPolitična policija) ju je zapirala. (MOč je bil trajni zapornik in kot tak žrtev, v svoji nenehni zaprtosti celo nekak Her, v

Zamisel je trajna, Strna. Njen veliki mojster je danes SrKos, ki pa je toliko sposobnejši, bolj ciničen od SNara 1887, da zmore žive ljudi že za njihovega Ža RR v instrumente svojega panmanipulativizma. Kmedl slika še svet, kjer sta si S in manipulacija vsak(a)sebi; S ima vendarle še neko lastno moč, dedovano iz FD ali srednjega veka. V PMLD nima več nobene moči. FD je neprijetnega Čla pobila, fizično likvidirala, razglasila za hudiča; to je trajalo še dolgo po 45, v regresu, s katerim je Ptja predela(va)la LRevo v FDbo. Tavčar je negiral Cana še ob njegovi Si, ni mu privoščil uradnega pogreba, zanj je bil Can kot Komst ravno 1918 posebej živ in nevaren. Levs pa že 1887 ni več nevaren, zlahka se mu priredi veličasten pogreb.

Levs ni imel nevarne - Pra - ideje. Temeljil je na SNaru, to pa je bilo dejanskemu SNaru - Pseliti NKNMeša - vseč. Can je NKNM razkrinkal kot KplBržo, Poz moment NKNMeša pa prelil v Proljud. Tega Levs 87 ni zmož, vsaj Kmedlov Levs ne; a dejal bi, da Kmedl ni krivičen do Histlevsa. Ne poznamo Levsevih spisov, ki bi razločevali SNar in Sljud; v katerih bi se Levs zavzemal za Sljud. Nekoč se je, v **Krpanu**; a od tedaj je minilo že 30 let. V času **Krpana** še ni bilo izrazitih Selit, niso še prevzele vodstva v Slji. Vladali so še **Bachovi huzarji**, kot jih je imenoval Trdina. V naslednjih treh desetletjih se je Slov razbohotilo, diferenciralo v vrsto (pol)elit. Levs jih je kritiziral, a ostajal pri njih. To je bila njegova Ahilova peta; SNar jo je pri priči izvohal in Levsovo šibko točko - premajhno ARF - izrabil. Levs je padel skoz, kot se reče.

Šele Canu se je posrečilo narediti novo učinkovito Antezo SNaru-Pselitam. Trajala je do 1945 in še

vojni pa ne, ni se je udeležil. Tudi Kreft ne, Kreft si je pomagal s predelavo **Ltuga**, v katerega se je vživel, morda tudi v Gubca, glej **Punto**. Medtem ko je KaKiju zadoščalo, da sta se vživela v lastni ES osebi.) Vebru tudi ni bilo do tega, da bi veljal za Hera. Pač pa je želel biti Her Novačan, zato je toliko bolj klavrno, da je čas, ko bi se mogel dokazati kot Her, preživel v Jeruzalemu, Kairu, na varnem.

Dor(an): Duh junakov »drami spet k življenju druge.« Kako jih dramiti? Le z besedo? Kje pa je njegov fizični zglod? Duh je nesmrten, duh nič ne tvega. Brez ES Čla ni Her(z)a (heroizma). Se Špic zadovoljuje s tem, da sam - s svojo dramatiko, tudi z **Virom** - budi Here, ljudi predeluje v junake? Dor Duhu: »Junaki niso tvoja družba. Obupance in malodušne pojdi plašit in nagovarjat k smrti.« Duh Si demoralizira, glej Dinetove **Čečke**. Špic in Dor skrbita za to, da Duh Si ne bi počival na skali Junakov (Črnega Jurija). »Tu ni kraj smrti, tu je vir življenja.« **Vir** uprizarja-zagovarja Ž.

Dor začne razlagati; deca, posluh: »Tukaj spe« junaki »od davnih, davnih časov.« Od Valuka in Sama? Ne; Abram in fRemec napišeta **Valuka** in **Sama** kot Slska Prajunaka, Špic pa v duhu JNcla (po)išče PraHere drugje: v srbstvu. »Padli so za svoje vzore in za srečo pokolenj, ki pridejo za njimi.« Ptja je hotela narediti sintezo: med SIHeri in SrbHeri, a tako, da je Zamol SIHere in SrbHere iz stare Zge, Valuka in Sama, carja Lazarja in Dušana Silnega, tudi kralja Tomislava in Zvonimira; namesto teh je izbrala le Prtjunake, tiste iz MV-II, ki so se - zavestno - bojevali za Jugo kot skupnost vseh in enakopravnih JNarov, Lolo Ribarja, Rozmana, Milutinovića, Kraša. Bistro, tudi - za

dlje, v 80-leta, a le v okviru uradne Dže in tej služuče SHKI. Kritlnca pa po 45 ni sledila več Canu, se s tem ni zapletla v MimDč-€Dč. Nevarnost je poznala, **GiM**, **ŠpK**, že v **SAnti**, 59; odšla je NejDam. MGGe ni bilo mogoče zapirati na Goli otok, v nji ni bilo Revidej in plemenitega nasilja, PNa. MGG je odpirala, glej **Dia**, **Afero**; je iskala v Tr, glej **Samoroga** in **Žabe**. Da bi hotela postati novi Mojzes? Nič podobnega! Izhajala je iz spoznanja-izkustva, ki ga je v dramah o Levsu upodobil Kmecl: da je Mojzes v PMLD smešna izmišljotina, SSL. Kmecl je bil - po eni strani - bližji MGGi, kot sta bila pripravljena priznati Kmeclova PvtSža Šel in Rožanc.

Morbidno, mortualizem (Mrtz), morbidizem (Mrbz). A stvarno: SNar se veseli Levsove čimprejšnje Si, kajti šele mrtev bo postal koristen-uporaben za SNar. Še naprej bo dajal alibi Brži, da se bo kazala kot NKNM. Razcep med Bržo in NKNM, ki ga je Levs dobro opazil-videl, a ne znal razrešiti, razen s svojim prvim preroškim samovelicjem, ki pa je bilo nemočen (S)Ncl, se je z Levsovim pogrebom - s tem, da je Levsa kot preroka priznala vesoljna Slja - spet zaprl, zamazal; treba je bilo počakati desetletje, da je nastopil Can in razcep znova in bolj Rad odprl. A tudi on ga ni za trajno. Ga je tako močno, da je mogla nanj MrkPtja postaviti LRevo; ni pa mogla preprečiti degradacije LReve skoz Stl v PMLD.

Temkarakteristika PMLD je ravno v tem, da ni več razlik med elito in Pselito, med Narom in ljudom. Vsi postanejo SSS, ki niso ne tič ne miš, ne Kula ne PriBar(barstvo). So Inf enakih tekmecev na Kpltrgu, ki se cufajo za enake cilje-nagrade, govorijo enak žargon, kupujejo enake DušNote, ki s tem nehujejo biti

desetletja - uspešno; a le do 1990. Po tem datumu nobena JNaca ne slavi več omenjenih PrtHerov iz ostalih Narov, vsaka - pa še to le delno, le lece v njih - samó svoje, Slci le Rozmana, DSD ga Zamol, Ribičiča pa napada kolikor more. A Ribič ni bil Her, vsaj danes ne velja za kaj takega. Bil je oznovec, PP praktik-šef. Oznovci ne morejo postati - biti - Heri.

Sprašujem se: zakaj ne? Preden so postali oznovci (vosovci), so bili Tone Turnher, Venišnik, Brajnik, Štadler, Flis, Bravničar itn. zelo pogumni, tako rekoč Heri. Mar so nehali biti pogumni, ko so prešli v VOS-OZNO? Ne, le da so ob Vojpraksi začeli prakticirati tudi PP prakso, zasliševati, mučiti, ubijati. Her se neopazno RR v zločin. Najpomembnejši Her-Prt v Jugi MV-II, Tito, je bil obenem največji zločinec, predvsem on je odgovoren, (so)kriv za PVD. Špic in sorodna NOBD neverjetno poenostavljata. KomStl in Fz temeljita na nedopustnih Redah.

»Ona« - ni jasno, kdo - »jih je«, junake, »zasula z zemljo« (jih je zasula sreča pokolenj? Hm ...), »skale pa postavil tu sem potres, da nadoknadi to, kar je zamudil, ki je v sebičnosti pozabil nanje.« Kdo? Potres? Kak bog ali duh Zge? Špic ni ravno primer jasnega in razločnega mišljenja; kar veže se mu, res, bil je šibak duh. Če je kriv potres, gre za metaforo; potres je Infneosebna sila, kaos; NOBD in JNcl ga skušata RR v RKPLEL. Ko Pir(jeve)c napiše postNOBD **Ljudje v potresu**, kaže, kako so potres premag(ov)ali, seveda Prti.

»Tu zasije mračnim luč« - tu, pri ali v kamnu-skali? -, »žejnim pa priteče bistra voda«; ta voda-luč je ŠpicD, tudi sam **Vir**. Vir vode - izvir Rese - pojasni nevednim, kako in kaj. Predvsem pa poskrbi, da se »okrepe

DušNote mnogih SAPO, postajajo konfekcija navidez Raz barv in oblik, kar je Pspluralnost. (In za to Pspluralnost DbJavi se vnema DSL, tudi z referendumom zoper zakon o RTV. DSD hoče vrniti trdnejše Vrte, a jih lahko le z represivnim terorjem; se bo realno odločila zanj? Ali pa potrebuje le retorično masko in je s PsJavo zadovoljna? Nista DSL in DSD le le in De sredina, isti šmorn, ki potrebuje Raz reklamne nalepke?) Treba je bilo le še počakati Stol, od 1887 do 1987, pa sta se Nar in ljud sintetizirala v InfĒntro, v brozgo MasDbe, kar danes Slja je.

Je še kaj-kdo razen te brozge? Sem zunaj jaz in nekaj ljudi, ki razumejo Dgfijo? Če mislim tako, mar ponavljam Levsu in njegova samoveljačoča se SSL, češ da sem prerok, ki edini ve za izhod-rešitev iz puščave? Ali pa sem res dedič JKra, s tem ustanovitelj nove-druge Rlge, edino Pra(ve), ker sem edini v stiku z BDrim? In je moja dolžnost ta stik tematizirati, kar počnem v RSD? Me Lsmrt zato tako deprimira, ker vidim v nji samega sebe v karikirani luči, točneje: v luči KritRese? Ali pa, ker se zavedam, kako težko je-bo od nič(es)a PMLD - a že Dbe Levsčasa - do Dti? Da je nič, ki ga živim(o), tako ogromen, da bi bil pravi čudež, če se Čl v njem - v tej vesoljski praznini - ne bi izgubil?

SNar (Narlncā) je bila 1887 bistveno umnejša, kot je današnja, kot Janč-Zajc in Janša-Bük. Naj je Levs še tako razgrajal zoper njo, v hipu Si ga je uporabila-zmanipulirala; navidez pristala nanj, na tej sintezi naredila-osnovala Nareno(tno)st Slcev. DSD tega ne zmore; a enako DSL ne. Vsaka vleče na svojo stran, obnavlja MV-II, le da tedanja Vojakcijo RR v PrepDč, v prazen retorizem, v tekmo za nekaj odličij, privilegijev, mirno vest. (Če ima še kdo kako vest.) Res, LReva je ubijala, medtem ko

in osveže telesa«. Doran je torej tudi telo. »In če na skalo položiš uho, zaslišiš utrip junaških src, ki resno spominjajo živeči rod, naj se bori za svetle ideale, izmed katerih je največji in najzvvišenejši iznad vseh življenje v častni, neokrnjeni svobodi.«

Bravca opozarjam, naj bo previden. Sv je čudovito ime, a vnaprej ni jasno, kaj si kdo pod njo predstavlja. Tudi Ptja govori - nezmerno mnogo - o Svi, njenem boju za Svo; SPD kmalu ugotovi, da je to Sv za PtjKader-elito, ne za vse ljudi, niti za tiste Prte ne, ki mislijo nekoliko Dgč od tovariša Krištofa (Kardelja) in ZZZihlerla; ne za Brejca-Javorška alias Janeza Pohlina v **Povečevalnem steklu**, 55, ne za Zupa in Pirca. Ne za Bernarda, Simona, Krstna v **Aferi**, 60. Tudi leta 35 ali 40 ne za Komste, te spravi JNcl oblast v zapore, v Sremsko Mitrovico, v konfinacijska taborišča, v Bilečo; tudi MOča. Sv je eden glavnih jokerjev, je PzM, v katero lahko vsakdo investira svojo razlago (RR). V slogu-žargonu Damladih bi se reklo: Sv=pizda.

Dor: »Jaz vodim« - Dor-Špic je vodnik, kakor Vódnik v **Slji**, kakor Levs v svoji zamisli, tudi v TeVe drami o **Levsu** - »sem obupance in malodušne, da jih rešim pred teboj.« Pred So. Dor: »Šele ko čutimo tvoj dih«, duh Si, »pričnemo ceniti življenje in svobodo.« Ali pa ne. Katka Poljakova, **Sfinga**, Larsen, **Zast(or)i**, Adma, **Čečki**, silovito čutijo duh-dih Si, a jih to ne vrne - spodbudi - k Žu. Dor seveda naivno verjame v rekreacijsko moč Stmesta, kot so verjeli Prti v analogne posvečene kraje, Slja je polna takšnih pomnikov-spomenikov.

Dor privede obupance, Duh Si pa obupuje: »V tem zraku moj otrov ne more učinkovati.« Se že umika pred Heri in Žem! Za Ž! Zadeva je kar se

Levs ni; Levs je bil eden in šibak-smešen, Ptja je vladala pol Stola, klala, zapirala, prepovedovala Svo, bila je pošast, čez vse močna v svojem terorju. Je tu vzrok, da DSD ne more ravnati z Brkači-Stanolniki enako, kot je SNar z Levsom? Slov se je okrog 1887 poenotilo, čeprav se je obenem, na Mahničevi liniji, spet sprlo. Mahnič Levsu ni maral, kot ne Tavča, Strita, Jenka itn. Pa vendar SZg po 1887 Levsu ni negirala, kot hoče DSD Leopcijo, Prežiha in MKranjca, Zupa in CanD, še posebej **Kralja in Hlapce**.

Kmecl se v **Tisoč** trudi - zvest SLZTradi -, da bi vse Sice oz. vse Siske Peke združil v enotno galerijo pomembnih preroditeljev-stebrov. (Tako storijo tudi Levec itn.) Ene sicer bolj ceni, tiste na Le, a tudi tiste na De dopušča. Mar s tem Posn(ema) SNar iz 1887, tisto Narlno, ki se ji v **Lsmrti** posmehuje? Ima kontinuiteta SIZi kot LitUmetravni ali rdeče niti v PMLD sploh še kak pomen, kakšno moč? Ni Kmecl s **Tisoč** napisal lepega nagrobnika SPreti? Je še mogoča vzgoja Sicev v PMLD na osnovi Vrt Preša in Cana, Gradnika in Prežiha kot Etkul Vrt? Ni ta vidik le še tujek v Dbi, ki Strno ne potrebuje več ne Ete ne Lepote, ne Kule Tradtipa; zadoščajo ji instalacije (performansi), spontani konstrukti, katerih bistvo je ravno minljivost in ne Vsespravljenost-očuvanost v Panteonu, kot je še za Patra? Ni **Tisoč** nesporazum, ki ga RTV še goji (RTV je Kmeclu naročila predavanja, ki jih je potem Kmecl združil v knjigo **Tisoč**), se ga noče ozavestiti, ker se še alibizira na TradSlovu, a je njeno ravnanje le še Zuntipa, le še davek Preti, le še previdnost pred očitki, ki bi jih v Pismih bravcev na RTV naslovile upokojene slavistke?

Šele zdaj mi je postalo jasno, kaj me je zadnje čase tako motilo pri

da preprosta: »Izza skale stopi Junak ali pa se dvigne pred njo iz tal.« Reče Duhu Si: »Tukaj ni prostora za te. Tu je grob junakov, ki smo se borili ... za veselje in za srečo zemlje svoje in rodu na njej, ki je naš rod s pravico« itn. »Ta skala je simbol življenja in nevsahljiv vir moči in volje, ki naj vodita naš rod.« Naš, tj. Jrod.

Prileté Temne vešče, skušajo: »da se vniči svetla moč, ki je skrita v tem prostoru.« A Vera v življenje, alegorični lik, jim ne dopusti: »Vaša zloba ne bo uspela. Niste vseh še zapeljale.« Pridejo obupanci, Črni možje. (Ena najzgodnejših Zajčevih pesmi - mini ep - iz srede 50-ih let se imenuje **Črni možje**. Grozno ropotajoča pesem.) Dor jih budi k veri v Ž. »Le če bo trdna vaša vera v lastno moč«, Eifa, »glave kvišku! Verujte, da daje ona skala moč in luč.« Daje ju KaraDžordže, SrbHer. In Črni možje so rešeni: »Verujemo!« (V Zajčevi Pzji niso nikdar - ni nikoli nihče - odkrili v sebi ponovno vero. Tudi vera v SNar je Zajcu maska.) Kot v KC in Ptji. Iz ozadja stopi Vera v Ž: »Iz skale je pritekla voda, ki jo vera vjame v zlato čašo« - še en Graal? - »in da piti iz nje vsem trem.« Je res tako enostavno? Tega Dine - glej **Čečke in Igro za igro** - res ne bi mogel razumeti.

Špic-Dor pripravljata Jugovce za Prih, za čas MV-II: »Prihaja čas, ko bo postala skala meso in kri«; je postala, a v Prtih, pri Ptji. »Šla bo pred vami in vi ji boste sledili.« V Slji je bila le peščica četnikov. »Mladina jo bo čuvala in domovina jo bo blagovala.« Četnik-tigrovec Danilo Zelen pade že v začetku MV-II, ostale četnike pobijejo Prti v Grčaricah. Večina sokolov gre v Prte, tudi v VOS-OZNO. Ne zgodi se, kot napove Špic: »Okrog skale se gosto zgrne sokolska deca s puškami« (!)

Grdini oz. njegovem SLZu: da je - najbolj reprezentativno s knjigo o **lpavcih** - vrnil kot osrednjo Vrto SNar in to tistega - NarInco -, ki ga v **Lsmrti** predstavljajo Vatroslav Holz in Nardame; da se je ustavil že pred levsom, kaj šele, da bi segel naprej. Can mu je tuj in zoprn, ker je utemeljitelj MrkDbe, PtjDže po 45. Iz VISA te PtjDže piše svoje monografije Emil Cesar, nekoč sta jih DaDSD fanatika Zgarja Dežman in Plunk. Grd(ina) se je odločil rehabilitirati Bleiweisov svet-Dbo, NKNM. Kaj je ta Db danes - v Slji 2005 -, je vidno recimo iz TeVe slik ob proslavi upora SNara, kjer je Janša povzdigoval Tigrovce. Pel je cerkveni pevski zbor iz Rajbnice, mile krajske pesmice; kot so jih v Čiti 1865. Oktet je zapel lpavčevo **Slovenec sem**, o Sl materi in rojstvu. Anahronizem? Huje. Diletantizem, grozljivka zaostalosti, zagovednosti, instrumentalizacije. Se zdi ideologom PMLD - SrKosom - potrebno oblačiti se v tako abotne Gentmaske (Narnoše), kot je ta pesmica lpavčeva in podobne Vilharjeve in Volaričeve? Grd je v monografiji **lpavci** obudil čas odkrivanja Vodnikovega spomenika, čas Voševih **Svojih**, čas pevskih zborov in mimohodov Narnoš. Se je enotna Slja 1991 res utemeljila na lpavcih in Vodnikovem spomeniku? (Poudarjam, da je tudi ta Vodnik iz druge polovice 19-Stola daleč pod HistVodnikom iz konca 18-Stola, pod **LinMatom**. Sami regresii.)

Cesarjeve monografije o Kajuhu itn. so bistveno slabše napisane, z manj znanja in kule, kot je Grdova o lpavcih. Pa vendar: šibkejši Cesar utemeljuje Slov na Histmoči lReve, ki je RR vstajo Slova v krvav VojNOB, medtem ko Grd vrača Slov v čas pred lRevo. Zanj je SNar pretežno prepevanje zborov, sem in tja kakšna večja kantata, predvsem pa Dabž v

»in cvetjem. Na vrhu skale se pojavi soha kralja Petra II.« Soha že, sam kralj ne, se je že kje zadržal, morda pri igranju golfa. Vsi: »Vera v tebe, mladi kralj, nam je prižgala luč.« Ojej. »Z napojem upanja ojačila je našo misel ... Očiščeni in okrepljeni posvečamo se domovini.« Glej Jože J. Lovr(enčič)a **Izd(ajalc)a**, SPED.

»Sceno je napolnil narod« - o Nar! - »Sokoli, Sokolice z naraščajem in deca s prapori.« Praznovanje. Slavnost. Sokol: »Zdravo, naš sokolski starešina!« Sledi zborna recitacija, ki je maloumna: »Zdravo kralj in naš premili brat!/ Peter si in to pomeni skalo./ K Tebi prišli smo moči iskat.« Pa ravno k njemu! »S Tabo se odvarja nova doba«; Jfz je veroval v novo dobo, a Peter II. ne bi zmoget voditi Jfza. »Ti si luč nam, Ti si vir življenja,/ Ti naš bratski gospodar!«

Naj to komentiram? Ne zmorem, sodbo o sporočilu Špiceve drame prepuščam bravcu.

September 2005

- nadaljevanje s strani 144 -

»Danes vemo, da Karantancev ne moremo enačiti s Slovenci«, ta(kšna) izjava do tal podre prepričanje, da smo Slci enako star EvrNar kot Hrtje ali Srbi, »njihova identiteta, izražena v njihovem etničnem imenu, ni bila slovenska«, vse se mi-nam ruši, nastopa kaos, o ubogi SNar!, kako bi trpel levs, če bi bral Štiha (še Slskega priimka nima, ta Schtich), kako bi se muzal Deschmann, »ampak karantanska. Celo za prednike Slovencev jih ne moremo imeti«, no, ta je pa bosa, ta gre celo čez mejo moje potrpežljivosti, a sem znan kot strpen Č! »Ampak so bili zgolj eni od njih.« Eni od nastajajočih Slcev? Pojdite no!

provinci med zdravniki in sodniki, tam, kjer je že Kers(nik) v začetku 90-let z **Jaro gospodo** odkril konec PozSlova. PoV proslave so ekscesivno navajale Kajuha in njegove pesmi, ob prepevanju Kosovelovega pevskega zbora, bojevitih Pahorjevih, Borovih itn. pesmi-maršev. Gre za dve fazi v razvoju-Žu neke Klde, Slova. Ker je Ptja preveč zanikala čas NKNMeša, ga je obdobje po 90-91 preveč povzdignilo oz. le nekatere njegove vidike; ČD je ostala komaj znana, nerazumljena, šele jaz sem jo - posebno v Pnizu **ČD** - ES ekspliciral. In na čem naj bazira Slov 2005? Na cerkvenih zborih o MMB, ki naj se nas revežev usmili? Na SAVS Vrtah? Na Psobnovi lReve, ki jo goji Sneoleca? Na Janši ali Lukšiču, dveh manipulativnih epigonih?

Kako se je je RR v tržno igro imidžev. Grd ve, da je lpavčevo Slov SSL-konstrukt; torej nič. PM je materializirani nič. Oba niča dajeta skupaj še en večji - če je tak mogoč - nič. Dajeta filetovo Rco **figarove svatbe**, tj. **LinMata**.

Ta nič me straši, deprimira, ker čutim, da sem vse preveč nemočen; da se moja vera v Dt komaj še drži pokonci. Včeraj mi je bilo vse popoldne slabo, zvečer nisem mogel zaspati. Ko pišem to razpravo o **Lsmrti**, je komaj minila polnoč, 9. maja; Naj poslušam Mozartov **Rekvjem**, Fauréjevega? Ali Beethovno-vo **Misso solemnis**?

A komu v slavo in čast (Gloria), če pa je BDr tako daleč, Katbog pa takšno SSL, oz. ga v **Lsmrti** sploh ni, tako je v Kmeclu neobstoje?

9. maj 2005

»Pri vsem tem skupaj gre torej za slovenski nacionalno konstruktivni zgodovinski mit, ki je relativno mlad«, naj živi mladost!, **Mladost pod soncem!**, »in ki daje zgodovini podobo, ki je ta nikoli ni imela.« Nikoli ne reci: nikoli! Če ne bi bilo Shtichov; če bi se Tito maja 45 ne umaknil s Koroške; če bi bil ravnal s koroškimi Nemci enako Rad, kot je bil s SIDmenci; če bi torej vse koroške Nemce likvidiral, zmetal v Dravo; če bi sploh vse Avse izselili, nastali prazni prostor pa naselili z Ukrajinci in lužiskimi Srbi; če bi bila SvM prepovedana, kot je bila v PoV Slji (in bi bila tudi danes, če bi zmagali neoultralecarji, Roza mi pravi: **Tih bot dedil!**, naslov njegove nove Pekzbirke), bi obveljala Turnova in Roš-Savinova, Abramova in Brenkova Zg, tj. Zg, ki temelji na AbsResi, ne pa Zg podatkov in dejstev, RLH VISa. Res je, kar piše v **St pismu**, ne pa, kar blebetata Galileo Galilei ali dr. Darwin, afna prekleta! Biblija SNara ni stroka Zgarjev, ampak SD, ki govori v božjem imenu! Ta bog je SNar, čisto tak kot Davorina Trstenjaka in strica Janše **S(amov)ar!**

30. XI. 2005

VODJA SE SESUJE II

(ob Kmeclovi drami)

Rodoljubi-SNar se pogovarjajo; Mlajši, Starejši, Prva rodoljubkinja, Druga rodoljubkinja; med sabo se bistveno ne razločujejo, tudi kot Pselita so povprečje, masa, ena usta in en jezik. »Predvsem naj se vidi, da je umrl največji sin slovenskega naroda.« Poudarek je na Gentu: sin Nara (Nar je rod, narojenost). Retorika, ki jo R(odolj)ubi uporabljajo, je Posn Katretorike: »Njegova misel bo še na veke odmevala.« Raziskujem odmevnost - pomembnost, vsebino, ustvarjalnost - te misli; na veke pomeni Ve. RLH VIS ne prizna več Večnosti, le Ve-materije. Rubi prenesejo Vematerije in Veboga na VeNara. Ker so Nar sami, se sami utemeljujejo-razglašajo za Ve. Strno so Ptja pred Ptjo.

Navajajo samega Levsu iz LTuga: »Trd bodi, neizprosen, mož jeklen,/ kadar braniti je časti in pravde/narodu in jeziku svojemu!« Ptja je dedič teh tez; Posn pa jih je tudi sam Levs, gotovo pri kakšnem Nemtrdonji. Paradoks: obe Kmeclovi drami o njem ga ne kažeta kot trdega in jeklenega, ampak kot samozaljubljenega starca, ki se trese

VODJA-KRALJ POSTANE SRB IN PREJME KARIZMO

(ob Lahovi drami

Na kraljev dan)

Špic(arj)ev **Naš vir** govori o kralju Petru II. Karadžordževiću; postavlja nanj vse, kajti njegov oče Aleksander I. Karadžordžević, skrajšano AlekKara, je tedaj, ko Špic piše **Vir**, že mrtev. Ivan Lah izda knjigo **Na narodni praznik** (»štirje prizori za slavnostne prilike«) 1928, je pa verjetno, da so bili napisani že prej, enkrat v 20-ih letih. Tedaj pa je kralj AlekKara še živ, ubijejo ga 34. Gre torej za dva kralja, očeta in sina. Oče je Ujeditelj, ujedinjenje se zgodi 1. decembra 1918 - Špic je napisal tudi dramo z naslovom **Ujedinjenje** -, pred sinom pa je še vsa velika Prih; verujemo - vsaj JNclideologi verujejo -, da bo Peter II. začel z »novo dobo«, kot sta jo Musso in Hitler. Nekaj te nove dobe je že v času vladanja AlekaKara.

Lah pove, kakšnemu namenu služijo ti štirje prizori iz knjige: »Igre so primerne za vse narodne praznike: Vidov dan, 1. december, kraljev dan itd.« Ti prazniki dobijo kasneje, PoV, pod vladavino Vodje Tita, tekmece; novi prazniki so tako forsirani, da so stari pozabljeni. Res je tudi, da je nova Juga trajala precej dlje od

za svoje Ž; ki mu je glavno podaljšati si Ž. Je zmerjanje res že neizprosno? Morda gre za neizprosno zmerjanje, a to še ni Vojboj, kakršnega je vodil LTugo. Logična konsekvencja Levsovega gesla je PVD maja 45; se tega zavedamo? Prti-Ptja so bili fanatični-Rad v obrambi SNLa, kakor so ga pojmovali.

»Pogreb mora biti manifestacija narodove enotnosti«, ta je tudi DaSlcem cilj; a bolj ko se enotijo, bolj se prepirajo, kajti enotnost je Vrta MonTota, a dokler ena grupa ne dobi Absoblasti nad ostalimi, kot jo je 45 Ptja, se bo prepir nadaljeval in eskaliral v EDč. (Danes, 2005, skuša dobiti - si vrniti - oblast KC; se ni nič naučila v vmesnem času? Ni se mogla; po Stri je neučljiva.) Enotnost je v »odločenosti nadaljevati Levstikovo pot«. Katero? Boje zoper prvake-Nar ne; torej RadSNcl. Ta vodi do TIGRa, ne do OF-Ptje, ki daje enak pomen LRevi kot NOBu; LReve pa Rubi ne upoštevajo. So za enotnost stanov znotraj našega Nara? To je zamisel-Stra-Vrta Ncla in Fza, ne Mirka. »V njem morajo korakati« (!) »vsi stanovi«, ostaja in propagira se stanovska Db NarHare, »na vidnem mestu narodna inteligencija«. Izgovarjajo po rusko, jaz jo krajšam v Narlnca. Kako pride le-ta v spor z ljudom in Prolom, uprizarja Kved(rov)a v **Nevihti** in **Spopadu**.

Zg ostalih EvrNarov pokaže, da Narlnca za Nast Fza ne zadošča; potrebna je TotPtja; tudi KC oz. grupe, ki vežejo Polstranke kot Totgibanja s Katom; to je Kfz in/ali KNcz, podan v Jeločnikovi drami **KrŠp**, 38, in **Vst(ajenj)u**, 51. Ko Bük, Velikonja, par bivših Ptjudbovskih agentov - Zgarja Dežman in Plunk (Dežunk) ldn (istijo) Fz, Ncz in Kom, ki da je ves le Stl, izpuščajo Kfz oz. ultraDegrupe v KCi. S tem te grupe ne le ekskulpirajo; so njihovi

stare, prva 1918-1941, nova 1945-1991. Namesto Vidovega dne je prišel 29. november, zasedanje AVNOJa, ki je bil skupni praznik vseh JNarov, medtem ko slavi prva Juga obletnico poraza Srbov na Kosovu, glej Lipeževo **Car Lazarjevo smert (Car Laz)**; s to obletnico nimajo nič opraviti ne Slci ne Hrti ne Musli (ti še najmanj), ne Makedonci. Vnaša tudi Maz - viktimizem, PervKldo - v JZgo; slavi poraz in ne zmage, medtem ko se 29. novembra 1943 dokončno oblikuje nova - za Nare Juge enakopravna - Juga. Na mesto Kraljevega dne pride Titov rojstni dan 25. maja. Morda pa 29. november zamenjuje 1. december in prepusti Vidov dan mesto 9. maju kot dnevu zmage nad Fzom. Vseeno.

Pred 29. oktobrom 1918 so Slci - kot vsa Avsa - slavili cesarjev - Franca Jožefa - rojstni dan. Cesar, kralj, Vodja; šele po 91 so na oblasti Predsi SNDže kot voljeni na Svvolitvah. So brez karizme in posvečenosti (Sti). Šele po tem datumu je Slja končno zapustila FDbo; tudi KomJuga ima še veliko potez FDbe in celo PSi. Kmedlova **Levsa** vizirata svet iz poloma-izgube FP in PS sveta; Levs kot predstavnik Slcev se znajde v praznem. SND se skaže kot PzM, kot migotanje Pskov v Konti Dbe kot trga, glej Božičev **Dosje** in Rudolfove **Možgane**, ki so Čl govno.

Iz Lahove knjige **Na narodni praznik (Narpraz)** sem si za ES analizo izbral dramatski prizor **Na kraljev dan**; najlepše se usklaja s Špicevim **Virom**; dobimo niz dveh Jkraljev. (Tretjega, upam, ne bo; še Srbi sami se ga otepajo. Bo Hrški, Tomislav V.?) (Janša se bo dal oklicati kvečjemu za imperatorja, generalissima, kakršen je bil ljudožec ldi Amin.) Drama je - v bistvenem - alegorija o Nastu skupnega (enega) Nara kot JNara; s tem

ideologi, seveda na HinPrikr način. Tagrupe niso Radfz na analogen način, kot SPtja ni bila RadStl; vsaka ES le delno, pogojno, začasno. V **RSD** navajam veliko ES gradiva za svojo trditev, ki pa je noben Zgar ne upošteva. Tudi Grd je ne, čeprav se dela, kot da **RSD** bere. (Več bere kitajske astrologe iz 8-Stola kot **RSD**! Je bil Prešev Črt po rodu res Kitajec? Njegov potomec Puč je imel oči, ki so spominjale na mongolske; Koman?)

Tip: Fz upošteva tudi Plstan; deželni glavar grof Thurn je obljubil »uradno udeležbo na pogrebu«. Pridejo »predsednik baron Winkler tudi, in vsi deželni odborniki.« Da bi šli ban Natlačen, knezoškof Rožle itn. 1940 za pogrebom MOča, KaKija, Prežiha, če bi ti tedaj umrli? Smešno; le za pogrebom Korošca in škofa Hrena. Levs za PIK ni bil nevaren; to je Kmeclova teza. Levs se dolgo upira KCI, nazadnje popusti. Na koncu **Lsmrti** ga pride spovedat, mu dat odvezo - ga znova uvrstit v čredo vernikov - pater Kalist; Levs se da prepričati. Ne MOč ne KaKi se niso dali. Cel Gradnik je ob smrtni uri odklonil spoved in odvezo; duhovnik, ki mi je to sam pripovedoval, je v bližini čakal na Pekov Dušzlom, a ga ni dočakal. Sta se dala spovedati Šel in Puč, ali so jima le žalujoči ostali (stranka, domači) priredili cerkveni pogreb? Moža sta se Notsesula kot Levs; so storili isto s Prižem njegovi domači?

Organizatorji pogreba že pol leta pred stvarno So Pspreroka skrbijo za to, da bo postal pogreb Narmanifestacija. Ne sredstvo za Dia, za RazReše; ravno nasprotno. Kot ob vsakem pogrebu - glej mojo analizo ob pogrebu sosede Zore Okretič - se je zgodilo isto tudi ob Levsovem: služil je utrditvi Klde, tokrat SAVSi, razširjene v SNar. Pride tudi »župan

Špicevo tezo še zaostruje; pri tej sodbi upoštevam ne le **Vir**, v drugih JNcl dramah zastopa Špic enako stališče kot Lah: o enotnosti JNara. Bolj ko se je čas odmikal od leta 1918, od Vidovdanske ustave, od leta 29, ko vzpostavi kralj diktaturo, manj trdna je bila teza o enem Naru. 39. leta dobijo Hrti svojo banovino, ki se imenuje Hrška, s čimer je priznано, da Hrti niso isto kot Srbi; da gre za dva Nara. Še jasneje je to v primeru Slcev, ki govorijo celo Dgč jezik. Da pa za časa vladavine AlekaKara ni bilo tako, priča drama **Na kraljev dan**, skrajšano **Kraljdan**.

Tudi **Narpraz** je delo za mladino, za JSlave kot nedozorele, pouka potrebne. Db je - se kaže - predvsem kot šola. Tudi v Avsi je bilo tako in v PtjJugi; oblast se kot FD ponuja kot vzgojna, kot starši. A Avsa in PtjJuga imata vsaj druge močne momente, Ptja svojo LR-Zgo, Avsa močno Džbirokracijo, prek katere izvaja oblast; druga Juga uporablja Ptjo kot gibanje-organizacijo karizmatičnega tipa, skoraj posvečeno, podobno KCI. Tega Sok(olstvo) in JNcl nimata. ORJUNA propade, v Slji je 29 celo prepovedana, a že od trboveljskih dogodkov 24 je načeta. Vso težo indoktrinacije z JNclom - agitpropa - prevzame šola, izobraževalni sistem, posebno v Ljudšoli in Gimni, ko dijaki še niso dovolj razvite samostojne Osi. - Bo zaradi sorodnih vzrokov Daoblast v Slji vse bolj zidala na šoli? Je tudi zato postal tako pomemben SrKos kot Tip predstavnik gospostva na šolski način, avtor mnogih šolskih knjig, instrumentalist-manipulator, ki je obenem ideolog ObDbe kot takšne, po sebi, seveda maskirane pod IdeaVrte, kakršne so trenutno na oblasti? Da bi ObDb nastopala kot Ideaca, je potrebna močna šola, s tem drame a la **Kraljdan**.

Grasselli kot njegov prijatelj. Tudi vsem občinskim odbornikom, svétnikom, magistratnim uradnikom je toplo priporočil« udeležbo. Ni čudno, da me branje **Lsmrti** deprimira. V **RSD** - NDM - poročam, kako sva se z Alo odločila, komu sva zapisala svoji trupli, prepovedala pogreb. Dve zelo Raz možnosti: ali Kanta za smeti ali krsta s trobojnico. Bi bilo Kocu všeč, da so mu priredili VojNar pogreb, v duhu STH sprave in smrdljive sladkobne Hare? (V Tivoliju sedi Koc ves bronast na bronasti klopi; zakaj ne na katafalku ali Rudiju Janhubi?)

Množica žalujočih - SNar slavečih - je brez konca in kraja: »Duhovščina naj ne manjka; potem Slovenska matica«, iz katere sem izstopil, »Sokoli v uniformah z zastavo«, to je za VeRusa (ata Joža Rus jaha na sokolskem praporu kot BNak na lipicancu), »Slovensko dramatično društvo«, iz DSP sem izstopil. »Župan bo izobesil zastave po vsem mestu. Tudi z narodno čitalnico je zgovorjen za žalno sejo.« Le žalne seje na SAZU ne bom mogel preprečiti; naj mi bo bog milostljiv. (Bo govoril na slavnostni seji Top? Teza govora: odpadnika ni več, vzel ga je preteklik.)

In že smo prestavljeni v leti 1991 in 2005, na proslave tipa Čite poldrugo Stol prekasno; karikatura: »(Zdaj se vrata iz bližnjega društvenega prostora odpro, da planeta sem svetloba!« (!) »in petje«. Petje SNar pesmi je edina PraSvetla za SNar. (Pevski zbor vodi kardinal Vran.) Zaslišimo: »Bodi zdrava, domovina, mili moj slovenski kraj.« Želodec se mi obrača. (Bolj po Slsko, omikano: srat me prime.) Sem res tako čuden, če se mi gabi Slov, kakršno je današnje: v jedru sam pohlep, v Psformi pa cmeranje o mili Sl pokrajini, kakršna je naslikana na opernih kulisah **Gorenjskega slavčka**,

Prizorišče drame: »Pred zastorom ob strani - ali v sredi - sedi babica z vnukinjo in vnukom. Oba držita v roki papir ali knjigo, ker sta se naučila pesmi za šolsko slavnost.« Deček deklamira: »Zdravo, kralj naš Aleksander,/ Jugoslavije vladar,/ danes na tvoj dan slovesno/ Ti prinašamo svoj dar.« PS in FP: kralj je kot bog, ki ga je treba obdarovati. Ljudje - podaniki - smo zaradi kralja, ne on zaradi nas. Kralj je Najsvetejše, točka središča, Stš. To ni ne Kučan ne Drn(ovšek). Šele iz takšnih prizorov nam postane jasno, kako malo je bila prva Juga LD. »Glej tu četo našo malo,/ dečkov smo veselih roj,/ zovi nas, kralj Aleksander,/ mi vsi gremo za Teboj.« Kralj je obenem Vodja: Vodnik, ki mu je treba slediti. Je Vojpoveljnik. Sokoli in sploh deca se učijo predvojaške vzgoje, tj. FP sledenja Vodji. So roj; roj je fz pojem, iz Nve. Čebele nimajo vsaka svoje posebne Osi, nobena ni SAPO, vse izvajajo, kar jim je naloženo. Čl je takšna disciplinirana žival. JNcl prehaja v Fz; ni sledu o Humu, o ALH VISu. SAPO nastaja v Remčevi **Kirke**, v Leskovčevi **Kraljični Haris**, ne v **Kraljdnevu**.

Kraljdan se sklada z **Virom**; otroci - roj - pojejo naprej: »Dar ljubezni zvesto udane«, ljezen je vdanost-pokornost, »naj bo znak bodočih zmag«, Vozamisel Dbe, »to je srce naše mlado,/ da bo vsak iz nas junak.« Bilc oz. ZLV v **SljiOž** niti oddaleč ne vzpostavljajo junakov, ampak Kulpreroditelje. Junaštvo se razvije v NOBD, **Rojstvo**, a tudi v SPED, **Vst(ajenje)**; v tem se glavni lik celo imenuje Junak.

Kralj AlekKara je K-bog: »Zelo prijazen je«, pravi babica, »in z ljudmi se pogovarja, kamor pride.« Neverjetno, poniža se do ljudi; FP blagost. Kralj je višje bitje, NČ: »Kralj mora še več vedeti nego drugi

ČD iz leta 1872? (Skupaj sta jih naslikala SNclst Vaclav-Jaroslav Krušny in mežnar trnovske cerkve Johan Beernix.)

Je bilo tudi na Kocovem pogrebu tako? »Na čelu šolska mladina in bogoslovci, ki naj nosijo prostovoljno sveče v rokah«? Mar na Pučšlovem? Leta 1887 »vsemu za žalni okvir množstvo narodnih dam v črnem.« Tudi na Pučšlovem SH, Koširca, Puharca, mili tercet ostarelih babnic, ki še zmerom iščejo Polinejka, imajo ga za princa na belem konju, za St Jurčka, vse so pomešale; ubogi levs, ko so mu z lemenatarji z roko v roki priž(i)gale sveče in mu ponujale v slast svoja bohotna oprsja. Ni TS - še posebej pa DaSlja - ena sama drektorta?

»In pa ljudstvo ... Brez ljudstva ni seveda nič. Saj je bil sin ljudstva.« Zdaj smo pa tam, na meji, kjer Nar (Pselita) prehaja v ljud. A kdo je to ljud? Z Davidika presenetljivo: »Gospodje trgovci in rokodelci bi lahko prispevali vence, da bi bil zasut s cvetjem slovenske hvaležnosti.« (Tudi hvaležnost je Slska; vse je ponarodeno, nacionalizirano, gentilizirano. Če je kaj vredno, je TemSlsko.) Trgovci pa Nar? Zato, ker niso izobražen(c)i? Ne odloča denarni cenzus, ampak izobrazba, kdo sodi med Nar, kdo med ljud. So bili torej še Kantor kot trgovec ali Broš ali župan-Gar v **Hlapcih** ljud? Kje pa so Km? Je kak Slkmet vedel za levs? Če so brali TaKm(etje) knjige Mohorjeve družbe in Večernice (seveda Slske večernice!), so brali Slemenikovega **Izda** in Kočvarjevega **Mlinarjevega Janeza**, mučeniško biografijo **Hoja za svetnikom Rožmanom**, ne pa **LTuga** in **Krpana**. Je Mohorjeva ponatisnila **Krpana**, tja do 1. Svetvojne? Da ne govorim o **LTugu**, ki ga je vrgla iz šolskih knjižnic, kot namerava storiti DSKC z

ljudje.« Deifikacija kralja. Vedeti - poznati svojo Zgo - pa mora tudi vsak Jugec. Babica otroke uči, kdaj je bil rojen kralj Peter Osvoboditelj, 1844; to je nauk o naši »domači zgodovini«. Ne o Samu-Valuku, ampak o Srbkraljih, ki so postali Jkralji. Deklica: »Gospodična učiteljica je rekla, da je to zelo važna letnica v naši« (!) »zgodovini.« Takšne Uče so PV na Primorskem učile analogne datume iz Zge savojske hiše, pred 1918 pa iz Zge habsburške hiše. (Se bodo naši pravniki učili tudi tega, kdaj je bil rojen Janšev ded? In bomo sklanjali: Janša Kara oče, Janše Pik sina, Janši Tref vnuku ...?)

Ne učita pa Babica in Lah le SrbZge; srbsko kot osrednjo - državno - povezujeta s Slsko kot Kul(no); tu se poslužita Bilca in **Slje**: »Gregorčič je bil tudi takrat rojen pa Jurčič in drugi slavni možje.« Lah ne zanika Slova, le vključuje ga v JNcl, seveda kot podrejeno. Bistvena je SrbZg: »Da je bil kralj Peter osvoboditelj sin Aleksandra Karadžordževića«, kdo od Slcev ve še zanj?, »in vnuk slavnega Karadžordža.« Glej Mrakovo dramo **Džordže in Miloš**, ki pa upošteva tudi Obrenovića, kar Lahu ne pride niti na kraj pameti. (Obrenović je bilo 1928 prepovedano ime-simbol.)

Teza je AnMuslo. »Karadžordže je bil srbski junak« (Gregorčič in Jurčič ne, bila sta le literata), »ki je premagal Turke.« (Kar so skušali Srbi ponoviti od 1991 do 2000 v genocidu nad Bošnjaki in KosAlci, oboji so Musli.) Lah olajšuje razumevanje vojne - SV - zoper Turke s tem, da se sklicuje tudi na Jurča. »Turki so bili hudi« - hudobni - »ljudje. Noter k nam so prihajali in so otroke s seboj v sužnost jemali.« Lastniki sužnjev, živeli so v sužnjelastniškem sistemu, kot je prepričan Lah. Srbpropaganda - tudi Lahova v Slji - zoper Turke uvaja

Zbranimi deli Vitomila Zupana (pozor, izdaja jih nova založba z Brezij, naslovljena **SI bordel**).

Nar o Levsu: »Da bo vsakomur, tudi tujcu«, poudarek na Antujcu, »ki bo prvič v Ljubljani, pri priči jasno - bil je naše slovensko srce.« Naše (NSS) in Slsko. RadGent. »Naš svetnik in mučenec, prerok in vodja.« O vsem tem sem obilo govoril v ES analizi **Klevsa**; drami se dopolnjujeta. »(Zahlipa) Spet je usoda zadala tisočkrat in tisočkrat preskušanemu narodu bridek udarec.« Naru, ne ljudu; vsaj poudarek ni na Trpu Ljuda, le Nara. Trgovec in Rkdlc trpita bolj navzven. Trpela bi Marica in dr. Mirko Snoj, oba Slzba, temelj nastajajočega Nara, glej **LjDa**, ne pa predstavniki Ljuda, eni z zgornjega konca, veletrgovec Srebrin, drugi s spodnjega, hlapec Pavle in dekla Neža.

»Gospod dežurni sanitetni referent mi je zagotovil, da te noči ne preživi«, namreč Levs. Hura! A jo je, do novembra 87. Tedaj se SNar znova pojavi, v enaki sestavi kot na začetku. Prej je Holz čuval Levsu, ta mu je naročil stražo, nazadnje pa Holzu ni treba več opravljati zoprne službe: »(rodoljubni dami in Vatroslav Holz)« - čudovit priimek! PraSlc! »(zvedavi in oprezno«, voverji, »pogledajo skozi vrata ... se enako previdno približajo Levstikovemu ležišču«, boječ se, da bi morebiti spet vstal in začel divjati-zmerjati, zadevo poznamo iz **Klevsa**. Ugotovijo: »Zdaj je mrtev.« Končno. »Takoj moramo sporočiti slovenskemu narodu.« SNar spredaj in zadaj, to je edini Praokvir bivanja. »Dotrpel je končno veliki Slovenec.« Naj se je Levs še tako otresal Nardam in Nara kot Pselite prvakov, lesenih Holzov, teh podTirolcev, zdaj so se ga polastili kot črvi trupla. Nardama »(polaži cvetje na vrečo) Naj ga

pokol v Srebrenici. Za alibi si Lah izbira Jurča: »To bosta vse zvedela«, vnuk in vnukinja, »ko bosta brala **Jurija Kozjaka**. - Potem se je tudi kralj Peter boril s Turki, rekli so mu Peter Mrkonjić. Od takrat je petdeset let. To je bilo leta 1875 v Bosni.« Kako se je mogel boriti v Bosni? V Bosno je vdiral kot hajduk iz Srbije; linija projekta, da Srbija zasede BiH, traja torej že dolgo, vsaj od 1875. Ker je kmalu zatem Avsa zasedla BiH in so se z BiH borili tudi Sl fantje, 17. pešpolk Kranjskih Janezov, so padale, tako je nemalo upravičeno računal Lah, njegove besede iz **Kraljdneva** pri Slcih na plodna tla. SSD pozna nemalo dram kot Vojagitk zoper Turke-Musle; Iskračev **Andrej Turjaški**, Lavtižarjev **Adam Ravbar**, Krekov **TKriž**, Kočever-Kokaljev **Mlinarjev Janez**. JNcl se tu povezuje s KMG SD.

Babica razlaga na dolgo in široko kraljev pedigree; o njegovi materi črnogorski kneginji Zorki ipd. Poanta pa je v Babičinem pojasnilu vnukoma, »zakaj Peter ni šel v Beograd«: »Takrat so tam vladali drugi, ki niso mislili na to, da bi nas osvobodili.« Peter - Srbi - ni nameraval osvoboditi le Srbbratov v BiH; tudi Hrte in Slce, jih popeljati v obljubljeno deželo iz Avssužnosti. No ja ... Peter je mislil daleč naprej, sami Slci ne. Slci so se zavedli, da jih je treba osvoboditi, da so v Avsi sužnji, šele 1912. »Takrat smo začeli tudi mi« - Slci - »pričakovati rešitve od srbske vojske.« Te rešitve niti kot daljnega projekta-sanje v **Slji** še ni; ZLV Slja se čuti pripadna Zahčvri, lti Danteja in Tassa.

Za Laha in JNcl Makedoncev kot samostojnega Nara ni. Ko je Srbovska zmagala pri Kumanovem, 1912, »poveljnik glavne armade je bil Aleksander«, je »on prvi jahal na čelu svoje vojske v osvobojeno mesto

spremlja to cvetje naših src v narodno vnebovzetje!« Spet metafora iz **St pisma**. Levs gre prvi v nebo, sledil mu bo celotni mili SNar. (Danes bi ga namesto Holza vodil Gril.)

A Levs ne bi bil Levs, če ne bi skušal Pseliti še enkrat zagosti; je bil bolj borec ali nagajivec? Levs »(se takrat nenadoma še enkrat vzdigne z vrečo vred)«, v vsej smešnosti, »dami zavreščita«, prizor je Koda, »s Holzom vred zbežita, Levstik kriči«, smo v **Klevsu** ali **Zmerjanju**: »Preklet ta narod, ko svoje može pokopava pri živem telesu!« Če misli Levs resno, kaj ostane potem še Poz? Ljud, ki ga sestavljajo trgovci in Rkdci (pod vodstvom Bleia in Emila Milana Pintarja), plus Km, ki jih v prostoru ni? Ostane le še sam Levs kot prerok, ki pa umira in bo tudi - dezorientiran - kmalu umrl. Ostane PzM, retorika nad ničem. Točneje: ostane - odlična Kmeclova - Koda.

Kmed polaga Levsu na jezik ARF, ki je AD: »O bog, zakaj ga ne tepeš še bolj?«, tega SNara. »Ali pa pogini z njim vred!« Nar in njegov prerok. Ostal bo le še bog, ki je S, ki je nič. A Levs v hipu preide, kot ves čas v obeh dramah - to je njuna PSt! - od Nara k sebi; če je SNar res le toliko vreden, kolikor mu pripisuje Levs, potem je ničvreden in ostane vreden le še sam Levs (ki je Beseda nič); ni to Av-samoveličje Pvt psihopatologije? »Postavi ga na noge ali pa ga pahni v nič!« Predvsem Levs, ki mu gre za lastno zdravje-preživetje. »Vzemi mu vodenico iz kolen, iz srca in glave«, s tem misli spet na SNar »ali pa ga utopi v večni nerazum!« Ni se uresničilo ne prvo ne drugo; SNL je v LDPM bistre glave in zgledno zdravo, a za namen, ki ni vreden obstoja Čl(oštva).

Zadnja izjava, ki jo da umirajoči, je Tip: »Saj ni biti ali ne biti

Skoplje, kjer je bil nekdanj dvor kralja Dušana Silnega.« Tak je Srbpogled na stvar. Vse Dgč je pogled Makedoncev, ki pravijo Skoplju Skopje, zasedbe Skopja po Srbarmadi pa nimajo za svojo osvoboditev, ampak za nadvlado novega Gosatujca.

Ko so Srbi Turke dokončno premagali, AlekKara pa je bil pri tem »junak, ki se nikogar ne boji, so se hoteli Jugoslovani osvoboditi in ujediniti v eno državo.« Tudi Slci (in Makedonci, ki niso bili Makedonci, ampak Srbi). »Avstrija se je tega bala in je napovedala Srbiji vojno.« Koliko Scev je hotelo 1914 pod - v - Srbijo? Preporodovci, Lah, Podlimbarski, Hribar, Vlevstik ... Že vsi 1914, tudi Golia, glej **Do(bru)džo**. Lah piše Zgo v duhu JNcla, RR jo za nazaj v neskladju z dejstvi.

Deklica deklamira Šantićevo pesem **Novo pokolenje**, ki je glede problema, ali so Slci (Hrti) lasten Nar, nedvoumna: »Na vrelu bratstva oprali smo svoje oči«, okvir je Br-PS, »in zdaj nismo več slepi«, **Kraljdan** razslepljuje; »oprali smo madeže, greh in kri«. Se jih res da oprati? Kako? Z zmago; a po tej logiki so tudi Prti oprali GhKo zaradi PVD Hol(okavst)a. »In zdaj kot bogovi smo lepi«, spet in povsem NeČi, kot v vrtu Eden pred izvirnim grehom. Fz-Ncz! »In duše trpeče v stoletju nezgod«, padca Scev pod franke-Bavarce, pod KC, »so spletle v eden se venec«, enost, MonTot; »en dom je sedaj, en kralj in en rod/ Srb, Hrvat in Slovenec.« To je Temsporočilo drame in JNcla. Glej tudi **APo**.

Šantić nadaljuje: »Na temelju bratstva zgradili smo hram,/ ki nihče ga več ne razruši«; od 1928 do 1941-45 je minilo komaj poldrugo desetletje, pa je bilo konec kraljeve Juge, nato še manj kot pol Stola, in

vprašanje! Muka je ... muka je ... muka.« Levs trpi od bolečin telesa in duha. Kmecl zapiše to levsovo izjavo kot resnobno; a le na malo mestih kaže Levsa kot Pritrpečega, v glavnem obrača zgodbo tako, da se zdi Levsovo Trp komično; pač Koda, ki groteskizira. Postaja s tem smešen celotni SNL? Se Kmecl zave, da v glavnem spodbija SNL, ne le SNar? Ni moje zabavljanje čez SNL-SNar analogno? A meni ostaja volja do volje do Isa Dti, Levs pa konča s samoobjokovanjem, z besedo »muka«. Umre v muki. »(Grobo ugasne svečo, zmeče cvetje z vreče, se umiri v njej« - v smešnem - »za zmeraj. Iz polteme se začno prikazovati in oglašati različni ptiči, vmes se na ves glas dere žaba.« Je bil Levs ptič, kot Prešev slavček v **Orglarju**? (Danes je spet pel vso noč in kako na glas! Avber odmeva od slavčkovega petja. Živim v paradizu, pišem pa o peklu.) Ali le žaba, ki jo je kot predmet vzgoje-stroke opisoval Levsov Pril Erjavec? (Recimo takole: »žaba ni sposobna - nima daru - postati domača žival; je pretrde glave, ni učljiva, ne zmore se naučiti dajati mleko, biftek, kožo za strojenje. Žaba je kaot ...«)

Sledi konec drame; zadnje besede so sreča SNara, da je Levs poginil: »(Prvotni odbor za Levstikov pogreb. Še en rodoljub prihiti ves zadihan.) Zdaj ... zdaj ... (Vsi vstanejo.)« Resa tega prizora je v **Napoleonovem samovarju**. »Naš veliki mož«, spomnimo se na Prennerjeve dramo **Veliki mož**, vse je Koda, »ponos nasproti drugim narodom, unikum med Slovenci«, po smešnosti, »pesnik in pisatelj slovenski Fran Levstik«, tak bi bil rad Zvone Čemažar, »je pravkar za večno zatisnil svoje izmučene oči. Slava mu!« Kot antičnemu Heru, Ahilu in/ali Hektorju. Kot Prtborcem in junakom, ki so branili SKC, Dmbcem:

je bilo konec vsake Juge. »Nov plamen v svetišču zažgali smo tam«, sakralizacija Zge, »z novo mislijo v duši« - JNcl sicer je do neke mere nova misel, a šibka in komaj življiva. Nič ne pomaga, če jo podšprajcamo z Verčustvi, z Rlgo JNcla: »In svete molitve dviga se glas/ v nebo iz src milijonov«; Ncl je Rlga, ima svoje nebo-nebesa, Panteon Herov. »O Bože bratinstva, ti večno vodi nas/ in čuvaj zlih nas faraonov.« Ta bog ni ne Katbog niti Ortbog; je bog Ncla, s tem bog nastajajočega Jfza.

Juga je uperjena zoper Sže: »faraoni so tuji vladarji, ki narode zatirajo.« AvsNemci itn. Ti so zli, domači kralj je zvest in dober; kralja AlekKara in Peter I. sta šla z vojsko čez Albanske gore, v Trpu, pomanjkanju, martirij, Golgota. Kajti »pravi kralj naroda nikdar ne zapusti«, kot sta ga Peter II. in knezoškof Rožmarin, prvi 41, drugi 45. Slski Vodlji pa so 1914 propagirali Avso in vojno zoper Srbijo. Bili so Izdi, kajti Resa (seveda s stališča Laha) je bila: »Mi smo takrat živeli kakor v tuji ječi«; kot da je domača ječa kaj bolj znosna. Da smo v ječi, vidi JNclst Tomec v Kreftovih **Kurah**, napisanih v 30-ih letih; Sletita 1914 tega ne vidi, sodeluje kot hlapci z Avso, glej tudi Lipuščkovo dramo **Vse za vero, dom, cesarja**.

Tako - v duhu navideznega Realza - v prvem delu drame **Kraljpraz**. Lah je čutil, da mora pusto Zgvsebino podkrepiti s čim čustvenim, s čim, kar bi poneslo srca mladine v višave; od pouka preide k alegoriji. Premor »se izpolni s sanjavo godbo, ki spremlja po možnosti tudi nadaljnje prizore«. Te sanje naj ne bi bile fikcija, ampak globlja Resa.

Alegorično je že prizorišče: »V ozadju zvezdno nebo, na odru zvezde: deklice v belih oblekah z

Veslava! Slava je FP; v PMLD je Slava gospa Slava Kozamurnik. Gloria Mundi = Glori Swenson ali kako se že piše tista starka iz **Bulvarja somraka**? Vse je somrak bulvarjev in megapolisov.

Ali pa Druga Ruba: »(na glas zajočé) Moj bog, kaj bo z nami zdaj!« Nič ni bilo; tisti, ki so hoteli videti Reso, so napisali **Jaro gospodo** in **Školjko**. Prav dobro nam gre Slcem; smo kot miši v siru, kot ščurki v nišah po vesoljni DaSlji. Od vsepovsod se zgrinjajo tekmeči: »Še bolj moramo strniti svoje vrste!« Eni okrog Buka, drugi okrog Fuka ali brkača, bivšega Očeta - bolje strica - SNara. Nar nadaljuje »s pevskimi vajami«, Prle intonira z ustno harmoniko, Grims razbija po bobnu. Levs se še ni niti ohladil, že ga čistijo - Holz (Drvonja, Dervarič, Lesar, Derivota, Klada-poleno): »Če dovolite, med nami, prostor ni prezračén«, več zraka!, je zatulil umirajoči Gustav Strniša; »Močno zaudarja po kislem«, kislina je levsovo zmerjanje prdakov, »po iztrebkih in po trpljenju«.

Nar naj ne teži nič grdega, gov nastega, vse naj bo svetlo, čisto, zdravo, kot četica korakajočih bratov Južnega Sokola, glej Milčinskega **Brata Sokola**. Tudi Trp je odveč oz. potrebno je, a kot reklama in maska. (Kako je MOč trpel v oznovskih zaporih 48/49, o tem ne ve Brkač nič; le do hripavosti se dere: »Na juriš, štirinajsta!«, namreč divizija. Dere se v Unionski kleti.) Sicer pa naj zmaga Zdravje; vse za Ž! »Veliko je tudi navlake.« Treba je pogledati, če Levs vendar ni zapustil kakega spisa, v katerem bi utemeljeval svojo RadKrito prvakov; če ga je, na ogenj z njim, kot je to storil - vsaj v legendi, ki pa izraža bistvo TaZeitgeista - dekan-tehant Dagarin s Preševo zapuščino, predvsem s Preševo Trago-dramo **Mlinarjeva hči in teta smrt**. Morda je

zvezdami na čelu. Ples zvezd.« Je Lah pisal t(akšn)e prizore za dekleta na liceju, kjer je - véliki ljubimec - učil? Lah oz. JNcl s tem tekmuje s KMgo, s Sardenkovimi analognimi dramatskimi prizori, kjer prav tako nastopajo zvezde, le da pomenijo nekaj drugega: KC vidik, glej drame o MMB, recimo **Mater doloroso**. (Bistvena razlika v Lahovo dobro: Lah je bil don Juan, Sardenko pedofil.) »Zvezde zagledajo otroka. Ena izmed njih nosi številko 17. XII. (zvezda Aleksandrova), druga 1. XII. (zvezda ujedinjenja). Večernica, Polnočnica, Danica i.dr.«

Naj bo za danes lepega dovolj. Naj nočni prizor komentiram ponoči, ko se bom prebudil - če bom sploh kaj spal - in zagledal zvezdno nebo nad Krasom; piha burja, obeta se jasna noč. Pomagala mi bo k večjemu navdihu, kajti priznam, da se v ples zvezd (naj)teže vživljam. Se nisem zmožgel nikoli, niti kot otrok ne. A za to imam voljo, da se prisilim k Ponotu tudi tega šmorna ...

- Ura je polnoči, burja brije (»tuli in tavuli«), zvezde gledajo z neba sveže; ravno pravšnji čas, da razpravo nadaljujem in končam.

Deklice se med sabo predstavijo, kot zvezde: Jelica, Saša; vse bodo deklamirale v kraljevo čast na kraljev dan. Zdaj se na ta osrednji dogodek časa - Zge Juge (svetá) - pripravljajo. Pojejo o nočeh, »ko se umikala/ vojska je srbska/ v albanske gore«; ta umik - pohod čez Albanijo - velja za osrednji St čas, za pasijon SrbNara, skoz katerega postaja tudi pasijon SlovNara. Ne več JKrovo križanje na Veliki petek. Katzgodba se je materializirala, empirizirala v zgodbo Srbvojske, s tem ne le srbstva, ampak samega Kralja - dveh kraljev -, ki zvesta spremljata svojo vojsko. AlekKara=JKr; Peter I. je Križani. Preživita, kot je preživel JKr: z

Levs napisal serijo tragedij, **LTugo** naj bi bila le prva med njimi, v katerih je še stopnjeval svojo Krito PIKa. (**Klemen Osojski, Želimir Predjamski, Janez Nadliški, Ficko Zagovski ...**) Proč z njimi! Morda je prav on napisal NOBD **Ogenj in pepel** in **Operacijo**, ki ju je SLZ dozdej pripisovalo Puc-Miheličevi rojeni Kramer(šič)? Kje sta Dežunk, da dokažeta nasprotno in iz Levsa naredita Zorislava Simčiča?

»Njegovo telo moramo izročiti narodovemu spominu in snažno.« Tako se je tudi zgodilo; le Kmecl kvari domenjeno idilo, ko dela Levsa za glavni lik groteske. »Da ne bi« to telo »kvarilo njegove misli«, ta pa je bila, kot bom še navajal in komentiral, predvsem skrb za lastno Pvtzdravje; ojej. »Dolžnosti kličejo! Pogum!« MBP Brezovar se zmerom sklicuje na dolžnosti-obveznosti, ko gre v bife na šnopček. Levs pri zadevi, ki se odvija samodejno kot stroj, nima več Pice odločanja: »Ni več svoj, postal je občenarodna last.« Kot Koc, ki delajo z njim v DaSlji kot z instrumentom, kakor pride komu prav. Začenja se veliki Levsov pohod v Panteon: »Bolj ko je telesno gnil, čistejši, jasnejši, bolj bleščeč je bil v naši misli.« Je SLZ okvir, ki goji takšno našo misel, Umet pa je prostor RazReše? Kmecl opravlja obe funkciji.

»Zato bo ta pogreb zmagovita velikonočna procesija.« Spet prispejemo iz **St pisma**. Nar zamenjuje boga. Levs bo »vsem na ogled, kot Kristus na veliki petek«, kot spački - čuda Nve - v cirkusu Barnum. Ne kot cilj molitve, ki izpričuje vero v Tr, ampak kot reklamno blago na semnju. Tako se ravna danes tudi s knjigami, glej knjižne semnje širom po Evri. Narodna dama »(vpraša Holza): Kakšne so bile njegove zadnje besede?« Holz, »(kakor bi

VoMom v FKra. Deklica: »Dajte, povejte, trpljenje teh velikih dni,/ ko se rodila je svoboda naša iz solz in krvi.«

FKrovo zmago nad So vidimo predelano (RR) v zmago Sve Nara, srbskega, s tem posledično tudi Slskega. Implicitna teza: Trp, ki odrešuje, je prevzel nek drug Nar namesto Slskega; zato mu mora ostati SNar Vehvaležen, Ve(čno) je-bo odvisen od njegove žrtve. Kot je bil tri desetletja kasneje odvisen od požrtvovalnega ravnanja Ptje MV-II; te odvisnosti se ni mogel znebiti, dana je bila enkrat za zmerom, dobila je Rlgvsebino Ve(čnosti).

S tem - z obojim - je SNar izgubil Svo, kakršna je v VISu RLHa. Paradoks in manipulacija: Svo dobiš, ko jo izgubiš. KC uči, da mora Čl Svno vrniti svojo Svo bogu. Pervld. Še hujši paradoks: v PMLD Čl ohrani svojo Svo kot na nič zunaj sebe usodno vezani Psk (kot Plđ), a ta Sv ni nič več vredna, je le še Utinteres in Už. Ali je velika-veličastna in je ni, ali pa je pritlikavo nepomembna in bedna. Je vredno izbirati med obema NegVrtama? V obeh primerih je Čl ponesrečen(ec).

KC-Pasijon je »civilna« zgodba; JKra aretirajo, zaprejo, mučijo temeljski hlapci in nato ubijejo-križajo rimski vojaki. JKr je predmet Vojsile, a sam ni vojak, odreka se celo vsakršni sili kot (kontra)nasilju, noče terjati Pice na Vojpravičniški način; hoče biti žrtev za vse kriv(i)ce, njihove GhKe odkupi. Noben Ncl - vsak Strno nujno prehaja v PS VIS - ne more brez vojne; že zato bi morala biti vsakršna povezava Kata (Orta) in Ncla nemogoča, protislovna, v temelju spodbija EvKrš. A Čl živi ravno to nemogočnost; 19-Stol je čas, ko se najbolj razvije ravno ta absurdna zveza med Ncl-vojno in Katom. JKr postane prek FKra

ustrelil)«, verjetno se je na legendo že pripravil: »Živela slovenska domovina!« Bože bože, in v tem svetu - tej domovini - naj prebivam?

Navajanje in komentiranje Levsovih izjav, sorodnih tistim iz **Klevsa**, bi bilo odveč; naj se lotim le takšnih, ki so nove oz. dopolnjujejo dozdejano Kmeclovo podobo - portret - Levs. Recimo srečanje s patrom Kalistom.

Na koncu se pusti Levs Kalistu prepričati, tudi v tem se podre; prej mu kontrira, vehementno napada Kat in KC. Recimo: »Zakaj bi potem silil v laž«, v spoved? »Spoved je za stare babe. Prišli ste zaradi mojega boga?« Kalist: »Bal sem se, da ste v stiskah. Deus mensura est.« A kakšen-kateri bog? Katbog ali Idbog? Levs je prepričan: »Natura mensura est.« To je bistv(en)o. A kaj, ko ima Levs ravno s tem SNarom najhujše težave. »Moj bog je narod, narod pa je pijanec ... Hudo mi je, ker imam takšnega boga: pijanega, celo hudobnega, vzal mi je zdravje«; tožbo dobro poznamo iz **Klevsa**. »Po cele noči sem molil in klical« boga, da bi ozdravel. »Nihče se ni oglasil.« Levs zapušča RLH VIS. »Rabim zdravje, ne zbranosti.« Pater: »Vročje prošnje premagajo tudi najhujše bolezni.« Maga, praznoverje, ki se mu predaja tudi Levs (o tem bo še govor), le da ne na ravni Kata. Levs: »Dajte! Kot da se tudi bog ukvarja z vsako umazanijo, s hemeroidi in vetrovno prebavo.« Levs in Kmecl smešita Kat boga; imata prav.

Lavs je sprejel Kalista, ker ta ne sodi med njegove preganjavce. »Duhovni gospodje so mi vse žive dni prinašali sovraštvo in nesrečo«; je torej SKC res nosivka SKule, kot trdijo njeni ideologi danes? »Ker sem nagle jeze, sem razžalil več kot pol svetniškega zbora. Rekel sem jim: v rit me pišite.« A Sniki so mu odpustili, SI kler ne. Za odpuščanje

Vojskovodja, tudi v SPED, v **Črni maši**. Tako nastane Kfz, **Vst**, **Napad**, **Razval**. Lah v **Kraljdnevu** sprejema Kat-Krš potezo pasijona, trpečo ldn z vojaki, prebijajočimi se čez albanske gore v zimi, ko jih z vseh strani napadajo prebivalci teh gora, kajti Srbvojska se pomika tod brez njihove privolitve; dejansko se obnaša, kot da je na svojem. Srbi bi radi čim manjšo Albanijo, tudi čim manjšo Grčijo; hočejo Solun. Prikupčevati ga hoče še Milošević na prelomu 20-ega v 21. Stol.

Lah opisuje SV - Večernica: »Težko povedati zgodbo je tužno/ časov velikih«; MV-II je to zgodba o prekoračenju Sutjeske, o bojih na Konjuh planini, okrog Drvarja, vse do zadnje bitke za Trst. »Ko padala carstva/ so pod okovi sužnjev vkovanih«; Avsa, Osmanski imperij, Rusija leta 1917-18, Nemčija, Ita in Japonska 1945. Padala so »od udarcev junakov, ki v boju svobodi/ prinašali žrtve so svoje neštete.« Žrtve so, a ne trpne, kot JKrova; žrtve so Voj(aške). Če je FKc vsebina FDbe, je vojna vsebina PSi. Obe skupaj dasta SV. SV je MV-II še izrazitejša kot MV-I. Nclsti iz MV-I eskalirajo v Fz-Ncz-Stl MV-II.

Mesec podpre Večernico; svoj govor-nastop konča: »tudi jaz videl sem .../ sredi noči - sem sijal na sirote,/ vojake, očete - in matere, žene,/ na vojsko in kralja - sred zime ledene.« Srbi kot premagana vojska res trpijo; res je Avsa napovedala vojno Srbiji, a zakaj? Kdo jo je sprožil s terorističnim aktom-atentatom? Princip in St organizacija-Br Mlada Bosna. V imenu Pice in Sve srbstva. A BiHe Srbi še danes niso dobili; 1941-45 so jo igubili. Rana je še odprta, nenehoma grozi, da se bo vojna v BiH ponovila, saj se dva Nara v BiH ne čutita Srbe, ne Hrti ne Bošnjaki. Z Davidika je srbaska vojna

mu niti ni, le za boj; »ampak s kom se naj še bojujem?« To je zdaj glavno vprašanje. Če bijem SNar, izpodkopujem sebi tla pod nogami, uničujem SNL, ki je edina Vrta. Kako naprej? Mi ne ostane le še skrb za lastno Pvtzdravje?

Levs si očita SekGhKo; navaja že, ki so mu burile spolno domišljijo; poznamo iz **Klevsa**. »Bilo mi je naloženo, da sem misel in volja tega naroda, pa sem trošil svoj vek za kurbarijo.« Povsem se je zmedel. Namesto da bi postal Can, je še dovolj mlad za to, se obtožuje Sek prekrškov: »Okrog oltarja v stolnici sem se po kolenih triintridesetkrat drsal, da bi odslužil pokoro! Pa je nisem! Ker se ne da. Ubogi narod.« Levs je vse pomešal; res končuje umira v zmedi.

Levs prehaja v AD: »Judež sem, ne odrešenik.« Kaj pa, če sem prej narobe bral in levs ni sprejel Kalistove ponudbe, spovedi, kesa, pokore? In Levsova izjava: »(omahne, po dolgem, mučnem trenutku) Tako«, v prvi Rci drame »Dobro je«, velja pristanku na S, ne Katbogu? Pater Kalist naredi le to, da, ko »stopi spet iz teme, popravlja Levstiku vrečo, ga tlači vanjo«, je to Simbravnanje, nasilje?, »da ga ni več videti« in reče: »Mir in pokoj, gospod Levstik!« Je res vse odprto, nedefinirano? Ali pa je ostal Levs celo zakrknjen? Se je le utrudil, ko se je najprej tako dolgo prepiral s SNarom, nazadnje pa se tako dolgo bal za svoje zdravje-telo?

Drama se začne s pogovorom Levs in obeh zdravnikov, ki ga zdravita, Keesbacherja in Uriela, o koleri. Levs je neznansko strah, paničen je od strahu. Sprašuje o številu umrlih za kolero. »Perice mrjo, usrane cunje perejo, namesto da bi jih sežgali.« Je ta(kšna) skrb naloga Odrešenika Nara? »Govori se, da je

za oblast v BiH krivična, osvajalna vojna. In pade celotna Ideolkonstrukcija Lahove drame oz. JNcla v mnogih analognih tekstih-dramah.

Tem Stra srbske zgodbe ostaja delana po Kršpasijonu. Večernica opisuje spomin na čas (1916), »ko zemlja je tuja/postajala grob domovini«. Grob, vezan na križ. Vzrok za S Srbov je bistveno Raz od vzroka za S JKra, posledice - križ, grob - pa so iste. Enako je bilo že pol tisočletja prej, v kosovski bitki, glej **Carlaza**; motivi v pričujoči knjigi ES obravnavanih dram se vse bolj povezujejo v skupen smisel. Polnočnica joče: »Čez gorske vrhove, čez skalne grebene,/ od stene do stene se vojska je vila/ za njimi vso zemljo tema je pokrila/ in Kosovo polje.« Kosovo kot veliki poraz Srbov; a ker njihova vera - upanje v zmago - ni preminila, glej Špicev **Vir**, tudi **Carlaza** in **Sama**, je srbstvo nazadnje zmagalo: 1918.

A kaj, ko je »nazadnje« za Laha Dgč kot zame, kot za Dabravca. Leta 1918 se zdi, da je Srbija dokončno zmagala, leta 1941 je spet poražena, leta 1945 zmaga na omejen način, enako kot Hrti, Bošnjaki, Al(ban)ci, Sici. V 90-ih letih hoče zmagati na način leta 1918, a se ne posreči. DaSrbija je vsestransko - v več vojnah zadnjega časa - poražena Dž (Nar).

Je na ravni VojfgrEkzIde sploh mogoče kdaj dokončno zmagati? Ni. Dgfija uči: Ž=S. Brž ko se odločam za Ž, se odločam za S. KC je bistro prenesla Ž v Ve, z VoMom JKra-fKra. V VeŽ je mogoče verovati, a vera je nedokazljiva, Vezmaga na TSu pa bi morala biti Ėmptipa. Takšna pa ne more biti. Vojne, ki so jih začeli cesar franc Jožef in kralj Peter I. (Viljem II. in ruski car Nikolaj), so Strno zamanske. Zmerom znova prinesejo le pasijon, Trp, križ.

petnajst tisoč Tržčanov zbežalo, deseti del mesta! Saj je ena sama kurbarija ta Trst, goljufstvo in umazanost, predolgo preskušanje božje potrpežljivosti, zdaj jih je pa zadela kazen«, kot DeSice v PVD. Levs prenaša KatRlgo iz **St pisma** na Sekobmočje, ki je isto kot njegova bolezen. Bog mu je poslal bolezen, ker ni bil dovolj Sekčist. Ali pa je bil dovolj NeČi in je samo po nesreči zraven, okužen od kolere: »potem padajo tudi nedolžni«, če se krivi ne znajo pravočasno umakniti, sami sebe odstraniti.

Osrednja Kmeclova pogruntacija je groteskiziranje Levsove skrbi za zdravje oz. njegovo zdravljenje z domačimi zdravili, analognimi Dazeleni apoteki. Tu je Kmecl neizčrpne domišljije; takšno zdravljenje poudarjeno nadomešča RadVojboj, kakršen nastopi MV-II: Levs kvaka: »Pa blatenje? (Pokaže vrsto praznih zelenk.) Od lanskega februarja se zdravim z brinom.« (Človeški drek postaja glavna Herova preokupacija.) Zdravnika Levsa sprašujeta-zaslišujeta, dramatik ga smeši. Levs: »Po noči letam zelo pogosto ven«, na Strš, »in Bog daje znamenja, da ni vse v redu.« Bog in drek. Bog se ukvarja z Levsom kot z bolnikom posebnega pomena. Zdravnika se zabavata, ko ga strašita: »Rekli smo - obistna bolezen, vnetje, nefroza, otekla jetra, srčni edem, acidoza ... začetni stadij uremije ... Kakšen duh imate, če si date dlan pred usta? - Po scalini. - Bruhate? - Včasih tudi na tešče. - Težko dihate? - Proti jutru me davi.« Tudi mene včasih, a ko berem **Lsmrt**, me mineva skrb za zdravje, sram me je, ker se ukvarjam s svojim telesom. »Vas tišči okrog srca?« Me, ja; a me je sram ... »Po vsem telesu. - Vodenica. Tekočine se nabirajo v telesnih špranjah, votlinah, tkivih, kjer

Paradoks PMLDbe: križ ostane tudi v njej, le da kot odrski rekvizit, kot sredstvo ludRMge, glej **BrišKriž**, glej mojo ES analizo v knjigi **SNarlom**.

Srbi niso pristali na poraz - Danica: »Kot jasen spomin se je v dalji svetilo« upanje, »in klicalo v pesmih je slavne junake,/ da oživelo bi mrtve grobove«, VoM, »ko zove jih narod ob uri nesreče.« Nar je TemVrta, izhodišče za vse. Ko se znajde Nar v nesreči, (po)kliče Here, ti se prebudijo, **Vir**, prebudijo se pobiti sinovi Majke Jugovičev, Peter iz **Carlaza**, sam Lazar, tudi Kara Džordže, ki ga je lastni pobratim Miloš (Obrenović) izdal Porti, da ga je ta - sultan - dovolila ubiti. Apis ubije Aleksandra Obrenovića, 1904; na tem zavratnem krvavem umoru - tudi umoru kraljice - bazira nova Srbija, ki jo ima Lah za edino PraPriSrbijo. Nova - Kom - Juga je temeljila na umoru Mihajlovića in Rupnika; Pavelić je le po sreči (in s pomočjo KČe) ušel roki Pice. Še bolj nova (res nova?) Srbija po letu 2000 temelji na izdaji, ki so jo Srbi izvršili nad svojim do nedavnega najvišjim Herom-Vodjem, Miloševićem, poslali so ga pred sodišče v Haag. Same izdaje, kot velja za PS in FD. Vsaj iz tega ReArh okvira se je DaSlja kot PMLD izvlekla. Izdaje DaSicev so miniizdaje: Sliinik (Slinavi) preskoči s potapljajoče se Ptje v DSD. In? Izdaja na ravni tabloida.

Lah skuša prikazati beg čez albanske gore v čim bolj strašljivi luči; Večernica hoče, da bi s Srbvojsko čim topleje sočustvovali kot s po krivici preganjanimi; Hum, ki ga uporablja, je SeH tipa. »Videla matere sem obupajoče,/ stiskale k sebi so deco premrlo/ in kočje iskale, da toplo ležišče/ bi dale njim, ki so hranile jih s srčno krvjo.« Kaj je strašnejšega kot mati, ki ji umirajo otroci? Večernica plete v tem duhu še veliko verzov, ki sporočajo isto.

je kaj prostora.« Tudi meni otekajo noge, gležnji; jemljem diuretike. A - sram me je ... »Vzrok: bolezen ledvic.« Levstik: »Obisti!« ltn. Trpeči pajac, karikatura JKra.

Keesbacher: »(resno nadaljuje) Produkti črevesnega gnitja ne grejo ven, fenol, krezol, in diklan, napenja vas«, mene tudi, smrdim, kako naj bom tak socialen? »Diareje so tudi od tega.« Zakaj Levs ni pil Donata? »Voda se mi zapira.« Meni tudi, jemljem zdravila omnic, aldacton in prostide za olajševanje pretoka vode-urina. »Moj harnorgan je že zdaj nevtrun.« Moj tudi. No ja, tako hudo kot pri Levsu ni: »penis bovis, laščanu, Ribnčanu in Notranjcu poscalo, ne kaj več, curilo, suralo, mokrilo; zdaj pa še cevka ne več.« O Gorki, o Čl, kako zveni to ime ponosno!

Kmedl se je res učinkovito spravil na ubogega laščana iz Retij. Levs blede: »Doktor Bleiweis je bil navaden živinozdravnik, ampak je zelo naglo vedel - kolera bo obkolila in slejkoprej ugonobila Slovence.« SrDrob(nič) bi pojasnil: kolera pomeni KomPtjo! »Postavil se je v boj«, z Novo Slsko zavezo, »osnoval deželni odbor zoper bolezen«, kot Hitler zoper horde iz SovZe. »Za začetek mu je umrl Prešernov sin, omen! Potem pa je le zmagal, obvaroval je številne slovenske pesnike in pisatelje.« Janča, Lainščka, Flosarja, večstransko Pekovko Miroslavo iz Španije, plešča von Declevo. To je naloga zdravnikov in boga: čuvati SPEke in Kunigundo Maurer ali Zidarjevo Nežico.

Lvs kaže zdravnikoma svoj beli jezik, znak za obolenost od kolere. »(Dvigne hlačnico«, mojstroma razkazuje svoje otekline. »Ponoči sem gležnje ovil z rjuho, da bi bilo gorkejšo med bojem«, da, za boj gre, Lvs ne razloči več med bojem-skrbjo

Polnočnica dodaja: »Ob poti ležali junaki so gladni«, ta pot je analogna JKrovi poti na Golgato, nošnji zanj pretežkega križa. »Ko smrt jih objemala v uri je nočni«, klicali so ime te, »ki zanjo borili/ so dolga se leta, da slavi mogočni/ bila bi oteta njih domovina.« Tu se razkrije Pravzrok za vojno: Srbi hočejo Slavo v Odrešenju Nara, vseh Srbov, kjer koli po svetu so (načelo iredente); do Karlovca, Virovitice, Karlobaga, Soluna. (Tudi do Karlovskega mostu na ljubljani oz. Gruberjevem prekopu? Do **Mola San Carlo** v Trstu oz. v Kettejevi Pzji? Do Karls Kirche na Dunaju? Do South Caroline v ZDA? Če je pohlep nenasiten ...) Tudi zato tako manično proslavljajo poraz na Kosovem polju, glej **Carlaza**: večja ko je bila njihova nesreča, več Pice imajo do Mašča, do rekompencacije za Trp. To je trgovina s Heri. Seveda Srbtrgovina, goljufija.

V Srbiji, ki jo je Srbvojska zapustila, ostajajo »žene in deca« vojakov, te žene in otroci pa »v žalosti tožni, ubožni/ so čakali božje pomoči.« Jim pride na pomoč Ortbog ali le bog Nara?

Bodrita jih kralja, ki jih spremljata - Večernica: »Sredi vojakov in naroda hodil/ je kralj sivolasi, ob palico trdo/ opiral je trudne korake«, imel je že čez 70 let, »zamišljeno zrl je predse«, kot Avgustinčičev **Tito**, »in videl/ usodo je naroda in domovine.« Videc-prerok, ne le navaden kralj-vodja. V polboga vzdignjeni kralj-vodja. »Šel je na Golgato v potu trpljenja,/ da sužnost izgine«, sužnost za Srbe, kaj pa za Alce in Bošnjake-Musle?, »da zbere junake/ na boj in da vodi vse brate«, tudi Slce?, »v kraljestvo svobode življenja.« Sve Srbov kot Nara-Nace, NDže? Po 1918 se preseli tri četrt milijona Bošnjakov-Muslov v Turčijo, zaradi preganjanosti kajpak. (Pravijo, da so Petra nosili v

za telo in bojem za SNar. »Pil sem mleko z medom za moč«, kot dojenček. Svet gre h koncu. »Davi je kreketala krastača, barometer pada ...« Zdravila, ki jih Levs jemlje, ta zelena priročna lekarna, so »prastara ljudska modrost, slovenska pamet o slovenskem zdravju«; se mu je res sfrtajčkalo od Gentretorizma? »Ne mazaštvo. Ne homeopatsko ne alopatsko, ne similia similibus ne disimilibus curantur«; govori kot Paracelzus. »Nobeni magnetizmi, marveč iz slovanske prasketlobe, razsejano in ohranjeno v slovenskem duhu.« (Je Kmecl ta stavek prepisal iz kake Rebulove knjige?) Če se Kmecl tako bridko norčuje iz Levsovega zanosnega Slava-Slova, potem ne more biti sam pristaš SNcl! Ali pač, le da SNcl prenaša iz čezmernosti Levsovih blodenj v samoumevnost SNara kot okvira tisočletne Zge Slova, glej **Tisoč?**

»Pijem hmelj, dobro misel in škržolico ali mačkino rit, pa se ne pozna dosti.« Jem »suhe borovnice in hruške, čemaž, gosjo travo, lan, pasji jezik, plantice, pljučnik, robide, žajbelj ...« Le od kod je Kmecl pobral te litanije ljudMage? »Za čiščenje krvi« jemljem »bezgovo cvetje, ki pa žal daje tudi moško moč«, ravno ta je preroku v najhujšo nadlego, »da potem noben hmelj ne odleže, cvet črnega trna, mrzličnik, bršljan, regrat, koprivo, rman, pirnico, krešo, preslico, dve skodelici čaja, zjutraj in pred spanjem, z domačim slovenskim medom - slovenske čebele so hvalabogu najboljše na svetu.« Ne, vsega tega pa ne jemljem in ne počnem; povsem zvrtele se mi še ni.

Kdaj bosta Levs in Kmecl končala? »Proti napenjanju janež, komarček, kumna, kamilice, kolmež, luštrk, pelin!« Vse to jemlje povprečni DaSlc, ko zboli; pa še na recept predpisana zdravila povrhu! Kaj je torej,

nosilnici čez Albogore; da je zaradi senilnosti kazal zanimanje le za lastne Pvt finančne probleme, naložbe v švicarskih bankah. Resa Hera.)

Peter I. je (naj bi) bil previdnostni Vodja, kot kasneje Hitler in Musso, tudi kot Tito. Usoda ga je izvolila, da vodi svoj narod iz »robtva v svobodo«, kot je izvolila usoda - Previdnost - MV-II Ptjo in z njo - v nji - KaKija, prav za prav slehernega Prta, še posebej njihovo elito, vosovce in oznovce, Mačka in Ribičiča. (Je hotel biti Kmeclov Levs tak?) Lah ne pomisli, da slavi kralja-vojskovodjo, ki misli-deluje (AgrEkzld) imperialistično, osvajavsko: »je vodil čete na Kosovo polje«, ta teritorij ni zgolj srbski, »in Srbijo staro«, v Dušanovo, »Kumanovo, Skoplje/ in Bitolj«, vsi ti trije kraji so danes v Makedoniji, v njih živijo Makedonci; »na Odrin«, to je v Turčijo, tam živijo Turki in ne Srbi, »na Skader«, v Albanijo, tam živijo Albanci in ne Srbi ali Črnogorci. JNcl=imperializem, Srbija skuša biti imperij na Balkanu; po porazih Srbije skuša biti to - danes - Hrška. Na zdravje!

Mar se je moralo zgoditi vse to Trp - pasijon -, da bi pripeljal Peter I. Srbvojsko »na morje Jadransko« pri Solunu ali Draču? Ker bi mogli celo Srbi - tudi Lah - pomisliti, da srbsko potovanje čez Albanijo ni bil le beg pred Nemvojsko, ampak obenem osvajanje teritorija, je treba SrbNar (in Petra) RR v St; v takšnih primerih je zmerom nujna sakralizacija. Ko junaki umro, »so po noči/ prešli iz trpljenja v nadzemske višave«, v nebesa, »kjerjenja se boj in začjenja se mir,/ da se počijejo od bojev in slave.« Mir je cilj, a je mogoč šele tedaj, ko bo dokončana - izvojevana - zadnja bitka, zadnja zmaga. Tako mislita tudi KC in KomPtja. JNcl - Jfz - oba Posn.

Pesem, ki jo pojejo ranjeni vojaki, odmeva »do zvezd«; vojna se RR v

namišljeni bolnik ali zdravec-sokol? Ali oboje hkrati? Res misli, kot Levs: »Jaz vztrajam, bojujem se svoj živ dan.« Zraven kriči, na vse, posebej na prvake. A: »Se kakšen junak tepe molče? Vpijem za znamenje poguma ... Pride zlodej in lazi po stenah, kričim mu božje ime. Levstik, naprej, Bog ti stoji ob strani!« Očitek Ginje: »Včasih celo noč« razgrajate. Levs: »Sami veste, da je hudič trdovraten.« - »Spodnje stranke so hude.« In takšna šema naj bi bil zavetnik Levstikove brigade?

Levs svojo skrb za telesno zdravje utemeljuje: »Kaj pa bo, če Levstika ne bo več? Hiša se bo podirala od slemena do tal«, Slska hiša seveda, »vsak v svoji mišji luknji ...« Torej: Levs mora obstati. V ta namen mu zdravnika skonstruirata groteskno pripravo: »Najboljše, kar danes zdravilska veda za takšne primere pozna, je senena vreča, herboterapija. Ker pa je zelo močna«, Her(oj), ne herba-trava v zgoraj zavezani vreči -, »bi jo uvajali postopoma. Kuro bomo kombinirali s kisovimi ovitki, s sedečo zeliščno kopeljo, z mrzlimi in vročimi obkladki«; čudno, da je Levs po takšni kuri še tako dolgo živel! »Seneno vrečo pa bomo večali, najprej samo čez gležnje enkrat na teden, nato zajamemo kolena, potem do pasu in končno do vratu.« Je to nameravana strategija DSKCe, kako si bo znova podredila SNL? SNar v zavezani vreči?

Je KatIdeola-Rlga v bistvu kaj drugega kot to, kar uči in prakticira Levsova Ginja? Levsa zdravi s salom: »Si po nogah, si po rokah, si po glavi, si po hrbtu, si po plečih«, in ga povsod tam, kjer omenja mesto zdravljenja, čoha. Ni počela na las podobno Šelova Lenka v **Svatbi**? Šel se ni mogel odločiti, ali naj takšnim Magam verjame ali ne. Nazadnje se je odločil za SGent, ki pa ga je

kozmično alegorijo. Naj je SNOBD še tako navdušujoča in Ideologitka, takšne alegorizacije - sakralizacije -, kot se dogaja v JNcl dramah (na razpolago za dokazno gradivo imam še nekaj lahovih in Špicevih), v nji ni. Slja je bila že MV-II (tudi MV-I) bistveno bliže Realzu, ta pa izhaja iz LDbe.

Bistvo srbstva ostaja spoj PS-FD. Takšna je še DaSrbija, le da je danes v fazi razkroja, lumpenizacije. Ni več KmNar, Prol je tak kot v kolonialnih deželah, do Meša ne more; visoka elita je zgnila, kolikor je je bilo nekoč zares Pri; je res bila? SrbNar je danes Db deklasiranih. Prav takšna Db pa potrebuje, da bi sploh obstala, forsirane IdeaVrte Ncltipa. Ne le SSL, ampak ena sama samoprevara, ki se od časa do časa zaostri v agresijo navzven, po porazu pa nadaljuje kot agresija navznoter. Kot AD. Komaj si lahko zamišljamo tekst, ki bi bil manj v skladu z Realz Reso Srbije, kot je **Kraljdan**.

V duhu SSL-sakralizacije se drama končuje - Deklica: »Pripovedujte še zvezde nebeške,/ zdi se mi, da šele zdaj razumevam/kod je šla pot, ki vodila je v raj.« Leto 1928 (ali 25, sploh 20-leta) pa raj? Za koga raj? Za stotine Srbgeneralov, Vojbirokracije, novih Kplpodjetnikov, ki izrabljajo bivanje v centru Dže za korupcijo? Beograd kot mesto raste, se razcvita, v Slji (in na Hrškem) pa se vse bolj uveljavlja občutek brezizhodnosti, OIS. Tega duha gojijo celo Umtki, ki so bili - morda so še - JNclisti, Šorli v **Blodnih ognjih**, Rehar v **Septembru**, glej moje ES analize o teh in takšnih dramah. Namesto raja predmestne barake, **Na mrtvem tiru**, namesto sreče nesreča. Okrog 1928 napiše Golouh **Krizo**; če kaj, kaže ta kriza na zmago KplBrže, na poraz Prola in Ljuda. S tem tudi Nara, kajti Nar in Ljud tvorita eno: NL.

Kmecl v **Lsmrti** že dobesedno napovedal. Je Šel zato Kmecla sovražil, ker ga je ta naslikal-razkrinkal vnaprej? **Svatba** in **Lsmrt** sta nastali ob istem času.

Ginja je že vnaprej karikatura božjega otroka Lenke: »(Pihne v salo s treh strani.) Kjer se voda suče, tam trgaj, tam sekaj, tam draplji, tam kopaj, tako da se ves razkadiš!« Zarotitveni obrazci so v **Svatbi** in **Lsmrti** skoraj isti; oba dramatika sta jih pač povzela iz skupnega vira, iz Narpraznoverja. Ne pravi Kmecl obenem tudi tole: SNcl-SGent je enako praznoverje kot Ginjino butasto mazaštvo? Kmecl zavestno isti oba vidika; v vložku sredi drame da navdušeno peti dvema domorodnima damama pesem »Slovenec sem ... / tako je mati djala,/ ko me je dete pestovala.« Maaati. NDM.

Drugi vložek je analogen: žive sokolske slike iz Čite! Napovedovalec na bésedi: »Živela slovenska domovina! V drugem delu gimnastičnih iger Južnega Sokola si ogledujemo različne marmorne kipe in statue, ki jih bosta delala dva posebno urna in vajena južna Sokola. - Herkulov počitek! (Sokola sedita z desnico oprto na koleno, nalahno podpirata brado.)« Jasno, Herkul je ZnaSi za Slca. »Rimska borilca iz akademije Florentinske!« Rokoborska drža. »Umirajoči borilec«, vse sam levs v lastnih očeh. »(En sokol skrčen na tleh, drugi ponosno stoji ob njem,)« Ni ta drugi Sokol DaVeRus? »Herkul meče likasa v morje! (Eden vihti drugega nad glavo.)« Kasneje so iste slike ponavljali Orli; ni danes takšna slika sanja St podškofa Stresa, da bi vihtel nad svojo glavo kletega Komsta, brkača Stanolnika ali Joannesa Kocijančiča? Bo ta prizor naslednje leto središče predstave na Lentu - Marpurgfesta?

Temdatuma kot vrhovni Vrta sta v **Kraljdnevu** 1. in 17. december, rojstna dneva Juge in kralja. Gre za (pred)božični čas, ki si ga JNcl-JFz sposodi pri Kršu, a ga RR po svoje. Vila Božičnica to razloži, ko prepeva: »In prišel je Božič.« S š, ne s č. (Da bi se razločeval od Katbožiča?) »Na nebu blestela/ se v svitu žareča je zvezda božična«, kasneje Rdeča, »in z jasnimi žarki nad zemljo gorela«, stil jezika kot Pzje je Konv stereotipen, prazna retorika, »oznanjala praznik ljubezni, ko sreča/ največja se v svet je nesrečni vrnila.« Dramatik misli na konec leta 1918, na Srbtriumf. Sledi »pesem miru« pa »angelski zbori«. Lah uporabi legendo o JKru, a jo RR v SrbNcl. »Nov nauk ljubezni ... odrešenje prinese ljudem,/ ki so bili iz raja izgnani«. To je Srbom, ki so morali pozimi iz Srbije-raja na pot čez Albogore. Pri tem je Lah prepričan, da bi ta nauk »vsem oznanjal mir, srečo in spravo«; tako bi moralo biti, zato zanj tako je. Niso važna dejstva: da se Hrti in KosAlci upirajo, delajo vstaje, enako Komsti kot zatirani Prol; po mnenju JNcla so ti le nahujskani od Sžov, le pohlepni po tujem blagu, brez zaslug za vrnitev raja.

Božiča sta prav za prav dva. Eden leta 1916, ko so Srbi še na mučni poti, drugi 1918, ko se vrnejo domov kot zmagovalci. Linija je jasna: od Trpa v Srečo (Už), od sužnosti (to velja za Slce) do Sve. Kako pa je bilo v stvarnosti s to Svo, pokaže Lipušček v drami **Za vero** itn. Tudi ARemec v **Kirke**, drami, ki nikjer ne vidi paradiza, ampak bogatenje Vojdobičkarjev, verižnikov, UtBrže. Navsezadnje je **Kraljdan** maska za delovanje Kplkriminalcev, Berte in njenega kroga v **Kirke**, kroga podjetnikov, prokuristov, politikov Borštника, Avseca, Ogrina v (Cerkvenikovi) **Roki pravice**.

To so kompenzatorične sanje, stvarnost pa je drugačna: »(Levstik vstane v škafu, drži se za reverje sukniča, ponosno)«, oj ta ponospokončnost! in trobezlja: »vidva, gospoda«, ki sta Nemca, »še nista nikdar bila na nobeni bésedi in seveda ne vesta, da ima ta narod tudi kulturo!« Kakšno Kulo? Slaboumne žive slike kot na diletantskem cirkuškem panoju. »Slovenec ima veliko dušo.« Ko Levs izreče to Verfrazo, »nenadoma klecne in se v očitni slabosti sesede na stol.« Kaj pusti Kmecl na Levsu še Poz-resnega? Pa ni Levs obenem Trag, saj »se zvrne v očitni nezavesti z glavo navzdol«?

A dokler ga do kraja ne stisne, Levs rogovili in se baha naprej v retorizmu SGenta: »Slovenski duh bo! Od tod bo prišel, iz osrednje in glavne slovenske knjižnice, iz templja slovenskega duha!« To govori svojemu šefu dr. Muysu, ki je Nemec. Muys gleda Levsu stvarno, do njega je Krit: »To je vaša pomembna slabost, prepatetični ste, estetična vznesenost moti bistrino duha in spodnaša tla pod nogami.« Res je. Levs pa se ne da zbegati: »Slovenem manjka samozavesti, pokončnosti! Jeklene trdnosti!« Itn. »(Plane pokonci. Odvrže povoje in se tolče po prsih)« Muys: »Vse« Slske »literature je za tri police. Kompletan dolgčas in nekaj nacionalnega hrupa.« Glede na velike Evrnacije ima Muys prav. DaSlita je Jančev Žur in Zajčevo samoSmil. Smo Slci - takšni, kot smo, a bistveno boljši ne moremo biti - res vredni obstoja?

MV-II se je vršil Priboj; Levs pa ve, da je postal njegov boj vprašljiv, SSL; o sebi sem in tja zmore kakšno ARF-AK: »Rešili ste me največje lakote«, že pred 17-letji, »mi dali službo«, Slci so mu jo jemali, »zraven pa ste mi prepovedali boj. Za plotovi in po

Kraljdan opisuje (še) zimo 1916, a dogajanje razlaga po svoje, v duhu JNcla (SrbNcla). Srbi so »bežali zavoljo pravice«, po svetu so jih »izgnali Herodeži kruti v bogastvu in slavi«. A to je le začasno in krivično pridobljeno bogastvo, lažna slava. Kajti že se obeta nova doba: »dokler ni prišel povračila jim čas.« Povračilo pomeni Mašč. Pica=Mašč. To Pico so izvajali Srbi nad Musli-Bošnjaki še 95 v Srebrenici, nad Hrti 91 v Vukovarju. (Nato pa Hrti nad Srbi. Oboji nad Bošnjaki, ti nad obojimi itn., kot mora biti v smodelu EDč.) Prti so počeli isto: maja 45 kot PVD.

Ko so Srbi prečkali Albo, so jih na Albobali pobirale zavezniške ladje, jih odpeljale na Krf in v nove boje. Čas še ni dozorel za Zmago; a bo kmalu. Zvezda prvega decembra razlaga - prišli smo skoraj že na konec drame: »Le jaz sem sijala iz dalje in čakala ure,/ ko pride moj čas. In prišla je zmaga«; za Zmago gre. »Tokrat posijala sem jasno med vas.« Kot kasneje Rdeča zvezda, petokraka. »Vrnili so se zmagovalci-junaki,/ pozdravila jih domovina je draga/ na praporih svobode radostni znaki/ ljubezni in bratstva veliki ukaz.« To že: Br na ukaz; takšno ne more doživeti Dgč usode, kot jo je od 20-ih let naprej, nazadnje pa 91, ko Juga razpade; skaže se, da je kljub vsemu Juga Srbtvorba, tudi če jo vzpostavi JPtja. Nari v nji ne morejo biti enakopravni, če gojijo Srbi še zmerom zamisel, kakršno oznanja Lah v **Kraljdnvu**.

Prišli smo do kraja, nauk je podan, védenje sankcionirano kot edino Pra; kasneje ga je zamenjala PtjZg. Zvezda: »Zdaj slišala sta povest zgodovine.« Slišala sta eno razlago Zge, srbsko.

Zato je konsekvntno, da se drama konča takole: »Zvezde začno ples«, ki ni ples-kolo **Valuka**, Slje-

gostilnah zabavljam in godrnjam, jaz, levstik!« In kaj je njegov program? Levs »(začne zgroženo kričati) Slovenec sem, od zibeli do groba ...« A kaj je to? Samoveličje: »Pred menoj se zato treso prvaki: jaz sem prvi jezikoslovec«, kar ni bilo res, »pesnik in publicist med Slovenci!« (publicist da, Pek ne) in znova zbesni, kar poznamo. Obenem pa ga Ginja obravnava kot nebogljenega otroka. Levs jo prosjači: »Storite vse, ženska božja, samo da ozdravim! Ste narisali trotamore?« Ginja jih riše po vsej sobi. Levsovo scalino zlije v zluknjani koren, zakoplje v zemljo; »ko zgni, so jetra zdrava«. Obenem pa Holzu: »Oblecite surko, izobesite trobojnico. Bodite obriti in počesani, v čast slovenskemu sokolu in duhu.« SGent=Maga.

Ko opravi z Muysom, pride na vrsto Franja; tudi to že poznamo. Franja iz **Lsmrti** mu leze v rit: »Udariš po mizi, poveš.« A kaj poveš? Kar beremo v drami: retoriko. Levs: »Ne prodajam se.« - »Izreden si:« - »Slovenski Spartak.« - Drugi pa: »Liliputanci podelani!«

V srečanju s Costo pride na dan nekaj problematičnih levsovih dejanj; recimo kako je slavil Costo, ko je bil ta izbran za župana v Lji. Napisal mu je pesem v čast, naj jo navedem: »Ljubljana mati naša,/ tvoj um je, tvoje mlade si moči,/ da jim usodo svojo izročila,/ svoj up in težo svojih si skrbi.« Slaba pesem. »Naj slava čista tebi bi sijala,/ ko sije danes vera naša v te/ in naj bi rodod poznim oznanjala/ modrost, pravičnost in ime!« Take pesmi Levs ne bi smel napisati. Če je pisal Oton Žup **Osvoboditeljem**, je imel za takšen izliv več razloga. Ni pa napisal Levs le t(akšn)e pesmi Costi; kot dvojn(ostn)a figura je sestavil tudi tej ravno nasprotno: »Župana te volila je ljubljana!/ Županstvo tebi je

Karnije, ampak SrbNara. »Ples preide v himno«, a ne v SINarpesem, kot v **Valuku**. »Vsi zapoje« kot kasnejše **Internacionalo** oz. **Hej Slovani**; v **Kraljdnovu** zapojejo **Bože pravde**.

Notorično dejstvo je, da v drami niti enkrat niso bili imenovani Slci, le Srbi. Brž ko so se Slci odločili za Jugo - za Džo Srbov, Hrvatov in Slovencev -, jih ni bilo več. Načeloma tudi Srbov ne, vsi smo isti J(ugo)Narod. A nekaj, kar je načelno, še ni v praksi. V praksi ostaja kot edina - ne le nosilna - SrbZg; Slci prispevajo le Gregorčiča in Jurča oz. tiste njune tekste, ki oznanjajo boj zoper Turke-Musle in Ite-tujce-Sže. Prevara: od 1918 naprej smo le Jugoslovani, prej pa le Srbi kot Nar, ki osvobodi ostale, jih sprejme v svojo - le razširjeno, le povrh Dgč preimenovano - Džo. Jasno je, da se ne Hrti ne Slci - kaj šele Makedonci in Bošnjaki - v takšni Dži-Jugi niso počutili enakopravne. Bolj enakopravni so bili v PtjJugi, a tudi tu ne povsem. V vojski se je moralo govoriti srbsko, tudi v zvezni administraciji in diplomaciji; skazalo se je, da so Srbi v PtjJugi tempirana bomba, ki je 91 eksplodirala. Z njo je eksplodiral - propadel - tudi JNcl. Dvomim, da se bo še kdaj regeneriral. Juga je bila za Slce ena od epizod na poti DbZge.

- Še zmerom je noč, opeko sem spekel. Naj se začnem takoj pripravljati na ES analizo **Dosijeja** in **Možganov**? Si ne bom privoščil nič počitka? (Spal sem komaj kaj, plitvo, noro.) Bom šel pod nož - na operacijo - zbit »do daske« (izraz je ostanek SrbTrade v meni)? Kdaj me bodo začeli boleti jetrni cmoki, tj. žolčni kamni? Včeraj niti na sprehod nisem šel, od utrujenosti se nisem mogel niti premikati. Še en teden takšnega garanja, pa ... Bom vzdržal? A kako se v Žu rešujem, če ne z

kot zajcu boben,/ tako sem jaz
Štempiharju podoben,/ kot ti županu,
muha ti pijana!« Surova pesem. Je
vzrok za spremembo tona Levsova
užaljenost, razočaranost? Je bil v
sodbi pravičen?

Nato sreča in napade tudi Bleia.
Blei ga zavrača razumno: »Narod ne
bo dozorel v zračnih nebulozah,
postaviti se mora na trdna,
materialna, zdrava tla.« Res je. In se
je postavil, iz t(akšn)e Bleieve misli
živi še danes. A je, za kar ga je
predvidel Blei: materialni Nar. Bil pa
je tudi tak, kot ga je načrtoval Levs
»Važna je vera! Navdušenje!« Ptja je
MV-II znala to vero realizirati v
Zgvojno; Levsu se ni posrečilo biti
Marx ali Bakunin.

Ko Levsu obišče Franja in mu
»prinese teran in kruh, mu kot
dojenčku steklenico nežno zliwa v
usta«, ga nakrmi s kruhom. Kruh in
vino, **St pismo**, Katobred pri St maši.
Levs pa ima preganjavico, zato
»ostanek kruha in steklenico besno
zmeče za« Franjo. In zatuli: »To telo
in kri! Ta strup! (Skrepeni od groze,
spomni se, da ga je Franja pod
pretvezo nežnosti mogoče zastrupila,
začne se daviti, bruha.)« Histerik, ne
pa Her! Da bi ga spravili k sebi, ga
zdravnika s pomočjo Holza in Ginje
spet stisnejo v seneno vrečo: »na
koncu gleda iz nje samo še
levstikova glava.« Vodena, senena
glava? Namesto možganov slama?

Na katerih **možganih rado
spodrsne**? Na možganih SNara ali le
Levsovih, le Rudolfovih? Je res
franček Levsov najbolj legitimni
dedič? Fran(ček) zajebanček?

10. maj 2005

nepopustljivim vztrajanjem pri
poslanstvu, pri analizi SD, pri pisanju
- konstruiranju stavbe - **RSD?**

September 2005

UTEMELJITEV NAMENA IN VSEBINE KNJIGE

Za začetek nekaj dnevniškega; potrebno je za uvod v ES razpravo o tej Kmeclovi drami, 81. - Potrebno? Je sploh kaj v tem Žu potrebno? Prtom in Dmbcem se je 9. maja 45 zdelo marsikaj nujno potrebno; ne le zdelo, vsak ud gibanj-celot se je polno zavedal, da je dolžan storiti celo vrsto potrebnih reči, nujnih, Etutemeljenih, čustva in nazori so jih terjali. A meni, natančno 60 let po tim. koncu II. Svetvojne? Danes namreč pišemo 9. maj 2005. Vem, da bom umrl, to je nujno. Ali pa je potrebno umreti? Ne. Potrebno ni niti Ž sámó. Potrebno je jesti in piti, da obživiš; banalen nivo potrebnosti. Je sploh kaka potreba, ki zares velja, kaj drugega kot banalna? Ne zmaga Prtov ne zmaga Dmbecev nista bili potrebni v Absnujnem pomenu. Boja obeh gibanj sta si dajala Etsamozavest s prepričanjem, kako sta nujno potrebna SZgi, SNLu, Katbogu, dejansko pa sta se utemeljevali, alibizirali, motivirali, hujskali, da bi lahko smotrno in smiselno agirali.

Jutro je že, vso dolgo noč sem premišljeval, ali naj se lotim pričujoče razprave ali ne. O tem premišljam že nekaj dni, odkar sem sredi prejšnjega tedna dokončal prejšnjo razpravo

OBRAZLOŽITEV KOMPOZICIJE KNJIGE

Kot sem bil predvidel v začetku pričujoče knjige, naslovljene **Slovenski narod se poraja (SNarpor)**, naj ravnam še naprej: po dve razpravi-opeki naj se prilegata druga drugi tako zelo, da bosta zavze(ma)li enak prostor; torej gre za prilagajanje kompozicije, števila strani vsake opeke. A tudi vsebine-teme. Naslov knjige je kar se da jasen in enostaven, sporočilen; v knjigi obravnavane drame naj bi ga utemeljevale, ilustrirale, ker pa gre za 1. knjigo v novem Pnizu, naslovljenem **Zgodba o narodu (ZgodNar)**, naj bi te drame oz. razprave o njih uvajale naslednje knjige nameravanega Pniza. Že **Trojček**, pridodan **Četverki-05**, ki jo knjiga **SNarpor** zaključuje kot četrta po vrsti, se začne z 2. knjigo iz Pniza **ZgodNar (Zgodba o narodu)**, naslovljeno **Slovenski narod se lomi (SNarlom)**. V **SNarporu** so obravnavane predvsem SSD, fRemčev **Samo**, Abramov **Valuk**, Rošov-Savinov **Sen**, Bilčeva **Slovenija oživljena**, ta šele sledi. (KasO: večji del razprave **Obrazložitev** itn. sem napisal že avgusta, torej še preden sem se lotil ES analize Bilca, Lipeža itn. Tudi zato pišem pred vsako razpravo datum njenega Nasta; s tem opozarjam na spremembe načrta in kompozicije

pričujoče - nameravane - knjige. Vsako dopoldne, ko se me še drži nekaj moči, sem se odločal z da, vsako popoldne z ne; po kosilu - neodvisno od pokosilnega počitka - spanja - mi Vitmoč odmre, zdvomim vase, tj. v ohranitev svojih sposobnosti in »potrebe«, da naj še nadaljujem s pisanjem **RSD**. Je pričujoča razprava moja zadnja? (KasO: razmere v moji DušNoti so se - skoraj bistveno - popravile, zboljšale. Poletje mi je vrnilo vsaj del mojih nekdanjih moči in večino motivacije.)

Gledam, kot vsak dan, skoz s križi zamreženo Arhokno; drevesa zelenijo, norijo od osvajavske energije Nve, pač Ž kot AgrĖkzld. Vsako leto večji razkorak med rastlinsko Nvo, ki je zmerom enako nasilna, bohotna, razširjajoča se, samoumevna, trdna, bitna, nora v svoji nerazumni hiperprodukciji, na eni in mano na drugi strani. Jaz sem vsako leto šibkejši. Morda še ne duhovno slabotnejši, a telo je podlaga za misel (in čustvo). Ko zmanjkuje Vitmoč, usiha tudi motivacija za pisanje, po nekaj dneh pisanja sem izžet do »daske«, medtem ko sem včasih lahko brez težav vztrajal tedne za pisalnim strojem, brez počitka in prenehanja. Prav za prav še do nedavnega. V teku zadnjega leta (bilo je leto posebej hude krize) se sesuvam. Opazujem, kako se krčim, slabim, izdihujem. Ker ne vem, ali imam Pico (Čl do ničesar nima Pice) do počitka, do prenehanja te muke, ki se ji reče ustvarjanje, ali pa prehajam v novo, tokrat zares zadnjo fazo svojega Ža, v izkustva, ki jih prej, kot samoumevna AgrĖkzPld nisem mogel dobiti, se ne pomirjam; vsak dan me meče med voljo do nadaljevanja svojega dela in umnim spoznanjem, da sem odmril. Kdaj se bom pomiril v sebi? Sploh kdaj?

knjige.) Nato Lipeževa **Car Lazarjeva smert (CarLaz)** in verjetno nekaj iz Špic(arjeve)D. Ob teh teče kot nosilna os knjige téma Levs(tik)a, obravnavana v dveh Kmeclovih dramah, **Levstikovem zmerjanju (KLevsu)** in **Levstikovi smrti (LevsS)**.

Levs kot osrednja oseba knjige in Slova - SNara - povezuje sodobnost (ki pa je za nas danes že Pret, okrog leta 1887) in Pret. Njegovo poslanstvo je porod tega - Sl - Nara, njegova utrditev pred Not in ZunŠzi, pred Nemci in staroSlci oz. KISlci. Levs bi rad prebudil Slce iz gosposvetskega sna, jim na čelo vmestil Valuka oz. Sama, tj. kneza, tj. sebe, morda naredil iz Slcev celo ND; ta cilj je še negotov, nejasen, za njegovo udejanjenje oz. sploh zamisel manjka Slcem, celo Levsu še samozavesti. A temelji za višje cilje - za to, da bi postali Slci res enakopraven NarDž-SAKO ostalim EvrNacam - so postavljeni. Tako v nekdanji prvi obliki Slova kot Dže, v Karantaniji (**Država med gorami**) in v VojTradi, **Samo**, kot v KulTradi, Bilčeva **Slja oživljena**; ta temelji na Littrojki ZLV.

Potrebno je obuditi vojno, ki jo je - če smo nekoliko širokogrudni - naš prednik car Lazar na Kosovem polju izgubil, analogija s karantanskimi knezi, ki so že tja do konca prvega tisočletja našega štetja izginili oz. se vtopili v Nemknezih-grofih, kar skuša ideja **Sna** preprečiti, a zaman. Za svojo Svo (za biti SAKO) se je treba vojskovati, kot so se Lazar in Srbi; zato sem moral upoštevati **CarLaza**. Srbi so vojno s Turki sicer izgubili, čez čas izgubili tudi svojo neodvisnost kot Dž, kot Slci Karantanijo, niso pa izginili s površja zemlje, kot so Polabski Slavi ali Braniborci, **LTugo**. Treba je upoštevati dejstvo, da so se ohranili, se začeli skoz vstaje in vojne Turkom uspešno upirati, vzpostavili so spet svojo

Sodim med tiste-takšne ljudi, ki do konca ne vedo, kdo so, kaj je njihova naloga, čeprav se manično ukvarjajo prav z odgovori na ta(kšna) vprašanja? Vse Ž sem bil zmeden, zdaj sem še bolj. Sodim med tiste, ki jim ni pomoči.

Ko sem zjutraj pojedel nekaj kruha z jogurtom, je kuhinja dišala. Včeraj sem na vsakodnevnem sprehodu okrog vasi utrgal vejico španskega bezga in zrel cvet divjega kostanja, pred par dnevi pa sva z Alo nabrala šopek šmarnic; a spravila sva jih v klet, premočno dišijo, omamljajo. Vsako leto nabiram iste cvetice, vsako leto se sprašujem, kolikokrat še. Na Nvo nisem ljubosumen, niti ne zavisten. Sam sem Nv; sem šmarnica, ko odcveta. Najprej začne veneti, nato črneti, gniti, dokler kleti ne zasmradi. In na gnoj z njo. Tako bo tudi z mano. Na gnoj, v kanto. NDM. Pot vsega živega, ki je obenem mrtvo. Š(mrt)i zapisano. (Že od nekdaj najteže prenašam pomlad. Premočno čutim strašnost Agrčkzldc Nve, ki me blodi, z mano pometa kot s cunjjo. Zame maj ni ljubezni, ampak obupa čas. Oboje. Ker premočnih čustev ne vzdržim, me ubijajo.)

Običajno hodim zgodaj spat, ker zgodaj - sredi noči - vstajam. Sinoči pa sem vlekel in vlekel. Bal sem se današnjega dne, a tudi, kar sem gledal na Nem(ški)TeVe, me je posebej zanimalo. Mnoge postaje NemTeVe spremljam pozorno že precej časa. Polno je dokumentarcev o II. Svetvojni, tudi širše zastavljenih, recimo Zg Dne Krupp stopetdeset let nazaj, od tedaj, ko je začela s proizvodnjo topov. Šele primerjava med NemTeVe in SITeVe mi pokaže razliko - eno od katastrofalno velikih razlik - v škodo Slcev. Kako resno, pretreseno, poglobljeno, Ponot podajajo NemŽursti zgodbe vojakov, žensk in otrok iz časa pred 6-desetletji, a

kneževino-kraljevino, dokler v I. SvetV niso postali Evrzmagovita Dž. Okrog sebe so zbrali še druge J(ugo)Nare, Hrte in Slce, ta proces obravnavajo druge SD, tudi moje ES analize, Mrakova **Džordže in Miloš**, Golieva **Dobrudža**, vse do Lahovih in Špicarjevih dram. S temi naj bi se **ZgodNar** zaključila.

A ker vem - je iz stvarne DbZge znano -, da se zgodba ni zaključila leta 1918, z **Ujedinjenjem**, naslov ŠpiceveD, da se je Srbzmaga in oblast v Jugi končala 1941, da se je SDbZg nadaljevala in kot prizadevanje-boj za ND vršičila (se dopolnila) 1991, si nisem mogel kaj, da zgodbe ne bi končal z dramo, ki uprizarja to zmago oz. vojno za to zmago. Gre za Rudolfovo Kodo-grotesko **Na možganih rado spodrsne**, nastalo 95, torej je v **SNarporu** najmlajša. (KasO: ES analiza **Možganov** je preložena v 3. knjigo Pniza.) Njeno spoznanje kontrira ostalim dramam iz **SNarpora**, nasprotuje jim po sporočilu in tonu-obravnavi. Točneje: nadaljuje in končuje obe KmedloviD, ki pa v Nihu glede ND in DbZge ne gresta tako daleč kot Rudolfova. Kmecl pušča stvari odprte; kaže na smešnost Vodjev Nara, a obenem še veruje v višji pomen SNara-SNace kot vrhovne Vrte Dbe (DbZge). Rudolf te vere nima več. **Možgani** so Rad destrukcija vsega, kar je nastopalo v **SNarporu** kot vredno. Vse je na razlitih možganih, ki so le še zmazek razčesnjenege mrčesa na tleh, spodrsnilo.

S tem postaja ta drama uvod v naslednjo (2.) knjigo Pniza **Zgod-Nara**: v **SNarlom** (prvo v **Trojčku**). Po svoje se dogajanje **SNarpora** obnovi, vendar je zdaj poudarek na lomljenju in ne na porajanju. SD obravnava dogajanja, ki niso Slška; svet Slcev se internacionalizira, dejansko že

kako površno, manipulativno, nesramno ceneno, z levo roko, neprizadeto, Zun ravnaajo z istimi temami SIŽursti; kot da bi bili vsi SrKosi. Čl Trp uporabljajo za tekmo-vojno med Daljudmi, ki se cufojo za zmago, za uglednejša mesta v DabDbi, za imidž, za prazen ništrc. Nobena usoda jih ne zadene, se ji ne odprejo.

SNL še ni zrel, ni še opravil velike mature. Jo sploh bo kdaj? Nisem gotov. Žg je preveč zahtevala od njega; močno se je napel, dal vse od sebe, a se je skazalo, da se je predvsem napihnil. Ko je dosegel imanentno teleološki cilj samega sebe - SND kot SAKO -, K-da se je izčrpal. Prvo desetletje po 91 je nekako kazalo, da se bo kot mali tekmovalec obnesel, zadnja leta pa se vse bolj RR v malo pošast, pohlepno, zavistno, pritlehno. Do Kplmale tekme se je dvignil, ko pa bi moral pokazati kaj več kot le Zunprerivanje, se je razkrilo, da je votel, ničesen, nevreden obstoja.

O tem pišem že zdaj, v dnevniškem uvodu, ker je prav to - čeprav ne le to - téma pričujoče razprave o **Levstikovi s(mrti) (LevsS)**. Mar vlečem enačaj Levsova S = moja S = S SNla? Levs je fizično umrl, a Duhobživel, celo kot eden od stebrov SNla. Kaj bo z mano, ne vem; morda je bil velik napor vsega mojega Ža in dela zaman in bova kot suhi veji umrla oba, **RSD** in jaz. In kaj bo s SNL? Ni od vseh treh primerjav/anih členov dejansko najmanj pomemben, saj ni (SA)PO, le SAKO, le sestavljenka, v glavnem le sámónaščuvana KolVrta, SSL? Ta moja teza je v nasprotju s Kmeclom kot LZgarjem, s **Tisoč**. Pa tudi v nasprotju s Kmeclom kot Umtkom, s **Klevsom (Zmerjanje)** in **Lsmrtjo** kot dramama? (Krajšam **LevsS** in **Lsmrt**, vseeno je.) Pušča Kmecl vprašanje odprto, se kot

globalizira. V **SNarporu** podčrtujem momente porajanja - Nasta Nara -, dogajanje v Karantaniji, **Samo, Valuk, Džmi, Sen** (v tem je le še Koroška kot kneževina ali vojvodina, ne več - predpostavljena - SND). Analogne utemeljitve SND v dramah **SNarloma** ni. Slc-dramatik mora imeti že določeno Kritdistanco do lastnega Nara, da napiše dramo, ki ne tematizira SNar problemov. Cerk daje v **CrkKavi**, to je prva v **SNarlomu** obravnavana drama, prednost UHi, a kaže, kako ne uspe. Nad UHo, ki je vrh RLHa-NKNMeša, zmaga norost, glej lik poročnika Krip(pnerj)a. Predzadnja v **SNarlomu** obravnavana drama, Tadlova **Anywhere**, variira **CrkKavo**. Tudi v nji nastopajo le Zahčvrci, tudi v nji se poskus utemeljitve N(ovega)Čl(oštv)a ponesreči; UH se skaže kot še šibkejša. V **CrkKavi** so jo Unič(evale) NclDže, Avsa in Ita, v **Anywhere** jo likvidira interNackPl ali Kap; v obeh primerih zmaguje zlo(čin) nad plemenito voljo Čla-ljudi. (S)Nara ni več, ne nastaja nič vrednega. Vse se (z)lomi.

Naslednji dve v **SNarlomu** obravnavani drami imata za motiv isti čas kot **CrkKava** (MV-I, celo neposredno fronto). Kažeta dva izhoda iz brezizhodne situacije, v kateri se je znašel Crk oz. Slov (v **Kavah**, tudi v **BeKavi**). Temu izhodu se reče Juga, Juga nastane na osnovi zmage Dže Srbije, kar zvemo že v ŠpicD, v **Ujedinjenju, K skupni mizi**. V **Do(bru)dži** prestopi Slc poročnik Zakotnik iz Avsvojske v Srbvojsko; enako v Lipuščkovi **Vse za vero, dom, cesarja**, v kateri igra Zakotnikovi analogno vlogo poročnik Sivko, le da prestopi ta v Itvojsko; obe, It in Srbvojska, sta zaveznici AngAmov in Francozov, torej nasprotnici NemAvse. Le da ubere Golia v **Dodži** svetle tone, podaja triumf SrbJugozmage, medtem ko gre Lipušček za korak dlje

Umtk sam ne znajde? Polemizira zoper sebe kot Polika-ideologa-LZgarja? Se tega zaveda? Se spodbija in vendar prelome, ki si jih sam zadaje, sproti krpa? Ne delam istega jaz? (Posrečilo se mi je: povezal sem vse 4 motive, ki so mi v tej razpravi - **Vodja se sesuje, Vodses** - bistveni: SNar, Levsa, Kmeda in sebe. Le v takšni IpK lahko iščem najdem smisel. Tudi SNar RR iz SAKO v (Ps)SAPO; doživljam ga povsem Per, v EkP razmerju. Ne le kot objektivni predmet Zni, ampak - predvsem - kot Dra. Če pa je Dr, je v njem tudi Bog: BDr. Bravec - ki ga ni - naj vzame to mojo izjavo kot temeljno; je predpostavka tako knjige **Vodses** kot vse **ASD**.)

9. maj 45 je bil dan zmage; NDM popisujem, kako sva ga doživljala s Prižem. Zmage in/ali Ža. Danes se godi z mano ravno nasprotno: doživljam čas poraza, Si. Priž je umrl že pred četrt Stola. DSL se trudi obnoviti pri DaSlcih razpoloženje zmage, a to je zmaga v špetirju, v manjvrednem soočanju z DSD, minoren tekmelec z minornim tekmelecem. Sredi 80-let sem se začel približevati SPE, ker sem v nji odkril - moj konstrukt-RR-SSL -, da je Ponot(ranjila) poraz; da je EvKrš v pomenu JKrove Si na križu. Takšna bi bila odrešilna. Do 90-91 se je delala, da bi mogla biti takšna, kot sem ji pripisoval; nato je odvrгла masko, kot vsa DSD, in se zapodila v lov na zmago; v RR SZge z namenom, da nekdanji poraz RR v zmago. Le zmaga velja. Zmaga se je z IdeolTotfanatičnega področja (Ps)RIge prenesla v zmago v tržni tekmi; odtod Dapogled Slcev na problem zmage-poraza maja 45. Obnašajo se, kot da je šlo tedaj za tekmo na Kpltrgu imidžev ipd. DaSlci ne razumejo, kaj se je zgodilo MV-II. (Tudi zato - tako zavzeto, pogloblje-

in pokaže, kaj se zgodi po Vojzmagi Srbije, po Ujedinjenju, tj. združenju JNarov v eno(tno) Džo pod kraljem Karadjordjevićem. V Slji se vrnejo na oblast stari Poliki, Klci, ki so bili avstrijakanti, prilagodijo se novim okoliščinam (podobno razkriva položaj tudi Špic v **Osvobodjencih**), skupaj z Libci oblikujejo novo Razkoruptno in malovredno DbDžo. Špic se sicer trudi, da bi Libce kot JNclste izvzel iz zlih in malovrednih, a Zg bo pokazala, da zaman.

Še bolj kot Špic, glej **SNarpor**, se trudi povečati Srbe - kot Abs Ideaca - Vidic v drami **Ave, patria (Apa)**; obravnavam jo kot naslednjo - četrto - v knjigi **SNarlom**. Kot da je 1918 nastopil paradiz; kot da se je vrnil nekoč izgubljeni-zapravljeni svetopi-semški vrt Eden; a tega hoče udejanjiti tudi KomPtja (najhujša nasprotnica JNcla) oz. NOBD. Z vidika **Ape** ni nastala - se porodila - le dokončna oblika SNara in/ali SNace. Zgodila se je višja oblika Db-občestva: J(ugo)Naca, ki ji Levs, Lipež, Roš-Savin, Golia niso bili nenaklonjeni, le da je še niso jasno (raz)ločevali od SNace; čas - DbZg - tega še ni terjal, Slov je šele nastajalo-zorelo.

Odločilen prehod od vtopljenosti Slova v JugoDžo kot JNaco se je zgodil MV-II. Čeprav OF (tudi Ptja) ni razmišljala zoper Jugo, ostajala je v njenem okviru, pa se je Slov že tako emancipiralo (EiA) v SAKO, da Juga ni bila več problem. Recimo da je za TaSlce Juga isto, kar je za DaSlce EU. Čeprav so bile naslednje drame, ki jih v **SNarlomu** obravnavam, napisane zdavnaj pred letom 1991, jih je mogoče brati, kot da bi bile - v marsikateri točki - napisane danes; njihova tematika ostaja živa, pa naj se Anlnu to dejstvo še tako upira. MV-II dogajanje se po 91 kot problem-tema celo obnovi.

no, »usodno« - pišem o MV-II. Le poznanje tega časa-sveta omogoča razumevanje Čla in Zge.)

Nisem vsega tega že - in neenkrat - povedal? Menda sem. Če se bom še ponavljal, pomeni, da nisem več zmožen narediti koraka Nejdama, a le tak korak upravičuje neznosno muko, ki jo doživljam pri pisanju **RSD**. Nekoč sem ustvarjal iz preobilice Vitmoči, danes iz zavesti poslanstva, ki se mi močno zmanjšuje, če-ker se zmanjšuje moja motiviranost. Bojim se, da ne zmorem odkri(va)ti nič bistveno novega in ker so rezultati, do katerih sem prišel, Neg. S **Četverko-04** sem potisnil svoje vedenje do konca, tako sem zapisal. Ta konec je bil blizu OIS, spoznanju, da se mi ni posrečilo, kar sem načrtoval. Da z Bogom - BDrim - nisem našel stika, da se ga z njim niti ne da najti, dokler in ker je Dr pa še Un(ičeni) zraven. Obtičal sem v paradoksu. Paradoks, ki je brat absurda in OISa, ne more motivirati. Dekurajira.

Na prelomu 2004/2005 sem **Četverko-04** končal, obenem pristal na to, da sem končal tudi s pisanjem **RSD**. Ker pa sem Ćmp še živel, sem moral nekaj početi. Ne le napolniti prazen čas; svoj obstoj nekako osmisliti. Pisal sem naprej. Od tedaj do danes, minili so štiri mesci, sem napisal 4 knjige, peklenski napor samopremagovanja. Pa so kaj vredne? Niso le vrtenje v krogu? Res so nov ĆS (s tem Zn) material; a ta je brez konca; ni več moja naloga dopolnjevati ga. Moja naloga je odkriti kaj bistveno novega-drugega. Odločilno vprašanje je, ali sem zmožen tega, ne nabiranja Zamol gradiva. Če nisem, bolje, da ta hip neham. Vsakomur se je težko prilagajati na staranje, na usihanje. Bo pač to odtelej moja naloga. Tako rekoč potreba. Če nočem preveč

Božič dokazuje v **TomšSi**, da so se Tomš, Prti in Komsti borili predvsem zoper okupatorje Fzlte in NczNemce, obenem pa tudi zoper uradno SKC, ki je z okupatorji kolaborirala in se s tem obrnila zoper lastni Nar. Dva predstavnika MV-II-SKCe se trudita utemeljiti tej nasprotno tezo, vsak po svoje, Kurat in Vikar; Božič ju odklanja. Vomb(ergar) pa - posebno v **Škofu** - Kuratovo in posebno Vikarjevo platformo radikalizira, utrjuje, monolitizira. Njegova teza je: da se je PriSNar - Dmbci, SKC - boril zoper StlKomste-Ptjo kot novega okupatorja, ki s pomočjo AngAmov sežene preostale žive Dmbce v taborišča na Koroškem, v Avsi, kjer jih obravnava kot brezpravne; odtod naslov drame **Tabor brezpravnih (Tab)**. Taboriščniki (Tabniki) delujejo celo zoper AngAmo, ker ti niso na ravni svojih deklaracij, v Tabu ne izvajajo iste demokracije - Sv volitev itn. - kot jo pri sebi doma. Še bolj pa so Tabniki, razumljivo, zoper oblast(nike) v JSliji, ker so ti Komsti in goli hudiči. Kaj so počeli s SNarom, ki je Katgrupa, MV-II, pojasnjuje Vomb v **Škofu**.

Če obe strani druga drugi ne priznavata, da spadata v SNar, potem, tako pravi logika, SNara ni več. V **Api** se je pretopil v SrbJugo; v **Anywhere** in v **Briškrižu**, to je zadnja v **SNarlomu** obravnavana drama, pa ga sploh ni več opaziti. Nasledek te ugotovitve, do katere je prišla SD (SIZ), je, da tisti hip, ko se Nar RR v Džo LDPM tipa, preneha obstajati kot Nar, tj. kot vroče občestvo (gibanje), izgubi DušNoto. Če se mu še reče Naca, to ne pomeni Radzaostitve potez Nara kot PSi (v FzNcz), to je bila linija-perspektiva-teza norovcev (MBP) in DSD okrog 1991, platforma Genta in Narojenosti; Naca pomeni odzdaj le še pripadnike prebivalstva (volivce, državljane in potrošne grupe

trpeti ob tem, ko zrem svojo vse večjo onemoglost, moram pristati nanjo. A če ne pristanem, kaj to pomeni? Da je pred mano še en veliki met ali da sem se nesposoben odreči Vitzu? (KasO: še zdaj, spet 4 mesce kasneje, ne vem, ali se mi je knjiga **Vodses** posrečila ali ne. Sem v njej odkril kaj novega-drugEGA, ali ne? Delam »na slepo«. Če vztrajam pri pisanju - zidavi - **RSD**, je šansa, da bo iz tega kaj vrednega; če bom projekt - sanjo? - opustil, zanesljivo ne bo nič, le betežen in s sabo ter svetom nezadovoljen stavec.)

Ko te dni razmišljam, kako bi komponiral pričujočo knjigo, sem se spomnil, da sem septembra 2003 - na Špiku (Drulovki) - napisal 4-5 AP dolgo razpravo o zadnji Petanovi drami **Začetek konca**; o umiranju starca oz. o tem, kako si je pohotni stavec - pohoten na Ž - zamislil sprejemanje tega umiranja, kako bo prevaral S. Vse Ž sem se ukvarjal s temo Si, a zadnji čas vse bolj od znotraj. Sem jo dojemal odznotraj že jeseni 2003, ne šele lani, ko me je zadelo toliko boleznin in operacij hkrati? Razpravi o Petdrami sem dal naslov **Soočenje s smrtjo (SoočS)**; naj takšen ostane. Pripisal ji bom **Opombe**, komentiral razliko med tedaj in danes. Gre za kontinuiteto istega, kar je verjetno, teme Si, le da se je doživljanje Si - nemoči - v teh skoraj dveh letih intenziviralo. (KasO: ko danes - po dveh letih - ponovno premišljam o Petanovi drami, kar ne morem verjeti, da sva z Žarkom skoraj prijateljvala. Noben njegov tekst ga ni bolj razkri(nka)l kot **Začetek konca**. En sam pohoten, Temnezadoščen pohlep po Žu, Užu, zmagah, videzu. Res to - v globini - motivira tudi mene? Če me, nisem vreden, da bi živel.)

Glavni razlog, da sem se odločil za nadaljnje pisanje **RSD** - knjige o

ipd.), ki tvorijo določeno Džo. Tudi Srbi, Hrti itn., ki živijo v DaSlji in se imajo za ude lastnih Narov, so Sldržavljani.

To pomeni: so že v svetu PMLDbe, kot jo uprizarjata Tadel in Briški; Tadel kot ZunDb, Briški kot DušNota teh ljudi (Slcev), če je temu, kar izražajo v **BrišKrižu**, mogoče reči DušNota. Če ni to le - beckettovska, ionescovska - groteskna TragKoda, v kateri je vse spodbito, vse v AD: čustva in ideje, dejanja in Eta, Ideole in jezik. Skaže se, da vse - vso zgodbo Čl(oštv)a, tudi SNar - vodi Hudič (lik Mojstra). Da je JKr sam postal hudič, Hudičev vajenec-pomočnik. Pa naj mu rečemo kakor koli; v SD - v obeh mojih v **Obrazložitvi** komentiranih knjigah - sta se kot hudič(a) skazala ljškof (Rožman), glej **TomšS**, čeprav ga ima Vomb za Snika, in Tomš, čeprav ga ima Božič za Hera-Snika (za SŽ); s tem tudi Samo, Valuk, Gorazd, Lazar. Lahko bi dal knjigi oz. iz nje izšli zgodbi-sporočilu naslov: SNar se likvidira, se pohudiči. Niti ne znori, kot je nesrečni Krip v **CrkKavi** ali Larsen v Grumovih **Zast(or)ih**. Izpihne se.

Teza Božiča in Vomba, dram iz 70-let in iz preloma 40. v 50. leta, da vladajo hudiči in Sniki-Heri, je le navidez v nasprotju s tezo, da se je SNar izpihnil, postal PzM. Hudič, kakor ga slika Briški, ni več hudič iz starih časov, iz MV-II, ko se obudita FD in PS. Daneole in KatDSD skušata vrniti Hudiča, kakršen je bil za Slce MV-II; prva ga prepozna v Bushu (AngAmih) in globaliziranem Kplu, druga v Komstih, ki da še zmerom vladajo v DaSlji izozad kot kontinuiteta in ne dovolijo, da bi postal SNar, kakršnega terja Vomb v **Škofu** in kakršen je po Vombovem prepričanju v SPE-Argi. Ta obojna Demonaca je Ideolmaska za nekaj

KmeclD - je v tem, ker sem se odločil za neko priznanje, priznanje sebi in ostalim. Morda pa ne gre le za priznanje, ampak za odločitev, da se delam, kot da verujem v svoje poslanstvo, ki sem ga v zadnjih dneh še razširil, poglobil. Mar zares verujem v to, kar bom pravkar priznal? Kako vedeti, če ne igram tega spoznanja, da bi se - s samoprevaro - še enkrat motiviral? Sploh lahko kaj zares in dokončno vem?

V tem je tolikšna razlika med mojim Učem Mrakom in mano: zanj je bila Tem in skoraj samoumevna beseda-geslo »dokončno(st)«, zame takšne dokončnosti ni, vse mi je le RR, to je konstrukt na konstrukt, razlaga na razlago, vse skupaj pa temelji (propada?) na PzMu. Morda je postajal Mrak zadnja leta skromnejši. Ni se več dajal naslavljati nabi in rabi, ni se več istil (Idn) z JKrom-FKrom, v dramah se je vse bolj samospodbijal, prehajal iz ARF v AK, **Chryssippos**, **Spoved**, vse do **Orfeja**, ki (kjer) spozna svojo nemoč: pripe-ljati Evridiko znova iz Si v Ž. Mrak je začel z gromozanskim pompom samoveličja (**Obla**), zveza z obema Klevsoma ni naključna, končeval pa s samoomejevanjem. Z mano je Dgč, hodim ravno nasprotno pot.

Začel sem z OISom, že jeseni 45, po ponovnem porazu mojih SSL, prvi tak poraz je bil MV-II, na prehodu 44 v 45, glej moj **Sonetni venec**. Angažiral sem se v ES konkretni SZgi, vse od ustanavljanja Mladinske revije poleti 45 naprej; vse do razhoda z NoR grupo v prvi polovici 90-let. Nato me je zaostri-lo v MeP roba Dbe, izločal sem se, kar je imelo za posledico vse močnejše vstopanje OISa v mojo DušNoto. Konec **Četverke-04** je vrh in zadnji krik te usmeritve. Kaj ji lahko sledi? Sm, o katerem razpravljava z Alo? (Kako si

povsem drugega: za (ob)last kot takšno, za miniKpl, ki je stvarnost DaSlje in se ga udeležujeta obe skupini, DSL in DSD. Velikanska retorika, ki jo proizvajajo eni in drugi, je bluff; ni več pojena s Prikrvjo, kot je bila v času PVD in Tomševe Si, 45 in 42. Tedaj je šlo za svet Kosovske bitke, za PSt **Carlaza**, skoz katerega je nastopajoče SMeš (okrog leta 1861) pripravljalo svojo Prih: SV na Ž in S s Sži. Kmalu se je razkrilo, da ti Sži niso več Turki-Musli, kot za KMg, glej Iskračevega **Turjaškega** in/ali Krekov **TKriž**, ampak Nemci-Germani-franki. To jasno povesta oba **Tuga**, a več kot le nakaže že skoraj desetletje prej Remec v **Samu**, kjer se franki-Bavarci polagoma ldn z Obri. Ali pa so Sži lti, kar uprizori Penn v **Zatonu Metula**, v katerem predstavljajo lte Rimljani, Slce pa Japodi.

Briškriž je po videzu strašna drama, nastopajoči se pribijajo na križ, kot ravnajo NemNczokupatorji in SKC s Tomšem v **TomšSi** in Srbi z Musli v Tomšičevi drami **Jesus Križani**; v **Briškrižu** se obenem tudi brez težav snemajo s križa, ne da bi imelo to zanje kake pomembnejše posledice; njihova telesa K-da niso več telesa nekdanjega tipa, Notpovezana z DušNotami, ki - neznansko - bolijo, če jih mučimo; tako bolijo duše in telesa vojake v **CrkKavi**, ko so ranjeni in umirajo, ko v smrtnem strahu čakajo na svojo usodo. Tako bolijo duše-telesa še Srbe (Jugose) v **Carlazu**, ko padajo pod turškimi sabljami in so nesrečni zaradi Izda v lastnih vrstah (Vuka Brankovića). Ne bolijo pa več v **Možganih**, ki so kot Žurzajebancija pendant **Briškrižu**, Abstpatos - Pzja - **Briškriža**, preveden v jezik DbZge, Slosamosvojitvene vojne.

Kako se kaže ta tema-problem v Levsu? Je Levs - v Kmeclovi RR - že

nabaviti strup?) Ali vegetativno PsŽ vse bolj ohlapnega starca? Ali še en sunek moje neizmerne - neutolažljive - stremljivosti? (V čem je razlika z Mrakom? Da je on začel s PnM in se RR v PzM, mene pa meče iz začetnega PzMa v končno PzM, ob nekaj vmesnih PnM-SSL?)

Naj poskusim z opisom tega sunka, ne vedoč, koliko je pristen, koliko stvar - poslednje - volje. Sunek je bolj smešen od vsega, kar sem počel - trdil, »učil« - dozdej v Žu. Primeren je za najstnika, seveda za nekdanjega, ki so ga t(akšn)e reči še zanimale, Danajstnikov ne več. Ko sem bil star tam nekje med 12-imi in 14-letji, sem zapisal, da hočem biti ustanovitelj nove Rlge, kot Buda, JKr, Mohamed. (Torej sem začel s PnM. Sploh še vem, kaj govorim?) Kasneje sem se tej izjavi smehljaj, je pa vprašanje, če sem se ji kdaj resno odpovedal. Morda sem jo dal le v oklepaj, odrival do ... hipa, ko bi mi postala nujna. Dokler sem se nahajal v (Dab)Dbi, ni bila nujna, tedaj sem bil eden od agentov Dbe, kot je Kmecl kot Polik in LZgar, ne pa kot Umtk. Naj sem se še tako boril zoper StlPtjo, Mrk, Kom, oblast, sodeloval sem v boju za RR lika SDbZge. Šele ko sem začel izstopati iz te Zge kot takšne, to pa je zadnjih nekaj let, sem se znašel - ali začel znajdevati - v vse bolj AbsPzMu nič, ki mi je omogočalo (me sililo), da naredim ta zadnji korak, ki ga v temle izvajanju opisujem.

Če bi ostalo tako, kot zveni končno sporočilo **Četverke-04**, bi končal s pristankom na OIS. To bi pomenilo, da je bil ves moj napor več kot šestih desetletij Ža zaman. Trdil sem se, si zamislil množico projektov, nekatere med njimi tudi EkP sam udeleževal, a navsezadnje sam spoznal, da so vsi prekratki; da sem (bil) prekratek jaz; da morda

(vsaj pretežno) le IVJ, Kmecl ga brez prizanašanja ironizira? Ali pa je v njem ohranjeno še Pričustvo, Pristrast, Priideje, kakršne so pojile Lazarja, Sama, Gorazda, Rožmana, Tomšiča, Zakotnika oz. njihove avtorje Lipeža, Remca, Vomba? (Golio že manj, prepatetičen je, Lipuščka pa nič, gleda že iz Kritdistance leta 2000.) Kmeclovi drami o Levsu sem izbral prav zategadelj, ker sem ju razumel kot srednjo točko med obema skrajnostma; sta Pri in sta le IVJ. Levs verjame sam sebi, da vrača PS svet kot SNcl, a se obenem obnaša, kot da si ne bi nič verjel. Dejanja zamenjuje z besedami, z retoriko, ki je bolj jajcanje kot Pripatos Tomša in bivšega Dmbca Petra iz **Škofa**. Kmecl se tega zaveda, zato je naslovil dramo **Zmerjanje SI prvakov**; zmerjanje je lepše - bolj slovnično pravilno - ime za jajcanje; prav za prav gre še bolj za pritoževanje kot za zmerjanje. Med Levsovo Pvt užaljenostjo in St jezo ni mogoče razločiti; Inf.

To je tudi drža samega dramatika, Kmecla. V svojih dramah načne-nalomi vse teme in Vrte, tudi SNar, v svojem SLZu pa SNar vrača kot vrednostni-bitni okvir, kar je za SLZgarje od 19-Stola naprej, glej tudi zadnje takšno Kmeclovo knjigo: **Tisoč let slovenske literature**. Njena vsebina je eno - je Realz vpogled v Čl bedno naravo -, njen okvir drugo: ponos, da moremo šteti SLito za že tisočletnico, jo s tem praznovati kot častitljivo, z njo pa sam SNar upoštevati kot star EvrNar. Ta moment bliža Kmecla Golii in Abrammu, oni prejšnji-drugi pa Briškemu in Rudolfu. Kmecl je zanimiv prav zaradi te svoje Notrazklanosti-dvojnosti, ki je npr. Kmeclov dedič v SLZu Grdina nima. Recimo, da je Kmecl sinteza Grdine in Hladnika, a obenem tudi Mrca in Kalana, ki-ko z vso resnobo obravnavata SLito MV-II,

sámo Ž ne omogoča uresničitve cilja, ki sem ga predpostavljal: najdenja smisla (odrešenja). Takšen sklep je mogoč, ni pa nujen. Že dolgo podčrtujem, da je Is BDra najmanjša od možnosti, najmanj verjetna verjetnost. Če je tako, smem konstruirati tudi analogne najmanjše verjetnosti. Zakaj ne tudi to, da bi se imel za ustanovitelja nove Rlge? (Če mislim tako še danes, kljub vsem AD-dvomom, sem prišel nazadnje do PnMa. Sta si v meni PnM in PzM res tako blizu, da sta K-ld? Dt tam, kjer ni ničesar? Zadnji obup - najmočnejša vera? Sem skočil v brezdnó, a se ne ubil kot Jug, glej **Klementov padec**? Letim kot angel? Sem postal Snik v pomenu Sništva, kakršno je znotraj DgRlge?)

Rlga izhaja iz latinske besede religare, vezati (se). V običajnem pomenu besede moja DgTija-DgFija ni vezana na nič razen na nič; torej na nobeno PnM-bit, Idejo, Ožldo. Torej sploh ni vezava in s tem ni Rlga. Rlga je le v prenesenem pomenu: da se Čl, ki veruje v Dt (v UnBDra), »veže« na »nekaj«, kar sploh ni »nekaj«, ampak je nič, na nič pa se ne da vezati oz. je ta vezava nična. Dt je onkraj para bit-nič, para ŽS. Napačno je Pavlovo razmišljanje: da je treba skoz S na drugo stran Si, ki je VeŽ; VoM. NDM sem to svojo DgTijo podrobno opisal. Med Dto, ki je na drugi strani, in Člom, ki je v oblasti Ža, se »razteza« - predstava seveda ne sme biti prostorska - nič. (Oba Kmedlova Levsá sta razpeta med PnM - SSL - in PzM, ki je nič. PnM je konstrukt SNara, PzM je ARF, ki vodi v AD.)

Moč Čla, ki veruje v Dt, tj. DgČla, je v tem, da se veže na nič; da veruje v tisto, kar je onkraj ničá, ki pa ni (regres v) bit. Je takšna vera - takšna vezava - sploh mogoča? Mar sam verujem vanjo ali se le trudim

saj sta oba kot Prta Ponot njen neposredni odnos do Ža in Si; glej Mrca, ko piše o Borovih **Razcih**, o njihovi uprizoritvi v Prtih, ki ji prisostvuje; glej Kalana, ko piše o Borovi Pzji, **Razce** (in **Teško uro**) pa je celo sam pomagal - le dramaturško? - sooblikovati. Kmedl je kot LZgar tudi Prijateljev in Slodnjakov učenec-dedič, kajti prav ta dva sta se odprla tudi Tragi SLite oz. SUmtkov, Preš(ern)ovi in Murnovi, žalosti in obupu. Kot Slodnjaka ga nese od SLZa v Umet. Ni nenavadno, da je prav Kmedl dramatiziral Slodnjakov roman o Levsu **Pogine naj pes!** oz. v duhu Slod(njak)ovega romana napisal TeVe scenarij o Levsu. Se mu - jima - je posrečil? Sta drami kot **Levstikovo zmerjanje prvakov** in **LevsS** Kmedlov lastni odgovor (polemika s samim sabo) na preveč Tradzamišljeni omenjeni TeVe scenarij? Kmalu se ga bom lotil z ES analizo.

Naj dokončam Kar kompozicije **SNarpora**. Na koncu knjige se kompozicija nekoliko - glede na prej - spremeni. Kot zadnja opeka, ki je ES analiza drame, teče na le-strani razprava o **LevsSi**, naslovljena **Vodja se sesuje**. Ker je precej obsežna, obsežnejša od ostalih v knjigi, na De-strani ni v ravnotežju z njo le ena razprava-opeka, ampak vsaj dve; morda celo tri, a tega še ne vem, ker jih še nisem napisal. Dve zanesljivo bosta: o **Možganih** (naslov razprave: **Narod se razvrednoti**) in o Božičevi zadnji drami **Dosije**. (KasO: načrta še nisem izpeljal.) **Možgani** uprizarjajo sámo osamosvojitveno vojno, **Dosije** Nast SPolelite po 1990, ki je prav tako razvrednotena, osmešena, pokazana kot ničesna. Prejšnja elita - Ptja - je bila MV-II Hera, s tem tudi zločinska, **Afera**, **Dialogi**, PoV se je banalizirala, a osta(ja)la je še despotska, dedinja

vanjo verovati? Razlike med obema razlagama ni, ne morem je dognati, ker je Resa šele nič, nič pa odpravi razlikovanje med bitjo in ničem. (Paradoks ali sofizem?) V tem pomenu je nič regres v začetni Inf-kaos oz. bi bil ta(k) regres, če ne bi tičalo v Čl (moji) zavesti védenje o vsem, kar se je zgodilo in se še dogaja med prvimi oblikami Ža, ki se izvija iz nič-kaosa (Entre), in Dastopnjo, ki je v meni. **RSD** je - skuša biti - zavest o tem vmesnem dogajanju. (V tej razpravi - **Vods**es - utemeljum celotno knjigo - **SNarpor** - na način Fije-Tije. Prav je, da jo objavljam na koncu knjige.)

Ko sem bil skromnejši, a manj odgovoren, pred par leti, sem trdil, da je mogoč nov tip bivanja le kot stranski produkt Radeksperimentiranja, ki si ga privoščijo UmKp; da pa lahko na primerni stranski produkt čaka Čloštvo tisočletja ali milijone let. O tem - Prihi - se res ne da nič ali komaj kaj vedeti. Naenkrat pa sem se zavedel, da je takšno moje prelaganje odločilnega trenutka, analognega Koncu časov (Poslednji sodbi), prepovršno, prelahkotno. Tudi če bi bilo moje računanje imanentnega - Id - časa v milijonih let pravilno, me to ne bi smelo odvrniti od naloge, ki si je nisem upal vzeti na svoje rame. Prepričeval sem se, da je ne jemljem, ker sem skromen, dejansko pa sem bil strahopeten. Poskušam, da zdaj ne bi bil več. Se prepričujem v to svoje opogumljanje ali sem res postal pogumnejši? Tudi tega se ne da - ne morem - vedeti. Živeti moram v tej TemStrni nevednosti, pristati nanjo. Ta nevednost je obenem Radnegotovost, ravno tisto, kar skušajo dozdašnje Rlge odpraviti ali čim bolj zmanjšati. Dajati Člu varnost je z mojega vidika le Pssmisel, le SZSL (samozaslepitev Čla).

Hera-zi(očinstv)a. Pol in Dbelita po 90-91, ki je vrhnja plast v LDPM in lastni NDži, pa je le še govno. **Dosije** nas postavi v Dačas, v DaSljo; čeprav je bil napisan sredi 90-let, kot **Možgani**, je, kot da bi bil napisan 2005.

Ali bo tudi pričujoča opeka - **Obrazložitev kompozicije knjige** - prišla kot tretja na De-stran, kot zrcalna slika razprave **Vodja se sesuje**, ki ves čas teče na Le-strani, še ne vem; to puščam še odprto, tudi ni važno. (KasO: kasneje sem napisal še **Utemeljitev**, s tem obe razpravi - kot zaključni v knjigi - uravnotežil.)

Bo pa temu kompleksu zrcalnih slik 1+2 ali 1+3 sledil kompleks, ki mu težko rečem opeka ali razprava; namreč **Trojček**. (Če bo prvi kompleks le 1+2, bo **Obrazložitev** natisnjena normalno, ne zgolj na De ali Le strani, ampak bo tekst tekkel, kot teče v ostalih knjigah **RSD** na vsaki zaporedni strani. - KasO: ni se zgodilo tako.) O 1. knjigi **Trojčka**, ki je sklop zgolj natipkanih razprav, torej rokopis, sem v tej **Obrazložitvi** že govoril. (Prva knjiga **Trojčka** - **SNarlom** - ni objavljena, le Tempodatki o nji in **VsD** v nji upoštevanih dram. Enako velja za 2. in 3. »knjigo« **Trojčka**.)

Druga »knjiga« **Trojčka** je naslovljena **V vrtincu (samo)prevar**, Pniz **NOBD 2**. Tretja je **Vera in obup (ViOb)**; v nji obravnavam kot PriNOB le dve drami, Jarčevega **Gabrenjo** in FKozaka **Ječe**, govorim tudi o SNaru, ob Kreftovih **K(reat)urah**, ob Murnikovem **Samovarju** itn. (Knjige in s tem teme SNara se prepletajo.) V **Vrtincu (samo)prevar** pa sem izbral za predmet analize več dram na NOB temo. Le da ni bila med njimi nobena napisana MV-II, kot **Razci in Rojstvo**; vse PoV, od 45 do srede 50-let. Je pa v njih isti Priduh NOBa; tudi zato, ker so jih napisali povečini

Že dolgo trdim, da komaj kdo razume kaj v zvezi z **RSD-DgFiji**. Nekateri moje delo cenijo, Kmecl, Rot, Dovjak, Gržan; pa jim je dostopno po bistvu? Drugi me podpirajo - »razumejo« - s srcem, hči Ajda; a srce tu najtočneje razume, tudi kaj je LdDr. Le dva sta se približala **RSD-DgFiji**, Muck in Ala. Mucka sem »pooblastil« kot edinega, da sme - z mojim dovoljenjem, morda celo željo - pisati o **RSD**. A za ustanovitev nove-druge Rlge sta Ala-Muck premalo; čeprav, JKr je imel kar precej učencev, in? Ga je edini razumel Pavel in še ta - v centralni točki, glede na VoM - narobe (in niti ni bil JKrov neposredni učenec)? JKr se učencev ni otepal, učil jih je. Res le povsem zaman? Morda pa le zaman glede na okoliščine, v katerih je živel, glede na stopnjo ČI sposobnosti, da se odpre BDru. Dvatisoč let po JKrovi Si ga - s stališča St institucije - legitimno razlagata Ratzinger in Uran (ob Rodetu in Prdetu, Prde razume nekaj več od Rodeta); katastrofa, JKr bi se v grobu obrnil, če bi še ležal v njem. A je odšel iz groba oz. sploh ga niso pokopali, takšno je bilo le SSL njegovih učencev ali pa naknadna RR, da bi potem lahko nastala razlaga, kako je od mrtvih vstal in započel - obljubil, udejanjil - Vež. (Odtod manična skrb STH para, da bi bili mrtvi pokopani. Zame je pokop stvar higiene, za grobarje temelj njihovih Rlg.)

RSD-DgTije ne ponujam nikomur. To pa ne pomeni, da odklanjam misel, da bi bilo prav, če bi se našli ljudje, ki bi okoliščinam, času in prostoru (ldZgi) primerno DgTijo raziskali, jo Ponot, izdelali »sistem«, ki je v **RSD** sicer že dan, a zelo odprt; da bi začeli z »gibanjem« nove Rlge. Zadnja leta - od srede 60-let naprej - sem se odpoved(ov)al

Prti, FKosmač, Vasja Ocvirk, Zoran Hudales ali ilegalci OF tipa, Jože Pahor. Ker gre za NOBD, je jasno, da gre v teh dramah tudi za SNar.

»Knjiga« **V vrtincu (samo)prevar** (ki je zgolj v rokopisu-tipkopisu) je komponirana tako, da so vse ostale drame, šest jih je, odgovor na dve zadnji, to je kot zadnji v »knjigi« obravnavani, po času Nasta pa sta prvi. Reharjevo **Učlovečenje** je iz časa PV (ali SD-20 ali SD-30), na prelomu obeh desetletij; Reharjev **September** pa iz MV-II, a ker obravnava PV dogajanje (Ž-Dbo), sodi v PV čas. NOBD razlagam kot predlog za rešitev-izhod iz problemov, ki so se zdeli PV nerešljivi, Sice so gnali v Sm; v **Učlu** in **Septu** naredijo glavni liki Sm, On in Ona, ali ga poskušajo, Pavla. NOBD pa slika kot ostajajoče v OISu le ljudi, ki nadaljujejo PV duha, tudi Klce in MV-Dmbce, Ocvirk v **Srečno, ljudje!** in v **Ko bi padli oživali!** Enako Štandeker **V vrtincu**, tovarnarje, vsakogar, ki se ni znal priključiti svetprerajajoči grupi Of-Komstov, LRevi, ki utrjuje NOB.

Imata pa prvi 2 knjigi v **Četverki-05** (torej računalniško »natisnjeni«, a tudi ne fizični knjigi za trg, ne tiskani) nekoliko Dgč tematiko, čeprav tudi tu ni povsem zunaj problematike SNara. V knjigi **Teologija postmoderne (TijaPM)** sta obravnavani 2 MD; v obeh dramatik Majcen kaže, da je Nar manj pomemben element od Mistdogajanja v Člu in med ljudmi; ES analiziram Majcnovo prvo dramo, **Čudež**, 1915, in eno zadnjih, **Ženina na Mlaki**, 1944. Sociologijo zamenja Tija, čeprav ne gre spregledati, da je Nar (celo Razr) v NOBD prav tako RlgVerpojem-Vrta, ne le sociološki pojem. Oz. sociologija je v SD običajno tudi agitka.

V drugi knjigi **Četverke-05**, v **KiRu (Konstrukt in resnici)**, je podano

Gibanjem, ker sem spoznal, kako varljiva so. Vendar, odpovedal sem se le eni obliki Gibanja: DbZgi, angažiranju soljudi, predvsem mladih, v tistem, kar terja Kmed - Rupel itn. - od mene: socializiranju, ne biti izolacionist. Tega - svojega »izolacionizma« glede na lDBo - se še držim. Gibanje bi moralo biti takšno, kot je bilo prvo EvKrš v občinah, ne pa kasneje od Konstantina naprej kot Džvera. Tak vidik sem zastopal že okrog let 47 pa 59, še bolj od srede 80-let naprej, ko sem se bližal KCi; sem pa v prvi polovici 90-let zdvomil v to, da je KC - katera koli KršC - sposobna vrnitve h »Gibanju« NKCe, DušNote, ki bi kot Absvera v BDra Čloštvo spravila iz Dastiske in zagate NejDam. Torej ne regres v ArhRlge tipa islamizma in Kršfundamentalizma; ne karitativna in PsiTeraC(erkev), kakršna je danes na Zahodu; sploh ne KršC, ki veruje v VoM in VeŽ v nebesih, v nagrajevanje zaslužnih po Si, v kaznovanje zlih, itn.

Ne vem, kaj bodo z **RSD** - DgFijo - počeli moji dediči, zanamci. Lahko le izrazim svojo pripravljenost oz. celo željo, da bi se DgTije lotili brati, jo Ponot; da bi se našla dovoljšna - ti. mejna - količina kvalificiranih, ki bi začela v srcu in zavesti gojiti vero, da je prehod od Ža (para ŽS) v verovanje Dgtipa mogoč. Ne le to; da je treba ta prehod začeti - čimprej! - pripravljati. Da Čl ne bi smel dočakati nenačrtovane mutacije kot nusprodukta eksperimentalnega UmKapa nepripravljen. Biti bi moral čim bolj buden, torej živeti - da, zaenkrat še zmerom živeti, Dgč še ne gre - z zavestjo o Temnapačnosti modela Ža (para ŽS oz. lDba), a pri tem ne obupati, ne eskalirati AgrEkzIde, ki Strno vodi v Unič; ker je pač Ž=S. (Klevsa slutita nujo in možnost Dti, a obenem izgubljata vero vanjo. Ni z mano podobno? SNar je bil za Levsa

nasprotje vere v MrklRevo in spoznanja, kaj sledi iz udejanjanja PtjDbDže; Kreftov **Grakh** se reflektira v Priževih **Dia** in v njih razvrednoti, izpuhti, kot NOB v **Možganih** in **Dosijeju**, SNar in Čl kot RLH akter v **Anywhere** in **BrišKrižu**. Ves čas pazim, da bi bile kompozicije knjig zrcalne, MimDč, EDč; in Dia (polemike) med sabo. V tem je posebna dramaturgija in dramskost **RSD** in **Četverke-05 s Trojčkom**.

Prvi dve razpravi v **KiRi** sta svojevrstna sežetka celotne SD. Začenjata se z ES analizo Klodičeve ČD **Za novi svet**, katere namen je ustanavljati-upodabljati SNar v času njegovega Nasta, prehoda iz AVSi v KplDbo; **Nsvet** je bil objavljen kmalu po **CarLazu** v istem desetletju, 1868. **Četverka-05 s Trojčkom** zajema torej dogajanje Slcev in Čla od 60-let 19-Stola do prvega desetletja 3. tisočletja, skupno poldrugo Stol; in nemalo stopenj v tem okviru. Tudi to je (bil) moj namen: da bi bil vsak tak kompleks, kot je imenovani (za naju z Alo, za Ajdo in morda za kaklega PriSo vezan v enotno knjigo), HKD celota Slova in/ali Zah Čloštva, vsaj za obdobje zadnjih dveh Stol(etij); a so v njem upoštevane tudi drame, ki preučujejo starejša obdobja, recimo drugo polovico 1. tisočletja, PS (in FD).

Avgusta 2005

P.S. - **KasO**. - Ta dodatek, ki ustreza KasO dodatku na Lestolpcu (na koncu razprave **Utem(eljitev)**, naj najprej informira o dokončni - tokrat pa zares dokončni - kompoziciji pričujoče knjige **SNarpor**, nato pa naj služi tudi namesto **SB** za vso knjigo.

Presodil sem, da je knjiga dovolj obsežna; da ES analiza **Dosijeja** in **Možganov** ni potrebna. Sem pa

- za mnoge, za mojega pradedu Valentina itn. - le ena pojavna oblika Dti. Vse pojavne oblike so napačne, a brez njih ničesar ni, Čl pa mora skoz Blak izkustev, da pride - če pride - skoz poln nič - Inf PzMa in PnMa - na Dr stran.)

Dilema je jasna: ali ostati pri lDbu, torej pri dodanašnjem obnašanju ljudi, kar mora imeti prej ko prej za posledek RadAD, ali pa sicer ostajati v Žu, drugega se ne da (razen če ne voliš Si, ki pa je drugobit-drugonič Ža), v tem pa nositi v sebi zavest o trajnem Notsporu med vero v Dt in stvarnostjo. Ne obupati, ker se vera v Dt materialno ne potrdi, a ne iznajdevati nenehoma novih SSL kot novih (fiktivnih) varnosti, ki so alibiji za nove agresije.

Kar razlagam, sem prav za prav razlagal že od nekdaj. Ko sem bil poleti 47 obenem v SKOJu in prisegal na Tolstojevo ĖvKrš, glej njegove **Dnevnike**, na Marka Avrela. Pa v 70-letih, ko sem zapisal naslednji nasvet: naj se Polik, ko ravna najbolj praktično in stvarno, obenem zaveda, da je to njegovo ravnanje SSL, GhK; da naj v svoji DušNoti zavzame do lastne prakse Rad ARF-AK stališče. Tedaj sva se slučajno srečala z Damijano, ženo Ėmila M. Pintarja, Dašefa mafije avtoprevoznikov, študentko Fije; povedala je, kar so ostali o meni mislili, a so previdno (SpoDo) molčali, dekle je bilo precej samozaverovano. Skoraj nabunkala me je sredi ceste, kričala name, da sem idiot itn. Ne le zato, ker je prav tedaj delal njen mož Polkariero, s Ponotom GhKe ne bi mogel dobro zbrati svojih sil v tekmi za napredovanje v DabPolDbi. Resnično se ji je uprlo, ko je brala moje blaznosti; po njenem je res šlo za izgubo razuma.

dodal ĖS analizo Špic(arj)evega **Našega vira**, tiskan je v Destolpcu ob lestolpcu ali ob **Vodses I**; in ĖS analizo lahove **Na kraljev dan**, ki na Destolpcu ustreza opeki **Vodses II**. ĖS analizi **Dosijeja** in **Možganov** se nisem odpovedal, le prestavil sem ju v naslednjo knjigo, kjer me čaka še nekaj analiz, brez katerih tema KmeclD in posebej Levs ne bi bila dovolj HKD osvetljena. V tej - naslednji - knjigi naj bi obravnaval Kmeclovo TeVe dramo o **Levsu**, svoji dve **Pismi Franu Levstiku** izpred četrt Stola, napisal naj bi tudi Kar k njima; naj se vidi moje dolgotrajno in Not ukvarjanje z Levsom. ĖS bi razčlenil tudi Levsovo prvo dramo, **Junteza**, morda prišel tudi k dramam o **Krpanu**, več jih je, vse do Vombove, ki je močna predelava, tudi že do Govekarjeve, ki prav tako vnaša nove like, Janka itn. Vključil bi tudi ĖS analizo Ravnjakove drame o Tugomerju: **Tisti, ki meri žalost**. In še kaj.

Predvsem pa bi v tej knjigi izvedel primerjavo med tem, kako piše Kmecl o Levsu - o KulOsah - v svojem SLZU in v svoji Liti; posvetil bi se podrobnemu Karju Kmeclovih **Tisoč let slovenske literature**. Primerjave bi razširil tudi na Kmeclovo dvojno obravnavo Preša, na njegovo obravnavo **BSov**, nazadnje tudi NOBD (oz. MV-Lite) in SPD oz. PoV SLite. Da pa bi to primerno izpeljal, bom moral najbrž upoštevati tudi Kmeclovo monodramo o **Andreju Smoletu** itn. Kot zmerom, se mi področje ĖS analiz širi.

Če sem se že lotil teme Kosovske bitke, bi bilo prav, da bi v tej naslednji knjigi temo Kosova dopolnil še s SD, ki so bile napisane o tem, z Jelenčevim **Kosovim**, 1920, bilo je celo uprizorjeno, in Mohorjevo **Kosovsko dramo**, 1933, bila je natisnjena v knjigi. Morda bi v ta sklop sodila tudi ĖS analiza v

Damijana je bila že iz PoVGene, ki je že pripravljala, kar se je razcvetelo danes: vsetekmovanje, Redo vsega na performance v obeh pomenih kot imidžlud (performans) in učinkovitost v zgolj IdDbi. GhKo, to Vrto, ki jo je uvedla v SIZ KC, glej **BSe**, je PMLD dala na čevelj; tudi starejši so se prilagodili PMLDbi, tudi Tine Velikonja pa SrDrobnič. DušNota je izginila. DaSlcem se zdi noro vračati GhKo in jo poskušati »premagati« na drug način, z vero v Dt, z nošnjo v srcu Radnasprotja med vero in nevero, med upanjem in obupom, vztrajanje v PzMu z vero, ki je ne le nedokazljiva, je tudi neutemeljiva. Pravkar jo sicer utemeljujem, a na paradoksalen način: z ničem. Le z vezavo na »nekaj«, česar ni. Lahko takšno pozicijo vzdrži živ ČI? Jaz jo hočem - jo moram - vzdržati.

Kaj hočem reči? Da ne pišem **RSD** - DgTije, Dgfije - le zaradi sebe, ker si (pomanjkljivo) odgovarjam na nekatera zame (v pomenu EkP) urgentna vprašanja. Pišem jo tudi za druge. Za slehernika, le zmožen jo mora biti začutiti. Zanj mora postati »potreba«. Ali bo postala ali ne, to ni odvisno od mene. Kakor izgleda DaSlja, so le Min možnosti, da bi kdo kaj razumel. Kmecl počne ob istem času dvoje nespojljivih reči: iskreno hvali **RSD**, v **Tisoč** ji daje odlikovano mesto, in mi svetuje, naj se ne vdajam izolacionizmu, naj se znova angažiram v DbZg. Kako spravlja oboje skupaj, komaj razumem. Mi bo odgovoril, ko bo prebral tele vrstice, ali bo molčal, kot je ob mojem **Prvem pismu MKmeclu** (o jeziku), glej **Predavanja**, oz. ob celotni **Četverki-04**? Molčal o problemih teh tekstov, ne njihovem Pozpomenu.

Izstopam iz Slova in Čloštva; pa vendar ne izstopam. Ne le zato, ker se ne da, dokler sem živ in dokler se nahajam v SNDži. Vztrajam, ker

srbohrvaščini napisane Kvedine drame **Vnuk kraljeviča Marka**. Zdi se, da navajam načrtov za 2 knjigi; a zakaj ne bi napisal o temi še dveh?

Kakor je pričujoča knjiga **SNarpor** koncipirana - narejena - zdaj (v dokončni obliki), se ne konča tako Neg, z AD, kot bi se, če bi bila zadnja v nji obravnavana drama **Možgani** ali **Dosije**. Konča se bolj v skladu s samim naslovom knjige, ki govori o porajanju SNara. V razpravi **Vodses (II)** se SNar problematizira-sesuva, v razpravi - enako velja za obe drami - o **Kraljdnevu** pa se napolnjuje z optimizmom, čeprav kot SNar izginja, se RR v srbskega; torej tudi ob Špicevem **Viru**, ki trdi, da je naš, tj. tudi Slski vir v SrbZgi, od **Carlaza** naprej, ne pa od **Valuka** in **Sama**. Da bi bila podoba teme jasnejša, tudi bolj HKD, kar je ena od zahtev DgZni, je treba knjigo **SNarpor** brati skupaj s knjigo **SNarlom (Slovenski narod se lomi)**. Obe sodita v Pniz **Zgodba o narodu, 1 in 2**.

Četverka-05 se deli v **Četverko-05** v ožjem pomenu besede, gre za 4 knjige, ki so postavljene računalniško, s tem tudi na Internetu, in za **Trojček**, tu pa gre za 3 knjige, ki ostajajo v tipkopisu-rokopisu. Torej $4+3=7$. V ožjo **Četverko-05** spadajo 3 že napisane in v glavnem računalniško že postavljene knjige, za četrto se še nisem odločil; a bo celota vseh štirih nared do konca leta. Tri že skoraj narejene - računalniško pretipkane, za izid v tem sklopu zanesljivo določene - so: 1. **Konstrukt in resnica (KiR)**, Pniz **KtDvK 3**; 2. **Teologija postmoderne (TijaPM)**; 3. **Slovenski narod se poraja (SNarpor)**; 4. ta je, kot sem pravkar dejal, še odprta. Tri tipkopisno-rokopisne pa so: 1. **Vera in obup (ViOb)**, Pniz **KtDvK 4**. 2. **V vrtincu (samo)prevar**, Pniz **NOBD 2**. 3. **Slovenski narod se**

moram - tako sem se odločil - »računati« na sogovornike, ki naj bi se pojavili in moj osamljeni poskus DgTije RR v gibanje. Pripravljenost ljudi na sprejem nenačrtovanega - nepredstavljivega - preskoka iz Ža (para ŽS) v Dt je lahko le RadAbsmočno gibanje mnogih DušNot, enako močno, kot je bilo EvKrš v prvih Stoli. Ponavljam: v obnovo takšnih gibanj sem veroval, večkrat v Žu, 47, 59, 76, 88 in še kdaj; opiram se na že dolgoletno Trado. Nadaljujem s to linijo OISa. (KasO: se strinjam.) Ne vem, če bo do obnove t(akšn)e vere prišlo. Lahko pa se za to vero-pričakovanje odločam, to je stvar moje Sv Etvolje.

Ne odpovedujem se vam, ljudje, nasprotno, vabim vas v dogajanje uresničevanja Dti, kot sem vas vabil okrog 60; tedaj sem Dti rekel bit, dogajanje biti. (Glej oba **Dia** s SrKosom ob Priževi drami **Dia**.) A sem mislil na BDra.

9. maj 2005

P.S. - KasO. - Pričujoča razprava-opeka, naslovljena **Utemeljitev**, je bila - funkcionirala - najprej (ko sem jo bil napisal, 9. maja 2005) prvi del v tridelni razpravi, naslovljeni **Vodja se sesuje (Vodsos)**. Ko pa sem **Vodsos** te dni - iztekajo se mi (nama z Alo) zadnji dnevi v Kanegri - pripravljaj za tisk, sem se, kot je v skladu z mojo MetAkso, odločil, da prvi del iz razprave izločim - **Vodsos** ostaja razdeljen le še v 2 dela, **I** in **II** -, ga naredim za posebno razpravo-opeko s posebnim naslovom: **Utemeljitev namena in vsebine knjige**. Je utemeljitev tako **Vodsosa** kot celotne knjige **SNarpor**, po svoje komentira celotno **RSD** oz. mene v neki fazi razvoja-razkroja (RazRaka), maja letos, a tudi še septembra letos.

lomi (SNarlom), Pniz **Zgodba o narodu 2**.

Naj najprej povem, kaj je v zadnji omenjeni knjigi (**Trojčka**), ker sodi k pričujoči knjigi **SNarpor** kot njeno dopolnilo. Že naslova se - načrtno - ujemata: **SNar se poraja** in **SNar se lomi**. Dejansko upošteva **SNarpor** tudi drame, v katerih se **SNar lomi** (se suva, problematizira); takšni sta že nosilni Kmeclovi **KLevs** in **Lsmrt**. Ostale pa naj bi poudarjale predvsem konstrukcijo - Nast, utrjevanje - **SNara**, bodisi utemeljeno na naknadno racionalizirani stari SZgi, **Samo**, **Valuk**, **Džmi**, **Sen**, bodisi na SKuli, **SljaOž**, bodisi na SrbZgi (**CarLaz**, **Naš vir**, **Kraljdan**), ki naj bi postala Slska oz. Slci naj bi se prepoznali - priznali v nji svojo bit - v srbski.

Precej Dgč je v **SNarlom**; razmerje med Poz in Neg sporočili glede **SNara** je bolj uravnoteženo. Nekaj je dram, ki uprizarjajo-zagovarjajo Nast-razvoj-zmago-Prih **SNara**. 1. Božičeva **Tomšičeva smrt (TomšS)** podaja MeP Slova, pod pritiskom Ncz okupatorjev; teza je heroizantna. Naslov razprave: **Slovenstvo se prepusti Partiji**. Analogno se prepusti Slov Srbom oz. JNcl v prvi Jugi, glej Vidičevo dramo **Ave, Patria (APa ali Apa)**. Drama je analogna **Viru** in **Kraljdnevu**. (Kot vidimo, je JNclSD več, kot si predstavlja TradSLZ.) **APa** je drama s Poz stališčem. Naslov razprave o **APi**: **Slovenstvo se skuša vtopiti v jugoslovanstvu**. 3. Podobna tej je Golieva **Do(bru)dža 1916**. Naslov razprave o nji: **Slovensko narodnjaško junaštvo in komedijska lahkokrilst**. V **APi**, **Viru** in **Kraljdnevu** alegoričnost, v **Dodži** operetnost; oba JNcl Herza (heroizma) sta vprašljiva, retorična. 4. Pozdrama je Vomb(ergarj)ev **Pozdravljen, ljubljanski škof!** Sodi v SPED. Naslov razprave o drami: **Slovenstvo v politični in verski emigraciji**.

Utem(eljitev) je postala le polovica strani (Lestolpec), na Depolovici pa objavljam **Obraz(ložitev)**, ki razlaga kompozicijo knjige **SNarpor**. Očitno je, da sodita obe razpravi skupaj; torej morata biti skupaj tudi objavljeni. Najbrž kot zadnji v **SNarporu**, knjigo ustrezno - informativno - zaključujeta. Ker pa sem med tem časom kompozicijo knjige (celo večkrat) spreminjal, bom o tem bravca informiral v dodatku - v **KasO** - **Obraze**. **Obraze** ne morem dokončno izdelati niti še danes, ker **SNarpor** še ni končan. Kaj še manjka oz. kaj se lahko v knjigi - v njenem koncu - še spremeni, o tem nekaj besed v **KasO** (P.S.) v **Utemi**, tj. **NTM**. Tip kompozicijske informacije se seli iz **Obraze** v **Utem**, a dobiva tudi vsebinsko-sporočilno razsežnost. Le in Depolovici zamenjujeta mesti, se prepletata kot vitici. Igra. A ne le igra. Tudi **MetAKsa**.

Ko se vrnem jutri ali pojutrišnjem v Avber, moram napisati, preden grem na operacijo (28. IX.), še 4 opeke, vsako po približno 10 strani. Štirje zadnji Lestolpci so namreč še nenapisani, odprti. Že so izdelane - za tisk pripravljene - opeke: 1. in 2. **Država je poražena, narod bo živel II in III**, 3. in 4. pa **Vodja se sesuje (I in II)**. Na ustrežajočih Depolovicah vsake - še proste, napolnitve potrebne - strani nameravam objaviti (prej še, naslednji teden, napisati) razprave-opeke o teh-le SD. Prva Rca. 1. **Slovenija oživljena**, 2. **Na narodni praznik**, 3. **Dosije**, 4. **Možgani**. Če pa se bodo ali razprave o **SljiOž** ali o **Dosijeju** ali celo o obeh razširile iz ene opeke v dve, bosta pač na Depolovici objavljeni le 2 razpravi, vendar vsaka v dveh delih, I in II, ali 3 razprave, ena v dveh delih, ena v enem. Vse to je še odprto. Tega ne diktiram - ne smem planirati - vnaprej.

Poudarek-smer **Ape** in **Dodže** je JNcl; **TomšSi** je Ptja; **Škofa** KC. Pazil sem, da upoštevam vsako od glavnih obstoječih platform v SIZi; JNcl je stališče TaSLibcev.

Negdrame o SNaru - drame z ARF-AK, tudi z AD - se začenjajo z Lipuščkovo **Vse za vero, dom, cesarja**. Drama uprizarja I. SvetV, enako kot **APa** in **Dodža**, tudi kot **V kaverni**. Kaže, kako se Slov RR v proSrbstvo, razkrinkuje Klce MV-I, obenem pa poda, kako se Her Slc, ki tvega Ž, da prebegne k zaveznikom Itom, izpostavi nevarnosti, da ga v domovini, ko se vrne iz lte, razglasijo za Izda Slova in JSlavstva, in to prav tisti, ki so leta 1914 najbolj hujskali zoper Srbe in Srbijo. Naslov moje razprave: **Slovensko katoliško hlapčevstvo in tragična ironija**. Že prehod Slova v srbstvo, **APa, Dodža**, je vprašljiv, je Negpoteza Nasta - utrjevanja, zorenja - SNara; podobno je vprašljiva tudi Abs izročitev SNara v roke Ptji, ki je v bistvu vendarle J(ugo)Ptja, kot Kom nadNac ali vsaj interNac.

3 drame so poudarjeno Krit do Slova, že s tem, da v njih Slov sploh ne nastopa; dramatikiki ga ne potrebujejo. 1. je Cerkvenikova **V kaverni** (**CrkKava** za razlikovanje od Bevkove **V kaverni, BeKave**); ta je iz srede 20-let. Kot RadNeg ni prikazana le I. SvetV, ampak vsaka vojna; spodbijana je sama možnost Čla, da se vzpostavi kot samoobvladana - zmagovita - SAPO. Naslov moje razprave: **Samozavrtost etičnega humanizma ali humanistična tragedija**. Ostali dve drami te usmeritve sta najnovejšega datuma, 1. Tadlova **Anywhere out of this world**, poskus izstopa iz DaKplglobalnega sveta, seveda ponesrečen poskus, ljudje izdajajo drug drugega, Praž ni mogoče. Naslov moje razprave: **Ne Patria ne**

Kot sam konec knjige naj bi funkcioniral blok **Trojček-05**, analogen **Šesterčku-04** v knjigi **GR 5**.

Prehajam k vsebinski plati, ki pa je Notpovezana s formalno, kot je to nujno v moji MetAksi. Govorim o svojem načrtu, o tem, kaj je (naj bi bilo) sporočilo - ali ugotovitev-succus - celotne knjige. Lahko se pa tudi na tej ravni še kaj spremeni; o tem bom bravca obvestil v **KasO** k **Obrazi**.

V razpravi o Lipeževi drami **CarLaz** ugotavljam zvezo: Heraca in poraz, seveda tudi glavne teme knjige: Nar; SrbNara kot nadomestnega imena za S(lov)Nar. Heraca se izvrši-izkaže v Vojokviru. SrbNar je bil - SNar naj bo - utemeljen na Vojvidiku, prej ko prej na - dokončni - Vojzmagi (nad Turki, Nemci). Kasnejša DbZg Srbije potrjuje domnevo, da je zidava nekega Nara - Dbe - na Vojtemelju prekratka, nezadostna; obnova tega prepričanja je Srbe med 1991 in 2000 pripeljala v strahotno Dbzaostajanje, dejansko pa se je to zaostajanje dogajalo že prej, le da ni bilo vidno, od 1912, že od 1804, že od 1389 - prvih Srbvstaj in Kosovske bitke - naprej. Kulo so razumeli Srbi le kot naknadno Vrto, bolj kot okras-alibi. SrbND od 1804 temelji na Štefanu Nemanji, carju Dušanu (carju Lazarju), Črnem Džordžu in Milošu itn. Sveti Sava je sicer deloma KulOs, a je v njem Kula podrejena Rlgi-OrtCi. Pri Slcih bi bilo analogno, če bi temeljila SND (1991) na Karniji oz. Samu, na NOB, kot Kula pa na Slomšku. Srbpoložaja-Stre ne spremeni niti pomen Vuka Karadjića, ker daje ta v temelj srbstva SrbNarpesem, ki je predvsem pesem o Vojvidikih Srbstva, Srbijo postavlja na ljud, ne na visoko Kulo. Tega pri Srbih ne uspe doseči niti Dositeju Obradoviću, ki je VerRlg utemeljitelj, niti Steriji-Popoviću.

Povsem Dgč je v Slji, kjer sta Karnija in Samo le naknadna RR, kot

Partija ne Katoliška cerkev. Drami spodmikata temelj JNclu, Komu, Katu, Rlgam in Humu. Prehajata v Nih. 2. Briškega **Križ (Briškriž)** je parodija na martirij-pasijon, s tem tudi na **Vir** in **Kraljdan**, na **TomšS** in **APo**, na **Carlaza** in **Lsmrt**, ki je že sama parodija. Naslov moje razprave: **Je križ razpotje ali brezpotje?** SNar v drami ni vreden niti toliko, da bi ga avtor opazil kot problem, kot dejstvo. SNara ni. Težko si je predstavljati hujši Nih, kar se tiče SNara. V tej točki se SNar niti ne (z)lomi, le izgine, brez sledu, kot v **Anywhere** oz. že v **CrkKavi**. Že v I. SvetV so Nari - Slski z nemškim in itskim - destituirani, razvrednoteni, kot model Prihi odpravljeni.

Naj opišem še vsebini ostalih dveh Psknjig iz **Trojčka**.

Obe se dotikata teme SNara, s tem knjig **SNarpor** in **SNarlom. Vera in obup (ViOb)** je povezava med prvima dvema knjigama Pniza **KtDvk** in Pnizom **Zgodba o narodu (ZgoNar)**. Začenja se z razpravo **Drugi dialog o angelčkih in peklenščkih ali Vera obupa**; tj. naslov razprave, ki analizira Priževo dramo **Dia(logi)** oz. je sama na sebi Dia-polemika s SrKosom iz leta 1959. **Prvi Dia** bo objavljen v knjigi **Konstrukt in resnica**. Razpravo spremljajo obsežne **Opombe**, napisane letos.

Kot se vidi iz naslova, je tema te knjige Vera oz. propadanje-usihanje vere. SNar ni mogoč brez vere vanj. Ž z vero v cilj, ki je višji ali drug od Pska, je bilo v SD - SlZi - običajen pojav, le vsebine teh ver so se med sabo razločevale. **ViOb** preučuje več vrst ver. V ES analizi FKozaka PV drame **Kralj Matjaž** trdim, da se **Vera reši v podzemlje**; tak je naslov razprave. V ES analizi FKozaka NOBD **Ječe** ugotavljam, da se **Vera premesti v zapore**. V **Matjažu**

kontinuiteta NDže fiktivna; le Ideolmaska. Realna je NOB, a naj je ta še tako Vojpoudarjena - tudi kot LR -, preden nastane (1941), je SNar že utemeljen na Kuli: na dveh osnovah: 1. na trojki Zois, Linhart, Vodnik (ZLV), 2. na Preš(ern)u. Niti Slom(šek) ne more potisniti Preša na stranski tir, čeprav DSD (posebno Rebula) to poskuša. SINarpesem nima niti oddaleč analogne moči kot SrbNarpesem, v SINarpesmi ni sledu spomina na Karnijo, Sama, Valuka, Črtimirja; vsi ti so naknadni pojavi UmetLite (FRemca, Abrama, Preša ...) oz. SLZgarjev 19-Stola. Tudi v času po Prešu je trojka Levs-Strit-Jurč vsaj tako močna kot Jeran in Mahnič, SIModerna (Can itn.) je močnejša od Jegliča-Ušeničnika-Kreka. Da ne govorim o izjemni KulUmet moči NOG(ibanja), mnogo večji od Kulmoči MV-II-Dece; tudi NOBD je močnejša od SPED.

To razliko Slcev glede na Srbe bi rad poudaril z Antezo Lestolpca in Destolpca; **Carlaza** in **SljeOž. SljaOž** opeva zmago (v nasprotju s **Carjem**); ni odločilno, da je to zmaga SKule, gre za zmago. Trojka ZLV bi bila poražena le v primeru, če bi tujci (Nemci) Slce razslovenili, jim vzeli jezik. Prav zato je Slcem toliko do ohranitve njihovega jezika; prav zato ima zanje jezik - Slščina - tak izjemen pomen. Ne ker nadomešča Vojvidik, kot so trdili Kidrič, Rupel itn., ampak ker je narava temelja, na katerem stoji Slov, Dgč od Vojvidika. Brez Vojvidika ne gre, Slci so ga pridobili MV-II in 1991; a še manj gre brez Kule visokega vsaj FP, a tudi RLH tipa. Tega si Srbi niso zmogli pridobiti v zadostni meri. Zato so ostali v pretežni meri PS v kombinaciji s FD, to je pri Vrtah Narpesmi in ne Danteja (Preša, Shakespearja, Miliona ...).

Vendar ne ostajam pri tej komparaciji, bila bi pristranska, Ideaca. Ker

ponikne - ne izgine, izgine le izpred oči Slcev -, v **Ječi** pride znova na dan kot zanos, ki pa je obrobljen z žalostjo zaradi Trpa SNLa. V ES analizi Jarčeve NOBD **Gabrenja** pišem, da se **Vera pokaže s solidarnostjo**, Jarc je nekak Kršsocialist. V ES analizi Kreftovih **K(reat)ur** doganjam, da **Vera preide k sovražniku**, ta pa je sinteza Koma in Srbstva; le v uporabi zoper AvsSlov se vera še obdrži. **Kure** podprejo **Dodžo**, le da je v njih JNcl le impliciran. V ES analizi Murnikovega **Napoleonovega samovarja** oz. v drugem delu te analize, prvi del je izšel v knjigi **Starši-otroci**, Pniz **Nast SAPO 4**, zastopam stališče, ki je podano že z naslovom razprave: **Veličina narodove zgodovine se spreminja v ponarejeno staro šaro ali Vera postane pijano blebetanje**. AD vere v SNar, ki se zgodi že ob koncu 19-Stola, sledijo nove vsebine - regeneracije, okrepitve - vere (v SNar, v SDbO); tem sledijo novi padci-propadi. Gordol.

Le ena drama, upoštevana v **ViOb**, je povsem Pozverska, čeprav do dane SDbO - do KplSlova - zelo Krit: Koc(bek)ova **Plamenica**. Objavljam prvi del razprave, katere naslov je prav tako poveden: **Vera zagori kot vizionaren upor**. **TomšS** podaja konkretizacijo vere kot Ptjplatformo, **Pla(meni)ca** daje stvari ontološko-kozmično obliko.

V vrtincu (samo)prevar gre za isto in vendar nekoliko Dgč temo. Psknjiga obsega 8 razprav o osmih dramah. Šest od teh je postNOBD, ena je napisana MV-II na PV temo, Reharjev **September**, ena, tudi Reharjeva, je iz začetka 30-let, **Učlo(večenje)**. Razpravi o njima objavljam na koncu Psknjige, s čimer hočem reči, da se vera NOG(ibanja) konča že prej, preden se začne, prej ko kot vera v Kom in Zmago SNara

Slija trojke ZLV ni bila tudi Voj(aška), ni mogla pridobiti PnM-bitni kot OžKlde. Po 1918 jo je zato zanašalo v ldn s Srbi(jo), prej pa s Slavi, z JSlavi, z Rusi itn. Izraz tega zanašanja - metafizične negotovosti, premalo trdne OžKlde, ki jo Nar kot Klid potrebuje - je MaPSt JNcla, glej Špic(arj)eve drame, **Patr(iot)e**, Komanove **Krst Jugovičev** itn. Med te sodi tudi Lahova knjiga dram(skkih prizorov) **Na narodni praznik**. Z upoštevanjem vsaj ene od teh dram bi rad poudaril stvarnost - negotovost - DbZgvidika Scev-Slova. Ker se Slci tega zavejo, morajo vzpostaviti najširše NOGibanje Voj tipa, za kar se jim optimalno ponudi VojMeP 41-45. Ptja priložnost zgrabi, KC in LibBrža ne. To se vidi iz primerjave dram, nastalih v MV-II: **Rojstva**, **SimKrst** in Reharjevega **Septembra**. Vse tri sem že ES analiziral v **RSD**.

Razprava **Vods** oz. drama, na katero se razprava nanaša, Kmeclova **Lsmrt**, podaja ARF-AK-AD vidik Nasta - porajanja - SNara. Po **SljiOž**, po Lahovi **Na kraljevi dan** (rojstni dan kralja Aleksandra I. Srba) in po **Rojstvu**, se začne SNar v sebi sesuvati, kar je Stra vsakega EvrNara, nastalega kot SSL ReGent-ReNcla. SND se sicer vzpostavi, 1991, a kot libDž, celo že - pretežno - kot PMLD, ta pa odpravi vse PnM-bitne temelje eksistence Čla. To stanje ugotovita (poleg drugih) 2 drami, napisani okrog 1995, Božičev **Dosije** in Rudolfovi **Možgani**. Po njunem mnenju Kula, ki smo jo Slci pridobili na osnovi ZLV, Preša, Cana itn., nima dovolj moči, da bi preprečila AD oz. izgubo smisla, RR vsega v SekUž, v AgrEkzld prerivanje za uspešne(jše) položaje v Dbi ipd.

Tudi sam mislim tako: na RLH temelju ni mogoče sezidati primernege sveta, zidava na KCi pa je še manj

znova zagori. Naslova razprav o obeh RehD sta: **Zmaga tragedije in samoodpovedi in Istost nebes in nič**. To je ključ, če gledamo z Davidika Slova, za NOBD in njeno vero, ki se skaže za SSL oz. **(samo)prevaro**.

Vrstni red obravnavanih dram sem določil tako, da se drame - razprave o njih - gibljejo okrog središča, ki je vera; to kroženje pa je treba gledati z vidika Prihi, SD-SIZi od srede 50-let naprej; v tem okviru se kroženje RR v Vrc, v kaos. V Inf (med nebesi - projektom in sanjo NOBD, LReve - in ničem, Dinetovimi **Čečki**). 1. ob drami FKosmača **Gospodar**, naslov razprave: **O samoprevari ni govora**. 2. ob Ocvirkovi **Ko bi padli oživali**, naslov razprave: **Vdor žalosti**. Žalost še ni obup, a ga uvaja. 3. ob drami Jožeta Hudalesa **Korak s poti**, naslov razprave: **Zmaga moralnega reda**; Tip, da jo je napisal visok funkcionar OZNE. 4. ob Ocvirkovi **Srečno, ljudje!** Naslov razprave: **Vdor naključij**, ki pa ne zmagajo, le nakazujejo - celo uveljavljajo - se. 5. ob Standekerjevi **V vrtincu**. Naslov razprave: **Vrtinec je premagljiv**. Et - Polldeol - volja Čla (Hum) je velika, neznanska. 6. ob JPahorja drami **Čas je dozorel**, naslov razprave: **Obup je premagljiv**. Pahor in NOBD sta prepričana, da je zmagala vera v SNar in Prol (LRevo); komaj kako leto po Nastu te drame - in ostalih - pa se razkrije, kaj pomeni, da je čas dozorel: da je zgnil; in verujoči Čl z njim. Dgfija pravi, da je na ravni TSa vse krog, glej MSk oz. model **THM**.

DgTija veruje, da je rešitev iz položaja, da je mogoč preboj iz peklenskega kroga: v skoku vstran, v NejDam, v Isu Dti.

18. september 2005

primerna, če-ker je KC ObDb-Kld. končala kot sesutje Id projektov, na Postane nuja, da se začne Is Dti. ugotovitvi, da vse, kar je družbenega Zato je - bi bilo - prav, da bi se in v okviru AgrEklzde (sploh IdBa-knjiga **SNarpor** na Le in na De. IdMa), **spodrsne** in se ponesreči.

17. IX. 2005

DODATEK: KASNEJŠA OPOMBA II

1

Še ena KasO - na isto temo; kamor je šel bik, naj gre še štrik! Naj potegnem svojo misel še bolj Rad; do kraja. Ne, kraja ni, vse je brezkraino. A naj zarežem še ostreje v meso, ki=jaz; ne le jaz, ampak tudi jaz. - Gre za motiv knežjega kamena in Karnije, torej SNara.

V (Ps)Javi (v Žurčasnikih) se nadaljuje polemika o Magkamnu. Časnike kupujem občasno; še najraje Direkt, iz njega izvem največ o Nastu-formiranju Da Slskih Pselit. Če se odpelje Ala v Sežano, redko, ji naročim, naj prinese domov kaj Žurčtiva. Tokrat mi je podarila izvod Dela z dvema zanimivima člankoma, v rubriki Gostujoče pero. Avtorja prvega članka, Andreja Pleterskega, poznam že od prej, bral sem njegovo knjigo o trikotniku med knežjim kamnom, vojvodskim prestolom in Gospo Sveto. Zdaj svoja stališča aplicira na (uvršča v) Javpolemiko in jih razvija. Odlično mi služijo za namen, ki ga imam.

Uredništvo je iz Pletčlanka izpostavilo - v okvirček - naslednje stavke-misli: »Knežji kamen je po izvoru lahko samo simbol naravnega (in družbenega) ravnovesja. Če pa izhajamo iz sodobnih namenov, je lahko kar koli.« Eno - Pri - je ravnovesje v svetu, drugo Dasvet, ki je manipulativen, kot PMLD ena sama instrumentalizacija, poljubnost. »Njegovo prestavljanje«, Haiderjevo početje, »ali postavljanje kopij«, relief na SlEvrokovancu, »prav nič ne pomaga pri premagovanju Kaosa.« (Pleta interpretiram, kakor ga pač razumem.) Se strinjam z nasprotjem kaos-red (RKPLEL), o tem pišem v **RSD** veliko, vendar zame ni rešitev RKPLEL nad kaosom, ampak Dt onkraj kaosa in reda. Iz te Tem razlike med APletom in sabo izhajam tudi v tej KasO II.

»Različne vrste preostankov preteklosti kažejo obrise duhovne strukture, v katero je bil knežji kamen nekoč umeščen.« Se strinjam. Prednost APleta pred ostalimi SlZgarji je v tem, da bistveno bolj upošteva »duhovno strukturo«; poleg arheologije, lingvistike in splošne Zge tudi Tijo, Ritnavade, Magsisteme

v PSi, v katero sodijo tudi Karni v času pred pokristjanjenjem, v času **Valuka**, **FRSama**, **TurnSama** itn. Ne vem, koliko so Apletove hipoteze Zn dokazane; verjetno so. Za moj namen to zadošča.

»Gre za razumevanje sveta, ki ga slovensko ljudsko izročilo imenuje stara vera in se glasi: 'Moj oče in ded in praded so od časov, ko so tu še tlačanili, prenašali izročilo o tročanu, ki je takrat pomenil tudi način življenja.'» Trojništvo (oz. Šajnata Reitija, prozaistov spaček) sem dal v Kritanalizi šundNclpovesti Leonidasa Detelje **Jantarska zveza** na pranger; s čimer pa ne zanikam, da trojstvo ni indoevropski temelj Rlge, glej Dumézilove analize, bral sem jih že pred tremi desetletji. »Ko so se odločili, da bodo postavili hišo, kaščo in hleve, so najprej poiskali tri kamne. Dva so uporabili za temelj, tretjega pa so imeli za binkl - varuha, ki so ga varovali kot skrivnost, saj je zanjo vedel le gospodar-graditelj, ki je na smrtni postelji povedal bodočemu gospodarju, kje je.« Čl varuh in varovanec binkla, binkl varuh in varovanec Čla. (Ni to nekam Hum - RLH - razlaga?)

Hipoteza je zame sprejemljiva. Arhčas PSi je temeljil na ezoteričnih sporočilih, na Magi; od treh prvin sta dve TSno stvarni, dva temelja-skali-zidaka, eden pa imaginaren, Simb-Maga; oboje skupaj da Axis mundi za hišo Pska, ki v PSi ni Psk, ampak ud Kola in zato odsev Klde; in analogno za Stše, kar so Raz cerkve ali St toposi, zgrajeni iz snovi, a tudi iz imaginarnega, v predstavah vernikov, ki se prenašajo z izročili. Ko nehajo biti ljudje selci, se nekje ustavijo, naselijo, sezidajo stanovanja-bivališča, ta pa morajo biti St, če se hočejo utemeljiti kot trajna. Nekdo-nekaj (Sži, Nv) jih stalno podira, a ta sila se v Magi razlaga kot zlo, kot Hudič, kot demonske moči, glej Rabolja v **Valuku** itn. Sakstabiliteta je obenem (Ož)ld.

»Tročan je bil vedno v znamenju ognja (sonca), vode in zemlje.« Glej to trojnost v Devovem **Belinu**, glej moje €S analize **Bel(in)a** v knjigi **RPMV**, pravkar knjigo popravljam-pripravljam za tisk, napisal sem jo prejšnji mesec. **Bel** je sonce-ogelj, Nimfe veslajo po morju (vodi), namenjene so na otok (Rodos), tj. na trdno zemljo. Prva SD je tako rekoč znamenje tega trojstva, celo kot alegorija. »Prenekatero kmetijo je pobralo, ker se je vedenje o hišnem tročanu izgubilo ali pa so ga celo iz nevednosti uničili.« Upam, da je hotel Aplet reči: takšno je bilo verovanje Arhljudi, ni pa takšno njegovo mišljenje. (Bi Slov ne obstalo, če bi bilo sezidano le na **MicMatu**, ne tudi na **Belu**? Pri **MicMatu** je binkl nastajajoči SNar.)

»Stara vera ureja ravnovesje naravnih sil, utelešenih v bogovih« (Bel in Burja, **Bel**). »Kadar je podrt, nastopijo nesreče, Kaos.« (Pl - baron, Tulp - je kaos.) V tem se kaže glavna razlika med predKpl sistemi in Kplom, ki temelji na Libu, ne le na Hum-Razsvu. Kpl je sistem podiranja NvMag ravnovesja, je urejanje nastalega neravnovesja - kaosa - kot nenehnih €konkruz oz. nenehnih sporov-trkov v tekmah med Pski, ki zastopajo Kap. Šele to Strno izravnovešanje omogoča **Odprto družbo**, kot bi dejal Popper; je odprt sistem, ki pa terja Rad aktivizacijo vseh Pskov-tekmecev, z razumnim upoštevanjem, da potrebuje odprta tekma tudi pravila, omejitve, predpise, ki branijo sam sistem, omogočajo njegovo optimalno funkcioniranje; torej tudi ustrezno Dbo in Džo. Pski so Agr€kzPlde, DbDž je Agr€kzKld.

Za Arhsistem PSi je Tip, da lahko kaos »ljudje z določenimi obredi pomagajo premagovati.« V PMLD sodijo takšni obredi v psihoanalitično območje nevroz; so bolj prisilne predstave. Raz Cerkve in sekte, tudi NclNari in

Dže jih uporabljajo, a za te so skoraj le še Zungeste-retorika, forma brez vsebine. Sekte se seveda trudijo polno vsebino gest vrniti, a zama; dosežejo le Rel nizko stopnjo Koldogovorov-verovanj omejenih grup. Mnogo iger kot alibijev-mask za Ž, ki je postalo preveč funkcionalno in obenem preveč agresivno. Na ravni Dž funkcionalno, na ravni Pskov napadalno, na obeh ravneh ekspanzivno.

APlet navaja nekaj Histpodatkov, ki naj bi dokazovali, kako dolgo je še živel vera (verovanje) v tročana; živi po mnenju APleta še danes? »Ljudje, ki so živeli od zemlje«, danes komaj še kak Slc, »si tega niso upali opustiti, zato stara vera ni izumrla.« Je pojila SKane še do 1941, pod masko KCe, vere v trojstvo StDne? Morda. Ptja je, po mojem, prerezala dotok žive energije ne le KCi, ampak tudi Arhver, kakršno obnavlja - upam, da zgolj v Znpredstavi - APlet. »Še leta 1607 je bil zato ljubljanski škof Tomaž Hren prisiljen v pridigi omeniti stare bogove: Lado, Plejna in Poberina.« Ker so načelo tročana živeli v vsakdanu, ga »je mogoče arheološko zaslediti povsod: na predmetih (Krungl, uhan, 9. st.), v grobovih (Budešče, 8. st.), v pokrajini (Police).« Moj Kar: bilo je, ni več. PMLD je Rad rez med starim in novim. Na to DaSlci najteže pristanejo v zavesti, čeprav to živijo. Ker se jim je stari svet ravnovesja (KCe) podrl, se ne znajdejo; to neznajdenje, ki je na robu OISa, prikazuje DaSD, **BrišKriž**, Hočevarjev **M' te ubu!**, Dovjakova **Anta**, Muckov **Zalog**, Kodričev **Karusel**.

»V stari veri je obstajala tudi izjemno pomembna povezava med ljudmi in bogovi.« (**Bel**.) »Izbrani, telesno in duševno neoporečni zastopnik skupnosti se je moral v poročnem obredu združiti z boginjo oblasti.« Če se je to dogajalo drugim Narom - etnijam, PSim v Evri -, se je gotovo tudi Slcem; koliko dokazov za to pa je pri Slcih, ne vem; niti ni važno. Boginjo oblasti so »Slovani imenovali Vlasta, (V)Lada.« Zelo zanimiva teza. Lado poznamo iz **Valuka**, bogve odkod jo je tja prenesel Abram; morda jo je instaliral že sam Dav(orin)Trst(enjak). Najprej je Lada Neg. »Imela je divjo, grdo podobo. Treba jo je bilo ukrotiti.« Ukročenje je RKPLEL, nazadnje disciplinska Db. »Po poroki se je spremenila v prijazno lepotico.« Poroke med zemljo in nebom, ljudmi in bogovi, so Tip za stare Rlge. Po svoje se t(akšn)a poroka dogaja tudi v **Belu**, med Solncem in nimfami; preprečuje zvezo Burja-nimfe, v tej zvezi je Burja - bog teme, zla - trinog-tiran, ne pa Varuh. Mag(izirana)Nv je St: PraDb, občestvo, skupnost.

Po tem je izbranec pridobil moč vladanja, skozi njega sta se blagostanje in rodovitnost (**Bel**, **APa** v JNclu, ki je ReMaga) »iz sveta bogov prenesla na njegovo skupnost ljudi.« Ta model je osnova še za Fz, sploh pa za Kat. Najnazornejše ga je obnavljal Hitler, a Posn ga je tudi Stl-Stalin, le da je v Mrku bogove nadomestila DbRazrZg. Torej je model veljal še za Tita in KaKija. Janša ga je skušal obnoviti, v vseh 90-ih letih; odkar pa je prišel lani na oblast, se je RR v pragmatika-funkcionalista. To mu je škodilo, vzelo mu je možnost MagOsi, Vodje. Kot pragmatik ni - ne more biti - bistveno višji od Ropa. Isto sta: Rop in Pop. Jelinčič je že od začetka karikatura Janše, Vodja le za imbecile in lumdno (za lumdnarje). Ne pravim, da je model, ki ga je točno opisal APlet - in ki ga kar naprej omenjam v **RSD** -, neobnovljiv; regresijo so zmeraj mogoči. Pravim le, da danes razpada oz. je že razpadel, želje po njegovi obnovi so le še Avfantazme. APlet nadaljuje: »Sledila je skupna

obredna pojedina.« Znana iz Katmaše, zasmehovana v Golouhovi Kodi **Veseli večer točaja bogov**, glej mojo €S analizo drame v **RPMV**.

»Prizorišče (pogled z Gradu proti vzhodu) karantanskega tročana je Grad (novoknjižno Krnski), kot mesto sonca, ognja, neba, za vodo od Svatne s poznejšo Gospo Sveto in za zemljo skupini kamnov na Sveškem polju (novoknjižno Gosposvetsko).« Bilo bi čudno, če se ne bi Aplet in Marnik povezala; Marnik je že pred 4-desetletji zdravil zemljo po analognih načelih; tudi na borjaču v Avberu je naredil ris iz kamnov. »Ko so prostor v začetku 7. st. naselili staroverski Slovani, so ob cesti z Virunuma naleteli na miljnik. Iz soseščine so privlekli še enega in ga postavili ob prvega. To je bil vhod v obredni prostor.« Zakaj ne? »Vanj so postavili kamnit sedež (prva omemba morda že iz 983). Najstarejši opis njegovega izgleda z začetka 14. stoletja pove: 'Na kamnu se mora opaziti, da je izsekano v njem odmerjeno v obliki sedeža.' S tem se ujema samo sedanji zahodni sedež Vojvodskega stola ... Verjetno je, da so obenj postavili še en kamen (novoknjižno knežji).«

»Najstarejši opis ustoličevanja je najverjetneje iz 11. stoletja in ni popoln. S pomočjo mlajših drobcev izročila lahko rekonstruiramo celotni stari potek. Obredel je vsa mesta tročana. Najprej Grad, kjer je potekal izbor kandidata s preizkusom sposobnosti. Ob tem so verjetno opravili žrtev bika. Izbranca so preoblekli v značilno poročno sivo-rdečo obleko (podobno ima sv. Vaclav, 11. st.) ter posadili na neukročeno kobilu. Pozneje so obleko ljudje razumeli kot kmečko.« Če je opis resničen, pomeni, da Karnija ne temelji na Kmljudu. Kmljud je RR iz 19-ega Stola, iz časa, ko se SNar retroaktivno utemeljuje na Km; že v **Micki**, ne pa tudi v **Matu!** Vitz bika je v ritualu žrtvovanja bika prešel v izbranca. Izbranec je pokazal svojo vsestransko moč, če-ker je ukrotil divjo kobilu; praktično se je združevalo s SimMagpotezami.

»Naslednje prizorišče je bilo Sveško polje. Neukročena kobilu je poosebljenje oblasti«, predvsem kaosa; oblast, če ni ukročena, nastopa kot teror-kaos, kot nasilje Konte. Oblast »je treba osvojiti in opraviti sveto poroko.« Obred, ki je osnova obredu ustoličevanja koroških vojvodov, je ZnaSi za pridobitje St oblasti; so se Slci v 19-em in 20-em Stolu tega zavedali? So, saj so oblast SNara - prej Sl vodij - razumevali kot Pozoblast, kot Absldeaoblast, oblast Slova, oblast SNla (Ptje, 1991 nove SNDže). SNar je torej v temelju-izhodišču neločljivo povezan z oblastjo. (Kako naj ne bom torej Krit do SNara, če sem - že desetletja - Krit do (ob)lasti?)

»Pozneje se bik in kobilu spremenita v odkupnino za dostop do kamnitega sedeža.« Obredi so pač skladni z obstoječim VISom Dbe; enkrat so bolj PS, drugič bolj FD. »Tega je moral izbranec trikrat obkrožiti, kar je splošna sestavina starih evropskih poročnih obredov. Pri sveških kamnih je zelo verjetno potekal simbolni dvoboj, pri katerem je vsakdo od obeh udeležencev stal na svojem kamnu.« Aplet opisuje še »pitje vode, ki je vzpostavilo krogotok narave in njeno ravnovesje ... Vzpon na kamen in vihtenje meča na vse štiri strani neba pomeni prevzem oblasti na ozemlju skupnosti, ki ga je izbrala«. (Kar naprej isto, leitmotiv: oblast.) »Kamen je bil namreč simbolno središče«, nekakšna cerkev, kot Petrova v Rimu ali Tempelj v Jeruzalemu ali Leninov grob v Kremlju; Hiša cvetja v Beogradu to ni postala in ne Grobnica NarHerov ob Sl Skupščini. Tudi ne bodo postale Teharje. Konec je s središči. V PMLD velja le še Geomsredišče Slje, v Vačah. To je povsem Zuntočka, brez Magsile. Če bi kdo Janšo ustrelil (do Si), bi morda Zorn predlagal, da je tisto mesto axis

mundi. (Horsta Wessela so ustrelili v bordel. Je Hitler tja postavil središčno Stše Nemčije?)

Nato se je obred ustoličevanja prilagajal spremembam Dbsistemov, ločila sta se Kmdel obreda od fevdalnega itn. »Krščanstvo je kamne demoniziralo, postali so hudičevi, ljudje so jih uničevali.« Naj zapre mali Štukec gobec; ves čas se pritožuje, češ da zgolj napadamo KC, zaradi križarskih vojn itn. Kaj pa ta kulturocid, ki je bil trajen, ker je za KC Stren? Mar CinŠtuh res verjame, da je knežji kamen mesto pojavljanja hudiča? Knežji kamen in del vojvodskega prestola sta se na Koroškem ohranila po naključju, KC ju je izgubila iz vida.

Zdaj prehaja Aplet v območje jezika, Dže, Nara ipd. Naj mu sledim še naprej in njegova dognanja - hipoteze? - še komentiram.

2

Kar me je najbolj presenetilo - »zgrozilo« -, je neARF prehod od Zn razprave k Ideolspisu. Resda Aplet začne svoj članek z »mi«: »Če nas zanima, kaj nam pomeni knežji kamen danes« itn.; a tega Kld izhodišča še nisem bil prisiljen razumeti kot to, da se UZnik nereflektirano postavlja na stališče našega (S)Nara kot samoumevno. »Mi« smo lahko tudi Zniki ali radovedneži, nekaj bolj nevtralnega. V zadnjem delu članka pa se UZnik brez opozorila preseli v vlogo ideologa SNara in SNDže. Začne se s temo Slščine. (Bogve če se je v to knežje kamnanje kot igro s frnikulami vpletel tudi Top? Se je kot mali bog mogel tej priložnosti ogniti?)

»Za nas je pomembno, da je obred v poglavitnem delu do 1414 bil v jeziku, ki ga tedaj že lahko imenujemo slovenski v sodobnem pomenu besede.« Članek ni bil napisan v cilju RazRese, ampak s ciljem zagovora NSSi, ki je SNar-SND. Za »nas« - jasno je, da gre za nas Sice - je odločilno, ali lahko imamo-razglasimo obredni Karnjezik za Siskega ali ne; kot se je zdelo iz razprave dr. Štiha.

Ne morem se izogniti vtisu, kot da se Aplet vnema za Arhmodel: »V časih stare vere je še obstajala celota z lastnostmi, ki jih danes ločeno imenujemo država, narod, religija, pravo. Grki so jo imenovali polis«, je bila v Atenah res tako Inf?, »Rimljani Civitas, Kelti oppidium«, verjamem, da je bil ta bistveno bolj Inf od Civitas, »Germani Gau«, v to Inf se je vračal Ncz, hitlerjevska stranka je postavljala za vodje Gauov Gauleiterje, Rainerja za Karnijo, »Slovani župa«. Posameznik se je identificiral kot pripadnik take celote. SD na temo Karnobredov in sploh KarnDže, **FRSamo, Valuk, Sen, Zvezdi** itn., si je želela vrnitve te nedeljive Inf celote. To je bila tudi Ideola NoRe, DEMOSA; njena ideologinja je bila še posebej SH; NDM. Psk »tudi za trenutek ni smel biti brez identitete.« Zadel-zajel bi ga kaos.

SSL SNKNMeša od srede 19-ega Stola naprej (posebej v ČD, ki dramatizira taborsko gibanje) je naivno samoumevna (neARF) predpostavka, da je mogoče doseči sintezo med tem Arh participativnim mišljenjem-pripadnostjo (glej Lévy-Bruhla) in izdelovanjem SAPOe, kar je bil cilj NKNMeša. Sinteza se seveda ni posrečila, ljudje so že bili takšni, kakršne upodablja Bernard Tomšič v **L(ahkov)ernih**, 1844, tj. skoraj takšni kot v RMgi, v Rozovem **Tartifu**: ovaduhi,

zavistneži, pokvarjenci vseh vrst, škodoželjneži, pohlepneži, ničvredneži. Na takšnih ni bilo mogoče utemeljiti IdeaSlova kot novega Nara-Nsveta. Tudi zato SIz ni sprejela bridke-grenke podobe **Lernih**, ampak konstrukt: zdrave, marljive, poštene, izobražene, vsestransko vredne elite Slcev v **LjDa** ali v **Vicah**; Negliki so kar sproti odpadali, trgovec Vrednjak, uradnik Kratki. Temelj takšne IdeaSNDže so bile NKNM-elite (tudi Km-elita, še v Krekovih **Sestrah**), pravniki in profesorji, novinarji in Poliki; od teh je prihajala pobuda in moč za obnovo etnije Slova. Ta moč se je imenovala (S)NL. V to BTomš(ič) ni verjel. Ljudi je smatral za malovredne; dopuščal je le, da jih disciplinira višja sila, Razsvdespot, ki pride z vrha, RazsvAvsDže, stotnik Miroslav Modrijanski. To je nadaljevanje jožefinizma, podaljšano v Metternichov sistem; ČD pa izhaja iz idej 1848, iz demokratizma, ki je, kot vemo danes, pripeljal do lumdemokracije v SPMLD.

V obeh primerih pa gre za dve samoumevni OžKldi: eno RazsvF(evdalno), drugo RazsvHumLibmeščansko. Naj je skupnost, ki se mora strjevati v institucijo (v disciplinsko družbo), takšna ali Dgčna, identiteta mora biti. Potreben je red; prva naloga je odstranjevanje kaosa. BTomš je prepričan: če dopusti ljudem Svo, podivjajo; Čl je razuzdano pohlepno bitje. BTomš ima prav; pohlep je Tip poteza Ža kot AgrČkzIde. Zvrha - od Katboga, od AvsDže - pride Morsila, ki z zapovedmi in terorjem (PN) ljudi omeji v samovoljnem izražanju njihove Nve, tj. Sve. Medtem ko pripíše NKNM to silo samemu bistvu NLa, v tem primeru SNLa, ta pa je sila spodaj. Korekcije, ki odstranjujejo ali omejujejo zlo, nastajajo iz spontane moči NLa, ki je KolNv Čloštva; Rca UHe, ki pa se že reducira na Ncl. Dr. Mirko Snaj in njegova ljubljena Marica Srebrin sta zato Poz, ker sta skladna z duhom SNara, SNLa. Ta(k) SNar ne pomeni BTomšu nobenega Poz vira; ne vidi, zakaj bi oviral pohlepne v doseganju njihovih Pvciljev. Kersnik kmalu potrdi BTomša, **Jara gospoda**; enako Voš(njak) v **Draganu**, da ne govorim o Kristanu in Canu v **Zvesti in Kralju-Blagru**.

APleta ta vidik ne zanima; le vidik doseganja Ide kot Klde. Če-ko je Čl kot OPsk zunaj (K)Ide določene skupnosti, je izgubljen; »ker sicer ne bi užival blagostanja skupnosti«; bil bi odpadnik, izobčenec. APlet pozablja na Preša, ki je hotel biti in je tudi bil freigeist, kar je smer k SAPO, k Člu, ki živi iz sebe, več ali manj v razliki - celo v sporu - z okoljem-skupnostjo. To se je kasneje dogajalo Levsu, Canu, Mraku, Bartolu itn. »Najhujša kazen je bila izobčenje.« Jaz ga doživljam tako, da sem v glavnem Zamol; vsaj kot avtor **RSD**, ta pa je bistvena. »Zato tedaj ne moremo govoriti o etnogenezah kot daljšem procesu, ampak samo kot o prehodu iz ene identitetne skupnosti v drugo.« To je Tem APletova teza.

Ta teza je skladna s stvarnostjo druge polovice 19-ega Stola in prve polovice 20-ega Stola; pa še dlje. Dn mojega deda se je ravnala - razcepila - natančno po tem načelu. Moj ded v SIKldo, ostali bratje v NemKldo, sestra v ameriško (ZDA) Kldo. Prehodi niso bili dopuščeni. Materina mati, bila je koroška Nemka, živela pa je pol Stola v Lji, je bila prisiljena na do skrajnosti zoženo bivanje znotraj IntDne. Res je rodila 13 otrok; a neznanje Slščine in nepripravljenost prišteti se ne k NemKldi ne k SIKldi jo je izvrgla v zapor štirih sten na Zrinjskega ulici pod Gradom, kjer sem tudi sam preživel nekaj časa v detinstvu. Rezki prehodi iz ene Klde v drugo so dosegli vrh MV-II (v II.SvetV) kot masakri, genocidi. Zmagoviti SNar je Nemce (in Bržo kot drugo Kldo) izgnal oz. pokončal. Vprašanje pa je: ali naj še pristajam(o) na to normo? Jaz tega

nočem več, zato postavljam načelo Nara - in Klde, celo same Ide - pod vprašaj. Vse moje delo od začetka, že iz konca 40-ih let, glej mojo razpravo o **CanPohu**, je usmerjeno v to problematizacijo in hkrati tematizacijo Isa Dti: tega, kar je onkraj ne le (S)Nara in katere koli Institucije, ampak onkraj samega IdB-IdMa.

»Trdno celoto je iz posameznikov oblikoval njen obredni ustroj.« Res je. A če je vprašljiva trdna celota oz. (K)Id, je enako vprašljiva obrednost - Rlga -, ki služi za utrjevanje nenehoma znova počene-raspokajoče celote. Če pa je to res, so obredi ustoličevanja in sploh utemeljevanja sleherne Klde le Maga, le ideologizacija, kar je v modernejših časih: le sredstvo, ki ga je treba upoštevati in morda celo gojiti, ker sicer vsak sistem razpade v kaos; ljudje so kot pohlepni idioti pripravljeni vse razbiti, da bi dobili zase kak večji kos plena. A tudi če na določeno nujo disciplinskega terorja (jaz na vlogo ZDA kot svetovnega policajca) pristanemo, je treba povedati, kaj je ta vloga, na kaj pristajam in zakaj; ne pa, da to vlogo magiziramo v St!

ND je po bistvu isto kot prometna ali kriminalistična policija; služi varnosti, zagotovitvi reda v sistemih. A zakaj slavimo (S)Nar, ljudje se zanj celo žrtvujejo, glej NOBD in SPED, že **Tuga**, do policije pa smo Krit? Policija nastopa brez Sakmaske, torej kot golo dejstvo-potreba; Nar (Naca, zemlja, kri, dedje, Pret, slava itn.) pa so visoke Vrte, ki jim je treba celo namenjati Ža. SSL! Sem za to, da se - zaenkrat - še ohranijo Nari, NDže; Dgč ne gre, Čl je hujši od zveri. A povejmo, kaj sta ND in Nar; koliko sta vredna. Pristanimo na to, kar dejansko že počnemo in mislimo, le da si tega nočemo priznati: da so zastave, praznovanja Nacpraznikov, slavnosti, patriotska vzgoja (DSD jo hoče celo uvesti kot šolski predmet! Hino!) le Zun formalne prazne geste, komaj kaj več. Slci živimo v PMLD; še na posebno ogaben način. V Slzastavo si zavijamo trde kurce, s katerimi bi radi predrli vsako oviro, ki se postavlja na pot našemu neizmernemu pohlepu.

»Sestavni del obrednega ustroja je bil obredni jezik, v svetu, ki so ga obvladovali Slovani, slovanski.« Poudarek je na obvladovanju teritorija in skupnosti kot nastajajoče institucije. Bistvo je oblast. Poroka Čla z nebom je v tem, da se s Člom poroči boginja (V)lada, Vlasta. Ni bistvo Čla, da išče UnBDra - Dt -, ampak da sakralizira - s tem čim trdneje okrepi - oblast. To je problem NDže in Ncla. Zato govorim tako mimo DaSlcev. Mene motivira IsDti, njih (ob)last in (s)last ali Uži, kot sem bil pisal že v reviji Pers 60.

»Tudi v Karantaniji. V tem smislu za to ni bilo polietničnosti.« Kot da bi bilo meni za polietničnost, za multikulturnost; to so Vrte neoleLibcev; Dže, ki temeljijo na njih, Evra, se bodo kmalu sesule, ker prisegajo na SSL utopizme TSa, ne upoštevajo dovolj stvarnosti. So en sam paradoks: čim bolj za ldo, a obenem za ČIP, ki so Id v fantazmi; to je opredelitev DvVrt: Ideasvet Sime. Polom t(akšn)ega sveta je tema vseh treh knjig moje starejše hčerke Ake: **Dnevnik Hiacinte Novak**, le da se pisateljica ne more odločiti, ali naj verjame v Ideaco blodenj o Hari sveta (Dne, sanj), ali naj se zadovolji z duhovito lro, ki spodnaša vsakršno stavo na svet želj.

»Ker je bil potreben stik z obrednimi mesti, so bile identitetne skupnosti majhne.« Takšna obredna mesta so v DSKC Brezje, Ptujška gora, Sveta Gora nad Novo Gorico, sploh Stša, ne le romarska. Za Nclprojekt pa mesta, kjer so bili pobiti Prti, llova gora, ali Dmbci, Teharje, ali vojaki za samostojno Sljo, na Poljani, na koroško-Slski meji. »Kvečjemu je bila mogoča povezava več žup v

majhno kneževino«, in to v času nekaj tisoč let po Kitajski, Egiptu, Babilonu, po ogromnih imperijah; kot da se primerjata Saturn in meteorit: SlZg je zaostala in majhna. Lahko ljubim zaostalo in majhno mater, a zakaj naj bi videl v njeni zaostalosti prednost? Small is beautiful; v ZDA je to le dopolnilo megaprojektom, le olajševanje nadnaporov. Za Slce naj bi bilo to bistvo projekta Slova.

»Tako je Karantanija v 7. in 8. st. obsegala samo ozemlje današnje osrednje Koroške.« Če je tako, je bila res le Slavsko. A takšna ni bila Dž, za kakršno jo hoče RR Turn v **Džmi!** Bila je zaprdek, ne pa liki Frankovska Dž pod Korlom ta Velkim!

»Krščanstvo je z željo po univerzalnem«, ta želja je bistvena za RPP, UH je nad lokalno zavestjo RPPe, »uničilo identitetno povezavo stare vere ter ustvarilo ideološko podlago širšim skupnostim. Nauk, da je oblast od Boga«, ne od KmNLa!, »(in krščanske Cerkve), je ustrezal staroverskim knezom«, verjetno Gorazdu in Hotimirju, »ki so želeli izničiti kakršno koli odvisnost od članov svoje skupnosti.« KC je prinesla posredno nekaj antičnega duha, Rima in Grčije; tega duha so SlavBari v 7-Stolu skoraj popolnoma Unič(ili), tudi oni so bili kulturocidni, enako kot genocidni.

FD je gotovo višja oblika Dbe kot PS. Mar Slci še danes pristajamo na SSL, češ da so bile stare SlavPS Ideatvorbe, na konstrukte Levsca, **Tuga, Valuka, FRsama?** Slavknezi so se potujčili, ljud - etnija - ne. Odtod vse težave v 19-em Stolu, ko je v imenu RLH Vrt ta etnija začela terjati vlogo SAKOe. A bistvo višje Kule - tudi Isa Dti - je bilo v samostanih in cerkvah širom po Evri, od Clunuja do »Briž«, po srednjeveških univerzah in v mestih, kot so bila Praga, Pariz, Bologna, ne pa v Grosupljem ali v Cerknem ali v Vavti vasi. Odločitev za Slov naših dedov, tudi mojega - dr. Roberta-Slavka - je bila SSL; Her dejanje, a kaj je Herz? Zločin, kriminal, tratenje energije, potovanje na - za - luno! Moja ARF-AK v **RSD** o SNaru je takšno potovanje **barona Münchhausna**, kot si ga je zamislil File.

Vem, da brez stvarnosti tudi Isa Dti ni; Dt se kaže - je dostopna (če sploh je dostopna?) - le skoz Blak nič, skoz neuspehe-poraze, ki jih doživlja Čl na tej poti od biti v nič. Če je to res, je Čl Tragbitje, za nos potegnjeno, nekaj neverjetno nemogočega, PervDč spaček. Najbrž je to oz. bi bil, če ne bi veroval v tisto najmanjšo možnost-verjetnost, da mora toliko plačati (Trpa), če hoče do Dti. Ker je ta pot tako naporna, se je večina noče udeleževati; rezultat je RMg-PMUD. Jaz mislim Dgč od te - po mojem nekvalificirane, slaboumne, ničvredne, usrane - (velike) večine. Tudi to je moje sporočilo idiotom in poželjivcem. Je potem mar čudno, če me Zamol? Kdo bi želel poslušati sodbe o sebi, ki so, kot moje o Čloštvu, uničujoče?

APlet svoj članek sklepa: »Proces preurejanja identitet«, ta je zanj bistven, »je prešel v naslednjo stopnjo«, v sistem ideologije, »ki logično zahteva ločitev Cerkve od države. Moderna slovenska nacionalna identiteta se je mogla opreti predvsem na jezik«, delala ga je tudi za božjega, dal da ga je Slcem bog kot izraz posebne ljezni do njih. Ta jezik pa »je bil nesporno dan od prihoda prvega Slovana na naše ozemlje.« Naše! »Pravo in državo si je morala šele izboriti«, namreč - že dana - »nacionalna slovenska identiteta«. Bistvo je, da se ohrani in utrdi »naša slovenska identiteta«. APlet pade pod UHo SNKNMeša in pod UHo KCe; je pa res, da sta oba ta dva Dbsubjekta danes pokojna.

DSKC in DaSMeš sta le še maski-funkciji, ki ju napolnjuje edina priznana stvarnost: Vitz pohlep.

3

Aplet meni, da izvirajo vse težave DaSlova iz dejstva, da DaSlelite ne zmorejo premagati kaosa, da ne vrnejo tročana. »Domačin, ki je ohranil izročilo o tročanu«, to pa je Aplet, »bi rekel: To« - današnja vladavina kaosa pri Slcih - »je zato, ker so pokvarili svoj binkl.«

Na Apletovo izvajanje so mogoče - na hitro rečeno - tri reakcije. Prva, da ga sprejmeš. Drugi dve sta odklonilni. Ena od teh je posmehljiva, v duhu RMg-Roze Rozmana: izraz binkl je treba nadomestiti z izrazom bingl, pa bo šlo. Dejansko je to še edino, kar je ostalo DSKCi: da se vnema ZA ŽI, za več fuka in s tem za več otrok; ob tem Katrazmnoževanju - razmnoževanju v imenu KCe - pa bo sama skrbela za duševna in fizična ravnovesja v Dbi, če ji bo po ustavi in zakonih omogočeno, da znova prevzame odgovornost za vodstvo v DžDbi: (ob)last. Ta vidik Aplet odklanja. Zanj velja, da je rešitev le v ReAr, v sprejetju tistih Mag sil in razlag (obredov, načel), ki so veljale v Karniji pred nastopom Krša-KC. Osredotočene so v binklu kot St kamnu, ki je ezoteričen, skrit, neviden, a obenem Verduhoven in TSzemski. KC spaja in obvladuje obe območji. Prav v tem je njena izjemna moč in trajnost: v spoju Realza in spiritualizma, pragmatizma in Rlge. Tega spoja ArhPogRlga starih Slovanov-Karncv ni zmogla, v bitki s križem je binkl odpadel, analogno kljukasti križ, rdeča zvezda (s srpom in kladvom).

Druga možnost ni le odklonitev Tije binkla. Iro, ki je temeljna poteza RMge, nadomesti ali okrepi s funkcionalizmom. Nasproti PnM ArhPSi postavi Dv PMLD. Za Apleta je tudi ta enako nesprejemljiva, eksplicite jo - polemično - odkloni v zadnjem odstavku članka, ki je osrednje sporočilo in Krita Dasveta. »Če izhajamo iz sodobnih namenov, je knežji kamen lahko kar koli.« Vse=eno, vseeno, vse je vseeno, poljubno. »Na evropskem kovancu je lahko evropski simbol starodavnih političnih pravic ljudstva in demokratičnosti.« Za te gre Apletu: ČIP demokracija, ljud, Pola, to so same (ob)lastniške Vrte. Aplet ne pride do Tije, ostaja pri Nv in Et in Mag utemeljevanju (interesov, varnosti, Dušskladnosti) Tsa. »Njegovo prestavljanje ali postavljanje kopij«, Sime, Dvhipermodel, tudi prestavljanje samega binkla, ki postane s tem na razpolago PsJavi, se banalizira, poočituje vsem-masi, izgubi ezoterično skrivnostno moč skritosti, »prav nič ne pomaga pri premagovanju vladajočega kaosa.« Ne pomaga ne Kpl ne njegova IdeoIDbZg forma: LDPM. Kaos je želela ukrotiti tudi Ptja, kaj vse je storila v ta namen, koliko ljudi pobila, enako KC, pa sta se obe ponesrečili, spraznili, obe sta našli napačen binkl, zidali na napačnem, torej bili SZSL.

Prestavljanje binkla (za Heida biti, za SH Sprave, za TH StŽa, za Urba Nara itn.) je le ime za početje, kakršnega opazujemo v PMLD: vsa nekdanja imena za Mag sile (od boga do kozmične energije) so izgubila svojo Pri, postala so tržna, zamenljiva, kupljiva, kot tudi vsa Eta, Pret, PnM, varnost, smisel. Vse se je funkcionaliziralo, vse ima le še Zun plat; NotDuša je poniknila v neznano.

Vse je le še Masdruženje, konec je z IpK. Nobena podoba-lik na kovancih - katerem koli blagu - ni ne boljša ne slabša od ostalih, ne Lipicanci ne Knežji kamen ne Triglav ne Kranjski orol; vsi so le nadomestki, pred-stave, ki sodijo v igro Luda, le lingvizem in reizem. Smer, ki jo ubira Kmecl od Ire v **LevsSi** in **Klevsu** (prek **Friderika** in **Zgolet**), je napačna, jalova, le začasna, prehodni teater olajševanja. APlet trdi, da je prava le ReAr, le RePS v smeri Binkla, ki pa ne vemo, kaj je. Ko Kmecl dvomi o svojem panposmehu, se redno zateka v TradSLZ, k SNaru; v prvi Rci dramatizacije Levsa, delani za TeVe po Slodnjakovem romanu **Pogine naj pes!** ali pa v svoji predelavi **Čedermaca**.

Moja pot je tretja, onkraj RePS in ne s pristankom na PMLD. Niti ne z Irekvizidanco do Binkla in Luda. Sam iščem Dt, a skoz vse prejšnje faze, dane na THM-krogu, glej MSk **ŠHM**, tudi MSk **RazčČl**. Nar, škatla za bombone, Binkl, rdeča zvezda in črn križ (oba povrh vsega še z mečema), zeleno drevo in ptičji zatok, trobenta in plenice, knjiga in kanal, vse to in kar sodi v običajni svet, zame ni nič, katerega bi SZSL Čl nato RR v konstrukt in si tako osvajal svet smisla, ki da je v Resi fikcija sveta, PzM, v katerega investira svoje želje in sanje, celo akcije in delo. Vse omenjene besede imajo svojo Rel samostojnost, moč, privlačujejo in odbijajo, igrajo v igri Zapla, so koristne ali škodljive, lepe ali grde, sladke ali grenke; so cilji Čl žrtev in sredstva SMA (SadMaza). Čl mora skoz vse to - skoz Dantejeve **Vice**, skoz Balzacovo **Človeško komedijo**, skoz antične mite, skoz vso vednost in prakso sveta, da bi v nenehnem padanju v prepad nič a mogel svojo AgrEkzld silo (svoj Vitz) preOsm iz boja za (ob)last in (s)last k ISli. Brez vse te poti skoz izkustva sveta ostaja Čl jalovec; zato so angeli jalovi, razen če ne predpostavljamo, da so v službi Idboga. Enako menihi in nune. NeČl je premalo. Mora se razkriti, kaj nosi ta kratica: ne le Ne-dolžnost in Čl-stost, ampak nečistost. Šele skoz umazanijo-drek TSa je mogoče kot skoz kanal debelega črevesa na Dr stran. Tu ni skrajšanega postopka, šnelkurza, bližnjice, kakršne ponuja PsJav.

RSD je v malem celotni HKD svet. Zato je bravcu tako težko dostopna. Bravec potrebuje smernice, Kardeljeve ali papeževe, danes smernice strokovnjakov za borzo, za davke in za finance. Smernice so poenostavljena Prihpot, zato morajo biti čim bolj dostopne, razumljive, uporabne, efektivne. **RSD** pa ne daje nobenih smernic, vsaka črta vodi drugam, se veže na vrsto drugih črt; nastaja micelij, ki bi se le vrtil sam okrog sebe, kot THM-krog, če se ne bi referiral na točko Dti, ki je zunaj kroga, TSa, micelija. V miceliju je vse polno točk, ki iskavcu omogočajo pogled k Dti, zamisel Dti, preorientacijo od ukvarjanja z videzom in bitjo-ničem k Dti kot UnBDru. A treba jih je znati brati. Micelij ni zaprto nebo, ni ječa v krogli, ni slepa ulica; ne zahteva Niha. Nih je odgovor na Magoptimizem ideologov Binkla, Križa, Polmesca, Zvezde in Potrošnega blaga. Dg ni v polemiki z nikomer-ničemer; ni EDč, ampak to, kar beseda pove: Dt.

Se pravi, normalno je, da sem šel skoz opisane like snovi, skoz LdNara, LdKoma, LdPtje, LdKCe, Ldšporta, Ldfije, LdUžev vseh sort, od Seka do tekem kdo bo koga. Izdajal sem, obrekoval, sovražil, bil zavisten, mučil, se poniževal, bruhal, jokal, divjal, se važil, vse, kar si je mogoče (do)misliti. Vse to je ldsvet, potreben za Čl bivanje. Čl je zato Trag bitje, kaznovano; šele pot skoz vso to mizerijo in nagravžnost mu omogoča dostop do Isa Dti.

Zato me ne razumite napak, češ da sem zoper SNar. SNar je ena od skoraj nuj ohranjanja tiste Čl varnosti, brez katere Čl ne more in bi se mu sesedel

Dušsvet, ki ni sestavljen le iz Sve in ustvarjalnosti. Čl je v perspektivi DrČl, v stvarnosti pa IdČl, zato tudi ud Nara, člen Ljuda, Dže, mnogih grup in ustanov; ker šele zori, dolgo verjame v skrivnostno Etmoč teh grup-ustanov. Če je PraČl (PČ), zmore skoz vse te Scile in Karibde, ki jih Ponot in preOsm, s tem tudi odreši. Vse so zaklete kraljične, bitja, ki so se prehitro ustavila na poti k Dti in s tem postala zla, ker so priznala le še sebe, to pa je Temzlo: samoumevna Ožld.

Kako čudovite sile so uporabili Sldedje, da so ustvarjali takšno fantazmo-konstrukt, kot je Slov! V knjigi **SNarpor** postavljam spomenik Bilcu in Lipežu, fRemcu in Turnu in številnim drugim; zame so njihove drame nezanimive kot EstVrte, a izredne kot ZnaSi za Čl boj, da bi se prikopal do smisla, do Dti. Dt je v teh dramah komaj nakazana, vidi jo le jasnovidec; a ni mogoče reči, da je v njih ni. Zidam na najmanjšo verjetnost. Verujem, da je v njih UnBDr. V tem pomenu je **SNarpor** podoknica, hvalnica ISli. Je pa seveda tudi posmeh samozadostni Ideoli te ali one St biti. Oboje.

Bi APlat dejal, če bi prebral **SNarpor** in to KasO, da je Dt pač moj binkl, ime za binkl? Ne bi zadel v črno? Ne, ne bi! ArhBinkl je Magreč, Gos jo skriva pred nepoučenimi očmi, **RSD** pa je vsem na očeh, a kaj, ko ima Poe še kar naprej prav v znamenitem **Pismu**, kar je najbolj na očeh, je najbolj skrito. **RSD** je Zamol, a ne po moji volji. Prišel bo čas, ko bo Čl toliko dozorel, da bo »založeno«, odrinjeno, dejansko pa vse direktno nagovarjajoče **Pismo** videl.

Za konec še Kar k drugemu članku iz časnika Delo, iz istega dne, napovedal sem ga že.

Piscu Tomažu Švaglju je važno - odločilno -, da knežji kamen ni le nek arheološki ali Zg kamen, ampak »da ima še vedno tudi precejšen simbolni naboj«; da »to ni sporno«, vsaj Slcem ne, a tudi ne Korošcem-Haiderju. Simbnaboj je drugo ime za Magutemeljitev Pole (Oblasti, Dže, Nace). »Vprašanje je le, čigav simbol je.« Ali naš ali vaš? Švagelj konkretizira APlatovo Znvišino; gre za oblast, za posedovanje teritorija, za (Zg) Pico do tega posedovanja. In smo povsem v Poli, v PrepDč smodelu, ki prehaja v EDč. EDč se je pokazal že leta 1991 in - še močneje - med 43 in 45, v vojnah. Simb in vojna sta dve plati istega. Blizu mi je, ko Francif postavlja za osnovo glasbe lok in liro. S puščicami na loku (z loka) Čl ubija, da bi se prehranil (tudi duševno, da bi dal duška čustvom zavisti, ljubosumnosti, želje po posedovanju), z liro pa spravlja predirektno podobo Agrčkzide v RKPLĒL, kaos v red. **RSD** ravno to noče biti. Razkrinkati hočem avtoldeaco lire, celo loka, ki se ima zgolj za sredstvo v nuji preživetja. Je tudi s krvjo kentavra zastrupljena srajca, s katero je DeJaneira (nehote) umorila soproga Hera Herakla; namočila jo je v zastrupljeni Nesovi krvi. Priznam tudi, da me glasnost-zvočnost popmuzike ubija.

Švag ne okoliši, pri priči pove, za kaj gre. Knežji kamen »je najstarejši ohranjeni simbol oblasti na vsem vzhodnoalpskem prostoru med Donavo in Jadranom«, torej pri »nas doma«; zadnje navednice so moje. Švag nato ponavlja znano, da se je v Karnobredu govorilo ali staro Slščino ali že kar današnje. Švagova teza je danes vsesplošna: »Jezikovna identiteta sama po sebi še ne pomeni tudi etnične identitete.« Za to gre. V prejšnjih časih so Slci preveč zidali na samem jeziku, danes moremo že na (ob)lasti, torej na Simb-ritualih, ki to oblast zagotavljajo. To je cilj vsega razpravljanja o knežjem kamnu kot (K)ld.

Švag trdi, da so oboji, Slci in Nemci, dobro vedeli, čigava ZnaSi sta knežji kamen in vojvodski prestol: Slaska; Nemci so zato Slcem celo ovirali dostop do njiju.

Švag uči, da so si začeli KorNemci prizadevati za ta dva Simba šele tedaj, ko so se začeli doživljati kot Avsci in ne več kot Nemci, torej šele v drugi polovici 20-ega Stola. Prišli so krast nekomu, čigar posest je legitimna, nekaj, kar jim ne pripada. »Knežji kamen je simbol slovenskega naroda«, SNDže pa Triglav. Za Švaglja je bistveno, da so hoteli Nemci oz. njihovi »germanski predniki Bavarci in Franki ... uničiti« Karnijo, skupaj še z enimi Szi Slcev, z Obri. Okvir, znotraj katerega razmišlja Švag in večina Slcev, je Vojokvir. (Aplet razmišlja v Magokviru, ki pa služi Vojokviru. Švag je bolj direkten, manj UZnik, bolj Žurst.) Švag razmišlja celo Inf: kaj pa če »bi zmagali« in bi se njihova Dž ohranila do danes? »Topografski napisi onkraj Karavank bi bili izključno slovenski«, naši! In ne le ti okrog Gospolja; »precej dlje proti severu in zahodu«. Takšno razmišljanje je normalno za Idčla, ki je AgrĖkzld. Čim dlje razširiti oblast NSSi. V **RSD** govorim ves čas (Krit) o tem. V razširjanju brez meja sta si analogna Hitler in Katduhovnik Tomažič, ki najdeva Slce in njihovo (tudi MagPS) oblast kot oblast Venetov vse do Indije in Finisterra. In Marx-Lenin, ki sta hotela podvreči svet Mrku-Prolu od Vladivostoka do Havajev, od Kolime do Antarktike.

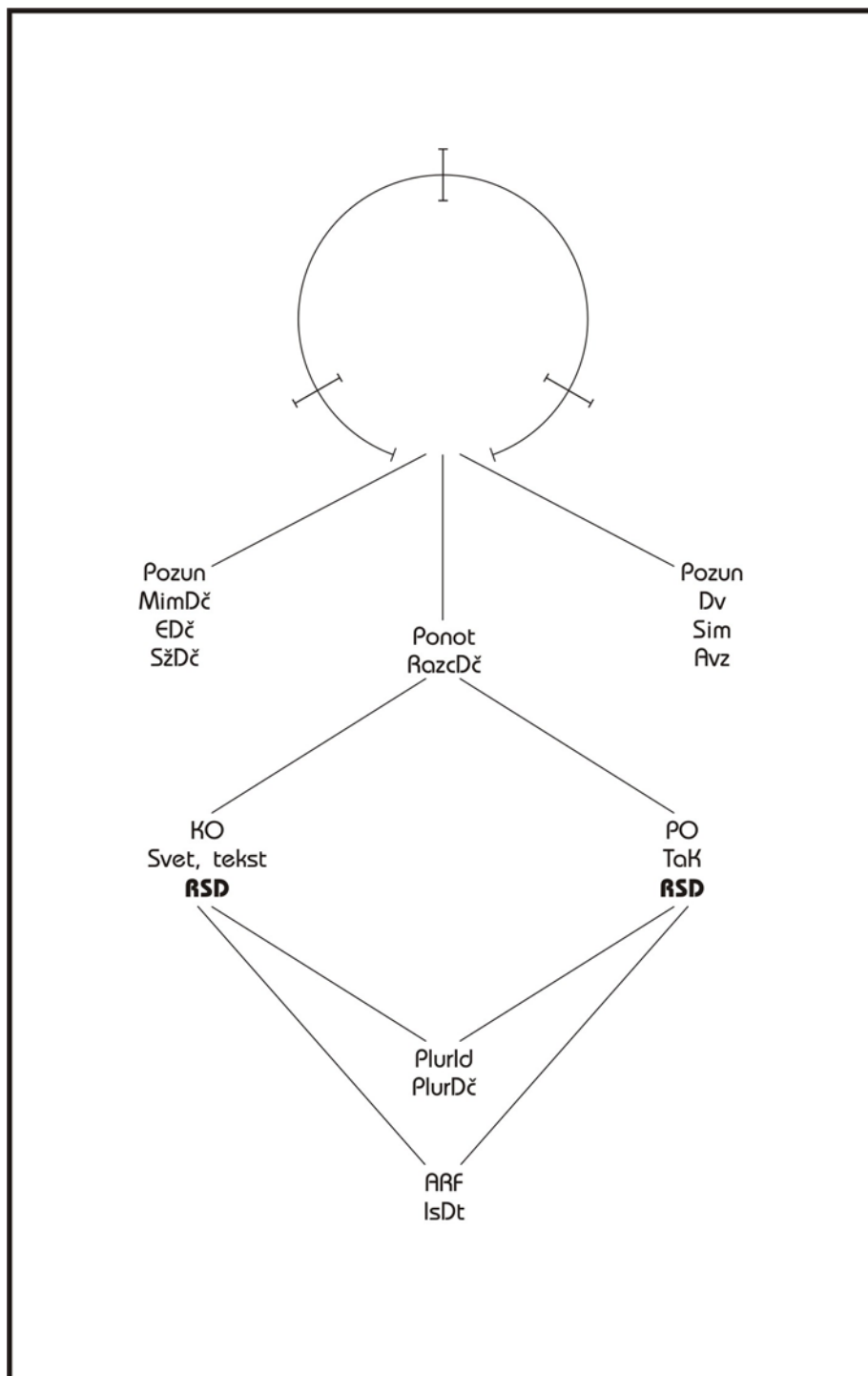
Švaga zanima DaSlld. Nastajala je polagoma, od KarnstaroSlcev do že PraSlcev v 12-em Stolu, z vrhom v dobi od 19-ega Stola do konca 20-ega Stola. Vse mogoče se je »asimiliralo in ... spremenilo v slovenskega« (pravilno po Slsko: v Slsko, v jedro, jedro je pač srednjega spola ...). Jedro je drugo ime za Ido. Švag je nedvoumen, kaj je Id: (ob)last. »Knežji kamen je danes predvsem 'prapodoba hierarhije organizirane oblasti v slovenski zavesti'. Šele potem in za zdaj le v ozkih krogih deželne elite in zgodovinarjev je to morda tudi simbol Koroške.«

Tu je bistvo: gre za hierarhijo (ob)lasti - torej tudi lastnine. Deposedirancem je bila po 91 vsa vrnjena, namen je bil, da se z njeno lastnino vrne tudi stara - KatBrž - oblast. Se še ni, a ... Binkl se razkrije kot banalno gmotno sredstvo (ob)lastnikov, ki jim NSS ne dovoli, da bi postali nemški; ampak morajo biti (MagPico in HS Trado imajo na svoji strani) Slski.

To stališče v celotni **RSD**, še posebej pa v **SNarpor** spodbijam. Čeprav je tudi v meni močen Vitz, s tem AgrĖkzPld narava, se ji odpovedujem, jo dajem v oklepaj, se zoper njo borim, jo opazujem z ARF-AK. Isto dela Kmecl v svoji Umeti-SD. V svojem SLZu pa ni več tako dosleden; popušča Švagljem, čeprav obenem skuša napolniti Narokvir SLite s Humom, z bistrimi-točnimi globokimi analizami Pos Umetstvaritev, ki segajo čez okvir ne le jezika, do tega je v distanci že Švagelj, ampak do Slova kot ustanove in ljuda, torej kot do (ob)lasti, ki se je v PMLD RR v MasPsbinkl: v spačka, ki se v zrcalu kot Avst opazuje in obožuje, glej Kmeclova **Zgota** v obliki Kode in **Smrt-umiranje** v obliki Trage.

Sam skušam biti tudi zunaj obeh teh dveh žanrov. Moje novo SSL ali sled sence zarje onstranske gloriije Dti?

Na dan pred Božičem, 24. XII. 2005

MSk **Razcepljeni človek**

POJASNILO k MSK RAZCEPLJENI ČLOVEK

MSk **Razcepljeni človek (RazcČI)** nadaljuje MSk **ŠHM-blodnjak**, objavljeno na strani 30 knjige **Red blodnje in vizija** v razpravi **Novi komentar (NKar)**, napisani-narisani (v razpravi je vse polno MSk) poleti 2002. Ta MSk - **ŠHM-blodnjak**, skrajšano **ŠHM** - je bila vrh, zadnja točka, ki sem jo dosegel ne le v risanju MSk, ampak v artikuliranju svoje Dgfije. Od tedaj naprej - minila so že več kot 3 leta - nisem mogel napraviti nobenega bistvenega koraka NejdDam. Narisal sem - narisali smo, trojka z Alo in Ajdo - še kar precej MSk (in MSI), a vse so bolj Emptipa, medtem ko je **ŠHM** nadaljevanje in razvitje THM-kroga. Prav to zame Reddolgo obdobje več kot treh let kaže, da sem - glede na svoje zmožnosti - prišel v razmišljanju o ustroju ČI-sveta tako daleč, da sam sebe nisem več dohiteval; potreboval sem čas, zagon, nov navdih, poglobitev misli, da bi segel še dlje. Lani sem sploh mislil, da je z mojim delom nasploh, še posebej pa s pisanjem **RSD** končano; in z mano; srečeval sem se s So. Knjiga **Red blodnje** je zadnja v **Četverki-2004**, mišljena je bila kot moja zadevna zadnja. Letos sem si opomogel, spet bom izdal novo **Četverko**, tokrat **2005**. Pričujoča knjiga **SNarpor** je zadnja v **Četverki-05**. MSk **RazcČI** je - bo - objavljena na koncu te knjige; tudi s tem svojim mestom sporoča, da gre za moj novi prodor v razmišljanju o Temproblemih ČI-sveta.

Bravec-gledavec naj vzame za izhodišče MSk **ŠHM**; **ŠHM** pomeni šesterni hipermodel, medtem ko pomeni THM (krog) trojni hipermodel. **ŠHM** kombinira zgoraj THM-krog, opisujem samo MSk **ŠHM**, ki je na spodnji točki razcepljen; od te točke - risane kot distanca-odprtina v krogu - teče dogajanje (Raz stopnje) navzdol, skoz MePe dvakrat v točko nič, a tudi v Dt. MePi so povezani s tremi smodeli: RazcDč, VerDč, ARFDč. Tudi na MSk **RazcČI** jih ohranjam, vendar v Dgč zvezah, v Dgč Stri.

Na **ŠHM** je v omenjeni spodnji točki-odprtini napisano: MeP in EDč; šele odtod navzdol gre k točki MeP RazcDč. Na De in na Le od omenjene odprtine, ki je lahko okno v Dt, lahko pa le padec v prepad nič, sta napisana dva smodela, na Le: RazkrDč, na De PrepDč. Pravim, da je EDč vmes med njima. PrepDč je še nerazvit EDč, RazkrDč pa je že Dč v razkroju; prepir se je RR v destrukcijo. Na MSk **RazcČI** pa je odprtina na dnu THM-kroga opisana-označena Dgč. Mislim, da mi nov razpored smodelov omogoča globlji uvid v ustroj ČIsveta. Naj to novo MSK ES konkretno komentiram.

Iz dna THM-kroga gredo 3 linije navzdol; ena po sredi skice, ena na le, ena na de. Na le in na de sta, tako piše na MSk: Pozun, srednja pa je Ponot. A da bi razumeli, kaj pomenita v tej zvezi oznaki Pozun in Ponot, moram seči nazaj in znova in na nov način opisati THM-krog, predvsem Dč hipermodel; tudi to, kako se preliva vanj Ožld hipermodel.

Za Ožldo je Tip, da vidi-doživlja - jemlje v obzir - le sama sebe kot AgrĖkzld. Najprej predpostavlja, da je vse, kar je zunaj nje (Ožlde), ona sama, njen podaljšek, nazadnje - v Dv hipermodelu - njen odsev, podvojitvev, simbolizacija, Sima; Čl teži k Avzu (je Narcis), ki se razvije na koncu THM-kroga oz. njegove Dv tretjine. (Podobno NDM, na že narisanih in objavljenih MSk.) A Ožld ne more dolgo vztrajati v tem SSLu: da je vse drugo ona sama. Prej ko prej opazi, da se ji okolje upira, da živi samolastno Ž. Z okoljem ima zmerom več težav: s tem, kar ni ona. Najteže je, kot rečeno, priznati, da je še kdo na svetu razen mene. Zato je prva oblika nekakšnega polovičnega priznanja Dra (najprej kot okolja, kot Dgčnosti) nekdo-nekaj, ki je z mano v sporu, v prepiru; Prep(irljivi)Dč. Ta Dč, ki ga priznam in ne priznavam hkrati, je v bistvu MimDč; je mimetičen odsev mene. Bolj ko mi je podoben, laže ga priznam. A paradoks: priznam ga, a kot Sža; nastane EDč. Prideva v ekskluzivno nasprotujoči si odnos, lahko mu rečem SžDč. Model sem podrobno opisal v **GiM**, v katerem se sopobijeta brata dvojčka, (J)Elko itn. NTM me ne zanima.

Omenil sem že, da prehaja Ožld tudi v Dv (Simo), kar se zgodi - na Dbterenu - v PMLDbi. Vse 3 oznake - Pozun, Dv, Sim - so napisane na De črti, ki gre od odprtine navzdol. V SžDč točki (v DžV, v SV, v Bm itn.) se dvojčka izkoreninita, AD. Na liniji k Dv hipermodelu pa se vse, kar je - kar se pojavlja, kar stopa v spor z Ožldo - RR v Avz. Torej je analogon SžDčem na Leci AvDv na Deci. Tudi to linijo sem mnogokrat in temeljito opisoval, ne le v analizi **To-maša** in **Deščka**. Tudi ta me NTM ne zanima. Obe pomenita konec IdČla; seveda pa se ta konec lahko vleče v neskončnost, kajti THM-krog se stalno obrača, IdČl se RR iz ene faze-hipermodela (smodelov) v drugo in tretjo in nazaj in lateralno; v tem riše kaotično mrežo razmerij, ki so K-Konta. Čl je v tem odnosu - na tej ravni - sam Konta in Ktz. Tudi o tem sem narisal - smo narisali - več MSk.

Na MSk **Razčl** me zanima srednja navzdolna linija, označujem jo z oznakama: Ponot (za razliko s Pozun) in z RazčDč. Tu se Čl ne spopade s Sžem, ki je on sam, a Pozun v tekmeča-nasprotnika; in se ne podvoji v Dv-lik, ki si nazadnje ves svet le predstavlja v onanističnem samoopaju. Tu se Ožld zares razcepi v Dča, v več Dčev; prva stopnja je razcep v dva. A tu tisti, ki nisem jaz (dejansko še zmerom sem, kot v Dv hipermodelu), ni več ne moj Sž ne moja blodnja-imidž-znak ali vsaj predvsem ne. (V Ėmpi je vse pomešano, nečisto.) Začenja se proces, v katerem se jaz RR v Dra. Če Čl razume in sprejme ta proces, ne izhaja več - se trudi ne izhajati več, doseči ta cilj pa je zelo težko - zgolj iz sebe kot Ožlde, ki je ogrožena (to pomeni sklicevanje na identiteto, tako razprostranjeno v DaSlji, na ldo Slova, našega Nara, vsakogar kot PO ali le zgolj kot Pska, naše Kule itn.), ampak iz nekoga-nečesa, ki-kar ni on.

Začetne faze tega izhajanja so vprašljive, Neg. V FDbi izhaja Čl iz Gosa; ali iz Katboga ali iz njegovih namestnikov na zemlji, iz PIKa; tak Čl je hlapec, tlačan. V LDbi - tudi že prej - izhaja iz Dže, iz Zakonov, iz Dbe kot pravne in dogovorne itn. Znotraj tega novega Gosa, ki je manj despot, se Čla še bolj

ujame v svoje mreže, saj deluje s še bolj obvezno Dbčto. Polagoma postane Čl skoraj povsem razosebljen, čeprav je bil cilj RLH VIŠa ravno obraten: da bi postal Čl čim bolj SAPO. PMLD je MasDb, v nji je Psku Gos že Javmnenje. To ni več Jav(nost) iz dobe PrMeša, NKNMeša; je le PsJav, ki jo ustvarjajo MO še bolj kot Pola. NDM.

Prapot - s stališča DgFije - svetuje, naj bosta oba, Čl in tisti, ki ga sreča kot nesebe (v perspektivi DrČl), čim bolj SAPO (celo DgSAPOEV). Nobeden od njiju naj ne bi bil hlapec drugega, ne podložnik PsJavnorm; oba naj bi si bila Dr Dru Dr. Njuno razmerje je LdDr. L(jezen) tu pomeni priznavanje Dra kot nesebe, kot netekmeca meni, kaj šele kot Sža. A tudi ne kot InfDv(ojnik)a, ki se raztaplja v masi nedoločnosti PMLD.

V trapezu, liku na spodnji strani MSk **RazcČl**, skušam konkretnije pojasniti, za kaj gre v pravkar omenjenem - nakazanem - procesu; to želim ilustrirati tudi s primerom **RSD**, ki je zame odločilna; vsaka od oznak ima svojo Temreferenco. DčČl se razcepi v KO in PO. PO, ki jo označujem-pišem na Deci, sem jaz, TaK (Taras Kermauner), in sem obenem tudi **RSD**. To enačbo sem že večkrat zapisal: **RSD**=TaK. Ni me zunaj mojih del oz. zunaj mojega dela; sicer sem res tudi zunaj svojega dela, a le kot BioČl, kot žival. Če sem z drugimi, a Dgč ne morem biti Čl, sem že v Dbi, Db pa je na eni strani kot Neg vse, kar spada pod rubriko Pozun (oblast, tekme, trg itn.), kot Poz pa okvir, znotraj katerega (ne gre brez tega okvirja, vse dokler je Čl LdČl) se artikulira DrČl. **RSD** je ustanova, je gmotnost, tisk, računalniško tipkanje, vezanost na védenje o SKuli, o SD, o svetu, ki nisem jaz. Torej o vsem tem, kar piše kot oznaka na leliniji: KO, svet-tekst in spet **RSD**.

Kot delo sem Abstdelo (celo Pozundelo); tak sodim v Dbo, v svet-okolje. V njem mi delo uravnavajo zakoni, omejujejo tekme, si me jemljejo izkoriščevalci itn. Ustvarjam pa obenem tudi delo, ki ga ne ustvarja nihče drug: **RSD**. Drame, na katere se nanašam, so vse napisali drugi. Tudi jezik, ki ga uporabljam, je normativna Slščina; od nje odstopam le sem in tja, s kratitščino, s kakšnim neologizmom, ki pa ni bistven. Je pa **RSD** tudi nekaj, kar je onkraj same Slščine, SD, Dbe, v kateri živim. Ta onkrajnost (Tr) **RSD** glede na normirano Dbo je pglavitni vzrok, da me Slci - SLZgarji - ne razumejo, da **RSD** Zamol; ne morejo do nje, ker izhajajo - pretežno ali izključno, Inki, SrKosi itn. - iz Ožlde. Tu je vir njihovih zahtev, naj pišejo avtorji za občinstvo, čeprav za najbolj izbrano. Da naj ima razprava obliko ldektsta, govori naj čim več o eni stvaritimi. Lahko je primerjalna razprava, a tudi ta mora biti ustrojena po istem vidiku: UZnik primerja med sabo same Ožlde tako, da je rezultat razprave ali raziskovanja le nekoliko širša in bolj utemeljena - prepričljiva - Ožld. Tekst naj služi občestvu, KOi, SNaru, Zni kot izrazu Kola. RazRese je dopuščena le na robu, kolikor ne krši interesa NSSi, ki to ostaja, pa čeprav jo UZniki oblačijo v laičnost.

Od KO in PO vodita liniji spet navzdol; tokrat se združujeta v dveh točkah. Zgornjo označujem s Plurld in PlurDč, spodnjo z ARF in IsDtI. Plurld je mejna točka Ožlde: Ožlde se razmnožijo v brezkrainost, s tem se omaje sama bit - PnM - Ožlde. Ko preidejo skoz odprtino na dnu THM-kroga v Ponot-RazcDč, se pokažejo kot PlurDč. Jaz nisem več jaz, ampak pluraliteta jazov. To je smer, ki sta jo ubrala Deleuze in Guattari v **AntiOjdipu**, še bolj pa v **Tisoč ravneh**, knjigi, ki je zame smerodavna, v DaSIZi pa je tako rekoč nenavzoča; Slci (še) ne zmorejo v PlurDč stanje. Pri tem jih ovira predvsem to, da so šele pred

nedavnim dobili lastno ND, da se je šele pred poldrugim desetletjem zaključila Zgfaza Isa lastne Ide (Klde). Znašli so se v stanju PrepDčev, na Kpltrgu, a ker je to stanje mučno, regredirajo v Razoblike Ožlde: v KC, v neoleiluzije LRgrupe. Vse kaže, da je ta regres le PsKld, le DvAvz Koltipa. Torej karikatura.

Jaz, Tak, sem v vseh likih, stanjih, izjavah, čustvih, strasteh, projektih itn. SD; to artikulirati je eden od glavnih namenov **RSD**. V enih stanjih-likih sem bolj navzoč, v drugih manj, a načelno sem v vseh. Če se hočem bližati DrČlu - Dti -, se moram truditi, da bi bil v vseh, pristati na to, da sem v vseh. S tem tudi v - kajkrat zelo - Neg(ativ)nih. Pripravljam se na pisanje spominov; to bo teren, kjer se bo pokazalo, koliko so moji nameni Pri oz. koliko sem sposoben slediti svojim načelom: da ne bi bil zagovornik svojih Utinteresov, imidža ipd. pod masko Ožlde in Ete, a da tudi ne bi zapadal v Maz, tj. v Už samorazkrinkavanja. Maz je povezan z DvAvzom, samopromocija s Hinom Ožlde.

Prav tako ne smem pasti v shizofrenijo. Shizofrenik je bolnik, tj. Čl, ki je izgubil vsa merila, tuji liki se mu vsiljujejo kot njegovi lastni. Postane podložnik svojih blodenj, medtem ko shizotip, kakor ga (se) razumem jaz - RazcDč, PlurDč, DgSAPOEV - obvlada sebe in svoje like-blodnje, zna jih z ARF (AK) analizirati, urejati razmerja med njimi, zaveda se sebe in svoje pluralitete, razcepljenosti; celo hoče jo, ker obenem ve, da ga ne bo strla, saj šta v njem zelo močna Ožld in Vitz, ki je Tip za AgrEkzldo. V meni je ta moč Ža izredno izražena, tudi čut za Utinteres, volja, da bi bil kar najmanj hlapec Gosov; to je moje uporništvo, ki ga gojim-čutim-hočem, odkar pomnim. Sem pa obenem tudi odprt do vsega, kar je, kar nastopa, kar me nagovarja; če me skuša podrediti Zunzakonu, kot me je Ptja med 45 in 90, se ji uprem kot OžKldi. V imenu sebe, ki pa nisem le OžPld, ampak nastavek za DrČla. Zato me ni posesalo v AnK, kot je MBPe, same predstavnike Ož(K)lde. Tu je bistvo mojega razočaranja nad njimi: izkazali so se kot Tradfigure. Nase so po vrhu navesili nekaj moderne Fije, a bistvo Trade je ostalo. Med THom in Borisom Majerjem, med PijGrafom in ČirZlcem ni bistvene razlike.

V skrajni spodnji točki MSk **Razčl** sta oznaki ARF (drugje sem pisal: ARFDč, vseeno), in IsDti. Oznake VerDč, ki je na MSk **ŠHM**, nisem dodal, da ne bi preveč poudaril Vermomenta; ta bi lahko bil nerazumljen; vera se danes smatra za Tip izraz Ožlde. Morda je sam izraz vera napačen, neprimeren. Govorim o upanju zoper upanje, o stavi na najmanj verjetno, na Dt, ki je druga od vsega, o čemer je karkoli mogoče (iz)reči.

Gre bolj za tvegano stavo kot za vero? Vsekakor gre za predpostavko Dti, ki je cilj mojega bivanja. Naj bi bila tudi temelj Čla, ki noče končati v AD, a se tudi ne Vevrteti v krogu istega.

Oktober 2005

SPREMNE BESEDE

Četrta knjiga v **Četv(erki)-05**, s tem tudi zadnja računalniško postavljena, je naslovljena **SNarpor (Slovenski narod se poraja)**. Uvaja nov Pniz: **Zgodba o narodu 1**. V knjigi **SNarpor** dajem že kar od začetka vse polno informacij o kompoziciji, tudi naslovu itn. knjige, ki sem jih kasneje - ne le enkrat - spreminjal. Kot je knjiga **TijaPM** ena kompozicijsko najenostavnejših v **RSD**, je **Narpor** ena najbolj HKD zamotanih. Dvomim, da bi se bravec znašel v nji, a ker bravca ni, tudi problema ni. Pa vendar nekaj **SB**, morda bolj iz potrebe po analogiji z ostalimi tremi knjigami **Četv-05**.

Ker pišem te **SB** v času, ko je računalniški print knjige že korigiran, kot zmerom ga korigira Ala, ni pa še dana knjiga v I. Šp., delala ga bo Ajda (nihče drug razen nje tega ne bi zmožel), je verjetno, da bom, ko bom imel pred sabo I. Šp., tem **SB** kaj dodal. Kompozicija knjige je namreč takšna, kot je nisem delal še nikoli: na vsaki strani sta dva stolpca teksta, lestolpec in Destolpec; vsak stolpec vsebuje Dgčen tekst, drugo razpravo; se pa razpravi, tiskani v obeh stolpcih, dopolnjujeta; vsaj namen sem imel, da bi se sopodčrtavali. Koliko se mi je namen posrečil, ne vem.

Kako se oba stolpca-teksta, sestavljena iz mnogo tekstov-opek, dopolnjujeta, bo uvidel, če bo, sam bravec. V **SB** naj ne komentiram forme knjige, ki je izredno zahtevna - se igram? -, ampak njeno vsebino oz. logiko dram, kakor (glede na kaj) sem jih izbiral za **ES** analizo.

Osrednji dram, ki tvorita rdečo nit oz. ogrodje knjige, sta Kmedlovi: **Levstikovo zmerjanje narodnih prvakov (KLevs)** in **Levstikova smrt (LevsS)**; vse druge PD, obdelavane v knjigi **Narpor**, se nanašajo na ti dve dram, a se tudi medsebojno reflektirajo. Dobil naj bi kalejdoskopski kasetirani sistem mnogih zrcal, ki so postavljena drugo ob drugo tudi lateralno.

Zadevo zamota tudi dejstvo, da so nekatere razprave (prav za prav večina) razbite na Pos opeke, vsaka ima za naslovom prav tako rimsko številko, ena drama - **KLevs** - je podana celo v 4-ih opekah, od I do IV.

Tema knjige sta bog in SNar; SNar je največkrat omenjan, tudi v naslovih. Začenjam s kar štirimi opekami (razpravami) pod istim naslovom: **Narod ali večpomenski bog?** Že naslov izdaja temo: kako se Katbog RR v SNar kot najvišjo Vrto-bit sveta (Slova kot srčike sveta), a kako se obenem ta SNar v sebi sesuva, problematizira. Prva knjiga **Trojčka** nadaljuje z analizo tega sesuvanja, temi ustreza tudi naslov te knjige: **SNarlom (Slovenski narod se**

lomi). Obe knjigi skupaj podajata Zgo smisla (Zlslo) od rojstva-porajanja do S(mrt)i-AD.

Na Destrani objavljam najprej dve opeki analize Turnškove drame **Država med gorami**, analizo sem začel že drugje. Turnšek ima Kattendenco, odtod naslov obeh opek kot kontrateza Kmeclovemu spodbijanju vsega: **Narod in katoliški bog (I in II)**. Kot tretja in četrta zrcalna slika - antipod - **Klevsu** sta opeki-razpravi analize fRemca drame **Samo, prvi slovenski kralj**. Ker gre za eno prvih SD iz novega cikla - iz 60-let 19-Stola -, je v nji podano-zagovarjano rojstvo SNara; analogno kot v Turn**DŽMi (Državi med gorami)**, le da je za duhovnika in cistercijana Turna to rojstvo Pra(vo) šele sredi 8-Stola, ko se Slci katolizirajo, za fRemca pa že Stol prej, ko so še Pogi, pod Samom. Obe drami sta formativni, SNar vzpostavljata, medtem ko je **Klevs** problematizirajoča PSt. Problematizira obe osrednji Vrtil-temi knjige: boga in SNar. - Naslov opek (**I in II**) analize **fRSama** je za dramatika, ki je skoraj že Libec, Tip: **Narod se upre. fRSamova** linija vodi do NOBD, Turn**DŽMi** linija do SPED.

Abram je duhovnik, pa v **Valuku** vendar opeva Pogsvet Slcev; Valuk živi v Samovem času, je tedaj Vodja Slcev. Odtod tudi naslov obeh opek: **Narod dobi vodjo I in II**; šele z Vodjo Nar preseže Inf P*Si*, postane - dejansko postaja, gre za več stopenj - SAKO. Ta Vodja še ni fvodja; organizira in vodi P*S*, ki K-da postaja lastna ND. Abram želi poudariti občestvene Kolmomente nastajajočega SNara, ne pa fP hierarhije, ne fDbe, kaj šele fKc sistem. Tudi Roševa in Savinova drama - libreto - **Gospodovski sen** ne zagovarja fKc kot Turn, vendar pa ima poleg JNcl sporočila tudi več kot le razumevanje za fDbo. Stvarno fDbo iz 13-Stola na Koroškem umetelno - ideološko - RR v SFDbo, kot da je obstajala tedaj in bila PriSlka. Naslov opeke - ene same o tej drami - je: **Narod se fevdalizira**. A ne v optiki Krite fDbe, ampak Ideace fDbe kot Slske. Neverjetna blodnja-konstrukt; služi naj ozaveščanju Slcev. Okvir je prepričanje: vse, kar služi Slovu, je dobro.

Ker je konstrukt **Sna** vendar prebloden, sem uvrstil kot zrcalno sliko **Valuka** Lipeževo dramo **Car Lazarjeva smert**, 1860. Naslov opeke je Tip: **Država je poražena, narod bo živel** (ostal). Roš-Savin bi se morala zavedati, da je bila Karnska (Karantanska) Dž Slcev poražena, odstranjena, izbrisana s površja zemlje. Prešla je, če lahko vlečem analogijo z naslovom razprave o Ferda Kozaka **Matjažu, v podzemlje**, v NL, ki sicer tega še ni vedelo, namreč da je Slsko, a je kot etnija brez zavesti o sebi vztrajalo tisočletje. SNar nima več ne Vodje ne Dže (NDže), niti ni Naca. Obstaja kot možnost.

Tu sem si omislil igrico; upam pa, da je moj poseg v kompozicijo celo smiseln. Drugo opeko analize o **Lazarjevi smrti** sem prenesel iz De na Le(co). V **Lazarju** je namreč oboje: ne le konstrukt - svetle, Opt - Prihi, ampak tudi (več kot le) kal razkroja; Srbi so v bitki s Turki-Musli na Kosovem polju poraženi, za dolgo izgubijo lastno ND, ne pa zavesti o sebi kot o lastni Naci. Lipež K-da pripisuje nekaj podobnega Slcem, njihovemu bivanju od tedaj, ko so pod konec prvega tisočletja izgubili svoje P*i*, vodje, samoozavestitev. Lipež predpostavlja, da se je zavest o Slovu nekako ohranila, analogno srbski.

To tezo potrди-zagovarja Bilc v **Sloveniji oživljeni (SljaOž)**, 1861, napisani torej tik po **Lazarjevi smrti**. Naslova obeh dram sta si v razvidni-opazni opoziciji: smrt-oživljena (Ž). Je pa med SrbTrado, ohranjano v SrbNarpesmi, in Bilčevo **SljaOž** ne nepomembna razlika. Bilc zida na SNaru kot obnovljenem v

duhu Kule; SNarKule in UH Kule; Bilc je tu, skladno s trojko ZVL (Zois, Vodnik, Linhart), ideolog (ne ravno Rad, pa vendar) Razsva, Razsv pa je platforma Kule (Zni, Uma ipd.) nasproti krvi Nara, poudarjeni v **Lazarjevi smrti**. V Lipeževi drami oz. dogajanju, ki ga drama uprizarja, teče - na veliko - kri, medtem ko ZVL izdelujejo Siski jezik kot normativen, pišejo slovnice, drame, Zgknjige, raziskujejo rudnine itn. - Kasneje se ista kompozicijska in vsebinska Stra ponovi; po glasbenem načelu recimo sonate.

V točki **Lazarjeve smrti** njeno implicitno problematizacijo (celo AD) radikaliziram v analizo **LevsSi**; opeka (sta dve, I in II) ima tudi vsebinsko točen naslov: **Vodja se sesuje**. Nekoč je nastal, v času **Valuka-Sama**, nato se sesuva, a ne do kraja; Levs ni zadnji Vodja Slcev, sploh je vprašanje, v kakšni meri je Vodja. Sledijo mu v DbZgi pomembnejši Vodje, Šušteršič, Mahnič, Krek, Korošec, KaKi; je danes tak Vodja Janša? Bo končal kot Šušteršič? Ali kot Toman?

Ker je na Leci problematizacija huda, mora temu ustrezno dobiti Deca toliko močnejšo Ideaco; v ta namen sem izbral Špic(arj)evo JNcl dramo **Naš vir**, polno HerOpta; čeprav se Sici tu prištevajo k Srbom, so PnM Velemoč; s Srbi so se ldn. Drama je bedasta, a kaj morem, tudi DbZg in njene Ideole so bedaste. Da bi pokazal, da ne gre le za Špicevo Pvt abotnost, ampak za Kolplatformo celega (JNcla) gibanja, sem kot Antezo sesovanja Vodje v **LevsSi** dodal še eno JNcl dramo: Lahovo **Na kraljev dan**. Špic slavi mladega kralja Petrčka, Lah njegovega očeta AlekslKara. Moji razpravi-opeki imata Tip naslova: **Vodja povzdignjen v kralja** (bo Janša odklonil krono kot Cezar?) in **Vodja-kralj postane Srb in prejme karizmo**. Špiceva drama **Naš vir** je iz 1940; revež si ni mogel misliti, da bo minilo le nekaj let in bo kralj kot posvečena oseba odstavljen. Zamenjali ga bodo Vodje mnogo bolj Totdespotskega tipa, kot si je bil mogel kdor koli od Slcev predstavljati.

V naslednjih točkah skušam delati ARF celotne knjige; naslova opek sta Tip: **Utemeljitev namena in vsebine knjige, Obrazložitev kompozicije knjige**. Velja ju prebrati, knjigo dodatno osmišljata.

Na koncu knjige je **Trojček**, analogen **Šestkratnici** iz **Četverke-04**. V pričujoči knjigi **SNarpor** objavljam še 3 **SB**, za vsako knjigo **Trojčka** po eno. Te **SB** bi bile analogne štirim, ki sem jih danes napisal za prve štiri - računalniško postavljene - knjige **Četv-05**. V **Četv-04 - Šestkratnici** - so bile **SB** precej manj vsebinske, bolj Zunopisne.

10. XI. 2005

P.S. Knjiga **SNarpor** je bila v celoti napisana med aprilom in septembrom 2005. Kratice za drame so večkrat v več Rcah; recimo **Lazsmert** in **CarLaz** ali **LevsS** in **Lsmrt**.

VSEBINE DRAM

(povzela Alenka Goljevšček)

Matjaž Kmecl: **LEVSTIKOVO ZMERJANJE NARODNIH PRAVKOV**, 1994

Levstik je tri leta bolehal, bil tri mesece bolan in tri dni je umiral; to je vedela vsa Ljubljana, še posebej pa kapiteljsko predmestje, ki dostikrat ni moglo spati: Levstik je kričal skozi okno, od strahu in od jeze, zmerjal prvake-prdake in se pravdal z Bogom:

»Ti vendar veš, da bo ta zanikrni narod za zmeraj izginil, če mu vzameš Levstika! Pa vendar me obkladaš z boleznimi in skušnjavami, daješ potuho dežmanovski ošabnosti, klunovskemu kramarstvu, tomanovski gobezdavosti, vsesplošni pohoti in pokvarjenosti. Še celo v cerkvi mi pošiljaš lovače, da nesramno bolščijo vame, tudi Tono si mi poslal, da me je zmedla in osramotila. Levstikova ženska bi morala biti vdana in priteči na vsak glas, se učiti na izust slovnic in narodnih pesmi, sijati od zvestobe in volje, povzdignil bi jo bil v narodno svetinjo, ji pisal pesmi, da bi profesorjem ob njih zastali beseda in sapa! Tona pa je bila kakor obcestni grm, ki ga vsak kozel lahko obira. Toda jaz sem ohranil čistost, ker vem, da ni srednje poti: ali minljivo blato sveta ali večnost misli in besede. Moj narod potrebuje to drugo in Levstik mu bo to izbojeval in dal, čeprav ga kaznuješ!

Čez leta sem mislil, da si postal usmiljen: dal si mi Franjo, nedolžno dete sokolsko, iz nje je skoz slovenske barve in pričakovanja sijalo vse bistveno. S kakšno težavo sem ob njej brzdal svoje telo, zato pa postal čemerem! Kako ne bi, ko pa sem videl, da se mi še celo ta vzorna ženska pred očmi spreminja; od nje je vel duh po prežgani čebuli, imela je zemljo za nohti in njen ovratnik je bil zamaščen - pot od telesne do duhovne umazanosti pa je kratka! Pa vse bi bilo v redu, če ne bi moral tedaj na Dunaj! Pisarila mi je ljubeča pisma, nato pa je Gecelj, ta zapahnjeni in pohotni prašič, prinesel kito njenih las in se širokoustil, kako da jo je moško obdelal ... Tista noč je bila strašna! Blodil sem naokrog, naglas molil v vesoljni prostor, prosil za maščevanje in kazen. Takrat me je ovohala smrt, takrat je začela tudi kri prihajati od mene. Vi, goljufi, pijanci in prešuštniki, tega ne razumete, samo to mislite, kako boste po Levstikovem grobu skakali kakor slivniške čarovnice. Toda narod bo Levstika

razglasil za svojega edinega pravega očeta, vaš blebet pa za maškarado! Meni stoji ob strani sama sveta Bogorodica, bodri me v trpljenju, s katerim bom prislužil trajno in večno srečo vsem Slovincem. Povem vam: beseda je vse, kdor ima besedo, ima usodo. Telo bom zapustil zemlji, duha pa, ki je narejen po božji podobi mojega naroda, vam vsem, čeprav se valjate po blatu in vas ne maram. Vi ščetinarji pizdogrizni! Ne razumete, da se je treba izstradati, iztrpeti, se otresti vseh zemeljskih vezi - to potrebujemo, ne pa kilavih, kričavih, bebavih narodnih očetov! Iz nočne posode pljusknem svojo krvavo vodo na vas, čeprav niti tega niste vredni! Ker vam Bog noče soditi, vam sodi levstik - toda kdo še potem sploh obstane?»

Levstik se zgrudi, zgrmi v sobo za oknom. Iz šmiklavške cerkve bije ura in zdi se, da se napravlja dež.

Matjaž Kmecl: **LEVSTIKOVA SMRT**, 1981

OSEBE: *FRAN LEVSTIK, KEESBACHER, URIEL, zdravnika. MUYS, ravnatelj knjižnice. ZARNIK, slovenski politik. HOLZ, Levstikov sosed, publicist. BLEIWEIS, »oče slovenskega naroda«. COSTA, nekdanji ljubljanski župan. KALIST, pater. Napovedovalec na bésedi, dva sokolska telovadca, nekaj rodoljubnih dam in gospodov.*

Odbor za Levstikov pogreb zaseda, pevci vadijo rodoljubne pesmi, Levstik pa še ni mrtev, še zmeraj se s silovitim vpitjem upira smrti. Preganja ga bolesten strah pred kolero, bori se z zablatenjem, z zastrupitvijo krvi, napenjanjem, otekanjem nog, izpadanjem las, vodenico itn. itn. - vztraja, bojeval se bo do konca, s kričanjem pa vzdržuje pogum, saj se noben junak ne bojuje molče! Obišče ga njegov delodajalec Muys, beseda se suče okrog naroda. Levstik povzdiguje Slovence in njihovo kulturo (v ozadju béseda: rodoljubne pesmi in žive slike, ki jih izvajata sokolska telovadca), Muys se posmehuje: ta narod nima ne vojske ne kapitala ne šol, literature je komaj za tri knjižne police - na čem le temelji ta naduta samozavest? Levstik mu zabrusi, da je Nemeč, sicer najboljši, pa vendarle Nemeč, in kljubovalno kriči za njim, ko odhaja: Slovenec sem ... Nato se bori s prividi, Zarnik ga dolži, da se je prodal, vdinja da se Muysu, Levstik pa pada iz besa v depresijo, iz samosmiljenja v samoveličje, v strahu pred smrtjo je pripravljen poskusiti vse, od najrazličnejših zelišč do studenčnice z Gorjancev, od žabjega vina do trotamor, ki naj ga ubranijo pred prikaznimi in hudiči. Prikaže se tudi Franja, Levstik jo najprej grobo nažene, nato ga premagajo spomini, po njem divjajo vera in dvom, moč in šibkost, upanje in obup. Okrog njega vstajajo nasprotniki: Costa (pogine naj pes!), Bleiweis: narod ne bo dozorel ob velikih besedah in nebulozah, zgraditi mu je treba trdna, materialna, zdrava tla ... Levstik kriči, da sicer nima kruha, ima pa slovensko srce; prva je prava ideja, njegova misel bo ostala, mladina, naš up, gre za njim - ogenj in vera, to je vse, kar imamo, in to je največ! Nato ga zalijejo skrbi - kdo bo poslovenil aritmetiko in geometrijo, krstil Erjavčeve hrošče in ščurke, delal časopis, mislil na vse? Franja se nežno poslovil od njega in izgine, Levstik pa spet doživi

napad besnila. Priteče zaskrbljena gospodinja, za njo oba zdravnika, bolnika stlačijo v seneno vrečo do vratu, da bi mu olajšali bolečine. Prikaže se pater Kalist. Levstik se sicer z Bogom najraje pogovarja brez posrednikov, a priznati mora svoj najhujši greh: preveč je bil telo, z žensko goloto je še zdaj trdo preskušan sleherno noč. Bilo mu je naloženo, da je misel in volja naroda, on pa je trošil svoj vek za kurbarijo - Judež, ne odrešenik! Omahne, obleži negiben, zadelan v vrečo. Rodoljubne dame v Holzovem spremstvu se boječe približajo: dotrpel je končno veliki Slovenec. Na vrečo položijo cvetje, prižgejo svečo. Tedaj se Levstik besno dvigne: preklet ta narod, ki pokopava svoje velike može pri živem telesu! O Bog, postavi ga na noge, ozdravi ga, ali pa ga pahni v nič! Saj biti ali ne biti ni vprašanje ... muka je ... muka, muka ... Grobo upihne svečo, zmeče cvetje s sebe, se umiri v vreči za zmeraj.

Med rodoljubi završi: Veliki Slovenec je mrtev. Slava mu, slava! Postavili ga bodo vsem na ogled, kot Kristusa na veliki petek, pogreb bo zmagovita velikonočna procesija. Slava, slava! Ko vprašajo Holza za poslednje Levstikove besede, Holz odgovori, kot bi ustrelil: Živela slovenska domovina!

Metod Turnšek: **DRŽAVA MED GORAMI**, 1948

OSEBE: *BORUT, vladajoči karantanski knez. BOGDANA, njegova žena. GORAZD, SVETKA, BLAŽICA, njuni otroci. TALJUB, stari oče, nekdanji knez. MOJMIR, Borutov brat. HOTIMIR, ŽIVKA, njegova otroka. JARENKO, panonski kneževič. JARMILA, njegova sestra. BOGOMILA, njegova mati. SOKOL, slovenski poveljnik. SLADKONJA, ŽIZNEC, VITIGOJ, knezi. DOBRILA, slovenski sel. PEREGRIN, menih lagobardski. RATHIS, furlanski kneževič. HUBERT, vojvoda bajuvarski. GRIF, bajuvarski vojaški poveljnik. AVGUŠTIN, opat v samostanu na otoku Awa. VOLKOJ, MAJORAN, slovenska meniha. KLODVIK, frankovski vojaški poveljnik. HUR, obrski kakan. Staroste, župani, godci, koledniki, Jarilo, kresnice, bajuvarski in slovenski vojaki. - Godi se na Krnskem gradu in na otoku Awa leta 744.*

1. DEJANJE: Taljub hiti na večo v Krnski grad, spotoma pripoveduje slepi Blažici o številnih sovražnikih Slovenov: Obrih, Langobardih, Bajuvarcih. Ko od Gorazda in Hotimirja izve, da bodo na večji reševali Jarenkov predlog o zvezi z Obri, se upre in noče na večo. Pred čakajoče kneze pride odposlanstvo z Rathisom in ponuja zvezo z Langobardi. Knez Borut je za, nekateri proti, a pred glasovanjem vdre v zborni dvorani koledniki z Jarilom, za njimi kresnice, ki izvolijo Hotimirja za kresnika. Šele po teh svetih obredih večja nadaljuje z delom, vendar še prej posluša Peregrina, ki jih vnema za krščanstvo. Borut je odprt za novo blagovest, Taljub z vsem srcem proti. Tedaj pride vest, da se bliža vojska Obrov. Odposlanstvo se z obljubo medsebojnega zavezništva na hitro poslovi, Borut organizira obrambo. Pride bavarsko odposlanstvo, da bi s Sloveni sklenili zvezo zoper franke, a tudi to se brž odpravi, ko sliši za obrsko nevarnost. Že so tu prvi begunci: Jarmila prinese strašne vesti o divjanju Obrov v Panoniji. Večja se kljub Taljubovemu upiranju in svarilom odloči za pomoč Panoncem in za skupni vojaški nastop z Bajuvarci.

2. DEJANJE: Pred odločilno bitko Gorazd zasnuje Jarmilo, pri tem ju zaloti Taljub, ki obtoži deklo, da je obrska vohunka. Prepričani Borut, tudi njemu ta ljubezen ni pogodu, za sina hoče bajuvarsko nevesto, da bi si s tem zagotovil bajuvarsko pomoč. Vtem se vrne furlansko odposlanstvo, Rathis obljubi pomoč zoper Obre in zasnuje Svetko. Borut je vesel, že vidi mogočno, varno državo in sebe v vlogi kralja Sama. Toda ne Gorazd ne Svetka, ki je v besedi z Jarenkom, se nočeta odpovedati svoji ljubezni. Taljub, ki na smrt sovraži vsako zvezo s tujci, obljubi, da jima bo pomagal, v zaroto pritegnejo tudi Bogdano, ki se ji zaljubljena otroka smilita. Namesto na Bajuvarsko, kakor je bil ukazal Borut, oba mlada skrivaj odideta z Jarenkom v odmaknjeno gradišče.

3. DEJANJE: Končno prihaja v deželo bajuvarska pomoč zoper Obre. Taljub, ki Bajuvarcem ne privošči zmage, pošlje po Jarmili sporočilo Gorazdu in Jarenku, naj Obre takoj napadeta. Malo zatem Borut pošlje Jarenku ukaz, naj z napadom čaka, dokler mu sam ne pripelje bajuvarske vojske. Slovenska vojska se zbira, Borut prižge na Krnskem gradu kres kot vojno znamenje, ob njem pa Slovenci obredno darujejo Dažbog, saj je kresni večer. Tedaj prihiti sel z novico, da sta Gorazd in Jarenko premagala Obre in ujela njihovega kana, prav na koncu pa da so pritisnili še Bajuvarci. Borut besen spozna prevaro, a že so tu zmagovalci z ujetim kanom, okrog njih pa se veseli in raja ljudstvo. Toda ne za dolgo, kajti Grif in Hubert razglasita za zmagovalca sebe, prevzameta oblast ter Gorazda in Hotimira pošljeta na Bavarsko kot talca. Borut je kriv, ker je klical tujce v deželo, Taljub, ker je razdiral knezove načrte, Gorazd, ker je poslušal svoje srce. Namesto svobode in moči čaka Karantanijo sužnost.

4. DEJANJE: Volkov Gorazdu in Hotimiru razlaga krščansko vero in ju pripravlja na krst. Hotimir je sprejemljiv, Gorazd hrepeni po domu in se upira »bavarski« verji. Obiščeta ju Peregrin in v meniha preoblečeni Dobrila. Prvi pove, da je Borut pristal na Gorazdovo poroko z Jarmilo, če bosta kneževiča sprejela krst. Drugi pa, da ju bosta Jarenko in Sokol še nocoj osvobodila, da se vsa dežela pripravlja na upor zoper nasilne Bajuvorce, čakajo le še Gorazda - naj torej vzdrži in ne sprejme tuje vere! Gorazd se znajde v precepu, v stiski se zateče v molitev, kar mu da moč, da se odloči za krst. Odidejo h krstnemu kamnu v cerkev, v celico pa planeta Jarenko in Sokol. Dobrila, ki misli, da gre le za nekakšne molitve, ju zadržuje, dokler vojščaka ne postaneta nestrpna in vdreta v cerkev v trenutku, ko kneževiča prejmeta krst. Razočarana ju prekolneta kot izdajalca, obljubita maščevanje in z Dobrilo vred zbežita.

5. DEJANJE: Borut je srečen zaradi novice, da se Gorazd in Hotimir vračata in da sta kristjana, skrbi ga le, kako bo to sprejela Jarmila. Taljub, Sokol in Jarenko pa so besni, kujejo zaroto zoper Boruta, Mojmira in Grifa. Jarmila, ki je tačas postala kristjana, Boruta posvari in ko zve, da je Gorazd že tu, mu srečna odhiti naproti. Mojmir in Borut z zaupanjem gledata v prihodnost: s Franki je sklenjena trdna zaveza, isto se obeta s Furlani, karantanska država bo tako močnejša od Bajuvarcov, čaka jo slava in razcvet, vse ljudstvo pa bo postalo krščansko ... Tedaj vdrejo k njima zarotniki in ju kot izdajalca zabodejo, oba umreta s Kristusovim imenom na ustnicah. Velika je žalost, ko ju kneževiča najdeta mrtva, za nameček pa v njihovo bolečino vdre še besni Grif, ki je tačas že zatrl upor: Taljub in Jarenko sta ujeta, Sokol ubit, Gorazd bo ponižan v podložnika - jim bo že pokazal upor! Tedaj vstopi frankovski poveljnik

Klodvik: kralj Pipin poklanja Karantaniji svobodo in kraljevsko krono, ker pa je Borut mrtev, je karantanski kralj zdaj Gorazd. Ko Grif ugovarja, ga Klodvik ostro zavrne: Bajuvarci so podložniki Frankov, tu so tudi frankovske čete, ki bodo ostale v deželi, dokler mladi knez ne bo zbral lastne vojske ... Grif se mora poklapan pobrati. Gorazd odpusti Taljubu in Jarenku ter izroči Kristusu oba pobita mučenca in ves narod.

France Remec: **SAMO, PRVI SLOVENSKI KRAJ, 1867**

OSOBE: SAMO. BOGUVLAST, veliki duhoven poganskih Slovencev. ALKUN, VSEVID, starešina. ČEDOLJUB, župan in Vsevidov zet. DOBRANA, jegova žena. VIŠNJA, jegova hči. BERISLAV, kmet. Sel, Pesoglavec, Nemci, slovenski starešine. - Čin se godi v Vogastogradu in okolici (na desnem bregu Mure na Štajerskej zemlji) l. 630.

1. DEJANJE: Višnja s skrbjo čaka očeta in deda, ki sta šla na narodni zbor v Vogastograd. Dobrana jo miri, čemu skrb, ko je vse varno? Toda Berislav, Višnjin zaročenec, prinese hudo novico: Pesoglavci so vdrl čez mejo, v Podravini plenijo, požigajo, morijo - kakšne zveri so, je izkusil že kot otrok. Vtem se vrne Čedoljub, takoj za njim Dobrana, ki je bila šla gledat na grič: nebo je vse rdeče, Pesoglavci gotovo požigajo vasi! Moški odhitijo, da bi obvestili Boguvlasta in kmete; med potjo Vsevid Berislavu pove, kako je bilo na zboru: mednje je prišel Samo, popotnik, ki hodi od vasi do vasi in ljudi navdušuje za upor zoper sovražnike in zatiralce; če bodo složni, si bodo priborili svobodo! Starešine so se najprej obotavljali, potem pa le sklenili, da ubogajo Samov nasvet. Berislav gori od navdušenja: pod Samovim vodstvom bodo gotovo zmagali!

2. DEJANJE: Boguvlast je zaskrbljen, znamenja napovedujejo zlo. Samo se pride poslovit, jutri namerava naprej, da bi organiziral vseslovenski upor. Tedaj Čedoljub prinese vest o vdoru Pesoglavcev. Samo takoj pametno ukrepa, pridruži se jim še Alkun s celo vojsko kmetov, vsi upajo v zmago. Toda veselje izpodrine vest, da nadnje koraka tudi vojska frankovskega kralja Dagoberta. Starešin se polasti obup, a Samo jim daje pogum: z nami so bogovi, Boguvlastu so razodeli, da je rešitelj med nami, če vas on vodi, zmagate! Vsevid je prepričan, da božji izrek meri na Sama, vsi ga prosijo, naj jih on vodi v boju. Samo sprejme in priseže zvestobo do smrti.

3. DEJANJE: Vse tri vojske si stojijo nasproti na vogastograjskem polju. Nemški sel prinese Dagobertov ukaz: takoj naj položijo orožje in se vdajo, sicer bo z njimi obračunal kot s psi! Slovincem zavre kri, sla našenejo iz tabora, Samo ukaže naskok za svobodo in pravice! - ter kljub temu, da so številčno šibkejši, poženejo v beg obe sovražni vojski. Zasluga za zmago je predvsem Samova, starešine ga slavijo kot rešitelja naroda; kmet je v vojni le orodje, ki mu je treba voditelja, da ga vodi in ravna. Samo se brani: tudi voditelj ne more nič brez orodja. Prihiti Vsevid z župani in veljaki, vsi vzklikajo Samu kot rešitelju in osvoboditelju ter ga prosijo, naj bo njihov kralj. Po krajšem pregovarjanju Samo sprejme kraljevsko čast in obljubi, da jih bo branil

kot dober oče, oni pa ga naj složno podpirajo v blagor narodu in domovini, kajti sloga jači, nesloga pa tlači!

Jože Abram: **VMEŠČENJE KNEZA VALUKA**, 1914

OSEBE: VALUK, knez in vojvoda gorotanski. BRANIMIR, žrec, starosta županov. BLAŽIČ, knez-kmet. GRADNIKAR, kmet s pravico košnje. RAVBAR, kmet s pravico ropanja. PARTOVČAN, kmet s pravico požiganja. TREBIL, star kmet. MIRICA, njegova hči. Župani, kmetje, kmetice, dekleta z Vesno, mladeniči z Vesnikom, Rabolj, klicarji, vojaki.

1. SLIKA: Branimir poziva ljudstvo k enotnosti: rešiti se mora obrskega jarma, vodi naj ga junak junakov Valuk, ki bo danes po starodavnem obredu prejel oblast na knežjem kamnu. Nato sledi obred vmeščanja: Blažič, ki je bil zasedel knežji kamen, zahteva od Valuka, naj se preobleče v kmečko obleko, medtem pa Gradnikar, Partovčan in Ravbar izvajajo svojo pravico, ki naj ponazori kaos brezvladja: prvi kosi, drugi požiga, tretji ropa pri vseh, ki se jim niso primerno odkupili. V kmeta preoblečeni Valuk od Blažiča odkupi knežji stol in priseže, da bo branil pravico in enakost. Ljudstvo poje obredne pesmi, Branimir pa razbira iz leta ptic, da se bodo Sloveni pod kraljem Samom združili in premagali sovražnike: »V združitvi moč, v ločitvi robstva noč!«

2. SLIKA: Branimir po vrsti kliče bogove, naj blagoslovijo novega kneza in ves slovenski rod. Nato Valuk modro sodi in rešuje pritožbe, na vrsto pridejo tudi tisti, ki so bili v času vmeščanja oškodovani; vendar tem ni pomoči, njihova škoda je dokaz, kakšno bi bilo življenje brez vladarja, ki skrbi za red in pravico. Običaj je izraz volje in modrosti pradedov, zato je svet in nedotakljiv. Končno prihiti še Trebil in toži Ravbarja, da mu je uplenil hčerko. A pri zaslišanju se izkaže, da je Mirica prav rada šla z ugrabiteljem, in Valuk jo dosodi Ravbarju za ženo; srečni ženin vseprek vabi na svatbo. Dejanje se zaključi z obrednim bojem Vesnika in Rabolja za mlado Vesno, v katerem je Rabolj premagan in ubit. Valuk v sredi med Vesnikom in Vesno kliče k bogovom, naj bi Sloveni vse sovraže zatrli, nato pa uživali mir in blagostanje na veke.

Franjo Roš / Risto Savin: **GOSPOSVETSKI SEN**, 1923

OSEBE: DUŠAN. BERNARD, knez Korotana in Kranjske marke. KNEGINJA, njegova mati. OTOKAR I. PREMISL, kralj češki. JUTA, njegova hči. Grofica ANDEŠKA. MARGARETA, njena hči. MOJMIR, vitez, Bernardov prijatelj. PASTOVČAN, GRADEKAR, kmeta. Solnograški ŠKOF. Dvorjani, Odposlanci Filipa Švabskega, Filipa II. francoskega, Leopolda Slavnega, kastelani, vitezi, lovci, ljudstvo. - Predigra se godi danes, obe dejanji I. 1202 na Krnskem gradu in na Gosposvetskem polju.

PREDIGRA: Dušan, poosebljenje slovanskega bistva, razmišlja o preteklosti, se spominja kneza Bernarda, njegove Jute, njenega očeta Otokarja. Njegove misli priključijo preteklost v življenje.

1. DEJANJE: Na Krnskem gradu se lovci veselijo bogatega plena, pripravljajo se na naslednji dan, ko bodo ustoličili mladega kneza Bernarda. Živahna Margareta Andeška ga na vso moč osvaja, a Mojmir, ki grofični ne zaupa, Bernardu svetuje, naj preoblečen v berača preizkusi njeno srce v primerjavi z Juto. In res, Margareta se grdo norčuje iz berača, Juta pa ga velikodušno obdari. Bernarda njena dobrota prevzame, naklonjenost do Margarete izpuhti; ko Juti vzneseno poljubi roko, ji sname prstan, s katerim je povezana čudna prerokba.

2. DEJANJE: Bernarda po starem običaju vmestijo za kneza na knežjem kamnu, nato knez sede na prestol in sodi. Pritoži se grofica Andeška, nad nasilnim beračem, ki da je oropal dvorne deklice, Juti pa celo ukradel prstan, za katerega prerokba pravi, da bo tisti, ki ga Juti sname s prsta, njen mož, pa naj bo berač ali knez. Bernard pokaže »ukradeni« prstan in Juto zasnuje. Kralj Otokar da svoj blagoslov, Juta je srečna, solnograški škof pri priči zveže mladi par. Margareta z materjo užaljena odvrši, ljudstvo se veseli dobre kneginje, Dušan pa spet sede na knežji prestol, znamenje slave, sile in ponosa; njegov narod je večni.

Viktor Lipež: **CAR LAZARJEVA SMERT, 1860**

OSEBE: LAZAR, car srbski. CARICA. MILICA. JUG BOGDAN. PETER, BOGDAN, Jugova sinova. VUK BRANKOVIĆ. Turški poslanec, Konjika, Pesnik, junaki, kmetje, vojščaki.

Slepi srbski pesnik poje o vojski Turkov in o junakih, ki se ji hitijo postavljati v bran. Ob pesniku se srečata Milica in Peter, ona ljubega pogumno pošilja v boj, čeprav se ji trga srce. V taboru car Lazar pred bitko navdušuje vojsko, vodjem razdeli zadolžitve in se poslovijo od njih. Branković pa že snuje izdajstvo, hoče spraviti Petra s poti in si vzeti Milico. Pod okriljem noči se sestane s turškim poslancem Suno in potrdi svojo obljubo, da bo srbski vojski vpadel v hrbet; tako bo zadostil svoji strasti do Milice in se obenem maščeval Lazarju, ki je prizadel njegovo častihlepje. - Carica v strahu pričakuje izid bitke, pridruži se ji Milica, obe komaj dočakata sla, ki jima sporoči dobre novice: Turki so se pred navalom Brankovića razbežali. Ko Milica, ki Brankoviću ne zaupa, to sliši, jo obide strašna slutnja, zavihti se na konja in hiti k ljubemu v bitko. Pridrvi drugi sel, ki sporoči, da je vse izgubljeno, Branković je cvet srbske vojske pahnil Turkom v žrelo, car je padel. Carica obupana odhiti k umirajočemu možu. Medtem se Peter junaško bori brez upa zmage, kajti boljša je smrt kot suženjstvo. Tedaj pridirja Milica in se ob strani ljubega vrže nad Turke. Peter je smrtno ranjen, Milica pa se pred Turki, ki že segajo po njej, zabode, z gnusom prekolne Brankovića in umre z vero, da bosta z ljubim večno združena v onstranstvu. - Umirajoči car se poslavlja od carice in nekaj zvestih,

napove dolgo suženjstvo, a tudi propad trinoga, nato izdihne. Slepi pesnik poje o zvezdi, ki jo je zakril oblak, ljudje hrepenijo po njej, le eden se je boji - izdajalec, ki ga bo človeštvo večno klelo!

Janez Bilc: **SLOVENIJA OŽIVJENA**, 1861

OSOBE: *VODNIK. COJZ. LINHART.*

Cojz vesel sprejme Vodnika in Linharta, ki sta šla v gore, kjer sta občudovala lepoto kranjske zemlje, preučevala kamne in rastline, pri kmetih zbrala obilo narodnega blaga. Cojz ju pohvali za njuno ljubezen, kajti Kranjske nihče ne ceni, ne spoštuje domačega jezika, še domačini se mu odrekajo in cenijo le, kar je tuje; slovenska njiva je nezorana, rodi trnje in koprive - ali lahko to gledajo križem rok? Vodnik izrazi Cojzu svoje občudovanje: tujec je, pa tako ljubi slovensko deželo, po takem možu, ki bi narod dvignil v omiko, je zmeraj hrepenel! Vsi trije sklenejo bratovsko zavezo in obljubijo, da bodo vse svoje darove porabili za procvit slovenstva. Vodnik pričakuje, da se bodo njihovi zvezi pridružili še drugi, Kumerdej, Kopitar, Japelj, iz malega bo zraslo veliko, seme, ki ga sejejo, bo rodilo bogate klase, vstopili bomo v častito kólo slovanskih bratov! Zavezo potrdijo s prisego: »Do zdiha zadnjega sinovi Slovenje najzvestejši bomo!« Kot starodavna lipa, sveto slovansko drevo, bodo brez strahu vzdržali vse nevihte in vetrove, živi naj naša mati Slava!

Jakob Špicar: **NAŠ VIR**, med obema vojnama

OSEBE: *DORAN. DUH SMRTI. VERA V ŽIVLJENJE. ZBOR VEŠČ. MOŽJE. SOKOL. SOKOLICE, naraščaj, narod.*

Doran pride k skali Črnega Jurija, kjer so pokopani junaki, ki so padli za svobodo in srečo prihodnjih pokolenj, zato je skala zanj in za mnoge vir moči in upanja. Ko ob skali zagleda Duha smrti, ga napade z očitki, da ljudi zastruplja z obupom in malodušnostjo, ki vodita v nedejavnost in smrt; tu pa je vir življenja, moči in volje, ki naj vodita naš narod, da se bo boril za drugim enakovredno življenje. Duh smrti vidi, da mu tu ni mesta, umakne se, tudi veščice, ki bi rade vir uničile s temnimi čari, ne opravijo nič, saj vir brani sama Vera v življenje. Vtem Doran pripelje potrte in izgubljene može, vzpodbuja jih, da morajo verovati v življenje in imeti moč, da v sebi to vero vzdržijo, le tako jim bo zrasel pogum in jim bo zasvetila luč na jasno začrtano pot. Pred može stopi Vera, jim da piti vodo, ki je pritekla iz skale, in oznani, da bo skala postala meso in kri, sledili ji bodo, jo čuvali in blagrovali. In res, pojavi se podoba kralja Petra II, ki jo obkroži navdušena sokolska deca s cvetjem in prapori. Može so očiščeni malodušja, okrepljeni prisežejo, da bodo zvesto služili domovini, Sokoli pozdravijo svojega starešino, ki jim je hkrati kralj in

brat - trden kot skala, naša luč, vir življenja in moči, z njim se odvarja nova doba. Sokoli in narod mlademu kralju za njegov rojstni dan zakličejo mogočni zdravo.

Ivan Lah: **NA KRALJEV DAN**, 1928

OSEBE: *BABICA. DEKLICA. DEČEK. ZVEZDE.*

Babica z vnučkoma ponavlja pesmice, ki jih bodo recitali na šolski slavnosti za rojstni dan kralja Aleksandra. Vmes babica razlaga slavno zgodovino Karadjordjevičev: od bojev s Turki, zmage pri Kumanovem do osvoboditve in ujedinjenja v eno državo. Posebej se pomudi pri trpljenju Srbije v pohodu prek albanskih gora, iz katerega se je rodila naša svoboda. Otroka se v sanjskem prizoru najdeta med zvezdami, ki jima popišejo potek te slavne epopeje: to je bila Golgota, doba trpljenja, preizkušnje in svetih žrtev, ki so obrodile bogat sad: junaki so se vrnili kot zmagovalci, na praporih svobode so zaplapolala gesla ljubezni in bratovstva. Zvezde pod vodstvom Zvezde ujedinjenja zaplešejo kolo, vsi zapoje Bože pravde.

I. OD BRATOVSTVA K BRATOMORU (BkB)

MODELI

1. BLATO = ZLATO

IDENTITETA (Id)

Blato	1
	2 Zbogom zvezde
Blagor blata	1 Ađeči brat
	2 Ađeče zlata zgodovina
	3 Bratovski objem blata
Blato v izviru in izteku	1 Premagovanje blata
	2 Križ čez blato

2. OBLAST , POLITIKA

DVOJČKA (Dč)

Politika	1
	2 Pravica do oblasti
Trije despotje	1 Diktator Aleksander Veliki
	2 Grof Tahi, Škof Hren

3. BLODNJA : VIZIJA

DVOJNIKI (Dv)

Majnova dramatika	1, 2
	3 Teologija postmoderne
Od bratovstva k bratomoru I	
Blodnja	1
	2 Človek in nič
	3 Rabelj-žrtev
Kreftova dramatika v kontekstu	1 Uvod in načrt
	2 Volčji ali zimzeleni čas?
	3 Konstrukt in resnica
	4 Vera in obup
Nastajanje SAPO	1 Detelova dramatika
	2 Hinavstvo in cinizem
	3 Družinska žrtev
	4 Starši - otroci
Iskanje drugosti	1 Veliki, mali, drugi
SD-20 + HistD	1 Iskavci smisla

II. OD BRATOMORA K SAMOMORU (BkS)

PONOTRANJENJE - POZUNANJENJE

1. IGRA = VLOGA = JEZIK (IVJ)

K INDIVIDUALNI Id

Geometrija redov	1 Predpostavke
	2 Temelji
	3 Vidiki
	4 Prevezave
	5 Red blodnje in vizija
Slovenska dramatika - modeli	Metodološke in aksiološke teme
Dialogi	1 Nagovori, drugovori
	2 Hudogovori, pogovori
	3 Razhajanja
	4 Razgovori
	5 Eseji, pisma, portreti 1
Eseji, pisma, portreti	2 Predavanja

2. KARNIZEM , MAGIZEM (KM)

K INDIVIDUALNIMA Dč

3. OBUP - IZGUBLJENOST - SAMOMOR (OIS)

K INDIVIDUALNIM Dv

Morala = amoralna	1 Taščica ali noj?
	2 Taščica = noj
	3 Noj ali taščica?
	4 Pisma nojem in taščicam
	5 Taščica pod nojem
Današnja slovenska dramatika	
	1 Obračun med vrati
	2 Komentarji
	3 Kulturno okolje
	4 Zgodovina Lipicanije
	5 Let na dno

III. OD SAMOMORA K BRATOVSTVU (SkB) *ZGODOVINA*

1. (SLOVENSKA) PLEMENSKA SKUPNOST (S)PS *H KOLEKTIVNI Id*

Slovenski plemenski junaki - Tugomer 1, 2, 3
Črtomir 1, 2

Dramatika narodno osvobodilnega boja
1 Naša sveta stvar (leva)
2 V vrtincu (samo)prevar

Porajanje levice-desnice 1 Širjenje svetega narodnega prostora
2 Oženje domovine
3 Napačni in pravi

Zgodba o narodu 1 Slovenski narod se poraja
2 Slovenski narod se lomi

2. (SLOVENSKA) KATOLIŠKA CERKEV (S)KC *H KOLEKTIVNIMA Dč*

Dramatika slovenske politične emigracije
1 Sveta vojna
2 Krščanska tragedija
3 Paradoks odreševanja
4 Pravica in kazen
5 Prijatelji in izdajavci
6 Krvavi ples
7 Vstajenje ali rekvijem
8 Razval ali poveličanje
9 Gnila voda
10 Goveja dolina

Svetost, čudež, žrtev 1
Ciril-Metod + Lepa Vida 1 Operacija Ciril-Metod
2 Triumf Ciril-Metod

3. (SLOVENSKA) DRUŽBA (S)Db *H KOLEKTIVNIM Dv*

Začetki slovenske dramatike 1 Zlo in s(i)la kot izvor
2 Greh in iskanje kot izvor
Duhovniki, meščani, delavci 1 Klerikalizem in liberalizem
2 Paternalizem in emancipacija
3 Avtonomizem in kapitalizem
4 Medvedova dramatika

Duhovniki, plemiči, kmetje 1 Upornik človekoljub
Trideseta leta Leto 1940

Primorska slovenska dramatika 1 Krivda in sanja
2 Ribe in tički
3 Nebo = pekel

Kompleks Celjskih 1 Nadčlovek Blaže in princesa Nežica
2 Junak Janez in svetnik Anton

Čitalniška dramatika
1
2 Krepost
3 Svoji-Naši
4 Pogodba
5 Pena
6 Narava in zopernarava

Jugoslovanski nacionalizem
1991=1919=1945? 1 Sentimentalni heroizem
2 Vojaki in trpini

TROJČEK

REKONSTRUKCIJA IN/ALI REINTERPRETACIJA
SLOVENSKE DRAMATIKE

SLOVENSKI NAROD SE LOMI

Zgodba o narodu 2

Taras Kermauner

2005

Knjiga: SLOVENSKI NAROD SE LOMI

Nadniz: OD SAMOMORA K BRATOVSTVU

Niz: (SLOVENSKA) PLEMENSKA SKUPNOST

Podniz: Zgodba o narodu

S knjigo **Slovenski narod se lomi (SNarlom)** nadaljujem začeti novi Pniz **Zgodba o narodu (ZgoNar)**. V knjigi obravnavam SD (slovensko dramatiko) iz različnih obdobj in različnih usmeritev; skušam biti čim bolj kompleksen in diferenciran. Vidičeva drama **Ave, Patria** in Golieva **Dobrudža 1916** propagirata JNcl (jugoslovanski nacionalizem), Lipuščkova **Vse za vero, dom, cesarja** ga spodbija, obenem spodbija tudi slovenski klerikalizem, vnaša dvom v nastanek-ustroj kraljeve Jugoslavije. Božičeva **Tomšičeva smrt** utemeljuje novo slovenstvo na herojskih likih Partije, Vombergarjevi drami **Tabor brezpravnih** in **Pozdravljen, ljubljanski škof!** pa na domobrantskih mučencih in na Katoliški Cerkvi. Tri drame pa slovenstvo črtajo, ni več vrednota in smerodavno: Cerkvenikova **V kaverni** iz 20-ih let pa Tadlova **Anywhere out of this world** in Briškega **Križ**, ki sta nastali že v novem tisočletju.

Beg -- prilika dr. Franceta Prešerna

pravega središča, kjer je Veliki pok začel čas in Vesolje zagotovo ni vse beži, vsaka stvar od vsake druge stvari ves ta beg vseh stvari, je ujet v žareči obroč začetka Vesolja ker središča ni, tudi nebo, ki ga vidimo, ni edino niti pravo ni

*tudi mi bežimo od sebe in drugih
tudi mi imamo svoje cilje na drobnem delcu naše neskončnosti
tudi mi potujemo od rojstva in se na koncu razpršimo v smrt
le kje naj bi bil Bog, če pa ni nikjer središča Vsega in je Vse obdano z ognjem*

*kar je bilo na začetku, bo tudi na koncu
kar je sedaj, je naše življenje in naše razširjanje
kar je Vesolje, je beg neskončne množice galaksij in drugih veličastij
kar je bilo, kar je in kar bo, bo kozmična praznina in mraz*

*ali Bog ni Vesolje, ker ga zaokroža in objema strašanski ogenj začetka časa
zato noben učenjak ne - bo nikoli spoznal Božanskega načrta
zato noben človek ne bo brez ljubezni začutil Božjega
zato je Veliki pesnik vedel, da Boga v begu ni*

*ne - bo pomeni Nič bo
nebo pomeni, da tudi Niča ne bo
nebo pomeni tudi neko lokalno obzorje
ne - bo pomeni, da Boga ne bo mogoče nikoli do kraja doumeti*

*kaj pa, če se človeštvo ne bo pustilo izničiti v Niču
kaj pa, če človeštvo, ki ima še toliko neskončno veliko časa, da ukroti Vesolje
kaj pa, če bo človeštvo ustvarilo Vesolje po svoji meri
kaj pa, če bo Vesolje potem le majhna žareča točka v nekem drugem Stvarstvu*

Maksim Sedej

SPREMNE BESEDE

Prva knjiga v **Trojčku**, tj. v kompleksu treh knjig, ki niso računalniško postavljene (ostajajo v rokopisu-tipkopisu, **Četv(erka)-05** pa prinaša osnovne informacije o njih, **Trojček** je del **Četv-05**), je naslovljena **SNarlom (Slovenski narod se lomi)**; naslov je očitna Anteza zadnji računalniško postavljeni («tiskani») knjigi iz **Četv-05**, naslovljeni **SNarpor**. Lom odgovarja na por-ajanje. Dejansko pa naslova knjig nista povsem natančna; v knjigi **SNarpor** so obravnavane tudi takšne, ki podajajo lom(ljenje), propad, AD (obe Kmeclovi,

KLevs in **LevsS**), v knjigi **SNarlom** pa takšne, ki uprizarjajo rojstvo SNara, čeprav na poseben način; ali znotraj JNcla, **Ave, Patria (APA)** in **Do(bru)dža 1916**, ali - Božičeva **Tomšičeva smrt** - v okviru NOB-LReve. Je pa v treh - morda celo štirih - mnogo ostreje poudarjena AD, kot v knjigi **SNarpor** (v dramah **V kaverni, Briškriž, Anywhere**, deloma tudi v Lipuščkovi **Vse za vero, dom, cesarja**).

Glede na kompozicijo **SNarpor** (dva stolpca - Le in De - na vsaki strani) je **SNarlom** oblikovana spet normalno, kot ostale v **ASD**. Postavljanje v dva zrcalna stolpca ni primerno za vsako temo ali knjigo; knjiga mora biti pisana tako rekoč v enem zamahu, vse razprave morajo biti že vnaprej koncipirane kot Dia-polemike-Anteze. Po svoje mora biti takšna knjiga posebno - izjemno - enotna. S tega vidika bi ustrezala modelu dveh stolpcev morda tudi **SNarlom**. A bi moral na to misliti-paziti že med pisanjem, saj morajo biti opeke enako dolge, da se De in Le pokrivata. Morda se vrnem k modelu kdaj drugič, če bom odkril, da sporočam s samo kompozicijo nekaj posebnega, takšnega, kar se ne da izraziti le z besedami-tekstom.

Knjigo začemjam z razpravo-esejem o eni najbolj temačnih - Nih - SD, o drugi Rci teme-naslava **V kaverni**; prvo Rco je napisal skoraj ob istem času, sredi 20-ih let, Bevk. Zato drami razlikujem po naslovih: **B(evkova)Kava** in **CrkKava** (Cerkvenikova); skrajšave, kot je ta, sodijo med moje Lud - Parada, Ira - momente; če je že glavni lik v tej **Kav(ern)i S**, potem se spodobi, da je S, izbojevana na fronti, označena kot CrkS. **BKavo** sem ES obdelal v knjigi **SD-20**, izšla je že 1988. V nji nastopajo Slci, gre za Trago Slcev, ki so vojaki na soški fronti. **CrkKava** je Nih do Slcev v tem, ker v nji ne deluje noben Slc, le - predvsem - AvsNemci (germanofili), Čehi itn. Crk dogajanje denacionalizira. Svojo tezo UHe podčrtuje tako, da I.SvetV nima za vojno Slcev, našega Nara (zoper tujce itn.), ampak tako rekoč vseh Narov Evre zoper vse Nare Evre, kar daje stvari potezo Kaosa-Ktza. Sobivata - celo drug v drugega prehajata - sicer nasprotna si momenta: UH (RadHum) in Nih-Ktz. To je PSt SD-20 oz. SlZi-20, vsaj v njunih najbolj izpostavljenih, miselno Radtočkah ali MePih. Glavnemu liku, poročniku Krippnerju, se zmeša. Vojna ničesar ne razreši, vse zmede in destruiira. Razprava dela primerjave s sorodnimi SD iz tistega časa in o tistem času, z ARemca **Kirke**; **CrkKava** je na isti liniji kot deset let kasneje napisana Crkova drama prav tako iz I.SvetV: **Kdo je kriv?** ES analiziral sem jo v knjigi **VoTr, Kirke** pa v **Isla**. Micelij. Naslov analize **CrkKave** ustreza temu, o čemer pripovedujem: **Samozavrtost etičnega humanizma ali Humanistična tragedija**. Crk izhaja iz EtHuma, a kaže, kako (težko, nemogoče) je uresničljiv, ostvarljiv.

Mnogo manj Rad v smeri Niha-Ktza je Lipuščkova drama iz začetka tretjega tisočletja; **Vse za vero, dom, cesarja**. Dogaja se na istem toposu, na soški fronti, a tudi na drugih krajih, v zaledju Itvojske, v Slji po končani vojni. V tem je širša, zajema več likov, več usod oz. kaže daljši čas, v katerem se lahko usoda bolj bistveno spreminja, zori. Kaže idealizem Slcev, ki se zavestno odločajo za izdajo Avse, za zaveznike, za AngAme, Srbe; med zaveznike sodijo od 1915 naprej tudi lti, kar povzroči nepredvidljive zaplete, celo AD in Trago, kajti lta si po koncu vojne prilasti tretjino Slozemlja. Her Pivko (Sivko) postane (skoraj) lzd SNara. V **CrkKavi** potiska dana (Razr)DbZg ljudi skoz neželjeno vojno v S, v **Domu-Cesarju** pa ista sila dela z ljudmi-poštenjaki loopinge, pripravlja jim zasede, se kaže kot alogična, odvisna od Konte, je posledica bojev za moč-oblast. V **CrkKavi** SNar izginja, tudi fizično, desettisoči padajo, v

Dom-Cesarju pa se SNar, namesto da bi se srečno rodil kot lastna SND, znova skrotoviči pod Klci, ti so ga prej gnali pod jarem AvsFDbe, zdaj pa pod jarem SrbVojDbe, ki je spačen spoj FDbe, PSi, Kpla (LDBe) in militarizma-birokratizma despotske Dže; predstavlja - in izkorišča - jo avtoritaren kralj.

To je natančno (t)isti kralj, ki ga je imel Lah v knjigi **SNarpor**, glej dramo **Na kraljev dan**, za Zedinitelja J(ugo)Narov, tudi Scev, za Odrešitelja, za Praočeta-varuha še nedoletnih Scev, ki so se prej stiskali v hlev Avscesarja Franca Jožefa I. in njegovih prednikov. Naslov moje razprave je poveden: **Slovensko katoliško hlapčevstvo in tragična ironija**. Slib se sicer bori - celo vojskuje - zoper AvsDžo, a se (povsem) podredi SrbDži; blodi v SSLu, da so Srbi in Slci isto, Slci le mlajši brat iz istega rodu-Dne. Klci pa najprej služijo Avsi, nato Jugi; najprej cesarju, nato kralju. 1941. leta bodo komaj dočakali, da bodo služili novemu cesarju, Itkralju Emanuelu Viktorju, Duceju-Vodji, Führerju-Vodji, Mussu in Hitlerju; po svoje celo - 45 - Titu in KaKiju. Šele Kučan in Drnovšek sta bila primerna LibPredsa parlamentarne LDBe; Janša je že primer regresa k PsVelOsi, k Vodji. A le k PvtVodji, ki je karikatura nekdanjih Vodij, zločincev sicer, a VelOsi (KaKija).

Z izbiro - tudi zapovrstnostjo - obravnavanih dram skušam pokazati, da je Lipuščkova reakcija na dogajanje med 1914 in 1920 le ena od mogočih; je tudi izrazito Da(našnja). V 30-ih letih napiše Golia dramo, ki je na liniji zagovora JNcla in sploh Slava; še pomembnejši od Srbov so mu Rusi, **Dodža**. Slci se ohranimo, če se povežemo z Rusi, včlenimo v Srbe kot podaljške Rusov; torej, če se čutimo kot Slavi, glej že oba **Tuga**. Iti so nas izdali, že 1915, ko so si z Londonskim sporazumom pridobili tolikšen del Slje, naši Prabratje so - naj bi bili po Golievem prepričanju - Rusi in Srbi. Vera v to se je nadaljevala MV-II, a v okviru Koma, LReve, SovZe, Titove Juge. Šele med 48 in 52 smo se otresli, najprej Rusov (Sovjetov), 90-91 pa Srbov (in drugih BrNarov v Jugi). S tezo Golie in **Dodže** smo se Slci po eni strani formirali, po drugi pa izgubljali (v Rusih, Srbih). Gordol je zakon DbZge. - Naslov moje razprave o **Dodži** ustreza specifični vsebini te drame-operete: **Slovensko narodnjaško junaštvo in komedijska lahkotnost**. V NOBD nastane PraHerz (Krim, Nina - **Rojstvo**), v **Dodži** gre bolj za PsHerz, za nazdravljaštvo, junačenje, brezmejen SeH patos, razredčen v alkohol(izm)u Gled retorjev, kakršen je bil Golia. **Dodža** je Pozpodoba, **Samovar** Negpodoba istega.

Kam je šla Golieva (in njegovega junaka poročnika Zakotnika) smer, se vidi iz **APe**. Naslov moje razprave o tej drami je jasen: **Slovenstvo se skuša vtopiti v jugoslovanstvo**; kot že v **Kraljevem dnevu** in **Našem viru (SNarpor)**. Slci se motijo, ko hočejo doseči ĆiA celo z lastno ND, takšni postajajo Izdi - so strahopetci - svoje Dne, ki je Srbija-Juga, SrbJuga. **APa** je v imenu nove SrbNacRlge (Jfza) Krita Scev-Klcev kot hlapcev in Izdov. JNcl niti ni - v ničemer - več Lib kot moment v RLHu; je tako regresiven Ncl, da je Db, ki jo propagira in realizira, bliže PSi kot LibNDži. SNar se v tej fazi premetava kot orehova lupina na vzburkanem morju. Išče se, mnogo smeri je napačnih.

Leta 1941 se je z bliskovitim porazom Juge, utemeljene na kralju Kara(džordževiću) in SrbBrži, končala, vsaj za Scev, epoha NclJSlavstva. A Juga kot forma Dže še ne odmre; zamenja jo PtjDž Juga (tim. Titova). Za SrbJugo se je MV-I borilo le nekaj Pskov; za PtjJugo MV-II se borijo tisoči Scev-Slk, ta boj postane kot NOB (in kot OF) projekt in praksa vsaj polovice Scev. KomJuga se usede v srca Scev, nastane na osnovi avtohtonega upora-vstaje. Na njenem

čelu je v začetku NOBa Tone Tomšič. Iti ga pozimi 41 zapro, držijo dolgo v zaporu, ga tam zaslišujejo in skušajo zlomiti kot Os; kako se to vrši, opisuje Božič v **TomšSi**, ki pa je že kasna postNOBD, je že iz srede 70-ih let, a skuša obuditi Herduha LReve. Drama je Heraca in Ideaca na eni in Demonaca na drugi strani; v tem je ČB PSt, kar ustreza PSti NOBD. Za našo temo je bistveno, da Juga, čeprav ni zanikana, v drami skoraj ne nastopa. Boj-vojna se vršita med Slci in Nemci (Iti), med Komom in Ncz-Fzom, na katerega stran se postavi tudi SKC. SKC ima Dgč projekt Slova od Ptje. Po eni strani se Slov silno utrdi, dobi samozavest (kot Of-Slov), po drugi pa se SNar spet (čeprav Dgč) lomi. Razcepi se na dva brata, na EDč (na LDč in na DDč, na Prte in Dmbce, na Komste in Kane). S tem se oslabi. Naslov moje razprave je skladen z Božičevim razumevanjem razvoja Slova: **Slovenstvo se prepusti partiji**. Kot se je leta 1919 Srbstvu in v prejšnjih Stolah Avstrijstvu.

En del-tabor Slova zmaga in ostane - zavlada - v domovini, KomPtja, drugi je poražen in mora bežati; najprej v Avstaborišča, nato širom po svetu, predvsem v Argo. Porazeni sta Dmbvojska in SKC v svoji imperialno-agresivno-Pol obliki. Vendar se v taboriščih in v SPE ohranita, čeprav ne smejo Slci v domovini o njiju nič vedeti; vsako informiranje o tem je kaznovano, tudi z zaporom, glej Jančarjev primer vnašanja SPE Lite v Jugo. Naslov moje razprave ob dveh Vomb(ergarj)evih PoV dramah je: **Slovenstvo v politični in verski emigraciji**, v nasprotju s Slovom, ki je zmagalo in ostalo doma, glej recimo Ocvirkovo postNOBD **Ko bi padli oživali**, v knjigi **V vrtincu (samo)prevar**. (Tako se stikajo in prepletajo tudi drame iz **Trojčka**.)

V **Taboru brezpravnih** opisuje Vomb SPE v Avstaborišču, v drami **Pozdravljen, ljubljanski škof!** pa se že znebi zavesti poraženosti, izločenosti, izgnanstva, drugorazrednosti, kar vse velja za SPE tikPoV na Koroškem. V Argi - v BA - dobi SPE novo samozavest, ima se za edino PraSlov; Rožman je zanj še zmerom edini Praljškof, ne Vovk, ne tisti, ki ga prizna KomJuga. Slov ima zdaj dve domovini, dvoje Vodij (Rožman in KaKi), dve Kuli, dve Dbi. Ta razcep pomeni Notlom. Ne pa razkroj, čeprav ga SPE Komstom napoveduje, pač kot grešnikom, ki se bodo Not zlomili zaradi lastne GhKe.

Zadnji dve v knjigi **SNarlom** obravnavani drami se vežeta na prvo: tudi v njiju ne nastopajo Slci, kar je s stališča SNclstov (Topa itn.) odpadništvo, NacNih, s stališča Katideologov pa GhK. (DSKC je ultraSNcl.) Sedma razprava v knjigi ima celo naslov v angleščini: **Anywhere out of this world**. Naslov obeta, žal ga vsebina ne dosega in ne potrjuje; dramatik Tadel ostaja v okviru LDPM, RMge, Psobnove Lece kot nečesa, kar je napol neoultraleca, napol pa SeH, PsEtHum. Čl, ki ne prenese več TSa v Dbi Kapa (prekleti Amerikanci, prekleti Bush!, tendenca je modna), se skuša katapultirati v vesolje; kot da ne bi bilo vesolja, ki ga osvajamo, Strno isto kot TS-zemlja! Tadelov kozmocentrizem je v trendu, le da mu doda dramatik Tragelement: beg z zemlje se ne posreči. Niti ne Tragmoment; drama je pol Žur pol Mela. Naslov moje razprave: **Ne Patria ne Partija ne Katoliška Cerkev**. A glede na te tri sile je svet, za katerega se vnema Tadel, SSL, brez stvarnosti, PsMota, članek za kakšno prilogo dnevnika Delo. S tremi Vrtami cikam na drame, ki jih v knjigi obravnavam: Patria-domovina je v **Ave, Patria (APa)**, Partija je v **TomšSi**, KC pa v **Ljškofu**. Teza - vsaj implicitno sporočilo - **Anywhere** je: Slova ni več.

Vrh-poanta knjige je v osmi razpravi oz. v Briškega drami **Križ**; ker je tako naslovljenih več SD, sem najnovejši **Križ** označil kot **BrišKriž**. V tej drami so

prej omenjene Vrte do kraja parodirane, drama je groteska, farsa, vseposmeh. Križ v drami ni več JKrov, ampak SM gavge-drevo, ki je instrument blodnje, samoZapla. JKr postaja sam Hudič. Bog=satan. Domovine-Patrie ni, ves topos TSa je PzM, na katerem se dogajajo absurdna SM mučenja, križanja. Kaj šele, da bi bilo kje kakšno Slov! Slov je navzoče le po tem, da je drama napisana v Slščini. **Briškriž**, ki je nastal pred dvema letoma, se tako vrača na sam začetek SD: tudi **ŠkofPas** je SD le po tem, da je napisan v Slščini. V njem je teza Katbog, v **Briškrižu** Hudič.

Je to konec poti in potovanja Slca in Čla? Naslov moje razprave o **Briškrižu** je: **Je križ razpotje ali brezpotje?** Najbrž oboje. Razpotje zame - za Dgfijo -, ker se ob križu ločita ldbog in DrBog. NDM.

Kaj se je tu zgodilo s SNarom? Je sploh še tema-problem za mlade - a z ARF razmišljajoče - prebivalce PMLDbe? Tudi v Slji kot NDži, ki pa je predvsem, če ne izključno že Dž, ni pa več - ali nehuje biti - Narskupnost, kakršno si je začel želeči levs v **LTugu**. Kaj je ostalo? Trg? Naca kot maska-alibi (tim. Id)?

11. XI. 2005

VSEBINE DRAM (povzela Alenka Goljevšček)

Angelo Cerkvnik: **V KAVERNI**, 1924

OSEBE: HERMAN, major. EGGER, FÜGNER, LESS, nadporočniki. KRIPPNER, SCHWARZ, poročnika. PLACHY, praporščak. HRUBY, narednik. Dr. VICICH, zdravnik. FLORINDA, prostitutka. Telefonist, Kuhar, Vojaki, Sanitetci, Ordonance itn.

1. DEJANJE: Kaverna je pod nenehnim topniškim ognjem, vojaki mrmrajo, Fügner je živčno na psu. Ko major po telefonu ukaže, da mora njegova polstotnija takoj na položaj, Egger Fügnerja opraviči in majorju sugerira, naj pošlje Krippnerja, čeprav je bil ta že sedem dni zapovrstjo zunaj in imel hude izgube. Krippner je ogorčen, ve, da je to Eggerjeva spletko; Egger je hujskal na vojno, poln je odlikovanj, a se skuša izmakniti, kjer le more - pogum njega in njemu podobnih je laž, strahopetnost, prazne besede! Nesmiselnega ukaza ne bo izpolnil, ne bo brez potrebe izpostavljajl vojakov, ki so se komaj vrnili iz ognja! A zviti Plachy majorju javi, da je Krippnerjeva četa že odšla na položaj - tudi predpostavljani tako delajo, čuvajo svojo rit in pišejo lažniva poročila! Toda Krippner ne prenese laži, če je javljeno, da so odšli, tudi bodo! Vojaki se upirajo, Hruby jih surovo naganja, ko pa je na vrsti sam, se skuša izmakniti. Krippner ga prisili, da odide, in si s tem prisluži narednikovo sovraštvo.

2. DEJANJE: Višji častniki z majorjem in zdravnikom popivajo v majorjevi razkošno opremljeni kaverni, zabava jih lepa Florinda, ki pa na skrivaj ljubi

Krippnerja. Veselje se razmahne še zlasti po tem, ko ordonanc prinese sporočilo, da so vsi prejeli odlikovanja. Majorja obvestijo, da se je Krippner vrnil s položaja z zdesetkanim moštvom, in major jezno pozove poročnika na odgovor. Ko Krippner pride, majorju zabrusi, da so štabna poročila in ukazi halucinacije pijancev, ga obtoži za smrt vojakov, mu pljune v obraz in odide. Major besni in ko še Hrubý prinese vest, da so vojaki vdrlí v častniško skladišče in da jim Krippner drži revolucionarne govore, sklene, da bo nad Krippnerja in njegove vojake poslal stotnijo strelcev; podzemni rov med obema kavernama bo skoraj končan, torej se strelci ne bodo branili priti. Zdravnik bi rad Krippnerja rešil, po njegovem se mu je zmedlo od preživljenih grozot, zato pošlje Florindo, naj ga pregovori, da bo šel v bolnišnico.

3. DEJANJE: Florinda, zdravnik in Plachý Krippnerju na vso moč prigovarjajo, naj z doktorjem odide, saj bo stotnija strelcev, ki naj bi zadušili »upor«, vsak čas tu. A Krippner noče, njegov občutek za dolžnost je premočan, poleg tega pa se mu res že napol blede, po kaverni lovi Hrubýja, da bi ga ustrelil, grozi Eggerju in podobno. Ko po rovu pride major, Krippnerju sadistično ukaže, naj gre na položaj, čeprav Italijani silovito obstreljujejo. Krippner izpolni ukaz, vojake je treba z bičem naganjati iz kaverne, nazaj omahujejo krvavi, napol blazni. Tudi Krippnerju se od vsega hudega do kraja zblede, med krohotom napade Florindo, ki ga skuša zadržati, in se ji zagriže v vrat. Major in njegovi možje ga pobijejo kot steklega psa.

Uroš Lipušček: **VSE ZA VERO, DOM, CESARJA, 2004**

OSEBE: *LUDVIK SIVKO, profesor. FRANČ BERŠEK, kmet. ŠTEFE, urednik Slovenca. Major FINZI, cesar Karel in mnogo drugih oseb. - Godi se med 1. svetovno vojno.*

Po atentatu v Sarajevu zavlada tudi med Slovenci bojevito vzdušje, časnik Slovenec povzdiguje žrtev za domovino, urednik Štefe, podrepnik dr. Šušteršiča, se kar cedi od domoljubja in zvestobe avstrijski kroni, nadškof blagoslavlja v boj odhajajoče vojake kot borce za pravično stvar. Vojaki se poslavljajo, tudi dr. Sivko se prijazno poslovi od soseda Berška, čeprav sta nasprotnih nazorov: Beršek je kmet, zvest katoliški tradiciji in cesarju, Sivko sokol in domoljub, kritičen do vojne in monarhije. Ko cesar Karel obiše svoje čete, sta pred njim na raportu oba, oba odlikovana in pohvaljena, Sivko celo nadporočnik. Po slovesnosti se soseda razgovorita. Sivko meni, da Avstrija ne sme zmagati, ker se bo potem Slovincem slabo godilo, zato namerava prebegniti k Italijanom in vstopiti med jugoslovanske dobrovoljce. Beršek se križa, saj je zvest, kakor so ga zmeraj učili, a učenega soseda tako spoštuje, da molči, še več, pri Sivkovem prebegu strelja v zrak in pride zato pred vojaško sodišče; obsojen je na smrt, a v zadnjem trenutku pomiloščen. - Sivko italijanskemu majorju predlaga načrt, kako naj bi Italijani prebili soško fronto pri Carsanu in ujeli cesarja Karla. Načrt se zaradi neodločnosti in slabega vojaškega vodstva izjalovi. Italijani jugoslovanskim dobrovoljcem niso naklonjeni, saj jim je po skrivnem londonskem paktu iz leta 1915 poleg Dalmacije in Istre obljubljena tudi Primorska; doma pa imajo dobrovoljce za izdajalce, ki da pripravljajo pot

italijanskemu imperializmu. Sivko grenko spozna, da bodo ostali brez domovine in brez prijateljev. - Po končani vojni se Beršek in Sivko spet srečata v domači gostilni, oba sta hudo razočarana. Beršek je invalid, mati mu je umrla, dekleta ga je zapustilo, cesarja, za katerega je prelivl kri, ni več. Sivka pa v Ljubljani dolžijo, da je s prestopom na stran antante izdal Slovence; Štefe, pri katerem se oglasi, ga obravnava zviška, zdaj je navdušen Jugoslovan, se je že začel učiti cirilico ... Sivko mora dokazovati upravičenost svojega dejanja, Beršek pa se na vratih svoje hiše obesil. Slovenci smo bili v I. svetovni vojni poraženci ne glede na to, na kateri strani smo se borili; izgubili smo tretjino narodnega ozemlja.

Pavel Golia: **DOBRUDŽA 1916**, 1938

OSEBE: *ANDREJ ZAKOTNIK*, nadporočnik. Njegova *MATI. JERNEJČIČ, JUSTIN, RODE*, vojaki. *DOBRONRAVOV*, ruski polkovnik. *PETROV*, poročnik. *JELISAVETA ANDREJEVNA. RUSKI CAR. ATAŠE SRBSKE VOJSKE* in mnogi drugi.

1. DEL: Četa vojakov že v Ljubljani sklene, da bo prebegnila na rusko stran, stopila pod srbsko zastavo in se borila za novo državo Jugoslavijo. V pogovoru z materjo Zakotnik zasanja o zmagi, o novem, človeka vrednem življenju. Na fronti uresničijo svoj sklep, polkovnik Dobronravov jih navdušeno sprejme, tudi Liza je očarana nad njihovim junaštvom; še zlasti občuduje Andreja, kar povzroči ljubosumje pri Petrovu, ki se ima za njenega ženina. - Car z veseljem podpiše odredbo, po kateri lahko hrvaški in slovenski vojni ujetniki postanejo vojaki pod srbsko zastavo. Srbski ataše jim čestita: junaki so, priskočili so na pomoč v času najhujše sile, Srbija tega ne bo nikoli pozabila!

2. DEL: Petrov prosjači Lizo, naj bo njegova, a njej se zdi prefilistrski, premalo možat; vedno bolj misli na Andreja, junaka, ki se žrtvuje za plemenito idejo. V Odesi med njima vzcvete ljubezen, pride do razčiščevanja med njima in Petrovom, ki se pokaže pri tem tako nizkoten, da ga Liza ne mara več videti. Petrov ves iz sebe strelja na Andreja, a ga zgreši, nato se zjoka nad svojo nesrečo in se pusti odpeljati, zaljubljenca pa si padeta v objem. - Po svečani paradi slovanskih čet car posebej pozdravi srbsko divizijo in obljubi, da ne bo odnehal, dokler zadnji sovražni vojak ne zapusti ozemlja, ki naj se združi v veliko, močno, svobodno državo.

3. DEL: Dobrovoljci krenejo v boj, ob njih se borijo Hrvati, Čehi, Slovaki, kuje se slovansko bratovstvo. A Nemci hudo napadajo, Andrejev sektor je obkoljen, on sam ranjen, tovariši mrtvi. Lizi, ki se je bila prebila do njega, naroči, naj otroka, ki ga nosi pod srcem, odpelje k njegovi materi, po njem ji pošilja zadnji pozdrav in naročilo, naj ga vzgoji v ljubezni do domovine in svobode; nato se z vzklikom: Živela Jugoslavija, živela svoboda! ustrelji, da ne bi prišel živ v roke sovražnika. Nemški komandant zapove, naj vojaki izkažejo spoštovanje hrabrosti dobrovoljcev: prizadeli so jim hude izgube, toda kot borci so vredni vsega občudovanja! Trobente svečano zadone nad mrtvimi, oficirji salutirajo, medtem ko Liza krčevito ihti.

Igor Vidic: **AVE, PATRIA!**, 1925

OSEBE: *MATI, MARKO, JOŽE, JANEZ, ZVONKO, MAKS, VERA, CVETA, SLAVA, GOJKO, njeni otroci. HLAPEC. Četnik, dva vojnika, ženjica.*

PREDIGRA: Božični večer, otroci delajo jaslice, med njimi pride do prepira, tepeža in joka. Vstopi mati, vsi se zgrnejo okrog nje in tožarijo drug drugega. Mati jih pomiri in spravi: le v slogi je sreča in blaginja! Da se jim bo ta nauk neizbrisno vtisnil v srce, jim bo povedala staro pravljico ...

MATI ŽALOSTI: Mater morijo žalost in skrbi, ker med sinovi ni edinosti: Zvonko in Janez zahtevata svoj delež, nočeta ubogati Marka, ki gospodari na posestvu, posmehujeta se njegovim ljubezni do matere, češ da jo dela za svetnico. Marku priskoči na pomoč Jože, opominja brata k slogi in edinosti, le tako bodo ohranili krasni dom in osrečili mater. Toda brata sta trmoglava, povežeta culo in zapustita dom, kar mater zadene v dno srca. Tudi Maks hoče v svet, tam je veselje in uživanje - mater in dom ima sicer rad, a ju ljubi estetsko, kot umetnik, romantik, tj. neobvezno. Jože mu dopoveduje, da ni lepšega kot dom, to je Lepota, Moč in Delo na sveti zemlji! A Maksa preveč mika tujina, tudi on odide. Poleg Marka in Jožeta ostane zvesta še Vera, ki z mlajšimi otroki vroče prosi Boga, naj jim pomaga pri velikem, svetem delu: ohraniti dom, osrečiti mater!

MATI BOLESTI: Sinovi so odšli na vojno, mati sanja hude sanje, pripravljena je dati sebe, če ji okrutna Noč vrne otroke. V sanjah pridejo sinovi (četnik, dva vojnika) po slovo: njihova trupla trohnijo v daljnih grobeh, žar njihove ljubezni pa ni ugasnil, položen je kot seme v našo sveto zemljo, da bo rodila zlat sad, z lastno krvjo so jo blagoslovili, padli za mater in za dom ... Mati se zbudi in obupno zajoče: dom razpada, vse se ruši, vrnite se, otroci, mati vas kliče!

MATI RADOSTI: Groza jesenskih noči je minila, poletje žari v svetlobi, žetev je bogata, da zmanjkuje prostora za zlato zrnje. Mati je srečna, a nenehoma misli na sinove, ki so odšli v svet. Tedaj se Zvonko in Janez vrmeta, Marko in Jože jima prisrčno sežeta v roke - svet cvete in duhti, zemlja posvečena drhti v sreči in blaženstvu in osrečuje svoje zveste. Vrne se tudi Maks: zahrepenel je po črnem opoju materine govorice, po utehi, ki je ni našel v velikem svetu ... Mati je presrečna, pod domačo lipo naj si bratsko podajo roke za eno misel in eno ljubezen, za skupno, sreče polno delo. Otroci materi prisežejo zvestobo do groba: njihova srca bodo žrtvenik goreče ljubezni do nje, le v tem znamenju je zmaga!

ALEGORIJA: Mati sedi na prestolu in stiska k sebi sokolsko deco, nad njeno glavo držijo sinovi krono, pred prestolom je državni grb, pred katerim klečijo dva Sokola, četnik in vojak, naokrog so razvrščeni sokolski naraščaj, članice in člani. V vzvišenem ozadju Zmaga z lovorjevim vencem v rokah. Svetla luč na vse.

Peter Božič: **TOMŠIČEVA SMRT**, 1971

OSEBE: *POLICIJSKI INŠPEKTOR. ŠEF POLICIJE. VOJNI KURAT. VIKAR, škofov poslanec. TONE TOMŠIČ. PARTIZANI, ki skušajo rešiti Tomšiča.*

Kurat, vroč in iskren kristjan, prepričuje Tomšiča, naj se spove in to v pismu sporoči materi, ki je zelo verna; s tem bi ji bistveno olajšal bolečino ob svoji smrti. Tomšič odkloni, to bi bila laž; njegova vera ga sili v boj, kuratova pa v služenje okupatorju, skupne točke med njima ni. - Šef inšpektorju grozi, da bo šel na rusko fronto, če si ne izmisli načina, kako bi zlomil Tomšiča, saj še tako hudo nasilje ne pomaga. Inšpektor ubere drugo taktiko: če bi Tomšič napisal skesano pismo, bi ga na široko publicirali in s tem zbili moralo uporniškemu gibanju, izničili idejo, ki ga drži pokonci. Kurat na tako možnost zlorabe niti ne pomisli, pred seboj vidi le posameznika, njegovo trpljenje in dušo, ki jo je treba pripeljati k Bogu, zato se mu zdi Tomšičevo odklanjanje nečloveško in za narod samomorivsko. Tomšič pa se nevarnosti dobro zaveda: on kot posameznik ni važen, važen je upor, ta pa bo zdržal, če bo zdržalo njegovo jedro, komunisti. Kurat mu obljubi, da bo pismo odnesel skrivaj, a Tomšič noče tvegati; ko se ponesreči še en poskus njegove rešitve, da tovarišem ustno sporočilo za mater: njegova vera je prava, ne njena, spoznala bo to. - Kurat v vedno hujših konfliktih z inšpektorjem spozna, da je bil Tomšičev strah upravičen, odkloni sodelovanje in si s tem zasluži konfinacijo. Ker se pritoži na škofijo, da ne more opravljati verskih dolžnosti, pošlje škof vikarja, naj poizve, kaj je na stvari. Šef vikarju razloži inšpektorjev načrt in vabljive prednosti, če bi se uresničil: nobenih zaporov in streljanja talcev več, mirno sožitje prebivalstva z oblastjo. Ker je to tudi interes Cerkve, vikar pritisne na kurata: ta oblast se bori zober boljše vike, treba jo je podpreti, tudi škof je blagoslovil belo gardo; ni vseeno, kdo bo na oblasti, ko nas osvobodijo Angleži: Cerkev ali komunisti. Kurat odgovarja, da gre v tem primeru za oblast, njemu pa vera nalaga, da pomaga sočloveku ne glede na to, na kateri strani je. Tomšič je mučenec, bori se za ljudstvo, ki je obsojeno na smrt - tudi sam je s tem ljudstvom, pastir ne sme zapustiti črede v smrtni stiski! Razkačeni vikar upornega kurata prepusti inšpektorju, naj ga obtoži sodelovanja s komunisti in ga ustrelji, če hoče, sam pa se loti Tomšiča, a si zasluži le pljunek v obraz. Pijani inšpektor se vikarju posmehuje, nato ga sramotno nažene - naj ve, kdo je pravi gospodar! Obvesti šefa, da bo šel v celico k Tomšiču, pa bo, kar bo. V celici ima inšpektor dolg samogovor, v katerem se izpove: tudi on ve, da bodo vojno izgubili, njegova nacistična vera se je sesula, vrag vzame na tem svetu vse, v kar človek verjame, potem pa se znajdeš med strelskim jarkom in tehniko izvajanja oblasti ... in če se ti ta tehnika zalomi, te tvoja lastna oblast pošlje v smrt. Tudi Tomšičeva vera se bi sesula, če ne bi bil prej ustreljen, s pismom bi obglavil nekaj, kar se bo tako ali tako izrodilo ... Molčiš? Rešuješ narod? A narod je proti posamezniku nič, s teboj se konča svet, se konča vse ... Molčiš, govno! Vstani, navsezgodaj boš ustreljen! - Ko inšpektor žene Tomšiča iz celice, ga spotakne, izprazni revolver v njegov hrbet in še naprej besno pritiska na petelina, nato se nasloni na zid.

Joža Vombregar (Jože Svetlin): **TABOR BREZPRAVNIH**, 1947

OSEBE: STANE, LUDVIK, študenta. ČERNE, JAMNIK, uradnika. DANA. MEJAČ.

V taborišču Stane in Ludvik preganjata čas s šahom in pogovorom; Stane je realist, ve, da izgnanci nimajo nobenih pravic in da so odvisni od volje komandanta taborišča, Ludviku pa se zdi to nepravilno: Angleži so krivi njihove nesreče, njihova dolžnost bi bila, da jim z nečim povrnejo! Drugi se zabavajo po svoje, Černe in Jamnik se igrata uradnike, nekateri posedajo v kantini, Mejač pa si prizadeva razbiti slovensko skupnost. Zato nagovori Černeta, da sprejme službo ljudskega zastopnika v taborišču, s tem skuša spodbiti Dolinarja, ki so ga ljudje že izvolili, vendar bodo volitve verjetno razveljavljene, ker jih niso prijavili taboriščni upravi. Servilni Černe je blažen, saj mu Mejač obljubi vrsto ugodnosti, od plače in posebne sobe do boljše in obilnejše hrane, Jamnika pa mu dodeli kot tajnika. Černe ves navdušen pove Jamniku za njuno srečo, a Jamnik se upre, spregledal je spletko: ni vlačuga, da bi za denar prodajal svojo čast, ponos in načela! Študenta mu zaploskata, Jamnik ju povabi v kantino na jedačo in pijačo. Osramočenemu Černetu Dana s priliznjenimi besedami vrne samozavest in ko se od kantine razležejo klici: Živijo, Dolinar! Hočemo pravice! Demokracijo!, izjavi, da si ljudje želijo predvsem miru. Zato bo treba nemirne duhove odstraniti, razumete? Černe hočeš nočeš razume ...

Joža Vombregar (Jože Svetlin): **POZDRAVLJEN, LUBUJANSKI ŠKOFI**, 1949

Slovenci v Buenos Airesu se pripravljajo na sprejem škofa Rožmana, fantje postavljajo mlaje, dekleta pletejo vence. Zbirajo se z vseh koncev, iz Bariloche, Mendoze, Cordobe, Ria Negra itn. Vrnjeni domobranec Tine, ki je preživel smrtno brezno, je prinesel v sebi 12.000 pobitih tovarišev, vsi se bodo poklonili škofu, ki kot dober pastir išče svojo čredo. Skupino v narodne noše oblečenih deklet si ogleduje tudi Majdič, ekonomski emigrant s Krasa, ki že dvajset let živi v Argentini; rad bi sinu pokazal narodne noše, čeprav ga ni naučil slovensko. V pogovoru z Minko ugotovita, da je Minkin fant Jurij njegov sin, ki je šel med domobrance; oče mu je to zameril, noče odgovarjati na njegova pisma, ker se je boril za Nemce. Okoli stoječi ugovarjajo, Peter pa Majdiču pove, da so se borili le zoper komunizem in za slovenstvo, le branili so se pred nasiljem komunistov, ki so izkoristili okupacijo, da so jih pobijali. Pa ni šlo samo za življenje, šlo je za vero vsega naroda, za to, ali bomo še kristjani. Kot je povedal sam papež: ali bo vladal čez svet Kristus ali Antikrist. Boj zoper okupatorje je bil le pretveza, saj komunisti še zdaj zapirajo in more, požigajo cerkve, jih spreminjajo v plesišča, brez sodbe obsojajo duhovnike. In če je mladi Majdič branil svet pred naskokom hudiča, je zato vreden, da ga lastni oče zavrže? Naroda ni ljubil tisti, ki ga je z ubijanjem trebil, ampak tisti, ki ga je reševal! Majdič je v zadregi, negotov in ko zagleda sina v narodni noši, si ne more kaj, da ne bi objel postavnega mladeniča. Vtem se oglasijo zvonovi, tik za tem počí možnar, ljudje z vzkliki in mahanjem pozdravljajo svojega škofa. Ko Prezvizišeni stopi na oder, ga pozdravi deklica, mu izroči

slovenski šopek in ga v kratki pesmici prosi, naj jih osrči s svojo očetovsko besedo. Nato spregovori Prezvzišeni ...

Boštjan Tadel: **ANYWHERE OUT OF THIS WORLD**, 2000

OSEBE: *Dr. STELLA SCOFIELD, fizik. Dr. SERGEJ VASILJEVIČ TALENJEKOV, molekularni genetik. Dr. MARC ROCARD, dr. PHIL WATSON, fizika. Dr. LUCIA PUCCINI, zdravnica. Dr. PETE MICHELL, fizik, nekdanji sodelavec NASE. GREGORY MARTIN, finančnik. VALERIJ, izvršni direktor KGB za Švico. WILSON, vodja investitorske varnostne službe. - Dogaja se v razponu treh let v Ženevi in okolici.*

1. DEJANJE: Stella trpi od občutka brezperspektivnosti, življenje na Zemlji se ji zdi obsojeno na propad, sanja, da bi začela na novo kjerkoli drugje. Tudi poklic je ne zadovoljuje, na živce ji gresta kolega Rocard in Watson, ki jima je le za imidž, seks in denar. Za idejo o odhodu navduši ljubimca Sergeja. Skrbno si poiščeta sodelavce, vsi izbrani so dovolj nori, da se ogrejejo za projekt, čeprav iz različnih vzrokov, eni bi radi ustvarili nov boljši svet (Stella), drugim pa gre za superzanimiv adrenalinski egotrip (Greg). Greg obljubi, da bo poskrbel za finance, ostali sklenejo, da bodo priprave opravili v kozmonavtskih centrih v Sibiriji, ki so skoraj opuščeni in kjer z veseljem sprejmejo vsakega obiskovalca. Seveda švicarska izpostava KGB kmalu opazi Stelline pogoste pohode v Rusijo, agent Valerij začne s tem Sergeja izsiljevati.

2. DEJANJE: Wilson je Valerija ujel in ga pod vplivom droge izprašal, ugotovil pa le to, da sta s Sergejem sodelovala. Ko Stella za to izve, je ogorčena, za Sergeja pa je to normalen ukrep samozaščite: če ne bi on in Valerij prevajala znanstvenega jezika v policijsko prozo, bi KGB o njihovem delu mislil bogvekaj. Vendar je zdaj Valerija treba »nevtralizirati«, lahko bi vohal naprej, saj bi zdaj vedel, da se za potmi v Sibirijo skriva nekaj pomembnega. Stella in Sergej se upirata, a druge rešitve za njihov projekt ni. Ko je skupina že skoraj pripravljena, zvedo, da sta njim paralelno raziskavo delala tudi Rocard in Watson, čez nekaj dni bi morala oba teama rezultate soočiti. Večina zarotnikov je za to, da takoj odidejo, čeprav genski material še ni do konca pripravljen in je tveganje zato večje; le Sergej se upira, odkar je izvedel, da je Stella noseča, mu je otrok »spremenil optiko«. Greg mu prigovarja, naj se s Stello umakmeta kam daleč in zaživita družinsko življenje, ponudi mu tudi velik denar, da bosta brez skrbi. Sergej prenese ponudbo Stelli, ta pa ogorčeno odkloni: otroka ne bo rodila, da bi bil le kanonenfuter ali umski hlapec kapitala, na novem planetu bo imel vsaj možnost, da dostojno živi! Med njima pride do hudega konflikta, Stella celo potegne revolver in skuša ustreliti najprej Sergeja, nato sebe, a jo Sergej uspava z injekcijo in jo odnese; za njun beg je že vse urejeno: v Atene, od tam na Krf in v Avstralijo. - Naslednje jutro Pete in Lucia čakata na sestanek, na katerem bi se morali odločiti, kdaj točno gredo, ko pride Greg in pove, da sta Sergej in Stella pobegnila in se na poti na Krf smrtno ponesrečila. Znanstvenika brž ugotovita, da je ubežnika dal pospraviti Greg. Si nas izdal? Ah ne, odgovarja Greg, prodal sem vas ...

Matjaž Briški: **KRIŽ**, 2004

OSEBE: *COKI, IZE, tesarska vajenca. KRISTUS. MOJSTER. MATI, priklenjena na voziček. SIN, priklenjen na mater. MNOŽICA. GLAS v offu.*

Ize in Coki postavljata velik križ s Kristusom, ki sta ga izdolbla po Mojstrovem načrtu; njima delo in revščina, Mojstru slava in denar. Ko odideta po barvo, da bi razpelo še pobarvala, pripelje Sin na vozičku Mater brez nog. Ona je tiranska, prepove mu dekle, zahteva, naj ji zmasira noge ... Sin ima svojega križa dovolj, mater zadavi in se obesi. Kristus stopi s križa, se preobleče v obešenčevo obleko, njega pa pribije na križ; nato prebudi Mater in jo odpelje na dolgo pot. Coki in Ize se vrmeta, modrjeta, da sta sveta, ker trpita prav tako kot Kristus - pravzaprav sta dva čudeža, ker sploh sta, če bi se zgodil še tretji čudež, bi bila prava svetnika! Ko začneta barvati razpelo, se zmeraj bolj čudita: Mojstrova umetnina se je spremenila v pravega človeka, ki celo smrdi - to je vendar čudež, ki jima je manjkal! Pride Kristus z Materjo in ju izzove, naj nesrečnici umijeta noge, če sta res svetnika. Tesarja res storita tako, nakar mati vstane in začne veselo tekati naokrog. Prepričana, da sta že naredila prvi čudež, odhitita po Mojstra, naj se sam prepriča o njuni svetosti, sploh pa bosta dala odpoved. Medtem Mati od utrujenosti zaspi, Kristus sname Sina s križa, ga položi materi v naročje in se sam pribije na križ. Prideta tesarja z Mojstrom, ki seveda pobesni, ker kip ni pobarvan; reveža se morata znova lotiti dela, njun križ je res težak. Obide ju misel, da bi se križa rešila, če se pribijeta nanj: tesarja in reveža sta kot Jezus, če si sposodita še trnjevo krono in se prebičata, se bosta iz grešnika spremenila v zveličarja, iz rablja v žrtev. Snameta torej Kristusa s križa in se vneto bičata, a že se pojavi nov problem: svoje smrti ne smeta biti sama kriva, poleg tega pa - kako naj se pribijeta oba? A že pridere razjarjena množica, ki ju zaradi svetoskrnstva pribije na križ, na vsako stran enega. Uspelo jima je, umirata, v nebesa rineta ... Mojster najde le snetega Kristusa, obljubi mu, da mu bo preskrbel nov križ, če gre k njemu za vajenca; kajti križ je treba zaslužiti, vsi ljudje so živi Kristusi, vsak nosi s sabo križ in njihova kri je sveta. Kristus pristane in z Mojstrom odide. - Coki in Ize se znajdeteta v neizmerni belini, ničesar več ne potrebujeta, nič ju več ne boli, tu sta tudi Mati in Sin, vesela in nasmejana. Duša je odplavala, z njo vest, Ize in Coki sestopita s križa in ta počasi izgine. Glas v offu pove, da je križ svet za oči, ki na zemljo zro, in ni svet za oči, ki na zemlji so.

KAZALO

SAMOZAVRTOST ETIČNEGA HUMANIZMA ALI HUMANISTIČNA TRAGEDIJA (ob Cerkvnikovi V kaverni).....	1
SLOVENSKO KATOLIŠKO HLAPEČEVSTVO IN TRAGIČNA IRONIJA (ob Lipuščkovi Vse za vero, dom, cesarja).....	31
SLOVENSKO NARODNJAŠKO JUNAŠTVO IN OPERETNA LAHKOTNOST (ob Golievi Dobrudži 1916).....	59
SLOVENSTVO SE SKUŠA VTOPITI V JUGOSLOVANSTVO (ob Vidičevi Ave, Patria).....	86
SLOVENSTVO SE PREPUŠTI PARTIJI (ob Božičevi Tomšičevi smrti)	131
SLOVENSTVO V POLITIČNI IN VERSKI EMIGRACIJI (ob Vombergarjevih Tabor brezpravnih in Pozdravljen, ljubljanski škof) ...	198
NE PATRIA NE PARTIJA NE KATOLIŠKA CERKEV (ob Tadlovi Anywhere out of this world)	236
JE KRIŽ RAZPOTJE ALI BREZPOTJE (ob Briškega Križu)	262
SPREMNE BESEDE.....	292
VSEBINE DRAM (Angelo Cerkvnik: V kaverni , Uroš Lipušček: Vse za vero, dom, cesarja , Pavel Golia: Dobrudža 1916 , Igor Vidic: Ave, Patria , Peter Božič: Tomšičeva smrt , Joža Vombergar: Tabor brezpravnih in Pozdravljen, ljubljanski škof , Boštjan Tadel: Anywhere out of this world , Matjaž Briški: Križ)	293

REKONSTRUKCIJA IN/ALI REINTERPRETACIJA
SLOVENSKE DRAMATIKE

V VRTINCU (SAMO)PREVAR

Dramatika narodnoosvobodilnega boja 2

Taras Kermauner

2005

Knjiga: V VRTINCU (SAMO)PREVAR

Nadniz: OD SAMOMORA K BRATOVSTVU

Niz: (SLOVENSKA) PLEMENSKA SKUPNOST

Podniz: Dramatika narodnoosvobodilnega boja

S knjigo **V vrtincu (samo)prevar (Vrtar)** nadaljujem Pniz **DNOB**, katerega prva knjiga je naslovljena **Naša sveta stvar (leva)**, 1998. Razen dveh v knjigi obravnavanih dram sodijo vse v tim. postNOBD, napisane so bile torej po letu 1945, a pred 1955: Franceta Kosmača **Gospodar**, Zorana Hudalesa **Korak s poti**, dve Vasje Ocvirka, **Ko bi padli oživali** in **Srečno, ljudje!**, Štandekerjeva **V vrtincu** in Jožeta Pahorja **Čas je dozorel**. Vse imajo aktivistično pomensko strukturo (PSt) NOBD, le da se začenja le-ta v obeh Ocvirkovih dramah topiti, prehajati v PSto SeHa (sentimentalnega humanizma). Zadnji dve v knjigi upoštevani drami sta Reharjevi, **Učlovečenje** iz začetka 30-ih let in **September** iz 1944. V teh dveh se vrednote kolektivizma spreminjajo v vrednote personalizma, celo budizma, ki ne razloči med bogom in ničem.

*kri in govno
polomljene kosti
brazgotino biti
žge v podobi izliti
kljuje dom praznine
Bog umorjeni
skoz molk in dvom
v meni*

Kristijan Muck

SPREMNE BESEDE I (tudi o **Četverki-05**)

Smo konec februarja 2005; pravkar sem napisal dokončna (?) Kazala za prve tri knjige **RSD-05**. Lani sem na eni ravni **RSD** končal ali vsaj sklenil; se preselil, kolikor se to da, na Dr stran para ŽS. Na drugi ravni sem ves čas delal-pisal - tudi komponiral - **RSD** naprej. Po dveh mescih novega leta naj naredim prvi obračun, ga v **SB** - vsaj v 1. poglavju - obrazložim.

Dve od omenjenih treh knjig sta nadaljevanje Pniza **KtDvK**, ena pa je pričujoča knjiga **V vrtincu (samo)prevar (Vrtar)**, ki sodi v Pniz **DNOB 2**. Vendar tudi ta izhaja iz **KtDvK**. V MSSk **Gordol**, glej knjigo **UvNač (Uvod in načrt)**, Pniz **KtDvK 1**, na strani 87, pod naslovom **Gordol-pritličje**, je narisanih-zastopanih 11 dram. Od tega sem štiri ES podrobno analiziral v **KtDvK 2** - v knjigi **VolZim (Volčji ali zimzeleni čas?)**: dve Kreftovi, **Ne(mo)č** in **Lo-05**, eno Oblakovo, **Križ in Sovzvezda**, in eno Lovričevo, **Zimzelen**. Peta, Kreftov **Tiberij Grakh**, je ES analizirana v **KtDvK 3**, v **Konstrukt in resnici (KiR)**, torej v eni od treh, ki sem jih pravkar, kot opisujem v teh **SB**, kompozicijsko zaključil, ena, FK(osm)ačev **G(ospod)ar**, pa v **Vrtarju**. **Vrtar** ne sodi v **KtDvK**, sodi v **DNOB 2**, pa je vendar v njem obdelana drama, ki jo v MSSk **Gordol (pritličje)** predvidevam, da naj bi bila del **KtDvK**. S tem sem hotel poudariti, da prehajajo ne le Pos knjige, ampak tudi celotni Pnizi drug v drugega, interferirajo; le tako morejo biti HKD micelij, vsepovezava. Celotno knjigo **Vrtar** bi lahko vključil v **KtDvK**. Vse je v vsem. (Upam, da v okviru moje MetAkse to ni cenena puhlica, ampak se po tej potezi vsemrežja razločujem od ostalih.)

Gar povezuje **KtDvK** z **DNOB**; prva knjiga v Pnizu **DNOB** ima naslov: **Naša sveta stvar (leva) ali NSS(Le)**. Da sodi **Vrtar** v **DNOB**, sem se odločil, ker je večina v tej knjigi ES obdelovanih dram NOBD ali postNOBD; obeh naslovov-pojmov zmerom ne razločujem, ker je PriNOBD zelo malo. Že Miheličeve **BSSvet**, Torkova **Prz**, Cajnkova **ZaSvo** so postNOBD, napisane od poletja 45 naprej. Nobena od dram iz **Vrtarja** ni NOBD v ožjem pomenu besede, torej nobena ni nastala MV-II, vse kasneje, tja do srede 50-ih let, ko je NOBD še Ideolfunkcionirala; sredi 50-ih let nastopi Temzareza-prelom, se udejanji SeH.

Tudi **NSS(Le)** prinaša večino postNOBD. Da je nastala MV-II, je zanesljivo le za Koc(bek)ovo dramo **Večer (pod Hmeljnikom)**, jeseni 43; že za Voduškovce **Žene ob grobu** nisem gotov, če niso nastale spomladi-poleti 45; medtem ko je bila napisana Ocvirkova **Mati na pogorišču** v drugi polovici 50-ih let, Kmeclova **Marjetica ali smrt dolgo po umiranju**, Partljičevi **Za koga naj še molim?** in **Justifikacija** pa od konca 70-ih let pa do srede 80-ih let; torej že močno postpostNOBD. Vendar so vse drame, ES upoštevane v **NSS(Le)**, vsaj s temo na NOB oz. na LRevo. Odločil sem se - tudi v tem se vidi razvoj ali spremembo moje MetaKse -, da pa v **Vrtar** ob šestih postNOBD uvrstim tudi 2 SD iz povsem Dgč časov, s povsem drugim(a) motivom(a). Prva je Reharjev **September**, uprizorjen - verjetno tudi napisan - konec MV-II, druga je Reh(arj)evo **Učlo(večenje)**, uprizorjeno 31, nastalo torej konec 20-ih let. Zakaj tako?

Prvih šest dram iz **Vrtarja** prednaša šest ali vsaj nekaj pogledov na MV-II. Štiri od teh so več ali manj NOBD agitke, čeprav vsaka po svoje, dve pa vnašata že nove, nemalo SeH momente v temo; mislim na dve Ocvirkovi, **Ko bi padli oživali** in **Srečno, ljudje!** Vse zagovarjajo Ideolplatformo NOB-Ptje, vendar sta ob tem obe omenjeni Ocvirkovi žalostni; ne toliko Tragi kot otožni; čustvo sočutja postaja v njiju vse močnejše, morda enako močno kot čustvo - ali odločenost - bojevitosti. Je pa imela NotRaz kompozicijo tudi knjiga **NSS(Le)**; vsebuje še več - Not skoraj raztrganih - momentov. Kmeclova **Smrt** podaja odred Maščekvalk, kar je močno vprašljiva, točneje rečeno tvegana, izzivalna, čeprav resnična tema. **Molim** in **Just(ifikacij)a** sta lahkotni kriminalki, ki Ideolutemeljenost nadomeščata s pustolovskostjo dogajanja, Zakon DbZge (Mrk) zamenjujeta s Konto, s PerPvt izziv(anj)i Vitakterjev. LR postaja igra na srečo, medtem ko je v **Večeru** še Ideoltežkokrvna razlaga Nasta nove NOB oblasti, v **Ženah** patetizacija SŽ, v **OcMateri** Traga Slova, SMater(e), razkroj Dne, EDč smodel, ki razcepi IntDno; **OcMati** napove Snojevega **GiMa**.

Pa vendar, ponavljam, vso **NSS(Le)** družni en(oten) motiv, MV-II, medtem ko se mi je zdelo potrebno, da pred koncem **Vrtarja** v knjigo-kompozicijo abruptno zasekam z nečim povsem Dgč. **Sept(ember)** obnavlja PV Meš svet, SentTrago Mešže-soproge, njeno morivstvo, umor moža, njene Duš in Etprobleme; Reh(ar) se 44 obnaša, kot da MV-II ne obstaja, ne NOB-LR ne Dmb-DR. Tega, kar je, stvarno noče videti, noče priznati; s Heglom vzklika: tem slabše za dejstva! Kot da se je zanj - vsaj v tej drami - čas ustavil 40; enako kot v Prennerjeve **Velikem možu** in v Golarjevem **Plesu v Trnovem**, le da se je Golarjev svet ustavil že v času stare Avse, obenem z Govekarjevimi **Našimi gruntarji**, podaljšanimi v Golarjevo **Vdovo Rošlinko** iz srede 20-ih let, ko je že bila ReAr, že regres.

Stvaritev **Septa** bi bila brezpomemben regres, če **Sept** ne bi - nehote - napovedal obnove PV-sveta, SMešBrže, ki se je dogodila po 90. Ni se - ali le v redkih primerih - obnovila dramska žanrska Stra **Septa** (Šorlijevih **Blodnih ognjev**, Kvedine **Pice** ipd.); povsem je prevladala RMg, Ludlra. Obnovila pa se je Db kot PSt: LD. Res ne več kot TradLD, ki se je Not še vezala na FP; LDPM je že bistveno Dgč od KlasLD. KlasTradLD živi še iz Etvidikov, iz laicizirane KatMore, kar je v nemajhni meri RLH VIS, medtem ko Eta v RMgi ni več mogoča niti kot merilo per negationem. Mlajši Slci je ne čutijo - ne razumejo - več. Prišlo je do Rad Rltza, zoper katerega **Sept** ravno protestira.

Ne pa **Učlo**. **Učlo** sem - po daljšem tehtanju - uvedel, ker se mi je zazdelo, da njegov etizem ni samoumeven kot v poldrugo desetletje kasneje nastalem **Septu**. Sporočilo **Učla** je ld med nebese in ničem; to poudarjam v naslovu svoje razprave o **Učlu**. Ni mogoče razločiti, ali naredita protagonista Sm ali preideta v budistični nič-nirvano kot najvišjo - najbolj blaženo - stanje zavesti-obstoja. Reh napove, kar se začne dogajati od srede 50-ih let naprej; glej naslov Pniza **M=A**. Ali, kot se izražam v svoji Fiji: bit=nič. Ž=S. To pa je pogoj za Nast RMge-Luda.

V **NSS(Le)** pride le do Pozun - Rad olajšanosti - LReve, Etproblematike, RLH-Čla, MrkČla; v točki Part(ljič)evih dram na motiv NOB-LR. Part ne izvede nobene Rad poteze-konsekvence; Part le manipulira. Manipulacija je kot instrumentalizacija res Tip pojav za RMg (glej najvišjega predstavnika te smeri: SrKosa), a to je via facti, ne ozaveščeno, ne z ARF. Z ARF stori to šele Gene ludistov, Jesih v **Sadežih**, Rudolf v **Ver(onik)i**. Naj je Vrc v (post)NOBD še tako hud, glej naslov Štandekerjeve drame **V vrtincu**, Ideolpredpostavka in PSt-okvir sta trdna; t(akšn)i avtorji so prepričani, da velja DbZg; da je MV-II **Čas dozorel**, kot je naslovljena drama JPahorja. Naj prinese LR še toliko strahot in žalosti, Trpa in zločinov, Čl je - z njenega vidika - na perspektivno odprti poti, ko se mu da reči: **Srečno, ljudje!** (Tako je naslovljena Ocvirkova drama.) Pot je jasna, Mončvrsta; ve se, kaj je **Korak s poti**, kdo - Izd, PlaGa, BeGa - ga je zagrešil, glej Hudalesovo NOBD s tem naslovom. Padli niso mrtvi, ves čas so - v PriVe - živi, kot sugerira Ocvirk v drami **Ko bi padli oživali**. Kljub S(mrt)i na Empravni velja na bistveni ravni Abstriumf Ža.

Rehovo **Učlo** pa je Strno Dgč. Čl se učloveči šele s So, a ta S je dejansko nič kot nebese, nebese kot polno prisotna odsotnost v Tr. Takšna predstava je za (post)NOBD nemogoča. **Učlo** podira Tempredpostavke - VIS, okvir - RLHa in še posebej Mrka. Ne vemo več, kdaj je Čl živ, kdaj mrtev, kdaj buden, kdaj ničten. Ne zmoremo več razločiti med tem, kaj je sinteza in kaj Inf (Entra). Se pravi, uvedena je RMg.

To pa je posebej važno, ker se **Učlo** Not veže na komaj pol desetletja prej nastalo Kocovo dramo **Pla(meni)ca**. Obe drami izražata duha SD-SIZ-20, RMg pa se navezuje prav na SD-20, recimo Rudolfov **Kserkses** na Grumove **Zastore**, Jesihovi **Sadeži** na Grumovo **Gogo**, Šel(ig)ovaD - **Svatba**, **Slovenska savna** - na **Učlo**.

ViOb (KtDvK 4) obravnava na ES način le eno Kreftovo dramo, le **K(reat)ure**. Obkoljuje jo z nekaterimi dramami analogne usmeritve, v njih je primaren EtH(um), recimo Ferda Kozaka (Kaka) **Kralj Matjaž**, Čuf(arj)ev **Polom**, obe iz 30-ih let, a tudi NOBD, Kakove **Ječe** in Jarčev **Gabrenja**. Tu se **ViOb** veže na NOBD oz. **DNOB** Pniz, na **NSS(Le)** in na **Vrtar**. Ni pa ta povezava med knjigama edina, najbrž tudi ne glavna. V **ViObu** so ES obravnavane še tri drame, od katerih je vsaka - še posebej glede na NOBD in na SD-30 - svoj svet. Oba bloka - SD-30 in SD-40 - obkoljujem s treh strani-vidikov. Eden je ex posto, iz konca 50-ih let, Primoža Kozaka (Priža) **Dia(logi)**, eden iz SD-20, Kocova **Placa**, eden celo iz SD-PrS I, Murnikov **Napoleonov samovar** (**Sar**). Ta podaja razkroj ČD-NKNMeša, RR vsega v idiotsko blebetanje, v prazno retoriko-lingvizem, ki je moment RMge, glej Lužanove **Srebrne nitke**. **Dia** so ARF-AK celotne prejšnje SD oz. SIZi, ki je konstrukcijska, tako v Nar kot v Razr duhu, tako (S)Ncl kot MrkLR, glej že **Tuga** in **Blagor**. Priža ne zanima LDPM kot verbalizem-blebetanje, ampak kot Notsesutje prejšnje Slvere v IdeaPrih, kot RR

zmagovite lReve v svet zapora (Golega otoka). S tem je dan odgovor na celotno KtD in na NOBD, od **Punte** do **Rojstva**; rojstvo Nsveta dosežejo namreč (Le) puntarji.

Za primerjavo, ki sem se je lotil malo prej, je najvažnejši tretji vidik, podan v **Placi**. **Učlo** je sicer še bolj Absdrama kot **Placa**, v obeh pa je močno navzoča Mist(ik)a, tudi Tr. Le da je v **Učlu** Tr (nirvanski) nič kot RlgVrta, v **Placi** pa ekstatična bit; v **Učlu** PzM, ki dosega, da se vse porazgubi, v **Placi** PnM, ki Čla tako motivira, (re)aktivira, da postane nazadnje tudi agens DbZge, razumljene kot uresničevanje AbsPrihi; to pa sta NOB-LR, podani pristneje v **Rojstvu** kot v Kocovi lastni - vse preveč Pozun - NOBD **Večeru**.

Učlo kot konec - sporočilo, negacija, polom - Konstsveta Slova in (RLH) Čloštva dobi v **Placi** analogno funkcijo; tako se Not povežeta **ViOb** in **Vrtar**. **Placa** sveti-plameni z Rad ognjem in razsvetljuje Čl temo, **Učlo** nadomešča Ogenj s Svetl(ob)o, ki pa je povsem imaterialna. Materialnost Ognja vodi v NOB-lRevo, v Vojakcije, v ZgDb spremembe, celo v Temobrat DbZge, ki je Trl. Imaterialnost - budistična duhovnost - Svetle pa kakršno koli Db angažiranje onemogoča, spodbija, dela za neresno, odveč; s tem v skladu se Reh MV-II obnaša. Kot da ni ne NOB-lReve niti okupacije. Reh se PSti **Učla** PoV odpove, zapor ga strezni, priključi se NOBD, a na poudarjeno SNcl način, z ReHist Slova v duhu SPED, Turnškovega **Sama** in **Države med gorami**; glej Rehovi drami **Karantanska** in **Panonska Traga**. Nazadnje se odpove tudi temu, v Kodi **Nekje na Jutrovem** se po svoje vrne k **Učlu**, vse Čl prizadevanje DbPolZg tipa prikaže kot ničesno, kot SSL.

Tretja knjiga, ki sem jo do danes pripravil v sklopu **RSD-05**, **KiR**, obe pravkar obravnavani-komentirani dopolnjuje. Predpostavka-uvod-začetek knjige je Kreftov **Grakh**, analogon **Lo-05** in **Kuram**, napoved NOBD in lReve. Že tu - **KtDvk 3** - objavljam ARF-AK te PSte, podano v Priževih **Dia** oz. v svojem polemičnem Dia z Jankom Kosom iz 60; naslov **Dialog o angelčkih in peklenščkih**. To je pogled ex posto. Prvi dve razpravi v **KiR** pa sta predvsem pogled iz SSD. Izhodišče je Klodičeva ČD **Nsvet**, ki dobi prvo ARF-AK že v Vrhovčevem **Zoranu**, skoraj pol Stola pred **Dia**. SD torej ni le konstrukcijska, ampak že sredi 70-ih let 19-ega Stola ARF-AK. Po svoje se SD začne z nečim, kar sicer ni ARF-AK v duhu RLH VISA, je pa pogled od Si nazaj v Ž. S je odločilna točka: takšna S, ki skoz VoM postane Vež. Mislim Romualdov **ŠkofPas**, ki je do banalnega Ža vsaj tako odklonilen-skeptičen kot Prižev **Dia**. Ne pada sicer v OIS Dinetovih **Če(velj)čkov**, pred to konsekvenco ga obvaruje vera v JKrov VoM, s katerim postane Križani Zmagovalec nad Biožem.

V **KiR** sem vnesel **Srečanje s Primožem Kozakom (Primus inter pares)**; model nameravam nadaljevati. Pišem **KtDvk 5** in **6**. V teh dveh knjigah bi rad objavil bloka o Kocu in o MOču; tudi spominski esej **Napol rodbinsko srečanje z Edvardom Kocbekom** iz 74, Kar k temu in več zraven spadajočih esejev z DaKarji. In nadaljeval temo MOča kot poraženca v zgodbi NOB-LR. Iz obeh vidikov - in iz drugih - nastajam jaz. Jaz sem oboje in ne eno ne drugo. Sem, kar nisem. Vidim se v St Matiju, ki led razbija, če ga ni, ga pa naredi. Ki živi v ognju in v ledu, v Abs PzMu in Abs PnMu.

Na dan St Matije ali 24. februarja 2005

P.S. Smo sredi novembra 2005; pravkar sem popravil **SB I** (tudi o **Četverki-05**). Potrebno je zapisati nekaj dodatnih informacij, kajti od zapisa **SB I** je minilo več kot osem mescev. V par besedah naj podam drugi obračun.

Vse do konca septembra sem se počutil slabo, žolčnik sem imel - kar precej - vnet, večkrat mi je šlo na bruhanje ipd. Po operaciji se počutim sijajno. Včeraj sem prvič po maju popil kar precejšnjo količino vina (novi teran je pesem!); maja me je ob isti količini vina hotelo zadušiti, včeraj nisem bil niti pijan. Po dolgem času sem se - zelo - sprostil. Res so bili na obisku ljudje, ki so mi blizu, Kristijan Muck z ženo Vero, njeno sestro in sestrično hčerjo. Kot ponavadi ob takih priložnostih sem seveda govoril (daleč) preveč o sebi, a bil sem duhovit, zanosen, iskrov; sam sebi sem se čudil, nisem verjel, da sem še zmožen biti tak. Dober obet za Prih.

Danes sta na obisku v Avberu vnukinji Brina in Severina z njunima fantoma; obirajo kakije. (Bravec, pazi: eno je drevo kaki, drugo je dvoglavi Her-zločinec KaKi!) Prelep dan, v lji gosta megla; enako včeraj. Morda tudi zato oba dneva tako ugodno prenašam. Severina je prinesla I. Šp **TijePM**, dela ga ona, in I. Šp **KiR**, s sabo ji ga je dala Ajda. Stroj **RSD** teče kot namazan. Ala bo zdaj prevzela levji delež, tj. največje breme: korekture; a ker tako lepo sodelujemo, je **Ž** lepo. La vie est belle, le travail est chère ... Skoraj **La vie en rose**. Skoraj Rosa senza spine.

SB I in **SB II** se dopolnjujejo, le sem in tja se v čem ponavljam. Tip: da sem bil napisal **SB I**, sem pozabil, slučajno sem jih včeraj našel. Zmerom, ko kaj napišem, pišem-presojam iz sodobnega sebe, ne obnavljam - ali v manjši meri - starih spoznanj. Takorekoč instinktivno viziram zmerom z novega - Dgč - vidika. Ta moja praksa je včlenjena v sam ustroj moje MetAkse. Vsak moj tekst je RR. Ne ustvarjam PnM-bitu ali Ožlde, ampak tekst na tekst; v tem pomenu sem predstavnik Dv hipermodela, čeprav ne Sime. Najbolj pa živim iz ARF; ARF sodi v Dč hipermodel. Z ARF prehajam v IsDt, z Dv Simo se izgubljam v retoriki Posna in v Pssvetu. Vendar: ne smem se heroizirati. Ni ARFDč smodela brez Dv IVJ načela. Na eni ravni grem NejDam k Dti, na drugi se izpraznujem v PzM redundanci. Non c'è rosa senza spine.

Na Martinovo nedeljo 2005

SPREMNE BESEDE II

NOBD in postNOBD (**Gabrenja, Ječe, Tomš** ...) povezujejo ostalo **Četv-05** s knjigo **V vrtincu (samo)prevar (Vrtar)**; micelijski stiki so na vse strani, Stra **RSD** in **Četv-05** je odprta. Knjige **Vrtar** nisem uvrstil kot naslednje - tretje - v Pniz **Zgodba o narodu**, ampak raje v Pniz **DNOB 2**, čeprav je v nji SNar osrednje tematiziran. Vendar je bolj poudarjena NOB v duhu lReve; torej ne kakršno koli podčrtavanje SNara, ampak SNar - boj zanj - v določenih, v DbZgi omejenih, čeprav vrhunsko dogajajočih se razmerah-času: MV-II; tudi v kasnejšem času, PoV, a z bistveno reminiscenco na MV-II. Tako se stikata Pniza **Zgodba o**

narodu (ZgoNar) in **DNOB**. Lahko pa bi uvrstil **Vrtar** v **ZgoNar** in dal knjigi recimo naslov: **SNarbor** (Slovenski narod se bori ali vojskuje).

Vrtar sestavlja osem razprav, od teh jih šest obravnava NOB, teleskopirano v okviru iste MePSte, dve pa ne. S tema dvema sem hotel knjigo zaključiti, v njiju podati Antezo prejšnjim šestim dramam. Naj začnem s šesterico.

Vseh šest je bilo napisanih PoV, do srede 50-ih let; so nekako še PripostNOBD. Napisali so jih Prti, FKosmač, Vasja Ocvirk in Zoran Hudales, eno je napisal MVzapornik, JPahor, Štandeker pa je bil simpatizer NOB, morda tudi ilegalec. Že te oznake avtorje povezujejo, zbližuje jih čas, v katerem so drame pisali, tikPoV. So pa med dramami nemajhne razlike v poudarkih, tonih, usmeritvi. Nobena ni prebila NOB-MePSte, kot sta jo Tork(arj)evi (iz 55-leta) **Pisana žoga** in **Delirij**; ti dve sta uvedli Rad SeH. SeH v dramah, obravnavanih v **Vrtru**, je nakazan, a se še ni osamosvojil, odtrgal od NOB agitk. V tem pomenu predstavlja šesterica prehodno dramatiko.

Prva razprava se tiče FKosmačevega **Gospodarja**. Po izrazu (stil) drama ni čezmerna Ideologitka, nekam prijazno zadržana je, kot ves lik FKosmača, bivšega Kršsocialista; a njeno jedro je jasno, podaja ga naslov moje razprave: **O samoprevari ni govora**. Vera v PrtKom-Ptjo-NOB ni načeta niti v eni točki; veže se na Krito KČe, kulaštva, praznovernega Kata, egoizma TradKm. PnM. Takšno izhodišče sugerira, da se bo novi SNar - kot PtjMrkDbRazr - rodil kot bit, kot SAKO, kot monolit. In se tudi je: kot Totsistem.

Če bi uporabil analogijo, bi dejal, da je prehod od prve drame, od **Gospodarja**, k drugi, k Ocvirkovi **Ko bi padli oživeli**, prehod od ponovnega-novega porajanja Slova k prvim Nottežavam tega Slova, k problemom, ki se MV-II niso razrešili, k ranam, ki se niso zacelile, k temam Izda, umorov, Hina, Sža, Sša ipd. Naslov moje razprave je: **Vdor žalosti**. FKosmač piše veselo, svetlo, enostavno, je preprost agitator s kompaktno nenačeto vero v IdeaPrih PtjPrtov. Ocvirk - komaj par let kasneje, a to so bila odločilna leta za prvi razkroj Ptje in Nsveta - pa je že blizu otožnemu SeHu, samoSmilu, ne ravno resignaciji, vendar pa melanholiji. Kot da je v njem nekaj - črna skala -, ki ga vleče navzdol, v otožje. To je spoznanje, da krivci za pomore Prtov - Idealjudi - še živijo, KC jih še podpira, le da je vse bolj Prikr. Resa se vse bolj umika v DušNoto in v spomin. Seveda Resa z Ocvirkovega vidika.

Knjigo **Vrtar** sem komponiral tako, da bi nastopili - ob pravem trenutku - zadrževalni momenti, kot terja dobra Klasdramaturgija. Torej ne eskalacija v še hujšo žalost, nazadnje v obup (v OIS), ampak regeneracija stališča vere-akcije. Ocvirkov glavni Pozlik ne agira; razmišlja, raziskuje; a zase, za pomiritev svoje Pvt DušNote. Hudalesovi Prti sicer prav tako raziskujejo, a ne zase; so vosovci-oznovci, so Vojagenti lReve. Njihove duševnosti so sicer enako intaktno preproste kot FKosmačeva v **Gosu**, je pa predmet, ki ga obdeluje Hudales (Hes) bolj problematičen; pod drobnogled PPP so vzeti sami Prti. Ali izdajajo? Ali so povsem zvesti Ptji? Slja - Juga - postaja iz Ideazamišljene PS-Dže policijska Db.

V Hesovi drami **Korak s poti** ima ta PPP Db še Poz zaledje, AbsIdealdeolo, a sama smer RazReše kaže v neblag RazRak; kaže natančno tja, kjer zadevo z ARF razišče in uprizori Priž: k **Dia**. In je **Četv-05** zaokrožena, povezana, konec z začetkom, začetek (je to **Dia** ali **Korak-Gos**?) s koncem. Je ta začetek **Dia** oz. zmeda-Inf, ki nastopi v PMLDbi, kakor jo je viziral najprej - že MV-II - Majcen z **Ženinom**, nazadnje - v Krimgroteskni SM obliki, ki radikalizira momente **Ženina**

- pa Briški v **Križu**? Ne vemo, ali se je v **Ženinu** zgodil Čudež (glej Majcnovo dramo **Čudež**), ali pa iz enačbe bog=hudič ni izhoda. **Četv-05** ostaja odprta. Kje je smisel? Kje je NejDam, ki vodi v Dt? Vem, da sem le na poti Isa Dti. Ob tem vem, da je vsaka **Zmaga moralnega reda** (naslov analize **Koraka**) le RKPLEL, le začasno uravnoteženje sredi Ktza Ža, ki je AgrEkzld. Uravnoteženje kot Polsistemski pojem dobi zanosno PsEt Rco v nazivu Sprava, ki ga je tako histerično obnovila SH. STH hočeta prav to: zmago Morreda v Dbi, v Slovu. (KasO: sinoči sem ju gledal na TeVe ob praznovanju znamenitega sestanka DEMOSA v Poljčah. Ti ljudje se imajo - kot PoV Prti-Ptja - že za - veličastno - Zg. Res nismo mogli ostati PriSo. To so Dbmanipulanti, v njih je zmagal Avz.)

T(akšn)a zmaga je le začasna; zato sem izbral za naslednjo analizirano dramo Ocvirkovo **Srečno, ljudje!**, napisano leto, dve kasneje od **Padlih**. V nji se Negmomeni stopnjujejo; naslov moje razprave ni naključen: **Vdor naključij**. V NOB (v tej drami) ni več Monsistema, ki teče po jeklenih zakonih DbZge, te pa sta do podrobnosti natančno dešifrirala in napoved(ov)ala Mrk in Ptja. NOB, še posebej pa LR se skažeta v svojem nemajhnem delu kot Konta, kot predmet Raz sil, s tem kot nekaj, kar si njeni akterji niso želeli; ugotovili so, da se nasledek akcij(e) ne ujema s predvidevanji-načrti. Prtgibanje postane ne le ranljivo zaradi Čltelesa in načela smrtnosti (Ž=S), ampak tudi po NotIdeolStri. Zamaje se. Lahko bi dejal: SLR se lomi; z njo tudi SNar. Lomi se tako, da ga zajema - vse močnejši - Vrc.

V **Dia** pomete Vrc z vsemi. Majcen dobro desetletje prej, v **Ženinu**, še misli (veruje, se prepričuje), da najde nazadnje vendarle vsakdo sebi primerno mesto. V **Dia** Priž (MGG) tega ne misli več. Zmaga oznovec, ki zida na Konti, na neodpravljeni Čl GhKi, dr. Minsky. Stari Mlakolop v **Ženinu** - pa Mica Pljusk, mlada Janezek in Marjeta - se rešijo, čeprav v Irsvet igre, za katero ni nujno, da je božja. Liki **Dia** pa se ne rešijo; edino Sigis ostaja odprt, vržen v neznan položaj, za katerega še ne ve, ali ga bo obvladal. Sem jaz, ki sem starec, od Sigisa starejši skoraj pol Stola, kaj bolj gotov svoje točke-drže? Odprt sem, v Dt; a ne vem, kaj je ta Dt. Vem celo, da je vprašanje po "kaj je" napačno postavljeno, ker je iz metafizike. Kako sploh misliti? Nisem mnogo na boljšem od Sigisa.

Igriva dialektika kompozicije knjige terja, da sem izbral kot naslednjo dramo takšno, ki vrača vero: Štandekerjevo **V vrtincu**; naslov moje razprave: **Vrtinec je premagljiv**. Ne vemo točno, kdaj je Štand to dramo napisal; če jo je leta 46 ali do 50, nekako razumem; to je čas Nasta **Gosa** in **Koraka**. Če jo je bliže letu 55, gre za poudarjeno zapoznelo NOB agitko. Ravno ta teza postaja sredi 50-ih let vprašljiva: da je Vrc premagljiv, uredljiv. Javor(šek) v **Krimzgodbi** načelno pomeša - poisti (ldn) - domišljijo in stvarnost, ne vemo več, kaj je kaj in kdo je kdo. V **Žogi** pokaže OZNA (VOS) svoj Negobraz. V **Steklu** je uprizorjena Javorjeva Krita do Ptje, ki jo dramatik poisti s TotFKCo, s samostanskim sistemom Hina, nadzorovanja. PtjKomsti postanejo Pvtbarabe, IdeaNsveta ni več. Štand na to še ne pristaja, njegov **Vrc** se veže bolj na PV EtHum, ki se RR v PtjEtatHum. Ta proces se je izvršil na vsej MV in PoV Leci. Ptja je Leco kot zastopnico EtHuma obglavila. Tudi zato FerdoK ne more PoV napisati drame, ne (post)NOBD, ne Krite Ptje kot njegov sin z **Dia** (in **Afero**). Je pa Tip, da pišejo NOB-LR agitke vse bolj sopotniki, ne več PriPrti, kot je bil Zup. Bor se spusti v pristransko surovo agitprop Krito KČe in Brže na vasi (Kmkulaštva) še 48 v **Vrnitvi Blažonovih**. Miheličeva-Pucova neha s to

usmeritvijo v **Operaciji**, 50. Le Žurhlapci, ki se skušajo Pvt promovirati - v DušNoti nimajo več PriVrt in vere v Nsvet - se še udinjajo Ptji, recimo Mikeln v **Dežju v pomladni noči**, 55. Štand živi tedaj na Hrvaškem oz. MV-II v Bosni, morda so bile razmere tam nekoliko Dgčne.

Podobno kot Štand reagira JPahor, ki mu MV-II Ptja-OF očitata izdajo v zaporu, zato je odrinjen v drugo vrsto; mora se dokazovati, Zupu se ni treba. Dokazuje se s postNOBD **Čas je dozorel**, 53. Morda velja naslov moje razprave tudi za samega JPah(orj)a v njegovi Inti: **Obup je premagljiv**. Morda ga je zaradi omenjenega dejanja grabil obup, ne vem, kako velik je bil. Tudi v MOča se je naselil (skoraj že) obup, ker je leta 31 storil v zaporu nekaj podobnega, čeprav do danes nerazrešenega; Ptja svoje preiskave ni nikoli zaključila, MOča ne rehabilitirala, a ga je pustila, da dela zanjo kot koristen sodelavec. Vse kar je MOč pisal do Si, je bil poskus samoprepričevanja, da je obup premagljiv. Pa ga je v DušNoti premagal? Se ga da premagati z nazunaj čezmernimi obsodbami napačnih? (Napačnih s stališča Ptje, ki ji je MOč PoV služil.)

JPah okrepi Stlsmer Hesa in **Koraka**. Opisuje, kako gre korak enih naprej, drugih vstran, s Prapoti. (Zame je vstran Poz, za Ptjo Neg.) Prvi hodi PVKomst, priključijo se mu tisti, ki so po bistvu poštenjaki, a ne najdejo v sebi in v okolju takoj zadostne akcijskosti, dinamike. Iz tega se vidi, kako pomembni so Komsti-Heri kot središča skupin in okolij, ki jih preOsm v smer OF. Drugi so zakrknjeni zastopniki Kapa na vasi, PVrežima, najbolj pa KČe. KC predstavlja tudi osebno najbolj čtvprašljiva figura, župnik. Obup se da premagati, a le z DbRazrZg akcijo Prasmeri. To Pahovo prepričanje je eno zadnjih te vrste v SD in v SIŽi KulUmettipa. Reducira se vse bolj na manipulativno Polo kot izvajanje oblasti.

S takšnim sporočilom knjige **Vrtar** ne bi mogel zaključiti. Domislil sem se tega, da bi lahko za konec knjige izbral kako dramo, ki z DbZgo nima nobenega neposrednega stika, a jo daje pod vprašaj na globlji ravni, na €kP DušNoti, kot €to. V ta namen sem si izbral Reharjev menda MV-II napisani, a PV razmere - SDbO - obravnavajoči **September**, in - prav tako Reharjevo - PV dramo **Učlovečenje**, nastala je na prehodu 20-ih v 30. leta. **Sept(ember)** kot Krita SBrže Kplpodjetniškega tipa ne odstopa bistveno od stališča šesterice prej v **Vrtarju** obravnavanih dram; odstopa kot predlog rešitve. Šesterica se vsa zavzema za DbRazr akcijo OF-Ptje-SNla, **Sept** pa te ravni - možnosti reševanja problema - sploh ne vidi; v nasprotje postavi Dbo kot takšno, ki je Neg, in DušNoto Pska ali POe, kjer je edini prostor za smiselno €to in odrešenje. Mrk bi (je) Rehu očital individualizem, ki da je dopolnilo Kpla, Rehar pa bi (je) morda očital Mrku (NOBDi, ki je prav tedaj, 44, nastajala) to, da rešuje vse probleme na neosebni, na nadosebni, na Kolravni, zato je €ta Ptje le Kol€ta, Db€ta, ne pa €k personal(istič)na. V tem je Rehar bliže NKČi, nikakor pa ne ZKČi, ki je enako Polusmerjena kot Ptja. Istočasno pišočiči NOBDramatiki oznanjajo izhod v PraDbakciji (v LRevi), Reh, ki se za to akcijo ne more ogreti, pa pristane na eni strani na Trago Čla in Ža, na drugi pa na edino možni izhod iz te Trage, ki je v vrnitvi k EvKršu. Odtod naslov moje razprave: **Zmaga tragedije in samoodpovedi**.

Ta Rehova drama je jasna v Kriti Dbe in naslonitvi na €kP DušNoto, na IntH. **Učlo(večenje)** se od nje močno razločuje. O tem priča naslov moje razprave: **Istost nebes in nič**. Po eni strani se zdi, da oba Čla, ki doživljata hude

medsebojne krize, sta zakonca, najdeta Idearešitev (Notmir duše, celo smisel) v nekakšnem budizmu. Vemo pa, da je budizem blizu svojstvenemu Nihu; ne temelji na bogu kot PnMu, tak je Katbog, tudi DbZg kot bog Ptje. Budizem temelji na nič, je PzM, a tako prazno, da gre za Abspraznino, ki pa je več ni mogoče razločiti od Absbiti, od PnMa. Nasprotji se ldn, pač v duhu paraenačbe: Ž=S, bit=nič, PnM=PzM. Zmaga Inf.

Če bi bila ta zmaga trajna, bi PoV - v SPD, v elitni SIZi - ne prišlo do stopnjevanja Niha; a da do njega ne bi prišlo, bi morali Slci gledati Ptjo - njen Nsvet - kot AbsPnM, ki je obenem AbsPzM. Tega pa Ptja ni dovolila; če česa ne, takšne interpretacije sebe ne. Imela se je za AbsPnM-bit, za že realizirano IdeaPrih kot ZgDbo. Tega pa Slci niso mogli več prenašati, sprejemati; vse bolj so odkrivali, kakšna in kaj je ta SDb: Stl teror-ječa, **Dia**. ldn med bitjo in ničem je bila le Reharjeva subjektivna odločitev, ki procesa DbZge v 30-ih letih ni zavrila, kaj šele preprečila. Je pa Reh duhovito - morda celo globoko - napovedal ldn med Poz in Neg, kar je dalo pri njem dvoumno rešitev, medtem ko se je v PMLD, ki se je na Slskem uveljavila od srede 60-ih let naprej, dogodila RR vsega v Simo, v Pssvet; RMg.

Ta istost nebes in nič se dobesedno, le v Negobliki Parde ponovi v **Briškrižu**; tu se stakneta zadnji dve drami - in razpravi - dveh knjig, **Vrtar** in **SNarlom**. Osnova za ta tip problematizacije, ki je Psrešitev, je v obeh Majcnovih dramah, v **Ženinu** in **Čudežu**. Tija PM je paradoksalna Stra, ki obenem vse odpira in vse zapira. Ob nji more ostati Čl le v avtolri. V nji je ostal Majcen.

Mar tudi jaz, kakršen sem danes? Si upam živeti in čutiti to avtolro kot bistveno Reso? Ali pa mi je bližji svet **Dia**? Sta si **Dia** in **Ženin** res tako raznarazen?

11. XI. 2005

VSEBINE DRAM (povzela Alenka Goljevšček)

France Kosmač: **GOSPODAR**, 1947

OSEBE: JAKOB GRČAR, kmet. LENA, njegova žena. HELENA, hči. JANEZ, sin. MIHA, Jakobov brat. IZTOK, komisar. PETER, TIGER, partizana. LOJZE, mlad gruntar. NEŽA, preužitkarica. Otroci. - Godi se med NOB na Dolenjskem.

1. DEJANJE: H Grčarjevim pridejo ponoči partizani mobilizirat, prišli so po Janeza. Grčar se upira, Lena joče in prosi, le Helena ve, kaj je treba; na učiteljišču je dobila nekaj izobrazbe, z Iztokom se poznata od tam. Ko partizani z Janezom odidejo, se izkaže, da je Grčar sinu naročil, naj čim prej dezertira. Proti Nemcem se ne splača boriti, bolje je počakati, da se stvari izčistijo, komunisti pa so roparji in brezbožniki brez vesti, Janeza bi samo pokvarili ali

ga celo ubili. Helena ugovarja, podpre jo stric Miha, ki je prepričan terenec. Zasliši se streljanje, družina se v strahu spravi spat.

2. DEJANJE: Tiger je šel na poizvedbe v dolino, kjer se Italijani in legija (bela garda) pripravljajo na ofenzivo. Na povratku Grčarici pove, da so se ponoči spopadli s patrolo in da Janezu ni nič hudega. Lojze, ki so ga tudi mobilizirali in je med streljanjem pobegnil, pa trdi, da je Janez padel, da ga je našel vsega krvavega in mrzlega. Grčar besni: Of je ubijalska, brez vere, zvezana s hudičem, rok se ji drži kri! Opravljivka Neža, ki rada širi gorostasne vesti, mu pritrjuje. Miha zavrne vse tri: nihče se ne bo izognil, če se Lojze noče boriti v partizanih, se bo moral pri belih, če Grčar noče dati hrane v hosto, ga bodo skubli Italijani. Strah, egoizem in pohlep ga slepijo, da ne vidi, da je vse naše v nevarnosti, da se je treba braniti ali pa utonemo! A Grčar noče nič slišati, grozi, da je komunizmu odklenkalo. Ko mu Miha omeni rekvizicijo, brata besen zapodi iz hiše, sam pa se odpravi na faro k župniku: ne bo mu ta ušiva banda požrla vse, za kar je garal 50 let. Še je gospodar na svojem!

3. DEJANJE: Italijani in legija so Mihu zažgali hišo, njega pa odpeljali. Grčar skuša utišati vest, Heleno, ki mu očita izdajo, jezno zavrača, da je gospodar v hiši, da ga ne bo nihče komandiral, da jih bo že legija ubranila pred komunističnimi napadi; ne odneha niti potem, ko Helena pove, da je Janez živ, le ranjen v roko. Vtem partizani napadejo in osvobodijo vas, Iztok pripelje Janeza, da se bo pozdravil doma, in hoče izvedeti, zakaj so beli požigali. Grčar se v strahu izmuzne in skuša pobegniti, na begu je ustreljen, njegovo krivdo odkupi Helena: molče se poslovijo, kakor da prosi odpuščanja, in odhiti za partizani.

Vasja Ocvirk: **KO BI PADLI OŽIVELI**, 1953

OSEBE: *TRLEP, kmet. POLONA, njegova žena. JULKA, njuna hči. IVAN, Julkin fant. ŽUPNIK. BOŠTJAN, sosed. NEZNANEC-partizan PETER. MALI, JURAC, ČENE, DJURO, partizani. - Dogaja se poletnega večera 1954 nekje v Suhi krajini.*

1. DEJANJE: Pri Trlepovih je hudo, dva sinova sta padla, eden pri rdečih, eden pri belih, ostala je le Julka, ta pa je bolešno preplašena od vojnih grozot, ki jih je doživela kot otrok. Še zdaj se vsak večer neznansko boji, kajti v hiši straši: vsako noč pride mimo okna patrolja treh mrtvih partizanov. Tudi po vasi govore o hiši čudne stvari, sosed pomenljivo pove, da se je v vasi pojavil neznanec, ki sprašuje po partizanskih grobovih. Noč se bliža, Trlep se naliva z žganjem, Polona pa pripelje župnika, da bi z blagoslovom pomiril duhove, ki ne najdejo pokoja. Pride Neznanec, med vojno je hodil po teh krajih, se ga ne spominjajo? Res ne? No, jim bo obudil spomin, povedal zgodbo...

MEDIGRA: Poleti 1942 je bila huda italijanska ofenziva, partizani so se razkropili v manjše skupine, od katerih se je vsaka po svoje prebijala na Rog. Peter (Neznanec) jo je s tovarišem srečno odnesel, patrolja pod Djurotovim vodstvom pa se ni več vrnila iz vasi...

2. DEJANJE: Peter pove, da je patrolja izginila v Trlepovi hiši, Trlep uporablja Djurotov vžigalnik, tudi blago oblek in čevlji so najbrž spomin na nesrečne tovariše, župnika pa so že med vojno posvarili, ker je hujskal s prižnice in ovajal tiste, ki so pomagali partizanom. Trlep in župnik seveda ne vesta o ničemer nič, na moč sta ogorčena nad takimi "lažmi". Vtem odbije polnoč, mimo okna pride patrolja mrtvih in na Petrova vprašanja pove, kaj se je zgodilo: Trlep je bil Julko skrivaj poslal po sosede, ti so partizane zvezali in jih obesili na kavelj, kamor zdaj obešajo petrolejko; nato jih je Trlep zakopal za hišo, Julka pa je videla, česar ne bi smela videti ... Zdaj se Trlep zlomi, prizna svoj zločin in obljubi, da bo svoje žrtve pokopal na pokopališču. Župnik se na hitro izmuzne, čeprav kmet pove, da je bil prav on duša vsega, ne bi ga smeli pustiti, da gre. Ne skrbite, odgovarja Peter. Mrtvi hodijo okrog hiš Trlepov, okrog župnišč, in tistim, ki so preživeli za ceno tujih življenj, izprašujejo vest; ni jim vseeno, zakaj so padli, zato jih mi, živi, nenehoma čutimo v sebi. - Polona, ki jo je odkritje zločina do dna pretreslo, prinese Julki ogrinjalo: ne moreta več živeti pod to streho, odšli bosta, ne bojita se več noči. Oče? On pa že ve, kaj mu je storiti!

Zoran Hudales: **KORAK S POTI**, 1948

OSEBE: *JOŽE, sekretar O(krajnega) O(dbora) OF. PAVLE, njegov namestnik. IGNAC, sekretar okrajne gospodarske komisije. ANICA, sekretarka OOAFŽ. DUŠAN, propagandni referent pri OOOOF. TONE, blagajnik pri OOOOF. MARKO, vodja okrožne tehnike. ZLATKO, njegov pomočnik. VIDA, Tonetova sestra. PODOBNIK, trgovec in posestnik. NEŽA, črnoborzijanka in vohunka. MARIJAN, narednik Črne roke.*

1. DEJANJE: Toneta se pollašča malodušje, večni napor, pomanjkanje, nevarnosti so mu načeli živce, v Ljubljani pa njegova Nevenka študira, gre v kino, gledališče ... se je prav odločil, ko je šel v partizane? Tovariša ga ne razumeta: Marku je partizanski boj najvišji smisel življenja, Zlatko je še ostrejši, Nevenko, ki simpatizira z domobranci, sumi celo vohunstva - kdor ni z nami, je proti nam, Tone naj se čimprej znebi svoje bolne ljubezni! Vtem se vrnejo tovariši s sestanka, z njimi je Podobnik, ki bi se rad izognil mobilizaciji, ponuja prikrito podkupnino. Borcem se njegova egoistična skrb zgolj zase upira, napotijo ga k vojaškim oblastem. Ker se pripravlja ofenziva, se vsi razidejo po opravkih, Tone, ki se čuti bolnega, ostane sam, kar izkoristi Neža, ki je doslej prenašala pošto med Tonetom in Nevenko; s pretvezo, češ da ima Nevenkino pismo doma, ga zvabi s seboj. Medtem je Vida v bratovem suknjiču odkrila Nevenkino pismo, ki jasno kaže dekletovo zagrizeno privrženost domobranstvu. Svoj obup potoži Marku in Zlatku, ki sta zakamuflirala tehniko: njen brat si dopisuje z izdajalko, kakšna sramota! Ker so Nemci že blizu, se vsi trije umaknejo iz postojanke.

2. DEJANJE: Tone se je vrnil v prazno postojanko, tam ga zalotita Podobnik in Neža, ki hočeta od njega dovolilnice za pot v Ljubljano, Marijan, ki pride za njima, pa celo zahteva, naj Tone izda tehniko. Tone to ogorčeno odkloni, brutalnost trojice ga je osvestila: hotel je le govoriti z Nevenko, se umakniti,

se malo odpočiti ... oni pa ga vlečejo v svoje ostudne posle, za katere bo odslej kriv tudi sam! Ker so se Nemci umaknili, se postojanki približa Zlatko; Marijan ga ustrelji, obupanega Toneta pa odvede kot ujetnika.

3. DEJANJE: Ofenziva je minila, v postojanki se zbirajo borci, a veselje ima grenak priokus: Tone je izginil, Zlatko je mrtev ... Tedaj Marko prižene Toneta, ki se tovarišem izpove: zaradi ljubezni je stopil s poti, lezel je zmeraj globlje v morilsko družčino, Marko ga je rešil iz nje, a čuti se kriv za Zlatkovo smrt - kaj naj stori? Vida in tovariši mu svetujejo, naj se prijavi sodišču in vse prizna, kazen ga bo očistila, da bo lahko spet služil ljudstvu. Tone sklene, da bo storil tako, tedaj pa skoz okno opazi Nemce, ki se pod vodstvom Podobnika plazijo proti koči. Borci se pripravijo na obrambo, Tone pa zdrvi iz koč, se spopade s sovražnikom in pade kot junak. Podobnik je ubit, Nemci beže, Vidi pa olajša bratovo smrt zavest, da je Tone spet naš, spada v armado ljudi, ki so dali življenje za zmago pravice, za svobodo. Jože pove misel vseh: Kako usoden je lahko en sam korak s poti! Naš boj zahteva veliko in težko orožje: tovarištvo, ljubezen, iskrenost in budnost!

Vasja Ocvirk: **SREČNO, LUDJE!**, 1956

OSEBE: *MATEVŽ SELAN, kmet. LENA, njegova žena. ŠTEFA, njuna hči. MURN, ujeti partizan. PERUN, partizanski komandir. ZINKA, LUKA, partizana. JERNAČ, legistični komandir. JOCO, CENE, legista. - Dogaja se v dolenjskih hribih med italijansko okupacijo.*

1. DEJANJE: Štefa ima otroka z Jernačem, a bivšega ljubčka sovraži, predvsem zato, ker je postal komandir legistov. Pri srcu ji je partizan Murn, ki večkrat potrka na okno in prosi za hrano. Legisti Murna ujamejo, ga zvezanega pripeljejo k Selanovim, tu naj počaka, da opravijo s partizani; Jernač pusti pri ujetniku stražarja Joca, zagrozi vsem, da bodo plačali z glavo, če ujetnik uide, in odide s svojimi na položaj. Joco se čuti varnega, ujetnik je zezan, Štefa pa ima tako hudo revmo, da se ne more ganiti; premaga ga spanec, kar deklet in ujetnik izrabita in se razgovorita v sanjski prizor.

MEDIGRA: Partizani so udarili na vas, Murn je osvobojen, a Perun ga trdo prijemlje, ker je Murn izgubil celo patroljo. Podrobno pripoveduje, kako se je zgodilo: izdani so padli v zasedo, le on je kot po čudežu ostal živ, ker pa je bil ranjen, se ni mogel ustreliti, preden so ga ujeli. A smrt mi ne uide, saj ne more z njimi, vsi v hiši bi njegov beg plačali z glavo...

2. DEJANJE: Joco se zbudi in gre malo na zrak, pred hišo se pogovarja z drugim stražarjem. Štefa se z veliko muko privleče do Murna, mu razveže roke in mu da hrano, ki jo je za partizane že pripravila. V senci smrti si razodeneta svoja čustva in sanjata o skupnem življenju, čeprav vesta, da ni mogoče. Jernač je s svojimi kmalu nazaj, Murna odženejo v drugo sobo, Štefa pa skuša od Jernača doseči, da bi Murna izpustil. Ko ta noče nič slišati, mu pove, da otrok ni njegov. Jernač zbesni - že tako se mu legisti posmehujejo, da se je spečal s "partizanko" - in plane, da bi otroka ubil. Murn izkoristi zmedo, ustrelji Jernača in pri preboju iz hiše pade tudi sam. Štefa s solzami v očeh gleda

njegov grob, grob neznanega junaka, in joče, joče. Obsujete njegov grob s cvetjem, ljudje!

Lojze Štandeker: **V VRTINCU**, 1952

OSEBE: *HELENA VEJAK, vdova, glavna lastnica lesne industrije. MILAN SKOBEC, njen bratranec, komercialist. OLGA VAČON, Helenina pastorka. BOJAN, njen mož, inženjer. STANKO, MARJETA, njuna otroka. EVA OCEPEK, vdova po Olginem bratu, zdravnica. PETER, njen brat. VANČ OCEPEK, njen oče, zakupnik gozdov. BOSIUKA, služkinja. JOVO, IBRO, delavca. - Vršni se v majhnem mestu Bosanske Krajine ob začetku II. svetovne vojne.*

1. DEJANJE: Veljakovi so si v Bosni ustvarili cvetoče lesno podjetje, Helena ga po moževi smrti vodi s pomočjo družine. Družinski odnosi so napeti. Olga je na smrt bolna, zanjo in za otroka skrbi predvsem Eva, Bojan ji je za to hvaležen. Med delavci vre, širijo se letaki zoper fašizem, z njimi simpatizira Peter. Skobec, ki je zaljubljen v Evo, vzbudi v Olgi sum, da bo po njeni smrti Eva zavzela njeno mesto, Bojanu pa govori, da gre Evi le za imetje; po njegovih računih bi bilo najbolje, če bi se Bojan po ženini smrti poročil s Heleno, sam pa z Evo, tako bi se premoženje združilo v eno najmočnejših podjetij. Heleni načrt ugaja, v Bojana je zaljubljena, Eva pa Skobčevo snubitev in natolcevanja ogorčeno odkloni. - Na žagi zatuli sirena in oznani začetek stavke, v mestu so demonstracije.

2. DEJANJE: Olga je umrla, Jugoslavija je okupirana, ustaši divjajo, poraja se partizanski odpor, ki ga Eva in Peter močno podpirata, Peter ima zvezo z organiziranima delavcema Jovom in Ibrom. Zraven se sili tudi Skobec, ki pa misli le na lastne interese. Helena je negotova, povsod sluti nevarnosti, tudi Bojan se ne znajde, postal je domobranski častnik, v srcu pa simpatizira s partizani. Helena ga skuša pridobiti zase, obnoviti njuno mladostno ljubezen, ki jo je sama pokončala s tem, da je sprejela Veljakovo snubitev; bilo jo je groza revščine, iz katere je izšla, poleg tega pa je hotela ostati v Bojanovi bližini. Bojan je do nje hladin in odbijajoč, raje se druži z Evo in Petrom.

3. DEJANJE: Eva se naskrivaj odpravlja v partizane, tudi Bojan se je odločil, da bo mesto ob napadu predal partizanom. Oba si priznata svoja čustva, vendar vesta, da zdaj ni čas zanje, treba je storiti svojo dolžnost in se boriti zoper zlo. Helena poskuša Bojana odvrniti od Eve, strastno mu govori o svoji ljubezni, pripravljena je celo pustiti podjetje, iz katerega jo Skobec v sodelovanju z ustaši prekanjeno izriva. Ko Bojan njene prošnje odločno zavrne, sklene, da se bo maščevala, Skobcu, ki je v zaporu postal ovaduh, naroči, naj na žago pripelje ustaško policijo, češ da je tam odkrila partizansko gnezdo. Ko pa Skobec odide, jo zgrabi slaba vest, zave se svojega dejanja in Evi prizna, da jih je izdala. A jih bo tudi rešila! Ocepka z otrokoma spravi v zaklonišče, ki ga pozna samo ona, se poslovijo od Eve, ki odide še pred prihodom policije, in se ustrelijo. Tudi zunaj se zaslišijo strelji, začenja se partizanski napad na mesto.

Jože Pahor: **ČAS JE DOZOREL**, 1953

OSEBE: *TILIH, šolski upravitelj. JARH, medicinec, komunist. SIMONKA, učiteljica. HOJNIK, učitelj. MARJANA, Tilihova gospodinja. META, šolska postrežnica. ŽUPNIK. MARTINA, njegova sestra. ANKA, njegova nečakinja. DROBNIČ, gruntar. BELOGARDIST. BELOGARDISTIČNI ČASTNIK. - Čas: konec pomladi 1942. Kraj: Zakotje.*

1. DEJANJE: Tiliha imajo ljudje radi, saj skuša vsakemu pomagati, le strogi župnik je nenehoma nad njim in ga spominja na njegov greh - Tilih je bil namreč zaradi žene poneveril občinski denar, zdaj je ločen in brez upanja-moči, da bi začel življenje na novo. Kolega Hojnik, ki ga je bil oče poslal pod kuratelo strica-župnika, ki naj bi fanta zresnila, Tilihu burjaško svetuje, naj se ne bode z župnikom, posnema naj njega, ki se ne pusti potegniti na nobeno stran! A Tilih ve, da se bližajo časi preizkušnje, vojna je, lahi že nagovarjajo župnika, naj nastopi zoper komunizem - prej ali slej se bo treba odločiti za ali zoper! Hojnik mu ne verjame, smejoč se odide, Tilih pa sprejme pod streho prijatelja Jarha, ki se je bolan zatekel k njemu.

2. DEJANJE: Tilih se komaj otrese samopašnega Drobniča, ki hoče, naj bi njegovega hlapčka izpisali iz šole, ko že pride Hojnik s Simonko, novo učiteljico, da bi se opravičil, ker je zaspal na skupni izlet. Zmoti jih Anka, ki preplašena pove, da strica išče neka ženska z blaznimi očmi. Hojnik jo pospremi domov, Simonka pa se zaupa Tilihu, s katerim sta se na izletu zblížala: tudi ona je sem prestavljena kazensko, rodila je nezakonskega otroka, ki je umrl ... Tilih čuti z njo: žrtev je, veliko je trpela, a pravice do življenja naj si ne pusti vzeti, začne naj znova! Zase ni imel moči, zanj pa bi storil vse ... Tedaj pride župnik, Tilihu očita, da se spozablja z nemoralnim dekletom, oblastno zahteva tudi podatke o Jarhu itn. Tilihu prekipi, dovolj ima ukazovanja, z župnikom se ostro sporečeta, da nasilnik užaljen in grozeč s sodbo odide. Vtem se vrne Jarh; vesel je, da se prijatelj ni pustil do kraja zlomiti, prepričuje ga, naj se pridruži njihovi borbi. A Tilih okleva, ve, da bo odslej še strožje nadzorovan. V sobo plane Martina, hlastno sprašuje po svojem bratu, nato zbeži.

3. DEJANJE: Župnik z Drobničem ustanavlja Vaške straže, tudi za Hojnika najde delo, vojska bo že zresnila norčavega in lahkomišelnega fanta! Privihra Martina, v pogovoru razkrije nečloveško trdoto brata in družine: ljubila je, pa so jo zapirali, topli, jo nazadnje pognali od doma, ji zabranili obisk umirajoče matere. Propadala je, prišla celo v bližino zločina in v ječo, zdaj čaka le na bratovo prijazno besedo ... A te besede ni, nasprotno, brat jo obsoja, ponuja le denar; ko sestri celo očita, da je mater spravila v grob, Martina obupana pobegne v deževno noč.

4. DEJANJE: Jarh prigovarja Simonki, naj se postavi na noge, obsojajo jo le svetohlinci in hinavci, krivde, ki ji jo valijo na pleča, jo bo rešilo le dejanje; ali more stati ob strani, ko vidi, da gre za boj na življenje in smrt? Njegove besede Simonka sprejme kot odrešitev, obljubi sodelovanje. Vrne se Tilih, tudi on je poln energije in na novo prebujenega veselja do življenja, saj ga je upor hlapčevanju očistil. Vtem se razležejo klici na pomoč, Martina je skočila v vodo! Tilih nesrečnico potegne iz vode in Jarh jo oživlja, ko vstopi župnik, po katerega so poslale ženske. Čeprav pretresen nad sestrinim dejanjem, jo še

zmeraj obsoja, grobo ji ukaže, da mora k njemu, poslal bo ponjo voz ... Martina ga ne misli ubogati, njeno življenje je končano, brez smisla. A Jarh opogumi tudi njo, ko ji pove, kako ranjenci v hosti čakajo na njeno pomoč. Prevzame jo radost: še je nekemu potrebna, rešena je! Naj Jarh pošlje zvezo čim prej, pripravljena bo!

5. DEJANJE: Boj se začneja, Lapuhovka vohuni za Tilihom, Drobnič se šopiri po vasi in ukazuje, a tudi nasprotna stran ne drži križem rok. Tilih je presenečen, ko spozna, da je zraven tudi Simonka, očita si, da so vsi pogumnejši od njega, da je njegov slab zgled kriv za Hojnikovo domobransko uniformo. Tedaj oblastno vstopi župnik v spremstvu Drobniča, Hojnika in oboroženega belogardista, zaslišuje Tiliha, ga obtožuje, da je komunist itn. A Tilih se ga ne boji več, zabrusi mu, da je njegovo početje zločinsko, da ni le izdajalec-Judež, ampak tudi krvnik. Tilihov upor vzpodbudi Hojnika, tudi zanj je čas odločitve dozorel: Drobniču izbije pištolo iz rok in ga drži na muhi, medtem ko se oba s Tilihom umikata k vratom. Vesta, da jima v vasi ni več obstanka, a vrnila se bosta in obračunala s Kajni! Tilih pobere puško pobeglega domobranca, še pozdrav Simonki in ni ju več!

Radivoj Rehar: **SEPTEMBER, 1944**

OSEBE: *CIRIL POLUŠČAK, stavbenik. PAVLA, njegova žena. DANILA, njuna hči. BORUT, njen sin. MILKO MAKOVEC, inženir. Dr. JANKO ŠKODNIK, zdravnik. MARTA ŠOUJANOVA, tovarnarjeva žena, Pavlina prijateljica. Dr. KAZIMIR ŠTEMBUR, odvetniški pripravnik. VLADO BESENIČAR, študent prava. MAJDA STEBLAJEVA, študentka filozofije. MINKA, sobarica. - Godi se v ljubljani leta 1938.*

1. DEJANJE: Pavla možu očita, da jo je ogoljufal za ljubezen, njen zakon je vsakdanji, prazen, brez duše in srca; zdaj se ji mladost izteka v jesen, za septembrom pride le še zima in smrt, ona pa sploh še ni polno zaživela! Mož odgovarja kot ponavadi: s posmehom njeni romantiki in z begom od doma, čeprav praznujejo danes hčerkin rojstni dan. Prihajajo gostje, med prvimi je dr. Škodnik, ki v pogovoru razloži svoj življenjski credo: smisel naših teles je rojstvo novih življenj, smisel in namen naših duš pa je očiščenje v trpljenju za dvig in višje žrtvovanje. Družba, ki to spregleduje in postavlja v ospredje postranske vrednote, je nujno obsojena na zmedo in bo končala v apokaliptičnih grozotah; šele potem bo morda spet prišlo do očiščenja. Pavla ima pomisleke, toda pogovor prekinejo novi gostje, Danilin plahi oboževalec Štembur in Makovec, ki pa do Pavle ni tako zadržan, saj sluti njeno neizpolnjeno kopnenje in ga mika, da bi premagal njeno nedostopnost. V teku večera Danila prijazno kroti Štemburjeva čustva, o svojih si še ni na jasnem, Pavla pa zmeraj bolj zapada Makovčevemu čaru in mu končno omahne v objem: ne bo več živela le za druge, živela bo zase, pravico ima do tega!

2. DEJANJE: Konflikti z ženo so Cirila tako prizadeli, da ima težave s srcem, leži in potrebuje mir. Pavla se zaupa prijateljici Marti, rada bi se ločila, a mož ne privoli. Marta jo svari: ljubimci se radi ohladijo, kadar ženska hoče biti samo njihova; naj ne ukrepa, pusti naj usodi prsto pot, kar bo, bo. Pavla na

to ne more pristati, sama si hoče oblikovati usodo in priti do zaželjenega cilja, nazaj v preteklo noče za nobeno cenol - Pride Škodnik, po pregledu bolnika napiše Pavli recept za nevarno zdravilo, ki se sme uporabiti le v skrajnem primeru, in ukaže popoln mir. Toda v takem ozračju miru ni, ko Ciril vstane iz postelje, sta z ženo takoj v najhujšem prepiru. Ona zahteva ločitev, on odklanja zaradi otrok, da jih ne bi oškropilo blato, v katerega bo padla. Pavla je brezobzirna, za svobodo bo šla prek vsega! Ciril dobi napad, jo prekolne in se z muko zavleče v bolniško sobo, Pavla pa zmeša premočno dozo nevarnega zdravila in ga izroči služkinji, da ga odnese bolniku. Nato jo zagradi panika, telefonira Makovcu, naj pride, ne vzdrži sama! Makovec uboga, vendar se otepa Pavlinih strastnih izbruhov, njegovo srce se je že vnelo za Danilo, ki je tudi očitno zaljubljena vanj. - Priteče služkinja, gospodu je slabo! Cirilu odpove srce, Škodnik lahko le ugotovi smrt. Njegove besede Pavli so jasne: ve, kaj se je zgodilo, a zaradi svoje nekdanje ljubezni do nje ne bo odredil raztelesenja, rajši si bo obtežil vest, ona pa naj sama opravi s svojo.

3. DEJANJE: Danila toži Marti o materini bolezni: molči, samuje, ponoči jo preganjajo strašne prikazni, zdravnika pa odklanja, na smrt se ga boji. Marta je zaskrbljena, po pogovoru s Pavlo spozna, da je prijateljičino stanje res obupno, in sklene obvestiti dr. Škodnika. Medtem je Danila sprejela Makovca, obisk se spremeni v nežno sceno, v kateri oba drug drugemu priznata ljubezen. Toda tu je še Pavla, od ljubimca zahteva, da se poročita. Pritisnjen ob zid Makovec zbere pogum in ji pove, da na poroko z njo ni nikdar mislil; Danilo ljubi, z njo se bo poročil, ona bo mati njegovih otrok. Pavli se zruši svet, onesvesti se in se s Škodnikovo pomočjo spet zave strašne stvarnosti; Škodnik ji prigovarja, naj se hčeri in Makovcu izpove, preprečila bo sicer njuno poroko, a še slabše bo, če bosta resnico zvedela kasneje; sama kazni ne bo ubežala, očiščenje je le v trpljenju in pokori. Pavla se po hudem notranjem boju odloči in pove vse o svoji ljubezni in umoru moža; nato se v Škodnikovem spremstvu odpravi tja, kjer bo morda našla mir in odpuščanje. Za njo ostane opustošenje: smrtno ranjena hči, obupani sin, zlomljeni ljubimec.

Radivoj Rehar: **UČLOVEČENJE**, 1931

OSEBE: ON. ONA. MOŠKI. ŽENSKA. OTROK. LUDJE.

PROLOG: ROJSTVO (JAMA): Iz teme se izvijajo On, Ona, Tretji, Tretja, Moški, Ženska, se v sredini, v mraku, mešajo in odhajajo proti izhodu, proti svetlobi. Mladost, lepota, ljubezen, Življenje ... On je v labirintih sanj iskal izhod in ga ni našel, dokler ni priklical Nje, ki mu pokaže pot: Pojdiva! Namen življenja je življenje!

I. ISKANJE: Ljubimca sta iz ljubezenske idile padla v vrtince in se rešila na obale zakona, postala mož in žena. Njun odnos se dvigne v mogočen spev občutja, izpolnitve, resnice: postaneta mati in oče. A ko se mu rojeva sin, je On poln dvomov: ne more biti samo večni krog rojstev, življenja, smrti, mora biti rešitev, namen, spoznanje! Blagor njim, ki jih ni, kajti vsi, ki smo, v bolečinah in trpljenju zaman iščemo odgovor. Odpusti mi, sin, da sem te poklical, razbil mir tvojega nebitja.

II. BEGANJE: Harmonija je razdrta, On spozna, da je Ženska večna dvojnost Eve in kače, Ona vene od nezadoščene hrepenenja, hoče ven iz ječe; oklene se drugega moškega, On ostane sam, sreča Žensko, prav tako samotno in izdano, brat in sestra sta si, vendar mora vsak po svoji poti. Ona sledi klicu srca in krvi, odide, On objame preplašenega sina: Ne jaz, ti boš našel pot do razpotja, se zazrl na drugo stran, našel besedo odrešenja; ti si seme, ki bo rodilo jutri, rodilo dan! A upanje je varljivo, sin je bolan, On se trpeč zateče pred razpelo, kjer spet sreča Žensko, ki še zmeraj išče svojega Eđinega. Luči ni, Krist molči, skrivnost, zaradi katere toliko trpimo, ko iščemo, upamo, dvomimo, ljubimo, sovražimo, mora ostati večno skrita ... Iz noči odmevajo trpeči klici iščočių, Krist pa stopi s križa in jih blagoslovi: Le vi ste izvoljeni!

III. SPOZNANJE: Ob krsti sina On spozna, da je le smrt rešitev uganke, odgovor na vprašanje, kaj je tam zadaj. Če ni nič, je mir, konec iskanja in beganja, če je, je sreča in odrešenje, za katero se splača trpeti. Sledil bo sinu, na svidenje tam! Zmeraj bolj se odmika v transcendenco, hrepeni po svidenju, ki ne bo obsojeno na razstaneek. S tem notranjim mirom zavrne Njo, ki se je vrnila k sinu in se ob vesti o njegovi smrti počuti kot morilka. Življenje telesa je zlo in laž, vse na svetu je nično in minljivo; zato zažiga knjige, v katerih je na začetku zaman iskal odgovor, terja izhod iz ječe, prelitje v svobodo večnosti.

EPILOG: ODHOD: Kozmično stopnišče do vrat v onstranstvo. On se vzpenja po njem in vidi vso ničevost in slepoto človeških prizadevanj. Žal mu je ljudi, njihovih naporov in gorja, ko se sam preлива v večno celoto, v brezkončno veselstvo duha. V silni svetlobi stopi skozi vrata večnosti, na vekov veke blažen. Večnost potrđi: Amen.

KAZALO

O SAMOPREVARI NI GOVORA (ob Franceta Kosmača Gospodar).....	1
VDOR ŽALOSTI (ob Vasje Ocvirka Ko bi padli oživeli).....	18
ZMAGA MORALNEGA REDA (ob Zorana Hudalesa Korak s poti).....	32
VDOR NAKUUIJ (ob Vasje Ocvirka Srečno, ljudje!).....	68
VRTINEC JE PREMAGUIV (ob Štandekerjevem V vrtincu).....	87
OBUP JE PREMAGUIV (ob Jožeta Pahorja Čas je dozorel).....	120
ZMAGA TRAGEDIJE IN SAMOODPOVEDI (ob Reharjevem Septembru).....	160
ISTOST NEBES IN NIČA (ob Reharjevem Učlovečenju).....	202
SPREMNE BESEDE.....	281
VSEBINE DRAM (France Kosmač: Gospodar , Vasja Ocvirk: Ko bi padli oživeli , Zoran Hudales: Korak s poti , Vasja Ocvirk: Srečno, ljudje! , Lojze Štandeker: V vrtincu , Jože Pahor: Čas je dozorel , Radivoj Rehar: September in Učlovečenje).....	282

REKONSTRUKCIJA IN/ALI REINTERPRETACIJA
SLOVENSKE DRAMATIKE

MEDVEDOVA DRAMATIKA

Duhovniki, meščani, delavci 4

Taras Kermauner

2005

Knjiga: MEDVEDOVA DRAMATIKA

Nadniz: OD SAMOMORA K BRATOVSTVU

Niz: (SLOVENSKA) DRUŽBA

Podniz: Duhovniki, meščani, delavci

S knjigo **Medvedova dramatika (MedD)** nadaljujem Pniz **DMD**, katerega prve 3 knjige so izšle že 1998; teksti, objavljeni v **MedD**, so vsi iz časa med 1990 in 1998. V **MedD** se ne ukvarjam le z dramami Antona Medveda, čeprav so te v knjigi osrednje, **Posestrimi, Na odru življenja**, tudi **Sreče kolo**. Kot prve 3 knjige iz Pniza **DMD** tudi četrta raziskuje predvsem kontekst **MedD**, tako v okviru SD kot v okviru SIZi, SZge. Vsaka od razprav-opek v **MedD** ima tudi pripadajoče ji **Opombe**, ki jih je treba brati kot integralen del razprav(e). Temeljne razprave pa so tri: **Uvod v analizo Medvedove dramatike, Medvedova dramatika v kontekstu, Paternalizem in emancipacija II**; ta nadaljuje - je četrto poglavje - enako naslovljeno razpravo in knjigo **Paternalizem in emancipacija**. Micelij.

*ne pokopan ne povzdignjen
odstranjen onstran
Jezus v ljubezen strmi
s telesom v ta svet prikovan
zamolčan živi
v skledi mojih možgan
uničevan v srcu stvari in sveta
sklanja glavo v gnoj in kri*

Kristijan Muck

SPREMNE BESEDE

Tretja knjiga v **Trojčku** oz. sedma v **Četv(erki)-05** je naslovljena **Medvedova dramatika**. O MedD sem pisal že veliko, a v pričujoči knjigi je njena osrednja tema. Niso pa v knjigi **MedD** v ospredju ES analize Med(ved)ovih dram; **MedD** se ukvarja bolj z raziskavo konteksta MedD, posebno SD časa, v katerem je Med pisal, tj. na PrS. Glede na povedano, med **MedD** in prvima dvema knjigama v **Trojčku** (**SNarlom** in **Vrtar**) ni neposredne zveze, čeprav ne gre spregledati, da se tudi MedD - pa KristanovaD itn. - ukvarjajo s SNarom, a še bolj se s SDbo. Tudi zato sem uvrstil **MedD** v Pniz **Duhovniki, meščani, delavci (DMD)**. S tem sem želel obe TemVrti Slova uskladiti, uravnotežiti: Nar in Dbo (Razr). Med, Kristan, Govekar (v **Grči**) bolj poudarjajo DbRazr kot Nar; Kristan pozna le eno izjemo, **Ljub(islav)o**, pri Govekarju pa ima Nar poseben pomen: ni ljud, kot si ga zamišlja Mrk (Ptja), ampak FolkLjud, to so tim. »narodne igre«, igre za plebs, za Šempetrsko predmestje, kot se je s tem v zvezi (z Govekarjevim **Krpanom**) izrazil Can(kar). Isti izrazi nosijo mnogokrat - celo zelo - Raz vsebine; Ljud za KC je zelo Dgč od Ljuda za Ptjo; Nar za Govekarja ni Nar, kakršen figurira v geslu NOB(D).

V Pnizu **DMD** so izšle že tri knjige: 1. **Klerikalizem in liberalizem (KiL)**; ta se ukvarja predvsem z **Grčo** in Medvedovim **Sreče kolesom** in DbLitkontekstom obeh dram kot Antez. 2. **Paternalizem in emancipacija (Pi€)** razširja kontekst še na druge SD, recimo na Kristanovi **Zvestoba in Kato Vrankovič**. 3. **Avtonomizem in kapitalizem (AiK)**, vse tri so izšle torej istega leta, 1998. V tretji so primerjave s CanD, s **Kraljem**, s Funtkovim **Kristalnim gradom**, s Šorlijevim **Pelinčkovim gospodom in njegovo hišo**; Šorli in Funtek sta približno iz iste Gene kot so Can, Med, Kristan in Govekar, rojeni med 1882 (Funtek) in 1877 (Šorli). Vrh so dosegli na PrS.

O Nastih Raztekstov, objavljenih v treh omenjenih knjigah **DMD** in v **MedD**, pišem na več mestih, posebno v **Opombah** k Pos tekstom; teh **Opomb** je precej, bistvene so, so del samih razprav, ne fusnote. Z MedD sem se, kot pišem NDM, začel ukvarjati že prej, že konec 70-ih let, že tedaj s **Sreče kolesom** (ob **Grči**), posebej intenzivno pa od začetka 90-ih let naprej, ko sem razpravo **Uvod v analizo Medvedove dramatike** poslal v objavo Slavistični

reviji, tam je tudi izšla. Leta 98 sem ji dopisal **Opombe**, ki so v pričujoči knjigi **MedD** kot opeka na drugem mestu.

Tretja razprava v **MedD** je naslovljena: **Medvedova dramatika v kontekstu**; je najobsežnejša v knjigi. Vsebuje tudi največ - Raz - konteksta. Tudi zato sem čutil potrebo, da ji dopišem **Opombe**; objavljene so kot četrta razprava-opeka v **MedD**. Ko jih bo bravec (ki ga ni) bral, bo videl, da je razprava **MedD v kontekstu** le nadaljevanje razprave **Uvod v MedD**; ko sem pisal opombe k celoti - k obema deloma - te razprave, je še nisem razdelil na dvoje; zato se **Opombe k MedD v kontekstu** začenjajo s številko 54 in ne z 1. Čeprav jih ni malo - 101 opomba -, se nanašajo le na manjši del razprave **MedD v kontekstu (MedDvK)**. Obojne **Opombe** so iz 98, razprava - obe njeni opeki - pa iz 93. V **MedDvK** se posebej lotevam dveh MedD: **Posestrim** in **Na odru življenja**; kot večina ostalih SD, ki jih obravnavam v Pnizu **DMD**, sta DaSlcem - tudi strokovnjakom - skorajda neznani. Da bi si prišel na jasno o bistvu KC in SKC, sem se moral lotiti prav MedD, ki prehaja iz KMge v EtHum (in v SeH). Bistvo MedD je, da je prehodna. Med žal ni bil dovolj močen ustvarjalec, da bi oba pola (KMg in HMg) združil; obvisel je med obema, raztrgala sta ga, a temu ni bil zmožen narediti ustrezne ARF. Ni postal RazcDč.

Peta razprava-opeka v **MedD (Paternalizem in emancipacija II)** je nadaljevanje istoimenske razprave (le da je ta I) iz knjige **PiE**, druge v Pnizu **DMD**. V knjigi **PiE** so objavljena prva tri poglavja razprave **PiE**, v **MedD** objavljam še četrto poglavje. Razpravi **€iA II**, ki obsega skoraj 100 strani, so dodane **Opombe**, teh je 403, na več kot 100 straneh. Bravec **MedD** naj torej prej prebere knjigo **PiE**, knjigi prehajata druga v drugo. V **PiE II** se lotevam posebej - celo na €S način - Kristanovih dram **Zvestoba** in **Kraljevanje; Kraljevanju (Kranju)** se nameravam še posebej posvetiti. Tudi s KristanovoD še nisem opravil. - **PiE** sem napisal že v zimi 1990/91, **Opombe k PiE II** pa leta 1998.

11. XI. 2005

VSEBINE DRAM (povzela Alenka Goljevšček)

Anton Medved: **POSESTRIMI**, 1905

OSEBE: GROM, graščak. ANTON JELEN, njegov oskrbnik. GREVNOVA, baronica. FILIP, njen služabnik. DOUANEC, župan. DORA, njegova hči. BRIGITA, njegova rejenka. BIAEK, študent. Župnik.

1. DEJANJE: Jelena so pri lesni kupčiji osleparili, gospodarju Gromu je ostal dolžan 3000 goldinarjev, ki jih mora kmalu vrniti, sicer bo ob službo. V stiski se odloči, da se bo oženil z Doro, vendar je hudo nesrečen: Doro spoštuje in ona ga ljubi, njega pa srce vleče k revni rejenki Brigiti ... - Pri Gromu se

oglasi Baronica, rada bi prodala svoj grad na Kalu; vdova je, pred letom je v bojih na Laškem izgubila še sina Vojteha, na gradu ji je sami presamotno, prežalostno, Grom pa se ponuja kot kupec. Med njunim pogovorom pride Brigita po nekem opravku. Baronica je presunjena, saj jo dekletova zunanost neustavljivo spominja na sina Vojteha.

2. DEJANJE: Na veselici Dori vsi čestitajo kot nevesti, a dekle je negotovo, preganja jo slutnja, da jo Jelen jemlje le zaradi denarja. Brigita, ki Jelena naskrivaj ljubi, Doro nesebično prepričuje, da nima prav, ko pa je sama, da duška svoji bolečini. Pri tem jo preseneti župnik, izroči ji pismo njene umrle matere, ki ga je hranil do Brigitine polnoletnosti; pismo pove, da je Brigitin oče baron Vojteh s Kala. Plemenito dekle noče ogroziti Dorine sreče, zato sklene, da bo pismo zatajila do Dorine poroke; tudi začudenega župnika pregovori, naj o pismu molči.

3. DEJANJE: Jelena zmeraj huje muči vest, zaupa se prijatelju Bireku in ga prosi, naj on pove Dori, da ji vrača besedo in naj mu oprostí. Birek obljubi in Jelen odide v gozd, da bi se ustrelil, saj iz svoje stiske ne vidi drugega izhoda. Opazi ga Brigita in v hudi slutnji plane za njim. Dora, ki je bila že sama opazila Jelenov notranji boj, Bireku velikodušno pove, da ženinu vrača prostost; vse bolj jo prevzema misel na smrt, hudo bolehná je, na veselici pa se je še prehladila in jetika je v družini ... Ljubeznivo prigovarja Bireku, naj dokonča svoje študije in postane zdravnik, to je tako lep poklic! Tedaj prihiti Brigita, Jelena je bila rešila, ko mu je priznala svojo ljubezen. Skupaj bosta odšla proč, saj je Brigita izgubila dom, oče Doljanec jo je na ljubosumno Filipovo hujskanje pognal iz hiše, češ da se naskrivaj shaja z Jelenom.

4. DEJANJE: Dora ugaša, a je srečna zaradi Brigitte, ki ji je zdaj odkrila skrivnost svojega rojstva. Dobro dekle pred smrtjo opravi še nekaj plemenitih dejanj: Bireku izvije obljubo, da bo šel študirat, očeta pa pregovori, da bo ta študij financiral z njeno doto. Doljanec, ki se boji osamljenosti, Bireka posinovi, kar študent, ki nima svojcev, hvaležno sprejme. Tudi baronica je presrečna: našla je vnukinjo, z njo tudi zeta in oskrbnika - gradu ne bo prodajala, lepo bodo živeli skupaj in ona bo obema mati! Ker ji je Jelen pošteno ocenil njeno posest (Grom jo je mislil ogoljufati), mu izroči plačilo - točno 3000 goldinarjev, ki jih Jelen takoj vrne Gromu in se tako znebi mučnega dolga. Vtem pride župnik z vestjo, da je Dora izdihnila. Vsi žalujejo za blagim dekletom, ki je bilo kakor angel - tako se na tem svetu shajamo in razhajamo.

Anton Medved: **NA ODRU ŽIVLJENJA**, 1902

OSEBE: *IVAN VILANOV*, pisatelj in urednik. *AMALIJA*, njegova mati, vdova. *ZOBER*, veletržec. *MATILDA*, *HELENA*, njegovi hčerki. *EMIL HOREBSKY*, zasebnik. *IDA MOLTON*, njegova teta. *RADO*, intendant gledališča. *Postrežček*, *služabnik*, *služabnica*. - *Godi se v večjem mestu v novejšem času.*

1. DEJANJE: Vilanov se odpravlja snubit Matildo, mati pa ni zadovoljna, veliko rajši ima Matildino sestro Heleno, ki je lepega značaja, za Matildo pa se boji, da je koketa, ki bo dvigala sebe, moža pa vlekla navzdol. Toda Ivan

je zaljubljen, prijatelja Ęmila prosi, naj ga spremlja. Ęmil odkloni, češ da je Matilda že zaročena, noče pa povedati, s kom. Šele Helena nič hudega sluteč razkrije, da se je sestra prejšnji dan zaročila z Ęmilom. Vilanov razburjen odide k Zobrovim, da bi zadevo razčistil, tam pa pride do spora in Ivan ogorčen zapusti hišo.

2. DEJANJE: Vilanova igra je uspela, med darili najde rožo z nežnim pisemcem, dobi pa tudi Ęmilov poziv na dvoboj in časopise s hudo negativnimi kritikami svoje igre, za katere Rado pove, da jih je naročil Ęmil. Na obisk pride Ida Moltonova, Ęmilova bogata teta; Ivana visoko ceni in ker ve za njegovo ljubezen, je pripravljena pomagati, da bi se pobotal z Matildo. Toda Vilanov pomoč zavrne, češ da Matilda ni ljubila njega, ampak le njegov uspeh in slavo. Tedaj pridivja Horebský, besen, ker je Vilanov posmehljivo odgovoril na njegov poziv na dvoboj. Hoče Vilanova udariti, ta zgrabi za pištolo, Moltonova pa ju razdvoji in izjavi, da je Ęmil razdedinjen, njen glavni dedič bo Vilanov. Ęmil s kljubovalnim krohotom odide.

3. DEJANJE: Zobru grozi konkurz, Matildo pregovarja, naj vzame Vilanova, ki je zdaj bogat in bi lahko rešil njihovo hišo; za posrednico pošlje k Ivanu Heleno in dobro dekle se z muko odpravi, da izpolni nalogo. Matilda in Ęmil pa skleneta, da se bosta poročila, pa če se svet podre - važna je čast, ne pa denar! Medtem Vilanov spet dobi denarno pismo, zasliši postrežčka, ki je bil pismo prinesel, in izve, da je plemenita podpornica Helena. Ta je pravkar prišla, da bi izpolnila svojo nalogo; postrežček ji zaupa, da je Horebský naročil morilce, ki naj Vilanova ubijejo, ko bo šel zvečer k skušnji v gledališče. Helena Ivana posvari, glede Matilde pa ne doseže nič. V Ivanovem srcu se rodi ljubezen do plemenitega dekleta.

4. DEJANJE: Pri Zobrovih je dražba, Ęmil je odpotoval v Monte Carlo, Zober obupan pritiska na Vilanova, naj vzame Matildo in jih reši. Ivan odgovori, da hišo reši lahko le Helena. Ko Helena to izve, se takoj odpravi k Ivanu, da bi izvedela, kako. V pogovoru se razkrije, da je ona poslala rožo in nežno pisemce, da Ivana že ves čas ljubi, zdaj pa ji goreče odgovarja tudi Ivanovo srce. Pojavi se Zober in Vilanov ga takoj zaprosi za Helenino roko. Ker je Moltonova na dražbi kupila vso Zobrovo posest in jo podarila Vilanovu, bodo lahko srečno živeli v starem domu, Zober bo spet prevzel trgovino ... V to srečno vzdušje pade objokana Matilda: Ęmil se je ustrelil, ko je v Monte Carlu zaigral svoje poslednje imetje! Vilanov tolaži svakinjo: skupaj bodo živeli kakor ena družina - a koliko besed, čutil, izkušenj je bilo treba, da so se tako lepo dobili!

Tako se godi na odru življenja.

Ętbin Kristan: **KRAJEVANJE**, 1910

OSEBE: Vitez IVAN. SVETLANA, njegova sestra. SILOGOJ, kralj. MILOSLAVA, njegova hči. STROMIR, GORATAJ, HODIGOST, vitezi. VORTABOR, vodja vojščakov. AŽBETA, jasnovidka. JARNEŽ, kovač. PERIMIL, DARMIR, LITJAN, svobodni kmetje. JAŠMARA, vedeževalka. ZVEZDANA, njena rejenka. Glasnik, vojščaki, kraljevo spremstvo, kmetje.

1. DEJANJE: Vitezi se pritožujejo nad kraljem Silogojem, ki jih sili plačevati davek in jim grozi z vojsko. Ivan jim odgovarja, da je pravica stvar moči, svoboda pa stvar poguma, če se sili ne uprejo, jo morajo pač prenašati. Njemu to ni po volji, zato ob novici, da v Ivangrad prihaja kralj, zbere vojščake, kralja pa vljudno sprejme kot gosta. S kraljem je tudi Miloslava, ki Ivanu takoj prevzame srce, on pa njej. Kljub temu zgrabi za meč, ko kralj tudi od njega zahteva davek. Silogoj je premagan in Ivan ga izžene iz svoje dežele.

2. DEJANJE: Miloslava išče pomoč pri modri Ažbeti, njeno srce je razdvojeno med očeta in Ivana, ki se iščeta po deželi in se skušata pobiti. Ažbeta odhiti, da bi Silogoj pregovorila k miru, a kralj noče poslušati svoje nekdanje ljubice in matere svoje hčere, ki jo je bil že pred mnogimi leti zapustil in izgnal; vojakom veli, naj jo odpeljejo v ječo, sam pa se spusti z Ivanom v boj, v katerem je premagan. Miloslava terja od Ivana svobodo za očeta, ko pa ta odkloni, tudi ona zavrne vitezovo ljubezen in odhiti za očetom, ki ga vodijo v ujetništvo. Ivana napadejo kraljevi vojaki, a Ivan nosi prstan svobode, ki mu ga je bila dala vila, njegov meč kar sam sipa take strele, da ga ni mogoče premagati. Ko vojaki še zvedo, da je njihov kralj ujet, se nočejo več boriti in silijo Ivana, naj bo novi kralj. Kljub Ažbetinim svarilom se Ivan ukloni volji ljudstva in se pusti dvigniti na ščit.

3. DEJANJE: Ljudstvo se veseli, da se je znebilo trinoga, Ivan pa ni srečen, Miloslava se mu izmika, zato od Ažbete zahteva, naj mu s čarovnijo pridobi mladenkino srce. Miloslava je za očetovo svobodo pripravljena žrtvovati telo, v njenem srcu pa je ljubezen do očeta izpodrinila vse drugo. Ivan besni, še posebej ko izve, da je Ažbeta dekletova mati, in vidi njihovo srečo; vse tri obsodi na najstrožjo ječo. Če je s pogumom in vero pridobil svobodo, jo je zase, ne za druge! Ljudstvo bo tlačnilo, dokler mu ne zgradi nov, večji in lepši Ivangrad, predvsem pa nove ječe, kajti sovražniki dvigajo glave! Z isto grobostjo zavrne tudi sestro in Stromila, ki se vroče ljubita in bi se rada poročila. Ljubosumen na njuno ljubezen Stromila izžene, Svetlano pa da zapreti. On je Edini, Nesmrtnikom enak, svet, njegova povelja so kakor božja!

4. DEJANJE: Ljudstvo zabavlja čez kralja, ki je poslal še hujši trinog od starega, ko pride Stromil, ki še zmeraj ni zapustil dežele, zadržuje ga misel na Svetlano v ječi. Kmetje s sočutjem poslušajo njegovo zgodbo, v njih se budi upor in jeza, zato Stromila skrijejo, ko se raznese glas, da se bliža kralj. Jašmara ubežnika izda in Ivan ga ukaže vreči v vodnjak. Stromil pred smrtjo Ivana prekolne, isto stori tudi Gorataj, ki je bil smrtno ranjen, ko je hotel osvoboditi Ažbeto.

5. DEJANJE: Jašmara se prilizuje kralju, češ, ljudstvo se pripravlja na upor, a kaj to njemu, ki nosi čudežni vilin prstan! A ta misel je za kralja ponižujoča, sam hoče biti vir moči in svobode, sam si krojiti usodo - človeštvo naj se le plazi po nižavah, on pa se edini dviga k soncu! V blaznem napuhu si sname prstan in ga vrže v vodnjak. Tedaj pride Hodigost in pove, da ga je ljudstvo kot kralja odstavilo, jetniki so osvobojeni, Ivangrad gori ... A Ivan je slep in gluhi, sanja o svetovnem gospostvu, in ko mu spokorjeni Silogoj, Ažbeta in Miloslava prigovarjajo, naj se zbudi iz svojih blaznih sanj, jih pahne od sebe: nihče naj se mu ne postavlja na pot, pred njim trepeta svet ... Tedaj pristopi Jarnež in ga s kladivom pobije: Naj gad pogine, da bo človek varen! Svetlana in Miloslava pretreseni poklekmeta k Ivanovemu truflu.

KAZALO

UVOD V ANALIZO MEDVEDOVE DRAMATIKE.....	1
OPOMBE k razpravi UVOD V ANALIZO MedD	17
MEDVEDOVA DRAMATIKA V KONTEKSTU (ob Medvedovih Posestrimah , Na odru življenja in drugi SD)	142
OPOMBE k razpravi MedD V KONTEKSTU.....	160
PATERNALIZEM IN EMANCIPACIJA II (ob Kristanovi Zvestobi in Kraljevanju , ob Govekarjevi Grči in drugi SD)	201
OPOMBE k razpravi PATERNALIZEM IN EMANCIPACIJA	244
SPREMNE BESEDE.....	260
VSEBINE DRAM (Anton Medved: Posestrimi in Na odru življenja , Etbin Kristan: Kraljevanje).....	261

SLOVARČEK KRATIC

(sestavila Alenka Goljevšček)

Abs	- absolutno, absoluten	Avt	- avtonomen
Abst	- abstraktno	Bar	- barbar(izacija)
AD	- avtodestrukcija	BČ	- Bogočlovek
AdEva	- Adam in Eva	BDr	- Bog-Drugi
ADH(um)	- avtodestrukcija humanizma	BDt	- Bog-Drugost
Adma	- Administratorka	BeGa	- Bela garda
Agr	- agresivno	BeKava	- Bevk: V kaverni
AK	- avtokritika	Blak	- blodnjak
Aks	- aksiološki	BlaNe	- Blaže in Nežica v nedelskej šoli
Alek(s)PR	- Aleksander praznih rok	Blei	- Janez Bleiweis
Aleks	- Aleksander	Blod	- blodnja(k)
AlekV	- Aleksander Veliki	Bm	- bratomor(nost)
Alt	- alternativa, alternativno	BNak	- Boris A. Novak
AltB	- alternativno bivanje	Br	- bratovstvo
AltM	- alternativno mišljenje	Brid	- Bridkost po slovensko
AMor	- amorala	BrišKriž	- Matjaž Briški: Križ
Anarh	- anarhističen	BRoz	- Branko Rozman
Anci	- Amerikanci	Brž	- buržoazija
Anf(z)	- antifašizem	BS	- Brižinski spomeniki
AnG(lob)	- antiglobalizem	(B)SAPO	- (božja) SAPO
AngAmi	- Angloamerikanci	BSAPOEV	- BSAPO-eksistenca-vloga
AnIn	- analitik-interpret	BSSvet	- Svet brez sovraštva
AnK	- antikomunizem	BT	- bratovstvo-teror
Ant	- Antigona	BTomš	- Bernard Tomšič
Apa	- Ave, Patria!	Cajn	- Stanko Cajnkar
APlet	- Aleš Pleterski	Can	- Cankar
ARF	- avtorefleksija	CanD	- Cankarjeva dramatika
Arga	- Argentina	CanVida	- Cankarjeva Lepa Vida
Arh	- arhaično	Car(Laz)	- Smert carja Lazarja
Av(z)	- avtizem	CD	- civilna družba
AVS	- arhaična vaška skupnost	Cerk	- Angelo Cerkvénik
Avs(a)	- Avstrija	Cik	- cikličén, ciklično
Avsti	- Avstrijci		

CiMe(t)	- Ciril in Metod	DSPE	- Dramatika slovenske politične emigracije
Cin	- ciničen	Dt	- drugost
Čara	- čarovnica	Duš	- duševen
Čara	- Čarovnica (iz Zgornje Davče)	Dv	- dvojniki
ČB	- črnobelo(st)	Dž	- država
ČD	- čitalniška dramatika	Džan	- državljani
ČD	- Čitalniška dramatika	Džmi	- Država med gorami
Čečki	- Zlata čeveljčka	Džnik	- državnik
Čedr	- Kaplan Martin Čedermac	Džno	- državno
ČHM	- četverni hipermodel	DžV	- državljanska vojna
Čita	- čitalnica	EDč	- ekskluzivna dvojčka
Čl	- človek	EH	- empirično historično
Člk	- Človek, ki je umoril Boga	Ehr	- Lambert Ehrlich
Čloštvo	- človeštvo	EiA	- emancipacija in avtonomija
ČIP	- človekove pravice	EK	- evangeljsko krščanstvo
Črt	- Črtomir	EK	- eksistencialno, eksistenca
Čtk	- častnik	Ekon	- ekonomski
Dab	- družabno(st)	EKP	- eksistencialno personalno
DavTrst	- Davorin Trstenjak	Eks	- eksperimentalno
Db	- družba	Ekskl	- ekskluzivni
Dbno	- družbeno	EKz	- ekspanzivno
DČ	- dobri človek	Emp	- empirično(st)
Dč	- dvojček	Enot	- enotnost
DDč	- desni dvojček	Entra	- entropija
De(ca)	- desnica	ErS	- erotika-spolnost (eros-seksus)
Dek	- dekadentno	ES(no)	- empirično singularno
Del	- delovni	Est	- estetski
Deljud	- delovno ljudstvo	Et	- etičen
Demonaca	- demonizacija	EtatH(um)	- etastični humanizem
Dfz	- desni fašizem	EtH	- etični humanizem
Dg	- drugenje, drugiti	EV	- eksistenca, vloga
DgB	- drugenjsko bivanje	Evi	- Evangeliji
Dgč	- drugačno(st)	EvKrš	- evangeljsko krščanstvo
DgE(ta)	- drugenjska etika	Evra	- Evropa
DgM	- drugenjsko mišljenje	Evri	- Evropejci
DgZn	- drugenjska znanost	Fasc	- fascinacija
Dia	- Dialogi	FD	- fevdalna družba
Dine	- Dominik Smole	Fif	- filozof
Dmb	- domobranstvo	Fija	- filozofija
Dn	- družina	FiLD	- Filipčičeva dramatika
Dodža	- Dobrudža 1916	File	- Emil Filipčič
DR	- desna revolucija	Fin	- finančni
Dr	- drugi	FKC	- fevdalna Katoliška Cerkev
Dra(b)Pas	- Drabosnjakov Pasijon	FKr(ist)	- fevdalni Krist
DSD	- današnja slovenska desnica	Folk	- folklorno
DSKC	- današnja slovenska Katoliška Cerkev	Form	- formalen
DSL	- današnja slovenska levica	FP	- fevdalno pojmovanje

FRSamo	- France Remec: Samo, prvi slovenski kralj	Ideaca	- idealizacija
FSt	- formalna struktura	Ideol	- ideološki
Fz	- fašizem	IdM	- identitetno mišljenje
Gar	- gostilničar	Idn	- identifikacija
Gen(t)	- gentilizem	IdZn	- identitetna znanost
Gene	- generacija	Inca	- inteligenca
Geom	- geometrično	Indiv	- individualen
GG	- generacija-grupa	Indus	- industrijski
GhK	- greh, krivda	Inf	- indiferenciacija
Gilna	- gostilna	InH	- intimistični humanizem
GiM	- Gabrijel in Mihael	Ink	- Inkret Andrej
Gimna	- gimnazija	Int	- intimizem, intimno
Ginja	- gospodinja	Intel	- intelektualen
Gled	- gledališče	Intelci	- intelektualci
GledŽ	- gledališko življenje	Interes	- interesen
Glob	- globalizem	IpK	- interpersonalna komunikacija
Gor	- Gorazd	Ir	- ironičen
Gos	- gospodar	Is	- iskanje
GR	- Geometrija redov	IsDč	- iščoči Dč
Graf	- Grafenauer Niko	Isla	- iskanje smisla
Grd	- Igor Grdina	Isla	- Iskavci smisla
GrGr	- Grozd, Gruden	It	- italijanski
Har	- harmonija, harmonično	IVJ	- igra, vloga, jezik
Hed	- hedonizem	IZ	- izkoriščan(je)-zatiran(je)
Hedst	- hedonist	Izb	- izobraženec
Her	- heroj, herojski	Izd	- Izdajalec
Heraca	- heroizacija	Izd	- izdajavec
Herz	- heroizem	Izda	- izdaja
Hes	- Zoran Hudales	IzDbJav	- izstop iz družbene javnosti
Hin	- hinavec, hinavski	IzPoka	- izjemna pokojnina
Hino	- hinavstvo	Janč	- Drago Jančar
Hist	- historicizem, historičen	Jav	- javnost
HKD	- hiperkompleksna diferenciranost	Javor	- Jože Javoršek
HM	- homo multiplex	Jaz	- To sem bil jaz!
HMg	- humanistična megastruktura	Jel	- Nikolaj Jeločnik
Holo	- holokavst	Jfz	- jugofašizem
Hrš	- hrvaški	JKr	- Jezus Kristus
Hrška	- Hrvaška	JNcl	- jugonacionalizem
Hrti	- Hrvati	JOGSŠKi	- Juhant, Ocvirk, Gril, Stres, Štuhec, Krašovec in sorodni
HS	- historično strukturalno	Jr	- junior
Hum	- humanizem	JTugo	- Jurčičev Tugomer
Humst	- humanist	Juga	- Jugoslavija
I(t)Fz	- italijanski fašizem	Jurč	- Josip Jurčič
Id	- identiteta	KaKi	- Kardelj, Kidrič
IdB	- identitetno bivanje	Kan	- kristjan
Idea	- idealen	Kanci	- Karantanci
		Kanija	- Karantanija
		Kanje	- Kamenje bi zagorelo

Kaot	- kaotičen	Kur	- Niko Kuret
Kap	- kapital	Kure	- Kreature
Kar	- komentar	(Kur)Koz	- Kuretov Jurij Kozjak
Kara	- Karadžordžević	Kveda	- Zofka Kveder
KasO	- kasnejša opomba	Kzmp	- kozmopolitizem
Kat	- katolištvo, katoliški, katolik	KŽ	- književno življenje
KAv	- kolektivni avtizem	Lbn	- libertinizem
KC	- Katoliška Cerkev	Lbt	- libertarnost
KčB	- Križ čez blato	LD	- liberalna družba
Kers	- Janko Kersnik	LDč	- levi dvojček
KFz	- klerofašizem	LdDr	- ljubezen do drugega
Kld	- kolektivna identiteta	LdNar	- ljubezen do naroda
KiR	- Konstrukt in resnica	LdS	- ljubezen do smrti
Klas	- klasičen	Le(ca)	- levica
Klci	- klerikalci	Lerni	- Lahkoverni
KLevs	- Levstikovo zmerjanje narodnih prvakov	Leta	- Zgodnja leta slovenske državnosti
Klz	- klerikalizem	Levs	- Fran Levstik
Km	- kmetstvo, kmečki	LevsS	- Levstikova smrt
KMg	- katoliška megastruktura	Lfz	- levi fašizem
Kob	- France Koblar	Lib	- liberalizem
Koc	- Edvard Kocbek	Libci	- liberalci
Koda	- komedija	Lin	- Linhart Anton Tomaž
Kojanti	- Krajnski komedijanti	Lita	- literatura
Kol	- kolektiv(no)	Liž	- Viktor Lipež
Kom	- komunizem	Lj	- Ljubljana
Koms	- komisar	LjDa	- V Ljubljano jo dajmo!
Komsti	- komunisti	Ljezen	- ljubezen
Kons	- konservativno(st)	Ljuba	- Ljubislava
Konst	- konstrukcijski	Ljud	- ljudstvo
Konta	- kontingenca	Lmp	- lumpenizem
Konv	- konvencionalno, -izem	Lo-05	- Leto 1905
KosAlci	- kosovski Albanci	LR	- leva revolucija
KozVida	- F. Kozaka Vida Grantova	Lsmrt	- Levstikova smrt
Kpl	- kapitalizem	LTugo	- Levstikov Tugomer
Kplsti	- kapitalisti	Lud	- ludizem, ludističen
Kranje	- Kraljevanje	LZ	- literarno zgodovinsko
Krim(ec)	- kriminal(ec)	M=A	- Morala = amoralna
Krit	- kritično	Ma	- makro
Krstn	- Kristijan (Afera)	Mag	- magizem, magija, magistično
Krš	- krščanski, krščanstvo	Magaca	- magizacija
KrŠp(a)	- Krvava Španija	Majc	- Stanko Majcen
KtD	- Kreftova dramatika	Mak	- maksimalno
KtDvK	- Kreftova dramatika v kontekstu	Malkat	- Trubarjev Mali katekizem
Kul	- kultura, kulturno	MaPSt	- makropomenska struktura
Kulnik	- kulturnik	Marnik	- Marko Pogačnik
Kulster	- kulturni minister	Mas	- masovno(st)
		Mašč	- maščevanje

Mat	- Matiček se ženi	MV	- medvojni
Maz	- mazohizem	NA	- new age
Mbdz	- morbidizem	Nac	- nacionalen
MBP	- moji bivši prijatelji	Naca	- nacija
MČ	- mali človek	Nar	- narod
MD	- Majcnova dramatika	Nast	- nastajanje
Me	- mega	Nast	- Nastajanje SAPO
Med	- Anton Medved	Nat	- naturalizem
MedD	- Medvedova dramatika	Ncl	- nacionalizem
Mela	- melodrama	Nclst	- nacionalist
MeP	- mejni položaj	Ncz	- nacizem
Meš	- meščanstvo	NČ	- nadčlovek
Met	- metodološki	ND	- nacionalna država
MGG	- moja generacija-grupa	NDM	- na drugih mestih
MicMat	- Županova Micka, Matiček se ženi	NeČi	- nedolžnost-čistost
Mil	- milenarizem	Neg	- negativno
Mim	- mimezis, mimetičen	NejDam	- naprej, drugam
MimDč	- mimetični dvojček	Nem	- nemški
Min	- minimalno	Niet	- Friedrich Nietzsche
MirZup	- Mirko Zupančič	Nih	- nihilizem
Mist	- mističen	Nihst	- nihilist
Mister	- minister	NKC	- notranja KC
Mit	- mitski	NKNM	- naravno kulturno nravno meščanstvo
Miz(em)	- minimalizem	NL	- narod-ljudstvo
Mizt	- minimalist	NNcz	- nemški nacizem
MM	- malomeščanstvo, -ski	NOB	- narodno osvobodilni boj
MMB(P)	- Marija Mati Božja (Pomagaj)	NOBD	- dramatika narodno osvobodilnega boja
MO	- množična občila	NoČi	- novi človek
Mo	- moški	NOG	- narodnoosvobodilno gibanje
MOč	- moj oče	NoR	- Nova revija
MočOs(a)	- močna osebnost	nor(ov)ci	- udje Nove revije
Mod	- mod(er)no	Noštvo	- Novo človeštvo
MoM	- moja mati	Not	- notranji
Mon	- monoliten	Nota	- notrina
Mor	- morala	NSS	- Naša sveta stvar
Morno	- moralno	NSS(L)	- Naša sveta stvar - leva
Morz	- moralizem	NSvet	- Novi svet
Mota	- moraliteta	NTM	- na tem mestu
Mrc	- Dušan Moravec	Nv	- narava
MrD	- Mrakova dramatika	Nvno(st)	- naravno(st)
Mrk	- marksizem, marksističen	Ob	- oblast(niško)
Mrkst	- marksist	ObDb	- oblastniška družba
Mrt(z)	- mortualizem	Obla	- Obločnica, ki se rojeva
MSk	- modelna skica	Obr	- obramben
MSI	- modelna slika	Obs	- Obsodili so Kristusa
Muč	- mučenje, mučilen	OcMati	- Ocvirkova Mati na pogorišču
Musl	- musliman		
MV I (II)	- med prvo (drugo) SvetV		

Odp	- odpuščanje, odpuščajoči	PO	- posamezna oseba
Ogenj	- Ogenj in pepel	Poenot	- poenotevanje
OIS	- obup, izgubljenost, samomor	Pog	- pogansko
OK	- odrešenjsko krščanstvo	Poh	- Pohujšanje v dolini Šentflorjanski
Opra	- Operacija	Pohl	- pohlepni
OpraCM	- Operacija CiMet	Pohot	- pohotni
OPsk	- osamljeni posameznik	Pol	- politika
Opt	- optimizem	Polic	- policijski
Org	- Organogram	Polik	- politik
Org	- organsko	Polk	- polkovnik
Orož	- orožniški	Polno	- politično
Ort	- ortodoksen (pravoslaven)	Pon	- Gospod Ponikvar
Os(a)	- osebnost	Ponot	- ponotrnanjen(je)
Osci	- Osvobodenci	Pos	- posamezno
Osm	- osmišljanje	Posn	- posnemanje
Otr	- Otroka reke	Pot(no)	- potencial(no)
Ožld	- ožja ld	PoV	- po vojni
P(r)Krst	- Prešernov Krst pri Savici	Pov	- povojni
PaP	- Patrioti in pokvarjenci	Poz	- pozitivno
Parda	- paradoksalika	PP	- politična policija (Partija)
Part	- Tone Partljič	Pr(ski)	- primorski, Primorska
Parž	- Igra s paradizem	Prapr	- Avgust Praprotnik
Patri	- Patrijoti	PraPri	- pravi-pristni
PAv	- posamezni(kov) avtizem	Pravca	- pravljica
Pav	- Tone Pavček	Prc	- Primorec
PBL	- Primorski biografski leksikon	Predla	- Pred sto leti
Pbog	- poganski bog	Preds	- predsednik
PČ	- pravi človek	Prep	- prepirljiv
PD	- posamezna drama	Preš	- France Prešeren
Pek	- pesnik	Pret	- preteklost
Per	- personalno, personalizirati	Pri	- pristen
Pers	- Perspektive	Prih	- prihodnost
Perv	- perverzen	Prikr	- prikrievanje
Pica	- pravica	Pril	- prijatelj
Pld	- posamezn(ikov)a identiteta	Prilo	- prijateljstvo
Pirc	- Dušan Pirjevec	PriPra	- pristni-pravi
PI	- plemstvo, plemiški	PriSo	- prijatelji-sodelavci
Placa	- Plamenica	Priž	- Primož Kozak
PlaGa	- Plava garda	PrM	- prvotno meščanstvo
Pleb	- plebejski	Prol	- proletariat
PIK	- plemstvo, kler	Prolzaca	- proletarizacija
PM	- postmoderna	Prot	- protestantstvo
PMg	- poganska megastruktura	PrS	- prelom stoletij
PN	- pravično nasilje	Prt	- partizanstvo
Pniz	- podniz	Prz	- Velika preizkušnja
PnM	- polno mesto	PS	- plemenska skupnost
		PsiTera	- psihoterapija
		Psk	- posameznik

PSt	- pomenska struktura	RP	- razvojna premica
Pt(i)ja	- Partija	RPP	- Resnica, Pravica, Poštenje
Puč	- Pučnik Jože	RR	- reinterpretacija in rekonstrukcija
Punta	- Velika puntarija	RSamo	- Remčev Samo
PV	- predvojni	RSD	- Rekonstrukcija in/ali reinterpretacija slovenske dramatike
PVD	- poboj vrnjenih domobrancev	Rubi	- rodoljubi
Pvt	- privatno(st)	S	- smrt
Pvt(z)	- privatno(st), privatizem	SA	- svoboda in avtonomija
Pvtnik	- privatist	Sad	- sadizem, sadističen
Pzja	- poezija	Sak	- sakralno(st)
PzM	- prazno mesto	SAKO	- svobodna avtonomna kolektivna oseba
Rad	- radikalno(st)	Sakraca	- sakralizacija
Raz	- različno(st), raznotero(st)	Sam	- Samorog
Razc	- razcepljen	SAnt	- Smoletova Antigona
Razci	- Raztrganci	SAPO	- svobodna avtonomna posamezna oseba
Razkr	- razkrajajoč se	SaPsk	- samovoljni Psk
Razp	- razpršen	Sar	- Napoleonov samovar
Razr	- razredni	SB	- Spremne besede
RazRak	- razvoj-razkroj	SBL	- Slovenski biografski leksikon
RazRese	- raziskovanje resnice	SD	- slovenska dramatika
Razsv	- razsvetljsko	SeH	- sentimentalni humanizem
RB	- razredni boj	Sek	- seksualno, seksizem
Rca	- različica	Sent	- sentimentalen
RealD	- realistična dramatika	Sept	- September
Realz	- realizem	SGM	- Slovenski gledališki muzej
ReAr	- rearhaizacija	SH	- Spomenka Hribar
Red	- reduktivno(st)	SHKI	- slovenska humanistična kulturniška inteligenca
Reda	- redukcija	Sigis	- Sigismund (Dia)
ReFe	- refedvalizacija	Sim	- simulacija
Reh	- Radivoj Rehar	Simb	- simbol(ič)no
Rel	- relativno	Simč	- Zorko Simčič
Resa	- resnica	Simt	- simetrija, simetričen
ReSlom	- reslomškizacija	SinH	- sintetistični humanizem
Reva	- revolucija	Sint	- sintetičen
Revar	- revolucionar	SKS	- slovenska katoliška skupnost
Revno	- revolucionarno	Sl	- slovenski
Rkdl	- rokodelec	Slav	- slovanstvo
RKPL(EL)-	red-kozmos-polis-logos (-etos-lepota)	Slci	- Slovenci
Rlga	- religija	Slja	- Slovenija
RLH	- razsvetljenstvo-liberalizem- humanizem	SljaOž	- Slovenija oživiljena
Rltz	- relativizem	SIK	- Slovarček kratic
RMg	- reistična megastruktura	Slod	- Anton Slodnjak
Rojstvo	- Rojstvo v nevihti	Slom	- Anton Martin Slomšek
Rom	- romantičen		
RomD	- romantična dramatika		
RomDuše	- Romantične duše		

Slov	- slovenstvo	Stsk	- svetoskrunstvo
Slški	- slovenski	Stš	- svetišče
Slščina	- slovenščina	StŽ	- svetost življenja
SLZ	- slovensko LZ, slovenska literarna zgodovina	SV	- sveta vojna
SIZ	- slovenska zavest	SV	- Sveta vojna
Sm	- samomor	Sv	- svoboda
SM	- sadomazohizem	Svet	- svetoven
SmD	- Smoletova dramatika	SvetD	- svetovna dramatika
Smil	- smiljenje	Svetla	- svetloba
SmKrst	- Smoletov Krst pri Savici	SvetV	- svetovna vojna
smodel	- submodel	SvM	- svobodna misel
Smole	- Slovo Andreja Smoleta od veselih ur	Svno	- svobodno
Smš	- smetišče	Svoji	- Svoji k svojim
SNarlom	- Slovenski narod se lomi	SZ	- samozavrtost
SNarpor	- Slovenski narod se poraja	SZSL	- samozaslepljenost
Snik, -ca	- svetnik, -ca	Sž	- sovražnik
Soc	- socialen(no)	SŽ	- sveta žrtev
SoCH(um)	- socialni humanizem	Še(l)D	- Šeligova dramatika
SoD	- socialdemokracija	Šel	- Rudi Šeligo
SoM	- socialna morala	ŠHM	- šesterni hipermodel
SovZa	- Sovjetska zveza	Škof	- Pozdravljen, ljubljanski škof!
SPD	- slovenska povojna dramatika	ŠkofPas	- Škofjeloški pasijon
SPE	- slovenska politična emigracija	Špic	- Jakob Špicar
SPED	- dramatika slovenske politične emigracije	ŠpK	- Španska kraljica
SPJ-Č	- Slovenski plemenski junaki - Črtomir	ŠSNP	- Širjenje svetega narodnega prostora
SpoDo	- spoštovanje, dostojanstvo (= spodobnost)	Štand	- Lojze Štandeker
SpS	- splošno(st)-skupno(st)	Tab	- Tabor brezpravnih
Sr	- senior	Tab	- taborišče
SSD	- starejša slovenska dramatika	Tabnik	- taboriščnik
SSL	- samoslepilo	Tarba	- Tarbula, keršanska junakinja
Sš	- sovraštvo	Tavč	- Ivan Tavčar
St	- sveto(st)	Teh	- tehnični
Steklo	- Povečevalno steklo	Tekm	- tekmovalen
STH	- Spomenka, Tine Hribar	Tem	- temeljni, -a, -o
Stl	- stalinizem	Teor	- teoretičen
Stol	- stoletje	TH	- Tine Hribar
Stra	- struktura	THM	- trojni hipermodel
Stren	- strukturalen	Tija	- teologija
Strit	- Josip Stritar	TijaPM	- Teologija postmoderne
Strno	- struktur(al)no	Tip	- tipično(st)
Strš	- stranišče	Tisoč	- Tisoč let slovenske literature
Strša	- Gregor Strniša	TKriž	- Krekov Turški križ
		TomšS	- Tomšičeva smrt
		Tor(k)	- Torkar Igor
		Tot	- totalitarizem, total(itar)no
		Tr	- transcendenca
		Trad	- tradicija, tradicionalističen
		Trag	- tragično(st)

Traga	- tragedija	Voj	- vojaški
Trg	- trgovski	VolZim	- Volčji ali zimzeleni čas?
Trl	- transcendenca v imanenci	VoM	- vstajenje od mrtvih
TriCM	- Triumf CiMet	Vomb	- Joža Vombergar
Triv	- trivialen	Voš	- Josip Vošnjak
Trp	- trpljenje	VošD	- Vošnjakova dramatika
Trub	- Primož Trubar	VošVida	- Vošnjakova Lepa Vida
Trž	- tržen	VoTrp	- Vojaki in trpini
TS	- ta svet	Vrc	- vrtinec
Tuga	- levstikov in Jurčičev Tugomer	Vrta	- vrednota
Tugo	- Tugomer	Vrtar	- V vrtincu (samo)prevar
Turn	- Metod Turnšek	VS	- večno spovračanje
U	- univerzitetno	VsD	- vsebine dram
Ub	- ubijanje	Vst	- Vstajenje kralja Matjaža
Učlo	- Učlovečenje	WKb(b)	- T. in J. Virk, Kos mlajši, Bogataj, bratož
Učo	- učitelj	Zadom	- Vse za vero, dom, cesarja
UH	- univerzalna humaniteta	Zadr	- Franc Zadavec
Umet	- umetnost, umetniško	Zah	- zahod
UmKap	- umski kapital	ZahÉva	- Zahodna Evropa
Umtk	- umetnik	Zamol	- zamolčevanje
UnBDr	- uničeni Bog-Drugi	Zanič	- zaničevanje
Unič	- uniče(va)nje	Zapl	- zapeljevanje, zapeljivec
Univ	- univerzalno	Zasti	- Trudni zastori
Urb	- Ivo Urbančič	ZaSvo	- Za svobodo
Usm	- usmiljenje	ZČ	- zli človek
Ut	- utilitaren	ZD	- Zajčeva dramatika
UUBDr	- ubiti-uničevani Bog-Drugi	ZD	- Zbrano delo
UvNač	- Uvod in načrt	Zeti	- Zeta carja Lazarja
UZn	- univerzitetna znanost	Zg(ar)	- zgodovina(r)
Už	- užitek	Zgina	- zgodovina
Užar	- užitar	Zgisl	- zgodovina iskanja smisla
Vaš	- vaški	Zgoleta	- Zgodnja leta slovenske državnosti
Vašsaže	- Vaške straže	ZgoNar	- Zgodba o narodu
VelMela	- velika melodrama	Zgota	- Zgodnja leta slovenske državnosti
VelOs(a)	- velika osebnost	Zgsko	- zgodovinsko
VelTra	- velika tragedija	Zik (ZIK)	- Zasilni izhod, Križišče
Ver	- verski	ZKc	- Zunanja Katoliška Cerkev
Vera	- Veronika	Zlc	- Ciril Zlobec
VeRus	- Veljko Rus	Zn	- znanost, znanstven
Vice	- berite novice!	ZnaSi	- znak-simbol
Vil	- Miroslav Vilhar	Znik	- znanstvenik
ViOb	- Vera in obup	ZSD	- Začetki slovenske dramatike
Virt	- virtualen	Zun	- zunanji
VIS	- vrednostni interpretacijski sistem	Zup	- Vitomil Zupan
Vit(z)	- vitalen, vitalizem	Zvesta	- Zvestoba
Vod	- Valentin Vodnik	Zvesta	- zvestoba
Vodelj	- voditelj		
Vodses	- Vodja se sesuje		

ZVL - Zois, Vodnik, Linhart
Ž - življenje
Že - ženska
Žrt - žrtveniški
ŽS - življenje-smrt
Žup - Oton Župančič
Žur - žurnalizem
Žurst - žurnalist

*****

An pred besedo ali kratico = anti
Da pred besedo ali kratico = današnji,
-a, -e, npr. DaSD, DaSlov itn.

F pred besedo ali kratico = fevdalni,
-a, -o, npr. FBrž, FKrist itn.
K- pred besedo ali kratico = kot, npr.
K-milost, K-PO itn.
Lum pred besedo ali kratico = lumpen,
npr. LumPartija, LumLib itn.
Ps pred besedo ali kratico = psevdo
S pred besedo ali kratico = slovenski,
-a, -o, npr. SZg, SGen, SDb itn.
Ta pred besedo ali kratico = takratni,
-a, -o
Ve pred besedo ali kratico = večni,
-a, -o

SEZNAM KNJIG RSD

V letu 2003

1. (88.) **Razval ali poveličanje**, 2003, 248 s.
2. (89.) **Let na dno**, 2003; 238 s.
2005, Založba Miš, 250 s.
3. (90.) **Narava in zopernarava**, 2003; 240 s.
2005, Založba Miš, 250 s.
4. (91.) **Sentimentalni heroizem**, 2003, 258 s.
5. (92.) **Gnila voda**, 2003, 244 s.
6. (93.) **Goveja dolina**, 2003, 250 s.
7. (94.) **Razgovori**, 2003, 250 s.
8. (95.) **Češi, pisma, portreti 1**, 2003, 236 s.

V letu 2004

1. (96.) **Veliki, mali, drugi**, 2004, tipkopolis, 294 s.
2. (97.) **Patrioti in pokvarjenci**, 2004, tipkopolis, 312 s.
3. (98.) **Vojaki in trpini**, 2004, tipkopolis, 304 s.
4. (99.) **Iskavci smisla**, 2004, tipkopolis, 302 s.
5. (100.) **Operacija Ciril-Metod**, 2004, tipkopolis, 300 s.
6. (101.) **Triumf Ciril-Metod**, 2004, tipkopolis, 282 s.
7. (102.) **Uvod in načrt**, 2004, Založba Miš, 248 s.
8. (103.) **Volčji ali zimzeleni čas?**, 2004, Založba Miš, 240 s.
9. (104.) **Predavanje**, 2004, Založba Miš, 288 s.
10. (105.) **Red blodnje in vizija**, 2004, 276 s.

V letu 2005

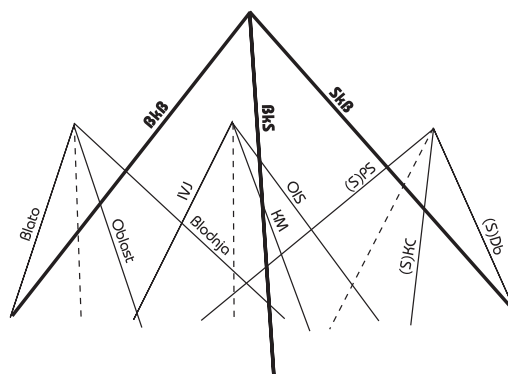
1. (106.) **Konstrukt in resnica**, 2005, 254 s.
2. (107.) **Vera in obup**, 2005, 262 s.
3. (108.) **Teologija postmoderne**, 2005, 262 s.
4. (109.) **Slovenski narod se poraja**, 2005, 286 s.
5. (110.) **Slovenski narod se lomi**, 2005, tipkopolis, 300 s.
6. (111.) **V vrtincu (samo)prevar**, 2005, tipkopolis, 290 s.
7. (112.) **Medvedova dramatika**, 2005, tipkopolis, 262 s.

Knjiga: SLOVENSKI NAROD SE PORAJA

Nadniz: OD SAMOMORA K BRATOVSTVU

Niz: (SLOVENSKA) PLEMENSKA SKUPNOST

Podniz: Zgodba o narodu

RSD (Rekonstrukcija in/ali reinterpretacija slovenske dramatike)

Prva knjiga v novem Pnizu **Zgodba o narodu (ZgoNar)** nosi naslov **Slovenski narod se poraja (SNarpor)**. Tvori enoto z naslednjo knjigo tega Pniza, s **SNarlom**. V knjigi **SNarpor** je uveljavljena nova kompozicija-model tiskanja tekstov: po dva stolpca na vsaki strani, levi in desni stolpec. Vsak od stolpcev vsebuje posebno analizo in se tiče druge drame. Šele oba stolpca - drami, razpravi o njiju - skupaj dajeta celovito podobo teksta oz. knjige. V delitvi na dva stolpca je tudi vsebinsko sporočilo knjige; več o tem v **Spremnih besedah**. - Ob dveh osrednjih dramah, ob **Levstikovem zmerjanju narodnih prvakov** in **Levstikovi smrti**, obeh Kmeclovih, se zvrsti kot teza in antiteza - porajanje in uničevanje slovenskega naroda - vrsta dram, začeni z najstarejšimi: z Lipeževo **Car Lazarjevo smertjo**, 1860, Bilčevo **Slovenijo oživljeno**, 1861, Franceta Remca **Samom, prvim slovenskim kraljem**, 1867, prek Abramovega **Valuka**, Savinovega in Roševega **Gospovetskega sna**, Lahove drame **Na kraljev dan** in Špicarjeve **Naš vir** do po drugi vojni napisane Turnškove **Države med gorami**.

KAZALO

NAROD ALI VEČPOMENSKI BOG I (ob Kmeclovem Levstikovem zmerjanju narodnih prvakov)	5	NAROD IN KATOLIŠKI BOG I (ob Turnškovi Državi med gorami)
NAROD ALI VEČPOMENSKI BOG II (ob Kmeclovi monodrami)	23	NAROD IN KATOLIŠKI BOG II (ob Turnškovi drami)
NAROD ALI VEČPOMENSKI BOG III (ob Kmeclovi monodrami)	35	NAROD SE UPRE I (ob Franceta Remca Samu, prvem slovenskem kralju)
NAROD ALI VEČPOMENSKI BOG IV (ob Kmeclovi monodrami).....	53	NAROD SE UPRE II (ob Franceta Remca drami)
NAROD DOBI VODJO (ob Abramovem Vmeščenju kneza Valuka)	73	NAROD SE FEVDALIZIRA (ob Savinovem in Roševem Gosposvetskem snu)
NAROD DOBI VODJO II (ob Abramovi drami)	91	DRŽAVA JE PORAŽENA, NAROD BO ŽIVEL I (ob Lipeževi Smerti carja Lazarja)
DRŽAVA JE PORAŽENA, NAROD BO ŽIVEL II (ob Lipičevi drami).....	109	SLOVENSKI NAROD JE UTEMUJEN NA KULTURI I (ob Bilčevi Sloveniji oživiljeni)
DRŽAVA JE PORAŽENA, NAROD BO ŽIVEL III (ob Lipičevi drami).....	125	SLOVENSKI NAROD JE UTEMUJEN NA KULTURI II (ob Bilčevi drami)
VODJA SE SESUJE I (ob Kmeclovi Levstikovi smrti)	145	VODJA POVZDIGNJEN V KRALJA (ob Špicarjevem Našem viru)
VODJA SE SESUJE II (ob Kmeclovi drami)	159	VODJA-KRALJ POSTANE SRB IN PREJME KARIZMO (ob Lahovi drami Na kraljev dan)
UTEMUJITEV NAMENA IN VSEBINE KNJIGE	179	OBRAZLOŽITEV KOMPOZICIJE KNJIGE

DODATEK: KASNEJŠA OPOMBA II	199
MSK RAZCEPUJENI ČLOVEK	211
POJASNILO k MSK RAZCEPUJENI ČLOVEK.....	212
SPREMNE BESEDE	217
VSEBINE DRAM (povzela Alenka Goljevšček).....	220
ORGANOGRAM	229
 T R O J Č E K	
PRVA KNJIGA TROJČKA: SLOVENSKI NAROD SE LOMI.....	233
DRUGA KNJIGA TROJČKA: V VRTINCU (SAMO)PREVAR	247
TRETJA KNJIGA TROJČKA: MEDVEDOVA DRAMATIKA.....	265
SLOVARČEK KRATIC (sestavila Alenka Goljevšček)	272
SEZNAM KNJIG ASD.....	282
ZADNJICA	283